1909

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta

KRAKOWA.

XXX. ROCZNIK—1909.

NAKŁADEM GMINY MIASTA KRAKOWA.

W KRAKOWIE,
CZCIONKAMI DRUKARNI ZWIĄZKOWEJ
pod zarządem A. Szyjewskiego.
1910.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa

redagowany na zasadzie uchwał pełnej Rady miejskiej z dnia 4. marca 1880 r. i dnia 26. czerwca 1888 r., wychodzi raz na miesiąc w pierwszych dziesięciu dniach każdego miesiąca.

Od 1. stycznia 1880 do 31. grudnia 1909 roku

wydano roczników trzydzieści.

I.	**Rocznik**	— **1880**	obejmuje	Nrów	4	str.	tekstu	65	str.	spisu	III.
II.	„	— **1881**	„	„	13	„	„	112	ze	spisem	łącznie.
III.	„	— **1882**	„	„	8	„	„	74	str.	spisu	IV.
IV.	„	— **1883**	„	„	20	„	„	154	„	„	IV.
V.	„	— **1884**	„	„	13	„	„	168	„	„	VIII.
VI.	„	— **1885**	„	„	32	„	„	198	„	„	VIII.
VII.	„	— **1886**	„	„	36	„	„	260	„	„	XII.
VIII.	„	— **1887**	„	„	21	„	„	214	„	„	VIII.
IX.	„	— **1888**	„	„	14	„	„	136	„	„	VIII.
X.	„	— **1889**	„	„	13	„	„	136	„	„	VIII.
XI.	„	— **1890**	„	„	14	„	„	132	„	„	VIII.
XII.	„	— **1891**	„	„	12	„	„	106	„	„	VIII.
XIII.	„	— **1892**	„	„	12	„	„	126	„	„	VIII
XIV.	„	— **1893**	„	„	13	„	„	128	„	„	X.
XV.	„	— **1894**	„	„	13	„	„	84	„	„	X.
XVI.	„	— **1895**	„	„	13	„	„	80	„	„	X.
XVII.	„	— **1896**	„	„	13	„	„	84	„	„	X.
XVIII.	„	— **1897**	„	„	13	„	„	104	„	„	X.
XIX.	„	— **1898**	„	„	13	„	„	122	„	„	X.
XX.	„	— **1899**	„	„	14	„	„	206	„	„	XII.
XXI.	„	— **1900**	„	„	14	„	„	112	„	„	X.
XXII.	„	— **1901**	„	„	14	„	„	156	„	„	XII.
XXIII.	„	— **1902**	„	„	15	„	„	194	„	„	XII.
XXIV.	„	— **1903**	„	„	13	„	„	134	„	„	XII.
XXV.	„	— **1904**	„	„	12	„	„	130	„	„	X.
XXVI.	„	— **1905**	„	„	13	„	„	126	„	„	VIII.
XXVII.	„	— **1906**	„	„	14	„	„	168	„	„	VIII.
XXVIII.	„	— **1907**	„	„	14	„	„	168	„	„	VIII.
XXIX.	„	— **1908**	„	„	15	„	„	150	„	„	VI.
XXX.	„	— **1909**	„	„	12	„	„	174	„	„	X.

Redakcyą „Dziennika“ zajmuje się pod kierunkiem Dyrektora Magistratu, od 1. listopada 1909 r. Sekretaryat prezydyalny Magistratu.

Przedtem redagowali „Dziennik“ : Przez 4 lata (od r. 1880 do r. 1883) Dr. Michał Schmidt, II-gi wiceprezydent (dyrektor Magistratu). Przez rok (1884 r.) Bolesław Trębowelski, sekretarz Magistratu. Przez 20 lat (od r. 1885 do końca kwietnia 1905 r.) Piotr Banaś, radca Magistratu, (od 1. maja 1905 do 30. października 1909 r.) Bolesław Gwidon Baranowski, wicesekretarz Magistratu.

SPIS RZECZY

zawartych w Dzienniku rozporządzeń dla stoł. król. miasta Krakowa

z roku 1909.

(Liczby końcowe oznaczają stronice).

Pomyłki i uzupełnienia.

Na stronicy 162 (Nr. 12.) termin na plan regulacyjny Wielkiego Krakowa ma być do dnia 1. marca, a nie do 1. kwietnia 1910 roku.

L. 1. Kraków, dnia 10. stycznia 1909. Rocznik XXX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ
dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

L. 574/08
prez.

OGŁOSZENIE.

Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z 16. listopada 1908 z powodu 60-letniej rocznicy wstąpienia na tron zatwierdzić przedłożony Mu przez Pana Ministra ces. i król. Domu oraz spraw zewnętrznych projekt statutów **krzyża jubileuszowego dla cywilnych funkcyonaryuszy obojga płci**, pozostających w służbie państwowej lub w innej postawionej z nią na równi służbie publicznej.

Magistrat w myśl okólnika Prezydyum c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 8. grudnia 1908 l. 21301 zawiadamia o tem interesowanych z uwagą, iż osoby, pozostające w czynnej służbie państwowej, nie potrzebują zgłaszać swego uprawnienia do krzyża jubileuszowego.

Przyznanie krzyża następuje z urzędu przez władzę przełożoną, mianowicie c. k. Namiestnictwo.

Osoby, nie pozostające w czynnej służbie państwowej lub w innej postawionej z nią na równi służbie publicznej, mają zgłosić to żądanie u władzy politycznej I. instancyi miejsca swojego zamieszkania (w Krakowie w Magistracie) ustnie albo pisemnie, przedkładając dokumenta, wykazujące uprawnienie do krzyża jubileuszowego.

Zgłoszenia, wniesione po dniu 15. stycznia 1909, przedkładać będzie Magistrat w dniu 15. marca, 15. czerwca i 15. grudnia każdego roku c. k. Namiestnictwu.

Osoby, zamieszkałe za granicą Państwa, mają zgłoszenie wnieść do Władzy politycznej I. instancyi, w której okręgu znajduje się ich gmina przynależności, za pośrednictwem c. i k. Poselstw lub Konsulatów.

Z pośród osób, nie pozostających w czynnej służbie, mają prawo do krzyża jubileuszowego wszystkie osoby, które bądź jako urzędnicy w ostatniem dziesięcioleciu, t. j. w czasie między 29. listopada 1898 a 28. listopada 1908, bądź w innym charakterze w ciągu roku, poprzedzającego ogłoszenie statutów, a więc w czasokresie między 29. listopada 1907 a 28. listopada 1908, pozostawały w takiej służbie, — jeżeli wykażą przynajmniej 10-letni nieprzerwany czas służby, a ani w drodze dyscyplinarnej nie zostały usunięte, ani nie otrzymały kary sądowej, pociągającej za sobą utratę orderów i odznak honorowych.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 31. grudnia 1908 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 107065/08.
III. *a*.

Przedmioty znalezione.

W sierpniu i wrześniu 1908 roku znaleziono w Krakowie następujące przedmioty:

A. **Złożone w tutejszej Kasie miejskiej:**

Art. 1031/08. Książeczka do modlenia się p. t. „Zdrowaś Marya“.
„ 1040/1113/08. Pugilares z 2 kor. i halerzami.
„ 1124/08. Dokumenta na nazwisko Pawła Banacha.
„ 1125/08. Kartka zastawnicza Banku ludowego w Cieszynie na 12 par spodni za K 30 na nazwisko Jursa i reklamacya Izaka Orensteina.
„ 1126/08. Polica Tow. ubezpieczeń dla służby wojsk. na K 600 Piotra Piotrowskiego.
„ 1419. Banknot na 10 koron.
„ 1127/08. Klucz z łańcuszkiem.
„ 1128/08. Chustka do odziewania.
„ 1129/08. Książeczka do meldowania.
„ 1130/08. 3 prześcieradła i 2 poszewki.
„ 1131/08. Torebka skórzana z kwotą 39 koron i drobiazgami.
„ 1132/08. Zegarek srebrny z łańcuszkiem.
„ 1133/08. Parasolka czarna.
„ 1134/08. Parasolka czarna.
„ 1135/08. Torebka damska z 2 pudełkami, scyzorykiem, lusterkiem i drobiazgami.
„ 1123/08. Ręczna torba ceratowa.
„ 1136. Kartka zastawnicza m. Kasy Oszczęd. na złoty zegarek na 12 koron Amalii Zawadzkiej.
„ 1421. Banknot na 20 koron.
„ 1137. Świadectwo ubóstwa Julii Skalskiej.
„ 1138. Srebrna dewizka z monogramem K. W. i napisem „zur Erinnerung“ z datą.
„ 1139. Sakiewka paciorkowa z drobną kwotą.
„ 1140. Ros. paszport Iwanowa Szwarcą.
„ 1141. Damska torebka z 2 książkami do modlenia się, różańcem i rękawiczkami.
„ 1142/1423. Portmonetka z 24 hal.
„ 1424. Banknot na 10 koron.
„ 1144. Złota spinka od manszetów z 2 zielonymi kamyczkami.
„ 1145. 13 kluczyków na kółku.
„ 1146. Kartka zastawnicza m. Kasy Oszczęd. na zegarek złoty, kryty, z łańcuszkiem, za 8 koron.
„ 1147. Brulion z 3 kartkami korespond.

Art. 1148. Nitka pereł, nitka korali, złota bransoletka z medalionem, papierośnicą, lornetką i drobiazgami.
„ 1149. Rękawiczki.
„ 1150. 2 notatniki, 3 kieszonkowe kalendarze.
„ 1151. Sznurek korali.
„ 1152. 4 świadectwa Luizy Kozłowskiej.
„ 1153/1425. Pugilares z K 1 h 11, recepis, notatki, piłka do zabawy.
„ 1154. Stalowy łańcuszek z 4 kluczykami.
„ 1427. Książeczka wkładkowa powiat. Kasy Oszczędności na nazwisko Maryi Marszałek.
„ 1155. 4 parasole z futerałem.
„ 1156. Torebka ceratowa z chusteczką do nosa i rękawiczkami.
„ 1157. Łańcuszek srebrny damski.
„ 1158. Kartka zastawnicza miej. Kasy Oszczędności na złote kolczyki za 4 korony.
„ 1159. Kluczyk.
„ 1171. Zegarek srebrny damski.
„ 1172/08. 2 metalowe łańcuszki.
„ 1471/1173. Większa kwota w chustce.
„ 1472/1174. Pugilares z kwotą K 2 h 74.
„ 1175. Kartka zastawnicza M. Kasy Oszczędn. na złoty zegarek za 27 koron.
„ 1473/1176. Torebka z pugilaresem i kwotą 50 hal., chusteczką do nosa i t. d.
„ 1177. Torba podróżna z drobiazgami.
„ 1178. Biała parasolka.
„ 1179. Złoty pierścionek.
„ 1476/1180. Pugilaresik z 5 kor. i drobną monetą.
„ 1181. Paszport wojskowy Franc. Bichka.
„ 1477/1182. Woreczek sukienny z 74 hal.
„ 1478/1183. Pugilares z kartką zastawn. na szalik i chustkę za 3 kor.
„ 1184. Scyzoryk i kluczyk.
„ 1185. Cwikier.
„ 1186. Świadectwo szkolne Stef. Dudzińskiej.
„ 1187. 4 kluczyki na kółku.
„ 1188. Torebka damska z biletem firmy Old England.
„ 1189. 4 klucze.
„ 1190. Klucz.
„ 1191. Torebka z chustką do nosa i serwetką.
„ 1192. Torebka czarna z większą kwotą w rublach i koronach i rosyjska przepustka Agnieszki Talarek.
„ 1193. Sznurek koralików czerwonych.
„ 1194. Zamek wraz z kluczem.
„ 1195. Po 4 sztuki noży, widelcy i łyżek.
„ 1196. 2 świadectwa Stan. Leśniaka.
„ 1197. Boa z piór strusich.
„ 1198 Kluczyk na kółku, z tabliczką z napisem: „nad biurkiem“.
„ 1480/1199. Torebka z pugilaresem i kwotą 3 kor. z halerzami, 3 kluczami, chusteczką do nosa, znaczoną B. S.
„ 1200. Skórzana papierośnica z 2 cygarami.
„ 1201. Walizka z 11 kołnierzami, 7 parami mankietów, 2 półkoszulkami, 2 męskiemi koszulami i krawatkami.
„ 1202/08. 5 kluczyków na sznurku.
„ 1203. 3 damskie kołnierzyki.
„ 1204. Paszport wojskowy Jana Niewidowskiego.
„ 1205. Boa z baranków.
Art 1206. Koc.
„ 1207. Parasolka dziecięca.
„ 1481/1208. Portmonetka z kwotą przeszło 5 koron i pierścionkiem.
„ 1209. 5 kluczy na kółku.
„ 1482/1210. Pugilares z banknotem 20 kor.
„ 1211. Franc. książka „L'education“.
„ 1212. 5 kluczyków na kółku.
„ 1483/1213. Pugilares z kwotą K 3.
„ 1214. Klucz wertheimowski.
„ 1215. Męska zarzutka.
„ 1216. Deska.
„ 1217. Parasolka czarna.
„ 1218. Weksel na 330 kor. z podpisami: Wenzowej, Wischnitzera i Czermkowskiego.
„ (bez artykułu) książka p. t. „nauka rachunków“ z nazwiskiem Zofia Potempa.

B. Pozostawione u znalazców:

1. Wóz włościański.
2. Próżna beczka z marką „Okocim“.
3. Czterokołowy wózek.
4. Pies chart, maści białej z plamami ciemnemi.
5. Dog bez obroży i marki.
6. Pies czarnej maści, mały, z żółtą wstążeczką i dzwoneczkiem na szyi.
7. Suka buldog, białej maści.
8. Legawiec, kasztanowaty, stary.
9. Jamnik czarny.
10. Duży, biały pies z plamami.

C. Odebrane od osób podejrzanych przez organa policyjne:

Art. 1037/08. Pudełko tekturowe z kartkami widokowemi, mydełkami i notesikami.
„ 1041/08. Obrus kościelny biały.

D. Sprzedane na licytacyi:

1. Za sprzedany ocet K 1 h 62.
2. Za sprzedane płucka bydlęce 51 hal.

Magistrat wzywa właścicieli powyższych przedmiotów, aby, o ile mogą dowieść swych praw własności, zechcieli zgłosić się po odbiór rzeczy do biura Wydziału III. *a* Magistratu (plac WW. Świętych l. 6. parter na lewo) w godzinach urzędowych między 11. przedpołudniem a 1. popołudniu — w przeciwnym bowiem razie przedmioty te po upływie jednego roku od daty niniejszego obwieszczenia wydane będą znalazcom do używania, po upływie zaś 3 lat przejdą na wyłączną własność znalazców lub też sprzedane będą, względnie przekazane na fundusz ubogich miejscowych.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,

dnia 3. stycznia 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 3796/909.

B.

WYKAZ

autoryzowanych prywatnych techników i koncesyonowanych budowniczych w mieście Krakowie na r. 1909.

a) Inżynierowie budowy i cywilni.

1. Fischer Ferdynand, inżynier bud., dyr. kolei elektrycznej.
2. Grzybiński Jan, rząd. upoważniony inż. bud., Stachowskiego 10. (Czarna Wieś).
3. Jurczyński Jan, komisarz nadzoru kotłów par., emer. c. k. st. inż., Garncarska 6.
4. Świerzyński Stanisław, inż. bud., ul. Staszica 12.
5. Uderski Edward, inż. cywilny, ul. Wolska 19.
6. Zieleniewski Edm., inż. bud. mech., Krowoderska 63.

b) Architekci cywilni.

1. Stryjeński Tadeusz, Starowiślna 85.
2. Zawiejski Jan, Łobzowska 12.
3. Dr. Zubrzycki Jan, Kilińskiego 4.

c) Geometrzy cywilni.

1. Jakubowski Alojzy, Siemiradzkiego 17.
2. Lang Józef, Niecała 9.
3. Niedzielski Tadeusz, Karmelicka 10.
4. Romański Wiktor, św. Jana 13.
5. Skracha Aleksander, Krowoderska 25.

d) Budowniczowie.

1. Apter Wilhelm, Zyblikiewicza 10.
2. Bandurski Roman, Dębniki 131.
3. Beringer Wandalin, Łobzowska 12.
4. Biborski Aleksander, Karmelicka 8.
5. Brzeziński Kazimierz, Zwierzyniecka 27.
6. Czunko Adam, św. Marka 31.
7. Denker Aleksander, Wawel.
8. Drzewiecki Jan, Biskupia 5.
9. Ekielski Władysław, Wolska 40.
10. Górski Bronisław, Rynek kleparski 13.
11. Grabowski Julian, Graniczna 9.
12. Grabowski Władysław, Gołębia 14.
13. Guttman Ludwik, Stradomska 15.
14. Guzikowski Michał, Karmelicka 60.
15. Hand Rudolf, Studencka 3.
16. Hendel Zygmunt, Wawel.
17. Hoffman Teodor, Straszewskiego 6.
18. Hrobeni Kazimierz Maksymilian, Radziwiłłowska 21.
19. John Franciszek (Wiedeń).
20. Kaczmarski Władysław, Basztowa 25.
21. Karlseder Wawrzyniec Kasper, w Czarnej Wsi.
22. Kleinberger Władysław, Grodzka 69.
23. Kopald Nachman, Dietlowska 77.
24. Kowalski Aleksy, Czysta 19.
25. Kozłowski Piotr, Starowiślna 10.
26. Kramarski Alfred Juliusz, Półwsie Zwierzynieckie.
27. Krause Bronisław, Rynek gł. 23.
28. Krzyżanowski Stanisław, Pijarska 5.
29. Kurkiewicz Leon, Starowiślna 44.
30. Lamensdorf Henryk, Wielopole 11.
31. Liebling Ferdynand, Starowiślna 32.
32. Luks Zygmunt, Zielona 5.
33. Mączyński Franciszek, Mały Rynek 1.
34. Matusiński Jacek, Garbarska 17.
35. Meus Rajmund, Rynek kleparski 13.
36. Meyer Jan, Miodowa 45.
37. Miarczyński Ignacy, Starowiślna 21.
38. Miarczyński Wiktor, Kapucyńska 3.
39. Odrzywolski Sławomir, Studencka 17.
40. Orłowski Jan, Felicyanek 7.
41. Oszacki Stanisław, Retoryka 13.
42. Pakies Józef, Sławkowska 1.
43. Peroś Jan, Lubicz 2.
44. Pezdański Apolinary, Smoleńsk 26.
45. Piotrowski Kazimierz, Krzeszowice.
46. Pokutyński Józef, Sobieskiego 17.
47. Prause Tadeusz, Zakopane.
48. Ronka Eugeniusz, Grodzka 26.
49. Rybiński Karol, Jabłonowskich 9.
50. Rzymkowski Jan, Mikołajska 17.
51. Śmiałowski Eustachy, Czysta 12.
52. Tlachna Leopold, Dębniki.
53. Tlachna Maurycy, Podzamcze 24.
54. Torbe Benjamin, Straszewskiego 8.
55. Warczewski Władysław, Krynica.
56. Walz Stanisław, Radziwiłłowska 10.
57. Weinberger Józef, Wrzesińska 6.
58. Wilczyński Józef, Półwsie Zwierzynieckie.
59. Wojtyczko Ludwik, Łobzowska 5.
60. Zieliński Kazimierz, Piotra Michałowskiego 5.

WYKAZ

majstrów budowlanych w mieście Krakowie na r. 1909.

a) Majstrowie brukarscy.

1. Chachoł Kazimierz, Krowoderska 195.
2. Jędras Jan, Łobzów-wieś 6.
3. Krupiński Józef, Krowodrza 8.
4. Molęda Józef, Krowodrza 129.
5. Stawczykowski Mateusz, Czarnieckiego 123.
6. Stypuła Adam, Łobzów-wieś 12.

b) Majstrowie ciesielscy.

1. Cichy Mikołaj, Dębniki, Pocztowa 9.
2. Karoli Leopold, Felicyanek 17.
3. Karwat Aleksander, Starowiślna 12.
4. Karwat Daniel, Dębniki 71.
5. Kowalski Andrzej, Podgórze, Nadwiśle 28.
6. Oraczewski Tomasz, Dębniki 132.
7. † Pluta Józef, zmarł — Dębniki.
8. Rembertowski Adam, Lubicz 26.
9. Remin Michał, Półwsie Zwierzyniec.
10. Serek Stanisław, Mały Rynek 7.
11. Szczerbińska Aniela (zast. Jarmakowski, budown.), Grzegórzecka 18.
12. Wasilewski Władysław, Dębniki 109.
13. Zakulski Stanisław, św. Marka 11.
14. Zieliński Bolesław, Kopernika 6.

c) Majstrowie kamieniarscy.

1. Broniszewski Antoni, Dębniki.
2. Cekiera Piotr, Rajska 10.
3. Figatner Rozalia (z zastęp. Bronisława Jaroszewskiego), Miodowa 45.
4. Fischer Marya (zast. Seweryn Markiewicz), Rakowicka 14.
5. Grochal Kazimierz, Łobzowska 13.
6. Jaroszewski Bronisław, Pawia 10.
7. Kulesza Józef, Rakowice-wieś.
8. Mularski Kazimierz, Piotra Michałowskiego 12.
9. Podgórski Jakób, Półwsie Zwierzynieckie 59.
10. Tombiński Jan, Karmelicka 21.
11. Trembecka Ant. (kier. J. Trembecki) Rakowicka 7.

d) Majstrowie murarscy.

1. Adamski Jan, św. Sebastyana 15.
2. Bujas Tomasz, Stachowskiego 21.
3. Chlipalski Franciszek, Szlak 34.
4. Cholewicz Kazimierz, Szewska 26.
5. Drozdowski Stanisław, Długa 9.
6. Gajewski Józef, Łobzów.
7. Glonczyk Józef, Piotra Michałowskiego 12.
8. Grabowski Ignacy, Krowodrza 121.
9. Guzikowski Franciszek, Retoryka 13.
10. Hanausek Paweł, Bernardyńska 8.
11. Kotas Józef, Krakowska 56.
12. Kramarczyk Wincenty, Długa 78.
13. Lisowski Ludwik, Piotra Michałowskiego 4.
14. Łukasik Emanuel, Ludwinów, Szkolna 91.
15. Matliński Władysław, Plac Matejki 7.
16. Miaskowski Zygmunt, Zwierzyniecka 22.
17. Mitasiński Józef, Szlak 33.
18. Mularski Jan, Łobzów 88.
19. Müller Stefan, Plac Maryacki 2.
20. Oraczewski Edmund, Plac Dominikański 1.
21. Prokesch Dawid, Szeroka 32.
22. Puciński Michał, Półwsie Zwierzynieckie 79.
23. Pytel Jan, Podgórze, Krakowska 28.
24. Rakisz Szczepan, Zygmunta Augusta 3.
25. Rock Łazarz, św. Sebastyana 36.
26. Sitko Andrzej, Prądnik Czerwony.
27. Sitko Jan, Prądnik Czerwony.
28. Siwek Józef, Piotra Michałowskiego 9.
29. Skóra Jan, Czarna Wieś 5.
30. Śliwiński Kasper, Helclów 9.
31. Walczakiewicz Walenty, Długa 65.
32. Wilczyński Stanisław, Półwsie Zwierzynieckie 32.
33. Zabłocki Sylwester, Franciszkańska 4.
34. Zajączkowski Adolf, Zwierzyniecka 7.

e) Majstrowie studniarscy, względnie instalatorzy wodociągowi.

1. Galas Józef, Półwsie Zwierzynieckie 44.
2. Kowalczykowa Piotrowa (wdowa) Karmelicka 21.
3. Piwowarczyk Jan, Krowodrza.
4. Piwowarczyk Wincenty, Podgórze, Rynek gł 17.

f) Rurmistrze (instalatorzy wodociągowi).

1. Baldinger Daniel, Miodowa 19.
2. Bartholome Jan (instal. przew. gazowych), Dietlowska 79.
3. Bernardyński Władysław, Dominikańska 4.
4. Bieniarz Władysław, Starowiślna 19.
5. Bogucki Józef, Grodzka 10.
6. Butelski Jan (majster blacharski), Sławkowska 22.
7. Dettlof Karol, Rynek główny 22.
8. Gędzierski Zygmunt (m. ślusarski), Lenartowicza 14.
9. Griffel Józef, Stolarska 5.
10. Hochwald Izak (majster blacharski), Dietlowska 65.
11. Halpern Marek, św. Gertrudy 21.
12. Jackowski Karol, Łobzowska 17.
13. Kleinwachs Lejzor (majster blacharski), Starowiślna 12.
14. Kosobucki Piotr (majster ślusarski), Biskupia 9.
15. Kosydarski Władysław (majster blacharski), Rynek główny 24.
16. Kuczyński Franciszek, Długa 14.
17. Kumer Augustyn, Rajska 8.
18. Lasko Józef, Zwierzyniecka 13.
19. Luks Zygmunt, budowniczy, Zielona 5.
20. Miejskie biuro wodociągowe pod dozorem i zastępstwem Tadeusza Jaszczurowskiego, kierownika wod. miej., Podzamcze 7.
21. Markus Karol, (majster blacharski), Szpitalna 18.
22. Meisels Emil, Karmelicka 6.
23. Midowicz Roman (inst. przew. gazow.), Smoleńsk 23.
24. Nitsch Leonard, inżynier, Kolejowa 18.
25. Peterseim Marcin, fabryka wyrobów żelaznych, Grzegórzki.
26. Pułczyński Antoni, Bracka 6.
27. Pstrucha Szymon, Floryańska 16.
28. Reich Izak (majster blacharski), Dietlowska 46.
29. Rożen Antoni, fabryka narzędzi roln., Długa 29.
30. Schöngut Karol, św. Marka 16.
31. Stamberger Pinkus (majster blacharski), Dietlowska 54.
32. Stankiewicz Adolf Władysław, Helclów 9.
33. Stapiński Władysław (majster blacharski), Sławkowska 23.
34. Stock Adolf, św. Gertrudy.
35. Sulikowski, Dębniki, Kościuszki 1.
36. Tąkiel Stanisław (majster ślusarski), Krowodrza.
37. Tokar Juliusz (instalator przew. gaz., ogrzew. elektr.), św. Jana 10.
38. Wilder Maksymilian, św. Sebastyana 28.
39. Zieleniewski Leon, fabryka wyrobów żelaz., Krowoderska 65.
40. Tafler Herman (majster blach.), św. Sebastyana 32.

g) Instalatorzy przewodów gazowych.

1. Baldinger Daniel, Miodowa 19.
2. Pułczyński Maryan, Mikołajska 10.
3. Drzewiecki Piotr i Jeziorański Jan, właśc. biura techn. w Warszawie.
4. Schöngut Karol, św. Marka 16.

h) Instalatorzy przewodów prądu elektrycznego.

1. Galicyjskie Towarz. elektrycz. z ogr. por. A. E. G. „Union“, Krupnicza 3.
2. Papper Rudolf, Zwierzyniecka 25.

i) Kartę przemysłową mają:

1. Głuszyński Wojciech, na skład wiszących rusztowań do wypożyczania, Czarna Wieś.

2. Dudziak Walenty, na wypożyczanie wiszących rusztowań w Dębnikach.
3. Galli Leonard, na wypożyczanie wiszących rusztowań, Plac Groble 18.
4. Mąkoszewski Mieczysław, na prowadzenie przedsiębiorstwa wykonywania robót ziemnych, ul. Felicyanek 4.
5. Mikuła Jan, majster murarski, na roboty wykopów ziemnych w Gazowni miejskiej w Krakowie.
6. Dr. Seńkowski Michał, docent Uniw. Jagiell.: technika wybuchowa (rozsadzanie skał w kamieniołomach, kopalniach, skał podwodnych, zatorów lodowych, starych murów, torpedowanie szybów naftowych i źródeł mineralnych), Radziwiłłowska 4.
7. Żeleński Stanisław Gabryel, inżynier: zakład witrażów, oszkleń artystycznych i mozajki szklanej, Swoboda 2.
8. Zuliani Jan, filia przedsiębiorstwa ze Lwowa: posadzki terazzo, roboty mozajkowe i betonowe, zastępca Brzeziński Kazimierz, Zwierzyniecka 27.

Wykazy te zestawiono w Budownictwie miejskiem.

Kraków, dnia 8. stycznia 1909.

Dyrektor Budownictwa miejskiego:
w z. ***Świerzyński*** w. r.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.

L. 2. Kraków, dnia 10. lutego 1909. Rocznik XXX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

L. 6318/09

VI b.

OBWIESZCZENIE.

Wskutek rozporządzenia c. k. Namiestnictwa we Lwowie z d 14. stycznia 1909 L. XV d. 4484 w sprawie ubezpieczenia pensyjnego prywatnych i niektórych publicznych funkcyonaryuszy podaje się do wiadomości powszechnej, że z dniem 7-ym stycznia r. b. otwarte zostało we Lwowie (ulica Pódlewskiego L. 5.) **„Biuro krajowe Powszechnego Zakładu pensyjnego“**.

Dalsze zgłoszenia do ubezpieczenia pensyjnego i doniesienia o zmianach w ubezpieczeniu należy wnosić wprost do powyższego Biura, o druki zaś potrzebne zgłaszać się można w Wydziale VI b Magistratu, ul. Poselska 9, II. p.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 29. stycznia 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 6613/09.

III. *a*.

Przedmioty znalezione.

W *październiku* i *listopadzie* 1908 roku znaleziono w Krakowie następujące przedmioty:

A. Złożone w tutejszej Kasie miejskiej:

Art. 1563/1233. Skórkowy pugilares z kwotą pieniężną, kartkami loter. i 2 kluczykami.
„ 1234. Zegarek srebrny z łańcuszkiem.
„ 1235. Świadectwa i korespondencye Franciszka Dymitra Boratyńskiego.
„ 1236 Wisiorek srebrny z polskim herbem i orłem
„ 1237. 8 kluczyków.
„ 1562 Książka Poczt. Kasy Oszczęd. Zygmunta Nowakowskiego.
„ 1564/1238. Pugilares z drobną kwotą.
„ 1239. Czapka urzędnicza.
„ 1565/1240. Pugilares z drobną kwotą.
„ 1566/1241. Pugilares z kwotą przeszło 10 koron.
„ 1242. Kartka zastawn. gal. Banku hipot. na zastawione papiery za 130 koron.
„ 1243. 3 fartuszki.
„ 1567/1244. Woreczek z kwotą przeszło 10 koron.
Art. 1568/1245. Surdut z kol. kartą legit. robot. Adama Torbińskiego, scyzoryk i drobiazgi.
„ 1569/1246. Pugilares z drobną kwotą.
„ 1247. Torebka damska z dziecinnemi trzewikami, pończochami etc.
„ 1248. Marynarka.
„ 1249. 6 kluczyków.
„ 1250. Obrączka ślubna złota.
„ 1251. Zegarek srebrny na pasku metalowym w kształcie węża
„ 1570/1252. Portmonetka z drobną kwotą, markami poczt. i zapiskami.
„ 1571/1253. Portmonetka z kwotą przeszło 10 kor.
„ 1254. Worek z owsem.
„ 1255. Koszyk z 3 garnuszkami, filiżanką i flaszeczkami.
„ 1256. Mały worek z cukrem.
„ 1257. Pugilars z kluczem.
„ 1573/1258. Woreczek z kwotą 7 koron.
„ 1574/1259. Pugilares z drobną kwotą.
„ 1575/1260. Pugilares z kwotą K 14 h 78, 2 karteczkami, 2 broszki i krzyżyk.
„ 1261. Boa.
„ 1576/1262. Pugilares z drobną kwotą.
„ 1263. Koszyk z 2 ciastkami.
„ 1577/1264. Pugilares z drobną kwotą.
„ 1265. 2 klucze na kółku.
„ 1266. 2 próżne portmonetki.
„ 1267. Obroża na psa z marką 169/08.
„ 1268 Torebka z kluczykiem „Tyras Schloss-Sicherung“, koronka, pugilares, ołówek i chusteczka.
„ 1269. Portmonetka z różańcem
„ 1270. Kartka zastawnicza filii Banku hipot. na złoty łańcuszek z brelokiem i brylancikami, 2 srebrne papierośnice.
„ 1271. Świadectwa Jacentego Lecha.
„ 1272. Zegarek srebrny, damski.
„ 1273 Kwit zastawniczy Banku pobożnego na sukmanę Wędzichy.
„ 1274. Pugilares z 20-kilku koronami.
„ 1122. Walizka płócienna.
„ 1165. Trzy parasole.
„ 9/09. 2 notesy i 3 kalendarze kieszonkowe.
„ 13/09. Nóż stołowy.
„ 14. Kartka zastawn. na palto za 5 kor.
„ 15. Skórkowy pugilares.
„ 154. 1 korona.

Art. 16. Sygnet złoty z herbem.
„ 155/17. Pugilares z drobną kwotą i kartką.
„ 18. Srebrny zegarek damski z łańcuszkiem.
„ 19 Kołnierz z perskiego baranka.
„ 20. Lornetka.
„ 156/21. Pugilares z kwotą około 30 koron.
„ 22. Książka do modlenia się.
„ 157/23 Damska torebka z kwotą około 10 kor.
„ 24. 5 kluczyków.
„ 25. Świadectwo lekarskie Ant. Horabik.
„ 26. Worek ze szmatami, garnkiem blaszanym i brzytwą
„ 27. Bransoletka złota.
„ 28. Książka rysunkowa z planami Rudawy
„ 29. Łańcuszek pozłacany.
„ 30. Notatnik.
„ 31. Damski kołnierz futrzany.
„ 32. Dewizka srebrna
„ 33. Pierścionek pogięty złoty (?) bez kamienia.
„ 34. Paszport wojskowy Franciszka Gachà.
„ 35. Papierośnica srebrna z monogr R. J.
„ 36. Zegarek metalowy damski z długim srebrnym łańcuszkiem.

B. **Pozostawione u znalazców:**

1. Foksterier biały.
2. Pies biały rasy szkockiej owczarskiej.
3. Niklowy zegarek „Roskopf“ z dewizką srebrną i wisiorkiem w kształcie maszyny kolejowej.
4. Legawiec, czarnej maści, z marką Nr. 122 z Podgórza.
5. Pugilares skórzany z 4 hal., 2 kluczykami i kuponami. poczt. Kasy oszczędn.
6. Foksterier z czarnemi plamami.
7. Zegarek srebrny męski ze złotą dewizką.
8. Suczka jamnik, maści czerwonej.
9. Pies wyżeł, kasztanowaty.
10. Pled pluszowy.
11. Tobołek z kilku chustkami, prześcieradło, koszule damskie, szalik jedwabny, chustka do odziewania i inne drobiazgi.

C. **Zakwestyonowane przez organa policyjne:**

Art. 1113/08. Kawałek skóry na tornister wojskowy.
„ 1160/08. 3 paczki, 12 pudełek, 2 pudełka czernidła.
„ 1168/08. Zegarek niklowy z metalowym łańcuszkiem.

Magistrat wzywa właścicieli powyższych przedmiotów, aby, o ile mogą dowieść swych praw własności, zechcieli zgłosić się po odbiór rzeczy do biura Wydziału III. *a* Magistratu (plac WW. Świętych l. 6. parter na lewo) w godzinach urzędowych między 11. przed południem a 1. popołudniu — w przeciwnym bowiem razie przedmioty te po upływie jednego roku od daty niniejszego obwieszczenia wydane będą znalazcom do używania, po upływie zaś 3 lat przejdą na wyłączną własność znalazców lub też sprzedane będą, względnie przekazane na fundusz ubogich miejscowych.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 3. lutego 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

Mianowania urzędników i służby.

Prezydent miasta zgodnie z postanowieniem §§ 56. i 89. statutu dla miasta Krakowa zamianował:

1. P. **Maryana Wiktora Hajdukiewicza**, dotychczasowego praktykanta konceptowego Magistratu, nadetatowym koncepistą Magistratu w X. kl. rangi z płacą roczną K 2.200, kwaterowem K 768 oraz prawem do 3 trzechleci po K 200 i dodatku osobistego, wliczalnego do emerytury, w kwocie K 200 rocznie po 20 latach, przebytych w tymsamym stopniu rangi (dekret z dnia 5. stycznia 1909 do L. 12/09/prez.).

2. P. **Józefa Żuławskiego**, dotychczasowego praktykanta Budownictwa miejskiego, nadetatowym adjunktem Budownictwa miejskiego w X. kl. rangi z płacą roczną K 2.200, kwaterowem w rocznej kwocie K 768, z prawem do 3 trzechleci po K 200 i dodatkiem osobistym, wliczalnym do emerytury, w kwocie K 200 po 20 latach służby, spędzonych w tejsamej klasie rangi, nadto z dodatkiem budowlanym, niewliczalnym do emerytury, w kwocie K 400 (dekret z dnia 31. grudnia 1908 roku L. 395/08/prez.).

3. P. **Eugeniusza Franciszka 2 im. Kiuczyńskiego**, dotychczasowego prowizorycznego weterynarza młodszego miejskiego, młodszym weterynarzem miejskim w XI. kl. rangi z płacą roczną K 1600, kwaterowem K 576 i prawem do 3 trzechleci po K 200 oraz do wliczalnego do emerytury dodatku osobistego K 200 rocznie po przebyciu 20 lat służby w tej samej klasie rangi, przyczem czas służby w charakterze prowizorycznego miejskiego weterynarza młodszego został mu policzony do lat służby etatowej pod warunkiem zapłacenia przypadających za ten czas prowizorycznej służby wkładek emerytalnych (dekret z dnia 26. stycznia 1909 do L 21/09/prez.).

4. P. **Kazimierza Kaczmarczyka**, dotychczasowego asystenta Archiwum aktów dawnych miasta Krakowa (na zasadzie § 7. statutu Archiwum aktów dawnych), asystentem Archiwum aktów dawnych miasta Krakowa na przeciąg dwóch lat za remuneracyą w kwocie K 1800 rocznie, płatną od dnia 1. stycznia 1909 r. (dekret z dnia 5. stycznia 1909 r. L. M. 110698/08/prez.).

Zgodnie z uchwałą Rady miejskiej z 14. marca 1907 otrzymali:

1. P. **Dr. Alfred Schlichting**, radca Magistratu, drugie pięciolecie w kwocie K 600 rocznie od dnia 21. stycznia 1909. (LM. 324/09).

2. P. **Adolf Buczkowski**, radca Magistratu, drugie pięciolecie w kwocie K 600 rocznie od dnia 21. stycznia 1909. (LM 321/09)

3. P. **Franciszek Epstein**, sekretarz Magistratu, drugie pięciolecie w kwocie K 400 rocznie od dnia 21. stycznia 1909. (LM. 322/09).

4. P. **Stanisław Grosser**, sekretarz Magistratu, drugie pięciolecie w kwocie K 400 rocznie od dnia 21. stycznia 1909. (LM. 329/09)

5. P. **Bolesław Gwidon 2 im. Baranowski**, wicesekretarz Magistratu, pierwsze trzechlecie w kwocie K 200 rocznie od dnia 3. lutego 1909. (L. 10.590/09).

6. P. **Dr. Michał Leinkram**, koncepista Magistratu, pierwsze trzechlecie w kwocie K 200 rocznie od dnia 29. stycznia 1909. (L. 15.330/09).

7. P. **Dr. Juliusz Rudolf Karol 3 im. Clossmann,** koncepista Magistratu, pierwsze trzeohlecie w kwocie K 200 rocznie od dnia 7. lutego 1909. (L. 10.589/09).

8. P. **Józef Woźniak,** oficyał Magistratu, wliczalny do emerytury dodatek osobisty w kwocie K 200 rocznie od dnia 1. stycznia 1909. (L. 106.884/08).

9. P. **Józef Wojciech Wiśniowski,** starszy oficyał egzekucyjny, wliczalny do emerytury dodatek osobisty w kwocie K 200 rocznie od dnia 1. stycznia 1909 (L. 106 883/08).

10. P. **Jan Jurkowski,** starszy oficyał egzekucyjny, wliczalny do emerytury dodatek osobisty w kwocie K 200 rocznie od dnia 1. stycznia 1909. (L 106.882/08).

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń tajnych).

Posiedzenie tajne (7. w kad. XV.) **z dnia 14. stycznia 1909.**

Uchwalono:

I. Rada miasta Krakowa uprasza Prezydyum, aby w razie — jeżeliby zaszła konieczna potrzeba zmiany muzyki cywilnej w Teatrze miejskim na wojskową — podjęło usilne starania w celu powołania do życia i utrzymania **orkiestry miejskiej,** którąby równocześnie mogła obsłużyć Teatr. (L. 7086 09/IV.).

II. 1. Rada miejska mianuje p. **Edwarda Ludwika 2 im. Goldsteina** dożywotnim drugim kustoszem Muzeum narodowego z płacą roczną K 4.000, płatną w ratach miesięcznych z góry, począwszy od dnia objęcia przez p. Goldsteina obowiązków kustosza w Muzeum narodowem

2. Stosunek służbowy p. Goldsteina określi osobna instrukcya.

3 Na pokrycie powyższych wydatków przyznaje się kredyt dodatkowy do Działu XI. budżetu r. 1909 w kwocie K 4.000. (L. 108425/08/IV.).

III. 1. Przenosi się w stały stan spoczynku p. **Józefa Zadorę Życieńskiego,** dyrektora m. Wydziału Obrachunkowego.

2. Temuż przyznaje się emeryturę w kwocie K 4.800 rocznie, t. j. częściowo w drodze łaski, częściowo normalnie.

3. Nie uwzględnia się prośby jego o wliczenie 40% kwaterowego do emerytury. (L. 1441/09/prez.).

IV. Przenosi się **Antoniego Bednarskiego,** ogrodnika miejskiego w randze woźnego I. klasy, do kategoryi wyższej służby z tytułem „Ogrodnik miejski" i przyznaje się mu zamiast dotychczasowych jego poborów służbowych i dodatków osobistych tytułem płacy K 1.200 rocznie, tytułem kwaterowego K 480 rocznie z pozostawieniem mu mieszkania w zakładzie ogrodniczym, oraz z pozostawieniem mu aż do uzyskania I. pięciolecia ryczałtu na ubranie w kwocie K 110. Temuż przyznaje się prawo do 3 pięcioleci po K 200 rocznie, których bieg rozpoczyna się od dnia złożenia przysięgi służbowej w charakterze ogrodnika miejskiego w kategoryi wyższej służby.

Równocześnie zwija się posadę ogrodnika miejskiego w kategoryi woźnych, a wydatek na ogrodnika w nowym charakterze wstawia się do budżetu b. r. dz VII. poz. 1. (L. 54634/08/prez.).

V. Odpisuje się z powodu nieściągalności kwotę K 530 h 83 jaką pozostał winien funduszowi miejskiemu ś. p. doc **dr. Ignacy Lemberger,** chemik miejski, z tytułu zaliczek na płace i stempli do dekretu. (L 59643/08/prez.).

VI Zapewnia się przyjęcie do gminy m Krakowa p. **Aleksandrowi Gauzemu,** prow. adjunktowi ogrodnictwa miejsk., obywatelowi rosyjskiemu, za opłatą taksy w kwocie K 20 pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego od c. k. Rządu. (L. 85 518/08/V.).

VII. 1. Fizykiem miejskim mianuje się p. **dra Tomasza Janiszewskiego,** lekarza wolno praktykującego.

2. *a)* Wobec warunku, postawionego przez tegoż kandydata, przyznaje się mu od razu 10 lat służby, wliczalnej do emerytury, a tem samem przyznaje się mu od dnia pierwszej przysięgi służbowej od razu 2 pięciolecia pod warunkiem uiszczenia za ten czas przypadających wkładek emerytalnych.

b) Wobec tego, iż kandydat ten ukończył już 41. rok życia, udziela się mu *veniam aetatis.*

c) Zastrzega się, że zostaje miejskim lekarzem naczelnym prowizorycznie na jeden rok z tem, że po roku służby będzie mogła nastąpić stabilizacya z wliczeniem próbnego roku służby do emerytury pod warunkiem uiszczenia za ten rok wkładek emerytalnych, lub też rozwiązanie stosunku służbowego.

d) Wobec tego, że kandydat ze względu na potrzebę uregulowania swych stosunków familijnych zwolnił się z poddaństwa austryackiego i przyjął obywatelstwo węgierskie, mianuje się go pod zastrzeżeniem zezwolenia władz wyższych na objęcie przez niego posady miejskiego lekarza naczelnego, mimo że jest obywatelem węgierskim.

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń jawnych).

Posiedzenie zwyczajne (12. w kad. XV.) **z dnia 14. stycznia 1909 r.**

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **65.**

Radcy miejscy: dr. Gunkiewicz, Margulies, Mendelsburg, Porębski, hr. Wodzicki **(5)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie $8^1/_2$ wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Sekretarz Rady odczytuje nadeszłe pisma:

Urlop.

1. Pismo r. m. Porębskiego, który prosi o urlop do końca marca dla poratowania zdrowia.

Rada udziela urlopu.

Robotnicy miejscy.

2 Podanie robotników miejskich, zajętych przy prasie autograficznej, o zetatowanie i zrównanie ze służbą państwową.

Pismo odesłano Sekcyi III. do załatwienia.

Zapomoga dla żołnierzy w Bośni.

3. Pismo komendanta załogi krakowskiej Ekscelencyi Steinsberga z podziękowaniem za dar Rady miejskiej na rzecz żołnierzy 13. p. p., wysłanych do Bośni i Hercogowiny.

Pismo przyjęto do wiadomości.

Dyetaryusze magistratualni.

R. m. dr. Gross interpeluje w sprawie bytu dyetaryuszów miejskich.

Prezydent miasta wyjaśnia, że petycya dyurnistów o zapomogę przedłożoną będzie Radzie na jednem z najbliższych posiedzeń, dalej, że ukwalifikowani dyurniści znajdą zajęcie przy uproszczonej manipulacyi, zaprowadzonej w wydziale VI a. i VI b., i nadal w miarę rozszerzania tej manipulacyi będą przyjmowani.

Zapomoga dla ofiar trzęsienia ziemi.

R. m. dr. Rosenblatt czyni nagły wniosek o udzielenie K 1.000 dla dotkniętych katastrofą trzęsienia ziemi we Włoszech.

Uchwalono nagłość, a następnie datek w kwocie K 1.000.

Dar dla Muzeum narodowego.

Sekretarz Kubalski imieniem Komitetu Muzeum narodowego, Sekcyi III. i II. wnosi:

Rada miejska uchwali!

I. P. Edward Ludwik 2 im. Goldstein odstępuje gminie miasta Krakowa tytułem darmym na cele publiczne z przeznaczeniem dla Muzeum narodowego m. Krakowa wszelkie swe zbiory artystyczne, znajdujące się w Paryżu a w szczególności objęte inwentarzem z daty Paryż, 4. maja 1908, zawierającym 303 pozycyi.

II. Gmina miasta Krakowa przyjmuje powyższą darowiznę, zgadza się na zawarcie odnośnego kontraktu darowizny i do podpisania tego aktu deleguje obok Prezydenta miasta radców miejskich dra Bobilewicza i dra Wasunga, a w razie przeszkody jednego z nich r. m. H. Schwarza.

III. Na pokrycie wydatków, połączonych ze sporządzeniem kontraktu tudzież przewiezieniem zbiorów z Paryża do Krakowa, przyznaje się kredyt dodatkowy K 2.000 do Działu XI „wydatki nadzwyczajne“ budżetu 1908 r.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 108.425/08/IV.).

Dostawa obuwia.

Radca Magistratu Skrzyniarz imieniem Sekcyi I. wnosi:

Rada miejska przyjmuje ofertę p. Antoniego Tabora, majstra szewskiego, z dnia 27. listopada 1908, mocą której podjął się dostawy obuwia dla ludzi straży pożarnej miejskiej i Zakładu czyszczenia miasta w ciągu lat 1909, 1910 i 1911, na warunkach dla tej dostawy obowiązujących i po następującycych cenach:

a) za parę butów zwykłych po . . . K 22 h —
b) za parę butów dla kanalarzy . . . „ 26 „ —
c) za podszycie butów ad *a)* i *b)* . . „ 10 „ 50 od pary.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 100.991/08).

Szkoła handlowa.

Radca Magistratu dr. Zaczek imieniem Sekcyi IV. i II. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. Przyznaje się Kuratoryi Akademii handlowej kwotę K 3.500 tytułem subwencyi na pokrycie 1/3 części kosztów utrzymania w r. 1908 dwuklasowej szkoły handlowej dla chłopców, połączonej z Akademią handlową.

2. Na pokrycie tego wydatku przyznaje się kredyt dodatkowy dla Dz. XII. poz. 4. budżetu 1908 r.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 578/09/IV).

Kredyt dodatkowy.

Radca Magistratu dr. Zaczek imieniem Sekcyi IV. wnosi:

Rada miejska uchwali!

Przyznaje się kredyt dodatkowy dla Dz. XII. poz. 7. (na zastępstwo za chorą nauczycielkę) w kwocie 642 koron.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 83087/08/IV).

Na tem posiedzenie zakończono o godzinie 9. wieczorem.

Posiedzenie nadzwyczajne (13. w kad. XV.) z dnia 28. stycznia 1909 r.

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **46**.

Radcy miejscy: Daszyński, Dębicki, dr. Doboszyński, dr. Fierich, dr. Gross, Hałatkiewicz, Iglicki, Jawornicki, dr. Jaworski, Judkiewicz, Klemensiewicz, ks. Krupiński, Mendelsburg, dr. Pareński, dr. Petelenz, Porębski, Schmelkes, Sołtysik, dr. Staniszewski, Sulikowski, Szatkowski, dr. Tilles, hr. Wodzicki **(23)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie $5^3/_4$ wieczorem.
Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Trzęsienie ziemi we Włoszech.

Sekretarz Rady odczytuje pismo ambasadora włoskiego w Wiedniu, wyrażające gorące podziękowanie za dar 1000 koron na rzecz dotkniętych trzęsieniem ziemi we Włoszech południowych i na Sycylii.

Ubezpieczenie Krakowa od powodzi. Kanały spławne.

R. m. Kosobucki zapytuje, co się dzieje ze sprawą ubezpieczenia Krakowa od powodzi?

R. m. Turski podnosi rzecz drugą, t. j. sprawę budowy kanałów. Rządy się zmieniają, sprawa budowy kanałów stała się kwestyą targów politycznych. Nie można pozwolić na to, aby ustawa sankcyonowana nie była wykonywaną. Mowca zapytuje Prezydenta, jakie stanowisko zajmie w tej sprawie?

Prezydent dr. Leo zaznacza, że z chwilą, gdy doszły go niepocieszające informacye z Wiednia o zachwianiu się sprawy kanałów, o stanie sprawy kanalizacyi Wisły i dwóch kolektorów, wreszcie kwestyi przekopu Wisły w Dębnikach, udał się w tej sprawie do Prezesa Koła polskiego, do Ministra dla Galicyi i Referentów w odnośnych ministerstwach. Dwie sprawy czysto-krakowskie (kanalizacya Wisły oraz regulacya Wisły) od dwóch lat zalegają w ministerstwach, które co do tego żadnych postanowień nie powzięły; co do kolektorów, to nie

nastąpiło dotąd wykupno gruntów i sprawa jeszcze znajduje się w referacie krakowskiej Ekspozytury budowy dróg wodnych. Wskutek tego Prezydent na posiedzeniu Koła polskiego (w którem jako poseł sejmowy brał udział) zwrócił się do Prezesa Koła i Ministra dla Galicyi, aby postarali się o rozpisanie robót. W odpowiedzi otrzymał konkretne przyrzeczenie, że w przeciągu 8—14 dni u ministra Abrahamowicza odbędzie się z udziałem delegatów gminy m. Krakowa konferencya, na której sprawy te wszechstronnie będą rozpatrzone. Spodziewać się należy, że Ministra dla Galicyi poprze Prezydyum Koła polskiego i Posłowie krakowscy, aby to, co na konferencyi tej będzie uchwalone, rychło było wykonanem. Dalej otrzymał Prezydent kategoryczne zapewnienie, że projekty na budowę kolektora do połowy lutego przez krakowską Ekspozyturę dróg wodnych przesłane będą do Dyrekcyi w Wiedniu, że tam do 15. marca będą przetrutynowane, a następnie gmina Krakowa wezwaną będzie do przedstawienia swoich postulatów. Gorzej jeszcze ma się rzecz z kanałami i w sprawie tej Mowca oświadcza z upoważnienia prezesa Głąbińskiego, że Koło polskie z całą stanowczością zwróci się do Rządu i żądać będzie bezzwłocznego pozytywnego załatwienia sprawy, t. j. przystąpienia do wykonania ustawy, przed sześciu laty jeszcze sankcyonowanej. Jest to tem dziwniejsze, że Rząd płaci $1\frac{1}{2}$ miliona koron rocznie na utrzymanie tych sił technicznych, które plany kanałowe wypracowywać mają. Mowca sądzi wkońcu, że należy czekać na zapowiedzianą konferencyę i na rezultat starań Koła polskiego, zanim rozpoczęłoby się akcyę w celu pobudzenia opinii publicznej całego kraju.

Na wniosek r. m. dra Bandrowskiego otwarto dyskusyę nad sprawami, wyżej poruszonemi.

R. m. Uderski wskazuje, że krakowska Ekspozytura dróg wodnych gorliwie pracuje nad wygotowaniem planów, których jednak wiedeńska Dyrekcya dotąd nie załatwiła. Energiczne postępowanie jest dziś konieczne.

R. m. dr. Bandrowski podnosi, że należy być wdzięcznym Prezydentowi, iż spraw, tak ważnych dla miasta i kraju, pilnuje i tu i w Wiedniu. Ale z drugiej strony wobec tego, co Prezydent zastał w Wiedniu, trudno oddawać się nadziejom lepszej przyszłości najbliższej. Czyż można bowiem ufać podanym terminom, skoro sprawy tak ważne, a od dwóch lat przygotowane, spoczywają to w Ekspozyturze dróg wodnych, to w Namiestnictwie, to w Wiedniu? Czy można więc zbyt optymistycznie ufać tym przyrzeczeniom, gdy one nie są dotrzymywane, gdy ani regulacyi Wisły, ani kolektorów, ani kanałów przyrzeczonych — jak nie było, tak niema, gdy wprawdzie dotrzymano terminu rozpoczęcia regulacyi Rudawy — ale nie możemy się doczekać terminu ukończenia tego dzieła. Wobec tego zapomnienia, w jakie popadają sprawy Krakowa w Wiedniu, wypadnie chyba urządzić tam stałą ekspozyturę dla spraw Krakowa, aby każdej chwili można poinformować się, co się dzieje, sprawy przypominać i posuwać naprzód. (Głosy: Od czegoż są Posłowie?) Posłowie mają bardzo wiele spraw — między innemi i te — do pilnowania; ale przy ich pomocy a naszej czujności poszłyby sprawy naprzód. W każdym razie musimy większą czujność rozwinąć i prosić Prezydenta, aby i nadal tych spraw z oka nie spuszczał, aby częstą interwencyą wpływał na lepszy obrót spraw m. Krakowa w Wiedniu.

R. m. Turski podnosi, że z powodu „bumla" kilkunastu studentów chwieją się rządy, a tak ważna sprawa, jak kanały, zupełnie przechodzi bez znaczenia. Na to pozwolić nie można. Koło polskie musi zająć energiczną postawę i wszcząć taką burzę, aby od niej zachwiał się Rząd

Wiceprezydent Sare podnosi, że bez ubezpieczenia koryta Wisły Kraków dalej będzie narażony na wylewy. Regulacya i przełożenie koryta Rudawy tylko częściowo usunie zło; bez obwałowania Wisły Kraków nie będzie ochroniony od klęski wylewu. Mowca wykazuje, że sprawa ta traktowaną jest nad wyraz ospale, dotąd nie przeprowadzono bowiem prawno-wodnego dochodzenia, zapowiedzianego jeszcze w roku ubiegłym. Nawet sprawy już zadecydowanej, t. j. kanalizacyi Wisły i budowy kolektorów, nie posunięto naprzód. Sprawa jest niezrozumiałą: chyba z jednej strony każą przygotowywać elaboraty celem rozpisania licytacyi na budowę, a z drugiej — prace wstrzymać. Na każdem posiedzeniu Rady należałoby sprawy te przypominać, a może dotrą tam, gdzie należą

R. m. Konopiński sądzi, że obecny stan rzeczy w sprawie tutaj omawianej jest poprostu skandaliczny. Rząd uważa Kraków za bardzo ważny punkt obronny dla Państwa i dlatego otacza go coraz to nowszymi pierścieniami fortecznymi. Miasto dusi się w uścisku tych pierścieni; wroga zewnętrznego dzięki Bogu nie miało pod swoimi murami, ale niezwykle wielkich klęsk doznawało od stałego wroga wewnętrznego, którym jest Wisła i Rudawa. Rząd nie broni nas od tego wroga, tłómacząc się brakiem funduszów. Ale na fortyfikacye są zawsze pieniądze. Rząd powinienby choćby ze względów sanitarnych dbać o zabezpieczenie od wylewów miasta, do którego taką przywiązuje wagę i na które wielkie nakłada ciężary. Mowca uważa obecne stanowisko Koła polskiego w sprawie budowy kanału z Wiednia do Krakowa za zupełnie słuszne i przedkłada następującą rezolucyę:

„Rada miasta Krakowa wita z zadowoleniem postanowienie Koła polskiego, aby między upaństwowieniem pewnych linii kolei prywatnych a rozpoczęciem budowy kanału z Wiednia do Krakowa ustanowić *junctim*. Rada miasta Krakowa, uważając ten nacisk na Rząd ze strony Koła polskiego za zupełnie słuszny i dotychczasowem postępowaniem Rządu zupełnie usprawiedliwiony, wyraża nadzieję, że Koło polskie ze stanowiska tego nie zejdzie i niemniej energicznych dołoży starań celem przyśpieszenia regulacyi Wisły pod Krakowem."

R m. Turski zgłasza dodatek do rezolucyi r. m. Konopińskiego: „Rada m. Krakowa nie może się powstrzymać od wyrażenia zdania, że należy żądać od Rządu odpowiednich gwarancyi w tej mierze ze względu na niespełnione w swoim czasie *junctim* pomiędzy kolejami alpejskiemi a budową kanałów".

R. m. Dattner przypomina, że Izba handlowa i przemysłowa gorąco popiera sprawę budowy kanału z Wiednia do Krakowa i za takie stanowisko spotkała się z wyrzutem ze strony kilku posłów z Koła polskiego. Czescy posłowie wiedzieli co robić, bo tam budują się kanały i wydano już więcej na budowę, aniżeli było przyznane. Mowca zaznacza, że gdyby się postulat budowy kanału z Krakowa do Wiednia wydzierżawiło Czechom, to byłby on już spełniony. Był moment, dla budowy tej drogi bardzo pomyślny, gdy odbywał się w tej sprawie wiec w Wiedniu i gdy w kasach państwowych było 120 milionów koron zapasów. Mowca sądzi, że w sprawie budowy kanału i zabezpieczenia miasta od

powodzi należy prowadzić najenergiczniejszą akcyę, urządzać wiece, zebrania i t. d.

R. m. dr. Julian Nowak wskazuje, że i rolnicy zachodniej Galicyi domagają się budowy kanałów, a obecna sytuacya polityczna nadaje się do przeprowadzenia sprawy. Mowca popiera myśl r. m Dattnera.

R. m. dr. Gertler zaznacza, że Czesi za niewykonanie ustawy postawiliby Rząd pod oskarżenie przed Trybunałem Państwa Koło polskie mimo nacisku i próśb nie wyegzekwuje nic, bo wszelkie gwarancye Rządu mają pozostać teoryą, jeśli jakaś idea dąży do przewleczenia sprawy. Mowca zgadza się na wnioski r. m. Konopińskiego, choć jeszcze nie ma nadziei, aby takie teoretyczne uchwały bez energicznego i stałego czuwania nad sprawą doprowadziły do celu. Miał słusznie poseł Bandrowski, twierdząc, że trzebaby kogoś uprosić, aby stale czuwał nad tokiem sprawy budowy kanałów i regulacyi Wisły. Prezydyum miasta powinno ustanowić osobnego reprezentanta, któryby śledził sprawy te w Ministerstwach, w Namiestnictwie i w Dyrekcyi Dróg wodnych i stale informował Prezydyum o stanie rzeczy — aby mogło odrazu i każdej chwili załatwienie spraw w poszczególnych stadyach w energiczny sposób przyśpieszyć. Tej czynności posłowie nie są w możności spełnić należycie.

Po krótkiej przemowie r. m. Kosobuckiego, który domagał się, aby żądać od Rządu nie przyrzeczenia lecz wprost rozpoczęcia robót, przystąpiono do głosowania.

Przyjęto rezolucyę r. m. Konopińskiego oraz dodatek r. m. Turskiego do tej rezolucyi. (L. 9092/909/prez.).

Nieporządki kolejowe.

R. m dr. Gertler wnosi następującą rezolucyę:

„Wzywa się Prezydyum miasta, aby poczyniło jak najenergiczniejsze przedstawienia i kroki u odnośnych władz i czynników, ażeby bezzwłocznie usunięto stale powtarzające się przeszkody w normalnym ruchu pociągów osobowych na stacyi kolejowej w Krakowie. Rada miejska uprasza Koło polskie w Wiedniu, ażeby w tej akcyi było Prezydyum miasta pomocne“.

W głosowaniu uchwalono nagłość wniosku a następnie *meritum*. (L. 9091/909/prez).

R. m. Nowak Stanisław domaga się zwinięcia stacyi w Zwierzyńcu, kolej okrężna nie leży w interesie miasta Krakowa i powinna być zniesioną.

R. m Bujwid zgłasza następujący wniosek:

„Prezydyum miasta zechce zwrócić uwagę Dyrekcyi kolei na brud, panujący bardzo często na stacyi krakowskiej, oraz brak spluwaczek i wody do mycia w pociągach“.

R. m. dr. Nowak Julian wyjaśnia w odpowiedzi na zapatrywania r. m. Nowaka Stanisława, że kolej okrężna jest i będzie potrzebna miastu także w przyszłości przy rozszerzeniu miasta.

W głosowaniu przyjęto wniosek r. m. Bujwida. (L. 9091/909/prez.)

Telefony automatyczne.

R. m. dr. Meisels zgłasza wniosek:

„Rada miejska uprasza Prezydyum, aby wdrożyło jak najenergiczniejszą akcyę u odnośnych władz centralnych w sprawie upośledzenia miasta Krakowa pod względem urządzeń telefonicznych, w szczególności o jak najszybsze zaprowadzenie telefonów automatycznych, gdyż dotychczasowe urządzenia są zupełnie niewystarczające, dalej o jak najszybsze gruntowne uzupełnienie sieci drutów telefonicznych, gdyż niektóre dzielnice miasta (Kaźmierz i Piasek) są zupełnie pozbawione rezerw, tak że nowi abonenci nie mogą dostać połączeń z powodu braku drutów“.

R. m. Dattner zaznacza, że w Wiedniu otrzymał informacye, pozwalające przypuszczać, że telefony automatyczne będą w Krakowie wprowadzone z początkiem roku przyszłego.

W głosowaniu przyjęto wniosek r. m. dra Meiselsa. (L. 9093/909/I.).

Regulamin dla targów na artykuły żywności.

Radca Magistratu Sawiński imieniem Sekcyi III. po dłuższem uzasadnieniu wnosi:

Na podstawie § 14. lit. *h* statutu miasta Krakowa i § 70. ustawy przemysłowej uchwala się załączony projekt regulaminu dla targów na artykuły żywności i przedmioty codziennego użytku w Krakowie i poleca się Magistratowi przedłożenie tego projektu c. k. Namiestnictwu do zatwierdzenia.*)

R. m. Bujwid proponuje dodanie na końcu § 26. regulaminu słów: „odpowiednio ukwalifikowane“. — Dalej porusza sprawę połączenia urzędu chemika miejskiego z Zakładem badania środków spożywczych.

R. m. dr. Gertler proponuje zmianę § 19. regulaminu, jak następuje:

„Sprzedaż margaryny tudzież masła sztucznego na targach jest wzbroniona“.

Wiceprezydent dr. Szarski wyjaśnia, że sprawę połączenia Zakładu badania środków spożywczych z miejskim urzędem chemika traktuje się osobno.

R. m. Maywalt zgłasza następujące wnioski:

W § 6. regulaminu należy dodać po ustępie pierwszym następujący nowy ustęp: „Na każdym z wyznaczonych placów targowych oznaczy Gmina ile możności pasy gruntowe jednakowej szerokości, na których będą umieszczone stanowiska targowe“.

Natomiast w taryfie opłat targowych względnie placowych należy umieścić na końcu następujący ustęp: „Opłaty, podane w taryfie w cenach za jeden metr kwadratowy, będą liczone po pomnożeniu długości frontu pojedynczych stanowisk przez całą szerokość pasu gruntowego, wyznaczonego dla stanowisk jednofrontowych, względnie przez połowę szerokości pasu gruntowego, wyznaczonego dla stanowisk dwufrontowych“.

Przystąpiono do głosowania według §§ w brzmieniu projektu.

Uchwalono bez zmiany §§ 1., 2., 3., 4., 5.

§ 6. przyjęto z dodatkiem r. m. Maywalta.

Uchwalono bez zmiany §§ 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14, 15., 16., 17., 18.

§ 19. przyjęto w brzmieniu, proponowanem przez r. m. dra Gertlera.

Uchwalono bez zmiany §§ 20, 21., 22., 23, 24., 25.

Przy § 26. wskutek wyjaśnienia Sprawozdawcy radcy Magistratu Sawińskiego r. m. Bujwid cofnął swą poprawkę.

Wkońcu przyjęto §§ 27., 28., 29. oraz na wniosek r. m. dra Lustgartena taryfę *en bloc.*

---

*) Regulamin będzie zamieszczony w „Dzienniku rozporz.“ po zatwierdzeniu go przez c. k. Namiestnictwo.

Wskutek wyjaśnienia Sprawozdawcy r. m. Maywalt cofa swój wniosek co do dodatku do taryfy. (L. 107.735/908/III. b).

Regulamin dla targów na konie.

Radca Magistratu Sawiński imieniem Sekcyi III. wnosi:

Na podstawie § 9. ust. 5. ustawy z 29. lutego 1880 Nr. 35. Dz. u. p. (o zapobieganiu chorobom zaraźliwym zwierzęcym i tępieniu tychże) uchwala się załączony*) projekt regulaminu dla targów tygodniowych i jarmarków na konie w Krakowie i poleca się Magistratowi przedłożenie tego projektu c. k. Namiestnictwu do zatwierdzenia.

Na wniosek r. m. dra Gertlera przyjęto projekt *en bloc*. (L. 110.847/08/III b.)

Komisya aprowizacyjna.

Radca Mag. Sawiński imieniem Sekcyi III. wnosi:

1. Na podstawie § 82. ust 1. statutu miasta Krakowa ustanawia się Komisyę aprowizacyjną dla spraw: targowych, aprowizacyjnych, mieszkaniowych, policyi weterynaryjnej, miejskiej pracowni chemicznej i miejskiego składu węgla.

Jednocześnie rozwiązuje się Komisyę drożyźnianą i Komisyę węglową.

2. Komisya aprowizacyjna składa się z 15 członków, wybranych z łona Rady miejskiej.

3. Dla spraw miejskiego składu węgla wybraną być ma w Komisyi aprowizacyjnej osobna podkomisya

R m. Federowicz zgłasza następującą poprawkę do ustępu 2. wniosku:

„Liczbę członków Komisyi aprowizacyjnej oznaczy Rada miejska przy sposobności każdorazowego wyboru".

R. m. dr. Meisels zgłasza dodatek do ustępu 3. wniosku. Ustęp ten brzmiałby, jak następuje:

„Dla spraw miejskiego składu węgla i spraw mieszkaniowych wybrane być mają w Komisyi aprowizacyjnej osobne podkomisye".

R. m. Heumann domaga się, aby Komisya składała się z 20 członków.

R. m. dr. Gertler proponuje, aby przy końcu ustępu 3-go wniosku dodać zdanie:

„których zakres działania określi regulamin, przez Komisyę aprowizacyjną uchwalić się mający".

Wreszcie r. m. dr. Lustgarten zgłasza wniosek następującej treści:

„Rada miejska uchwala!

Każda Komisya wybiera z pośród członków, należących do tej Komisyi, przewodniczącego, który zwołuje Komisyę, uwiadamiając o posiedzeniu Prezydyum. Prezydent, względnie Wiceprezydent, obecny na posiedzeniu, przewodniczy obradom".

W głosowaniu przyjęto:

ustęp 1-szy w brzmieniu wniosku Sekcyi III;

ustęp 2-gi w brzmieniu wniosku r. m. Federowicza;

ustęp 3-ci z dodatkiem r. m. dra Meiselsa i dra Gertlera.

*) Regulamin będzie zamieszczony w „Dzienniku rozp." po zatwierdzeniu go przez c. k. Namiestnictwo.

Po wyjaśnieniu r. m. dra Gertlera, że wniosek r. m. dra Lustgartena zmierza do zasadniczej zmiany statutu, Wnioskodawca godzi się na niepodawanie wniosku pod głosowanie. (L. 111874/908/III. b.).

Nowe posady.

Sekretarz dr. Eminowicz imieniem Sekcyi III. i II. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. Ustanawia się 2 nowe posady etatowe adjunktów Budownictwa miejskiego w X. klasie rangi z poborami, do tej rangi przywiązanymi.

2. Na pokrycie wydatków, z tem połączonych, za rok 1909 użyte będą interkalarya, od roku 1910 zaś wydatek odnośny wstawić do budżetu.

Przyjęto ze zmianą, proponowaną przez r. m. dra Bandrowskiego, aby w miejsce wyrazu „etatowe" wstawić wyraz „nadetatowe". (L. 395/08/prez.).

Rozszerzenie ratusza.

Radca Magistratu Skrzyniarz imieniem Sekcyi I. i II. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. Na cele rozszerzenia gmachu Magistratu nabyć realność Lindquistów i Ripperów lk. 95 Dz. I lwh 89 (ul. Grodzka l. or. 29) za cenę kupna K 80.000, z potrąceniem z tej ceny kupna zapisanych pod poz. 1 i 17 karty *C* powyższej realności dwóch ciężarów: 2000 złp. i odsetki 100 złp. rocznie na rzecz Zgromadzenia X. X. Wikaryuszów przy kościele WW. Świętych, oraz niespłaconej reszty pożyczki hip. Kasy oszcz. m. Krakowa, w pierwotnej kwocie K 12000 zaciągniętej, któreto dwa ciężary Gmina przejmuje. Resztę ceny kupna, jaka wypadnie po potrąceniu z kwoty K 80.000 sum potrzebnych na spłatę tych dwóch ciężarów, gmina miasta Krakowa wypłaci sprzedawcom w 14 dni po zaintabulowaniu Gminy za właścicielkę rzeczonej realności w stanie wolnym od wszelkich innych ciężarów.

2. Do podpisania kontraktu obok p. Prezydenta upoważnić pp. radców miejskich Wandalina Beringera i Piotra Kosobuckiego, a na przypadek przeszkody u jednego z nich r. m. Jana Perosia.

3. Cenę kupna pokryć: część K 30.000 z funduszu budowy Magistratu, resztę wraz z należytością przenośną w kwocie maksymalnej K 54.000 pokryć pożyczką hipoteczną albo komunalną.

Na podstawie § 82. statutu miasta Krakowa upoważnia się pana Prezydenta, by w porozumieniu z Sekcyą skarbową zrealizował powyższą pożyczkę w jednej z instytucyi finansowych lub w jednym z funduszów gminy miasta Krakowa nie drożej jak na $4^1/_2\%$.

Do podpisania odnośnego skryptu upoważnia się prócz p. Prezydenta miasta radców miejskich, wymienionych wyżej pod 2. wniosku.

4. Koszta, z nabyciem połączone, ponosi wyłącznie gmina miasta Krakowa.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 110.699/08/I.).

Z powodu spóźnionej pory Przewodniczący zamyka posiedzenie o godz. $8^1/_2$ wieczorem.

Nakładem Gminy miasta Krakowa — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.

L. 3. Kraków, dnia 10. marca 1909. Rocznik XXX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

L. 104983/08

I.

ROZPORZĄDZENIE.

Przepis § 46. regulaminu o utrzymaniu czystości i porządku dla stoł. król. miasta Krakowa, ogłoszonego rozporządzeniem Magistratu z dnia 24-go sierpnia 1884 r. L 5874, postanawiający, iż „włościanie obowiązani są przy wozach jednodyszlowych o każdej porze prowadzić konia na uździenicy, idąc pieszo obok niego“, zmienia się w następujący sposób:

„Przy wozach jednokonnych i jednodyszlowych w czasie jazdy na przedmieściach ma być dyszel przywiązany silnie do chomąta rzemieniem nie dłuższym, jak 40 cm.; o ileby woźnica tego obowiązku nie dopełnił, winien będzie o każdej porze prowadzić konia na uździenicy, idąc pieszo obok niego.

W śródmieściu, to jest w obrębie plantacyi, winien woźnica przy wszystkich wozach jednokonnych i jednodyszlowych o każdej porze prowadzić konia na uździenicy, idąc pieszo obok niego“.

Niestosujący się do niniejszego rozporządzenia ulegną karze po myśli rozporządzenia ministeryalnego z dnia 30. września 1857 r. L. 198 Dz. u. p.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1. kwietnia 1909 r.

Nad wykonaniem niniejszego rozporządzenia czuwać będą organa c. k. Dyrekcyi Policyi i Magistratu.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,

dnia 12. lutego 1909 r.

Prezydent miasta:

Dr. Leo w. r.

L. 75501/08.

I.

OBWIESZCZENIE.

Podaje się do wiadomości interesowanych, że w najbliższym czasie **przekopie się kwatery XX. i Ł. na cmentarzu miejskim** i usunie się wszystkie nagrobki z tych kwater, stojące na zwyczajnych grobach.

Zamieszczając poniżej wykaz zmarłych, na tych kwaterach pochowanych, wzywa się strony interesowane, któreby zamierzały wydobyć szczątki zmarłych i na inne stałe miejsce przenieść, aby do dni 14 wniosły do Magistratu ostemplowane podanie o zakupno gruntu na groby stałe i o ekshumacyę zwłok.

Po upływie zakreślonego terminu pomniki bezwarunkowo będą usunięte, a groby przekopane.

Wykaz pomników i krzyżów, które w razie przekopania kwater będą usunięte:

Kwatera XX.

1. Kazio Jędrzejasz, krzyż drewniany, 1892.
2. Zofia Zych, krzyż drewniany, 1893.
3. Józio . . . . . ski, krzyż drewniany, 1892.
4. Pawełek Hałatkiewicz, krzyż żelazny ze słupkiem kam., 1893.
5. Stefcia Wajdzińska, krzyż drewniany, 1892.
6. Józef, Mikołaj i Marya Gomuleńscy (Gomulińscy), pomniczek kamienny, 1892.
7. Tadzio Dunda, krzyż drewniany, 1891.
8. Stefcio Czuryło, krzyż drewniany, 1891.
9. Jaś Przeniosło, krzyż drewniany, 1891.
10. Miluś Hudetz, krzyż drewniany, 1890
11. Zosia i Józio Ciupkowie, krzyż drewniany, 1892—3.
12. Franciszek Radwański, krzyż drewniany, 1893.
13. Czesław Kosek, krzyż drewniany, 1892.
14. Maniuś Pietrasiński, krzyż drewniany, 1892.
15. Januś Nowiński, tablica marmur. (krokszteyn) z węgarami, ?
16. Jan Tatrelak, krzyż drewniany, 1893.
17. Zofia Kofińska, krzyż drewniany, 1893
18. Stefcio Surdel, krzyż drewniany, 1893.
19. Kamilcia Tomasiewicz, krzyż drewniany, 1893.
20. Stanisław . . . . . r, krzyż drewniany, 1893.
21. Emanuel Wiktor Malecek, krzyż drewniany, 1892.
22. Loncia, krzyż drewniany, 1892.
23. Józio Skowroński, 2 płyty kamienne, 1893.
24. Jancia Lebrowska, krzyż drewniany, ?
25. Michasia Jaskólska, pomniczek kamienny, 1893.
26. Marya Mikołajczyk, krzyż drewniany, 1893.
27. Roman Jenner, krzyż drewniany, 1894.
28. Bolesław Krogulski, krzyż drewniany, 1894.
29. Jan Roller, pomniczek kamienny, 1893.
30. Jan Faliszewski, krzyż drewniany, 1893.
31. Franciszek Razinowski, krzyż drewniany, 1893.
32. Jadzia Danek, krzyż drewniany, 1893.
33. Józef Stenzel, krzyż drewniany, 1893.
34. Aniela Zielińska, krzyż drewniany, 1893.

35. Manieczek Kubiński, krzyż drewniany, 1894.
36. Bronuś Wiśnicki, krzyż drewniany, 1893.
37. Neuwirt Małgorzata, krzyż żelazny, 1892.

4 krzyże żelazne i 2 blaszane z nieczytelnemi nazwiskami.

Kwatera Ł.

1. Zygmuś ?, krzyż drewniany, ?
2. Frydzia Pietroń, pomniczek kamienny, 1896.
3. Ryszard Rupert Cybulski, krzyż drewniany, 1896.
4. Staś Pilawski, krzyż drewniany, 1896.
5. Iza Leontyna Axentowicz, krzyż drewniany, 1896.
6. Henryk Wojciechowski, krzyż żelazny, 1896.
7. Tadeusz Wójcicki, krzyż drewniany, 1896.
8. Marya Hotila, krzyż drewniany, 1896.
9. Karola i Kazia Steczkowskie, krzyż drewniany, 1896.
10. Oleś Kuczyński, krzyż blaszany, 1896.
11. Jan Szczepan Hoschek, krzyż drewniany, 1896.
12. Józio Limanowski, krzyż drewniany, 1896.
13. Wicuś Jaworski, krzyż drewniany, 1896.
14. Stefcio Mamulski, krzyż drewniany, 1896.
15. Stefan Jarocki, krzyż drewniany, ?
16. ? Jarocki, krzyż drewniany, ?
17. Maniusia Szymczykiewicz, krzyż drewniany, 1896.
18. Tadzio Mitasiński, tablica marmur. z płytą i podstawą, 1896.
19. Józia Zaremba, krzyż drewniany, 1896.
20. ? Wuschek, krzyż drewniany, 1896.
21. Zosia Bandrowska, krzyż drewniany, 1896.
22. Władzio Frycz, krzyż drewniany, 1896.
23. Zofia Szottówna, krzyż drewniany, 1897.
24. Józio z Gonciarskich Kumala, krzyż drew. z marmur. tablicą, 1897.
25. Marya Róża Kalitowska, krzyż drewniany, 1894.
26. Marya Schilhan, płyta szklana, 1897
27. Zdzisio Solecki, krzyż drewniany, 1897.
28. Ludwik Karol Struszyński, krzyż żelazny, 1896.
29. Staś Godula, krzyż drewniany, 1897.
30. Józio Sumar, krzyż drewniany, 1896.

3 krzyże żelazne z nieczytelnymi napisami.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 23. lutego 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Juliusz Leo w. r

Mianowania urzędników i służby.

Zgodnie z uchwałą Rady miejskiej z 14. marca 1907 otrzymali:

1. **Stanisław Eminowicz**, starszy adjunkt m. Wydziału obrachunkowego, pierwsze trzechlecie w kwocie K 200 rocznie od dnia 10. lutego 1909. (L. 10587/09).

2. **Józef Dutkiewicz**, młodszy adjunkt m. Wydziału obrachunkowego, pierwsze trzechlecie w kwocie K 200 rocznie od dnia 17. lutego 1909. (L. 10586/09).

3. **Antoni Lebedyński**, młodszy adjunkt m. Wydziału obrachunkowego, pierwsze trzechlecie w kwocie K 200 rocznie od dnia 17. lutego 1909. (L. 10585/09).

4. **Teofil Janikowski**, asystent m. Wydziału obrachunkowego, pierwsze trzechlecie w kwocie K 200 rocznie od dnia 17. lutego 1909. (L. 10588/09).

5. **Stefan Łempicki**, asystent m Wydziału obrachunkowego, pierwsze trzechlecie w kwocie K 200 rocznie od dnia 17. lutego 1909. (L. 10584/09).

6. **Zygmunt Feliks Nikodem 3 im. Paleczny**, asystent m. Wydziału obrachunkowego, pierwsze trzechlecie w kwocie K 200 rocznie od dnia 17. lutego 1909. (L. 10583/09).

7. **Wojciech Gibas**, pachołek miejski, pierwsze pięciolecie w kwocie K 50 rocznie od dnia 22. lutego 1909. (L. 10582/09).

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń jawnych).

Posiedzenie zwyczajne (14. w kad. XV.) **z dnia 4. lutego 1909.**

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **55**.
Radcy miejscy: Daszyński, dr. Guńkiewicz, Jawornicki, dr. Jaworski, Mendelsburg, dr. Petelenz, Porębski, dr. Rosenblatt, Sędzimir, dr. Staniszewski, Suski, Szatkowski, dr. Tilles, hr. Wodzicki **(14)** nieobecność usprawiedliwili.
Początek posiedzenia o godzinie $5^3/_4$ wieczorem.
Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Nieporządki na ulicach i placach. — Place targowe. — Wady kolei elektrycznej.

R. m. dr. Starzewski podnosi sprawę nieporządków na ulicach miasta. Wczoraj w południe na przejściach głównych ulic przy Hotelu krakowskim, ul. Batorego, Granicznej, Karmelickiej lodu nie wyrąbano i nie posypano piaskiem. Dalej zaznacza, że około rondla bramy Floryańskiej stale w odpowiedniej porze spotyka się nieusuwane błoto. Służba zakładu czyszczenia miasta zamiatała niedawno ulice i place w ten sposób, że wzniecała tumany kurzu, szkodliwego dla zdrowia. Wreszcie z wozów, wywożących śmieci, unoszą się tumany szkodliwego popiołu i lotnych śmieci. Mowca zapytuje, czy nie dałoby się wydać zarządzeń, któreby zapobiegły podobnemu zanieczyszczaniu miasta? (L. 10270/909/I.).

Dalej Mowca wskazuje na nieporządki, panujące na Rynku Kleparskim i Placu Szczepańskim, zapytując, kiedy nastąpi od tak dawna zapowiadane usunięcie targów z tych placów.

Wreszcie zapytuje Mowca, czy nie dałoby się uzyskać z mocy kontraktu lepszego rozkładu jazdy na kolei elektrycznej? Tramwaj na linii z Podgórza do Parku krakowskiego często kursuje co ćwierć godziny.

Prezydent miasta przyznaje, że czyszczenie miasta nie stoi na wysokości zadania i nie odbywa się tak szybko i dokładnie, ale również winne są tu i złe bruki oraz brak poczucia czystości u mieszkańców. Natomiast wywożenie śniegu odbywa się dość szybko, mimo że ma się do czynienia z masami. Co do wywozu po-

piołu, stwierdza Prezydent, że w miastach — a nawet w Wiedniu, system wywożenia jest stokroć gorszy, uskuteczniają to bowiem tam przedsiębiorstwa prywatne. U nas wozy są dość dobre i one jednak znikną wkrótce, ustępując miejsca wozom maszynowym, zwanym „smokami“, których już dziś posiada Kraków 9 W tych dniach nadejdzie wóz dziesiąty, zamówiono dalszych 10 wozów, a 20 ich starczy na obsługę całego miasta. Należy dążyć do poprawy stosunków. Magistrat zajmuje się tą sprawą i w krótkim czasie przyjdzie z odpowiednimi wnioskami.

Odnośnie do sprawy przeniesienia targów, zaznacza Prezydent, że nie da się tego tak łatwo uczynić. Po usunięciu bowiem targu z placów, jak: Szczepański, Mały Rynek, Rynek kleparski, trzeba je skanalizować i asfaltować. Urządzenie nowych targów pociąga za sobą znaczny wydatek kilkuset tysięcy koron.

Tramwaj krakowski nie jest znowu tak zły. Kursowanie wozów jest zbyt powolne a wozów mało; lecz wina to kontraktu, który, zawarty ze Spółką przed kilku laty, nie odpowiada stosunkom dzisiejszym. Najlepsza rada na to jest tramwaj wykupić. Zdaje się, że wkrótce będzie to mogło nastąpić, pertraktacye bowiem rozpocząć się mają niebawem. W razie jednakże, gdyby kupno nie mogło przyjść do skutku z powodu zbyt wygórowanej ceny, trzeba będzie pomyśleć o zmianie kontraktu.

Drożyzna mieszkań. — Cegielnia gminna.

R. m. Dąbrowski przypomina, że przy otwarciu uzupełnionej ostatnimi wyborami Rady Prezydent wskazał, że podejmie akcyę w różnych ważnych ekonomicznych i kulturalnych sprawach. Obecnie dotkliwie daje się uczuwać drożyzna mieszkań, zabierająca urzędnikom jednę trzecią dochodu. Pewne sfery podjęły rozpaczliwą walkę w obronie przed wysokimi czynszami, pragnąc zapewnić sobie tańsze mieszkania własne. Byłoby wskazanem, aby Gmina urządziła fabryki niektórych materyałów budowlanych, n. p. cegielnię, któraby sprzedawała po cenie własnych kosztów i w ten sposób umożliwiła budowę tanich domów.

Prezydent miasta odpowiada, że poczynił kroki o nabycie cegielni; wśród rokowań cegielnia z gruntami przeszła w inne ręce, a nowy właściciel nie okazuje chęci sprzedaży. Prezydent zalecił poszukiwanie odpowiednich pod budowę cegielni gruntów; wnioski w tej mierze będą przedłożone na wiosnę b. r. Gmina uważa za swój obowiązek założenie cegielni, aby przeciwdziałać drożyźnie materyałów budowlanych, a tem samem drożyźnie mieszkań. (L. 10910/909/B.).

„Dziennik rozporządzeń“.

R. m dr. Gertler domaga się lepszego redagowania „Dziennika rozporządzeń dla miasta Krakowa“. Mowca sądzi, że należałoby sprowadzić „Dziennik rozporządzeń miasta Lwowa“ na wzór. W dzienniku tym zamieszczane są uchwały Sekcyi i różnych Komisyi.

Prezydent miasta oświadcza, że „Dziennik“ będzie ulepszony i przeniesiony do Prezydyum Magistratu. W „Dzienniku“ zamieszczane będą uchwały sekcyjne (L. 66/909.).

Zamknięcia rachunkowe za r. 1906 i 1907. — Budżet za rok 1908.

R. m. dr. Ponikło, jako sprawozdawca Sekcyi II., wnosi:

Sekcya skarbowa po wysłuchaniu sprawozdań referentów o zarzutach, podniesionych w broszurach p. t. „Słowo o budżecie za rok 1908“, „Finanse m. Krakowa według zamknięcia za rok 1906“ i „Deficyt miejski“ przeciw zamknięciom rachunkowym z 1906 i 1907 r., oraz przeciw preliminarzowi budżetowemu za rok 1908, uznaje, iż zarzuty rachunkowe, w broszurach tych podniesione, nie są uzasadnione, a zamknięcia powyższe odpowiadają odnośnym budżetowym uchwałom Rady miejskiej.

R. m. dr. Gross, jako korreferent Sekcyi skarbowej, uzasadnia wnioski Sekcyi, podnosząc ważniejsze motywy, zawarte w II. części drukowanego sprawozdania (dołączonego do protokołu niniejszego).

Mowca stwierdza, że jego rzeczą było tylko zbadać, czy cyfry, które są przedmiotem zarzutów, opierają się na uchwałach Rady miejskiej; jednocześnie odpowie na zarzuty, odnoszące się do innych okresów budżetowych.

Zarzut autora broszurki „Finanse m. Krakowa“, że budżet na r. 1908, gdyby był racyonalnie preliminowany, powinien zamknąć się niedoborem 466.900 koron, — dawał wiele do myślenia, jest jednak nieuzasadniony. Wynik gospodarki za rok 1908 jest taki, że nietylko niema deficytu, ale spodziewaną jest nadwyżka dochodu około K 600 000. Wobec tego chyba autor broszurki stosuje zasady preliminowania fałszywe i nieracyonalne. W drugim rozdziale zajmuje się Mowca zarzutami co do zakładów miejskich i podnosi, że te cyfry, które jeden z autorów przyjął za podstawę swych zarzutów, są niedokładne. Dokładne cyfry przedstawia tylko zamknięcie rachunkowe, a cyfr tych autor ten nie zna. Cyfry, przytoczone przez tego autora odnośnie do Gazowni, Elektrowni i Wodociągu miejskiego, są tylko „szacunkowe“ i przedstawiają jedynie kalkulacyę wartości majątku miejskiego, a jako takie nie mają pretensyi do ścisłości. Zestawia następnie szereg cyfr nie na zasadzie kalkulacyi majątku gminnego, ale na zasadzie zamknięć rachunkowych, i konstatuje, że zarzuty co do Gazowni miejskiej, Elektrowni i Wodociągu są zupełnie bezpodstawne.

Po omówieniu zarzutów, dotyczących funduszu inwestycyjnego, omawia Mowca kwestyę majątku i długów Gminy i zaznacza, że od początku ery autonomicznej brak inwentarza dokładnego, wskutek tego niema ścisłej ewidencyi bilansu majątkowego gminnego, stąd też łatwo wkradają się pomyłki. Założenie racyonalnie ułożonego i w należytej ewidencyi utrzymywanego inwentarza majątku gminnego, co już jest w toku, usunie tę nieprawidłowość. Sprawa ta nie ma jednak znaczenia odnośnie do kwestyi rzeczywistego stanu gospodarki finansowej miejskiej, bo w tym względzie dotyczące zamknięcia rachunkowe zakładów miejskich i poszczególnych funduszów dają zupełnie dokładne i zgodne cyfry. Odpowiadając autorom broszur „Finanse m. Krakowa“ i „Deficyt miejski“, — zaznacza Mowca najpierw ogólnie, że obaj autorzy, stwierdzając deficyt, mieliby słuszność, gdyby słusznym był tu punkt widzenia krytyki rachunkowości towarzystw zarobkowych i gospodarczych. Ale i tu autor dopuszcza się błędów rachunkowych, dotyczących znacznych kwot, np K 309.000 i t. d. Gminy nie można uważać za towarzystwo zarobkowe, a także zasad rachunkowości, obowiązującej dla towarzystw akcyjnych, nie można stosować do dzieła administracyi publicznej. Rachunkowość Gminy opartą jest na innych zasadach. Majątek jej polega głównie na prawie opodatkowania, a wartości

tego prawa nie da się w ogólności oszacować. Jakże więc można ułożyć bilans majątku gminnego, jeżeli najważniejszej pozycyi nie jest się w stanie wstawić! Gmina może i winna sporządzać dokładny inwentarz, ale nie w tym celu, ażeby dochód z majątku był rozdzielany lub księgowany według zasad towarzystw zarobkowych, lecz jedynie w tym celu, aby mieć ewidencyę, czy w sposób bezprawny ten majątek nie ulega zanikowi; ponadto inwentarz dokładny może do pewnego stopnia ułatwić uzyskanie kredytu. Co do sposobu kontowania zaległości również jest wykluczonem, ażeby Gmina co do zaległości podatkowych prowadziła jakąś buchalteryę na wzór towarzystw zarobkowych.

Położenie finansowe gmin jest bardzo ciężkie, nie byłoby jednak racyonalnem szukać nowego sposobu obciążania ludności, aby zbierać zapasy kasowe. Krytyka autorów broszur jest ściśle rachunkową, a jeżeli nie dotykają oni wcale gospodarki miejskiej pod względem technicznym, to z tego wynika, że oszczędności nie można żadnej robić i że wadliwość gospodarki miejskiej polega tylko na tem, że dochody są niewystarczające, a więc, że podatki są za nizkie. Jeżeli, wedle autora broszury „Słowo o budżecie miejskim", budżet należy układać inaczej a w takim razie przyjąć, że budżet za rok 1908 wykazałby pół miliona deficytu, w takim razie trzebaby podwyższyć wszystkie podatki o blizko 80 proc. i to uczynić tylko dla teoryi, bo w praktyce się pokazało, że za rok 1908 deficytu nie było. Mowca wskazuje następnie na to, że autorowie broszur żadnych wydatków nie kwestyonują; gdyby to czynili — możnaby ich stanowisko zrozumieć. Dotknąwszy jeszcze zarzutów wszystkich trzech autorów, Mowca kończy swe wywody następującym zwrotem:

Wynika z tego, że krytykowanie budżetu miejskiego jedynie na zasadzie rachunkowej okazało się wprost nieracyonalnem i nie może doprowadzić do żadnych pozytywnych rezultatów, bo metoda jest fałszywa. Gospodarkę miejską można krytykować, badając obok sprawozdań rachunkowych racyonalność poszczególnych wydatków także pod względem technicznym, autorowie zaś broszur w tym względzie żadnych faktów nie podnieśli.

R. m. dr. D o b o s z y ń s k i przemawia tak (w skróceniu):

Mowca zarzucił w swej broszurze, że Wydział obrachunkowy przeprowadza bezcelowe porównania między wnioskami budżetu a uiszczeniem należytości bieżącej. P. Sprawozdawca odpiera ten zarzut tem, że Wydział obrachunkowy zastosował się w tym względzie do instrukcyi Rady miejskiej z roku 1901, i uważa za zbyteczne proponować w tym względzie jakiekolwiek zmiany, gdyż wystarczy rzucić okiem na zamknięcia rachunkowe różnych miast, a okaże się, że z wyjątkiem Gracu w żadnem zamknięciu kolumna „uiszczenie" nie jest podzielona na dwie podkolumny, jak tego rzekomo żądał Mowca. Jednak wnioski budżetu odnoszą się tylko do roku bieżącego, więc w r. 1907 odnosiły się do roku 1907, a kolumna „uiszczenia" w zamknięciu rachunkowem za rok 1907 obejmuje nietylko rok 1907, ale i zaległości z roku poprzedniego. Chcąc przeprowadzić porównanie wniosków budżetowych z faktycznem uiszczeniem, należałoby kolumnę „uiszczenia" rozszczepić na dwie podkolumny, t. j. na uiszczenie należytości bieżącej i na uiszczenie należytości zaległej. Wtedy możnaby porównywać kwoty, na rok 1907 preliminowane, z kwotami w r. 1907 uiszczonemi. Wedle systemu kameralistycznego uiszczenie traktowane jest tylko jako manipulacya kasowa, która na stan majątku wpływu nie wywiera, a wykazywanie stanu uiszczenia to ma na celu, ażeby zaległości obliczyć. Zaległością w zamknięciach rachunkowych jest różnica między należytością a uiszczeniem. Dla celów kontroli ważnem jest tylko porównanie wniosków budżetu z przypisaną należytością rzeczywistą, nie z cyfrą uiszczenia.

P. Korreferent zarzuca, że Mowcy przyświecała buchalterya podwójna, rachunkowość, której się towarzystwa zarobkowe trzymają. Robi to wrażenie, że właśnie p. Korreferent uiszczeniu przypisuje nie to znaczenie, jakie ono ma w systemie kameralistycznym, lecz że jemu w tym względzie przyświeca buchalterya towarzystw zarobkowych.

Drugi zarzut Mowcy dotyczył wykazywania zaległości. Na dwóch pozycyach, odnoszących się do wydatków na policyę państwową i na szkołę handlową, wykazywał Mowca, że ta metoda, której się nasz Wydział obrachunkowy trzyma, prowadzi do utajenia zaległości. P. Sprawozdawca omówił tylko jeden z tych przypadków, mianowicie wydatek na policyę, i zadecydował, że słusznie przypisano należytość bieżącą w kwocie rzeczywiście uiszczonej, a nie w kwocie z obliczenia wypadającej, skoro Rząd nie przedłożył rachunku.

Dla Mowcy jest rzeczą niewątpliwą, że skoro dla braku rachunku nie można było należytości bieżącej ściśle wedle rachunku przypisać, to należało ją przypisać w kwocie, wykazującej się z dokładnego obliczenia, t. j. w kwocie preliminowanej. Dla zamknięcia rachunkowego jest ta rzecz dlatego ważna, bo tylko na tej podstawie obliczyć można zaległość, mianowicie przez porównanie należytości bieżącej z kwotą uiszczoną. Jeszcze jaśniej przedstawia się niewłaściwość systemu u nas praktykowanego na pozycyi wydatku na Szkołę handlową. Na honorarya nauczycielskie, wydatki szkolne i gospodarcze wypłaca miasto Szkole handlowej rocznie K 8000 w dwóch półrocznych ratach. Ponieważ Szkoła w r. 1906 tylko jedną ratę podjęła, więc w rubryce „uiszczenia" wstawiono słusznie tylko K 4.000, ale jako należytość należało przecież przypisać K 8.000, bo tyle wynosiła, i wykazać zaległość w kwocie K 4.000. Tymczasem Wydział obrachunkowy przypisał jako należytość kwotę K 4.000, faktycznie wypłaconą, wobec czego znikła różnica między należytością a uiszczeniem i znikła zaległość. Znikła w zamknięciach, ale nie w rzeczywistości. Mowca nie ma zamiaru prowokować uchwały z tego powodu, że sprawa jest fachowa, że więc należy przedstawić pod względem fachowym poważniejsze zdanie. System Wydziału obrachunkowego jest szkodliwy; — jest dlatego szkodliwy, bo prowadzi do utajenia zaległości. P. Sprawozdawca bierze Wydział obrachunkowy w obronę przed zarzutem, że tenże kierował się tu chęcią umniejszania wydatków, celem wykazania tem większej nadwyżki.

Wedle systemu kameralistycznego pożyczki należą do pozycyi przechodowych, one bowiem zmiany w majątku nie sprowadzają, gdyż wprawdzie przy ich powzięciu wpływa kapitał, ale równocześnie tak samo wysoki dług powstaje, a przez spłatę pożyczki ubywa kapitał, ale znika równocześnie dług. P. Sprawozdawca powołuje się na to, że sprzedaż gruntów nastąpiła na podstawie uchwały Rady miejskiej. Ta jednak bezsporna

okoliczność nie załatwia kwestyi, czy przy obliczaniu deficytu należy sumę ze sprzedaży gruntów na dochód wstawić, a ignorować fakt, że przecież równocześnie nastąpił równoznaczny ubytek z majątku gminnego. W przedstawieniu Mowca zarzucił zresztą to tylko, że w zamknięciu rachunkowem za rok 1906 nie powołano kredytów na ten dochód ze sprzedaży gruntów, czego w sprawozdaniach nie zaprzeczono. Wkońcu powołuje się p. Referent na to, że inne miasta również sprzedają grunta. Otóż Mowca zaznacza, że bynajmniej nie zarzucał, iż miasto źle postąpiło, sprzedając te grunta, lecz obliczał tylko, czy jest deficyt finansowy, czy nie, a przy tem obliczeniu abstrahował od dochodu ze sprzedaży gruntów.

Mowca zarzucił w swej broszurze, że brak wyjaśnień, dlaczego pewnych preliminowanych wydatków nie poczyniono. Na to odpowiada p. Sprawozdawca, że w Wiedniu dopuszczają się tego grzechu na skalę pięćkroć większą, a przecież nie czytał, żeby zarządowi miasta z tego zarzut czyniono. W Wiedniu jednak obok Rady gminnej jest Rada miejska, która swych sprawozdań nie ogłasza. Nie można wątpić, że w Radzie miejskiej wiedzą o tem, dlaczego pewnych preliminowanych robót nie wykonano, dlaczego pewnych preliminowanych zamówień nie dokonano, dlaczego pewnych miejsc, na które kredyty udzielone były, nie obsadzono. Mowca pozostawia ocenieniu Rady, czy powinniśmy otrzymać wyjaśnienie, dlaczego od preliminarza odstąpiono? Ale nawet gdyby Rada takich wyjaśnień nie żądała, to przecież nie można Mowcy zarzutu z tego czynić, że uważa, iż takie wyjaśnienia powinny być dane i że te wyjaśnienia w zamknięciach rachunkowych znaleźć się powinny. Preliminarz budżetu jest podstawą gospodarki miejskiej. Od preliminarza nie wolno zarządowi miasta samowolnie i bez powodu odstąpić. Preliminarz jest zresztą podstawą kontroli. Obowiązek kontroli gospodarstwa miejskiego spada tem więcej na tych, którzy swoich reprezentantów w zarządzie miasta nie mają, ponieważ o wielu rzeczach nie mogą mieć wiadomości bezpośrednio. Dlatego to Mowca rozejrzał się dokładnie w obydwu zamknięciach rachunkowych i zajął się zbadaniem tej kwestyi. Użył do tego metody kameralistycznej.

Sam wynik finansowy nie daje jeszcze dokładnego pojęcia o wyniku całego gospodarstwa miejskiego, ale do wykazania nadwyżki lub niedoboru gospodarstwa finansowego dochodzi się tą metodą, którą zastosował Mowca.

Mowca żąda, ażeby w przyszłości zaprowadzono pewne zmiany w układzie zamknięć, żeby stosowano inną metodę przy przypisywaniu należytości bieżących, żeby zamieszczano wyjaśnienia, dlaczego sumy preliminowane nie były wydane i t. d. Przeciw podstawności i rzetelności zamknięć żadnych zarzutów Mowca nie podnosi i dlatego oświadcza, że za wnioskiem przyjęcia zamknięcia rachunkowego za rok 1907 głosować będzie.

R. m. Epstein polemizuje z wywodami r. m. dra Doboszyńskiego. Jeżeli amortyzujemy dług i płacimy nietylko procenty, ale i część długu, to o tyle, o ile dług spłaciliśmy, o tyle majątek nasz wzrósł. To znaczy: zapłacony dług trzeba odtrącić od deficytu.

Po wyjaśnieniach r. m. dra Ponikły i r. m. dra Grossa Prezydent dr. Leo oświadcza, że uważa sobie za miły obowiązek obu Referentom, którzy kilkumiesięczną pracą przyczynili się do wyświetlenia zarzutów co do stanu finansowego miasta, wyrazić w imieniu Prezydyum i Rady serdeczne podziękowanie. Bilanse zakładów miejskich bywają przedstawiane odnośnym komisyom, z prywatnych osób zaś, kto chce, temu możemy wszystko pokazać, bo nic nie mamy do zatajenia. Gdyby Sekcya skarbowa zaprojektowała zresztą inny sposób postępowania czy udostępnienia zamknięć lub budżetów, to Prezydyum chętnie się do tego zastosuje, chodzi bowiem o to, aby gospodarka i jej rezultaty nie były niejasne. Prezydyum będzie także wdzięczne r. m. drowi Doboszyńskiemu, jeżeli w Sekcyi skarbowej przedstawi wnioski, dotyczące zmiany formy sporządzania zamknięć, i jeżeli inny system okaże się lepszym, niż stosowany dotąd od początku ery autonomicznej, z pewnością ów lepszy będzie wybrany.

Przewodniczący podaje pod głosowanie następujący zmodyfikowany wniosek Sekcyi II.:

Sprawozdanie Sekcyi skarbowej, odnoszące się do zarzutów, podniesionych w broszurach p. t. „Słowo o budżecie na r. 1908“, „Finanse m. Krakowa wedle zamknięcia za r. 1906“ i „Deficyt miejski“ przeciw zamknięciom rachunkowym funduszu obrotowego z roku 1906 i 1907, — Rada miejska przyjmuje do wiadomości, stwierdzając, że zamknięcia powyższe odpowiadają odnośnym budżetowym uchwałom Rady miejskiej.

Uchwalono. (L. 11.058/09/II.).

Jednocześnie uchwalono następujący wniosek Sekcyi skarbowej:

Zamknięcie rachunkowe funduszu obrotowego miejskiego za r. 1906 i 1907 przyjmuje się do wiadomości, a odpowiedzialnym urzędnikom udziela się absolutoryum. (L. 11.059/09, 11.060/09/II.).

Zapomoga drożyźniana. — Dyetaryusze.

Sekretarz dr. Eminowicz imieniem Sekcyi II. i III. wnosi:

1. Udziela się zapomogi drożyźnianej 97-miu dyetaryuszom miejskim, służącym od roku przynajmniej (według stanu po koniec stycznia 1909 r.), płaconym z funduszu miejskiego, jak następuje:

Dyetaryuszom, służącym: wyżej 10 lat po K 100, od 6 do 10 lat po K 70, od 3 do 6 lat po K 50, do roku do 3 lat po K 30 — co razem wyniesie kwotę K 5.140.

2. Przyznaje się 4-em pomocnicom nauczycielskim w szkole robót kobiecych tytułem jednorazowej zapomogi każdej po K 50 — razem K 200.

3. Na pokrycie wydatku na ten cel wstawia się do budżetu r. b. do Działu I. kwotę łączną K 5.340.

4. Udziela się zapomogi drożyźnianej dla prowizorycznych sług miejskich, służących ponad rok, po K 20 każdemu.

5. Na pokrycie wydatku na ten cel wstawia się kwotę K 1.420 do Działu XIV. budżetu r. b.

W dyskusyi zabierają głos r. m.: dr. Gertler, Stanisław Nowak, Dąbrowski, dr. Ponikło, Bujwid, Kosobucki, podnosząc trudne położenie dyurnistów, konieczną potrzebę stałego polepszenia ich bytu, niemniej usunięcia deklaracyi, którą podpisują przy wstępowaniu do służby, a na podstawie której mogą być każdej chwili wydaleni.

Prezydent miasta zaznacza, że nie może się czuć pokrzywdzonym jako dyetaryusz akademik, który za pracę kilku godzin otrzymuje 60 do 80 koron miesięcznie. Mowca nie przeczy, że liczba urzędników Magistratu jest duża, również liczba dyurnistów. Radzie miejskiej przedłożone będą wnioski w sprawie regulacyi płac służby etatowej i nieetatowej, o utworzenie niższych posad manipulacyjnych i obsadzenie ich dyetaryuszami, o polepszenie płac straży pożarnej i innej służby miejskiej. Ale na to wszystko potrzeba pokrycia; wprawdzie mamy równowagę budżetową, ale nie jest ona zbyt świetną. Nowe deklaracye co do wypowiedzenia pracy dyurnistom będą wprowadzone i ustanowią jednomiesięczne wypowiedzenie.

W głosowaniu przyjęto wnioski Sekcyi II. i III. (L. L. 105.943/908/prez., 3109/909/prez.).

Z powodu spóźnionej pory Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie $9^3/_4$ wieczór.

Nakładem Gminy miasta Krakowa — Czcionkami drukarn. Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.

L. 4. Kraków, dnia 10. kwietnia 1909. Rocznik XXX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń" bezpłatnie.

XLV.*)

Fundacya ś. p. Ludomira Prószyńskiego dla literatów polskich wyznania chrześcijańskiego.

Ś. p Ludomir Prószyński herbu Lubicz, syn śp. Ludwika i Anny z ks. Druckich Sokolnickich, na dniu 25. lipca 1901 w Warszawie zmarły, obywatel Królestwa Polskiego, złożył za życia swego w Kasie Oszczędności miasta Krakowa kapitał 50.000 (pięćdziesiąt tysięcy) rubli w $4^1/_2$% listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego w Królestwie Polskiem wraz z pismem z daty Kraków dnia 18. czerwca i 3. października 1895, w którem ustanawiając Radę miasta Krakowa wykonawcą swej woli, postanowił, co następuje:

1. Z dniem śmierci mojej Prześwietna Rada Zarządzająca m. Krakowa ma wejść w rolę wykonawcy tego zapisu, przeto przysługiwać jej będą prawa nadzoru, przechowywania i lokaty wspomnianego kapitału pod własną odpowiedzialnością, oraz wypłacania, komu będzie należało, procentu od kapitału.

2. Obciążam mój zapis wypłatą rent dożywotnich dwom osobom, a mianowicie: a) siostrze mojej Wnej Idalii z Prószyńskich Maszewskiej, wdowie po śp. Władysławie, w Warszawie zamieszkałej, po pięćset rubli rocznie, i b) Elżbiecie Pawłowskiej, córce Adama, niezamężnej, stale w Warszawie zamieszkałej, a która pełniła przez lat kilkanaście obowiązki służącej w domu moim w Warszawie, przeznaczam trzysta rubli rocznie, upraszając dostojne osoby, mające wypłacać takowe renty, o możliwie największe ułatwienie rentyerkom przy odbiorze przeznaczonych im pieniędzy.

3. Życzę sobie, aby kapitał legowany 48.000 rubli, jeślibym go nie uzupełnił za życia do wysokości pięćdziesięciu tysięcy rubli, został zaokrąglony po śmierci mojej do wskazanej sumy 50.000 rubli z pierwszych procentowych kuponów, jakie pozostaną po strąceniu kwoty ośmiuset rubli, przeznaczonych na wypłatę wyżej wspomnianych rent dożywotnich, i dopiero wówczas ma się rozpocząć wieczysta wypłata procentów odpowiednim osobom.

4. Mają prawo do korzystania z mego zapisu ludzie zasługi bezwarunkowo tylko polskiego pochodzenia i wyznania chrześcijańskiego, zrodzeni nadto jeszcze w rodzinie, wyznającej chrześcijanizm przynajmniej od dwóch lub trzech pokoleń, z jakiejby prowincyi dawnej Polski pochodzili i do jakiejby warstwy społeczeństwa lub do jakiej profesyi należeli, byleby tylko zasłużyli na to wybitną swą działalnością na polu piśmiennictwa krajowego, nacechowaną nie tyle wielkością talentu i rozległością wiedzy, ile zacnością swych tendencyi i poważnym wpływem umoralniającym na szersze masy ludności polskiej. Wpływ ten umoralniający i uszlachetniający ma stanowić główną i zasadniczą cechę czy też kwalifikacyę kandydata obok nieskazitelności charakteru i przeszłości jego. Wyrażenie „polskiego pochodzenia" nie wyklucza z grona kandydatów dobrych Polaków, noszących obcokrajowe nazwiska.

5. Odsetki od legatu tego mają stanowić źródło renty dożywotniej, wypłacanej dwom wybranym mężom zasługi aż do dnia śmierci ich, nie zaś fundusz, z którego miałyby być wydawane czasowe zapomogi.

6. Między kandydatami równej wartości i zasługi pierwszeństwo winno być dane temu z nich, który okaże się uboższym, starszym, więcej na zdrowiu podupadłym i nareszcie który przeszedł cięższe koleje życia, lub przebył większe prześladowania.

7. Raz przyznana renta może być cofniętą tylko w wypadku, gdy osoba, z niej korzystająca, dopuściła się czynu hańbiącego, lub też utraciła prawo do jej pobierania, zdobywając sobie majątek własny, przynoszący dochód, równający się sumie otrzymywanej renty.

8. Odsetki, gromadzące się z przyrostu za czas, upływający pomiędzy dniem śmierci emeryta i dniem przyznania renty jego następcy, mają tworzyć fundusz zapasowy, przeznaczony na powiększenie samego kapitału legowanego. W miarę bowiem wzrostu tego kapitału powiększy się możność ustanowienia niegdyś renty dla trzeciego emeryta i tak dalej.

9. Wybór emerytów, mających korzystać z zapisu mego, ma się odbywać w sposób następujący:

a) Prześwietna Rada Zarządzająca m. Krakowa ma wybrać ze swego łona stałą komisyę z trzech członków, którąby przyjęła na siebie pełnienie wszelkich czynności, odnoszących się do wykonania mego zapisu.

b) Dla przeprowadzenia samego wyboru emerytów komisya Trzech ma zaprosić do swego grona po jednej osobie, delegowanej przynajmniej od Akademii Umiejętności w Krakowie, od Uniwersytetu Jagiellońskiego i od Zwierzchności dyecezyi miejscowej, w celu skompletowania komitetu wyborczego.

c) W przebiegu dwóch tygodni od dnia, w którym dojdzie wiadomość o śmierci emeryta, mają być

*) Ciąg dalszy ogłoszonych aktów fundacyjnych. Zob. Dz. rozp. z r. 1908 str. 47.

przesłane do kilku najbardziej poczytnych dzienników polskich, wychodzących w Krakowie, Warszawie i Poznaniu, odpowiednie ogłoszenia o utworzeniu się emerytury, o zasadniczych warunkach, wymaganych dla jej otrzymania, z odezwą, zwróconą do wszystkich wybitnych, powszechnie znanych i poważanych w naszem społeczeństwie osób, w celu otrzymania od tychże wskazań, polecających odpowiedniego kandydata. W ogłoszeniach tych winien być oznaczony dzień wyboru emeryta, mający przypadać przed upływem trzech miesięcy od dnia śmierci jego poprzednika

d) Nadesłane listy od osób odpowiednich, polecające kandydatów, mogą być poczytane każdy za jeden głos wotujący na równi z listami polecającymi korporacyi kompetentnych i komitetu wyborczego.

e) Gdy nadejdzie dzień wyboru, komitet wyborczy, mając już obliczoną ilość poleceń, jakiemi rozporządzają kandydaci, i zastosowawszy się do zasady, iż ci z kandydatów, którzy będą mieli największą liczbę poleceń, mają otrzymać emeryturę, raczy w ten sposób przeprowadzić wybór dwóch najodpowiedniejszych emerytów i podać na jawnem posiedzeniu Rady miejskiej m. Krakowa do publicznej wiadomości.

f) Jeśliby się przytrafiło, że kilku kandydatów zdobyło sobie równą ilość głosów, to w podobnym przypadku pierwszeństwo ma być na zasadach, określonych w punkcie szóstym niniejszego testamentu, ustanowionem.

Pismem z daty Rzym 22. maja 1898 uzupełnił Fundator swe rozporządzenie, wyjaśniając, że określając w testamencie z dnia 18 czerwca 1895 kwalifikacye emerytów, mających korzystać z tego zapisu, miał na myśli „wpływ umoralniający i uszlachetniający autora na swych czytelników w duchu kultury zachowawczo-chrześcijańskiej, opartej na poszanowaniu kościoła i rodziny“.

Zapis ten potwierdził Fundator testamentem, w Warszawie 14/27 marca 1901 zeznanym przed rejentem hipotecznym Józefem Staniszewskim. W tym testamencie postanowił nadto Fundator, że Elżbieta Pawłowska ma z tego zapisu pobierać rentę 500 rubli rocznie.

Śp. Ludomir Lubicz Prószyński zmarł w Warszawie 25. lipca 1901, a 6 kwietnia 1903 zmarła także w Warszawie jedna dożywotniczka zapisu Idalia z Prószyńskich Maszewska.

Skutkiem śmierci Fundatora wypłaciła Kasa Oszczędności miasta Krakowa deponowany u niej kapitał 127.000 K w $4^1/_2{}^0/_0$ 56-letnich listach zastawnych Towarzystwa kred. ziemsk. z kuponami od d. 30. czerwca 1903 Kasie miejskiej w Krakowie.

Skutkiem zmiany walorów i narośnięcia odsetek, do kapitału dobitych, składa się kapitał zarodowy tej fundacyi obecnie, po zatrzymaniu kwoty 2835 K 66 h na zapłacenie renty Elżbiecie Pawłowskiej na czas do ukonstytuowania fundacyi koniecznej w gotówce, z zawinkulowanych na rzecz fundacyi śp. Ludomira Prószyńskiego dla polskich chrześcijańskich literatów, w kasie miasta Krakowa złożonych papierów wartościowych, a to:

a) $4^0/_0$ listów zastawnych Towarzystwa kredyt. ziemsk. we Lwowie, a to:
Serya I. Nr. 3848, 3849, 4533, 4536, 4537, 4538 t. j. 6 sztuk à K 20.000;
Ser. III. Nr. 38117, 38118, 38119, 4062, 4063, 37765, 49437, 49438, 49439, 49440 tj. 10 szt. à K 2000;
Ser. IV. Nr. 10190, 3735 tj. 2 szt. à K 1000.
Ser. V. Nr. 9169, 31685, 37062 tj. 3 szt. à K 200.

b) Książeczki Kasy Oszczędności miasta Krakowa Nr. 236083, na 859 K 13 h opiewającej — razem na 143.459 K 13 hal. Ponieważ wolą Fundatora było, aby dwaj ustanowieni przez niego emeryci pobierali procenta od kapitału 50.000 Rs. czyli 127.000 K, tudzież, aby z niewypłaconych dożywotniczce i emerytom odsetek utworzono fundusz na stworzenie trzeciej i dalszej emerytury, przeto powyższe efekta dzieli się na dwie grupy.

Do pierwszej grupy należą $4^0/_0$ listy zastawne Towarzystwa kredyt. ziemskiego Ser. I. Nr. 3848, 3849, 4533, 4536, 4537, 4538 po 20.000 K tj. 120.000 Koron, Ser. III. Nr. 38117, 38118, 38119 po 2000 K tj. 6.000 Koron i Ser. IV Nr. 10190 na 1.000 Koron o łącznej nominalnej wartości 127.000 Kor., a do drugiej takież listy zastawne, a to: Ser. III. Nr. 4062, 4063, 37765, 49437, 49438, 49439, 49440 t j. 7 sztuk po 2.000 K czyli 14.000 Koron, Ser. IV. Nr. 3735 na 1.000 K, Ser. V. Nr. 9169, 31685, 37062 t. j. 3 sztuki po 200 K czyli 600 Koron i książeczka Kasy Oszczędności m. Krakowa Nr. 236083, na 859 K 13 h opiewająca. Pierwszą grupę tych efektów stanowi kapitał, od którego odsetki użyte będą na wypłatę dożywocia Elżbiety Pawłowskiej i na emerytury dla dwóch emerytów dla polskich chrześcijańskich literatów, a druga grupa, powstała z lokacyi niewypłaconych procentów, stanowić będzie zaród kapitału zapasowego, odsetkami własnymi i dochodami interkalarnymi pierwszej grupy wzmagać się mającego, który po osiągnięciu wysokości 63.500 K będzie funduszem zarodowym dla trzeciego literata.

I. Gdy w ten sposób majątek fundacyi jest prawnie zabezpieczonym, przeto Gmina m. Krakowa, działając na mocy uchwały Rady miejskiej z dnia 6. listopada 1902 r. i 22. października 1903 r., stwierdza odbiór kapitału fundacyjnego, przyjmuje przekazany jej testamentem zarząd tej fundacyi i zobowiązuje się mieć o majątku fundacyjnym należyte staranie.

II. W szczególności zobowiązuje się Gmina miasta Krakowa zapadłe kupony i procenta od kapitału fundacyjnego zaraz po dniu płatności bez niepotrzebnej zwłoki zrealizować i otrzymane gotówki składać na książeczkę Kasy Oszczędności miasta Krakowa. Z tej książeczki wypłacane będą raty renty dożywotniej dla dożywotniczki i renty prebendaryuszów, narosłe zaś tymczasem w Kasie Oszczędności procenta będą wcielone do kapitału zapasowego, o którym będzie mowa w ustępie V., a to celem ulokowania ich w zawinkulowanych na rzecz fundacyi efektach pupilarnych. Na wypadek spłaty gotówką względnie wylosowania któregoś z efektów fundacyjnych, do zarodowego lub zapasowego majątku fundacyi należącego, zobowiązuje się Gmina m. Krakowa przypadającą za efekt gotówkę po dzień płatności bez zwłoki podnieść i w stosownych na rzecz fundacyi zawinkulowanych efektach, dających bezpieczeństwo pupilarne, ulokować.

III Z odsetek od kapitału 127.000 K zobowiązuje się Gmina miasta Krakowa wypłacać dożywotniczce Elżbiecie Pawłowskiej rentę roczną 500 Rs. tj. pięćset rubli rocznie w ratach kwartalnych z góry, a to za kwitami i urzędowem poświadczeniem życia, które dożywotniczka przed terminem płatności nadesłać lub złożyć winna. Gdyby dożywotniczka nie przebywała w Kra-

kowie, nastąpi przesłanie jej dotyczącej renty pocztą na koszt i niebezpieczeństwo dożywotniczki.

IV. Pozostałą po wypłaceniu rzeczonej renty rocznej resztę rocznych odsetek od kapitału 127.000 K zobowiązuje się Gmina m. Krakowa wypłacać w dwóch równych połowach dwom literatom polskim jako dożywotnią rentę również w ratach kwartalnych z góry za kwitami ostemplowanymi i potwierdzeniem życia, a to albo do rąk własnych albo pocztą, w którymto ostatnim razie dowód nadania odnośnej przesyłki pieniężnej na pocztę stanowić będzie dowód zapłaty, na koszt i niebezpieczeństwo adresata uskutecznić się mającej.

Gdy obciążające te dożywotnie renty emerytalne dożywocie Elżbiety Pawłowskiej przez śmierć dożywotniczki lub w inny sposób zgaśnie, będą zapadające po upływie ostatniego kwartału, za który renta dożywotnia dożywotniczce jeszcze wypłaconą została, kwartalne raty emerytur wypłacone emerytom już w pełnej wysokości, bez rzeczonego obciążenia.

V. Zapadłe w czasie od dnia śmierci takiego emeryta, względnie od dnia utraty renty, aż do dnia nadania tej renty jego następcy raty rentowe zobowiązuje się gmina m. Krakowa lokować osobno w pupilarnych, na rzecz tejże fundacyi winkulowanych papierach wartościowych, nadających się do lokacyi małoletnich. Efekta te, a nadto efekta we wstępie niniejszego aktu jako druga grupa oznaczone, a z dotychczas narosłych procentów pochodzące, wraz z narosłymi od nich odsetkami, kapitalizować się mającymi, tworzą osobny kapitał zapasowy omawianej fundacyi, który winien być jako taki należycie zawinkulowanym. Z chwilą, kiedy ten kapitał zapasowy osiągnie wysokość połowy pierwotnego zapisu, t. j. co najmniej K 63.500, zobowiązuje się gmina m. Krakowa wypłacać odsetki tego kapitału jako rentę dożywotnią trzeciemu emerytowi, a gdy kapitał zapasowy znów o K 63.500 się powiększy, czwartemu emerytowi i tak dalej.

VI. Celem nadania tych rent tudzież załatwienia wszystkich spraw, z rządzeniem tą fundacyą połączonych, wybierze Rada m. Krakowa stałą komisyę, z trzech radców miejskich złożoną

VII. Najdalej do dwóch tygodni od zawiadomienia komisyi Rady miejskiej o zatwierdzeniu aktu fundacyjnego, a w przyszłości od zawiadomienia jej o śmierci emeryta lub utracie jego prawa do renty emerytalnej, winna wybrana komisya Rady m. Krakowa odbyć posiedzenie celem przygotowania wyboru i na posiedzenie to zaprosić pisemnie jednego delegata ks. bisk. Konsystorza czyli władzy dyecezyalnej dla Krakowa właściwej, jednego delegata Akademii Umiejętności w Krakowie i jednego delegata c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Zaproszeni delegaci razem z członkami Komisyi tworzą komitet wyborczy, który wybierze sobie większością głosów przewodniczącego. Gdyby niektórzy z zaproszonych delegatów na posiedzenie nie przyszli, może komitet na ten raz większością głosów uznać się kompetentnym do załatwienia sprawy mimo nieobecności nieprzybyłych delegatów. Obecność czterech osób z wybranych i zaproszonych członków wystarcza do prawnego powzięcia uchwał komitetu. W razie równości głosów rozstrzyga zdanie, za którem oświadczy się przewodniczący komitetu.

VIII. Na tem posiedzeniu, rozpisaniu konkursu poświęconem, winien komitet wyborczy ustanowić tekst ogłosić się mającego publicznego konkursu, który zawierać ma: *a)* zasadnicze warunki wymagane od kandydata, ułożone ściśle wedle woli Fundatora, powyżej dosłownie przytoczonej — dalej *b)* dzień wyboru emeryta, który winien być oznaczonym w ten sposób, by przypadał nie dalej jak na trzy miesiące po ukonstytuowaniu się fundacyi, względnie od śmierci emeryta lub utraty emerytury, a wkońcu *c)* odezwę publiczną, zwróconą do wybitnych, powszechnie znanych i poważanych w polskiem społeczeństwie osób, o pisemne wskazanie względnie polecenie odpowiedniego kandydata.

IX. W oznaczonym w konkursie dniu wyboru zbierze się na zaproszenie stałej komisyi Rady miejskiej komitet wyborczy w składzie, w Art VII naprowadzonym, i przedsięweźmie w obecności co najmniej czterech członków wybór kandydata względnie kandydatów większością głosów, a to przy zachowaniu formalności, w Art. VII. co do zapadania uchwał postanowionych, przyczem każdy przyjęty przez komitet list polecający kandydata za jeden głos liczonym będzie.

Komitet jednak wyborczy (Art VII.) winien i mocen będzie co do każdego listu polecającego powziąć uchwałę, czyli kandydat ma wymagane kwalifikacye, a nadto czyli autor listu polecającego jest osobą powszechnie znaną, wybitną i poważaną w polskiem społeczeństwie i czy skutkiem tego list jego może być za policzalny list polecający uważanym. Do odrzucenia każdego listu polecającego ukwalifikowanego kandydata potrzeba zwykłej większości głosów obecnych członków komitetu (Art. VII).

Kandydat, który po ostatecznem obliczeniu będzie miał najwięcej głosów policzalnych, jest wybranym. Gdyby kilku kandydatów miało równą ilość głosów, nada komitet zwykłą większością dotyczącą emeryturę temu z nich, który wedle przedłożonych kwalifikacyi okaże się uboższym, starszym, więcej na zdrowiu podupadłym, który przeszedł cięższe koleje życia, lub był więcej prześladowanym.

X. Dokonany ostateczny wybór ogłosi komisya fundacyjna (Art. VI.) na najbliższem jawnem posiedzeniu Rady miejskiej m. Krakowa. Od formalnie, prawnie dokonanego wyboru nie przysługują kandydatom żadne środki prawne.

XI. Nadana renta wypłacaną będzie wybranym emerytom począwszy od 1. dnia miesiąca najbliższego od dnia wyboru kwartalnie z góry.

XII. Prawo pobierania raz nadanej renty gaśnie: 1) skutkiem śmierci emeryta, dalej 2) skutkiem dopuszczenia się przez emeryta czynu hańbiącego, przyczem przestępstwa polityczne za hańbiące uważane nie będą, wkońcu 3) w razie zdobycia przez takiego emeryta własnego majątku, przynoszącego dochód roczny, równy sumie przyznanej renty. Ten ostatni powód utraty renty musi być wiarygodnie wykazanym.

Z wyjątkiem wypadku śmierci emeryta, rozstrzyga w wypadkach 2) i 3) komitet wyborczy (Art. VII.) bezwzględną większością głosów i bez dalszego odwołania, czyli nastąpiła utrata przyznanej emerytury, a w razie twierdzącym poczyni dalsze kroki celem nadania opróżnionej renty w myśl Art. VIII.

XIII. Wszelkie z zarządem fundacyi połączone koszta, jak: druków, ogłoszeń, listów, portoryów, stempli i t. d., pokrywane będą z odsetek kapitału fundacyjnego.

XIV. Niniejsza fundacya emerytalna stoi pod nadzorem c. k. Namiestnictwa we Lwowie jako najwyższej

władzy fundacyjnej, skutkiem czego gmina m. Krakowa zobowiązuje się od pięciu do pięciu lat w miesiącu styczniu, a w razach nadzwyczajnych w miarę potrzeby, składać c. k. Namiestnictwu sprawozdanie o stanie kapitału zarodowego i zapasowego, tudzież o użyciu odsetek fundacyjnych.

XV. Akt niniejszy spisanym zostaje w pięciu egzemplarzach ostemplowanych po 1 kor. od arkusza a przechowywanych po jednym egzemplarzu w archiwach: Rady miasta Krakowa, Akademii Umiejętności w Krakowie, c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie i c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

XVI. Do aktu tego przystępują niniejszem ks. bisk Konsystorz w Krakowie, Akademia Umiejętności w Krakowie i Senat Akademicki c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, oświadczając, że zobowiązują się na wezwanie komisyi fundacyjnej (Art. VI.) wysyłać swoich delegatów do komitetu wyborczego (Art. VII) i przez tychże delegatów brać udział w dokonywaniu wyboru kandydatów.

W dowód czego reprezentanci prawni gminy miasta Krakowa, dołączoną do niniejszego aktu uchwałą Rady miejskiej z dnia 22. października 1903 ku temu uprawnieni, a nadto reprezentanci prawni ks. bisk. Konsystorza w Krakowie, Akademii Umiejętności w Krakowie i Senatu Akademickiego c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie akt ten swymi podpisami stwierdzają.

Działo się w Krakowie 18. stycznia 1908 r

Dr. Juliusz Leo w. r.
Prezydent m. Krakowa.

Dr. Michał Koy w. r.
Radca miejski.

Dr. Klemens Bąkowski w. r.
Radca miejski.

L. 386.

Z książęco biskupiego Konsystorza w Krakowie dnia 31. stycznia 1908 r.

J. Kard. Puzyna w. r.

Ks. dr. Karol Nikiel w. r.
Kanclerz.

Ks. dr. Franciszek Gabryl w. r.
Rektor Uniwersytetu.

St. Tarnowski w. r.
Prezes Akademii Um.

B. Ulanowski w. r.
Sekr. generalny.

L. 97173.

C. k. Namiestnictwo, jako najwyższa władza fundacyjna w kraju, zatwierdza powyższy akt fundacyjny w całej osnowie.

Lwów, dnia 16. września 1908.

W zastępstwie:
Szeligowski w. r.

(LM. 22762/09 / IV.)

Ustawa*)

z dnia 10. października 1908 r., Nr. 117 Dz. ust. i rozp. kraj., w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy wodociągowej dla stoł. król. miasta Krakowa z 12. sierpnia 1899 Dz. u. kr. Nr. 94.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§ 7. i 9. ustawy z 12. sierpnia 1899 Dz. u kr. Nr. 94 znosi się w ich dotychczasowem brzmieniu, a natomiast mają one opiewać:

§ 7.

Za zużywanie wody:

a) do celów gospodarstwa domowego, t. j. do picia, gotowania, prania, czyszczenia, kąpieli i t. p., przewyższające 50 litrów na głowę mieszkańca i dobę;

b) na cele przemysłowe, jak do fabryk, zajazdów, hoteli, łaźni, kawiarni, dla zakładów dorożkarskich, do pojenia koni pociągowych w przedsiębiorstwach przemysłowych i fabrycznych i t. p.;

c) na cele zbytkowne, jak do ogrodów, wodotrysków, do pojenia koni pojazdowych i zbytkownych itp. — wreszcie

d) za zużywanie wody w tych budynkach, do których § 6. się nie stosuje, jak n. p. w budynkach rządowych, krajowych, dworcach kolejowych i t. p

może gmina miasta Krakowa pobierać opłaty według wydać się mającej taryfy.

§ 9.

Podatek gminny (§ 6.) i opłaty za zużywanie wody (§ 7.) ponosić mają lokatorowie względnie używający wody.

Za podatek gminny, tudzież za opłaty za wodę, zużytą w gospodarstwie domowem ponad przepisaną ilość 50 litrów na głowę mieszkańca i dobę (§ 7 *a*), odpowiadają Gminie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do swych lokatorów.

Opłaty za zużywanie wody na cele, wymienione w § 7 *b*), *c*), *d*), ściągane będą wprost od tych, na których żądanie lub zgłoszenie zakład wodociągowy miejski wody lub urządzeń dostarcza.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Budapeszt, dnia 10. października 1908.

Franciszek Józef w. r.

Bienerth w. r.

*) Zobacz Dz. rozp. z r. 1907 nr. 10. str. 126.

L. 261/akc.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa ustanowił uchwałą z dnia 4. marca br. **godziny urzędowe dla Biura Zarządu Targowicy miejskiej** i w tym celu uzupełnił § 24. przepisów wykonawczych do regulaminu targowego Miej. centralnej targowicy na bydło w Krakowie następującem postanowieniem:

„Biuro Zarządu targowego otwarte jest dla stron w dni powszednie nietargowe od godziny 8-ej rano do 1-ej w południe i od godziny 3-ej do 6-ej popołudniu, w dni targowe od godz. 6-ej rano do 6-ej popołudniu, w niedziele zaś i święta od godziny 8-ej do 10-ej rano".

Powołaną na wstępie uchwałą zmienił też Magistrat postanowienie ustępu drugiego § 44. cytowanych przepisów wykonawczych, który ma brzmieć:

„Usuwanie nawozu następuje we środę i sobotę każdego tygodnia ze zbiornika, obejmującego nawóz z poprzedniego tygodnia".

O tem zawiadamia się niniejszem strony interesowane.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 10. marca 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 466/akc.

OBWIESZCZENIE.

C. k. Namiestnictwo reskryptem z 8. marca 1909 L. XVII. 320/1/25 zmieniło częściowo **opłaty targowe**, uregulowane ustępem pierwszym § 24. regulaminu dla Miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie.

Ustęp pierwszy § 24. regulaminu targowego ma brzmieć:

„Przed oględzinami zwierząt, przyprowadzonych na targ, ma przypędzający złożyć w kancelaryi targowej na ręce umocowanego do tego funkcyonaryusza gminnego za pokwitowaniem taksę targową w wysokości:

a) za sztukę bydła rogatego do 120 klg. żywej wagi włącznie . . . . K — h 20
b) za sztukę bydła rogatego ponad 120 klg. do 250 klg. żywej wagi włącznie . . „ — „ 50
c) za sztukę bydła rogatego ponad 250 klg. „ 1 „ —
d) za cielę ssące (cyckowe), przyprowadzone bez matki, owcę, kozę . . . . „ — „ 10
e) za świnie bez względu na wagę . . „ — „ 20

Zwierzęta młode, które jeszcze ssą przy matkach, nie podlegają opłatom targowym. (Reskrypt c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 23. maja 1892 L. 23843 ex 1890)".

O tem zawiadamia się strony interesowane z oznajmieniem, że nowe opłaty targowe wchodzą w życie z dniem 15. kwietnia br.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 5. kwietnia 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 103171/08
III. b.

OGŁOSZENIE.

Celem uregulowania przemysłowej **sprzedaży węgla kamiennego względnie drzewnego** sposobem rozwozu w Krakowie, Magistrat zarządza, co następuje:

§ 1. Wozy, służące do sprzedaży węgla sposobem rozwozu, mają być:

a) szczelne, zwykłej szerokości, przynajmniej na 1 *m* głębokie, dwukonne, albo też jednokonne, jednak dwudyszlowe;

b) zaopatrzone tablicą 0·80 do 1·00 *m* długą i 0·25 do 0·30 *m* szeroką, z trwałym i czytelnym napisem, zawierającym (ciemnemi literami na jasnem tle) imię i nazwisko właściciela składu węgla oraz cenę węgla (kamiennego) za 50 *kg netto*.

Tablice mają być umieszczone po obu stronach wozu i zawieszone u spodniarki (dolnej deski);

c) zaopatrzone numerami (tabliczkami targowemi), wydawanymi przez Komisaryat targowy za opłatą przepisanej należytości od każdego wozu.

Numera te mają być umieszczone na chomątach koni w ten sposób, aby na pierwszy rzut oka były widoczne.

§ 2. Węgiel kamienny, przeznaczony do sprzedaży sposobem rozwozu, można rozwozić tylko w koszach krytych, gęsto plecionych, lub w workach związanych, w obu wypadkach zaopatrzonych plombą sprzedającego w sposób, zapobiegający ujmowaniu węgla. — Za niedokładną wagę odpowiada ewentualnie sądowo-karnie właściciel przedsiębiorstwa, względnie także rozwożący personal.

§ 3. Sprzedającym węgiel sposobem rozwozu dozwolone jest sygnalizowanie tylko zapomocą głosu ludzkiego i to wyłącznie na podwórzach domów; natomiast nawoływanie lub posługiwanie się jakimikolwiek sygnałami po ulicach i placach przy rozwożeniu węgla jest surowo wzbronione.

§ 4. Postanowienia § 1. lit. *a)* i *b)* niniejszego rozporządzenia odnoszą się także do wozów, służących do odwożenia węgla na zamówienie, z tą tylko różnicą, że odwożący węgiel na zamówienie nie są obowiązani uwidaczniać cen węgla.

§ 5. Przekraczający niniejsze rozporządzenie podlegną karze pieniężnej aż do wysokości 200 kor., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej karze aresztu aż do 20 dni; nadto w razie kilkakrotnego bezskutecznego ukarania, utracą uprawnienie przemysłowe po myśli § 138. ust. przem.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia.

Z dniem powyższym tracą moc obowiązującą rozporządzenia Magistratu z dnia 27. lipca 1905 L. 69308, Dz. rozp. dla m. Krakowa Nr. 9. i z dnia 7. listopada 1905 L. 104148, Dz. rozp. dla m. Krakowa Nr 11.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 27. marca 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 27665/09.

I.

OBWIESZCZENIE.

Z uwagi na rozpoczęte roboty ogrodowe na plantacyach, Magistrat przypomina rozporządzenie z dnia 8. kwietnia 1884 r. L. 11182, według którego na plantacyach należy prowadzić **psy na smyczy.**

Osoby, nie stosujące się do tego rozporządzenia, narażą się na grzywny.

Dozorcy plantacyjni i straż policyjna czuwać będą nad ścisłem wykonaniem niniejszego rozporządzenia.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 1. kwietnia 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

Mianowania urzędników i służby.

Prezydent miasta zgodnie z postanowieniem §§ 56. i 89. statutu dla miasta Krakowa zamianował:

P. **Józefa Holly'ego,** dotychczas kapitana audytora w Przemyślu, prowizorycznym praktykantem konceptowym Magistratu z rocznem adjutum w kwocie K 1400 z tem, że stabilizacya może nastąpić po roku zadowalającej służby i pod warunkami, określonymi w deklaracyi notaryalnej p Holly'ego z dnia 1. marca 1909 r. (Dekret z dnia 1. marca 1909 L. 105/prez.).

Zgodnie z uchwałą Rady miejskiej z 14. marca 1907 otrzymali:

1. **Wojciech Paweł 2. im. Konik,** pachołek miejski, pierwsze pięciolecie w kwocie K 50 rocznie od dnia 22. października 1908. (LM. 16550/09).

2. **Walenty Dziadoń,** pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie K 50 rocznie od dnia 7. marca 1909. (L. 22310/09).

3. **Jan Wyrewka,** pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie K 50 rocznie od dnia 7. marca 1909. (L. 22311/09).

4. **Franciszek Kołodziej,** pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie K 50 rocznie od dnia 7. marca 1909. (LM. 22312/09).

5. **Feliks Szumiec,** pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie K 50 rocznie od dnia 7. marca 1909. (L. 22313/09).

6. **Józef Kaputa,** pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie K 50 rocznie od dnia 7. marca 1909. (L. 22314/09).

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń tajnych).

Posiedzenie tajne (8. w kad. XV.) **z dnia 4. marca 1909 r.**

Uchwalono:

I. Udziela się prezenty na posadę nauczyciela kierującego w szkole 4-klasowej posp. męskiej św. Szczepana p. **Edwardowi Hanytkiewiczowi.** (LM. 7485/09).

II. 1) Celem zabezpieczenia środków na pokrycie części potrzebnych kosztów wychowania i kształcenia pozostałych **po ś. p. Stanisławie Wyspiańskim dzieci,** a mianowicie: Teodora, urodzonego 31. października 1892, Heleny, urodzonej 30. maja 1896, Mieczysława, urodzonego 7. września 1899, Stanisława Franciszka, urodzonego 2. grudnia 1901 r., Rada miejska postanawia utworzyć fundusz, do którego składać będzie corocznie, począwszy od dnia 1. stycznia 1909, kwotę, odpowiadającą dotacyi rocznej po K 500 dla każdego z żyjących dzieci, a to aż do czasu uzyskania w inny sposób środków potrzebnych na wychowanie i kształcenie tych dzieci, a najdalej do ich pełnoletności. Rozstrzygnięcie, czy zachodzi potrzeba wypłacania zasiłku w powyższym celu, i oznaczenie, w jakiej wysokości ten zasiłek na wychowanie i kształcenie każdego dziecka z utworzonego funduszu ma być wypłacony, zastrzega się Prezydentowi miasta.

Rada miejska postanawia atoli, iż wszelkie wypłaty uskuteczniane być mogą pod warunkiem, jeżeli Prezydent miasta uzna kierunek i sposób wychowania i kształcenia małoletnich dzieci ś. p. Stanisława Wyspiańskiego za odpowiedni.

2) Celem zabezpieczenia córce Helenie odpowiedniego funduszu na wyprawę w razie wyjścia za mąż, ewentualnie na odprawę w razie dojścia do pełnoletności, przyznaje się dla niej jednorazowo kwotę K 4.000, która ma być w czasie stosownym z funduszów miejskich wypłaconą.

3) Na pokrycie wydatku pod 1) przyznaje się kredyt dodatkowy dla Dz. XIV. budżetu r. 1909 w wysokości K 2.000. (LM. 44749/08).

III. Zapewnia się przyjęcie do gminy miasta Krakowa drowi **Janowi Mazurkiewiczowi,** poddanemu rosyjskiemu, pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego od c. k. Rządu, za opłatą taksy w kwocie K 50. (LM. 16/09/V.).

IV. Franciszce Sławińskiej, wdowie po ś. p. **Filipie Sławińskim,** woźnym miejskim I. klasy, przyznaje się od dnia śmierci męża, t. j. od dnia 30. listopada 1908: *a)* pensyę wdowią w kwocie K 475 rocznie na czas wdowieństwa; *b)* dodatki na wychowanie małoletnich dzieci w kwocie po K 95 rocznie na każde, aż do uzyskania 24. roku życia tychże, względnie do uzyskania przez nie wcześniejszego zaopatrzenia stałego lub dostatecznego utrzymania w myśl § 22. statutu emerytalnego. (LM. 111554/08).

V. Annie Ogórkowej, wdowie po ś. p. **Floryanie Ogórku,** pompierze I. klasy miejskiej straży pożarnej, zmarłym dnia 28. października 1908, przyznaje się od dnia śmierci męża pensyę wdowią w kwocie K 400 rocznie na czas wdowieństwa. (LM. 105139/08).

VI. **Józefowi Pieprzycy,** przeniesionemu w stan spoczynku nadpompierowi miejskiej straży pożarnej,

przyznaje się emeryturę w kwocie K 840 rocznie od dnia przeniesienia go w stan spoczynku. (LM. 102935/08).

VII. 1) Janinie 1° Nowakowskiej, wdowie po ś. p. **Stanisławie Nowakowskim**, inspektorze Budownictwa miejskiego, 2° Konopczynie przyznaje się zgodnie z jej żądaniem zamiast pensyi wdowiej jednorazową odprawę w kwocie K 2.800 pod warunkiem, że zrzeknie się praw swoich, wypływających z § 18. statutu emerytalnego dla urzędników Magistratu.

2) Dodatek w kwocie K 240 na wychowanie syna Edmunda Nowakowskiego, przyznany wymienionej, ma być odtąd wypłacany na ręce osoby, wskazanej przez Sąd nadopiekuńczy. (LM. 8212/09).

VIII. **Lucynie Wyrobiszównie**, sierocie po ś. p. Józefie Wyrobiszu, byłym referendarzu Magistratu, przyznaje się dar z łaski w kwocie K 540 w miejsce dotychczasowego K 300, a to z powodu wyjątkowego przypadku umysłowej choroby u petentki. (LM. 75329/07)

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń jawnych)

Posiedzenie zwyczajne (15. w kad. XV.) **z dnia 4. marca 1909 r.**

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **50**.

Radcy miejscy: Birnbaum, Daszyński, dr. Doboszyński, dr. Gońkiewicz, Jawornicki, Judkiewicz, Konopiński, Maywalt, Margulies, Mendelsburg, dr. Nowak Julian, dr. Pareński, Porębski, Sędzimir, Stachowski, dr. Starzewski, Sulikowski, Suski, dr. Tilles (**19**) nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie $5^3/_4$ wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Drożyzna wędlin.

R. m. Hałatkiewicz interpeluje w sprawie drożyzny wędlin i zapytuje, co zarząd miasta zamierza uczynić, aby obronić ludność przed nieuzasadnionem podwyższaniem cen artykułów spożywczych.

Wiceprezydent dr. Szarski odpowiada, że gdy tylko 1. b. m. masarze ogłosili nowy cennik, podwyższający tak znacznie ceny wędlin, bo o 7—33 proc., urząd aprowizacyjny miejski natychmiast rozpoczął badanie sprawy i zebrawszy odpowiednie materyały, doszedł do wniosku, że obecnie płaci się za nierogaciznę takiesame kwoty, jak w sierpniu roku zeszłego, że zatem podwyższenie cen obecnie nie jest usprawiedliwione. Wyrazem tych zapatrywań Magistratu było zwołanie konferencyi z przedstawicielami rzeźników, którzy na swe usprawiedliwienie przedstawili cały szereg argumentów. Najpierw twierdzili oni, że obecnie spęd nierogacizny jest za mały. W tym kierunku Magistrat skonstatował, że jest to nieprawdą. W r. 1908 spęd zwiększył się w porównaniu z r. 1907 o 7 proc.; spęd w styczniu 1909 r. w porównaniu ze styczniem 1908 r. zwiększył się o 10 proc., w lutym 1909 o 11 proc. Ogółem spęd rokrocznie się zwiększa, bo od roku 1887 o 336 proc. Rzeźnicy twierdzą jednak, że ten spęd nie wystarcza na ich zapotrzebowanie, albowiem eksport wędlin z Krakowa ogromnie się zwiększył. Fakt ten jest pocieszający, ale mimo to miasto nie może zgodzić się na to, aby z powodu tego powstawało podrożenie wędlin. Dalej podnoszą rzeźnicy, że unikają naszej targowicy, bo za wielka tam istnieje kontrola z mięsem wągrowatem. Ten motyw także nie jest usprawiedliwionym, bo na 40.000 sztuk bydła w r. 1908 tylko pół procent uległo przegotowaniu. Dalej podnoszą rzeźnicy, że muszą wysokie ceny „prywatnie“ płacić, nabywając nierogaciznę bezpośrednio od handlarzy; że cena drzewa podskoczyła w górę, wynagrodzenie robotników się zwiększyło i t. d. Wkońcu wskazują rzeźnicy na to, że nierogacizna galicyjska jest obecnie bardzo licho odżywioną i chudą, muszą więc sprowadzać tłuste świnie węgierskie, za które drożej płacą Następstwem konferencyi było oświadczenie rzeźników, że ową podwyżkę cen, ogłoszoną 1. b. m., redukują do połowy. I tak: dawniej szynka gotowana (kilogram) na części kosztowała K 4 h 80; cenę podwyższono na K 5 h 60; uzyskano zniżkę na K 5 h 20, czyli o h 40. Dalej uzyskano obniżkę podwyższonych cen za inne wędliny od 20 do 40 h na kilogramie. Magistrat uważa to za niewystarczające, rzecz dalej badać będzie i przedstawi wyniki tych badań Komisyi aprowizacyjnej.

R. m. Bialik oświadcza, że niektóre zapiski, które Gmina posiada, nie są dokładne, bo pochodzą z rąk pośredników. Mowca, tłómacząc podwyższenie cen, wskazuje, że przyczyną podrożenia jest fakt, iż w kraju ogółem niema obecnie tłustych sztuk i trzeba je sprowadzać z Węgier.

Prezydent dr. Leo podnosi, że Rada wybierze komisyę aprowizacyjną, której wszystkie te sprawy będą przedłożone.

Agenci „Ochrany“ w Krakowie.

R. m. Turski wskazuje, że w jednym z dzienników pojawiają się od czasu do czasu rewelacye, dotyczące organizacyi rosyjskiej „Ochrany“ i wskazujące, że w Krakowie mieszka stale ośmiu agentów „Ochrany“, a we Lwowie sześciu. Nie stając wcale na gruncie narodowym, ale na prawnym, skonstatować należy, że przyjeżdżającym lub mieszkającym tu rodakom powinno być zapewnione bodaj pozorne bezpieczeństwo w tym razie przed „Ochraną“. Mowca interpeluje Prezydenta miasta, jako piastującego zarazem urząd starosty w Krakowie, czy mu te fakty są znane i czy nie zechciałby wdrożyć odpowiednich kroków, aby rodakom z za kordonu zapewnić tu w Krakowie swobodę.

Prezydent dr. Leo oświadcza, że wiadomości oficyalnych nie posiada, bo do kompetencyi Prezydenta nie należy policya. Mimo to uważa pewną akcyę w tej sprawie za wskazaną Uda się tedy do czynników kompetentnych i zwróci im uwagę na fakty, o których doniosły dzienniki i które podniesiono niedawno na rozprawie w sali sądowej. Fakty te wskazują, że Kraków jest prawdopodobnie siedzibą tajnej policyi rosyjskiej. W interesie publicznym jest, aby od działalności tych osób Kraków jak najprędzej się uwolnił.

Budki akcyzowe. — Ławka Straszewskiego. — „Lilla Weneda“.

R m. Dębicki podnosi, że:

1. Dwie budki strażników akcyzowych za ul. Warszawską pomalowane są na kolor czarno-żółty.

2. Stara ławka kamienna Straszewskiego na plantacyach przy kawiarni Janikowskiego leży w błocie. (L. 21090/909).

3 Posąg „Lilli Wenedy“ przedstawia nie Lilię, lecz raczej jakąś bachantkę z rozwianemi szatami i dlatego byłoby wskazanem usunięcie napisu, że jest to „Lilla Weneda“; wówczas posąg jako bezimienny mógłby pozostać. (L. 21089/909).

Radca Magistratu dr. Zawadzki oświadcza, że owe czarno-żółte budki utrzymywane są nie z kultu dla owych kolorów, ale na razie tylko ze względów oszczędnościowych. Gdy zarząd akcyzy porobi szereg inwestycyj, budki te znikną, a nowe otrzymają barwy miasta, t. j. biało-niebieskie.

Prezydent miasta wyjaśnia, że co do ławki Straszewskiego zarządzi, co należy, i poleci, aby w przyszłości drugi raz to nie powtórzyło się.

Co do „Lilli Wenedy“, to sprawę tę rozstrzygnie kompetentna Komisya plantacyjna.

Chodnik w ul. Floryańskiej.

R. m. Bujwid domaga się naprawy chodnika w ul. Floryańskiej po stronie prawej od Rynku wielkiego.

Prezydent miasta wyjaśnia, że przebrukowanie nastąpi z wiosną; zresztą sprawą tą zajmie się Komisya drogowo-kanałowa. (L. 21.091/909).

Kanał z Wiednia do Krakowa.

R. m. Dattner podnosi, że Związek austryackich przemysłowców ogłosił komunikat, grzeszący nieszczerością, bo popierający niby budowę kanałów, ale przecież oświadczający się przeciw zamierzonemu przez Rząd wykupnu gruntów, bo plany tej budowy jeszcze nie są wygotowane. Mowca zgłasza w tej sprawie następujący wniosek nagły:

„Rada miejska, wyrażając szczere uznanie i podziękowanie posłom krakowskim i Kołu polskiemu za skuteczną działalność w sprawie budowy kanału z Wiednia do Krakowa, wobec oświadczenia Ministra Skarbu, iż szybkiego urzeczywistnienia budowy tego kanału spodziewać się należy, uprasza Prezydyum miasta o bezzwłoczne poczynienie kroków u posłów krakowskich i u Koła polskiego, ażeby wszelkiemi siłami zapobiegli grożącemu przewleczeniu tej doniosłej sprawy, jak tego dowodem znana enuncyacya Związku przemysłowców, sprzeciwiająca się wykupnu gruntów pod budowę kanału z Wiednia do Krakowa“.

W głosowaniu nagłość uchwalono.

Prezydent miasta wyjaśnia bliżej stanowisko austryackiego Związku przemysłowców i nazywa je intrygą przeciw budowie kanału.

R. m. Wodzicki oświadcza, że będzie głosował za wnioskiem r. m. Dattnera. Prezydent nazwał intrygą uchwałę Związku austryackich przemysłowców; krytyka to zbyt surowa, bo zanosi się na to, że wyda się wiele milionów na wykupno gruntów, a tymczasem niema setek milionów na budowę. Przezorność nakazuje Mowcy, jako zwolennikowi dróg wodnych, nieco oględniej zapatrywać się na wykupno gruntów; może ono nastąpić po niezmiernie wysokich cenach, a rzeczywiste roboty nieprędko potem przyjdą.

Prezydent miasta wskazuje, że wykupno gruntów jest właśnie racyonalną rzeczą i daje rękojmię rozpoczęcia robót około budowy kanałów.

R. m. dr. Gross sądzi, że wykupno gruntów nie oznacza jeszcze rozpoczęcia budowy. Jeżeli budowa kanału ma dojść do skutku, to trzeba podjąć bardzo energiczną akcyę. Mowca przypuszcza, że członkowie Związku przemysłowego dlatego powzięli omawianą uchwałę, bo widocznie nie wierzą Rządowi, aby na seryo myślał o dalszych robotach. W parlamencie, gdy pojawił się wniosek nagły posła Daszyńskiego w tej sprawie, przemysłowcy za nim głosowali, a zwalczali go właśnie tylko agraryusze niemieccy z Czech. Rząd nie ma gotówki i da teraz tylko bardzo mało. Zresztą Mowca zgadza się na rezolucyę.

R. m. Turski sądzi, że argumentacya r. m. Wodzickiego i Grossa byłaby bardzo trafna na radzie ministeryalnej; tu trzeba patrzeć inaczej; dlatego popiera wniosek.

Wiceprezydent Sare polemizuje z r. m. Wodzickim i Grossem. Mieliby oni słuszność, gdyby to było siedm lat wstecz, gdy były tylko projekty generalne.

R. m. dr. Petelenz podnosi, że posłowie krakowscy i Koło polskie stale sprawą kanałów się zajmowali; sprawa dojrzała i powinna być wykonaną, a jeżeli pojawiają się głosy celem zepchnięcia jej, to należy energicznie przeciw temu zademonstrować. Wniosek r. m. Dattnera należy więc uchwalić jednomyślnie.

R m. Dattner podnosi, że zna czynniki, kierujące członkami austryackiego Związku przemysłowców; sądzi, że idzie im tylko o odwleczenie budowy kanałów. Mowca nie przypuszcza, aby Rząd przystępował do wykupna gruntów, poprzedzającego rozpoczęcie robót, bez gotowych planów budowy kanałów.

R. m. dr. Rosenblatt jest tylko za uchwaleniem 2-giej części wniosku.

W dalszej dyskusyi zabierali głos r. m. hr. Wodzicki, dr. Gross, prezydent dr. Leo i dr. Staniszewski, który proponuje pewne zmiany, z uwzględnieniem których wniosek brzmiałby:

„Związek austryackich przemysłowców ogłosił w ostatnich dniach enuncyacye, protestujące przeciw wykupnu gruntów pod budowę kanału z Wiednia do Krakowa. Z uwagi, że tego rodzaju enuncyacye zagrażać mogą przewleczeniem tak doniosłej dla miasta i kraju sprawy budowy kanałów i krzyżować podjętą w tejże sprawie przez miasto i Koło polskie akcyę — należy usiłowaniom, dążącym do odroczenia budowy, przeciwstawić akcyę energiczną, któraby sprawę, od tylu lat bezprawnie zaległą, naprzód posunęła i dlatego:

„Rada miejska, wyrażając szczere uznanie i podziękowanie Posłom krakowskim i Kołu polskiemu za skuteczną działalność w sprawie budowy kanału z Wiednia do Krakowa, wobec oświadczenia Ministerstwa Skarbu, iż szybkiego urzeczywistnienia budowy tego kanału spodziewać się należy, uprasza Prezydyum miasta o bezzwłoczne poczynienie kroków u Posłów krakowskich i u Koła polskiego, ażeby wszelkiemi siłami zapobiegli wszelkim skądkolwiek pochodzącym usiłowaniom przewleczenia tej doniosłej sprawy“.

W głosowaniu przyjęto jednomyślnie wniosek r. m. Dattnera w stylizacyi, przedstawionej przez r. m. dra Staniszewskiego. (LM. 120/909/prez.).

Most na Rudawie.

Radca Budownictwa Kłeczek imieniem Sekcyi I. wnosi:

1. Rada miejska zgadza się na przedłożony w dniu 2. marca 1909 delegatom Gminy projekt mostu żelaznego o przyczółkach murowanych na przełożonej Rudawie w przedłużeniu ulicy Wolskiej i uchwala przyczynić się do kosztów jego budowy kwotą K 10.000, płatną w pięciu ratach rocznych, poczynając od r. 1910.

2. Na pokrycie tego wydatku należy wstawiać w projekt budżetu miejskiego, od r. 1910 poczynając, odpowiednie raty.

Po wyjaśnieniach, udzielonych r. m. drowi Gertlerowi, Miedniakowi i Schwarzowi przez wiceprezydenta Sarego, wniosek Sekcyi I. uchwalono. (LM. 19357/09/B. b).

Żeńskie kursa handlowe.

R. m. dr. Wasung imieniem Sekcyi IV. wnosi:

1. Rada miejska uznaje potrzebę przeniesienia istniejących przy szkole wydz. im. św. Scholastyki w Krakowie żeńskich kursów handlowych z całym inwentarzem i płynącemi na ich utrzymanie subwencyami c. k. Rządu i kraju do tut. Akademii handlowej, a to z dniem 1. września 1909 r.

Ze swej strony Rada miejska zobowiązuje się przyczyniać do utrzymania tych kursów subwencyą roczną w kwocie K 2.000.

2. Uprasza się c. k. Radę szkolną krajową o wydanie na podstawie art. 27 ustawy z 23. maja 1895, Nr. 57. Dz. u. kr., orzeczenia, zezwalającego na wyłączenie żeńskich kursów handlowych ze szkoły św. Scholastyki i przydzielenie ich do Akademii handlowej w Krakowie.

Przyjęto bez rozpraw. (LM. 5695/09/IV.).

Towarzystwo emigracyjne.

Na porządku dziennym posiedzenia znajdował się następujący wniosek Komisyi dla przemysłów koncesyonowanych:

„Rada miejska oświadcza się imieniem gminy m. Krakowa przeciw udzieleniu Polskiemu Towarzystwu emigracyjnemu, stowarzyszeniu zarejestrowanemu z ograniczoną poręką w Krakowie, koncesyi 1) na pośrednictwo w wyszukiwaniu pracy tak w kraju jako też poza granicami kraju i państwa oraz utrzymywanie w Krakowie biura pośrednictwa w pracy z prawem agencyi własnych w kraju i poza granicami kraju; 2) na utrzymywanie w Krakowie biura dla podróżujących a w szczególności na pośredniczenie w nabywaniu kart okrętowych i sprzedaż tychże, oraz na zakładanie agencyi w kraju“.

R. m. Federowicz w kwestyi formalnej wskazuje na to, że sprawa ta należy do Komisyi dla przemysłów koncesyonowanych i że tam powinna być załatwioną. Tow. emigracyjne, które powstało pod egidą stronnictwa ludowego, ma cele wysoce humanitarne; sprawa tego Tow. powinna więc życzliwie być przez Komisyę załatwioną, z zatrzymaniem tylko pewnej ingerencyi dla miejskiego biura pośrednictwa w pracy. Mowca zgłasza następujący wniosek:

„Sprawę zwrócić Komisyi dla przemysłów koncesyonowanych z tem, aby ta z uwzględnieniem przytoczonych okoliczności w ciągu dni 8-miu od daty dzisiejszej merytorycznie rzecz załatwiła“.

Prezydent dr. Leo oświadcza, że sprawę tę umieścił na porządku dziennym Rady na żądanie Komisyi dla przemysłów koncesyonowanych. Widocznie Komisya chciała, aby sprawę tę załatwiła Rada.

R. m. dr. Wasung zgadza się, aby rzecz oddać do załatwienia Komisyi, ale do pomyślnego załatwienia.

W dyskusyi zabierali dalej głos r. m. dr. Gertler, Klemensiewicz, Bujwid, Dattner i Heuman. — W głosowaniu uchwalono wniosek r. m. Federowicza. (LM. 13.494/09).

Kredyty dodatkowe.

Radca Magistratu Skrzyniarz imieniem Sekcyi I. i II. wnosi:

Rada miejska uchwali!

Przyznaje się następujące kredyty dodatkowe dla budżetu roku 1908:

Dla dz. V. 1 b. — umundurowanie straży pożarnej (LM. 89826/08) kwotę . . . . K 1550

Dla dz. I. 10 f. — druki (LM. 96128/08) kwotę . . . . „ 970

Dla dz. I. 10 l. — czystość w biurach (LM. 83064/08) kwotę . . . . „ 400

Dla dz. I. 10 m. — roboty autograficzne (LM. 96629/08) kwotę . . . . „ 300

Dla dz. II. 3 e. — czystość w budynkach (LM. 80836/08) kwotę . . . . „ 250

Przyjęto bez rozpraw.

Wydatki na szkoły.

Radca Budownictwa Świerzyński imieniem Komisyi inwestycyjnej wnosi:

Rada miejska uchwali!

W myśl żądania Wydziału krajowego przyjmuje się do zatwierdzającej wiadomości uchwałę, powziętą imieniem Rady miejskiej przez Komisyę inwestycyjną z dnia 30 lipca 1906 L. 70381, mocą której udzielono kredytów dodatkowych z funduszu inwestycyjnego poz. 12 (rezerwy):

1) na budowę szkół miejskich w ulicy Topolowej i Lubomirskich w kwocie . . . . . K 10825 h 81
2) na szkołę barakową w ulicy Wygoda w kwocie . . . . „ 101 „ 26
3) na adaptacye szkolne w domu po Bujańskim przy placu św. Ducha w kwocie . . . . „ 537 „ 12

Przyjęto bez rozpraw. (LM. 90095/06).

Towarzystwo techniczne.

Radca Magistratu dr. Zaczek imieniem Sekcyi IV. i III. wnosi:

1. W razie rozwiązania krakowskiego Towarzystwa technicznego Rada miejska przyjmuje dom jego wraz z gruntem na własność gminy m. Krakowa.

2. Gdyby Towarzystwo techniczne z jakiejkolwiek przyczyny przestało istnieć lub gdyby je władza rozwiązała, a Walne Zgromadzenie, mające powziąć uchwałę co do reszty majątku Towarzystwa, do skutku nie przyszło, Rada miejska przyjmuje cały pozostały majątek Towarzystwa, a mianowicie fundusze, ruchomości i inne wła-

sności na własność gminy m. Krakowa, która uzyskanych w ten sposób funduszów użyje na cele oświaty polskiej lub polskiego przemysłu.

3 Gmina zastrzega sobie jednak, że z tytułu ewentualnego przyjęcia majątku Towarzystwa nie ma ponosić ze swego majątku zgoła żadnego wydatku.

Przyjęto bez ropraw. (LM. 111.444/08/IV.).

Rada artystyczna.

Radca Budownictwa Świerzyński imieniem Sekcyi I. wnosi:

Rada miejska uchwali!

Zmienia się skład Rady artystycznej, uchwalony przez Radę miejską dnia 4. listopada 1907, w punktach następujących:

1) poz. c) w miejsce pięciu delegatów Rady miejskiej powołuje się sześciu członków z grona Rady m

2) poz. f) znosi się delegata Akademii sztuk pięknych, a natomiast:

3) poz. g) powiększa się liczbę członków, kooptowanych z grona osób fachowych, z dwóch na trzech.

Przyjęto bez rozpraw. (LM 96358/08).

Wybór sześciu delegatów Rady miejskiej do Rady artystycznej.

R. m. Federowicz proponuje następujących radców miejskich: Sare, Beringer, Drozdowski, Maywalt, Peroś, Turski.

Wniosek r. m. Federowicza przyjęto i przez podniesienie rąk dokonano wyborn. (LM. 125/09/prez.).

Komisya rekursowa.

Wybór 1 członka Komisyi rekursowej w miejsce r. m. dra Władysława Leopolda Jaworskiego, którego rezygnacyę z tej godności przyjęła Rada na jednem z poprzednich posiedzeń.

R. m. Federowicz proponuje powołanie r. m. dra Michała Koya.

Przez podniesienie rąk uchwalono. (LM. 109.794/08).

Komisya statutowa.

Wybór 1 członka Komisyi statutowej w miejsce r. m. dra Władysława Leopolda Jaworskiego.

R m. dr. Wasung proponuje powiększenie liczby członków o jednego i wnosi, aby Rada powołała r. m. dra Doboszyńskiego i dra Juliana Nowaka.

Przez podniesienie rąk uchwalono. (LM 109.793/08).

Komisya aprowizacyjna.

Wybór Komisyi aprowizacyjnej.

R m. dr. Wasung proponuje, aby powołać dawnych członków Komisyi węglowej i drożyźnianej oraz 3 nowych: Zatem w skład Komisyi aprowizacyjnej weszliby następujący radcy miejscy: dr. Bandrowski, Beringer, Bialik, Daszyński, Dąbrowski, Dębicki, Drozdowski, dr. Gross, Hałatkiewicz, Jarra, Kosobucki, dr. Landau Ignacy, dr. Landau Rafał, Maywalt, dr. Meisels, Miedniak, Nowak Stanisław, dr. Ponikło, Ritterman, Schmelkes, Schwarz, Stachowski, dr. Starzewski, Suski, dr. Wasung i Wolny.

Przez podniesienie rąk uchwalono (LM. 126/09/prez.).

Z powodu spóźnionej pory Przewodniczący zamyka posiedzenie jawne o godzinie $7^1/_2$ wieczorem, a zarządza tajne, zaznaczając, że w przyszłym tygodniu rozpoczną się budżetowe obrady Rady miejskiej.

Nakładem Gminy miasta Krakowa — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.

L. 5. Kraków, dnia 10. maja 1909. Rocznik XXX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

Budżet wydatków i dochodów gminy miasta Krakowa

na rok 1909,

ułożony przez Komisyę budżetową na zasadzie przedłożeń Magistratu, wniosków Sekcyj i uchwał Rady miejskiej, a uchwalony na posiedzeniach Rady miejskiej w dniach 13., 14., 15., 16., 20. i 23. marca roku 1909.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
DZIAŁ I.		
Zarząd główny.		
Wydatki zwyczajne.		
1. Reprezentacya miasta.		
a) Dotacya Prezydenta	18000	
b) „ I. Wiceprezydenta	8000	26000

	Pensya	Kwaterowe	Dodatek osob.	Pięciolecia	Trzechlecia	Dodatek funkc.	Dodatek budow.	Razem	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
2. Pensye urzędników.										
a) Personal konceptowy:										
Dyrektor Magistratu	6400	1472	—	—	—	2400	—	10272		
1 Starszy Radca	6400	1472	—	—	—	—	—	7872		
5 Radców po 4800 i 1288 kor. . . .	24000	6440	—	3536	400	—	—	34376		
1 Radca (płatny z funduszu interkalarnego)	—	—	—	—	—	—	—	—		
1 Radca (płatny z funduszu akcyzowego)	—	—	—	—	—	—	—	—		
6 Sekretarzy po 3600 i 1104 kor. . .	21600	6624	400	1556	—	—	—	30180		
1 Sekretarz (płatny z funduszu akcyzowego)	—	—	—	—	—	—	—	—		
5 Sekretarzy nadetatowych	18000	5520	—	—	—	—	—	23520		
3 Wicesekretarzy po 2800 i 960 K .	8400	2880	—	—	285	—	—	11565		
5 Wicesekretarzy nieobsadzonych . .	—	—	—	—	—	—	—	—		
1 Wicesekretarz (płatny z działu Biura statystycznego)	—	—	—	—	—	—	—	—		
1 Wicesekretarz (płatny z działu Biura pośrednictwa w pracy)	—	—	—	—	—	—	—	—		
3 Wicesekretarzy nadetatowych . . .	8400	2880	—	—	—	—	—	11280		
5 Koncepistów po 2200 i 768 kor. . .	11000	3840	—	—	527	—	—	15367		
3 Koncepistów nieobsadzonych	—	—	—	—	—	—	—	—		
1 Koncepista (płatny z fund. wodociągowego)	—	—	—	—	—	—	—	—		
6 Praktykantów koncept. po 1600 kor.	9600	—	300	—	820	600	—	11320		
1 Praktykant konceptowy 1600 kor. (płatny z działu Biura statystycznego) .	—	—	—	—	—	—	—	—		
2 Praktykantów koncept. po 1400 kor.	2800	—	—	—	—	—	—	2800	158552	

	Pensya	Kwaterowe	Dodatek osob.	Pięciolecia	Trzechlecia	Dodatek funkc.	Dodatek budow.	Razem	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
b) Personal manipulacyjny:										
1 Starszy oficyał w randze VIII. . .	3600	1104	—	—	—	—	—	4704		
2 Star. ofic. w randze IX. po 2800 i 960	5600	1920	256	—	400	—	—	8176		
8 Oficyałów po 2200 i 768 kor. . . .	17600	6144	334	—	3400	560	—	28038		
2 Oficyałów (płatnych z działu Ekonomatu)	—	—	—	—	—	—	—	—		
8 Kancelistów po 1600 i 576 kor. . .	12800	4608	—	—	2105	440	—	19953		
1 Kancelista (płatny z działu Ekonomatu)	—	—	—	—	—	—	—	—		
1 Kancelista (płatny z działu Biura pośrednictwa w pracy)	—	—	—	—	—	—	—	—		
6 Praktykantów manipulacyjnych po 1200 i 384 kor.	7200	2304	—	—	680	—	—	10184	71055	
c) Personal egzekucyjny:										
1 Kontrolor	2800	960	328	—	—	240	—	4328		
5 Oficyałów star. po 2200 i 768 kor.	11000	3840	400	—	1400	1280	—	17920		
1 Oficyał starszy (płatny z fund. wodociąg.)	—	—	—	—	—	—	—	—		
5 Oficyałów młod. po 1600, 576 i 240	8000	2880	—	—	600	960	—	12440		
1 Oficyał młod. (płatny z fund. wodociąg.)	—	—	—	—	—	—	—	—	34688	
d) Personal budownictwa:										
Dyrektor	6400	1472	—	—	—	—	1000	8872		
2 Radców po 4800 i 1288 kor. . . .	9600	2576	800	—	—	—	1600	14576		
1 Radca	3600	1104	1280	400	—	—	600	6984		
1 Inżynier starszy 3600 i 1104 kor. (płatny z funduszu akcyzowego)	—	—	—	—	—	—	—	—		
2 Inspektorów star. po 3600 i 1104 kor.	7200	2208	—	—	—	—	1200	10608		
1 Inżynier	2800	960	—	—	—	—	400	4160		
2 Inspektorów po 2800 i 960 kor. . .	5600	1920	—	—	—	—	800	8320		
1 Inspektor (płatny z fund. interkalarnego)	—	—	—	—	—	—	—	—		
2 Adjunktów po 2200 i 768 kor. . .	4400	1536	—	—	—	—	800	6736		
2 Praktykantów po 1600 kor.	3200	—	—	—	—	—	—	3200	63456	
e) Personal Wydziału obrach.:										
Oddział rewizyjny i likwidacyjny:										
Dyrektor	4800	1288	—	—	—	—	—	6088		
Rewident rach. (zast. Dyrektora) 3600 i 1104 kor. (płatny z fund. akcyzowego)	—	—	—	—	—	—	—	—		
Rewident techniczno-rachunkowy . . .	3600	1104	—	800	400	400	—	6304		
Likwidator	3600	1104	—	—	—	—	—	4704		
3 Adjunktów star. po 2800 i 960 kor.	8400	2880	780	—	976	—	—	13036		
4 Adjunktów młod. po 2200 i 768 kor.	8800	3072	—	—	346	—	—	12218		
1 Adjunkt młod. (płatny z fund. wodociąg.)	—	—	—	—	—	—	—	—		
6 Asystentów po 1600 i 576 kor. . .	9600	3456	—	—	827	—	—	13883		
1 Asystent	1600	576	—	—	—	—	—	2176		
4 Praktykantów po 1200 i 384 kor. .	4800	1536	—	—	—	—	—	6336		
1 Praktykant nieobsadzony	—	—	—	—	—	—	—	—	64745	
f) Personal Kasy miejskiej:										
Kontrolor	3600	1104	—	400	—	—	—	5104		
Kasyer	3600	1104	—	576	—	300	—	5580	10684	
g) Opłata podatku osobisto-dochodowego od pensyi urzędników, pobierających po 2000 kor.									500	403688

3. Pomocnicy biurowi.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Płace dzienne personalu egzekucyjnego	7680	
b) Płace dzienne dla innych pomocników	95000	102680

4. Płace służby.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
2 woźnych I. klasy po 950 i 350 kor. i dod. funkc. 240 kor.	3080	
1 woźny I. klasy 1000 i dod. osob. 200 kor.	1200	
8 woźnych II. klasy po 800 i 300 kor., pięciolecia 450 kor., dod. funkc. 240 kor.	9490	
29 pachołków po 650 i 250 kor., pięciolecia 1895 kor., dod. funkc. 240 kor.	28035	
Umundurowanie ich	4670	46475

5. Biuro statystyczne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Kierownik biura (Wicesekretarz Magistratu) IX. rangi kor. 2800 i 960	3760	
b) Praktykant konceptowy . . .	1600	
c) Praktykant bibliotekarz kor. 1200 i 384	1584	
d) Pomocnicy nieetatowi . . .	5381	
e) Biblioteka	300	
f) Druki i portorya	1000	
g) Na wydawanie publikacyi biura	2000	
h) Na opał	415	
i) Pachołek kor. 650 i 250, umundurowanie 40 kor.	940	
k) Na statystykę hipoteczną . . .	240	
l) Ryczałt na koszta większych opracowań i rzeczowe potrzeby biura	500	
m) Na uzupełnienie inwentarza biurowego	100	17820

6. Okręgowy urząd pośrednictwa w pracy.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Kierownik (Wicesekretarz Magistratu) IX. rangi kor. 2800 i 960	3760	
b) Kancelista XI. rangi kor. 1600 i 576	2176	
c) Siły pomocnicze	3600	
d) 2 pachołków po kor. 650 i 250, umundurowanie i ryczałt 150 kor.	1950	
e) Na dyety i koszta podróży członków Wydziału zawiadowczego .	75	
f) Wartość czynszowa lokalu . .	4000	
g) Utrzymanie budynku i czyszczenie kominów	116	
h) Opał i oświetlenie	740	
i) Abonament telefoniczny . . .	85	
k) Uzupełnienie inwentarza i druków	800	
l) Biblioteka	150	
m) Na publikacye i sprawozdania Urzędu	300	
n) Ogłoszenia	650	
o) Opłaty pocztowe	800	
p) Wkładka do państw. Związku biur pośred. w pracy	100	
r) Inne wydatki kancelaryjne . .	250	19552

7. Dyety, koszta podróży i komisyjne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Koszta podróży i dyety . . .	5000	
b) Na podróże informacyjne dla urzędników	1000	6000

8. Wynagrodzenia.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Syndykowi miejskiemu	4000	
b) Urzędnikom i służbie za roboty pozaurzędowe . . . kor. 3500 Za redakcyę Dziennika rozporządzeń . . „ 500	4000	
c) Za prowadzenie protokołów w sekcyach i komisyach . . .	1400	
d) Sekretarzowi prezydyalnemu .	1200	10600

9. Zapomogi.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Urzędnikom i służbie etatowej	6000	
b) Dyetaryuszom i służbie nieetatowej	3000	9000

10. Koszta kancelaryjne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Papier i potrzeby piśmienne dla wszystkich biur	10000	
b) Oświetlenie biur i 3 latarń całonocnych przed mieszkaniem komisarzy	4403	
c) Opał i pomoc do opalania biur przez 8 miesięcy:		
α) Opał	12112	
β) 7 palaczy przez 8 miesięcy po kor. 2·20 dziennie . . . . . kor. 3726·80 γ) Palacz kaloryferów . . . . . kor. 876·—	4603	
d) Sprzęty kancelaryjne	4000	
e) Prenumerata dzienników i różnych dzieł	2500	
f) Druki	10000	
g) Roboty introligatorskie	4000	
h) Portorya	1500	
i) Inseraty	700	
k) Materyały rysunkowe i instrumenta techniczne	1200	
l) Utrzymanie czystości i porządku w biurach	2600	
m) Koszta oczyszczania sali Rady m. po zebraniach publicznych .	600	
n) Roboty autograficzne	5000	
o) Na zakupno dzieł technicznych	400	
p) Opłata za użycie telefonów i ewentualne przebudowy . . .	2000	
r) Drobne wydatki	200	65818

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
11. **Emerytury.**		
a) Dotacya dożywotnia dla byłego prezydenta miasta	8000	
b) Urzędnikom	45816	
c) Wdowom i sierotom po urzędnikach	59585	
d) Żonom i dzieciom byłych urzędników	867	
e) Sługom miejskim, wdowom i sierotom	28732	143000
12. **Zaopatrzenia i dary z łaski.**		
a) Dary z łaski		21617
13. **Koszta prawne w interesach gminy**		1500
14. **Najem lokali dla biur Magistratu**		2971
Razem wydatki zwyczajne . . .		**876713**

Wydatki nadzwyczajne.

1. Na maszynę do pisania	600	
2. Na sprzęty do urządzenia nowych biur	2000	
3. Koszta druku XI. zeszytu statystyki m. Krakowa	1500	
4. Opracowanie sprawozdania o działalności Rady m. od r. 1867—1905	4000	
5. Na druk prawideł nowego toku czynności kancelaryjnych	8500	
6. Roboty introligatorskie (oprawa prawideł i wzorów dla nowego toku czynności kancel.)	2600	
7. Na częściowe wprowadzenie reformy kancelaryjnej	14450	
8. Uporządkowanie archiwum planów budownictwa miejskiego	800	
Razem wydatki nadzwyczajne . . .		**34450**

Dochody zwyczajne.

1. **Pensye urzędników.**		
Personal egzekucyjny:		
a) Egzekutne od podatków i należytości gminnych	9000	
b) Egzekutne od podatków i należytości państwowych	25000	34000
2. **Emerytury.**		
Odsetki od funduszu emerytalnego		22038
3. **Okręgowy urząd pośrednictwa w pracy.**		
a) Ryczałt Rad powiatowych krakowskiej i wielickiej po kor. 1500	3000	
b) Opłaty od pracodawców . . .	2300	
c) Spodziewane subwencye od Wydziału krajowego i c. k. Ministerstwa handlu	1000	6300
4. **Fundusz fundacyj różnych i funduszów, zostających pod zarządem gminy m. Krakowa.**		
Częściowy zwrot kosztów administracyjnych po 5% od rocznego dochodu brutto		3000
5. **Zwrot kosztów za przygotowanie i oczyszczanie sali Rady m. na zebrania publiczne . . . . . .**		600
Razem dochody zwyczajne . . .		**65938**

DZIAŁ II.

Zarząd majątku miejskiego.

Wydatki zwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. **Personal Ekonomatu miejskiego.**		
a) Inspektor 3600 i 1104 kor. .	4704	
b) Na doróżki dla niego . . .	1000	
c) Podinspektor 2200 i 768 kor., trzechlecie 34 kor.	3002	
d) 2 oficyałów po 2200 i 768 kor.	5936	
e) 1 kancelista 1600 i 576 kor. .	2176	
f) Magazynier woźny I. kl. 950 i 350 kor.	1300	
Umundurowanie jego . . .	80	
g) Inkasent do ściągania czynszów miejskich	480	18678
2. **Utrzymanie gruntów miejskich.**		
a) Dozorcy łąk i wikla w Dąbiu wynagrodzenie	600	
b) 3 polowych po 650 i 250 kor. i pięciolecie 50 kor.	2750	
c) Umundurowanie	470	
d) Na pomiary gruntów	600	
e) Na utrzymanie Błonia i brzegów Rudawy za obrębem miasta .	510	
f) Na utrzymanie i przygotowanie wikla do sprzedaży	4000	
g) Na oparkanienie gruntów miejskich	800	
h) Nieprzewidziane wydatki . .	150	
i) Na utrzymanie brzegów Młynówki królewskiej i na wyrazisko Młynówki	1500	11380
3. **Utrzymanie budynków miejskich.**		
a) 5 stróżów po 650 kor., 1 kwater. 250 kor., 1 pięciol. 50 kor. i dod. 120 kor.	3670	
b) 2 woźnych II. kl. (cieśla i murarz) po 800 i 300 kor. i pięciolecia	2400	
c) Umundurowanie i ryczałty . .	1000	

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
d) Naprawy i przeistoczenia . .	14000	
e) Na utrzymanie porządku i czystości w budynkach	1200	
f) Czyszczenie kominów . . .	854	
g) Ubezpieczenie budynków od ognia i wypadków przy wodociągach oraz ubezpieczenie kasy m. przed włamaniem	2200	
h) Oświetlenie	2237	27561

4. Utrzymanie Sukiennic.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Zasługa 4 stróżów po 650 i 250 kor. i pięciol. 500 kor. .	4100	
b) Umundurowanie i relutum . .	470	
c) Oświetlenie:		
α) gazem i elektrycznością . 5640 kor.		
β) obsługa oświetlenia i nadzór nad światłem i instalacyą . 360 „	6000	
d) Opał	2958	
e) Zabezpieczenie budynku od ognia i wypadku przy wodociągach .	400	
f) Czyszczenie kominów . . .	124	
g) Podatki i ekwiwalent . . .	14500	
h) Utrzymanie i naprawy budynku	2000	
i) Drobne wydatki	300	30852

5. Utrzymanie gmachu poteatralnego.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Wynagrodzenie inspektora teatru	600	
b) Dozorca gmachu, woźny I. klasy	1350	
c) Pałacz i stróż pachołek 650 i dod. osob. 70	720	
d) Umundurowanie jego	86	
e) Naprawy budynku	600	
f) Czyszczenie kominów . . .	116	
g) Zabezpieczenie budynku od ognia	300	
h) Oświetlenie budynku	2500	
i) Opał	5270	
k) Za wodę do restauracyi i drobne wydatki	500	
l) Podatki	3000	
m) Utrzymanie porządku i czystości	720	
n) Opłata telefonu	170	
o) Utrzymanie garderoby . . .	1500	
p) Służba (bileterzy)	2000	19432

6. Utrzymanie zegarów.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Za nakręcanie i regulowanie zegarów	532	
b) Za naprawę i czyszczenie tychże	50	582

7. Podatki i opłaty skarbowe.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Podatek gruntowy i domowoczynszowy	12000	
b) Ekwiwalent od majątku miejskiego	2500	
c) Stemple i należytości	2000	16500
Razem wydatki zwyczajne . . .		**124985**

Wydatki nadzwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Za pomiar miasta z 10 rat 9-ta rata	4900	
2. Gminie Grzegórzkom tyt. bonifikacyi za ubytek w dochodach z terytoryum, przydzielonego do miasta	300	
3. Na reprodukcye fotogr. szkiców polowych pomiaru miasta II. rata	2000	
4. Na reprodukcye nowych map katastralnych	800	
5. Na sporządzenie inwentarza majątku miejskiego	1000	
6. Na 100 graniczników	225	
7. Na koszta zaprowadzenia kultury wikliny	6650	
Razem wydatki nadzwyczajne . . .		**15875**

Dochody zwyczajne.

1. Z gruntów miejskich.

Poza obrębem rogatek:

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Z błonia miejskiego:		
czynsz dzierżawny od Skarbu wojskowego . . . kor. 410		
ze zbioru trawy i wikliny . . . „ 100		
za paszenie bydła „ 700		
za tor wyścigowy „ 4000	5210	
b) Dochód z folwarku w Dąbiu:		
α) ze sprzedaży wikla kor. 10000		
β) „ „ siana „ 2000		
γ) Dochód z gruntów w Grzegórzkach (stare wiklisko) . „ 800	12800	
c) Dochód z dzierżawy innych gruntów	200	
d) Różne drobne czynsze . . .	702	

W obrębie rogatek:

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
e) Różne drobne czynsze . . .	4500	
f) Opłaty od gablotek i wystaw sklepowych	950	
g) Czynsze ziemne zahipotekowane na realnościach	200	
h) Czynsze ziemne skapitalizowane	50	24612

1. Z domów i innych objektów miejskich.

a) Czynsze z domu:

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
L. 405 Dz. I. ul. Szpitalna L. 21 . . . . kor.	3982	
L. 422 Dz. I. (altana na plantach) . . . . „	600	
L. 4 Dz. III. po Schneidrze, ul. Podzamcze L. 30 . . „	100	
L. 508 Dz. I. ul. Podzamcze L. 12 (Komenda art.) . . „	3986	
z piwnic pod Magistratem . „	200	
z hali licytacyjnej . . . . „	10	
z nowych koszar obrony krajowej, ul. Siemiradzkiego „	15700	
z odwachu wojskowego . . „	1055	
z domu L. 1 Dz. III., ul. Podzamcze L. 5 i 7 (Biuro wodociąg.) . . . . „	2000	
z domu L. 111 Dz. I., ul. św. Idziego L. 12 (pustka) . „	—	
z realności L. 239/8 Dz. IV., ul. Krupnicza L. 25 . . „	1050	
z domu L. 49 Dz. IV., ul. Karmelicka . . . . . „	3000	
z domu L. 4 ul. Zyblikiewicza (płaci akcyza) . . . „	3200	
z domu L. 98 Dz. IV. (Górne młyny) . . . . „	2058	
z domu L. 28 Dz. VIII. (Birnbaumów) . . . . . . „	500	
z domu w Dębnikach L. 22 (areszta) . . . . „	240	
z domu l. h. 142 Dz. I. (po Estreicherze) . . . . . „	6236	
różne czynsze . . . . . „	583	44500

b) Wartość czynszów w budynkach, na szkoły użytych oraz na inne cele:

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
Szkoła I. im. św. Wojciecha, barak przy ul. Biskupiej . . . . . . kor.	6800	
„ III. im. św. Mikołaja, barak przy ul. Lubomirskich . . . . „	13000	
„ IV. im. św. Jana Kantego, barak przy ul. Smoleńsk . . . . „	7000	
„ IV. filia barak w ul. Wygoda . . . . „	5200	
„ V. i XXVIII. im. Kazimierza Wielkiego, Ratusz, pl. Wolnicy „	14000	
„ VI. i XXII. (szk. VI.) im. Czackiego, (szk. XXII.) im. Długosza, przy ulicy św. Wawrzyńca . . . . „	20000	
„ VII. im. św. Floryana, pl. Matejki . . . . „	10000	
Szkoła VIII. im. św. Szczepana, ul. Rajska . . „	7000	
„ IX. im. Konarskiego, przy ul. Bernardyńskiej . . . . . . „	15000	
„ X. im. św. Jadwigi, przy ul. Loretańskiej „	10000	
„ XI. im. Dietla, barak przy ul. Miodowej . „	7000	
„ XII. im. Piramowicza, przy ul. Miodowej . „	6200	
„ XIII. im. Mickiewicza, przy ulicy Studenckiej . . . . „	11000	
„ XIV. im. św. Salomei, przy ul. Poselskiej . „	3800	
„ XV. im. Klementyny Tańskiej, przy ulicy Miodowej . . . . „	9000	
„ XVI. im. Ces. Franciszka Józefa I., przy ul. Dietla . . . . „	9800	
„ XVII. im. Ces. Elżbiety, przy ul. Dietla „	9200	
„ XVII. filia barak w ul. Dietla . . . . „	5200	
„ XVIII. im. św. Anny, przy ul. Topolowej . „	13000	
„ II. i XIX. im. św. Barbary i T. Kościuszki, przy ul. Krupniczej . „	6500	
„ XX. im. Zbigniewa Oleśnickiego, na Kleparzu . . . . . „	11900	
„ XXI. im. Władysława Jagiełły, przy ul. św. Marka . . . . . „	4000	
„ XXIV. im. Kochanowskiego, przy ul. Kapucyńskiej . . . . „	20000	
„ XXV. im. św. Krzyża „	5000	
„ XXVI. w domu po akcyzie . . . . . „	6000	
„ wydziałowej im. św. Scholastyki . . . „	10000	245600
Akademia handlowa		20000
„ Sztuk pięknych		20000
Biuro pośrednictwa w pracy		4000
Wartość czynszowa lokalu w Ogrodzie Angielskim, przeznaczonego na mieszkanie dla personalu ogrodniczego i szklarni		4000
Miejskie schronisko dla bezdomnych pod zarządem Brata Alberta, a to:		
wartość lokalu w domu L. 47 ul. Krakowska, po Helclowej . . . kor.	2480	
wartość lokalu w domu L. 51 ul. Krakowska, po Birnbaumie . . „	2500	4980

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
Miejski dom kalek i nieuleczalnych pod wezwaniem św. Anny, a to:		
wartość lokalu w domu L. 32 Dz. VI. i wartość czynszowa całego baraku po szkole III. i XVIII.	12680	
Magazyn teatralny, wartość czynszowa .	10000	
Archiwum aktów dawnych	7000	
Lokal na warsztat uczniów szkół średnich, wartość czynszowa domu po Schneidrze, ul. Podzamcze L. 30 .	1500	374260

3. Ze Sukiennic.

a) Wartość czynszu Muzeum narodowego	30000	
b) Czynsze za 30 sklepów . . .	55000	
c) Czynsze za 60 kramów . . .	24500	
d) Czynsze za stałe tablice ogłoszeń firm	588	110088

4. Z gmachu poteatralnego.

a) Czynsz z restauracyi i za używanie inwentarza (mebli i naczyń) oraz zwrot za opał	10300	
b) Czynsz z sali koncertowej i za używanie inwentarza i zwrot za opał	9500	
c) Czynsze z 3 sklepów oraz zwrot za opał	9300	
d) Za lokal dla Towarzystwa muzycznego i zwrot za opał . .	6500	
e) Dochód z garderoby	8500	44100

5. Z zakładów miejskich.

a) Dochód z Gazowni	240000	
b) Zwrot zysku na oświetleniu gazowem miasta	22697	
c) Zwrot zysku na urządzeniach gazowych	5000	
d) Dochód z Elektrowni	20000	287697

6. Od kapitałów lokowanych.

a) Inżynierya wojskowa od kaucyi 800 kor. 4%	32	
b) Odsetki od kapitałów, ulokowanych w miejscowych instytucyach kredytowych	3000	3032

7. Ze sprzedaży starego materyału .		1000
Razem dochody zwyczajne . . .		**844789**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.

Dochody nadzwyczajne.

Za częściowe zużycie budynku kontumacyi „Związek hodowców i handlarzy bydła we Lwowie“		10000
Zwrot od najmobiorców kramów w Sukiennicach za urządzenie oświetlenia elektrycznego, rata ostatnia .		3273
Reszta kasowa z r. 1907		86482
Za grunta w Dąbiu, wywłaszczone pod wał wiślany		68000
Razem dochody nadzwyczajne . . .		**167755**

DZIAŁ III.

Opodatkowanie i opłaty gminne.

Wydatki zwyczajne.

1. Wydatki z powodu opodatkowania psów.

a) Na marki dla psów	260	
b) Na zestawienie rejestrów podatkowych	160	420
2. Wydatki na zestawienie rejestru biórczego 5% dodatku czynszowego		200
Razem wydatki zwyczajne . . .		**620**

Dochody zwyczajne.

1. Podatki bezpośrednie.

a) 10% dodatek gminny od wszystkich stałych podatków rządowych, z wyjątkiem osobisto dochodowego na potrzeby gminne	245000	
b) 5% podatek gminny od czynszów z mieszkań	445000	
c) Podatek od psów	10000	700000
2. Podatki pośrednie konsumcyjne . .		**1080000**

3. Opłaty.

a) Myto rogatkowe	230000	
b) Taksy za konsensa	48000	
c) Taksy za przyjęcie do Gminy .	300	278300
4. Podatek tramwajowy		70000
Razem dochody zwyczajne . . .		**2128300**

DZIAŁ IV.

Zarząd długu miejskiego.

(Długi, opłacane z funduszu obrotowego miejskiego).

Wydatki zwyczajne.

	Na kapitał K	h	Na procent K	h	Razem K
1 Spłata kapitału i procentów.					
a) 3000000 kor. $4^1/_4$% pożyczki inwestycyjnej z roku 1892, zaciągniętej w czeskiej Kasie oszczędności, spłacalnej w 50 latach, rata 33. i 34. .	30915	44	111584	56	142500
b) 300000 kor. $4^1/_2$% pożyczki na budowę teatru z r. 1894 zaciągniętej w Kasie Oszczędności m. Krakowa, rata 29. i 30.	2935	40	12064	60	15000
c) 176000 kor. $4^1/_2$% pożyczki z Kasy Oszczędności m. Krakowa na zakupno realności L. 155 Dz. III. Muz. Czapskiego, spłacalnej w 51 lat., rata 10. i 11.	1143	31	7656	69	8800
d) 180000 kor. $4^1/_2$% pożyczki z Kasy Oszczędności na zakupno realności 147 i 157 Dz. I (dom Larysza)	1133	27	7866	73	9000
e) 142230 kor. 4% pożyczki Banku kraj., ciążącej na realności 147 i 157 Dz. I. (dom Larysza)	3015	28	5384	72	8400
f) 3600000 kor. pożyczki z Kasy Oszczędności m. Krakowa na inwestycye, za oprocentowaniem z góry po 4·25%, spłacalnej w 105 półrocznych ratach annuitet., raty płatne 1/3 i 1/9 każdego roku	—	—	153000	—	153000
g) 4000000 kor. pożyczki w Centraln. Banku dla czeskich Kas oszczędności w Pradze, spłacalnej w 50 latach, w półrocznych ratach annuitet., płatnych 31/3 i 30/9 każdego roku	29725	85	166236	15	195962
h) 1600000 kor. $4^1/_2$% pożyczki krótkoterminowej, spłacalnej z zaciągnąć się mającej pożyczki 24000000 kor.	—	—	72000	—	72000
i) 30759·07 kor. pożyczki, zaciągniętej w Kasie Oszczędn. m. Krakowa na zakupno realności Birnbaumów L. 28 Dz. VIII., spłacalnej w ratach półrocznych 1/1 i 1/7 po 960 kor.	417	47	1502	53	1920
k) 86930 kor. 4% pożyczki Banku kraj., ciążącej na realności L. 135 Dz. I. po Estreicherze, rata III-cia	1790	22	3564	78	5355
l) $4^1/_2$% od kor. 50000 jako reszty ceny kupna real. L. 135 Dz. I., należącej się Stefanii Rozbierskiej w dniu 24/2 i 24/8 po 1125 kor. . .	—	—	2250	—	2250
m) Wypłacone awansowo za r. 1908 Stefanii Rozbierskiej $4^1/_2$% od niespłaconej reszty ceny kupna realności L. 135 Dz. I w kwocie 50000 kor., stemple i % zwłoki, oraz Bankowi kraj. I. i II. rata od pożyczki 86930 kor. (vide poz. *k)* za r. 1908	1714	92	4810	08	6525
Razem wydatki zwyczajne . . .	72791	16	547920	84	620712

Dochody zwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Spłata kapitałów i procentów.		
a) Fundusz krajowy na umorzenie pożyczki 300000, zaciągniętej w Kasie Oszczędności miasta Krakowa tytułem subwencyi, udzielonej przez Sejm na budowę teatru po 5% przez lat 51, 15. rata		15000
b) Wodociągi miejskie tytułem raty i procentów od pożyczki 850000 kor., w stosunku do pożyczki, zaciągniętej w czeskim Banku centr. na kapitał . . kor. 6316·74 na procent . . „ 35325·26		41642
c) Fundusz gruntów pofortyfikacyjnych $4^1/_2$% od kwoty koron 1200000, zużytej z udzielonej mu dotacyi kor. 2100000 . .		54000
Razem dochody zwyczajne . . .		**110642**

DZIAŁ V.

Bezpieczeństwo publiczne.

Wydatki zwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Straż pożarna.		
a) Pensye i żołdy:		
Naczelnik straży kor. 3600, 1104 i na umundurowanie 300 .	5004	
3 starszych brandmistrzów X. kl. rangi po kor. 2200 i trzechlecia 1000	7600	
1 młodszy brandmistrz w XI. randze	1600	
2 sierżantów jako telegrafistów starszych po kor. 1200 . .	2400	
Mieszkanie dla nich	800	
4 sierżantów po kor. 1200 . .	4800	
11 starszych pompierów po kor. 960	10560	

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
12 pompierów I. klasy po kor. 840	10080	
12 pompierów II. klasy po kor. 720	8640	
10 praktykantów po kor. 600	6000	
1 woźny	720	
1 ordynans pogotowia . . .	600	
1 stróż koszarowy	600	
b) Umundurowanie	12310	
c) Utrzymanie łóżek i pościeli .	600	
d) Koszta leczenia pompierów . .	400	
e) Opał koszar	2688	
f) Oświetlenie gazowe i elektryczne	3788	
g) Uzupełnienie i utrzymanie przyrządów ogniowych	4000	
h) Utrzymanie telegrafu i telefonów pożarnych	2000	
i) Opłata telefonu	217	
k) Utrzymanie budynków . . .	400	
l) Czyszczenie kominów	113	
m) Drobne wydatki	200	86120

2. Zaprzęgi miejskie.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) 12 fornali po kor. 720 . . .	8640	
b) Mieszkanie dla nich po 20 kor. miesięcznie	2880	
c) Umundurowanie dla nich . .	1680	
d) Pasza dla koni	16200	
e) Kucie koni	960	
f) Naprawa uprzęży, wozów i smarowidło	1200	
g) Na drobne wydatki	60	
h) Na lekarstwa i sól dla koni .	150	
i) Na zakupno 1 pary koni . .	1800	33570

3. Areszta miejskie, detencya policyjna i stacya szupasowa.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Zarządca 1600, 576 i 600 kor.	2776	
b) Klucznу 800 i 300 kor. . .	1100	
c) 2 konwojentów po 650 i 250 kor. i pięciolecia 150 kor. . .	1950	
d) Umundurowanie klucznego i konwojentów	362	
e) Czynsz za lokal z domu L. 38/39 Dz. VIII. i zwrot 4% pod. wodoc. . . . . . kor. 4160 utrzymanie budynku „ 500	4660	
f) Żywność aresztantów	5500	
g) Opał aresztów i strażnicy policyjnej	846	
h) Oświetlenie aresztów i strażnicy policyjnej	420	
i) Na słomę, pościel sprzęty i odzież aresztantów	700	
k) Zwrot kosztów szupasowych z Wydziału kraj. za przynależnych do Krakowa	200	
l) Na drobne wydatki	100	
ł) Wynagrodzenie za kontrolę aresztów miejskich	400	
m) Na koszta leczenia detencyonistów	50	
n) Opłata od telefonu	122	19186

4. Dodatek na utrzymanie policyi państwowej.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) W służbie czynnej	67789	
b) Dla emerytów	300	68089

5. Utrzymanie strażnicy policyjnej w Magistracie.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Opał	137	
b) Światło	40	177

6. Strażnica policyjna w dzielnicy III.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Czynsz i zwrot dodatku gminnego	1400	
b) Opał	250	
c) Światło	100	
d) Obsługa	120	
e) Telefon	85	
f) Drobne wydatki (miotły i szczotki)	50	2005

7. Stacya ratunkowa na Wiśle.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) 4 strażników, czuwających nad kąpiącymi się	1400	
b) Umundurowanie ich	100	
c) Tablice ostrzeżeń	40	
d) Na łodzie i drobne wydatki .	50	1590

8. Oświetlenie miasta.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Gaz dla śródmieścia i przedmieść	133820	
b) Nafta w ulicach, nie oświetlonych gazem: Nafta do 20 latarń całonocnych i 7 północnych . kor. 1296 Knoty, szkła, zapałki i oszklenie . . „ 80 Naprawa latarń i naczyń . . . . „ 90 Obsługa . . . . „ 320 Drobne wydatki . „ 14	1800	135620
Razem wydatki zwyczajne . . .		**346357**

Wydatki nadzwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Zwrot właścicielom realności L. 38 i 39 Dz. VIII.	500	
2. Na zaległe opłaty na straż pożarną (z 3 rat rata 2-ga dla Zakładu ubezpieczeń od wypadków za lata 1895—1905)	6000	
3. Subwencya na umundurowanie straży pożarnej ochotniczej	1500	
Razem wydatki nadzwyczajne . . .		**8000**

Dochody zwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Straż pożarna.		
a) Dotacya Tow. Ubezpieczeń na straż pożarną miejską . . .	4000	
b) Za roboty, wykonane przez straż pożarną	50	4050
2. Zaprzęgi miejskie.		
Za nawóz ze stajen		400
3. Aresztа miejskie.		
Zwroty za utrzymanie szupaśników		1000
Razem dochody zwyczajne . . .		**5450**

Dochody nadzwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Ze sprzedaży koni		200

DZIAŁ VI.

Budowy i roboty publiczne.

Wydatki zwyczajne.

		Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Utrzymanie dróg.			
a) 1 drogomistrz rangi XI. kor. 1600, 576, 200 i 400 . . . kor.	2776		
1 drogomistrz kor. 1200 i 480 . . . „	1680	4456	
b) Maszynista I. klasy do walca parowego kor. 1800, 600 i 720 .		3120	
c) Woźny II. klasy jako palacz walca parowego kor. 800 i 300		1100	
d) 12 dróżników, płaca po 650, kwat. 250, dod. funkc. 120 i pięciol. 650 . kor.	12890		
Umundurowanie dla nich i palacza . . „	1670	14560	
e) Płaca fornala 720, mieszkanie 240, umundurowanie 140 . .		1100	
f) Pasza dla jednego konia . .		700	
g) Ryczałt na uprząż, podkowy i inne		300	
h) Remuneracya dla wypłacającego listy robotników drogowych .		240	
i) Konserwa na szosy		55000	
k) Narzędzia dla dróżników . .		1500	
l) Piasek do walcowania konserwy		5000	
m) Robocizna przy utrzymaniu dróg		12000	
n) Utrzymanie w ruchu walca parowego		6000	
o) Naprawa poręczy przy drogach		2000	107076
2. Konserwacya bruków			50000
3. Na nowe bruki, chodniki i fabrykę betonów			75000
4. Utrzymanie mostów			3000
5. Utrzymanie brzegów Wisły i Rudawy w obrębie Krakowa .			1000
6. Na naprawy bruków i chodników (z powodu prywatnych budowli)			12000
7. Koszta, połączone z ewidencyą i kontrolą opłaty składowego, oraz utrzymanie porządku na placach składowych			3000
Razem wydatki zwyczajne . . .			251076

Dochody zwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Utrzymanie bruków i chodników.		
a) Towarzystwo kolei elektrycznej za konserwacyę bruków . . .		6000
b) Opłaty za składanie materyałów budowlanych		7000
c) Opłaty placowego od cyrków, menażeryj etc.		3000
d) Opłaty placowego od doróżkarzy		1500
e) Zwroty za naprawę bruków z powodu prywatnych budowli . .		12000
f) Gazownia zwrot za naprawę i utrzymanie bruków		58500
g) Fundusz wodociągowy zwrot za naprawę i utrzymanie bruków .		30000
h) Fundusz Elektrowni zwrot za naprawę i utrzymanie bruków .		12300
Razem dochody zwyczajne . . .		**130300**

DZIAŁ VII.

Upiększenie miasta.

Wydatki zwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Koszta zarządu i utrzymanie inwentarza.		
a) Inspektor ogrodów miejskich kor. 2800, 960, 200 i trzechlecie kor. 200	4160	
b) Ryczałt inspektorowi na dorożki	100	
c) Adjunkt kor. 1600, 288 i 300 dod. osob.	2188	
d) Ogrodnik kor. 950, 350, 200, 60 dod. i 2 pięciolecia 100 .	1660	
e) Umundurowanie ogrodnika, roczny ryczałt	110	
f) Fornala płaca i umundurowanie	830	
g) Opał dla inspektora i pomocników	686	
h) Wydatki kancelaryjne . . .	20	

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
i) Pasza dla pary koni	1200	
k) Kucie i leczenie koni	100	
l) Naprawa uprzęży, wozów i beczkowozów	600	
m) Kupno narzędzi i naprawa starych	450	
n) Opłata od telefonu	85	
o) Opłata za 2 bilety roczne kolei elektrycznej	138	12327

2. Ogród miejski i szkółki.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Wartość czynszu lokalu w ogrodzie angielskim (przeznaczonego na mieszkanie dla personalu ogrodniczego i szklarnie) . . .	4000	
b) Na ogrzewanie 12 szklarń . .	2655	
c) Obsługa szklarń i zakładanie inspektów	2572	
d) Wazony drewniane i gliniane .	500	
e) Nawozy	600	
f) Naprawa okien inspektowych i na szklarniach	500	
g) Utrzymanie szkółki	600	
h) Utrzymanie budynków w ogrodzie miejskim i wodociągu . .	700	
i) Czyszczenie kominów	90	12217

3. Utrzymanie plantacyj naokoło miasta.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) 2 pomocników ogrodowych . .	1875	
b) 4 dozorców etatowych po 650, 250 i pięciolecia 258 kor., remuneracya dla trzech po 120 kor.	4218	
c) Umundurowanie dla nich . .	520	
d) 5 dozorców prowizorycz. przez cały rok	3640	
e) Umundurowanie dla nich . .	330	
f) Płace robotników dziennych i stróżów nocnych	8745	
g) Na krzewy ozdobne	300	
h) Na róże z zapisu ś. p. Kremera	40	
i) Na nasiona traw i roślin ozdobnych	600	
k) Na nowe żywopłoty i utrzymanie starych	200	
l) Na sprawienie ogrodzeń . .	3000	
m) Na nowe ławki i naprawę starych	800	
n) Na zakupno żwiru i utrzymanie ścieżek	4000	
o) Na żerdzie i pale do drzew i róż	320	
p) Na słomę do okrywania krzewów i na maty	350	
r) Na 30 kóp mioteł	162	
s) Na ubezpieczenie robotników w Kasie chorych	150	
t) Na konserwacyę pomników i wazonów na plantacyach . .	100	
u) Na konserwacyę ogrodzeń żelaznych wewnątrz i zewnątrz plantacyi	600	
w) Czynsz za kram Nr. 49 w jatkach poddom. i na narzędzia robocze	80	30030

4. Utrzymanie skwerów w ulicy Dietla.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Dozorca kor. 650. 250 i pięciolecie 43 kor.	943	
b) Dozorca przez miesiące letnie .	490	
c) Umundurowanie dozorcy . . .	85	
d) Robotnicy	1730	
e) Na zakupno żwiru	300	
f) Na utrzymanie baryer . . .	450	3998

5. Utrzymanie ulic i placów pod względem ogrodowym.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Upiększenie placów przed Magistratem, Teatrem, „Sokołem“, Hotelem krakowskim, lasku i nowej drogi na Błoniu . .	1800	
b) Na wysadzenie ulic i placów drzewami, oraz na sprawienie koszów żelaznych	4500	
c) Dozorca prowizoryczny . . .	728	
d) Umundurowanie tegoż . . .	100	7128

6. Utrzymanie Parku Dra Jordana.

A) Pod względem gospodarczym:

		Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Dozorca parku (woźny II. klasy) kor. 800 i 50	kor. 850		
b) Umundurowanie jego	„ 100		
c) Opał dla niego . .	„ 70		
d) 2 pomocników dozorcy przez 7 miesięcy letnich	„ 900		
e) Na utrzymanie budynków i wodociągu .	„ 750		
f) Asekuracya budynków	„ 200		
g) Opłata od telefonu .	„ 73		
h) Robocizna	„ 2000		
i) Na utrzymanie ławek	„ 150		
k) Na zakupno mioteł .	„ 50		
l) Na zakupno żwiru i utrzymanie ścieżek .	„ 800		
m) Na nasiona traw .	„ 200	6143	

B) Zabawy i ćwiczenia:

a) Dyrektor	kor. 1450
b) Przewodnicy dla uczniów szkół ludowych i średnich . .	„ 2320
c) Przewodnicy dla rzemieślników . . .	„ 200
d) Przewodnicy dla sierót Zakładu św. Józefa	„ 50

		Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
e) Przewodniczki dla uczenic	„ 860		
f) Uzupełnienie i naprawa przyrządów .	„ 600		
g) Wynagrodzenie za codzienną inspekcyę w Parku	„ 500		
h) Inne drobne wydatki	„ 100	6080	12223
Razem wydatki zwyczajne . . .			**77923**

Wydatki nadzwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Na przemianę baryer koło plant .	7500	
2. Naprawa przyrządów meteorologicznych	150	
3. Na nową szkółkę w Krowodrzy rata II-ga i ostatnia	4000	
4. Na parkany w ogrodzie miejskim .	550	
5. Naprawa pawilonu dla muzyki wojskowej na plantach	800	
Razem wydatki nadzwyczajne . . .		**13000**

Dochody zwyczajne.

1. Dotacye i zapisy na utrzymanie plant.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Procent od kapitału 3000 dukatów ś. p. Straszewskiego Floryana, na dobrach Tenczyńskich ubezpieczonego	1645	
b) Procent od kapitału 1000 kor. ś. p. Dra Kremera na róże . .	40	
c) Procent od kapitału 1000 kor. ś. p. Jakubowskiego Łukasza .	40	
d) Procent od kapitału 2000 kor. ś. p. Rzewuskiego Walerego na skwery	80	1805

2. Własne dochody.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Z dzierżawy parcel na plantach	4642	
b) Za drzewka	300	
c) Za kasztany	30	
d) Za szkody i kary	30	5002

3. Utrzymanie parku Dra Jordana.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Opłaty szkół średnich . . .	1540	
b) Dochód z opłat za festyny i koncerty	1000	
c) Dochód z kursu naukowego gimnastycznego	500	
d) Dochód z opłat za tenis . . .	250	
e) Z dzierżawy mleczarni w parku	400	
f) „ paszy „	50	
g) Subwencya sejmowa	1000	4740
Razem dochody zwyczajne . . .		**11547**

DZIAŁ VIII.

Zarząd targowy.

Wydatki zwyczajne.

1. Na dozór targowy.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Komisarz kor. 2200, 768 i 400	3368	
b) Dozorca targu rybnego . . .	150	
c) 2 woźnych II. klasy po 800 i 300 kor. i 2 pachołków po 650, 250 kor. i pięciolecie 97 kor. .	4097	
d) Umundurowanie	340	
e) Prowizoryczna służba . . .	1460	
f) Umundurowanie	85	9500

2. Wydatki targowe.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Sprawienie i naprawa straganów	400	
b) Za mycie stołów miejskich pod sprzedaż mleka	500	
c) Sprawienie 800 tabliczek dla przekupniów	200	
d) Utrzymanie wagi miejskiej . .	10	
e) Na druki kontrolne	1000	
f) Prenumerata pism i zakupno dzieł	100	
g) Drobne wydatki	100	2310

3. Jatki rzeźnicze poddominikańskie.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Stróż jatek kor. 650 i 150 pięciolecie	800	
b) Umundurowanie	118	
c) Opał	100	
d) Pomocnik) w zimie przez 8 miesięcy)	528	
e) Wywóz śniegu i drobne wydatki	300	
f) Utrzymanie budynków i konserwacya wodociągu	500	
g) Światło	350	2696

4. Kramy i place targowe.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Utrzymanie kramów w ulicy Mostowej i innych kramów miejskich	100	
b) Utrzymanie hali na Placu Nowym:		
α) Pachołek kor. 650, 250 i pięciolecie 150	1050	
β) Pomocnik stróża . . .	803	
γ) Umundurowanie i opał .	146	
δ) Utrzymanie budynku . .	500	
ε) Węże gumowe, miotły i drobne	200	
c) Na wodę i potrzeby przemysłowe	450	3249

5. Targowisko końskie na Groblach.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Stróż targowiska	511	
b) Utrzymanie targowiska . . .	200	

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
c) Opał kancelaryi	70	
d) Na szuter i piasek	300	1081

6. **Jarmarki końskie.**

a) Wydatki insercyjne	300	
b) Remuneracya za dozór nad jarmarkami	240	
c) Drobne wydatki, t. j. szuter, piasek, robotnicy i nadzór . . .	100	640

7. **Centralna targowica na bydło.**

a) Weterynarz starszy i połowa płacy weterynarza pomocniczego	5644	
b) Agent komercyalny	1800	
c) Tantyema dla niego	1730	
d) Remuneracye funkcyonaryuszom targowicy	1480	
e) Pomocnik manipulacyjny . .	960	
f) Stróże z umundurowaniem . .	3416	
g) Druki i potrzeby kancelaryjne	500	
h) Telefon	300	
i) Opał i światło	550	
k) Utrzymanie budynków . . .	1000	
l) Ubezpieczenie od ognia . . .	300	
m) Woda i dezynfekcye	1800	
n) Podatek domowo-czynszowy .	170	
o) Pasza i ściółka dla bydła . .	7000	
p) Wydatki nieprzewidziane . .	1500	28150

8. **Dawny zakład kontumacyjny.**

Podatki		1200
Razem wydatki zwyczajne . . .		**48826**

Wydatki nadzwyczajne.

1. Rozszerzenie targowicy (subwencya Wydziału kraj. kor. 200000 w 10 ratach, 4-ta rata)	20000	
2. Sprawienie nowych stołów targowych	2000	
3. Należytość wodociągowa w jatkach na „Placu Nowym“	700	
Razem wydatki nadzwyczajne . . .		**22700**

Dochody zwyczajne.

1. **Kramy i place targowe.**

a) Opłaty placowe roczne od przekupniów stałych	10000	
b) Opłaty dzienne od stołów miejskich	6000	
c) Opłaty od stanowisk pod kramy i stragany prywatne	6000	
d) Opłaty z kramów miejskich przy ulicy Mostowej	2000	
e) Opłaty z kramów miejskich na Placu Nowym	4700	28700

2. **Jatki poddominikańskie.**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Opłaty targowe za 38 jatek rzeźniczych większych	10700	
b) Opłaty targowe za 20 jatek rzeźniczych mniejszych	3700	
c) Opłaty za 10 kramów . . .	800	
d) Opłaty za 23 podcieni kramarskich	1450	
e) Opłaty za 3 sklepy	2400	
f) Wartość czynszu kramu Nr. 49	80	
g) Kram przy placu św. Ducha i placu Jabłonowskich	360	
h) Kram przy placu Wolnica . .	240	19730

3. **Targowisko końskie na Groblach.**

a) Taksy 20-halerzowe od wprowadzonych koni i wózków na targ		2000

4. **Waga miejska.**

a) Opłaty za ważenie przedmiotów		100

5. **Dochód z centralnej targowicy na bydło.**

a) Czynsz z lokali na kancelarye komisyonerom	400	
b) Z dzierżawy kantyny i bufetu .	2600	
c) Za pozwolenie prowadzenia kasy targowej	2000	
d) Z opłat targowych	35000	
e) Z opłat stajennych	5200	
f) Z wagi	1850	
g) Z paszy i ściółki dla bydła .	8700	
h) Z innych źródeł	50	55800

6. **Dawny Zakład kontumacyjny.**

a) Czynsz najmu Zakładu . . .		7000
Razem dochody zwyczajne . . .		**113330**

Dochody nadzwyczajne.

1. Subwencya Wydziału kraj. 200000 na rozszerzenie targowicy, z 10 rat rata 4.		20000
Razem dochody nadzwyczajne . . .		**20000**

DZIAŁ IX.

Zdrowotność miasta.

Wydatki zwyczajne.

1. **Służba zdrowia.**

a) Lekarz naczelny (fizyk) kor. 4800, 1288	6088	
b) 3 lekarzy po 2000, 960 i trzechlecia 1466 kor.	10346	

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
c) Na statystykę lekarską . . .	400	
d) Weterynarz kor. 1600, 576 i ryczałt na dorożki dla tegoż K 80	2256	
e) Akuszerka kor. 240 i 160 . .	400	
f) Pachołek 650, 250 i pięciolecia 150 kor.	1050	
g) Umundurowanie	124	
h) Oprawca miejski kor. 1000, ryczałt na pomocnika i żywienie psów kor. 1300, opał 80 kor.	2380	
i) Utrzymanie budynku i stajni oprawcy, oraz czyszczenie kominów w domu oprawcy . .	500	
k) Na naprawę wozów do wożenia psów i padliny	250	
l) Na sanitarno-policyjne obdukcye i spisywanie protokołów . .	350	
m) Na krowiankę do szczepienia ospy	300	
n) Oświetlenie 9 latarń całonocnych przed fizykiem, lekarzami i akuszerką	200	
o) Ryczałt na reorganizacyę służby sanitarnej	6000	
p) Koszta podróży dla urzędników sanitarnych	500	31144

2. **Utrzymanie szpitala epidemicznego.**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Czynsz za szpital epidemiczny	2000	
b) Na koszta tłumienia epidemii .	3500	
c) Czynsz za lokal izolacyjny przy placu Kossaka	400	5900

3. **Utrzymanie stacyi ratunkowej.**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Subwencya roczna	2000	
b) Wynagrodzenie 3 fornali po 720 i 240 kor. i 3 pomocników po 720 kor.	5040	
c) Umundurowanie	810	
d) Opał	84	
e) Pasza dla dwóch par koni . .	2700	
f) Utrzymanie uprzęży	100	
g) Kucie koni	100	
h) Lekarstwo i sól	26	
i) Na drobne wydatki	30	10890

4. **Utrzymanie cmentarza.**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Zarządca cmentarza kor. 1000, 200 i pięciolecia 300 . . .	1500	
b) Kapelan	1200	
c) 7 grabarzy po kor. 650 i pięciolecia 377	4927	
d) Umundurowanie	760	
e) Opał domu administracyjnego zarządcy i kapelana kor. 282 Opał dla 7 grabarzy po kor. 40 . . „ 280	562	
f) Światło dla budynku administracyjnego	80	
g) Na mieszkanie dla 3 grabarzy po 250 kor.	750	
h) Na narzędzia dla 7 grabarzy po kor. 20	140	
i) Na wydatki ogrodnicze i szuter	2200	
k) Na utrzymanie budynku . . .	450	
l) Na czyszczenie kominów . .	40	
m) Na straż cmentarną, wykonywaną przez 6 weteranów przez 8 miesięcy letnich	600	13209

5. **Utrzymanie laboratoryum chemicznego.**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Chemik kor. 2400 i 960 . .	3360	
b) Asystent prowizoryczny . . .	1440	
c) Laborant: płaca . kor. 800 kwaterowe . . „ 300 pięciolecia . . „ 100 umundurowanie . „ 125	1325	
d) Chemikalia	500	
e) Oświetlenie gazem	320	
f) Różne drobne wydatki . . .	50	6995

6. **Utrzymanie zakładu dezynfekcyjnego.**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Woźny I. klasy 950 i 350 kor.	1300	
b) 2 woźnych II. klasy po 800 i 300 kor.	2200	
c) Pomocnik dezynfekcyonaryusza	803	
d) Umundurowanie	290	
e) Ubezpieczenie służby w Kasie chorych	100	
f) Wydatki, t. j. reparacya maszyny etc.	200	
g) Opał dla kotła i ogrzewanie podczas zimy	100	
h) Na środki dezynfekcyjne . .	2000	6993

7. **Utrzymanie kanałów.**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Naprawy kanałów		6500

8. **Zakład czyszczenia miasta.**

A) Zarząd.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Wynagrodzenie kierownika . .	2400	
b) Adjunkt kor. 2200 i 400 . .	2600	
c) Zarządca kor. 1600 i 360 . .	1960	
d) 3 kontrolorów po kor. 1600 .	4800	
e) Manipulant	1200	
f) Pomoc kancelaryjna	2640	
g) Woźny, płaca i mieszkanie w naturze	800	
h) Umundurowanie zarządcy, 3 kontrolorów i woźnego	810	
i) Remuneracya weterynarza . .	600	
k) Remuneracya za wymierzanie należytości za czyszczenie dołów	600	
l) Wydatki kancelaryjne . . .	1200	19610

B) Personal pomocniczy.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Magazynier kor. 1200 i mieszkanie w naturze	1200	
b) 6 dozorców po kor. 950 i na mieszkanie po 300 kor. (albo mieszkanie w naturze)	7500	
c) 24 pomocników po kor. 900	21600	
d) 24 „ „ „ 840	20160	
e) 24 „ „ „ 780	18720	
f) 24 „ „ „ 720	17280	
g) 2 maszynistów II. klasy po kor. 1200 i na mieszkanie po kor. 480 (albo mieszkanie w naturze)	3360	
h) 1 maszynista II. klasy kor. 1200 i 480	1680	
i) 3 palaczy po kor. 840 i 240	3240	
k) 4 obsługaczy maszyn po kor. 720 i 240	3840	
l) 3 przodowników kanałowych po kor. 840 i 240 na mieszkanie (lub mieszkanie w naturze)	3240	
m) 15 kanalarzy po kor. 720 i 240	14400	
n) 2 stróżów przy leju w Dąbiu po kor. 840 i 240	2160	
o) 2 stróżów nocnych po kor. 600 i 240 w Zakładzie na Dajworze	1680	
p) 1 dróżnik do leja kor. 600 i 240	840	
r) 1 odźwierny kor. 650 i 250 na mieszkanie (lub mieszkanie w naturze)	900	
s) 2 kowali, 1 ślusarz i 1 rymarz po kor. 840 i 240 na mieszkanie (lub mieszkanie w naturze)	4320	
t) Donajęcie sił roboczych, ubezpieczenie, kontrola przez straż pożarną i roboty nocne	29000	
u) Nagrody pilności dla personalu	1000	
w) Herbata dla funkcyonaryuszy Zakładu czyszczenia miasta podczas zimy	500	156620

C) Zaprzęgi.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) 36 fornali po kor. 720 i 240 i 6 stajennych po kor. 600 i 120	38880	
b) Pasza dla 36 par koni po kor. 1350 za parę	50000	
c) Lekarstwa i sól	720	
d) Żelazo na podkowy po kor. 30	1440	
e) Na naprawę uprzęży	1440	
f) Drobne wydatki	300	
g) Zakupno pary koni	1800	94580

D) Umundurowanie.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Umundurowanie funkcyonaryuszy	21780	
b) Umundurowanie przynajętych robotników	1500	23280

E) Utrzymanie zakładu.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Konserwacya budynków i ubezpieczenie od ognia	1500	
b) Opłata telefonów	215	
c) Opał zakładu	1409	
d) Oświetlenie elektryczne	700	
e) Opał maszyn	1200	
f) α) Uzupełnienie i utrzymanie maszyn, wozów, beczek i narzędzi rob. kor. 10000 β) Miotły i styliska „ 2000	12000	
g) Smary, oliwa, knoty i drobne przyrządy	1800	
h) Zakupno i utrzymanie węży do skrapiania ulic i do maszyn Tallarda	3600	
i) Piasek do posypywania ulic	600	
k) Utrzymanie śmiecisk publiczn., oraz środki odkażające dla stanowisk dorożkarskich	1000	
l) Utrzymanie drogi do leja	1200	
ł) Na nieprzewidziane i drobne wydatki	1300	26524

9. Utrzymanie rzeźni miejskiej.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Dyrektor zakładu kor. 3600 i 1104	4704	
b) Połowa płacy weterynarza pomocniczego (X. rangi)	1484	
c) Maszynista	1470	
d) Palacz	700	
e) Utrzymanie zaprzęgu	1700	
f) „ budynków	2500	
g) Naprawy i utrzymanie maszyn w rzeźni	2100	
h) Utrzymanie maszyn w ruchu (węgiel, elektryczność)	16000	
i) Swiatło	1800	
k) Woda	6000	
l) Sprawienie i naprawa przyrządów	3200	
m) Telefon	142	41800

10. Utrzymanie wychodków.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Wynagrodzenie 10 stróżów przez 4 miesiące zimowe, 4 stróży przez cały rok	752	
b) Utrzymanie wychodków	450	
c) Naprawy „	300	
d) Oświetlenie gazowe i naftą	800	2302

11. Koszta budowy.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Na budowę kollektora lewobrzeżnego i regulacyi Wisły 100.000 kor., płatne w 40 ratach, 2-ga rata		2500
Razem wydatki zwyczajne		**448847**

Wydatki nadzwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Odnowienie kaplicy cmentarnej	1750	
2. Sporządzenie katalogu kartkowego grobów i uzupełnienie planów cmentarza	1200	

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
3. Na urządzenie gabinetu weterynaryjnego rata 2-ga i ostatnia . .	1000	
4. Na rekwizyta pogrzebowe	500	
5. Na naprawę muru cmentarnego, oraz odprowadzenie wody z podwórza zabudowań cmentarza i urządzenie wychodka dla kobiet na cmentarzu	1590	
6. Na zaprowadzenie światła elektrycznego w miejsce gazowego na stacyi ratunkowej — 2. rata i ostatnia	100	
Razem wydatki nadzwyczajne . . .		**6140**

Dochody zwyczajne.

1. Cmentarz.		
a) Na utrzymanie kapelana z zapisu ś. p. Helclowej	800	
b) Za grunta pod wieczyste groby	28000	
c) Pokładne	4000	
d) Ekshumacya	1500	
e) Kopanie grobów	5200	
f) Opłata od nagrobków na utrzymanie ścieżek	4000	
g) Zbiór trawy	450	
h) Opłaty za rekwizyta pogrzebowe	200	44150
2. Laboratoryum chemiczne.		
a) Opłaty za rozbiory chemiczne		150
3. Aparat dezynfekcyjny.		
a) Opłata za dezynfekcye . . .		250
4. Zakład czyszczenia miasta.		
a) Za czyszczenie dołów kloacznych	32000	
b) Za napełnianie i wypożyczanie beczkowozów	2500	
c) Za nawóz ze stajen zakładu .	3000	37500
5. Z rzeźni miejskiej.		
a) Z opłat oględzinowych od bydła	10750	
b) „ rzezalnianych	124000	
c) „ wagowych	5400	
d) „ stajennych	2000	
e) „ oględzinowych od mięsa	5600	
f) Ze sterylizatora i wolnej jatki	900	
g) Z chłodni od 1/7 1909 . . .	20000	
h) Z topiarni łoju	2150	
i) Z innych źródeł	1400	172200
Razem dochody zwyczajne . . .		**254250**

Dochody nadzwyczajne.

1. Ze sprzedaży koni niezdolnych do pracy		400
Razem dochody nadzwyczajne . . .		**400**

DZIAŁ X.

Dobroczynność.

Wydatki zwyczajne.

A) Opieka wolna.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Odsetki od zapisów i fundacyi na specyalne cele, wolą fundatorów wskazane.		
a) Od zapisu ś. p. Juliusza Johna	1374	
b) „ „ ś. p. Katarzyny Hanowiczowej	200	
c) Od zapisu ś. p. Jana Schindlera	1840	
d) „ fundacyi Grzegorza Gaffenki	2500	
e) „ „ Kaspra Zubowskiego	100	
f) „ „ Karola Czarneckiego	24	
g) „ „ Dra Józefa Dietla .	88	
h) „ „ Ludwika Helcla . .	92	
i) „ „ Gal. Banku hipotecz.	316	
k) „ „ Anton. Marfiewicza .	97	
l) „ „ Cesarzowej Elżbiety	19	
m) „ „ Salomona Wechslera	400	
n) „ „ Hieronima Ślęczka .	3	
o) „ „ Ignacego Matyasika	48	
p) „ „ Fel. Bojanowskiego	3640	
r) „ zapisu ś. p. Lucyny Wiązownickiej dla sierót	1080	11821
2. Wsparcia dla ubogich.		
a) Taryfowe stałe i jednorazowe dla ubogich miejscowych i zamiejscowych	80000	
b) Zwrot gminom obcym wsparć, udzielonych ubogim tutejszym .	550	
c) Zwrot gminom obcym kosztów utrzymania ubogich tutejszych do pracy niezdolnych	200	
d) Wydatki administracyjne, połączone z wykonywaniem opieki nad ubogimi	350	81100
3. Leczenie ubogich chorych.		
a) Na lekarstwa, okulary, opatrunki i przyrządy chirurgiczne . . .	2500	
b) Koszta leczenia ubogich przynależnych w szpitalach obcych . .	2000	
c) Koszta przewozu chorych . . .	200	4700
4. Koszta pogrzebu ubogich, zmarłych poza obrębem szpitali lub zakładów dobroczynnych . . .		1000
5. Utrzymanie osieroconych lub opuszczonych dzieci.		
a) W zakładach dobroczynnych .	3000	
b) U osób prywatnych	3500	

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
c) Zakładowi wychowawczemu dla opuszczonej młodzieży w Pawlikowicach	1000	
d) Matkom Miłosierdzia na Kaźmierzu na opał	200	7700

6. **Miejskie schronisko dla bezdomnych pod zarządem brata Alberta.**

		Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Zasiłek na utrzymanie oddziału mężczyzn		2000	
b) Zasiłek na utrzymanie oddziału kobiet		2800	
c) Wartość czynszowa w domu L. 47 ulica Krakowska po Helclowej	kor. 2480		
Wartość lokalu pod L. 51 Dz. VIII przy ul. Krakowskiej po Birnbaumie	„ 2500	4980	
d) Utrzymanie budynków i konserwacya wodociągu		400	
e) Czyszczenie kominów		116	
f) Asekuracya budynków		80	
g) Opłata za wodę		300	
h) „ „ telefon		85	10761

7. **Utrzymanie herbaciarni.**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Najem lokalu	576	
b) Na częściowe pokrycie kosztów opału, światła i obsługi . . .	424	1000

B) Opieka przytułkowa.

8. **Miejski dom kalek i nieuleczalnych pod wezwaniem św. Anny** (dom główny w ogrodzie angielskim, filia w realności miejskiej pod L. 18 przy ulicy Kopernika).

		Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Koszta zarządu:			
α) ryczałt dla 12 Sióstr Albertanek (na osobiste potrzeby, polepszenie wiktu dla nich i zapłatę służby)	kor. 3840		
β) remuneracya za nadzór	„ 400		
γ) wydatki kancelaryjne	„ 360		
δ) za telefon . . .	„ 85	4685	
b) Wartość lokalu w realn. pod L. 18/32 Dz. VI. i wartość czynszu całego baraku po szkole III. i XIII.		12680	
c) Stróż budynku (woźny II. klasy)		800	
d) Utrzymanie budynków		1000	
e) Czyszczenie kominów		100	
f) Asekuracya budynków		122	
g) Opłata za wodę		200	
h) Światło elektryczne w baraku poszkolnym		1300	
i) Na żywność i obuwie, pranie bielizny, opał, światło i drobne wydatki		38000	
k) Odzież, bielizna i pościel . . .		6000	
l) Uzupełnienie inwentarza . . .		600	
m) Na lekarstwa, przyrządy chirurgiczne i okulary		800	
n) Dorożki:			
α) dla lekarza . . .	kor. 100		
β) „ księdza . .	„ 50	150	
o) Koszta pogrzebu		200	
p) Przywóz chorych		300	66937

C) Subwencye.

9. **Towarzystwom, zakładom i instytucyom dobroczynnym prywatnym:**

Chrześcijańskim:

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Komitetowi ochrony małych dzieci	3000	
b) Zakładowi osieroconych chłopców (Józefitów) na opał . . .	200	
c) Towarzystwu ubogich uczniów szkół ludowych krakowskich .	1000	
d) Towarzystwu wzajemnej pomocy rękodzielników i przemysłowców	600	
e) Szpitalowi dzieci św. Ludwika	600	
f) Towarzystwu opieki nad uwolnionymi więźniami	200	
g) Towarzystwu męskiemu św. Wincentego à Paulo	300	
h) Zakładowi św. Jądwigi . . .	600	
i) Krakowskiemu Towarz. Dobroczynności	1500	
k) Towarzystwu kolonii wakacyjnych	1000	
l) Na leczenie dzieci skrofulicznych w Rabce	300	
l) Zakładowi ciemnych we Lwowie	200	
m) Komitetowi rozdającemu obiady dziatwie szkolnej	1200	
n) Radzie bractwa N. P. Maryi Królowej korony Polskiej . . .	300	
o) Zakładowi głuchoniemych we Lwowie	300	
p) Przytulisku weteranów 1863 r.	650	
r) Zgromadzeniu Sióstr Felicyanek na bezpłatne obiady dla ubogich uczniów	1200	
s) Towarzystwu kolonii wakacyjnych dla uczniów szkół średnich	300	
t) Towarzystwu żeńskiemu św. Wincentego à Paulo	200	
u) Zgromadzeniu OO. Bonifratrów	2000	
w) Subwencya dla Zakładu p. Żurowskiej	100	
y) Subwencya dla Towarzystwa Rady opiekuńczej	500	
z) Subwencya dla Towarzystwa wzajemnej pomocy weteranów z r. 1863/4	500	16750

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
Izraelickim:		
a) Stowarzyszeniu utrzymania sierót	1400	
b) Zakład. zaniedbanych chłopców	1000	
c) Stowarzyszeniu utrzymującemu dom schronienia dla biednych starców (Asyfas Skenim) . . .	1000	
d) Towarzystwu wsparcia ubogich uczniów	600	
e) Towarz. zaopatrującemu ubogie uczennice w odzież i obuwie .	100	
f) Towarzystwu wsparcia rękodzielników	300	
g) Towarzystwu opieki chorych .	400	
h) Towarz. zaopatrującemu ubogich w odzież (Malbusz Erunim) . .	300	
i) Towarzystwu kolonii wakacyjnych w Rabce	400	
k) Komitetowi rozdającemu obiady dziatwie szkolnej	1200	
l) Komitetowi taniej kuchni izraelickiej	900	
m) Towarzystwu rozdającemu węgle	300	
n) Stowarzyszeniu ku niesieniu pomocy biednym chorym	100	
o) Szpitalowi żydowskiemu . . .	1500	
p) Stowarzyszeniu dla leczenia gruźlicy u chorej młodzieży izraelickiej	100	
r) Stowarzyszeniu ubogich wdów .	100	9700
Razem wydatki zwyczajne . . .		**211469**

Wydatki nadzwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Subwencya dla Stowarzyszenia biednych starców (Asyfas Skenim) na budowę własn. domu z 20000 kor. w 10 ratach rata 8-ma . .	2000	
2. Instalacya wodociąg. w domu kalek	1600	
3. Austr. komitetowi międzynarod. kongresu dla spraw, odnoszących się do opieki nad ubogimi, który się ma zebrać w r. 1910 w Kopenhadze	100	
4. Na nieprzewidziane subwencye dobroczynne	500	
Razem wydatki nadzwyczajne . . .		**4200**

Dochody zwyczajne.

1. Datki dobrowolne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Dary od obywateli	600	
b) Od instytucyi publicznych . .	200	
c) Noworoczne	2400	3200

2. Zapisy i fundacye.

A) **Odsetki na ogólne cele.**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Od zapisu ś. p. Elżbiety Pozowskiej 4% od kor. 176 . .	7	
b) Od zapisu ś. p. Anny Steskal 4% od kor. 179	7	
c) Od zapisu ś. p. Feliksa Madejewskiego $3\frac{3}{4}$% od kor. 1777·46	67	81

B) **Odsetki na specyalne cele.**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Od zapisu ś. p. Juliusza Johna na budowę domu kalek 4% od kor. 34350	1374	
b) Od zapisu ś. p. Katarzyny Hanowiczowej na wsparcia rzemieślników 4% od kor. 4983 .	200	
c) Od zapisu ś. p. Jana Schindlera na wsparcia dla rzemieślników 4% od kor. 46000	1840	
d) Od zapisu ś. p. Grzegorza Gaffenki dla ubogich 4% od kor. 62500	2500	
e) Od fundacyi Zubowskiego na jałmużny roczny datek od zapisu	100	
f) Od fundacyi Czarneckiego na wsparcia ubogich 4% od kor. 600	24	
g) Od fundacyi Dra Dietla na wsparcia dla rękodzielników 4% od kor. 2200	88	
h) Od fundacyi Ludwika Helcla na wsparcia dla rękodzielników 4% od kor. 2297	92	
i) Od fundacyi Galic. Banku hip. na zapomogi dla rękodzielników bez różnicy wyznań 4% od kor. 7900	316	
k) Od fundacyi Antoniego Marfiewicza dla rękodzielników 4% od kor. 2447	97	
l) Od fundacyi Cesarzowej Elżbiety na wsparcie biednej położnicy 4% od kor. 395	19	
m) Od fundacyi Salomona Wechslera na opał dla ubogich 4% od renty kor. 10000	400	
n) Od fundacyi Hieronima Ślęczka dla sierót 4% od kor. 75 . . .	3	
o) Od fundacyi Ign. Matyasika na wsparcie dla małoletnich sierót 4% od kor. 1203	48	
p) Od fundacyi Feliksa Bojanowskiego dla najuboższych chrześcijan 4% od kor. 91000 . .	3640	
r) Od fundacyi Lucyny Wiązownickiej dla sierót 4% od kor. 27000	1080	11811

C) **Odsetki na utrzymanie miejskiego domu kalek i nieuleczalnych.**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Od zapisu Aleksandra Brześciańskiego	244	
b) Od zapisu Jana Smoniewskiego	86	
c) Od zapisu Stanisława hr. Małachowskiego	174	

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
d) Od funduszu, pozostałego po rozwiązanym domu przytułku i pracy	110	614
3. Trzecina spadku po księżach, bez testamentu zmarłych.		
a) Odsetki od spadku po ś. p. Kardynale Dunajewskim	1000	
b) Odsetki od spadku po ś. p. ks. Ignacym Polkowskim	128	
c) Odsetki od spadku po ś. p. ks. Piotrze Strzelichowskim . . .	100	1228
4. 1% ceny kupna przy licytacyach dobrowolnych i spadkowych .		1000
5. Grzywny.		
a) Administracyjne	7000	
b) Policyjne	2000	
c) Skarbowe	600	
d) Sądowe	12500	22100
6. Ze sprzedaży rzeczy, uznanych z urzędu za przepadłe . . .		500
7. Taksy.		
a) Za otwarcie szynków, restauracyi i kawiarń po godzinie policyjnej	7000	
b) Za pozwolenie na muzykę z tańcami w lokalach publicznych .	700	7700
8. Opłaty policyjne.		
a) Od balów, przedstawień teatralnych obcych, koncertów, menażeryi etc.		8000
9. 5% opłata gminna od wkładek totalizatora przy wyścigach konnych		5000
10. Zwroty od gmin przynależności.		
a) Wsparć doraźnych, udzielonych ubogim nieprzynależnym . . .	500	
b) Wsparć nadrożnych, udzielonych ubogim nieprzynależnym . . .	500	
c) Kosztów utrzymania ubogich nieprzynależnych	7500	8500
11. Zwrot kosztów utrzymania w domu kalek za osoby przynależne do gminy miasta Krakowa z ich majątku lub od krewnych . .		500
Razem dochody zwyczajne . . .		**70244**

DZIAŁ XI.

Sztuka i zabytki historyczne.

Wydatki zwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Utrzymanie teatru miejskiego.		
a) Płace i zasługi:		
Maszynisty teatralnego kor. 2640 i 280	2920	
Elektromontera kor. 1700 i dodatek na mieszkanie kor. 480	2180	
Manipulanta kor. 1200 i 480 .	1680	
Dozorcy budynku kor. 850 i 300	1150	
Umundurowanie i ryczałt na obuwie dozorcy	115	
1 pompier I. klasy à 840 kor. i 2 pompierów II. klasy à 720 kor.	2280	
Umundurowanie strażaków . .	615	
b) Naprawy budynku, utrzymanie czystości i czyszczenie kominów	3100	
c) Oświetlenie tarasy przed teatrem i motor	100	
d) Subwencya Gminy na fundusz emerytalny artystów	500	
e) Remuneracya inspektora . . .	1440	
Na kancelaryę	60	
f) Za magazyn dekoracyi teatraln.	10000	
g) Ubezpieczenie teatru	8500	34640
2. Muzeum Narodowe i Muzeum Czapskiego.		
1) Dyrektor 2400, dodatek osobisty 1600, kwater. 1104 i pięciolecia 400 kor.	5504	
2) Kustosz 1200, dodatek osobisty 800, kwater. 576 i pięciolecia 200 kor.	2776	
3) Adjunkt, adjutum	1600	
4) Dyetaryusz	1000	
5) 2 woźnych I. klasy, płaca po kor. 950, jeden kwater. 350 i 1 mieszk. w naturze	2250	
6) Woźny I. klasy, płaca kor. 950, kwater. 350 (nadetat. posada) .	1300	
7) 2 woźnych II. klasy, płaca po kor. 800, jeden kwater. 300 i 1 mieszk. w naturze	1900	
8) Palacz Muzeum Narodowego .	730	
9) Robotnik	700	
10) Umundurowanie całej służby .	800	
11) Straż w Muzeum Narodowem i Muzeum Czapskiego	1770	
12) Wartość czynszu za lokale Muzeum Narodowego i Muzeum Czapskiego	30000	
13) Opał w Sukiennicach	3900	
14) Zakupno dzieł sztuki	3500	
15) Konserwacya dzieł sztuki . . .	2000	
16) Asekuracya dzieł sztuki . . .	500	

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
17) Biblioteka, utrzymanie i uporządkowanie	2000	
18) Porto i transport	1000	
19) Wydatki kancelaryjne i ryczałt na reprezentacyę	800	
20) Wydatki gospodarcze w Muzeum Narodowem i Muzeum Czapskiego	2300	
21) Telefony	200	
22) Pracownia fotograficzna	600	
23) Wynagrodzenie służby za nadzwyczajne roboty	300	
24) Wynagrodzenie sprzedającego bilety	800	
25) Druk katalogów, albumu i t. d.	3000	
26) Urządzenie stałej wystawy graficznej	100	
27) Podróże	1000	
28) Oświetlenie elektryczne i gazowe	208	
29) Drowi Wacławowi Lasockiemu 7% od 3000 rubli	532	
30) Opłata za wentylacyę elektryczną	100	
31) Utrzymanie budynku Muzeum Czapskiego	600	
32) Oprawa książek i rycin	600	
33) Introligator	740	
34) Ogród i lapidaryum	500	75610

3. **Dom imienia Jana Matejki.**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1) Kustosz (adjunkt Muzeum)	1600	
2) Odźwierny	800	
3) Straż, pilnująca zbiorów	650	
4) Umundurowanie odźwiernego i strażników	200	
5) Ubezpieczenie	100	
6) Utrzymanie porządku i wydatki gospodarcze	650	
7) Opał i oświetlenie	670	
8) Telefon	85	
9) Kancelarya	100	
10) Katalogi i druki	400	
11) Procenta od długów i podatki	3140	
12) Naprawy	200	
13) Nabytki i urządzenia	275	
14) Portorya	30	
15) Drobne wydatki	100	9000

4. **Archiwum aktów dawnych.**

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Wartość lokalu	7000	
b) Dyrektora remuneracya	2400	
c) Archiwaryusz 2800, 960, 600 i trzechlecia 400	4760	
d) Asystenta remuneracya	1800	
e) Woźny II. klasy	800	
f) Umundurowanie	106	
g) Pomocnik biurowy	900	
h) Opał i pomoc w opalaniu przez 6 miesięcy	1228	
i) Wydatki kancelaryjne	200	
k) Powiększenie biblioteki	400	
l) Na dalsze urządzenie archiwum	1100	
m) Na muzeum historyczne miejskie	600	
n) Na wydawnictwo źródeł dziejowych Krakowa	1000	22294
Razem wydatki zwyczajne		**141544**

Wydatki nadzwyczajne.

	Szczegółowo Kor.
1. Subwencya dla kościoła św. Katarzyny z kwoty 20000 z 10 rat 8-ma rata	2000
2. Subwencya na restauracyę kościoła św. Piotra	2000
3. Subwencya na restauracyę klasztoru i kościoła OO. Paulinów z kwoty 40000 w 3 ratach 1-sza rata	13334
4. Sporządzenie inwentarza Muzeum Narodowego i katalogu	1000
5. Przerobienie inwentarza Muzeum Czapskiego i sporządzenie inwentarza zbiorów ś. p. Umińskiego	1000
6. Urządzenie pracowni introligatorskiej, rata 2-ga i ostatnia	250
7. Szafy i gabloty na zbiory hr. Rusieckiego — z 3 rat 1-sza rata	1000
8. Rata za obraz „Wernyhora“ z 18000 kor. w 3 ratach rata 2-ga	6600
9. Naprawa kaloryferów w Muzeum Narodowem	1100
10. Częściowe przemalowanie sal w Muzeum Narodowem	500
11. Urządzenie składów w Muzeum Narodowem	250
12. Szafy i gabloty na niewystawione zabytki	2000
13. Teki i oprawa rysunków	600
14. Przerobienie okien frontowych w domu Matejki	600
15. Zasłona pod górne światło w sali retrospektywnej	500
16. Sprawienie półek, szaf do Archiwum Senatu Rzpltej, 4000 kor., rata 3-cia	1000
17. Automat pożarny w Archiwum aktów dawnych	600
18. Subwencya dla nieustającej wystawy przemysłu budowlanego	1000
19. Subwencya dla Towarzystwa „Polska sztuka stosowana“	300
20. Subwencya dla teatru ludowego	1000
21. Za gaz do motoru w teatrze miejskim	1440
22. Na urządzenie izby mieszkalnej dla stałej straży pożarnej teatru	200
23. Na częściowe roboty tapicerskie w teatrze	1000
24. Na naprawę wozu dla dekoracyj teatralnych	350
25. Za roboty instalacyjne Elektrowni w Teatrze miejskim	3600
26. Subwencya dla pisma „Architekt“	500
Razem wydatki nadzwyczajne	**43724**

Dochody zwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Z teatru miejskiego.		
a) Czynsz dzierżawny	2400	
b) Na płace dla personalu . . .	6000	
c) Za używanie inwentarza . . .	2000	10400
2. Z Muzeum Narodowego i Muzeum Czapskiego.		
a) Subwencya krajowa	10000	
b) Subwencya rządowa	10000	
c) Za bilety wstępów	10800	
d) Garderoba	700	
e) Ze sprzedaży katalogów . . .	2500	
f) Z atelier fotograficznego . . .	200	34200
3. Dom im. Jana Matejki.		
a) Subwencya krajowa	1000	
b) Subwencya m. Lwowa	200	
c) Katalogi i druki	600	
d) Za czynsze z realności	3000	
e) Wstępy do Muzeum	1800	
f) Garderoba	100	6700
Razem dochody zwyczajne . . .		**51300**

Dochody nadzwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Subwencya krajowa 30000 kor. na cele rozszerzenia i adaptacyi Muzeum Narodowego w Krakowie w 5-ciu ratach, 2-ga rata .	6000	
2. Nadzwyczajna subwencya krajowa na kupno obrazu Matejki „Wernyhora“	3000	
3. Na inwentaryzacyę Archiwum aktów dawnych i wydawnictwo źródeł dziejowych nadzwyczajna subwencya krajowa 3000 K, 2-ga rata	1000	
Razem dochody nadzwyczajne . . .		**10000**

DZIAŁ XII.

Oświata.

Wydatki zwyczajne.

1. A. Szkoły ludowe.

		Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Na zaległą prestacyę za lata 1895—1898 z 15 rat rata 11-ta	kor. 12237		
b) Na zaległą prestacyę za lata 1883—1894 z 20 rat rata 10-ta	„ 7537	19774	
c) Czynsze za wynajęte lokale szkolne		6016	
d) Wartość lokali szkolnych we własnych budynkach z przeprowadzenia rachunkowego . . .		245600	
e) Utrzymanie budynków szkolnych własnych i wynajętych i konserwacya wodociągu		17250	
f) Asekuracya		1000	
g) Czyszczenie kominów		993	
h) Ryczałt na wydatki gospodarcze dla wszystkich szkół po 20 kor. od klasy		6640	
i) Opał dla wszystkich szkół ludowych .	kor. 36552·—		
Pomoc w opalaniu szkół . . .	kor. 8506·20	45058	
k) Płaca 30 tercyanów po kor. 650 . . .	kor. 19500		
Pięciolecia . . .	„ 1490		
Płaca zastępców i pomoc w obsłudze	„ 5840		
Nieprzewidziane obsługi w nowych szkołach . . .	„ 1160	27990	
l) Umundurowanie tercyanów . .		2210	
m) Ryczałt na mieszkanie:			
dla 13 kierowników i kierowniczek szkół pospol. po kor. 800 . . .	kor. 10400		
dla 7 dyrektorów i dyrektorek szkół wydział. po kor. 900	„ 6300		
dla 1 kierowniczki dopłata 320 i 1 kierownika dopłata 278	„ 598		
dla 1 tercyana dopłata	„ 288	17586	
n) Na zakupno i naprawę sprzętów szkolnych		7500	
o) Zakupno książek na nagrody .		1850	
p) Dostarczenie kwater dla młodzieży, przybywającej do Krakowa		2000	
r) Utrzymanie biura Rady szkolnej okręgowej:			
płaca 2 woźnych II. klasy po kor. 800	K 1600·—		
kwaterowe po kor. 300	„ 600·—		
pięciolecia . . .	„ 200·—		
umundurowanie . .	„ 150·—		
remuneracya za prowadzenie biura .	„ 400·—		
potrzeby kancelaryjne	„ 560·—		
roboty autograficzne	„ 800·—		
opał	„ 348·60		
utrzymanie lokalu .	„ 50·—		
oświetlenie lokalu .	„ 60·—		
na druk sprawozdań Rady szkolnej okręgowej . . .	„ 300·—	5069	406536

B. Szkoły przemysłowe i handlowe.

2. Szkoła robót kobiecych.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Czynsz za lokal	6000	
b) Dotacya dyrektora	800	
c) Płaca starszej nauczycielki wraz z kwaterowem, 3 pięcioleciami, dodatkiem osobistym	3550	
d) Płaca nauczyciela rysunków .	1400	
e) Płaca 5 nauczycielek z kwaterowem i pięcioleciami . . .	14650	
f) Płaca młodszej nauczycielki wraz z kwaterowem	1392	
g) Remuneracya pomocnicy nauczycielki	300	
h) Na przybory naukowe . . .	400	
i) Na wydatki szkolne i kancelaryjne	150	
k) Na wydatki drobne gospodarcze	300	
l) Płaca pachołka i mieszkanie w naturze	650	
m) Umundurowanie	40	
n) Płaca nauczyciela towaroznawstwa	320	
o) Wynagrodzenie katechety . .	320	
p) Wynagrodzenie 2 pomocnic .	1440	
r) Opał	732	32444

3. Kursa handlowe przy szkole św. Scholastyki.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Remuneracya dyrektora . . .	400	
b) Wynagrodzenie nauczycieli dochodzących	6400	
c) Wynagrodzenie dla dwóch gospodyń klasowych	160	
d) Na przybory naukowe . . .	100	
e) Na wydatki szkolne i kancelaryjne	60	
f) Na drobne potrzeby gospodarcze	40	7160

4. Akademia handlowa.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Wartość czynszu za lokal . .	20000	
b) Wynagrodzenie tercyana . . .	650	
c) Umundurowanie	40	
d) Wynagrodzenie dwóch prowizorycznych tercyanów:		
α) 1 à 2 kor. dziennie kor. 730		
β) 1 à 2·20 kor. dziennie kor. 803	1533	
e) Wynagrodzenie palacza . . .	666	
f) Opał	3160	
g) Światło gazowe i elektryczne .	876	
h) Na honorarya nauczycielskie, wydatki szkolne i gospodarcze	8000	
i) Na utrzymanie dwuklasowej szkoły handlowej dla chłopców	4300	
k) Na utrzymanie budynku . . .	500	
l) Czyszczenie kominów	160	
m) Naprawa sprzętów	200	
n) Telefon	125	40210

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
5. Szkoła artystycznego przemysłu przy państwowej szkole przemysłowej		6000

6. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

DZIAŁ I.

obejmujący wydatki, do opędzenia których według reskryptu Wydziału krajowego z dnia 2/4 1898 L. 19931 przyczyniają się w równej części po 1/3 Gmina, fundusz krajowy i fundusz państwowy.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Remuneracye:		
α) za kierownictwo kor. 3000		
β) za naukę . . . „ 23210	26210	
b) Na sprawienie pomocniczych środków naukowych	1630	
c) Na uzupełnienie przyborów szkolnych	850	
d) Koszta zarządu:		
α) ryczałt na potrzeby szkolne, kancelaryjne i gospodarcze . . . . kor. 604		
β) ryczałt na przybory szkolne dla biednych uczniów „ 740		
γ) na druki i roboty introligatorskie . „ 300	1644	
e) Na druk sprawozdań o stanie i działalności szkół	200	

DZIAŁ II.

obejmujący wydatki, które w myśl powołanego reskryptu Wydziału krajowego mają być opędzane wyłącznie z funduszów gminy m. Krakowa.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Światło . . . . kor. 2000		
b) Opał . . . . . „ 972		
c) Obsługa . . . . „ 836	3808	
d) Wynagrodzenie dla nauczycieli za nadzór młodzieży podczas nabożeństw	550	
e) Nagrody dla pilnych i dobrych uczniów szkół przemysłowych uzupełniających	500	35392

C. Inne szkoły.

7. Szkoła wydziałowa żeńska św. Scholastyki.

Nauczycielki, utrzymywane przez Gminę:

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Do języka francuskiego . . .	3100	
b) Ochmistrzyni	1752	
c) Na przybory naukowe dla 4 klas wyższych	80	
d) Wynagrodzenie nauczycieli . .	2000	
e) Nauczycielki tymczasowe . .	4620	11552

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
8. **3 wyższe klasy szkoły wydziałowej im. Konarskiego i 1 klasa wyższa wydziałowa im. Zbigniewa Oleśnickiego**		6240

9. Kursa żeńskie Dra Baranieckiego.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Czynsz za lokal	5300	
b) Remuneracya dyrektora . . .	800	
c) Sekretarka	1600	
d) Czesne profesorów	18500	
e) Służący i usługa w pracowniach	950	
f) Opał i światło	956	
g) Sprzęty i utrzymanie porządku	1200	
h) Wydatki kancelaryjne . . .	240	
i) Modele	810	
k) Ogłoszenia	260	
l) Nagrody na wydziale artystycznym	200	
m) Druk sprawozdania	80	
n) Aparat naukowy	1500	32396

10. Akademia Sztuk Pięknych.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Wartość czynszowa lokalu . .	20000	
b) Opał	2450	
c) Oświetlenie gazem	768	
d) Utrzymanie budynku i czyszczenie kominów	762	
e) Ubezpieczenie	115	24095

D. Zakłady naukowe.

11. Muzeum techniczno-przemysłowe.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Dyrektor (z 6000 kor. połowa)	3000	
b) Kierownik artystyczny sali rysunkowej (cała płaca) . . .	3600	
c) Bibliotekarz	2100	
d) Woźny I. klasy kor. 950, 350 i umundurowanie 123 kor. . .	1423	
e) Lokal i naprawy	2515	
f) Opał	510	
g) Telefon	85	
h) Na ubezpieczenie zbiorów . .	720	
i) Na cele biblioteki, zakupno okazów, konkursów, wykładów etc.	11400	25353

12. Krajowy instytut dla popierania rzemiosł i przemysłu.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Dyrektor (z 6000 kor. połowa)	3000	
b) Kierownik techniczny kor. 2800, 960 i dodatek osobisty 1200 .	4960	
c) Pomoc kancelaryjna konceptowa	2700	
d) Pomoc biurowa manipulacyjna	5441	
e) Woźny II. klasy kor. 800, 300 i umundurowanie 122 . . .	1222	
f) Lokal i naprawy	2515	
g) Opał	510	
h) Różne:		
Światło . . . . kor. 100		
Koszta kancelaryjne „ 260		
Szafy i sprzęty . . „ 400		
Oprawa książek i rysunków . . . . „ 500		
Drobne wydatki . „ 320	1580	
i) Na kursa majsterskie i zawodowe, na propagandę w kierunku assocyacyi rękodzielników, na wieczorne rysunki zawodowe, na wystawy prac terminatorów .	10072	32000

13. Warsztat uczniów szkół średnich.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Wartość czynszowa lokalu l. 30 ul. Podzamcze	1500	
b) Płaca kierownika i pomocnika	1800	
c) Narzędzia i przybory	200	
d) Materyały	250	
e) Obsługa	140	
f) Opał i światło	355	
g) Drobne wydatki	50	4295

14. Różne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
a) Na urządzenie i utrzymanie ogródków szkolnych	1500	
b) Nieprzewidziane wydatki wszystkich szkół ludowych	1200	
c) Na wycieczki wakacyjne . .	1000	
d) Wywóz śniegu i przewóz sprzętów	1000	4700

15. Dotacye szkołom i zakładom naukowym.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1) Szkole żeńskiej przy klasztorze św. Tomasza	2400	
2) Szkole żeńskiej przy klasztorze PP. Augustyanek	2400	
3) Stowarzyszeniu „Dom rodzinny“	2000	
4) Towarzystwu muzycznemu . .	500	
5) Szkole muzycznej	3200	
6) Towarzystwu Oświaty ludowej	500	
7) Towarzystwu „Szkoły ludowej“ udział	20	
8) Zarządowi „Szkoły ludowej“ .	250	
9) Towarzystwu gimnastycznemu „Sokół“	1500	
10) Akademii Umiejętności . . .	1000	
11) Fundacyi im. Kopernika . . .	200	
12) Nauczycielowi szkół ludowych emerytura	800	
13) Szkole sług na Smoleńsku . .	500	
14) Nagrody dla sług, uczących się tamże	100	
15) Dla Towarzystwa dziennikarzy	400	
16) Dla internatu żeńskiego . . .	600	
17) Dla Towarzystwa muzyki „Harmonia“	3000	
18) Na szkołę prania i prasowania dla Sióstr Miłosierdzia i dom pracy	2000	
19) *a*) Dla gimnazyum żeńskiego I. . . kor. 2000		
b) Dla gimnazyum żeńskiego II. . „ 1500	3500	
20) Towarzystwu Tatrzańskiemu .	500	
21) Towarzystwu „Szkoły ludowej“ I. Koła męskiego	1000	

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
22) Dla Towarzystwa śpiewackiego „Lutnia“	400	
23) Towarzystwu miłośników zabytków historycznych m. Krakowa	1200	
24) Zapomogi dla nauczycieli . .	5000	
25) Na subwencyę dla III. Koła „Szkoły ludowej“ na 2 bezpłatne wypożyczalnie	1200	
26) Na subwencyę dla III. Koła „Szkoły ludowej“ zamiast lokalu	200	
27) Towarzystwu ogrodniczemu . .	200	
28) Szkole analfabetów wyznania mojżeszowego	200	
29) Szkole sług żeńskich wyznania mojżeszowego	200	
30) Kościołom i konwentom liturgiczne	540	
31) Subwencya dla Uniwersytetu ludowego	1300	
32) Komitetowi, urządzającemu wykłady powszech. uniwersyteckie	500	
33) Subwencya dla internatu uczniów c. k. Seminaryum nauczycielsk.	500	
34) Bursie nauczycielskiej	500	
35) Towarzystwu „Eleuterya“ w Krakowie	200	
36) Subwencya dla prywatnego Seminaryum żeńskiego	1500	40010
Razem wydatki zwyczajne . . .		**708383**

Wydatki nadzwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Wynagrodzenie „Sokołowi“ za naukę gimnastyki	1000	
2. Pomoc szkolna dla dziewcząt wyznania mojżeszowego	200	
3. Na Macierz szkolną w Cieszynie .	200	
4. Na „Pomoc bratnią“ w Zakopanem	200	
5. Stowarzyszeniu cukierniczemu na szkołę zawodową	600	
6. Stowarzyszeniu gospodnio-szynkarskiemu na szkołę zawodową .	300	
7. Stowarzyszeniu masarzy i rzeźników na szkołę zawodową	600	
8. Związkowi katol. uczniów rękodzielniczych na szkołę zawodową .	100	
9. Na nowe ławki szkolne	2400	
10. Urządzenie szkoły XXVIII. (Pędzichów)	1512	
11. Zarządowi polskiego Towarzystwa szkoły ludowej w Wiedniu . .	100	
12. Na przybory naukowe szkoły im. Zbigniewa Oleśnickiego . . .	300	
13. „Sokołowi“ za naukę niedzielną terminatorów	300	
14. Na stypendya Seminaryum nauczycielskiego w Białej	300	
15. Subwencya na Dom polski w Morawskiej Ostrawie	200	
16. Subwencya dla Związku turystyczn.	2500	
17. Towarzystwu dla upiększenia miasta Krakowa	500	
18. Subwencya dla Komitetu, urządzającego uroczystość 3. Maja . .	300	
19. Sprawienie instrumentów muzycznych dla „Harmonii“ — z 5 rat 2-ga rata	500	
20. Subwencya jednorazowa dla kościoła św. Floryana na opał . . .	200	
21. Subwencya „Sokołowi“ w Czerniowcach na park Dra Jordana . .	300	
22. Nieprzewidziane subwencye na cele oświaty	500	
Razem wydatki nadzwyczajne . . .		**13112**

Dochody zwyczajne.

Subwencye na oświatę.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. **Państwowe.**		
a) Na szkoły przemysłowe . . .	10111	
b) Na kursa robót kobiecych .	2400	
c) Na kursa handlowe	1000	
d) Na kursa Baranieckiego . . .	1000	14511
2. **Krajowe.**		
a) Na kursa robót kobiecych i handlowe	5000	
b) Na szkoły przemysłowe . . .	10111	
c) Na szkołę wydziałową żeńską .	5000	
d) Na kursa Baranieckiego . . .	2000	22111
3. **Wpisowe i opłaty szkolne.**		
a) Z kursów robót kobiecych i handlowego	2600	
b) Z 3 klas wyższych wydziałowych św. Scholastyki	2500	
c) Z kursów Baranieckiego . . .	20000	
d) Z 3 klas wydział. szkoły Konarskiego i 1 klasy wydział. szkoły Zbigniewa Oleśnickiego	5200	30300
4. **Dochody na szkoły przemysłowe.**		
a) Procent od kapitału, przez Gminę złożonego na utrzymanie szkoły rzemieślniczej	530	
b) Procent od kapitału Dra Dietla	81	611
5. **Muzeum techniczno-przemysłowe.**		
a) Subwencya Ministerst. Oświaty	7000	
b) Subwencya krajowa	8000	
h) Dochód z realn. L. 59 Dz. III. Smoleńsk (za 1 miesiąc) . . .	125	
i) Bilety wstępu	500	15625
6. **Krajowy instytut dla popierania rzemiosł i przemysłu.**		
a) Przypuszczalna stała subwencya Minist. robót publicznych . .	10000	
b) Przypuszczalna nadzw. subwencya Minist. robót publ. na kursa, wystawy, wycieczki etc. . . .	2000	
c) Przypuszczalna stała subwencya krajowa	6000	

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
d) Przypuszczalna nadzw. subwencya krajowa na kursa, wystawy, wycieczki etc.	2000	
e) Przypuszczalna subwencya Izby handlowej	3000	23000

7. Warsztat uczniów szkół średnich.

a) Subwencya państw. na warsztat	1500	
b) Subwencya krajowa na warsztat	1000	
c) Opłaty uczniów	150	2650
Razem dochody zwyczajne . . .		**108808**

DZIAŁ XIII.

Sprawy wojskowe.

Wydatki zwyczajne.

1. Czynsze za stałe kwatery wojskowe	56000	
2. Wydatki na kwatery chwilowe dla oficerów w przechodzie . . .	20000	
3. Na utrzymanie kwater wojskowych podczas ćwiczeń	120	
4. Wydatki z powodu poboru wojskowego	1400	
5. Na utrzymanie ewidencyi pospolitego ruszenia	876	
6. Wydatki na spisy egzekucyi taks wojskowych	300	
7. Naprawy i przeistoczenia w m. budynku koszarowym przy ulicy Siemiradzkiego (ryczałt) . . .	800	
8. Na utrzymanie czystości w budynku odwachu głównego (ryczałt komendzie wojsk.)	100	
9. Zwrot należytości fund. wodociąg. za dostarczoną wodę do budynku koszar	340	
10. Zwrot należytości fund. wodociąg. za dostarczoną wodę do budynku odwachu głównego . . .	400	
Razem wydatki zwyczajne . . .		**80336**

Dochody zwyczajne.

1. Czynsze za stałe kwatery wojskowe	56000	
2. Należytość taryfowa za chwilowe kwatery przechodowe oficerów	5500	
3. Wynagrodzenie za nadwyżkę zużytej wody przez załogę w budynku koszar przy ul. Siemiradzkiego	170	
Razem dochody zwyczajne . . .		**61670**

DZIAŁ XIV.

Różne.

Wydatki zwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. Dotacya na lokal dla Izby handlowej i przemysłowej	2000	
2. Dotacya dla Izby rękodzielniczej .	1500	
3. Premia dla Towarz. wyścigowego .	2000	
4. Na uroczystości i nabożeństwa . .	1000	
5. Przygodne wydatki	12000	
6. Tabliczki oryentacyjne	500	
7. Na nieprzewidziane wydatki . . .	10000	
8. Na wybory komisyi szacunkowej powszechnego podatku zarobkowego i osob.-doch.	400	
9. Utrzymanie sądu przemysłowego:		
a) Woźny II. kl. K 800, 300 i 120 pięc. . . kor. 1220		
b) Umundurowanie tegoż „ 66		
c) Na lokal . . . . „ 2600		
d) Opał . . . . . „ 506		
e) Światło . . . . „ 50		
f) Bilet tramwajowy dla woźnego . . . „ 55	4497	
10. Na operat listy sędziów przysięgłych	350	
11. Na dyety dla urzędników Mgtu, spełniających czynności nadzoru stowarzyszeń przemysłowych, względnie Kas chorych przy stowarzyszeniach	2000	
Razem wydatki zwyczajne . . .		**36247**

Wydatki nadzwyczajne.

1. Na ochronę interesów miasta w sprawie zabezpieczenia miasta od powodzi, oraz w sprawie przyłączenia gmin	15000	
2. Na sprawienie tabliczek z nazwami ulic i placów	2500	
3. Subwencya dla stowarzyszenia kupców Hali zbożowej	1000	
4. Na odnowienie dachu i fasady budynku probostwa św. Krzyża .	4000	
5. Na pokrycie rat 5% datku konkurencyjnego gminy m. Krakowa na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy z kwoty K 17.500 w 4 ratach rata 1-sza	4375	
Razem wydatki nadzwyczajne . . .		**26875**

Dochody zwyczajne.

1. Przygodne dochody	4000	
2. Tabliczki oryentacyjne	300	
3. Częściowy zwrot kosztów utrzymania Sądu przemysłowego od gmin powiatu krakowskiego . . .	800	
Razem dochody zwyczajne . . .		**5100**

Dochody nadzwyczajne.

1. Odszkodowanie za wcześniejsze usunięcie szkoły św. Barbary, rata 2-ga		2400

Zestawienie ogólne.

Dział	Wyszczególnienie	Wydatki			Dochody			Nadwyżka Kor.	Niedobór Kor.
		Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem		
I.	Zarząd główny	876713	34450	911163	65938	—	65938	—	845225
II.	Zarząd majątku miejskiego . .	124985	15875	140860	844789	167755	1012544	871684	—
III.	Podatki i opłaty gminne . . .	620	—	620	2128300	—	2128300	2127680	—
IV.	Zarząd długu miejskiego . . .	620712	—	620712	110642	—	110642	—	510070
V.	Bezpieczeństwo publiczne . . .	346357	8000	354357	5450	200	5650	—	348707
VI.	Budowy i roboty publiczne . .	251076	—	251076	130300	—	130300	—	120776
VII.	Upiększenie miasta	77923	13000	90923	11547	—	11547	—	79376
VIII.	Zarząd targowy	48826	22700	71526	113330	20000	133330	61804	—
IX.	Zdrowotność miasta	448847	6140	454987	254250	400	254650	—	200337
X.	Dobroczynność	211469	4200	215669	70244	—	70244	—	145425
XI.	Sztuka i zabytki historyczne . .	141544	43724	185268	51300	10000	61300	—	123968
XII.	Oświata	708383	13112	721495	108808	—	108808	—	612687
XIII.	Sprawy wojskowe	80336	—	80336	61670	—	61670	—	18666
XIV.	Różne	36247	26875	63122	5100	2400	7500	—	55622
	Razem . . .	3974038	188076	4162114	3961668	200755	4162423	3061168	3060859

BILANS OGÓLNY.

Wydatki zwyczajne	kor.	3974038		
„ nadzwyczajne	„	188076	kor.	4162114
Dochody zwyczajne	kor.	3961668		
„ nadzwyczajne	„	200755	„	4162423
		Nadwyżka . . .	kor.	309

Budżet 3-milionowej pożyczki z roku 1892 na rok 1909.

Rozchody.

Na 32. i 33. ratę amortyzacyjną od K 3,000.000 $\frac{1}{2}\%$ na kapitał . . . . . kor. 30915 hal. 44
$4\frac{1}{4}\%$ na procent . . . . „ 111584 „ 56 kor. 142500

Dochody.

Z funduszu Gazowni miejskiej . . . . kor. 58500 hal. —
„ obrotowego miejskiego . . . . „ 84000 „ — kor. 142500

BUDŻET FUNDUSZU WODOCIĄGOWEGO
NA ROK 1909.

I. **Zarząd główny.**

Wydatki zwyczajne.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. **Płace urzędników:**		
a) technicznych:		
Dyrektor VII. kl. r.	6688	
Starszy inspektor VIII. kl. r. .	5104	
Inspektor IX. kl. r.	3960	
Adjunkt bud. X. kl. r.	3168	
Asystent XI. kl. r.	2376	
b) rachunkowych:		
Rachmistrz X. kl. r.	3168	
Asystent XI. kl. r.	2176	
c) manipulacyjnych:		
Oficyał kancelaryjny X. kl. r. .	2968	
Kancelista XI. kl r.	2176	31784
2. **Powiększenie etatu i płace dyetaryuszy**		9520
3. **Woźny biurowy i pomocnik woźnego.**		
a) płaca	800	
b) umundurowanie	166	
c) pomocnik woźnego	900	1866
4. **Najem lokalu**	2000	
a) konserwacya	500	2500
5. **Wydatki kancelaryjne.**		
a) opał	750	
b) gaz do oświetlania	400	
c) opłata telefonów i konserwacya sygnalizacyi	700	
d) papier, druki i portorya . . .	2000	
e) sprzęty dla biura	200	
f) druk sprawozdania	250	
g) drobne wydatki	10	4310
6. Biblioteka i zakupno dzieł		400
7. Koszta podróży i dyety		600
8. Koszta prawne		800

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
II. **Koszta ruchu w Zakładzie pomp w Bielanach.**		
1. Płaca maszynistów:		
Starszy mechanik	3200	
Mechanik	2800	
I. maszynista	1800	
II. maszynista	1600	9400
2. Materyały		47500
3. Robocizna		12550
III. **Utrzymanie Zakładu pomp.**		
1. Stróż w Bielanach:		
a) płaca	650	
b) umundurowanie	176	826
2. Materyały	3630	
3. Robocizna	7000	
IV. **Utrzymanie zbiornika.**		
1. Dozorca zbiornika:		
a) płaca	800	
b) umundurowanie	173	
c) opał	195	1168
2. Materyały		555
3. Robocizna		500
V. **Utrzymanie sieci.**		
1. Pobory rurmistrza:		
a) płaca 1200, pięciolecie 200 kor., dodatek za nocne służb. 200 .	1600	
b) umundurowanie	187	1787
2. **Pobory służby niższej.**		
a) 2 turników	2850	
b) 4 dozorców sieci	4100	
c) umundurowanie	943	7943
3. Materyały.		3500
4. Robocizna		5000
VI. **Utrzymanie wodomierzy.**		
1. Dozorca wodomierzy:		
a) płaca 800 K, kwat. 300 K, dodatek za nocne służby 100 K	1200	
b) umundurowanie	185	1385
2. Utrzymanie wodomierzy		3000

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
VII. **Podatki, ubezpieczenie funkcyonaryuszy prowizor. i robotników, ubezp. od ognia etc.** . . .	3928	
VIII. **Utrzymanie gruntów**	1000	
IX. **Badanie stanu wody**	1000	
X. **Funduszom gminnym.**		
1. Udział w Zarządzie centralnym:		
Koncepistą X. kl. r.	2968	
Adjunkt Wydz. obr. X. kl. r. .	3368	
Starszy ofic. egzekucyjny X. kl. r.	3208	
Oficyał egzekucyjny XI. kl. r. .	2616	
Pachołek	950	
a) umundurowanie pachołka . .	111	
2. Na naprawę bruków	30000	43221
XI. **Utrzymanie studzien kopanych**		1000
XII. **Spłata pożyczek.**		
a) Bankowi krajow. od pożyczki 3,600.000 K	180001	
b) od pożyczki, zaciągniętej z funduszu inwestycyjnego w kwocie K 850.000	41642	221643
XIII. **Rata amortyzacyjna urządzeń wodociągowych**		26290
XIV. **Automobile.**		
1. Pobory motorowego II. kl. 1200 kor., kwat. 480 kor.	1680	
2. Materyały	1739	3419
XV. **Zapomogi i remuneracye dla urzędników i służby**		7000
Razem wydatki zwyczajne . . .		**466025**
Wydatki nadzwyczajne.		
XVI. **Inwestycye.**		
1. Zakupno maszyny parowej trzeciej		115000
2. Przełożenie strumienia w Bielanach		3000
3. Rozszerzenie rurociągów:		
a) w gminach podmiejskich . . .	3500	
b) w ulicy Podgórskiej	4000	
c) „ Dietla	2000	
d) na gruntach Żeglikowskiego .	3800	
e) w ulicy Kurkowej	1000	
f) „ Żabiej	1250	
g) „ Kilińskiego	12000	
h) do szpitala wojskowego . . .	12500	40050
4. Połączenia		8000
5. Wodomierze		15000
6. Budowa domu administracyjnego .		129000
7. „ czterech studzien (reszta) .		500
8. Wodowskaz ze zbiornika		2500
9. Poszukiwania wody		6000
10. Ujęcie wody na prawym brzegu Wisły		5000
XVII. **Roboty na obcy rachunek** . .		30000
XVIII. **Funduszowi amortyz. urządzeń wodociągowych (rata nadzwyczajna)**		26975
Razem wydatki nadzwyczajne . . .		**381025**

Dochody zwyczajne.

	Razem Kor.
Reszta kasowa z dniem 31. grudnia 1907	10651
I. 4% podatek wodociągowy . .	356000
II. Opłata za wodę bez wodomierza	1000
III. Opłata za wodę:	
1. Na potrzeby domowe . .	62000
2. „ „ przemysłowe	45000
IV. Dochód z wody poza obrębem Krakowa	16000
V. Opłata za wodomierze	12000
VI. Dochód z gruntów	2500
VII. Zwrot z fundacyi ś. p. Dr. Zieleniewskiego	6000
VIII. Drobne przychody	1600
IX. Egzekutne	249
Razem dochody zwyczajne . . .	**513000**
Dochody nadzwyczajne.	
X. 1. Nadobowiązkowe połączenia	1000
2. Na budowę rurociągów w gminach podmiejskich	100
3. Zwrot za roboty na obcy rachunek	33000
4. Z pożyczki konwersyjno-inwestycyjnej 850000 kor. reszta	129463
5. Z funduszu amort. urządzeń wodociągowych tytułem pożyczki na kupno trzeciej maszyny parowej i na rozszerzenie sieci	190487
Razem dochody nadzwyczajne . . .	**354050**

BILANS.

Wydatki zwyczajne . . .	kor.	466025		
„ nadzwyczajne . .	„	381025	kor.	847050
Dochody zwyczajne . . .	kor.	513000		
„ nadzwyczajne . .	„	354050	„	867050
Nadwyżka w dochodach . . .			kor.	20000

Budżet Gazowni miejskiej w Krakowie na rok 1909.

Wydatki.

	Koron
1. Węgle gazowe	335000·—
2. Olej błękitny	24500·—
3. Podpał retort	78000·—
4. Utrzymanie pieców	25000·—
5. Utrzymanie maszyn	8500·—
6. Sprzęty i koszta fabryczne	40000·—
7. Materyał czyszczący	5000·—
8. Wypłaty robotnikom od wyrobn gazu	40000·—
9. Naprawy	85000·—
10. Ruchomości	2200·—
11. Płace urzędników	64288·—
12. Płace emerytów	2000·—
13. Wsparcia	6500·—
14. Koszta ogólne	160000·—
15. Odbiorcy gazu	—
16. Odbiorcy koksu	—
17. Odbiorcy smoły	10000·—
18. Odbiorcy amoniaku	—
19. Urządzenia gazowe	—
20. Utrzymanie urządzeń gazowych	7000·—
21. Wynajęte urządzenia gazowe	1000·—
22. Wynajęte przybory gazowe	100·—
23. Odsetki od pożyczki amortyzac.	44747·92
24. Odsetki	20000·—
25. Sklep	—
26. Utrzymanie strażnicy	11500·—
27. Wypłata lampiarzy	25000·—
28. Odpisy amortyzacyjne	77467·08
29. Kasa miejska	267697·—
Czysty zysk	—
Razem wydatki	**1340500·—**

Dochody.

	Koron
1. Gaz	960000·—
2. Koks	285000·—
3. Smoła	32500.—
4. Amoniak	22500·—
5. Magazyn	35000·—
6. Wynajęte gazomierze	5500·—
7. Skonto	—
8. Ażjo	—
9. Realność lk 328/VIII	—
Razem dochody	**1340500·—**

Budżet Elektrowni miejskiej w Krakowie na rok 1909.

Wydatki.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. **Ruch.**		
a) Paliwo	73300	
b) Oleje i smary	10000	
c) Woda	5000	
d) Robocizna i materyały	68500	
e) Prąd w agregat.	—	156800
2. **Naprawy i utrzymanie**		34000
3. **Elektromierze**		4500
4. **Koszta ogólne.**		
a) Płace	29028	
b) Różne wydatki	30472	
c) Wsparcia	—	59500
5. **Odpisy.**		
a) Ruchomości	1240	
b) Urządzenia	115760	117000
6. **Odbiorcy prądu**		1000
7. **Urządzenia domowe**		2000
8. **Odsetki**		112000
9. **Sklep**		—
10. **Kasa miejska**		20000
11. **Czysty zysk**		—
Razem wydatki		**506800**

Dochody.

	Szczegółowo Kor.	Razem Kor.
1. **Prąd.**		
a) Odbiorcy		466800
b) Agregaty		—
2. **Magazyn**		40000
3. **Ażjo**		—
Razem dochody		**506800**

Budżet inwestycyjny na rok 1909.

Wydatki.

	Razem Kor.
1. Wodociąg miejski	129463·57
2. Budowa trzech szkół wydziałowych i jednej barakowej	—
3. Adaptacye gmachu Magistratu i przebudowa oficyn	—
4. Budowa chłodni i rozszerzenie rzeźni miejskiej	256161·85
5. Rozszerzenie centralnej targowicy miejsk.	—
6. Rozszerzenie elektrowni miejskiej . . .	100000·—
7. Uporządkowanie placów i ulic	26235·71
8. Budowa jednej hali targowej	99910·30
9. Rozszerzenie strażnicy pożarnej	150000·—
10. Rozszerzenie i ulepszenie sieci kanałowej	—
11. Budowa domów robotniczych	150000·—
12. Rezerwa z uchwały Rady miejskiej z dnia 3. listopada 1904 r.	1270·02
13. Inwestycye gazowni miejskiej (rezerwa)	121000·—
14. Rezerwa z uchwały Rady miejskiej z dnia 21. listopada 1904 r.	8310·26
Razem wydatki . . .	**1042351·71**

Dochody.

1. Z realizacyi pożyczki i zwroty zaliczek	**1042351·71**

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń jawnych).

Posiedzenie nadzwyczajne (16. w kad. XV.) **z dnia 11. marca 1909 r.**

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **45**.

Radcy miejscy: Bialik, Birnbaum, Bujwid, Daszyński, dr. Doboszyński, Epstein, dr. Fierich, dr. Gross, dr. Jaworski, dr. Landau Ignacy, Maywalt, Mendelsburg, dr. Meisels, dr. Petelenz, Porębski, Schmelkes, Sędzimir, Sołtysik, Stachowski, dr. Staniszewski, Sulikowski, dr. Tilles, dr. Wasung, hr. Wodzicki **(24)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Urlop.

Przewodniczący oświadcza, że r. m. dr. Tilles wniósł pismo o udzielenie mu 4-tygodniowego urlopu z powodu wyjazdu dla poratowania zdrowia.

W głosowaniu udzielono urlopu.

Renty z fundacyi Prószyńskiego.

Przewodniczący ogłasza w myśl art. X. aktu fundacyjnego jednomyślną uchwałę komisyi, zarządzającej fundacyą dla literatów ś. p. Ludomira Prószyńskiego, powziętą w dniu 10. marca 1909, mianowicie, że Komisya nadała renty dożywotnie po 1.896 K 05 h pp. Maryanowi Dubieckiemu w Krakowie i Julianowi Baczyńskiemu w Zwierzyńcu.

Budżet na rok 1909.

Na trybunę sprawozdawcy wchodzi generalny referent budżetowy r. m. Federowicz.

Przewodniczący proponuje, aby Referenta uwolnić od czytania sprawozdania budżetowego.

Uchwalono.

Mowa r. m. dra Bobilewicza.

Mowca ubolewa, że budżet znowu tak późno przedkładany jest Radzie. Winą tego jest rozwlekła i sprężystej administracyi nie odpowiadająca manipulacya. Budżet przejść musi przez alembik Magistratu, następnie komisyj, wszystkich sekcyj, następnie przez 14 dni ma być wystawiony na widok publiczny. Jednak i tak budżet ostatni załatwiony został przez Komisyę budżetową w połowie grudnia, a jeżeli dziś dopiero Rada rozpoczyna dyskusyę budżetową, to usprawiedliwić to należy tem, że zarząd miasta pragnął przedtem przeprowadzić dyskusyę nad sprawozdaniem Sekcyi skarbowej w sprawie zamknięć rachunkowych za lata 1906 i 1907.

Przechodząc do omówienia budżetu, stwierdza Mowca z zadowoleniem, że budżet zamyka się równowagą cyfr, oraz, że tylko 51 proc. budżetu pokrywają dochody z podatków, resztę przynoszą bowiem przedsiębiorstwa Gminy. Podnieść tu należy sprawozdanie Sekcyi skarbowej odnośnie do zamknięć rachunkowych za lata 1906 i 1907, stwierdzające, że gospodarka Gminy jest zupełnie prawidłową i niema mowy o jakichkolwiek deficytach. Dotknąwszy sprawy konwersyi długów, wskazuje Mowca na konieczność reorganizacyi Magistratu i wita z zadowoleniem fakt, że już w Wydziałach VI. *a* i *b* zaprowadzono próbną reformę manipulacyi w myśl projektu radcy Magistratu Banasia. Reorganizacya dotyczyć musi dalej Urzędu budownictwa, Zakładu czyszczenia miasta, Komisaryatów obwodowych i targo-

wego, służby sanitarnej. Należy mieć nadzieję, że zarząd miasta natychmiast po zatwierdzeniu nowego Fizyka miejskiego przez Ministerstwo przedłoży Radzie gotowy już projekt reformy służby sanitarnej. — Dalej podnosi Mowca konieczność reformy akcyzy miejskiej bądź przez zniesienie, bądź przez gruntowną jej reformę. Przytem już obecnie należy zaznaczyć z całą stanowczością, że środki opałowe (węgiel, drzewo), środki do oświetlenia (nafta), artykuły koniecznej żywności (zboże, mąka, chleb), wreszcie artykuły dla celów przemysłowych (oleje i smary) muszą być bezwarunkowo uwolnione od wszelkich opłat.

Wskazuje dalej Mowca na kwestyę aprowizacyi miasta i spodziewa się, że nowo wybrana Komisya dołoży starań, aby rzecz ku zadowoleniu publiczności rozwiązać. Należałoby założyć 3 jatki miejskie, uporządkować place targowe i zbudować halę targową. Wkońcu zaznacza Mowca, że konieczną jest reforma statutu miejskiego w kierunku dopuszczenia najszerszych warstw ludności, dotychczas prawa tego pozbawionych, do wykonywania czynnego i biernego prawa wyboru, dalej w kierunku zmodernizowania dzisiejszego systemu kuryalnego przez usunięcie wszelkich przepisów przestarzałych, a wreszcie w kierunku zmiany przepisów administracyjnych (utworzenie wydziału Rady miejskiej).

Mowa r. m. dra Bandrówskiego.

Mowca wskazuje, że budżet jest niejako odbiciem życia w mieście, miarą jego zamożności. Z tego stanowiska należy oceniać preliminarze miejskie. Mimo z roku na rok zwiększających się dochodów budżetowych zamożność Krakowa jest słabą i znacznie mniejszą od zamożności innych miast w państwie. Porównując budżet Krakowa z budżetem Gracu, Berna, wreszcie Lwowa i przyjmując dla miast tych ludność Krakowa, t. j. 106.961, powinienby budżet ten wynosić: w porównaniu z Bernem 7,350.000, z Gracem 6,560.000, ze Lwowem 5,360.000 koron; gdy zaś budżet ten oznaczony jest cyfrą 4,162.423, przeto wynosi tylko 60 proc. budżetu Berna, 67 proc. Gracu, 84 proc. Lwowa i te cyfry do pewnego stopnia oznaczają stosunek zamożności Krakowa do miast innych. Z tego wynika, że mimo pocieszających cyfr budżetowych Rada miasta Krakowa ma jeszcze dużo do zrobienia, a niemniej i zarząd miasta.

Godzi się tu zapytać, czy i w jakim stopniu świadomą jest Rada i jej Prezydyum tego obowiązku i zadania? Pod tym względem każdorazowy budżet powinien dawać jasną odpowiedź. Mamy ją też i w przedłożonym budżecie, a Referent dał temu wyraz w przedłożeniu generalnem, wskazując na dochody miejskie z podatków i myta rogatkowego, z majątku i przedsiębiorstw Gminy. Analiza tych źródeł dochodu i wzajemny ich stosunek wykazuje, że Gmina czerpie swe dochody w coraz mniejszym stopniu z podatków bezpośrednich czy pośrednich, coraz większe natomiast z majątku własnego i przedsiębiorstw. To ostatnie świadczy, że majątek Gminy stale wzrasta, a jednocześnie miasto znajduje się na drodze do uprzemysłowienia. A ponieważ wynik tej gospodarki jest wyraźnie dobry, przeto i dalej tak postępować należy.

Niejednokrotnie można się spotkać ze zdaniem, jakoby Kraków nie nadawał się na siedzibę przemysłową, co więcej, że nawet byłoby to ze szkodą dla starego Krakowa. Odpowiedzieć tu należy, że właśnie Kraków ze względu na swoje położenie geograficzne ma wszelkie warunki pod tym względem i że niema najmniejszej obawy, aby stary Kraków na tem coś ucierpiał. I dlatego Rada miejska nie powinna ustawać, a raczej dążyć, aby poza Gminą krzewił się w Krakowie ruch przemysłowy. Ku temu nadarza się sposobność już teraz z powodu gruntów pofortyfikacyjnych, a jeszcze większa będzie w Wielkim Krakowie. Prowadząc tę politykę, znajdziemy dochody coraz obfitsze, znajdziemy je dla Wielkiego Krakowa, który przy dzisiejszych do hodach byłby na długie czasy pewnem tylko wyobrażeniem geograficznem, a nie potężnem ogniskiem ruchu kulturalnego i ekonomicznego na ziemiach polskich.

Wreszcie prze do tej polityki rozwój wypadków. Dobrze urządzony dworzec krakowski, kanał Dunaj-Odra-Wisła, stworzą w Krakowie siedzibę większego ruchu handlowego i przemysłowego, a przezorna polityka miejska musi ze swej strony usuwać wszelkie możliwe utrudnienia rozwoju ekonomicznego miasta, z którego tylko wtedy może mieć wzmożone dochody. Należy pamiętać, że tych utrudnień jest dużo. Mamy rejon fortyfikacyjny, wprawdzie przesunięty, ale zawsze jeszcze jakby żelazną obręczą zaciskający Wielki Kraków w przyszłości, mamy akcyzę w jej prymitywnej formie, która z jednej strony podraża warunki odżywiania się, a z drugiej w rozmaity sposób utrudnia rozwój przemysłu w mieście i uniemożliwia powstanie hurtownych składów handlowych.

Z tych wszystkich względów prowadzić musimy gospodarkę ostrożną, oszczędną i przewidującą.

Że jest ona ostrożną, dowodzi zestawienie preliminowanych dochodów z osiągniętymi wynikami, dowodzą zamknięcia rachunkowe z lat poprzednich. Były one przedmiotem nie tylko przedmiotowej, ale i bardzo ożywionej krytyki. Jest to potrzebnem, byle tylko nie narażało miasta na pewne perturbacye w zaufaniu publicznem, a wreszcie w świecie ekonomicznym. Tak się nie stało, jest to jednak zasługą rzeczy samej, która chociaż może i powinna ulegać rzeczowej obywatelskiej krytyce, przecież po rozpatrzeniu wyszła obronną ręką.

Na drugie pytanie, czy ta gospodarka jest równie oszczędną, nie zgadza się Mowca z Referentem generalnym, który twierdzi, że koszta zarządu miejskiego są w Krakowie cokolwiek wyższe, niż we Lwowie, natomiast znacznie niższe, niż w Bernie i Gracu. A do wyniku tego doszedł Referent, dzieląc wyłożony koszt administracyi przez sumę ludności. Otóż obliczenie jest rachunkowo dobre, ale rzeczowo szwankuje. Należy mierzyć kosztowność administracyi jej stosunkiem do budżetu. Jeżeli na tej staniemy podstawie, otrzymamy liczby inne, a mianowicie, że koszta administracyi wynoszą: we Lwowie 25·5 proc., w Bernie 30·9 proc., w Gracu 32·4 proc., w Krakowie 33·4 proc budżetu.

Tu podkreślić należy dobitnie konieczność reformy administracyi. Mowca zwraca się do Prezydenta z żądaniem, aby na to szczególną zwrócił uwagę, by reformę administracyi przeprowadził. Cała Rada a i Prezydyum musi się poczuć do postawienia raz tej sprawy na porządku dziennym, jako wielkiej kwestyi ekonomicznej.

Należy co rychlej zabrać się do poprawy obecnych stosunków. Dobra administracya to czynnik pierwszorzędny w rozwoju miasta i tu należy podnieść, że urzędnicy Magistratu udzielić powinni miastu obywatelskiego po-

parcia przez intenzywne, a zawsze obywatelskim duchem owiane spełnianie tych powierzonych sobie dla dobra miasta obowiązków.

Czy gospodarka jest przewidującą? Wprawdzie zdobyliśmy wiele środków działania; zrobiliśmy to, o czem przed laty dwudziestu ani się śniło — ale wiele kwestyj nie wychodzi ze sfery tego, o czem się tylko ciągle mówi. Domy robotnicze? Wszyscy przyznajemy, że to kwestya piekąca, a mimo to wygląda tak, jakbyśmy się nie umieli zabrać do rzeczy. A sprawy zdrowotne miasta, drogi, wreszcie kanalizacya? I tu się coś robi, ale nie tak, aby uwidoczniała się nasza energia i siła. Rzecz trzecia, która gniecie i najbogatszych i najbiedniejszych, to horrendalna drożyzna, właśnie w Krakowie. Odbywa się systematyczne podwyższanie czynszów, zamożniejszym nawet zaczyna ta kwestya dokuczać. — I zastanowić się należy, czy ta drożyzna jest u nas kwestyą przejściową, czy też i w przyszłości odbijać się będzie na całej produktywności naszej, na żywotności miasta?

Wprawdzie z powodu różnych politycznych stosunków Gmina tu wiele zdziałać nie może i nie może mieć ingerencyi na wysokość cen, ale z drugiej strony można wiele zrobić. Kwestyę tę miasto powinno wziąć w swoje ręce lub przynajmniej na zewnątrz popierać to, co zdąża do ulżenia doli obywateli. Powinniśmy popierać każdą myśl asocyacyi. Rada zgodziła się, aby pozwolić na sprzedaż taniego mięsa „Związkowi urzędników, profesorów i nauczycieli“. Trzeba się organizować i organizacye popierać i w tym kierunku otwiera się wdzięczne pole dla Komisyi aprowizacyjnej. Niechaj jednak Komisya ma to zaufanie, że niema rzeczy, którejby rozwiązać nie można, lub przynajmniej zbliżyć do ideału, jaki mieć pragnęlibyśmy.

Jeszcze jedno miejmy na uwadze: kwestyę odnowienia Krakowa. Do powodzenia miasta przyczyniają się jego wszyscy obywatele, a z tego wynika, że oni wszyscy muszą mieć głos w sprawach miasta, oni wszyscy muszą się interesować jego dobrem, jego rozwojem. Wszyscy obywatele bez względu na klasy i stany, bez względu na wyznanie i na dawne przywileje — muszą być powołani do obrad nad rozwojem przez wszystkich ukochanego Krakowa. Nie można dzielić obywateli na uprawnionych i nieuprawnionych, jak było dotąd. A jeżeli taką była dotychczasowa polityka, a Kraków mimo to się rozwinął — to tylko dzięki tej sile, która mimo przeszkód nie pozwoliła mu stanąć.

To musi być zmienionem. Musimy pozyskać dla miasta tych obywateli, o których zapominaliśmy dotąd; tym statutem zresztą dalej rządzić się nie możemy, on krępuje nas. Czas zerwać z tem, co było dobrem kiedyś, a dziś jest przestarzałem. Trzeba, aby ten stary Kraków wchłonął życie dzisiejsze, aby miał siłę przetrwania i nadal.

(Prezydent oddaje przewodnictwo w ręce wiceprezydenta dra Szarskiego).

Mowa r. m. Kosobuckiego.

Mowca, nawiązując do słów posła Bandrowskiego o konieczności podźwignięcia przemysłu, wskazuje, że stan rękodzielniczy ogromnie właśnie cierpi z powodu niskiego stanu przemysłu. Każdą inicyatywę w tym kierunku witają też rękodzielnicy z wielkiem uznaniem, a gmina miasta Krakowa, która dla uczczenia jubileuszu cesarskiego przeznaczyła znaczniejszą sumę (10.000 K rocznie) na Muzeum rzemiosł, zrobiła istotnie wiele.

Mowca domaga się założenia wielkiej hali z urządzeniami przemysłowemi, w której stanąćby mogły warsztaty rękodzielnicze; Gmina powinna na ten cel wydzielić odpowiedni obszar w kompleksie gruntów pofortyfikacyjnych. Miasto powinno iść rękodziełu na rękę i Mowca domaga się, aby Komisya gazowo-elektryczna o ile możności podjęła się urządzeń motorów gazowo-elektrycznych na dłuższe spłaty i zniżyła opłatę od gazu i elektryki dla celów rękodzielniczo-przemysłowych.

Omawiając kwestyę drożyzny środków spożywczych, wskazuje Mowca na konieczność zwrócenia się do reprezentacyi poselskiej w Wiedniu. Miasto niewiele tu pomódz może, bo przyczyny są zewnętrznej natury. Należy otworzyć granice Monarchii, aby dowóz bydła mógł się odbywać bez przeszkód, należy wystąpić przeciw zbyt wielkiemu wywozowi bydła i mięsa z kraju, w którym taka drożyzna panuje. Należy także kołatać o zniesienie lub reformę akcyzy, bo ona podraża ceny mięsa. Przynajmniej wysokość dzierżawy akcyzy corocznie powinna być zmniejszaną i tu Ministrowie-rodacy powinni pójść miastu na rękę.

Mowca zgłasza następujące rezolucye:

Warsztaty rękodzielnicze.

Rada miejska uchwala:

„Poleca się Komisyi gruntów pofortecznych, aby w jak najkrótszym czasie wydzieliła obszar gruntów pod budowę warsztatów rękodzielniczych (tak zw. dzielnicę przemysłową)“. (L. 28408/909/prez.).

Hale przemysłowe.

Rada miejska uchwala:

„Poleca się Magistratowi, aby wypracował projekty na zbudowanie hal przemysłowych z urządzeniem maszynowem“. (L. 28409/909/III. b.).

Szkoły rękodzielnicze.

Rada miejska uchwala:

„Uprasza się Prezydyum miasta, aby zwróciło się do Rządu i Wydziału krajowego, aby szkoły rękodzielnicze, t. j stolarskie, ślusarskie, szewskie i innych gałęzi rękodzielniczych, ile możności zakładał w naszem mieście“. (L. 28410/909/IV.).

Motory elektryczne.

Rada miejska uchwala:

„Poleca się Komisyi gazowo-elektrycznej, ażeby ile możności we własnym zarządzie urządzała motory elektryczne dla rękodzielników i przemysłowców, oddając je na dłuższe spłaty, oraz aby zniżyła cenę prądu elektrycznego dla przemysłowców i rękodzielników“. (L. 28411/909 Elektr.).

Akcyza i granica.

Rada miejska uchwala:

„Zwrócić się do P. P. Posłów miasta Krakowa, aby starali się jak najenergiczniej o zniesienie akcyzy rządowej oraz otwarcie granicy do Rumunii lub Królestwa Polskiego dla dowozu bydła i nierogacizny ze względu na drożyznę i ze względu na brak nierogacizny w naszym kraju“. (L. 28412/909/Akc.).

Wiceprezydent Szarski, zamyka posiedzenie o godz. $7^1/_2$ wieczorem, odraczając obrady budżetowe do soboty.

Posiedzenie nadzwyczajne (17. w kad. XV.) **z dnia 13. marca 1909 r.**

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **49**.

Radcy miejscy: Bialik, Birnbaum, Bujwid, dr. Doboszyński, Epstein, dr. Jaworski, Jawornicki, dr. Lustgarten, Mendelsburg, dr. Petelenz, Porębski, Sędzimir, Sołtysik, Stachowski, dr. Staniszewski, Sulikowski, Szatkowski, dr. Tilles, dr. Wasung, hr. Wodzicki **(20)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Budżet na rok 1909.

Dalszy ciąg dyskusyi ogólnej.

Wobec tego, że poprzednio zapisani do głosu p. r. m. dr. Rafał Landau, Dąbrowski, dr. Merz i Peroś ustępują pierwszeństwa r. m. Daszyńskiemu, przeto Przewodniczący udziela temuż radcy głosu.

Mowa r. m. Daszyńskiego

Mowca dziękuje za ustąpienie pierwszeństwa głosu poczem podnosi sprawę buudowy dróg wodnych. Ostatni krok rządu, t. j. wyznaczenie 10 milionów koron na wykupno gruntów pod budowę kanałów, nie daje gwarancyi rozpoczęcia budowy kanału z Wiednia do Krakowa. Jest to bowiem połowa tej sumy, którą rząd musiałby płacić jako procent w razie przystąpienia do budowy. Jako członek parlamentu i jako członek Rady miejskiej i jako obywatel tego miasta, które ma się stać punktem końcowym tego kanału, łączącego je z Wiedniem, poczyni Mowca w parlamencie daleko sięgające starania, aby zmusić rząd do jasnego oświadczenia się w tej sprawie.

Druga sprawa to reforma wyborcza. W poszczególnych klubach Rady miejskiej zaczęła ona przybierać kształty pozytywne. Każdy przyzna, że obecna ordynacya wyborcza musi być zmodernizowaną, opartą na powszechnem, równem, bezpośredniem i tajnem prawie wyborczem do Rady miejskiej, bez upośledzenia kobiet. Zasadzie powszechności prawa wyborczego nikt się dziś nie sprzeciwia. Każdy rozumie, że wyłączenie całej klasy dorosłych obywateli od prawa wyborczego musi rodzić wieczne rozgoryczenie, że podział na takich, którzy mają prawa, i takich, którzy są praw pozbawieni, nie da się już dziś utrzymać. Mowca stanowczo jest przeciwny, żeby tu na wzór badeniowskiej V kuryi stworzono kuryę powszechną, w której ukryta jest pluralność, bo członek kuryi uprzywilejowanej miałby 2 głosy: jeden w swojej kuryi, drugi w powszechnej. Mowca prosi, żeby w tym kierunku poszła reforma, w jakim idą rządowe projekty Administracya miasta znajdzie przy każdym dobrym projekcie w kuryi robotniczej najszczersze poparcie! Te masy mają tylko wielkie, szerokie, prawdziwe publiczne interesy: ażeby można mieszkać tanio i zdrowo w tem mieście, żeby można tu dostać taniego mięsa i taniego chleba, żeby się tu mógł rozwinąć przemysł i dobrobyt, żeby ten stary Kraków mógł rozkwitnąć! Dlatego w interesie miasta byłoby właściwie najodpowiedniejszem czteroprzymiotnikowe prawo wyborcze.

Mowa r. m. dra Rafała Landaua.

Mowca zaznacza, że przemawia jako reprezentant ludności żydowskiej, i wyraża żal, że mimo zabiegów żaden nauczyciel żydowski nie otrzymuje nominacyi do szkół miejskich poza obrębem dzielnic VII. i VIII. To nie jest kwestya chleba ani ekonomiczna, ale kwestya honoru i godności; dlatego musi się przy niej obstawać z całą stanowczością. Idzie o to, aby nauczyciele żydowscy byli traktowani jako mający równe prawa i obowiązki z katolickimi nauczycielami. W interesie podniesienia ludności żydowskiej pod względem kulturalnym i ekonomicznym, Mowca domaga się energicznego stosowania przymusu szkolnego i budowy dalszych szkół; dalej domaga się dopuszczenia majstrów żydowskich do tych cechów, z których są wykluczeni, t. j. do cechu piekarzy, stolarzy i rzeźników. Co do reformy wyborczej, Mowca zauważa, że ona musi być daną, a trudności muszą być usunięte; domagać się należy wprowadzenia jej przy najbliższych wyborach.

Mowca twierdzi, że w sprawie drożyzny Rada miejska zrobiła bardzo wiele; rozpatruje drożyznę mięsa, przypomina działalność Gminy w tej mierze, założenie jatek miejskich, poniesione straty, wreszcie stworzenie konkurencyjnych jatek, które przyczyniły się do obniżenia cen mięsa. W sprawie drożyzny węgla Gmina założeniem własnego składu przeszkodziła podwyższeniu cen tego artykułu; Rada wyznaniowa przy pomocy miejskiego składu mogła wprowadzić sprzedaż taniego węgla dla swej ubogiej ludności. Mowca rozpatruje sprawę drożyzny mieszkań; zrobiono w tej sprawie znaczny krok naprzód, kupując grunta pofortyfikacyjne, na których rozwinie się ruch budowlany, a tylko droga konkurencyi może się przyczynić do obniżenia cen mieszkań. Na złagodzenie drożyzny może wpłynąć znacznie reforma akcyzy. Dalej rozpatruje sprawę tramwajową, tak ważną dla ludności, i wyraża zadowolenie, że podjęto drogę rokowań, która musi doprowadzić do pożądanego dla Gminy załatwienia tej sprawy. Gdyby zarząd tramwaju stawiał trudności, to można uciec się do odpowiednich środków.

Mowca ubolewa, że dotąd nie przeprowadzono jego wniosku o przemianę policyi rządowej na miejską; wreszcie zarzuca, że urząd pośrednictwa pracy w Krakowie więcej staje się stacyą przechodnich robotników, a za mało zajmuje się miejscowymi robotnikami; filia urzędu powinna powstać na Kaźmierzu. Mowca widzi znaczny postęp w administracyi gminnej, a ma nadzieję, że Magistrat będzie dążył do spełnienia podniesionych postulatów.

Mowa r. m. Dąbrowskiego.

Mowca wskazuje, że administracya miejska dotąd bardzo skąpo uwzględniała interesy urzędników, t. j. tej sfery obywateli, która razem z robotnikami w połowie przyczynia się do dochodów miasta Krakowa. Dotyczy to szczególnie kwestyi drożyzny. Mowca przytacza na podstawie obliczeń fachowego znawcy w „Głosie urzędniczym“, że urzędnicy, profesorowie, nauczyciele i robotnicy w Krakowie płacą 12,000.024 K z ogólnej kwoty 25,000.000 K podatków państwowych, krajowych i gminnych pośrednich i bezpośrednich. Byłoby rzeczą konieczną coś w sprawie mieszkaniowej zrobić; pożądane w pierwszym rzędzie tworzenie fabryk materyałów budowlanych.

Mowca zgłasza następujące rezolucye, które uzasadnia:

Cegielnia miejska.

Rada miejska uchwala:

„Uprasza się Prezydyum miasta, aby sprawę budowy cegielni miejskiej jak najprędzej w czyn wprowadziło“. (L. 28413/909/B. a.).

Grunta poforteczne.

Rada miejska uchwala:

„Uprasza się Prezydyum miasta, aby przy planie sfinansowania gruntów pofortecznych uwzględniło życzliwie i dla urzędników korzystnie oferty Towarzystw budowlanych urzędniczych, wniesione o nabycie tychże gruntów“ (L. 28414/909/Prez.).

Kwaterowe urzędników miejskich.

Rada miejska uchwala:

„Wzywa się Prezydyum i Sekcyę III. Rady miejskiej, aby w najkrótszym czasie przedłożyły Radzie miejskiej wnioski, celem przyznania dodatku aktywalnego urzędnikom Magistratu krakowskiego ze względu na niebywałą drożyznę mieszkań w Krakowie, w zasadzie wyższego niż w Wiedniu, a przynajmniej równego z urzędnikami Magistratu wiedeńskiego“. (L. 28415/909/Prez.).

Dodatek aktywalny dla Krakowa.

Rada miejska uchwala:

„Ponieważ same Władze rządowe uznały, że w Krakowie mieszkania są najdroższe, wzywa się Prezydyum miasta, aby w porozumieniu z posłami do parlamentu z miasta Krakowa skłoniło tychże do podjęcia akcyi w parlamencie, celem przyznania urzędnikom, w Krakowie zamieszkałym, w zasadzie wyższego niż w Wiedniu, a przynajmniej równego z urzędnikami wiedeńskimi dodatku aktywalnego“. (L. 28416/909/Prez.).

Mowa r. m. dra Merza.

Mowca omawia kwestyę mieszkaniową. Do jej uregulowania należy dążyć wszelkiemi siłami i w tym kierunku należałoby wskazać na instytucyę wiedeńską „*Zentralstelle für Wohnungsreform in Oesterreich*“, której zadaniem jest dążenie do zasadniczej zmiany stosunków mieszkaniowych i osiedlenia przez zakupno większych terytoryów dla gminy, zakładanie dzielnic ogrodowych i tanich domów, tworzenie t. zw. inspektoratów mieszkaniowych, organizacyę i poprawę kredytu budowlanego i hipotecznego i t. d Nie dawno temu powstała w Krakowie myśl założenia miejscowego oddziału tej instytucyi. To jest obecnie tem więcej wskazane, skoro Gmina nabyła wielki kompleks gruntów pofortyfikacyjnych, skoro więc czeka ją obecnie trudne zadanie oddania tych gruntów na cele użyteczności publicznej.

Następnie podnosi Mowca szereg postulatów co do urządzeń pocztowych. Za mała liczba listonoszów powoduje ciągłe opaźnianie w doręczaniu listów, na czem ogromnie cierpią obywatele miasta. W trafikach bocznych brak zazwyczaj marek; Ministerstwa handlu i skarbu toczą co do obowiązku sprzedaży marek jakiś spór, na którym jak najgorzej wychodzi publiczność. Filie pocztowe nie są dotychczas połączone telegraficznie z urzędem głównym — stąd ciągłe opaźnianie w ekspedycyi depesz, wysyłanych za pośrednictwem posłańców pocztowych. Również urządzenia telefoniczne pozostawiają wiele do życzenia.

Mowca zgłasza następującą rezolucyę:

Skargi na zarząd poczt.

Rada miejska uchwala:

„Uprasza się Prezydyum, aby wdrożyło odpowiednie kroki w Ministerstwie handlu, któreby miały na celu poprawę panujących w Krakowie przykrych stosunków pocztowych, telegraficznych i telefonicznych“. (L. 28417/909/I.).

R. m. Miedniak zgłasza wniosek o zamknięcie ogólnej dyskusyi nad budżetem z uwzględnieniem zapisanych do głosu

Przewodniczący poddaje wniosek ten pod głosowanie.

Przyjęto.

Mowa r. m. Perosia.

Mowca podnosi szereg kwestyi gospodarczej natury. Wskazuje na znakomity rozwój elektrowni, gazowni i rzeźni. Rozpatruje następnie sprawę zabezpieczenia miasta od powodzi. W bieżącym roku przełożenie koryta Rudawy będzie ukończone, trzeba jednak było bardzo wielu starań i zabiegów ze strony miasta, aby doprowadzić do zmiany projektu rządowego, zupełnie nie odpowiadającego interesom Krakowa Co do trzeciego mostu na Wiśle, wskazuje Mowca na to, jak wiele trzeba było zabiegów, ażeby most odpowiadał potrzebom i stanowisku Krakowa, a nie wyglądał jak most, zbudowany gdzieś w zapadłym kącie.

Dalej zwraca Mowca uwagę na akcyę miasta w uporządkowywaniu ulic i zakładaniu kanałów. W ostatnich trzech latach wykonano kanały kosztem 370.000 K, chodniki za 770.000 K (nowych bruków 45.000 metrów kwadratowych, bruków na torze jezdnym 18.400 metr kwadr, chodników asfaltowych 416 metr. kwadr., torów jezdnych asfaltowych 16.500 metr. kwadr., nowych szos 24.300 metr. kwadr). Zrobiono więc wiele i to w najtrudniejszych warunkach, albowiem nie było ani projektów ogólnej kanalizacyi, ani planu regulacyjnego miasta. Po ukończeniu projektu generalnego kanalizacyi miasta i niwelacyi ulic, co wykona biuro gruntów pofortyfikacyjnych, będzie możność wykonania planu gospodarczego co do skanalizowania miasta. W kwestyi planu regulacyjnego Krakowa, należałoby taki plan dla obecnych granic miasta, zanim stanie się ono Wielkim Krakowem, koniecznie przeprowadzić. Mowca omówił kwestyę uregulowania młynówki i użycia jej wód do skrapiania ulic, aby ulżyć wodociągowi Dalej podniósł sprawę gruntów pofortyfikacyjnych, podziału tych gruntów na strefy, ich parcelacyę partyami ze szczególnem uwzględnieniem strefy przemysłowej. Ze sprawą tą wiąże się niejako kwestya osuszenia błoń. W tym kierunku konieczną jest pomoc Wydziału krajowego i Magistrat powinien nawiązać rokowania z krajowem Biurem melioracyjnem.

Wkońcu wskazał Mowca na konieczność reformy ustawy budowlanej i omówił kwestyę polityki mieszkaniowej. Należałoby dążyć do reformy podatku domowoczynszowego w tym kierunku, aby uwzględniał on interesy Krakowa jako całości, a także interesy właścicieli realności i lokatorów. W polityce gruntowej należy się starać o zakupywanie gruntów w różnych dzielnicach,

ażeby przez ich parcelacyę umożebniać powstawanie nowych budowli. Należałoby podnieść przemysł budowlany, a przynajmniej przeprowadzić studya nad podniesieniem tego przemysłu.

Mowca zgłasza następujące rezolucye:

Kanalizacya.

Rada miejska uchwala:

„Wzywa się Magistrat, aby przedłożył Radzie miejskiej generalny projekt kanalizacyi miasta z uwzględnieniem istniejących kanałów“. (L. 28418/909/B. b.).

Regulacya ulic.

Rada miejska uchwala:

„Wzywa się Magistrat, aby w porozumieniu z Sekcyą ekonomiczną powołał do życia komisyę, która ma przygotować projekt regulacyi ulic miasta i zastanowić się nad stworzeniem nowego typu ulic, które w przyszłości będą zakładane“. (L. 28419/909/B. b.).

Młynówka.

Rada miejska uchwala:

„Wzywa się Magistrat, aby przeprowadził studya nad młynówką i zużyciem jej wód do skrapiania ulic i przepłukiwania kanałów“. (L. 28420/909/I.).

Błonia i park dr. Jordana.

Rada miejska uchwala:

„Wzywa się Magistrat, aby uprosił Wydział krajowy, ażeby tenże na swój koszt zapomocą swego Biura melioracyjnego przeprowadził studya i wykonał osuszenie błoń wraz z parkiem dr. Jordana“. (L. 28421/909/B. b.).

Grunta poforteczne.

Rada miejska uchwala:

„Wzywa się Magistrat, aby po przeprowadzeniu ogólnych studyów nad sprawą rozparcelowania gruntów pofortyfikacyjnych przyśpieszył ową parcelacyę z szczególnem uwzględnieniem strefy przemysłowej“. (L. 28422 1909/Prez.).

Ustawa budowlana.

Rada miejska uchwala:

„Wzywa się Magistrat, aby w roku bieżącym przedłożył projekt nowej ustawy budowlanej“. (L. 28423 1909/B. a.).

Spekulacya gruntowa.

Rada miejska uchwala:

„Wzywa się Magistrat, aby prowadził politykę gruntową w kierunku zaknpowania gruntów w rozmaitych dzielnicach, aby przez ich parcelacyę neutralizować niezdrową spekulacyę gruntową“. (L. 28424/909/Prez.).

Przemysł budowlany.

Rada miejska nchwala:

„Wzywa się Magistrat, aby przeprowadził studya nad podniesieniem przemysłu budowlanego“. (L. 28425 1909/III. a.).

Domy robotnicze i warsztaty rzemieślnicze.

Rada miejska uchwala:

„Wzywa się Magistrat, aby przystąpił do budowy domów robotniczych i centralnych warsztatów rzemieślniczych“. (L. 28426/909/B. a.).

Przewodniczący z powodu spóźnionej pory zamyka posiedzenie o godzinie $8^1/_2$ wieczór, zaznaczając, że dalsze obrady budżetowe odbędą się w poniedziałek i wtorek.

Posiedzenie nadzwyczajne (18. w kad. XV.) z dnia 15. marca 1909.

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **44**.

Radcy miejscy: Bialik, dr. Bobilewicz, Daszyński, Dębicki, dr. Doboszyński, Drozdowski, Epstein, Hałatkiewicz, Jarra, Jawornicki, dr. Jaworski, dr. Koy, Margulies, Mendelsburg, Nowak Stanisław, dr. Petelenz, Porębski, Sędzimir, Sołtysik, Stachowski, dr. Staniszewski, Sulikowski, Szatkowski, dr. Tilles, dr. Wasung **(25)** nieobecność na tem posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Datek dla żołnierzy w Bośni.

Sekretarz Rady odczytał podziękowanie Ministerstwa wojny dla Rady miejskiej, złożone za pośrednictwem Ministerstwa spraw wewnętrznych, a nadesłane reskryptem Namiestnictwa przez Starostwo krakowskie na ręce Prezydenta miasta, za ofiarność, okazaną wobec żołnierzy, będących w Bośni i Hercogowinie, i złożenie dla nich datku na święta Bożego Narodzenia. (L. 271/909 Prez.).

Liga pomocy przemysłowej.

Następnie odczytał Sekretarz pismo Ligi pomocy przemysłowej o odbycie tegorocznego zjazdu w Krakowie.

Rada upoważniła Prezydyum miasta do zaproszenia Ligi pomocy przemysłowej, aby zgromadzenie tegoroczne odbyło się w Krakowie w połowie r. b. (L. 23969/909 Prez.).

Regulacya ulic Dietlowskiej i Augustyańskiej.

Koncepista dr. Wydro imieniem Sekcyi I. i II.: wnosi:

Rada miejska uchwali!

I. 1) Od Zgromadzenia X. X. Augustyanów w Krakowie z realności tegoż Zgromadzenia lwh. 1454 nabyć:

a) potrzebny dla regulacyi ulicy Dietla grunt z parceli gr. lk. 392/1 o powierzchni 2257 m² czyli 627·5 sąż. kwadrat,

b) potrzebny dla regulacyi ulicy Augustyańskiej grunt z parcel gr. lk. 391, 390, 392/8 i 419 o powierzchni 603 m² czyli 168 sąż. kwadrat.

2) Odstąpić w zamian Zgromadzeniu X. X. Augustyanów w Krakowie, dla uporządkowania otoczenia ich kościoła, grunt z realności m. lwh. 1783 w Krakowie

o powierzchni 926 m² czyli 258 sąż. kwadr., mianowicie: część parceli gr. lkat. 2425, nowemi lkat. 2425/2 i 2425/3 oznaczoną, i część parceli gr. lkat. 2426, nową lkat. 2426/2 oznaczoną.

3) Za nadwyżkę gruntu X. X. Augustyanów zapłaci Gmina temuż Zgromadzeniu ryczałtową kwotę 15.580 K w ośm dni po otrzymaniu przez Gminę uchwały sądowej, dozwalającej intabulacyi Gminy za właścicielkę gruntów, przez Zgromadzenie X. X. Augustyanów jej odstąpionych w stanie wolnym od ciężarów.

Z tej kwoty 15.580 K potrąci sobie jednak Gmina swoją pretensyę do Zgromadzenia X. X. Augustyanów w kwocie 341 K 36 h z tytułu kosztów sporu, przyznanych Gminie wyrokami c. k. Sądu krajowego i c. k. Sądu krajowego wyższege w Krakowie z 24. listopada 1893 L. 13080 i z dnia 16. czerwca 1894 L. 20106, oraz zaległy u X. X. Augustyanów za lata 1900/908 czynsz dzierżawny z gruntu miejskiego, wyżej pod 2) wymienionego, w kwocie 9 K tak, że za nadwyżkę gruntu X. X. Augustyanów wypłaci im Gmina gotówką tylko kwotę 15.229 K 64 h.

4) Gmina miasta Krakowa zrzeka się swej pretensyi do Zgromadzenia X. X. Augustyanów o oddanie Gminie 46 sąż. kwadrat. gruntu, przyznanych jej wyrokami c. k. Sądu krajowego i c. k. Sądu krajowego wyższego w Krakowie z 24. listopada 1893 L. 13080 i z 16. czerwca 1894 L. 20106.

5) Zgromadzenie X. X. Augustyanów w Krakowie przestawi własnym kosztem bez pretensyi do Gminy swój mur graniczny od ul. Augustyańskiej do nowej granicy swej posiadłości.

6) Koszta kontraktu i intabulacyi ponoszą strony po połowie, należytości przenośne każda strona od swojego nabytku.

7) Do podpisania kontraktu obok p. Prezydenta miasta upoważnia się Radców m. Szymona Dąbrowskiego i Jana Perosia, a na przypadek przeszkody u jednego z nich Radcę m. Stanisława Drozdowskiego.

8) Wydatek na dopłatę za nadwyżkę gruntu X. X. Augustyanów pokryć zaliczkowo z funduszu miejskiego na rachunek funduszu, jaki Gmina uzyska od c. k. Skarbu państwa tytułem wynagrodzenia za grunta miejskie, odstąpione pod kanalizacyę Wisły.

II. 1) Zgromadzeniu X. X. Augustyanów w Krakowie przyznaje się pod warunkiem nabycia przez Gminę gruntów tegoż Zgromadzenia dla regulacyi ulic Dietla i Augustyańskiej, subwencyę na wystawienie muru granicznego koło klasztoru w kwocie 5.000 K, płatną w pięciu równych ratach rocznych, począwszy od r. 1909.

2) Pierwsza rata będzie wypłacona w 14 dni po objęciu w posiadanie Gminy gruntów Zgromadzenia, pod II. 1) wspomnianych.

3) Dla pokrycia pierwszej raty przyznaje się kredyt nadzwyczajny do dz. XIV. budżetu 1909 r., na pokrycie następnych rat wstawiać będzie Wydział obrachunkowy po 1.000 K do budżetów lat 1910, 1911, 1912 i 1913.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 81131/08/I).

Parcelacya Harajewiczówki.

Koncepista dr. Wydro imieniem Sekcyi I. wnosi:

Rada miejska uchwali!

Zatwierdza się plan Budownictwa miejskiego z dnia 8. lutego 1909 r., dotyczący parcelacyi Harajewiczówki i przyległych gruntów miejskich po ulicę Koletek; przyczem postanawia się, że nowa ulica, na tych gruntach według planu powstać mająca, ma być 18 metrów szeroka, linia zaś regulacyjna ulicy Bernardyńskiej na części od ulicy na gruntach Harajewiczówki ku Rybakom ma pozostać w linii, dawniej zaprojektowanej.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 13579/09/I.).

Rozprawy budżetowe.

(Dalszy ciąg rozpraw ogólnych).

Mowa r. m. dra Ignacego Landaua.

Mowca uważa za właściwy ten objaw, że żaden ton namiętny nie ukazał się w dyskusyi budżetowej, a debata toczyła się w sposób rzeczowy. Jest to rzeczą wskazaną wobec sytuacyi, wytworzonej przez obecny zarząd miejski, który w gospodarce okazał się sprężystym i przewidującym. Mowca pragnie podnieść dwie ważne rzeczy: drożyznę i sprawę mieszkaniową. Drożyzna i jej ukrócenie należy wprawdzie do parlamentu, ale i Rada miejska może wiele uczynić przez zwalczanie wyzysku lokalnego. Należałoby mieć większą niezależność i swobodę ruchów i w tym kierunku tylko zmiana miejskiej ordynacyi wyborczej może doprowadzić do celu. Wskazując na walkę z wyzyskiem, nie ma Mowca na myśli zwalczania drobnego przemysłu i rękodzieła, dla którego poparcia pragnie z całej siły, wskazuje tylko na konieczność zwalczania jednostek. Drożyźnie mieszkaniowej zapobiedz może tylko racyonalna polityka gruntowa i mieszkaniowa. Co do gruntów, to prawdą jest, że w Krakowie panuje ciasnota miejsca, tem bardziej więc winna Gmina popierać wszelkie związki, mające na celu budowę tanich mieszkań; Gmina powinna udzielać pożyczek takim stowarzyszeniom lub za stowarzyszenia te poręczać. W tym kierunku mało zrobiła Gmina, która co do inwestycyj ogółem angażowała się w sposób plutokratyczny.

Mowca jest zwolennikiem równego i powszechnego głosowania, zgadza się jednak na to, aby przez częściową na razie reformę, jak to uchwaliły oba kluby demokratyczne, kiedyś ideał powszechności i równości został osiągnięty.

Wkońcu omówił kwestye szkolnictwa, żaląc się, że nauczyciele żydowscy nie są dopuszczani do szkół w śródmieściu i że trzy cechy, t. j. piekarzy, stolarzy i rzeźników, nie przyjmują do swych organizacyj majstrów żydowskich. Wreszcie Mowca podniósł także kwestyę zbyt surowego stosowania ustawy o spoczynku niedzielnym.

Mowa r. m. dra Grossa.

Mowca podnosi, że tegoroczny budżet przedstawia zwyczajny obraz. Źródła podatkowe pozbawione są elastyczności. Należy szukać nowych źródeł dochodów. Jako takie wskazuje Mowca odszkodowanie Gminy przez Rząd za sprawowanie puruczonego zakresu działania. Wielkie pozycye idą na „zarząd główny", bo przeszło 800.000 K. Są to głównie koszta z powodu wykonywania funkcyj władz politycznych. Rok rocznie uchwala rząd nowe agendy dla Gminy z okazyi nowych przepisów przemysłowych, ubezpieczeniowych i t. d. Cały system podatkowy krzywdzi Kraków, podatki bezpośrednie od kolei płaci się we Lwowie,

miasto nasze z tego nic nie ma. Kraków jest jedynem miastem niestołecznem w państwie, które płaci akcyzę rządową. W Kole polskiem źle też postawiono tę sprawę, żądając zniesienia akcyzy równocześnie dla Lwowa i Krakowa. Tymczasem w komisyi podatkowej Izby posłów Mowca tę sprawę poruszył i wszyscy posłowie niemieccy uznali słuszność postalutu, aby tylko stolica kraju (Lwów) akcyzę płaciła, a Kraków był od niej wolny.

W sprawie drożyzny mieszkań podniósł Mowca, że na razie wiedeńska „*Zentralstelle für Wohnungsreform*“ i filie krajowe mało robią z powodu szczupłych funduszów. U nas sprawa gruntów pofortecznych może być podłożem dla regulacyi kwestyi mieszkaniowej. Wskazane byłyby spółki budowlane, jako stowarzyszenia tanich mieszkań.

Następnie omawia Mowca kwestyę reformy statutu miejskiego. Chodzi o to, aby najbliższe wybory odbyły się już na zasadzie zreformowanej, aby przynajmniej najgorsze przepisy zostały usunięte w myśl zasady, wypowiedzianej w komunikacie obu klubów demokratycznych Rady. Mowca oświadcza się także za tem, aby kobietom przyznane zostało bierne prawo wyborcze. Wejdą do Rady kobiety, które będą bardzo pożytecznym czynnikiem w akcyi drożyźnianej i dobroczynnej, jakie prowadzi Gmina. Niechaj Kraków pod tym względem uczyni początek.

Przechodząc do sprawy drożyzny i mowy r. m. dr Rafała Landaua, który wskazał na doniosłą skuteczność asocyacyj i konieczność wydzierżawienia jatki miejskiej pod kontrolą miasta — wskazuje Mowca, że taki projekt sam stawiał a dr. R. Landau w swoim czasie go zwalczał... Że można w kierunku ukrócenia drożyzny wiele zdziałać, dowodzi „Związek ekonomiczny urzędników“, który przez racyonalną gospodarkę może swoim członkom dawać towar znacznie taniej, jak np. wędliny tańsze o 60 proc. Nie wyłączając pośredników, ale regulując ich wpływy i kontrolując je, można bardzo wiele zdziałać. Mowca kończy apelem, aby do następnych obrad budżetowych załatwioną została sprawa dopuszczenia żydów do wszystkich cechów krakowskich.

Mowa r. m. dra Gertlera.

Mowca zaznacza, że należałoby jak najrychlej zreformować sposób postępowania i urzędowania sekcyj i komisyj Rady miejskiej, a przedewszystkiem zreformować nie tylko manipulacyę, ale także postępowanie administracyjne Magistratu. Prezydyum jest przeciążone swoim zakresem działania i zadań, jakie stawia Rada miejska i statut. Reforma manipulacyi Magistratu nie została jeszcze zaprowadzoną. Należy także postępowanie administracyjne Magistratu uprościć. Magistrat zastępuje Rząd w poruczonym zakresie działania, z biegiem czasu ma coraz większe obowiązki, co roku nowe wydaje się ustawy, coraz większy ciężar spada na Magistrat. My Rząd wyręczamy, to też powinno Prezydyum starać się o to, aby Gmina otrzymała od Rządu wynagrodzenie za poruczony zakres działania. Magistrat powinien przez uproszczenie postępowania administracyjnego i manipulacyi zyskać na energii twórczej powinien starać się urzeczywistnić myśli socyalno-polityczne w dziedzinie życia praktycznego, w życiu codziennem, w przemyśle, handlu i rękodziele.

Mowa r. m. dra Rosenblatta.

Mowca wskazuje na harmonię, jaka objawiła się podczas tegorocznych obrad budżetowych, poczem porusza sprawę bezpieczeństwa publicznego w mieście, wskazując na wypadki napadów w ostatnich czasach. Konieczną jest poprawa tych stosunków. W tej mierze możeby się użyć pomocy kamienicznych stróżów, którzy winni wiedzieć, kto w danym domu mieszka, i kto przychodzi i kto wychodzi. Za granicą stróż przebywa stale w tym celu w t. zw. loży portyera.

Dalej porusza Mowca uproszczenie manipulacyi w Magistracie. Całe urzędowanie w Magistracie cierpi z tego powodu. Mowca wyraża zadowolenie, że pewien dochód Gminy zmniejszył się o 1.000 K, mianowicie dochód z egzekutnego. Ogółem ściąganie podatków bywa zazwyczaj u nas zanadto energiczne.

Mowca domaga się, aby w przyszłości w sprawozdaniu budżetowem podany był obraz finansowy gospodarki miejskiej, ile wynoszą długi, jakie pożyczki i jaka ich amortyzacya.

Ostatni ustęp swego przemówienia poświęcił Mowca kwestyi reformy statutu miejskiego.

Mowa r. m. Maciołowskiego.

Mowca przypomina, że w debacie nad budżetem w r. 1906 zgłosił rezolucyę, aby powołać ankietę, złożoną z ludzi fachowych i przyjaciół młodzieży, którąby wypracowała program organizacyi ćwiczeń fizycznych szkolnych. Rezolucya ta została uchwaloną. Lwów zrobił w tym kierunku bardzo wiele i życzyćby należało, aby Kraków poszedł za Lwowa przykładem, bo pojawiające się od czasu do czasu sporadyczne usiłowania są tylko chwilowym i dorywczym objawem, nie ujętym w żaden system, aczkolwiek usiłowania te nie są bez wartości. Do takich należy wniosek prof. dr. Domańskiego o utworzenie korpusów wakacyjnych. Taką akcyą częściową na wielką skalę jest objęcie i prowadzenie parku dra Jordana w zarządzie miasta i uporządkowanie tam ćwiczeń fizycznych dla dziatwy szkolnej. Dla dziatwy, której jest 10.000 w Krakowie, konieczne są dwugodzinne przynajmniej w tygodniu ćwiczenia fizyczne, zadaniem polskiej szkoły bowiem jest wychowanie pokoleń zdrowych na duchu i ciele i o tem Rada miejska powinna pamiętać.

Druga sprawa, którą polecić należy gorącej opiece Prezydyum, to kwestya lekarzy szkolnych. Mowca wyraził następnie uznanie zarządowi miasta za planowe zwiększanie liczby budynków szkolnych. W ostatnich latach wiele zrobiono w kierunku umieszczenia i należytego urządzenia szkół. Na tem poprzestać nie można, albowiem liczba dzieci wzrasta w Krakowie corocznie. Przy tej sposobności porusza Mowca opóźniające się zetatowanie szkoły im. św Mikołaja, apeluje do Prezydenta, aby dążył do zetatowania tej szkoły.

Następnie poruszył Mowca sprawę nauczycieli tymczasowych, którzy mimo potrzebnych kwalifikacyj, wszyscy z egzaminami wydziałowymi, nie rzadko ze studyami uniwersyteckiemi, po 6 do 10 lat pracować muszą na stanowiskach nauczycieli tymczasowych za połowę płacy i bez dodatków pięcioletnich. Takich jest w Krakowie osób 98, mężczyzn 44, kobiet 54. Gmina powinna się ich losem zająć przez tworzenie nowych szkół, gdy są po temu warunki, przez wprowadzenie — jak we Lwowie — podwójnego etatu tam, gdzie niema warun-

ków oddzielenia paralelek jako osobnych szkół. Zanim to nastąpi, należałoby choć procentowo podwyższyć płace. Mowca apeluje do Prezydenta, aby sprawą tą się zajął, do czego znajdzie sposobność także jako poseł sejmowy.

Wkońcu podnosi Mowca sprawę sług szkolnych i domaga się, aby Prezydyum i Rada zajęły się uregulowaniem ich poborów.

Mowca zgłasza następującą rezolucyę:

Opieka nad młodzieżą szkolną.

Rada miejska uchwala!

„Rada miejska, uznając potrzebę gorliwszej opieki, niż dotąd, nad młodzieżą w kierunku fizycznego wyrobienia, uprasza p. Prezydenta, aby powołał w tym celu ankietę, złożoną z ludzi fachowych, przyjaciół młodzieży, którąby wypracowała program organizacyi i ćwiczeń fizycznych szkolnych i jak najrychlej — najdalej w przeciągu trzech miesięcy — przedłożyła wyniki tych obrad Radzie miejskiej do ostatecznego wprowadzenia w życie". (L. 28427/909/IV.).

Mowa r. m. Heumanna.

Mowca omawia niektóre cyfry budżetu i przedstawia, że Gmina około 5 do 6 razy więcej wydaje na cele kulturalne, niż na kwestye ekonomiczne. Tak być nie powinno i możliwem jest tylko dlatego, ponieważ rządzimy się ordynacyą kuryalną; dlategoto szerokie sfery domagają się prawa głosowania do Gminy Mowca sądzi, że należałoby bardziej uwzględniać sprawy ekonomiczne, poczem omawia kwestyę mieszkaniową i sądzi, że Gmina może tu wiele zrobić. Co roku może Gmina stawiać 15 do 20 domów mieszkalnych i wynajmować je, w ten sposób domy mogłyby się same amortyzować. Mowca domaga się również popierania przez Gminę instytucyj gospodarczych w Krakowie. Kończąc, zgłasza następującą rezolucyę:

Domy mieszkalne.

Rada miejska uchwali!

„Poleca się Prezydyum miasta, ażeby w najbliższym czasie przedłożyło Radzie miejskiej projekt budowy 15 do 20 domów mieszkalnych dla 300 do 400 rodzin, w różnych dzielnicach miasta Krakowa wystawić się mających, celem wynajęcia tanich, zdrowych mieszkań, składających się przeważnie z jednego pokoju i kuchni.

Równocześnie poleca się Prezydyum miasta wspierać istniejące i w tym roku nowopowstające Stowarzyszenia gospodarcze dla budowy domów dla tanich mieszkań przez przystąpienie do takowych z większymi udziałami i sprzedanie im parcel budowlanych pod przystępnymi warunkami". (L. 28428/909/Prez.).

Mowa r. m. dra Meiselsa.

Mowca omawia drożyznę mieszkań. Gmina nie może wprost zapobiedz drożyźnie mieszkań, gdyż 20% mieszkańców mieszka nieodpowiednio Miasto winno zatem kupować grunta i to we wszystkich dzielnicach miasta, wspierać prywatne Towarzystwa mieszkaniowe, wykupić tramwaj i rozszerzyć go we wszystkich kierunkach miasta Gmina winna założyć park ludowy, rozszerzyć park dr. Jordana. W końcu wskazuje Mowca na upośledzenie Kaźmierza pod każdym względem. Domaga się dalej, aby urzędników żydów przyjmowano do urzędów autonomicznych, gazowni, Kasy Oszczędności i t. p.

Mowca zgłasza następujące rezolucye:

Sprawy mieszkaniowe.

Rada miejska uchwala!

„Rada miejska uważa za wskazane, by w Wydziale aprowizacyjnym utworzony został jak najśpieszniej referat dla spraw mieszkaniowych i by przy takowym utworzoną została biblioteka i archiwum dla spraw mieszkaniowych". (L. 28429/909/Prez.).

„Uprasza się Prezydyum, by bezzwłocznie przystąpiło do zakupna gruntów w okolicy dzielnicy VIII. celem umożliwienia jak najrychlejszego uzyskania hygienicznych mieszkań dla tej dzielnicy". (L. 28430/909/Prez.).

Z powodu spóźnionej pory Przewodniczący zamyka posiedzenie jawne o godzinie 9. wieczorem, a zarządza tajne.

Posiedzenie nadzwyczajne (19. w kad. XV.) z dnia 16. marca 1909.

Przewodniczący: Dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: Dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: Dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **44**.

Radcy miejscy: Bialik, Daszyński, Dębicki, dr. Doboszyński, Epstein, dr. Fierich, dr. Gross, Heuman, dr. Jaworski, Maywalt, Mendelsburg, dr. Petelenz, Porębski, dr. Rosenblatt, Sędzimir, Sołtysik, Stachowski, dr. Staniszewski, dr. Starzewski, Sulikowski, Suski, Szatkowski, dr. Tilles, dr. Wasung, Wolny **(25)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie $5^3/_4$ wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Budżet na rok 1909.

Dalszy ciąg rozprawy ogólnej.

Mowa r. m. Turskiego.

Mowca wskazuje, że tegoroczna dyskusya budżetowa toczyła się głównie pod hasłem zwalczania drożyzny. W związku ze sprawą mieszkaniową należy wspomnieć o kwestyi tramwajowej, która wobec „Wielkiego Krakowa" będzie niezwykle piekącą. Bez tramwaju w rękach miasta niema mowy o racyonalnej polityce gminnej. Bez tramwaju miejskiego nie można sobie wyobrazić dzielnic robotniczych i handlowych; miasto musi mieć decydujący głos w sprawie taryfy tramwajowej, rozwoju linii i prowadzenia ruchu. Dzisiejszy stosunek spokojnej wojny z Towarzystwem prywatnem musi się zakończyć. Miasto musi wziąć tramwaj w swoje ręce Dalej przechodzi Mowca do spraw, wiążących się z wybitnie polskim charakterem Krakowa; domaga się współdziałania reprezentacyi miejskiej w różnych przejawach życia narodowego, współdziałania przy wycieczkach ludowych do Krakowa, w walce z niemczyzną; zwraca uwagę na cudzoziemszczyznę w umundurowaniu służby

miejskiej, straży pożarnej i akcyzowej. Mowca podejmuje następnie podnoszoną w Radzie miejskiej kwestyę żydowską. Szukać należy rozwiązania tej trudnej kwestyi na gruncie wspólnego dążenia w tym kierunku, aby za równouprawnieniem wobec ustaw państwowych nastąpiło równouprawnienie, płynące z duszy narodu. Mowca przypomina cześć, jaką społeczeństwo polskie otacza postacie żydów z historyi Polski, oraz znanych współczesnych, którzy współdziałali z nami na wspólnym gruncie. Na tym wspólnym gruncie Mowca widzi możność wzajemnego wypowiedzenia się, opartego na wzajemnem zaufaniu.

Przemówienia Dyr. Grodyńskiego i Wiceprez. dra Szarskiego.

Dyrektor Magistratu Grodyński udziela kilku wyjaśnień, odnoszących się do reformy manipulacyi w Magistracie. Obawa, że projektu reformy nie da się wprowadzić, jest nieuzasadnioną, albowiem prawidła nowej manipulacyi oparte są na zasadach, już wypróbowanych w Namiestnictwie i Starostwach dolno-austryackich. Zniesione będą urzędy pomocnicze wspólne, jak Dziennik podawczy, Registratura i Ekspedyt, natomiast zaprowadzone będą osobne kancelarye w poszczególnych wydziałach Magistratu Kredyt w budżecie na reformę manipulacyjną usprawiedliwiony jest wydatkami koniecznymi na druki, wzory, prasę litograficzną, poruszaną elektrycznością. Są to jednak wydatki jednorazowe, które budżetu stale obciążać nie będą. Koszta stałe będą natomiast znacznie mniejsze.

Wiceprezydent dr. Szarski reaguje na momenty, podniesione przez kilku radców w kwestyi drożyźnianej, przyczem wskazuje, że światła i cienie niezupełnie równo zostały rozdzielone. Co do kwestyi mięsnej, zarząd miasta utworzył w swoim czasie dwie jatki mięsne, subwencyonował jatki z taniem mięsem. Chcąc zapobiedz drożyźnie węgla, zarząd utworzył miejski skład węgla Podczas strajku piekarskiego Gmina zajęła również energiczną postawę. Projekt, aby Gmina prowadziła jatki mięsne, nie ma praktycznej wartości; zresztą rzeźnicy nigdy nie zgodzą się na to, aby zejść mieli ze swego charakteru przemysłowego, a stali się tylko przekupniami. Gmina zrobiła w kwestyi zwalczania drożyzny wszystko, co tylko do niej należało. Mowca wskazuje na odnośną akcyę Magistratu przed dwoma tygodniami z powodu podrożenia wędlin.

Mowa Prezydenta miasta.

Prezydent dr. Leo dziękuje Radzie za tak szczegółowe roztrząsanie spraw gospodarki miejskiej z okazyi budżetu, który co roku daje asumpt niejako do ogólnej spowiedzi. W debacie względnie mało miejsca poświęcono krytyce finansów miejskich. Jest to rzecz pocieszająca. Były wprawdzie poprzednio głosy, które mogły zachwiać nawet zaufanie do egzekutywy miejskiej, ale kwestye te zostały należycie wyjaśnione. W każdym razie podnieść tu należy, że Kraków, siedziba nauki, sztuki i inteligencyi polskiej, niestety nie jest siedliskiem polskiego kapitału. Miasto ścieśnione, jedna z nielicznych twierdz w państwie, w sztuczny więc sposób powstrzymywane w swoim rozwoju, sponiewierane przez ustawodawstwo podatkowe tak dalece, że nawet Kolej Północna, kończąca się w Krakowie, płaci podatki we Lwowie — to miasto znajduje się istotnie w ciężkiem położeniu. Mimo to jednak budżet nasz przekroczył już 4 miliony. Roczny przyrost budżetu wynosi prawie $7^3/_4$ w każdem dziesięcioleciu, t. j. zwiększył się znacznie i to dzięki zwiększaniu się dochodów Gminy przez wydatną gospodarkę inwestycyjną. Okolica miasta staje się coraz bardziej przemysłową. Prezydent podnosi dalej, że Kraków ma prawo apelować do kraju i Sejmu, aby miastu naszemu przychodziły z pomocą, albowiem Kraków musi spełniać wyjątkową misyę narodową i kulturalną, której się nam wyprzeć nie można. Prezydent odpowiada następnie jednemu z mowców, który zarzucił, że miasto nasze angażuje się w inwestycye o kierunku plutokratycznym. Zarzucono, że odnowiono stary teatr; była to inwestycya konieczna ze względu na odczuwany tak bardzo przez ogół brak sali koncertowej i siedziby dla Tow. muzycznego w Krakowie. Powstały w starym teatrze sklepy, które wraz z dzierżawą sal koncertowych i Tow. muzycznem cały wydatek na przebudowę starego teatru amortyzują. Prezydent wykazuje następnie, że nie miały cechy plutokratycznej inwestycye w brukach, kanałach, rzeźni, dalej, że dopiero obecnie opracowuje się plany, odnoszące się do gruntów pofortyfikacyjnych, nieuzasadnione więc były wyrzuty, czynione co do domów robotniczych. Rzecz będzie obmyślana w roku bieżącym, p. architekt Bandurski otrzymał polecenie przestudyowania tej sprawy i wygotowania planów. Rozpatrując wywody innych mowców, odpiera Prezydent zarzuty, że administracya miejska jest zbyt kosztowną i niesprawną. Nie może się zgodzić Mowca z wywodami posła Bandrowskiego, aby wysokość kosztów administracyi mierzyć stosunkiem do wysokości budżetu; ona musi być liczoną na głowę mieszkańca Porównując koszta administracyi Krakowa do innych miast, wykazuje Prezydent między innemi, że one w Krakowie muszą być wyższe, albowiem publiczność krakowska jest niesłychanie wybredna, co na jej pochwałę zresztą podnieść należy. Prezydent odczuwa jednak odpowiedzialność, jaka na nim ciąży, aby dążyć do potanienia administracyi. W sprawie zamiany policyi wojskowej na miejską wyjaśnia Prezydent, że Ministerstwo spraw wewnętrznych na wezwanie, aby zmienić policyę wojskową w Przemyślu, Krakowie i Lwowie na miejską odpowiedziało, że uczynić tego nie może z powodu braku funduszów. W sprawie tej konferował zresztą Prezydent przed kilku dniami z Namiestnikiem, który oświadczył, że wszelkich dołoży starań, aby przyczynić się do przeprowadzenia tego postulatu.

Co do drożyzny mieszkań, co do których Gmina rozpocząć będzie musiała wydatniejszą akcyę, zaznacza Prezydent, że wniosku o wybudowanie gminnych domów czynszowych nie da się urzeczywistnić. Stosunki w Krakowie są tego rodzaju, że idąc równolegle ze zwiększaniem się ludności, należałoby co roku budować przynajmniej 50 nowych kanienic. Ruch budowlany tymczasem przez szereg lat znajdował się w zupełnej stagnacyi; budowano zaledwie czwartą część tego, czego Kraków w normalnym swym rozwoju potrzebuje. Jedną z przyczyn tego silnego zastoju budowlanego po r. 1900, gdzie cyfra wybudowanych kamienic spadła do cyfry 11, t. j. do $^1/_5$ normalnego zapotrzebowania, było gwałtowne podwyższenie podatków bezpośrednich, t. j. domowo-czynszowych. W pięcioleciu od r. 1897—1902 wynosiło ono

około 1,700.000 koron, co jest wprost niesłychanem zjawiskiem w historyi rozwoju podatkowych stosunków. Fakt ten przeraził poprostu przemysłowców budowlanych, zwłaszcza, że jednocześnie gwałtowne podrożenie robocizny i materyału czyniło budowę domów znacznie mniej rentującą. Nadto na zastój budowlany wpłynęło podrożenie gotówki i wielkie trudności w uzyskaniu dostatecznie wysokich pożyczek hipotecznych, nie mówiąc już o podwyższeniu cen terenów budowlanych i o ich niedostateczności na obszarze Krakowa. Gmina przedewszystkiem musi dostarczyć dogodnych gruntów; co uczyniła, zakupując grunta pofortyfikacyjne i zyskując przez to olbrzymi obszar budowlany. Przez nabycie gruntów pofortyfikacyjnych zyskano nietylko sto morgów terenu, ale nadto umożliwiono przesunięcie rejonu fortecznego i wskutek tego zwolniono od rewersów demolacyjnych wielkie terytoryum, obejmujące Półwsie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Błonia miejskie, Czarną Wieś, Nową Wieś i Łobzów — razem obszar około 7 klm. kwadr., a więc o kilometr kwadratowy większy, niż cały dotychczasowy Kraków. Zniesienie rewersów na tym obszarze umożliwi dopiero parcelacyę gruntów i budowę domów piętrowych. Drugim środkiem w akcyi mieszkaniowej będzie ułatwienie komunikacyi przez tramwaj, który musi się stać własnością Gminy; Gmina musi dalej popierać dostarczanie taniego kredytu budowlanego i hipotecznego, ułatwiać go i ożywiać, musi utworzyć nową ustawę budowlaną. Prezydent zaznacza, że popierać będzie dążenia do wybudowania hali dla rękodzielników i do zniżenia cen za światło elektryczne dla potrzeb przemysłowych; Gmina udzieli gruntu, na którym stanąć będzie mógł dom dla Izby rękodzielniczej. Co do spraw szkolnych, wskazuje Prezydent na to, że w trzech latach wybudowano więcej szkół, niż w ostatnich dwudziestu; ta kwestya i nadal będzie Prezydyum leżała na sercu. W sprawie mianowań nauczycieli żydów dla śródmieścia i dzielnic poza Kazimierzem, oświadcza Prezydent, że w sprawach tych decydują kollegia (Rady miejskiej, Rady szkolnej okręgowej i Rady szkolnej krajowej) w tajnem głosowaniu i że sam jako przewodniczący nie ma żadnej ingerencyi. Jeżeli wynik obsadzeń jest dla żydów dotąd ujemny, to dzieje się to może jeszcze z powodu pewnych przesądów i uprzedzeń. Byłoby lepiej, aby społeczeństwo nie separowało się, aby się raczej zbliżało i jednoczyło pod każdym względem. Co do przyjmowania rękodzielników żydowskich do cechów, oświadcza się Prezydent za tem, aby praktyka stanęła możliwie jak najprędzej na zasadach stanu prawnego.

Wkońcu wskazując na reformę statutu miejskiego, oświadcza Prezydent, że dopuszczenie szerokich warstw do udziału w zarządzie miejskim jest postulatem sprawiedliwości, który w najbliższych czasach wejść już powinien na praktyczne tory. — Oba kluby większości powzięły już odnośne uchwały, a Magistrat na tych samych zasadach współdziałać będzie skutecznie z Radą, starając się, aby prace Komisyi szły raźno, aby materyał wypracowany był rychło i na prawdziwych opierał się cyfrach, tak, aby reforma ordynacyi wyborczej wnet została dokonaną. Z chwilą bowiem, gdy się stanęło na stanowisku, że jakiejś grupie należy się pewne prawo, odwlekanie tego prawa nie jest dobrym środkiem polityki społecznej, nie przyczyni się ono bowiem do uspokojenia umysłów w mieście. Z projektem reformy wyborczej łączy jednak Mowca drugi postulat, aby równocześnie zmienione zostały te postanowienia statutu, które odnoszą się do administracyi Musi ona być sprężystszą; dosyć ciężkim aparatem sekcyj i komisyj pracować dłużej nie możemy. Uproszczenie postępowania leży w interesie obywateli, Rady miejskiej, wreszcie administracyi samej.

Mowa generalnego sprawozdawcy budżetowego.

Referent generalny r. m. Federowicz wskazuje, że żaden z mowców nie wystąpił z poważniejszymi zarzutami przeciw gospodarce miejskiej. Przeciwnie podniesiono, że jest ona ostrożną, że budżet nie wykazuje niedoboru, zamknięcia rachunkowe ostatnich lat wskazują, że rzeczywiste dochody były znacznie wyższe od preliminowanych. I dziś może Referent na podstawie zasięgniętych informacyj podać do wiadomości Rady, że zamknięcie rachunkowe za r. 1908 przynosi pewną nadwyżkę. Jeżeli jednak słusznie żądamy, aby gospodarka była oszczędną, to trudno zrozumieć, dlaczego jeden z mowców wyraził zapatrywanie, że budżet nasz jest za szczupły. Szczupłość ta znajduje umotywowanie najpierw w niskim stopniu zamożności mieszkańców, następnie w tem, że Kraków, nie będąc stolicą kraju, pozbawiony jest tych dochodów, jakie mają wszystkie stolice do rozporządzenia. Nie należałoby więc tej szczupłości budżetu się dziwić, a raczej z pewnem uznaniem to podkreślić, że administracya tak wielkiego miasta, która ponosić musi nadto jako duchowa stolica Polski dużo specyalnych wydatków, zdołała w tak ciasnych ramach budżetowych pomieścić bez deficytu wszystkie swoje wydatki. Mimo jednak, że wskazywano na szczupłość budżetu, nie skąpiono wniosków i projektów, których przeprowadzenie byłoby bardzo kosztownem.

Następnie Referent stwierdza, że obraz sytuacyi finansowej miasta skreślony jest w sprawozdaniu budżetowem jasno i przejrzyście. Zachodziłaby chyba tylko potrzeba objaśnienia, ile miasto ma jeszcze do dyspozycyi z pożyczki, uchwalonej na różne cele gminne Z ostatniej pożyczki zrealizowano jedynie kwoty potrzebne na wyposażenie elektrowni i gazowni.

Wkońcu porusza Referent aktualne kwestye polityczne i wypowiada pragnienie, aby tak reforma administracyi, jak i prawa wyborczego dokonaną została w należytym spokoju, przy uwzględnieniu wszystkich usprawiedliwionych interesów społecznych. Jednostronne traktowanie z czyjejkolwiek strony tak trudnego zadania musiałoby wyjść na szkodę ogólnych interesów Gminy. Reforma administracyi wymaga jej uproszczenia i dania jej przez to większej sprężystości a prawdopodobnie i taniości. Reforma wyborcza dopuścić musi wszystkie warstwy społeczne do udziału w reprezentacyi miasta. W tym kierunku zapatrywania są zgodne a zgodność poglądów, jakie się objawiły w tegorocznej dyskusyi budżetowej, usuwa obawy, aby prace nad reformą statutu nie wydały jak najlepszych rezultatów.

Przemówienie r. m. Konopińskiego.

Mowca oświadcza, że jako delegat do Rady szkolnej krajowej, zajmował się sprawą zetatowania szkoły wydziałowej im. św. Mikołaja. Sprawa ta utknęła na interpretacyi ustawy szkolnej przez Wydział krajowy

w tym kierunku, że nowe szkoły wydziałowe utrzymywać powinno m. Kraków w zupełności. Dla Krakowa sprawa ta jest ważną i zasadniczą, a rozstrzygniętą być powinna przez Sejm, jeżeli rozwój szkolnictwa krakowskiego nie ma natrafić na nieprzeparte zapory finansowe.

Rozprawa szczegółowa.

Na wniosek Przewodniczącego uchwalono przeprowadzić dyskusyę szczegółową nad poszczególnymi działami budżetu, oraz uwolnić każdego ze Sprawozdawców od czytania

Dział I. Zarząd główny.

Sprawozdawca r. m. dr. Ponikło

Bilans:

Wydatki zwyczajne	K	876.713
Wydatki nadzwyczajne	„	34.450
Dochody	„	65.938
Niedobór	K	845.225

Pośrednictwo w pracy.

R m. Rafał Landau podnosi konieczność rozszerzenia etatu okręgowego Urzędu pośrednictwa w pracy i zgłasza następującą rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat, by ile możności jak najprędzej przedłożył Radzie wniosek o utworzenie filii biura pośrednictwa w Dzielnicy VII. lub VIII. (LM. 25.405/909/O. U. P. P.).

Kierownik Urzędu pośrednictwa w pracy dr. Kumaniecki wkazuje, że utworzenie filii jest rozważane; jeżeli dotąd jeszcze tego nie zrealizowano, to dlatego, że wskazaną jest pewna ostrożność.

Ubezpieczenie dyetaryuszy.

R. m. dr. Gertler zgłasza następującą rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat, aby sprawę ubezpieczenia dyetaryuszy w kraj zakładzie ubezpieczenia ponownie poddał rozpoznaniu Sekcyi III. po poprzedniem porozumieniu się z wydziałem stowarzyszenia dyetaryuszy, aby 44 dyetaryuszy zawodowych włączyć do funduszu emerytalnego urzędników na takich samych zasadach, jak postąpił Rząd z oficyantami kancelaryjnymi, płacąc do funduszu emerytalnego tyle, co oficyanci, t. j. 3·6% od płacy". (LM. 25.407/909/VI. b.).

Płace pomocników dziennych.

R. m. dr. Gertler zgłasza następującą rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat, aby sprawę podwyższenia płacy dyetaryuszy i służby pomocniczej załatwił jak najrychlej. Odnośny wydatek pokryje się w r. b. kredytem dodatkowym" (LM 25.403/909/Prez.).

Oddział rękodzielniczy.

R. m. Kosobucki zgłasza rezolucyę:

„Poleca się Magistratowi, aby przy Wydziale III. a. utworzono osobny oddział dla spraw rękodzielniczych, aby sprawy były prędzej załatwiane, a fuszerka tępiona przez osobnego urzędnika". (LM. 25 404/909/Prez.).

Stroje narodowe.

R. m. Turski zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat, aby na podstawie opinii znawców historycznych strojów narodowych dążył do zmiany umundurowania tych wszystkich funkcyonaryuszów miejskich, którzy obecnie mundurów używają". (LM. 25.408/909/I.

Miejska kopalnia węgla.

R. m. Godzicki podnosi, że miejski skład węgla jest tylko częściowym regulatorem cen, ale kwestyi węglowej rozwiązać nie jest w stanie. Uczynić to możnaby tylko wtedy, gdyby Gmina nasza posiadała własne kopalnie węgla. Wiedeń dał nam w tym kierunku dobry przykład. Mowca zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat, aby w ciągu r. b. poczynił wyczerpujące studya nad zakupnem terenów węglowych w najbliższej okolicy Krakowa oraz nad założeniem kopalni węgla na tych terenach miejskich i przedłożył Radzie miejskiej odpowiednie wnioski". (LM 25.409 1909/I., L. prez. 148/909).

Urzędnicy manipulacyjni.

R. m. Hałatkiewicz zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się Prezydyum miasta o rychłe przedłożenie Radzie miejskiej wniosków o polepszenie awansu w etacie urzędników manipulacyjnych". (LM. 25.406/909 Prez.).

W głosowaniu uchwalono Dział I. budżetu i wszystkie zgłoszone rezolucye, oraz rezolucyę komisyi budżetowej:

Dziennik rozporządzeń.

Wzywa się Magistrat, aby w Dzienniku rozporządzeń ogłaszano uchwały sekcyj i komisyj (LM. 173/909/Prez.).

Przewodniczący zamyka posiedzenie, odraczając dalszy ciąg obrad budżetowych do następnego posiedzenia w poniedziałek 22. b. m.

Posiedzenie nadzwyczajne (20. w kad. XV.) z dnia 20. marca 1909 r.

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.

I. Wiceprezydent miasta: dr. Henryk Szarski.

II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.

Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **44**.

Radcy miejscy: Beringer, Bialik, Birnbaum, Daszyński, dr Doboszyński, Epstein, dr. Fierich, dr. Gross, Hałatkiewicz, Jawornicki, dr. Koy, dr Lustgarten, Mendelsburg, dr. Petelenz, Porębski, dr. Rosenblatt, Schmelkes, Sędzimir, Sołtysik, Stachowski, dr. Staniszewski Sulikowski, Szatkowski, dr. Tilles, hr. Wodzicki **(25)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. po południu.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Jubileusz Cesarski.

Sekretarz Rady m. odczytuje pismo Delegata c. k. Namiestnika w Krakowie, wystosowane do Prezydenta miasta, a zawierające Najwyższe podziękowanie Monarchy dla Rady m. Krakowa z powodu wyrazów hołdu z okazyi 60-letniego jubileuszu rządów Najj. Pana.

Oświadczenia w sprawie żydowskiej.

Wiceprezydent Sare odpowiada na przemówienie r. m. Turskiego z ostatniego posiedzenia. Dyskusya była już wtedy zamknięta i Mowca nie mógł odpowiedzieć. Dziś oświadcza w swojem i kolegów-żydów imieniu, że zarzut r. m. Turskiego jest niesłuszny. Rzesze żydowskie mówią i uczą się po polsku, po polsku

także czują. Dużo było również dobrych patryotów, choć byli wyznania mojżeszowego.

R. m. Turski oświadcza, że nie chciałby, aby z jego przemówienia wysnuwane być miało przypuszczenie jakiegokolwiek wyrzutu lub zarzutu. Mowca powiedział z najlepszą wiarą i wolą, że wspólne są prawa i obowiązki. Bez wzajemnej nieufności, lecz z wiarą w siebie powinni wszyscy iść w jednym kierunku.

Budżet na rok 1909.

(Dalszy ciąg dyskusyi szczegółowej).

Dział II. Zarząd majątku miejskiego.

W miejsce nieobecnego referenta budżetowego r. m. Beringera Naczelnik miejskiego Wydziału Obrachunkowego Krzyżanowski odczytuje

Bilans:

Wydatki zwyczajne	K	124.985
„ nadzwyczajne	„	15.875
Razem . .	K	140.860
Dochody zwyczajne	K	844.789
„ nadzwyczajne	„	167.755
Razem . .	K	1,012.544
Nadwyżka pokrycia	K	871.684

W głosowaniu przyjęto Dział II. i rezolucyę komisyi budżetowej:

Czynsze w Sukiennicach.

Rada miejska poleca Magistratowi, aby przy odnawianiu kontraktów rozpatrzył, czy czynsze dzierżawne ze sklepów i kramów w Sukiennicach odpowiadają dzisiejszym stosunkom (L. 30287/09/I.).

Dział III. Opodatkowanie i opłaty gminne.

W miejsce nieobecnego referenta budżetowego r. m. dr. Grossa Naczelnik miejsk. Wydziału Obrachunkowego Krzyżanowski odczytuje

Bilans:

Wydatki zwyczajne	K	620
„ nadzwyczajne	„	—
Razem . .	K	620
Dochody zwyczajne	K	2,128.300
„ nadzwyczajne	„	—
Razem . .	K	2,128.300
Nadwyżka pokrycia	K	2,127.680

Przyjęto.

Dział IV. Zarząd długu miejskiego

W miejsce nieobecnego referenta budżetowego r. m. dr. Grossa Naczelnik miejskiego Wydziału Obrachunkowego Krzyżanowski odczytuje

Bilans:

Wydatki zwyczajne	K	620.712
„ nadzwyczajne	„	—
Razem . .	K	620.712
Dochody zwyczajne	K	110 642
„ nadzwyczajne	„	—
Razem . .	K	110 642
Niedobór	K	510 070

Przyjęto.

Dział V. Bezpieczeństwo publiczne.

Referent budżetowy r. m. Dąbrowski odczytuje

Bilans:

Wydatki zwyczajne	K	346 357
„ nadzwyczajne	„	8.000
Razem . .	K	354.357
Dochody zwyczajne	K	5.450
„ nadzwyczajne	„	200
Razem . .	K	5.650
Niedobór	K	348.707

Miejski zakład ubezpieczeń.

R. m Godzicki wskazuje, że gmina miasta Pragi założyła własny zakład ubezpieczeń i zakład ten pomyślnie się rozwija, a z zysków swoich przyczynia się znacznymi datkami do utrzymania miejskiej straży pożarnej. Mowca sądzi, że przykład Pragi jest zachęcającym do utworzenia podobnego zakładu w Krakowie.

Mowca zgłasza wniosek:

„Wzywa się Magistrat, aby sprawę założenia miejskiego Zakładu ubezpieczeń od ognia i innych szkód, z zakresem działania na miasto Kraków i inne gminy podmiejskie wszechstronnie zbadał i przedłożył Radzie miejskiej sprawozdanie najdalej do dnia 1. października b. r. (LM. 26841/09).

R. m. dr. Domański w odpowiedzi na wywody r. m. Godzickiego zaznacza, że nic nie ma przeciw odesłaniu wniosku jego do Magistratu, ale przypomina, że nad tą sprawą zastanawiała się już Sekcya ekonomiczna i przyszła do przekonania, że miejskiego zakładu ubezpieczeń w Krakowie utworzyć się nie da, bo u nas są inne stosunki, aniżeli w Pradze, bo nasze gminy podmiejskie mają bardzo liche budynki, a Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń ma tutaj swoją siedzibę, daje pracę bardzo znacznej liczbie rodzin, więc z tem liczyć się potrzeba.

Oświetlenie ulic.

R. m. Konopiński wskazuje, że niema dotychczas oświetlenia elektrycznego na ulicach Krakowa. Przynajmniej na najbardziej ożywionych punktach (zbieg ulic Basztowej i Lubicz) należałoby ustawić latarnie elektryczne. Mowca zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się zarząd miasta, aby w ważniejszych punktach miasta zaprowadzono żarowe lampy elektryczne“. (LM. 26844/09/el).

Dyrektor gazowni miejskiej Dąbrowski zaznacza, że Komisya elektryczna pragnie oświetlić ważniejsze punkty miasta lampami łukowemi; nastąpi to po zbudowaniu drugiej elektrowni. W jesieni z. r. wzmocniono oświetlenie gazowe w różnych punktach miasta.

Policya cywilna.

R. m. dr. Rafał Landau zgłasza następującą rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat, by zbadał sprawę zastąpienia policyi wojskowej cywilną i odnośne wnioski, do tego celu zmierzające, Radzie miejskiej przedłożył". (LM. 26851/09/V.).

Pasza dla koni.

Referent budżetowy popiera wszystkie rezolucye, sam zaś czyni wniosek, aby podwyższyć wydatek przy pozycyi „pasza dla koni" z powodu przekroczenia tego kredytu w zeszłym roku. Po wyjaśnieniu, udzielonem przez Przewodniczącego, modyfikuje Referent budżetowy swój wniosek w formie rezolucyi:

„Wzywa się Magistrat, aby przedłożył sprawozdanie z obliczeniem co do wydatku na paszę dla koni odnośnie do Dz. V. 2 *d.* budżetu". (LM. 27654/09/I).

W głosowaniu przyjęto Dział V., wszystkie zgłoszone rezolucye, oraz rezolucyę komisyi budżetowej:

Straż pożarna.

Uprasza się p. Prezydenta, aby poczynił starania u Rady nadzorczej krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń o podwyższenie dotacyi Towarzystwa na straż pożarną miejską (LM. 30288/09/I.).

Dział VI. Budowy i roboty publiczne.

Referent budżetowy r. m. Uderski odczytuje

Bilans:

Wydatki zwyczajne	K	251.076
„ nadzwyczajne	„	—
Razem	K	251.076
Dochody zwyczajne	K	130.300
„ nadzwyczajne	„	—
Razem	K	130.300
Niedobór	K	120.776

Asfaltowanie ulic.

R. m. Konopiński domaga się, aby zarząd czyszczenia miasta większą otaczał opieką nieliczne bruki asfaltowe ulic w mieście.

Wiceprezydent Sare stwierdza, że Budownictwo miejskie pamięta o tej sprawie.

R. m. dr. Domański wskazuje, iż miasto pod względem czystości wygląda nieszczególnie, w czem ponoszą także winę właściciele realności. Mowca domaga się, aby chodniki asfaltowe czyszczone były szczotką

R. m. dr. Gertler zgłasza rezolucyę:

„Poleca się Magistratowi, aby jak najrychlej przeprowadził wyasfaltowanie ulic Grodzkiej, Floryańskiej, Szewskiej i Sławkowskiej". (LM. 27412/09/B. b.).

Wiceprezydent Sare odpowiada, że najpierw ulice te muszą być dokładnie skanalizowane. Należy przedewszystkiem pomyśleć o wyasfaltowaniu Rynku, na co potrzeba miliona koron. Pracy tej nie można rozkładać na długie okresy czasu, ona musi być najwyżej w dwóch latach przeprowadzoną.

Stroże kamieniczni.

R. m. dr. Nowak Julian wskazuje na fatalny dostęp do Wawelu w czasie niepogody. Mowca podnosi konieczność organizacyi stróżów i zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat, aby w najbliższym czasie przedłożył projekt zorganizowania instytucyi zawodowych stróżów kamienicznych na wzór miast zachodnich". (LM. 27417/09/I.).

Skwery przed domami.

R. m. Bujwid zgłasza następującą rezolucyę:

„Rada miejska poleca, ażeby Magistrat zajął się uregulowaniem placyków przed domami pomiędzy frontem a brukiem miejskim — bądźto przez zaprowadzenie skwerów przed domami, bądźto przez ich wybrukowanie lub choćby wyszutrowanie (na ulicy Lubicz i innych, gdzie takie stosunki panują"). (LM. 27652/09/B. b.).

Inspektorzy drogowi.

R m. dr. Pareński zgłasza rezolucyę:

„Poleca się Magistratowi, aby się zastanowił nad tem, czyby nie było praktycznem ustanowić instytucyi inspektorów drogowych, powoływanych z grona obywateli miejskich". (LM. 27655/09/Prez).

R m. Dębicki zaznacza, że koła wozów ciężarowych po szynach tramwajowych uszkadzają w wysokim stopniu asfalt w ul. Basztowej.

R. m. dr. Starzewski podnosi nieporządki w ul. Batorego i Łobzowskiej przed niezabudowanemi realnościami.

Uporządkowanie Rynku.

R. m. dr. Bandrowski podnosi, że kwestya uporządkowania bruków i ulic jest palącą i trzeba się do niej zabrać jak najprędzej. Mowca sądzi, że do asfaltowania Rynku należałoby przystąpić choćby w drodze oddania tego jakiemuś przedsiębiorstwu.

R. m. dr. Wasung zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat, by w jak najkrótszym czasie przedłożył komisyi drogowo-kanałowej wnioski co do uporządkowania Rynku głównego". (LM. 27653/09/B. b.).

Referent budżetowy r. m. Uderski zaznacza, że w ciągu ostatnich 5 lat zrobiono w Krakowie więcej pod względem czystości, bruków i kanałów, aniżeli w ciągu poprzednich lat 20. Mowca jako technik wskazuje, że do Budownictwa powołano fachowe siły, założono fabrykę płyt betonowych na chodniki, a wszystkie roboty wykonywuje się dokładnie i gruntownie.

W głosowaniu Dział VI. przyjęto a następnie wszystkie zgłoszone rezolucye.

Dział VII. Upiększenie miasta.

Referent budżetowy r. m. Judkiewicz odczytuje

Bilans:

Wydatki zwyczajne	K	77.923
„ nadzwyczajne	„	13.000
Razem	K	90.923
Dochody zwyczajne	K	11.547
„ nadzwyczajne	„	—
Razem	K	11.547
Niedobór	K	79.376

Skwery.

R. m. Konopiński zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się zarząd miasta, aby zakładał skwery także poza wewnętrznym pierścieniem miasta, w pierwszym rzędzie, aby założono uchwalony już przez komisyę plantacyjną skwer na placu Matejki. (LM. 27416/09/Bb.).

Park ludowy.

R. m. dr. Gertler zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat, aby przygotował jak najrychlej projekt parku ludowego na Błoniach miejskich". (LM. 27415/09/I.).

Wiceprezydent Sare wyjaśnia, że w konkursie na plan regulacyi Wielkiego Krakowa jest warunek co do utworzenia parku ludowego.

R. m. dr. Domański podnosi potrzebę uregulowania placu Bernardyńskiego, oraz placu przy domu lekarskim.

Ulica Biskupia.

R. m. Stanisław Nowak zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat o uporządkowanie i uregulowanie placu w ulicy Biskupiej, jak również przeniesienie szkoły barakowej im. św. Wojciecha z tego placu w inne miejsce. (LM. 27413/09/Bb.).

Referent budżetowy udziela wyjaśnień a Prezydent omawia jeszcze sprawę utworzenia parku ludowego; dla rozszerzonego miasta nie wystarczy jeden park i trzeba pomyśleć o założeniu trzech lub czterech w różnych dzielnicach miasta. Magistrat w niedługim czasie przedłoży wnioski o zakupno potrzebnych terenów. Takich terenów dawniej nie nabyto i dawniejsze zaniedbanie trzeba dzisiaj odrabiać.

W głosowaniu Dział VII. przyjęto, a następnie wszystkie zgłoszone rezolucye oraz rezolucye komisyi budżetowej:

Czynsze z plant.

Rada miejska poleca Magistratowi, aby przy odnawianiu kontraktów podniósł czynsze z dzierżawy parcel na plantach. (LM. 30289/09/I.).

Park Dra Jordana.

Uprasza się p. Prezydenta, aby poczynił starania u Rządu o uzyskanie stałej subwencyi rządowej z tytułu odszkodowania za urządzanie zabaw dla młodzieży szkolnej w parku Dra Jordana (LM. 30290/09/I.).

Dział VIII. Zarząd targowy.

Referent budżetowy r. m. Schwarz odczytuje

Bilans:

Wydatki zwyczajne	K	48 826
„ nadzwyczajne	„	27.200
Razem . .	K	71 526
Dochody zwyczajne	K	113.330
„ nadzwyczajne	„	20.000
Razem . .	K	133.330
Nadwyżka	K	61.804

Bez dyskusyi przyjęto.

Dział IX. Zdrowotność miasta.

Referent budżetowy r. m. dr. Pareński odczytuje

Bilans:

Wydatki zwyczajne	K	448.847
„ nadzwyczajne	„	6 140
Razem . .	K	454.987
Dochody zwyczajne	K	254.250
„ nadzwyczajne	„	400
Razem . .	K	254.650
Niedobór	K	200.337

Prezydent Leo wyjaśnia, że wkrótce przedłożoną będzie Radzie sprawa organizacyi służby zdrowia; Sekcya ekonomiczna przedłoży też wkrótce Radzie sprawozdanie o potrzebie uporządkowania cmentarza; za kilka dni wyjadą delegaci miasta do Berna, celem zbadania tamtejszego zakładu czyszczenia miasta, który funkcyonuje nietylko dobrze ale i tanio, a po ich powrocie przeprowadzoną będzie organizacya zakładu czyszczenia miasta w Krakowie.

Zwalczanie gruźlicy.

R. m. Bujwid zgłasza rezolucyę:

„Rada miejska poleci Komisyi sanitarnej i Magistratowi rychłe przyjście z wnioskami w sprawie tłumienia rok rocznie rosnącej w kraju gruźlicy przez zbudowanie sanatoryum, założenie przychodni lub zbudowanie szpitala dla chorych". (LM. 26849/09/Fiz.).

Zakład pogrzebowy miejski.

R. m. Godzicki zgłasza rezolocyę:

Rada miejska uchwali!

„Wzywa się Magistrat, aby studya nad założeniem miejskiego Zakładu pogrzebowego i budowę domu przedpogrzebowego przyśpieszył i przedłożył Radzie miejskiej sprawozdanie i wnioski najpóźniej do 1. stycznia 1910". (LM. 26850/09/V.).

R. m. dr. Ponikło wskazuje na konieczność wprowadzenia w życie instytucyi lekarzy szkolnych i założenia szpitala epidemicznego. Mowca domaga się wyższych rang i lepszego awansu dla lekarzy miejskich.

Wychodki publiczne.

R. m. Konopiński zgłasza rezolucyę:

„Poleca się zarządowi miasta przekształcenie istniejących wychodków miejskich i budowę nowych". (LM. 26847/09/B. a).

Prezydent dr. Leo oświadcza, że Magistrat już przygotował projekt budowy wychodków kosztem stu kilkudziesięciu tysięcy koron; Sekcya ekonomiczna zajmie się nią w najbliższym czasie.

R. m. dr. Julian Nowak zaznacza ważność spraw sanitarnych dla mieszkańców miasta, a gdzie jest drożyzna, tam o dobrych stosunkach sanitarnych mowy być nie może. W zeszłym roku dużo zrobiono w kierunku sanitarnym i podjęto roboty około budowy chłodni przy rzeźni. Konieczną jest potrzeba zorganizowania dostawy dobrego mleka dla miasta. Dla zdrowotności miasta ma wielkie znaczenie uskutecznione zakupno gruntów pofortyfikacyjnych. Należy zwrócić baczną uwagę na takie instytucye, jak park Jordana, Sokół i t. p. Mowca

domaga się także przyznania takich płac lekarzom miejskim, aby mogli się poświęcić służbie dla miasta. Przy organizacyi służby zdrowia trzeba zaprowadzić pomocniczy korpus sanitarny. Należy też zapewnić departamentowi sanitarnemu wpływ na czyszczenie miasta Mowca podnosi potrzebę popierania instytucyi „Kropli mleka“ i zgłasza następującą rezolucyę:

„Kropla mleka“.

„Udzielić „Kropli mleka“ dotychczasowej subwencyi pod warunkiem, iż Urząd zdrowia uzna, że funkcyonuje prawidłowo“. (LM. (26582/09/VI a).

Pobliże OO. Reformatów.

R. m. Klemensiewicz zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat, aby sprawę regulacyi drogi od plant ku ulicy św. Marka wzdłuż muru klasztornego OO. Reformatów — oraz usunięcia wychodków z drugiej strony muru klasztoru — przy plantacyach — jak najprędzej starał się przeprowadzić“. (LM. 26846/09/Bb.).

Groby krużgankowe.

R. m. dr. Gertler zgłasza rezolucyę:

„Poleca się Magistratowi, aby postarał się o budowę grobów krużgankowych na cmentarzu“. (27414/09/B. a.).

Sprawy mieszkaniowe.

R. m. dr. Meisels zgłasza rezolucyę:

„Uprasza się Prezydyum, aby rozpatrzyło sprawę utworzenia osobnego referatu dla spraw mieszkaniowych w wydziale aprowizacyjnym, jak również utworzenia biblioteki i archiwum dla spraw mieszkaniowych i by do dnia 1 lipca przedłożyło sprawozdanie Radzie“. (LM. 28429/09/III b.)

Zakład czyszczenia miasta.

R. m. Nowak Stanisław zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat, ażeby zakład czyszczenia miasta miał na względzie także dalsze ulice.

W zakładzie czyszczenia miasta należy przystąpić jak najrychlej do wybudowania odpowiednich budynków na pomieszczenie wozów maszynowych“. (LM. 26843/09/I.).

Referent budżetowy r. m. dr. Pareński rozpatruje podniesione w dyskusyi sprawy i udziela fachowych wyjaśnień.

W głosowaniu Dział IX. przyjęto a następnie zgłoszone rezolucye.

Rezolucyę r. m. Bujwida poddaje Przewodniczący pod głosowanie osobno.

W głosowaniu nad rezolucyą r. m. Bujwida przyjęto pierwszą część wniosku do słów: „przez zbudowanie sanatoryum“. Druga część wniosku od tych słów w głosowaniu upadła. Przyjęto zarazem rezolucye komisyi budżetowej:

Stacya ratunkowa.

Poleca się Magistratowi, aby jednocześnie ze sprawą reorganizacyi służby zdrowia przedłożył wnioski co do reorganizacyi stacyi ratunkowej. (LM. 30291/09/V).

Zakład czyszczenia miasta.

Wzywa się Magistrat, aby zastanowił się nad sprawą odłączenia Zakładu czyszczenia miasta od Straży pożarnej i przedstawił odpowiednie wnioski. (LM. 30292/09/I).

Cmentarz i zakład pogrzebowy.

1. Wzywa się Magistrat, aby zastanowił się nad sprawą objęcia przez Gminę w własny zarząd „utrzymania grobów pod względem ogrodowym“ na cmentarzu miejskim.

2 Wzywa się Magistrat, aby zastanowił się nad sprawą założenia zakładu pogrzebowego miejskiego.

Na tem przerwano rozprawy budżetowe.

Nowy kanał.

Radca Budownictwa Kłeczek imieniem komisyi drogowo kanałowej i inwestycyjnej wnosi:

Zbudować kanał w całej ulicy Gazowej a wydatek na tę budowę w kwocie 16.000 koron pokryć z funduszu inwestycyjnego II. z kwoty 500 000 koron, przeznaczonej na rozszerzenie sieci kanałowej.

Bez dyskusyi uchwalono. (L 47870/09/B. b.)

Z powodu spóźnionej pory Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 9. wieczór.

Posiedzenie nadzwyczajne (21. w kadencyi XV.) **z dnia 23. marca 1909.**

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta

I. Wiceprezydent miasta: dr. Henryk Szarski.

II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.

Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **45.**

Radcy miejscy: Bialik, Daszyński, Dattner, dr. Doboszyński, Epstein, dr. Gross, Jarra, dr. Jaworski, Jawornicki, Maywalt, Margulies, Mendelsburg, dr. Pareński, dr. Petelenz, Porębski, dr. Rosenblatt, Schmelkes, Sędzimir, Sołtysik, Stachowski, dr. Staniszewski, Sulikowski, dr. Tilles, hr. Wodzicki **(24)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Ś. p. Wojciech Dzieduszycki.

Przewodniczący poświęca następujące żałobne wspomnienie pamięci ś. p. Wojciecha hr. Dzieduszyckiego:

„Żałobna wieść doszła nas ze stolicy państwa. Jeden z najwybitniejszych polityków polskich ostatniej doby, Wojciech hr. Dzieduszycki zmarł nagle dziś w nocy na posterunku swej parlamentarnej działalności. Posłując od lat 30 w Sejmie krajowym, gdzie w ostatniej kadencyi był prezesem Związku posłów prawicy, od tyluż lat w parlamencie wiedeńskim, gdzie jako prezes i wiceprezes Koła polskiego, jako członek delegacyi, wreszcie minister rodak, należał do przodujących wysoką kulturą i talentem politycznym przedstawicieli naszego narodu — zaznaczył się w najważniejszych momentach współczesnych naszych dziejów jako polityk niezwykle wytrawny i doświadczony, jako znakomity mowca parlamentarny i gorący rzecznik naszych narodowych interesów wobec parlamentu i rządu centralnego. Wybitny poeta i głęboki myśliciel przysporzył literaturze i nauce polskiej niejedno znakomite dzieło; jako człowiek wyróżniał się niezwykle szeroką i głęboką kulturą, gorącym i szczerym patryotyzmem, wielkiem poczuciem obowiązku wobec społeczeństwa i ojczyzny.

Cześć pamięci wielkiego patryoty i męża stanu!“

Prezydent podnosi, że czyniąc zadość życzeniu Rady, wyśle depesze kondolencyjne do Koła polskiego i rodziny Zmarłego. Rada przez powstanie uczciła pamięć Zmarłego.

Kanały spławne.

Sekretarz Rady odczytuje list ministra dla Galicyi Dr. Dulęby w sprawie budowy dróg wodnych

Prezydent zaznacza, iż z listu wynika, że Minister popiera gorąco sprawę budowy dróg wodnych.

Urlop.

Rada miejska udzieliła urlopu 3-tygodniowego r. m. dr. Rosenblattowi dla wyjazdu na konieczny wypoczynek.

Nauczyciele o dodatek drożyźniany.

Prezydent zawiadamia, że wpłynęła petycya tymczasowych nauczycieli i nauczycielek o przyznanie dodatku z powodu drożyżny.

R. m. Turski popiera prośbę nauczycielstwa

Prezydent wyjaśnia, że zasadnicze polepszenie płac i sanacya obecnych stosunków tej kategoryi nauczycielstwa zależy od Sejmu krajowego. Gmina będzie czyniła zabiegi w Sejmie o podwyższenie płac, oraz o zetatowanie dwóch szkół miejskich.

Petycyę przekazano Magistratowi i odnośnym Sekcyom.

Budżet na rok 1909.

(Dalszy ciąg dyskusyi szczegółowej).

Dział X. Dobroczynność.

Referent budżetowy r. m. Birnbaum odczytuje

Bilans:

Wydatki zwyczajne		K	211.469
„ nadzwyczajne		„	4.200
	Razem	K	215.669
Dochody zwyczajne		K	70.244
„ nadzwyczajne		„	—
	Razem	K	70.244
Niedobór		K	145.425

W głosowaniu Dział X. uchwalono, a następnie przyjęto następującą rezolucyę komisyi budżetowej:

Dom pracy przymusowej.

Rada miejska uchwala odnieść się do Wydziału krajowego, aby wykonując ustawę państwową z dnia 24. maja 1885, przedłożył jak najśpieszniej wniosek wysokiemu Sejmowi w sprawie założenia odpowiedniej ilości domów pracy przymusowej w Galicyi, a w szczególności założenia takiegoż domu w Krakowie lub w najbliższej tegoż okolicy i wydania w tym celu ustawy krajowej. (LM. 30294/09/VI a).

Dział XI. Sztuka i zabytki historyczne

Referent budżetowy r. m. dr. Wasung odczytuje

Bilans:

Wydatki zwyczajne		K	141.544
„ nadzwyczajne		„	43.724
	Razem	K	185.268
Dochody zwyczajne		K	51.300
„ nadzwyczajne		„	10.000
	Razem	K	61.300
Niedobór		K	123 968

Muzeum w Rapperswylu.

R. m. Turski zgłasza rezolucyę:

„Powołując się na uchwałę Rady miejskiej z r. 1907 i odnośnie do podania, wniesionego w r. 1908 do Rady miejskiej przez Radę Zawiadowczą Muzeum polskiego w Rapperswylu, — uprasza się Prezydenta, aby w r. b. przedstawił Radzie miejskiej wniosek przyznania poza budżetem subwencyi dla Muzeum". (L. 36858/09/IV).

Muzeum Narodowe.

R. m. dr. Domański zgłasza rezolucye:

1. „Poleca się Komitetowi Muzeum narodowego, by się zastanowił nad potrzebą podwyższenia pensyi Kustosza Muzeum i stosowne w tej mierze wnioski przedłożył właściwym Sekcyom a następnie Radzie miejskiej przed układaniem budżetu na rok 1910". (LM. 36854/09/IV.).

2. „Rada miejska postanawia założyć w Muzeum Narodowem galeryę artystycznie wykonanych portretów Mężów, Ojczyźnie dobrze zasłużonych, i poleca Komitetowi Muzeum Narodowego przedstawić stosowne w tej mierze wnioski". (LM. 36855/09/IV).

Biblioteka Jagiellońska.

R. m. dr. Domański zgłasza rezolucyę:

„Rada miejska uprasza Prezydenta, by w porozumieniu ze Sekcyą ekonomiczną przedstawił wprost J. Eks. P. Namiestnikowi zły stan budowlany gmachu biblioteki Jagiellońskiej i prosił o jak najśpieszniejsze doprowadzenie tego gmachu do porządku". (LM. 36852/09/I).

Teatr ludowy.

R. m. Konopiński zgłasza rezolucyę:

„Uznaje się potrzebę budowy teatru ludowego w Krakowie, w ten sposób urządzonego, aby widownia użytą być mogła także na zgromadzenia ludowe, odczyty i t. p." (LM. 36857/09/B a.).

Teatr miejski.

R. m. Peroś zgłasza rezolucyę:

Rada miejska uchwali!

„Poleca się Magistratowi przedłożyć wnioski co do robót rekonstrukcyjnych w gmachu teatralnym, jak również poleca się zastanowić nad przeniesieniem kurtyny Siemiradzkiego do Muzeum Narodowego". (LM. 36853/09/B. a.).

R. m. Kosobucki podnosi znaczenie teatru ludowego dla Krakowa. Nadto prosi, aby komisya teatralna nie udzielała zezwolenia dyrekcyi teatru miejskiego na niepotrzebne podwyżki ceny miejsc.

R. m. Stanisław Nowak zgłasza rezolucyę:

Rada miejska uchwali!

„Uprasza się Prezydyum miasta o poczynienie starań, ażeby dyrekcya teatru miejskiego urządzała dla dzieci szkolnych w miesiącach jesiennych i zimowych odpowiednie przedstawienia po cenach wstępu, przystępnych dla tejże dziatwy“. (LM. 36851/09/prez.).

Referent budżetowy dr. Wasung pod względem formalnym czyni wniosek, aby sprawy, dotyczące teatru miejskiego, traktowane były osobno przy sposobności obrad nad sprawozdaniem komisyi teatralnej.

Wniosek uchwalono.

R. m. dr Gertler zwrócił uwagę, że urządzenia osobnej sali wykładowej nie da się pogodzić z teatrem i wobec tego zachodzi potrzeba zbudowania osobnej sali wykładowej.

R. m. Maciołowski zapytuje, co słychać z zabudowaniami przy kościele św. Idziego.

R. m. Iglicki z powodu włamania się do muzeum Czapskich wskazuje, że służba przy tem Muzeum jest za słabą. Komitet, opiekujący się Muzeum, powinien nad sprawą się zastanowić.

R. m. dr. Domański wskazuje potrzebę pouczenia właścicieli prywatnych zbiorów, aby zaprowadzili takie same zabezpieczenia od pożaru, jakie istnieją już w miejskich zakładach.

Archiwum aktów dawnych.

R. m. dr. Ponikło zgłasza rezolucyę:

„Uprasza się Prezydyum, aby zechciało w myśl wniosków komisyi archiwalnej sprawę uregulowania płac archiwaryusza i asystenta w Archiwum aktów dawnych jak najrychlej przedstawić Radzie miejskiej“. (L. 36856/09/IV.).

Referent budżetowy dr. Wasung uznaje, że wszystkie rezolucye są uzasadnione, i zgadza się na nie.

Prezydent dr. Leo zaznacza, że p. Edmund Rygier, były dyrektor teatru poznańskiego, wniósł do Namiestnictwa prośbę o przelanie koncesyi, którą posiada p. Poleński, na niego. Prośbę tę Prezydent poparł jak najgoręcej, bo sądzi, że p Rygier jak najbardziej powołany jest do prowadzenia teatru ludowego. P. Rygier nadto zaproponował miastu pewien sposób rozwiązania sprawy teatru ludowego, którego wybudowania podjąłby się sam z pomocą Gminy i gdyby Gmina na ten cel ofiarowała grunt. Właścicielem byłaby Gmina, któraby dzierżawiła teatr i przeznaczała jakąś nań subwencyę. W ten sposób, mając prywatnego przedsiębiorcę, Gmina mogłaby mieć rychło teatr ludowy. Warunkiem jednak rozwoju takiego teatru musiałoby być podwyższenie subwencyi, tak od miasta, jak i Sejmu, bo 2.000 K. razem, które daje Kraków i Sejm, absolutnie nie wystarczają. Dalej zawiadamia Prezydent, że wysłał właśnie wczoraj do Namiestnictwa prośbę o przyśpieszenie odnowienia gmachu Biblioteki Jagiellońskiej. Co do budynków koło kościoła św. Idziego, to Budownictwo zestawia obecnie kosztorys restauracyi tych budynków.

W głosowaniu przyjęto Dział XI., a następnie wszystkie rezolucye zgłoszone, oraz rezolucye Komisyi budżetowej:

Teatr miejski.

Wzywa się Komisyę teatralną: 1) aby przedkładała regularnie co pół roku sprawę z rozwoju teatru miejskiego;

2) aby rozważyła sprawę powołania do życia stałych przedstawień operowych;

3) aby wspólnie z odnośnemi Sekcyami rozważyła sprawę umiastowienia teatru i sprawozdanie odnośne przedłożyła Radzie miejskiej do 1. stycznia 1910;

4) wzywa się Magistrat, aby przedłożył wnioski w sprawie urządzenia „fumoir“ w teatrze. (L. 174/09/prez., LM. 30295/09/B. a.).

Muzeum im. Czapskich.

Poleca się Dyrekcyi Muzeum, aby przedłożyła wnioski w sprawie ubezpieczenia zbiorów w Muzeum Czapskich od włamania. (LM. 30296/09/IV.).

Dom Matejki.

Wzywa się Magistrat, aby umieścił odpowiedni napis na domu imienia Jana Matejki dla orjentowania się publiczności. (LM. 30297/09/IV.).

Dział XII. Oświata.

Referent budżetowy r. m dr. Bandrowski odczytuje

Bilans:

Wydatki zwyczajne	. . . .	K	708.383
„ nadzwyczajne	. . . .	„	13.112
	Razem . .	K	721.495
Dochody zwyczajne	. . . .	K	108.808
„ nadzwyczajne	. . . .	„	—
	Razem . .	K	108.808
Niedobór	. . . .	K	612.687

R. m. Stanisław Nowak domaga się energiczniejszego wykonywania przymusu szkolnego, który widocznie jest nietęgi, skoro liczba dzieci szkolnych się zmniejszyła. Przed 10 laty było w Krakowie dzieci w wieku szkolnym 15.719, obecnie wedle sprawozdania Rady szkolnej krajowej jest tylko 12.000. Mowca zgłasza następujące rezolucye:

Nowe budynki szkolne.

„Wzywa się Magistrat, ażeby w mających stanąć nowych budynkach szkolnych Budownictwo miejskie uwzględniło także i wyposażyło te gmachy w takie także ubikacye, które mogłyby służyć na pomieszczenie dla biednej dziatwy szkolnej poza godzinami nauki, a w których dzieci otrzymywałyby prócz posiłku także zdrową opiekę. Jako niezbędne ubikacye takie uważać należy: kuchnię z refektarzem, łazienkę i osobną salę do zabaw i nauki“. (LM. 36859/09/IV.).

Dziatwa opuszczona.

„Wzywa się Magistrat, ażeby wystąpił z inicyatywą założenia miejskiego Zakładu wychowawczego dla opuszczonej i zaniedbanej moralnie młodzieży“. (LM. 36860/09/IV.).

Ławki szkolne.

„Wzywa się Magistrat, ażeby nowe wyposażenie wewnętrzne szkół miejskich a szczególnie ławki szkolne odpowiadały najnowszym wymogom pedagogiczno-hygienicznym“. (LM. 36861/09/IV.).

Szkoła im. św. Floryana.

„Wzywa się Magistrat, ażeby bezzwłocznie przystąpił do budowy gmachu na pomieszczenie dla szkoły

wydziałowej im. św. Floryana, któryto gmach odpowiadałby już w zupełności wszelkim potrzebom tej szkoły, jak również i potrzebom szkoły uzupełniającej przemysłowej, która przy tej szkole od wielu lat istnieje". (LM. 36862/09/IV.).

R. m. Bujwid zgłasza rezolucye:

Sala ludowa na odczyty.

„Wzywa się Magistrat, aby przyszedł z wnioskami w sprawie budowy sali odczytowej dla wykładów popularnych w rodzaju Uranii berlińskiej". (LM. 36865/09/IV.).

Bratnia pomoc w Zakopanem.

„Przekazuje się Magistratowi sprawę konieczności podwyższenia dotacyi dla Pomocy bratniej w Zakopanem, dopóki Gmina sama nie zbuduje sanatoryum przeciwgruźliczego". (LM. 36864/09/IV.).

R. m. dr. Julian Nowak, prosi o podwyższenie subwencyi dla gimnazyum żeńskiego im. królowej Jadwigi w pałacu Spiskim tak, aby dorównała subwencyi dla drugiego gimnazyum żeńskiego.

Muzeum techniczno-przemysłowe.

R. m. Iglicki zgłasza rezolucyę:

„Poleca się Komitetowi przy Muzeum techn. przem. do uchwały:

Obsadzenie posad nauczycielami fachowymi w działach rękodzielniczych z wiedzą, odpowiadającą postępom techniki z lat ostatnich.

Podział konkursów na drobniejsze działy w rękodzielnictwie. Odpowiednie nagrody za praktyczne urządzenia mieszkalne". (LM. 36863/09/IV.).

Uniwersytet ludowy im. Adama Mickiewicza.

R. m. X. Krupiński, opierając się na sprawozdaniach Uniwersytetu ludowego im. Mickiewicza, wskazuje, że wyziębia on wiarę, osłabia uczucia moralne młodzieży, psuje poczucie porządku i ładu społecznego. W czytelni znajdują się dzieła autorów socyalno-demokratycznych, dzieła treści niemoralnej, odczyty odznaczają się tą samą tendencyą. Sekcya szkolna zastanawiała się nad tą sprawą i uchwaliła nawet w roku zeszłym wstrzymanie subwencyi, dopóki nie zapanuje inny duch w tej instytucyi. Ostatecznie mimo stanowiska Sekcyi szkolnej Komisya budżetowa podwyższyła uniwersytetowi ludowemu subwencyę. Według przekonania Mowcy Uniwersytet rozwija dalej szkodliwą działalność.

Mowca zgłasza rezolucyę:

Rada miejska uchwala!

„Nie uwzględnia się prośby Uniwersytetu ludowego im Adama Mickiewicza o subwencyę w kwocie 1300 kor. i wykreśla się odnośną pozycyę z preliminarza budżetu na rok 1909".

R. m. Bujwid z powodu wywodów r. m. X. Krupińskiego wyraził zapatrywanie, że zapewne w tej mierze wypowie swe zdanie Sekcya szkolna; Mowca zastrzega sobie głos na później po wyjaśnieniach Sekcyi.

R. m. dr. Wasung wyraża zapatrywanie, że w Uniwersytecie ludowym pracują ludzie dobrej woli i uważa za wskazane popieranie wszystkich kierunków oświaty.

R. m. X. Krupiński sądzi, że Rada nie może przykładać ręki do popierania instytucyi uniwersytetu ludowego, dopóki kierunek jego działalności się nie zmieni.

Referent r. m. dr Bandrowski w odpowiedzi na zgłoszone rezolucye zaznacza, że uznaje potrzebę opieki nad zaniedbanemi dziećmi; akcyę taką powinien podjąć cały kraj, a Gmina musi pośpieszyć z wydatną pomocą dla Towarzystwa Rad opiekuńczych. W sprawie uniwersytetu ludowego Sekcya szkolna nie była zadowoloną z jego działalności; kierowała się wszakże wyrozumiałością i nie chciała gasić ogniska oświaty. Mowca sądzi, że obecnie dokonywuje się tam zwrot, który może będzie odpowiadał nadziejom, jakie przywiązujemy do Uniwersytetu ludowego im. Mickiewicza. Wreszcie prosi o uchwalenie subwencyi w zasadzie z tem, aby Sekcya nadal czuwała nad działalnością uniwersytetu ludowego i aby jej pozostawiono decyzyę co do wypłaty subwencyi.

W głosowaniu przyjęto dział XII. Poddany pod głosowanie wniosek r. m. X. Krupińskiego upadł. — Natomiast uchwalono poprawkę r. m. dr. Bandrowskiego, aby sprawę wypłaty subwencyi Uniwersytetowi ludowemu przekazać do decyzyi Sekcyi IV.

W dalszem głosowaniu przyjęto wszystkie zgłoszone rezolucye, oraz następującą rezolucyę komisyi budżetowej:

Organizacya szkół miejskich.

Rada miejska uprasza Prezydyum o poczynienie energicznych kroków w Radzie szkolnej krajowej w sprawie organizacyi szkół miejskich i zamienienia posad nauczycielskich tymczasowych na etatowe, tem bardziej, że sprawy te już przed paru laty zostały Radzie szkolnej krajowej przedłożone. (LM. 30298/09/IV.).

Dział XIII. Sprawy wojskowe.

Naczelnik Wydziału Obrachunkowego miejskiego Krzyżanowski odczytuje

Bilans:

Wydatki zwyczajne	K	80.336
„ nadzwyczajne	„	—
Razem . .	K	80.336
Dochody zwyczajne	K	61.670
„ nadzwyczajne	„	—
Razem . .	K	61.670
Niedobór	K	18.666

Uchwalono.

Dział XIV. Różne.

Naczelnik miej. Wydz Obrach. Krzyżanowski odczytuje

Bilans:

Wydatki zwyczajne	K	36.247
„ nadzwyczajne	„	26.875
Razem . .	K	63.122
Dochody zwyczajne	K	5 100
„ nadzwyczajne	„	2.400
Razem . .	K	7.500
Niedobór	K	55.622

Uchwalono.

Budżet inwestycyjny.

Naczelnik miej. Wydz. Obrach. Krzyżanowski odczytuje

L. 6. Kraków, dnia 10. czerwca 1909. Rocznik XXX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

L. 101473/07.
III. a.

OBWIESZCZENIE.

W realności l. 19 przy ulicy Jabłonowskich w Krakowie otwarte zostało publiczne okręgowe **Biuro pośrednictwa w pracy**, które pośredniczy między pracodawcami wszelkich kategoryi a osobami, szukającemi rozmaitych rodzajów pracy, jak: czeladnicy, służba domowa, folwarczna, robotnicy rolni, przemysłowi i t. d.

Za te czynności nie pobiera biuro żadnego wynagrodzenia od osób, szukających pracy i zarobku, od pracodawców zaś pobiera drobną opłatę taryfową.

Ponieważ biuro to czyni zadość potrzebom tak szukających pracy, jak i pracodawców, przeto gromadzenie się i wystawanie tychże osób po ulicach i placach publicznych jest zupełnie nieusprawiedliwione i ze względów porządkowych i komunikacyjnych nie może być nadal cierpiane.

Wobec tego Magistrat ponawia swe rozporządzenie z dnia 10. marca 1887 L. 24628, zamieszczone w Nrze 6. Dziennika rozporządzeń dla miasta Krakowa z roku 1887, i zabrania surowo, tak osobom, szukającym pracy, jak i pracodawcom gromadzenia się i wystawania po ulicach i placach publicznych miasta i zawierania tamże umów, a w szczególności:

1) w Rynku głównym przy wylocie ulicy Siennej i obok pomnika Mickiewicza, tudzież,

2) w ulicy Grodzkiej na przecięciu jej z ulicą Poselską.

Nad wykonaniem tego rozporządzenia czuwać będą organa c. k. Dyrekcyi Policyi i Magistratu. — Osoby, przekraczające niniejsze rozporządzenie, karane będą w myśl § 119. regulaminu o utrzymaniu czystości i porządku dla stoł. król. miasta Krakowa z dnia 24. sierpnia 1884 L. 5874, Nr. 8. Dziennika rozporządzeń dla miasta Krakowa, grzywną od 2 do 200 koron, względnie karą aresztu od 6 godzin do 14 dni.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 6. maja 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 31.996/09
III. b.

OGŁOSZENIE.

Z powodu wystąpienia kilku wypadków **wścieklizny u psów** w tutejszem mieście i okolicy, zarządza Magistrat celem zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w myśl § 35. ustawy z dnia 29. lutego 1880 r. Dz. u. p. L. 35 i rozp. min. z dnia 12. kwietnia 1880 r. Dz. u. p L. 36, aż do odwołania, co następuje:

1. Wszystkie psy, począwszy od dnia ogłoszenia, czy wolno chodzące, czy prowadzone na smyczy, należy zaopatrzyć w trwałe i gęste kagańce, wykluczające możność ukąszenia.

2. Psy wielkie a z natury złośliwe mają być stale trzymane na łańcuchu.

3. Psy, wałęsające się bez kagańca, będzie oprawca miejski chwytał i zabijał po upływie 3 dni, jeżeli się po nie właściciel nie zgłosi.

4. Wydanie psa, schwytanego bez kagańca, może jedynie wtedy nastąpić, gdy oględziny weterynarskie wykażą niepodejrzany stan zdrowia tegoż.

5. O wydanie psów, schwytanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, należy się zgłaszać do Wydziału III. b. Magistratu w godz. urzędowych.

6. Pp. właściciele psów obowiązani są, skoro tylko spostrzegą oznaki wścieklizny, lub nawet tylko takie oznaki, które wścieklizny obawiać się każą, odsyłać psy natychmiast celem obserwacyi do oprawiska miejskiego na Grzegórzkach, oraz w myśl powołanej na wstępie ustawy zawiadomić Magistrat a względnie Weterynarza miejskiego.

Wolno również oddawać psy na obserwacyę do prywatnej kliniki weterynaryjnej lub zakładu naukowego za poświadczeniem przyjęcia, wydanem przez kierownika odnośnej instytucyi, które przedłożyć należy Magistratowi.

Podobnież zawiadomić należy o każdym wypadku pokąsania ludzi lub zwierząt przez psa wiadomego lub niewiadomego pochodzenia.

7. Przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane będą po myśli §§ 44 i 45 ustawy, na wstępie powołanej.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 19. kwietnia 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

Ł. XVII. $\frac{2421}{46}$.

OBWIESZCZENIE.

Ze względu na obecny stan zarazy **wścieklizny u psów** w kraju, c. k. Namiestnictwo, znosząc swe obwieszczenie z 11. stycznia 1909 L. 3219, zarządza na podstawie §§ 3, 20 i 35 ustawy z 29. lutego 1880 Dz. p. p. Nr. 35 i rozporządzenia wykonawczego z 12. kwietnia 1880 Dz. p. p. Nr. 36, co następuje:

Celem powstrzymania dalszego szerzenia się zarazy i rychłego jej stłumienia, ustanawia się zapowietrzoną przestrzeń, do której wciela się wszystkie gminy i obszary dworskie, leżące w obrębie powiatów politycznych:

Bóbrka, Borszczów, Brzesko, Buczacz, Czortków, Dąbrowa, Drohobycz, Grybów, Horodenka, Husiatyn, Kałusz, Kamionka Strumiłowa, Kołomyja, Kraków, Limanowa, Lwów, Mielec, Mościska, Nadwórna, Nowy Targ, Podgórze, Podhajce, Przemyślany, Rawa, Rohatyn, Sambor, Skałat, Śniatyn, Sokal, Stanisławów, Tarnów, Tłumacz, Trębowla, Wieliczka, Zaleszczyki, Zbaraż, Zborów, Żółkiew, Żydaczów, tudzież król. stoł. m Kraków i Lwów.

W tym zamkniętym obszarze wszystkie psy — także czasowo wprowadzane, przeprowadzane, przenoszone lub przewożone — o ile nie są tak pomieszczone w lokalu, obejściu i t. p., iż nie mogą się wydostać i wejść w styczność z obcymi ludźmi lub zwierzętami, mają być trzymane dniem i nocą na zupełnie pewnej uwięzi, albo zaopatrzone w trwałe i gęste kagańce, wykluczające możność ukąszenia.

Wyjątek stanowią psy myśliwskie i owczarskie o tyle, że pierwsze od chwili rozpoczęcia się łowów aż do ich ukończenia, drugie w czasie strzeżenia trzody na paszach mogą chodzić bez kagańca. Psy, co do których ominięto powyższe przepisy, w szczególności psy, biegające samopas bez kagańca, mają być najpóźniej do 48 godzin po złapaniu zabite pod dozorem miejscowej policyi.

Wydawanie psów, które z powodu braku kagańca schwytano, jest surowo wzbronione.

Przekroczenia tego rozporządzenia, które wchodzi w wykonanie 15. maja 1909, karane będą według § 45 ustawy z 24. maja 1882, Dz. p. p. Nr. 51.

Co się podaje do powszechnej wiadomości.

C. k. Namiestnictwo.
Lwów, dnia 6. maja 1909.

L. 49406/09.
I.

OBWIESZCZENIE.

Obwieszczenie tutejsze z dnia 24. grudnia 1908 L. M. 40475/08/I. zmienia się, jak następuje:

Na **składanie popiołu i śmieci** domowych z realności w całem mieście, nie opłacających podatków czynszowych gminnych, a z których dotąd Zakład czyszczenia miasta popiołu i śmieci nie wywozi, oraz na składanie rumowiska, gruzów, ziemi z fundamentów i t. p. ze wszystkich realności w mieście, wyznacza Magistrat na teraz aż do dalszego zarządzenia grunta pofortecznе za rogatką Wolską, a w szczególności: na wywóz ziemi i rumowiska grunta tuż za wałem kolei obwodowej, jadąc z miasta na lewo położone, na wywóz zaś popiołu i śmieci grunta, za rogatką Wolską leżące, na prawo od drogi Wolskiej, między Parkiem Dra Jordana a dawną ślizgawką wojskową.

Składania popiołu, śmieci domowych, rumowiska, gruzów, ziemi z fundamentów i t. p. w innych, niż powyżej wskazane, miejscach zakazuje się surowo.

Nad ścisłem przestrzeganiem i wykonaniem powyższego postanowienia czuwać będą organa Magistratu i c. k. Policyi.

Przekraczających powyższe przepisy karać będzie Magistrat grzywną od 2 koron do 200 koron, albo karą aresztu od godzin 6-ciu do dni 14-tu.

Magistrat stoł. -król. miasta Krakowa,
dnia 2. czerwca 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 22558
IV.

OBWIESZCZENIE.

Ze względów bezpieczeństwa publicznego, a na podstawie § 7. cesarskiego rozporządzenia z 20. kwietnia 1854, L. 96. Dz. u. p., c k. Dyrekcya Policyi w porozumieniu z Magistratem stoł. król. miasta Krakowa zakazuje:

1. Jazdy **motorowymi** pojazdami i wozami wszelkiego rodzaju (**samochodami**, motocyklami itp.) gościńcem wzdłuż Parku dra Jordana na przestrzeni od rogatki przy ulicy Wolskiej aż do punktu skrzyżowania się z poprzeczną drogą Łobzowską w niedziele i święta od godziny 2. do 9. wieczorem, a w dnie powszednie od godziny 5. do 9. wieczorem. Zakaz ten obowiązuje od 1. kwietnia do 31. października każdego roku.

2. Urządzania wyścigów na tym samym gościńcu jak również ciągłego jeżdżenia tam i napowrót pojazdami motorowymi poza godzinami wyżej podanemi.

Osoby, przekraczające powyższy zakaz, karane będą po myśli § 7. i § 11. ces. rozp. z 20. kwietnia 1854, L. 96. Dz. u. p., grzywną od 2. do 200. koron, lub karą aresztu od 6 godzin do dni 14.

Kraków, dnia 4. maja 1909 r.

C. k. Radca Rządu i Dyrektor Policy
Flatau.

(LM. 45982/IIIa).

L. 11124/1908
III. a.

ROZPORZĄDZENIE.

Wobec tego, że kwestya umieszczania koni lub innych zwierząt, przytrzymywanych na ulicy, jako wałęsających się bez właściciela, nie jest dotąd uregulowanaj Magistrat postanawia, co następuje:

1. **Konie i inne zwierzęta,** wałęsające się na ulicy **bez właściciela,** należy odstawiać wprost do stajni miejskich na Dajworze.

2. Dozorca stajni miejskich na Dajworze ma o tem zawiadomić bezzwłocznie Zarząd straży ogniowej, a ten ostatni doniesie o tem Magistratowi, który wyda dalsze stosowne zarządzenia.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 15. kwietnia 1909 r.

I. wiceprezydent
Szarski w. r.

L. 12190/09
III *a.*

PRZEDMIOTY ZNALEZIOME.

W grudniu 1908 roku znaleziono w Krakowie następujące przedmioty:

A) Złożone w tutejszej Kasie miejskiej:

Art. 1491/1220. Portmonetka z kwotą drobną.
„ 45. Worek z parą kopyt, parą starych kaloszy i 8 zniszczonych trzewików.
„ 48. Pierścionek złoty z 2 kamyczkami.
„ 221/49. Pugilares z kilkunastu koronami.
„ 50. Kołnierz futrzany.
„ 51. Odpis testamentu Irmgardy hr. Rogers Hohenstein.
„ 222/52. Pugilares z 28 halerzami.
„ 53. Książka do nabożeństwa.
„ 54 Kalosz.
„ 55. Stary zarękawek futrzany.
„ 56. Srebrny łańcuszek.
„ 57. Zarękawek futrzany.
„ 58. Dwa kluczyki.
„ 59. Sztanga do plombowania.
„ 223/60. Pugilares z drobną kwotą.
„ 61. Książeczka p. t.: „Porządek roboczy I. galic. Tow. akc. dla fabrykacyi śrub w Oświęcimie“.
„ 224/62. Pugilares z drobną kwotą, scyzorykiem, medalikiem, 2 kluczykami itd.
„ 63. 6 kluczyków na łańcuszku.
„ 64. 2 kluczyki na kółku.
„ 65. Książka łacińska.
„ 66. Słownik rosyjsko-angielski.
„ 67. 9 kluczyków.
„ 68. Czarny metalowy zegarek damski.
„ 225/69. Torebka damska z dwoma koronami i drobiazgami.
„ 70. Fałszywy dolar amerykański.
„ 71. Niklowy łańcuszek.
„ 226. 40 halerzy.
„ 227/72. Pugilares z drobną kwotą.
„ 73. Zegarek damski z długim, srebrnym łańcuszkiem.
„ 74. Nowy damski bucik.
„ 228/75. Pugilares z kwotą przeszło 10 koron.
„ 76. Klucz.
„ 77. Książka p. t.: „Ustawy Kongregacyi maryańskiej dla nauczycielek“.
„ 229/78. Pugilares damski z 2 koronami i biletem kolejowym.
Art. 79. Próżny pugilares.
„ 80. Potwierdzenie Filii Banku Austro-węg. Nr. 3507 na 1500 koron.
„ 81. Książka legitymacyjna Wilhelma Misza.

B) Przedmioty, pozostawione u znalazców:

1. Jamnik czarny.
2. Chart biały z plamami.
3. Legawiec biały z brązowemi płatami.
4. Czarny pudel.
5. Czarny legawiec.
6. Piesek maści biało-żółtej.
7. Chart biały z czarnemi płatkami.
8. Pies duży ciemno-brązowy z białemi plamami.
9. Pies z marką Nr. 55.
10. Seter czarny, duży.

C) Przedmioty, zakwestyonowane przez organa policyjne.

Art. 1219. 5 paczek i 5 pudełek zapałek.
„ 42. 2 srebrne łyżeczki złamane, jedna z monogramem S N.

Magistrat wzywa właścicieli powyższych przedmiotów, aby, o ile mogą dowieść swych praw własności, zechcieli zgłosić się po odbiór rzeczy do biura Wydziału III. *a* Magistratu (plac WW. Świętych l. 6. parter na lewo) w godzinach urzędowych między 11. przedpołudniem a 1. popołudniu — w przeciwnym bowiem razie przedmioty te po upływie jednego roku od daty niniejszego obwieszczenia wydane będą znalazcom do używania, po upływie zaś 3 lat przejdą na wyłączną własność znalazców lub też sprzedane będą, względnie przekazane na fundusz ubogich miejscowych.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 21. kwietnia 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 39273/09.
III. *a.*

PRZEDMIOTY ZNALEZIOME.

W styczniu i lutym 1909 roku znaleziono w Krakowie następujące przedmioty:

A. Złożone w tutejszej Kasie miejskiej:

Art. 46. Parasol (własność Józefa Karukowskiego).
„ 230. 3 korony (własność Wład. Lenerta, terminatora mosiężniczego).
„ 88. Pugilares z 2 wisiorkami i złotem serduszkiem.
„ 89. Zegarek złoty damski z łańcuszkiem paciorkowym.
„ 90. Karta płatnicza zakładu asekuracyjnego Karoliny Pieszała.
„ 91. Mufek z czarnego futra.
„ 92. 3 sznurki korali.
„ 93. Czarny damski parasol.
„ 94. Czarny damski parasol.
„ 95. Klucz.
„ 96. Książka do modlenia się.
„ 248. Banknot 10 koronowy.

Art. 97. 2 klucze (jeden wertheimowski).
„ 98. Świadectwa szkolne i metryka chrztu Roberta Maurycego Ferdynanda Morawa, fotografia, książka czekowa etc.
„ 99. Łańcuszek stalowy.
„ 100. Paszport obrony kraj. Mikoja Opalucha
„ 101. Paszport wojskowy Wojciecha Burego.
„ 102. 10 kluczyków.
„ 103. Niklowy zegarek.
„ 104. Koc koloru burego.
„ 105. Paczka z kredą I. R. 1648.
„ 249. 44 hal.
„ 106/250. Torebka z drobną kwotą, agrafka, chustka, cwikier, kluczyk do zapinania bucików.
„ 251. Banknot na 10 koron.
„ 252. 20 koron.
„ 107. Teka z papierami Jana Cęcka
„ 108/253. Portmonetka z drobną kwotą, mały kluczyk i 3 karteczki
„ 254. 1 korona (własność Anny Tymrowicz, praczki).
„ 126. Dwa kólczyki złote z koralami (własność Macieja Bronisława Wysokińskiego).
„ 143. Pugilares z 20 hal. i kartką loteryjną.
„ 154. Pakunek, w nim zarzutka, koszula męska i 2 chusteczki.
„ 157. 3 klucze na kółku.
„ 158. Lornetka.
„ 159. Torebka damska z chusteczką.
„ 160. Chustka szara i pled.
„ 161. 8 kluczyków.
„ 162. Weksel na 200 koron z podpisem Henryka Birnbauma i I. Birnbauma.
„ 163. 5 kluczyków na sznurku.
„ 164/438. Czarny woreczek z 5 koronami.
„ 165. Para pończoch.
„ 166. 2 kluczyki.
„ 167/439. Pularesik z drobną kwotą.
„ 168. Palto.
„ 169. Ręczna torba skórzana ze szczotką do włosów i sukna, bielizną, grzebieniem itd.
„ 440. 20 koron.
„ 170/441. Pugilares z kwotą przeszło 10 koron.
„ 442. 20 koron.
„ 171. Pugilares z drobną kwotą.
„ 172. Broszka srebrna.
„ 173. Książka do modlenia się.
„ 174/444. Damska torebka z drobną kwotą, drobiazgami i biletami wizytowymi z nazwiskiem „Friedrich Kreysler, Gutverwalter“.
„ 175. Cwikier w kościanej oprawie.
„ 176. Brylantowa (fałszywa) broszka.
„ 177. Złoty zegarek damski.
„ 178. Torebka damska.
„ 179. 4 chusteczki i jeden ręcznik.
„ 180. Srebrny zegarek damski.
„ 181. Złote kólczyki z koralami i brylancikami (fałszywe).
„ 182. Chustka na głowę.
„ 183. Pugilares z 6 kluczykami.
„ 185. 5 świadectw Ignacego Wilczyńskiego z gimnazyum podgórskiego.

B. **Pozostawione u znalazców:**

1. Duży, czarny pies.
2. Pies szkocki.
4. Pies myśliwski, biały, z plamami kasztanowatemi.
5. Czarny, metalowy zegarek z dewizką
3 Beczka z piwa.
6. Pies legawy, czekoladowej maści.
7. Beczka z wina.
8. 4-kołowy ręczny wózek.
9. Pies „bernard“, żółty, pysk czarny.
10. Ręczny wózek 4-kołowy.
11. Jamnik biało-żółty.
12. Pies „foxteryer“ biały.
13. Pies „doga“.
14. Legawiec biały, brązowo nakrapiany
15. Pies owczarski, biało-żółty.

C) **Zakwestyonowane przez organa policyjne:**

Art. 114. Zegarek złoty damski z brylancikiem i szafirem.
„ 133. Zegarek niklowy.
„ 145. Paczka chleba świętojańskiego.

Magistrat wzywa właścicieli powyższych przedmiotów, aby o ile mogą dowieść swych praw własności, zechcieli zgłosić się po odbiór rzeczy do biura Wydziału III. *a* (przemysłowego) Magistratu (plac WW. Świętych l. 6, dom Larisza, parter na lewo) w godzinach między 11. przedpołudniem, a 1. popołudniu, w przeciwnym razie przedmioty te po upływie jednego roku od daty niniejszego obwieszczenia wydane będą znalazcom do używania, po upływie zaś 3 lat przejdą na wyłączną własność znalazców lub też sprzedane będą, względnie przekazane na fundusz ubogich miejscowych.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 17. maja 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

Mianowania urzędników i służby.

Prezydent miasta zamianował zgodnie z postanowieniami §§ 56. i 89. statutu dla miasta Krakowa:

1. **Stanisława Strzemeckiego**, ukończonego słuchacza praw, nadetatowym prowizorycznym praktykantem konceptowym Magistratu z adjutum 1600 kor. rocznie z zastrzeżeniem, iż do 6 miesięcy od dnia nominacyi wykaże się ze złożenia 3-go egzaminu rządowego i że dopiero po wykazaniu się ze złożenia tego egzaminu i po upływie roku zadowalającej służby nastąpi stabilizacya z wliczeniem czasu służby prowizorycznej do emerytury . (Dekret z 6. kwietnia 1909 L. 160/09).

2. **Józefa Piotrowskiego**, dotychczas c. k. praktykanta konceptowego Dyrekcyi skarbu, prowizorycznym praktykantem konceptowym Magistratu z adjutum 1600 kor. rocznie, z tem, że po upływie roku zadowalającej służby może nastąpić stabilizacya z wliczeniem do emerytury służby prowizorycznej, oraz służby przy c. k. Władzach skarbowych. (Dekret z 9. kwietnia 1909 L. 203/09).

3. **Tadeusza Nikodema Warchałowskiego,** ukończ. słuch. praw, prowizorycznym praktykantem konceptowym Magistratu z adjutum 1400 kor. rocznie z tem, że po roku zadowalającej służby może nastąpić stabilizacya z wliczeniem czasu służby prowizycznej do emerytury. (Dekret z 9. kwietnia 1909 L. 247/09).

4. **Jakóba Wachtla,** dotychczas kancelistę Magistratu, oficyałem Magistratu w X. kl. rangi z płacą roczną 2200 kor., kwaterowem 768 kor, prawem do 3-ch trzechleci po 200 kor., oraz dodatku osobistego w kwocie 200 kor. rocznie po przebyciu 20 lat służby w tym samym stopniu rangi. (Dekret z 2. czerwca 1909 L. 326/09).

5 **Władysława Fronca,** budowniczego, prowizorycznym adjunktem Budownictwa miejskiego w X. klasie rangi z płacą roczną 2200 koron, kwaterowem 768 kor., dodatkiem budowlanym nie wliczalnym do emerytury 400 kor, z tem, że po roku zadowalającej służby może nastąpić stabilizacya z wliczeniem czasu służby prowizorycznej do emerytury. (Dekret z 12. maja 1909 L. 58/09/prez.)

6. **Zdzisława Miedniaka,** ukończonego słuchacza c. k. szkoły politechnicznej, prowizorycznym praktykantem Budownictwa miejskiego w XI. klasie rangi z płacą roczną 1600 kor., z zastrzeżeniem, że po roku służby słoży egzamin administracyjny i że stabilizacya z wliczeniem czasu służby prowizorycznej do emerytury nastąpić może dopiero po roku zadowalającej służby i złożeniu egzaminu administracyjnego. (Dekret z 9. kwietnia L. 195/09).

7. **Alfreda Schnitzla,** dotychczas technicznego funkcyonaryusza Budownictwa miejskiego, prowizorycznym praktykantem Budownictwa miejskiego z płacą roczną 1600 kor., z zastrzeżeniem, że po roku służby złoży egzamin administracyjny i że stabilizacya z wliczeniem czasu służby prowizor. nastąpić może dopiero po złożeniu tego egzaminu i roku zadowalającej służby. (Dekret z 14. kwietnia 1909 L. 205/09).

8. **Karola Władysława 2 im. Cyfrowicza,** dotychczas asystenta miejskiego Wydziału Obrachunkowego, młodszym adjunktem Wydziału Obrachunkowego w X. klasie rangi z płacą roczną 2200 kor., kwaterowem 768 kor., oraz prawem do trzech trzechleci po 200 kor. i wliczalnnego do emerytury dodatku osobistego 200 kor. rocznie po 20 latach służby w tej samej randze. (Dekret z 8. kwietnia 1909 L. 199/09).

9. **Ludwika Franciszka Rajtara,** dotychczas dyaryusza Magistratu, prowiz. prakt. miej. Wydziału Obrachunkowego w Krakowie w XI. kl. rangi z płacą 1200 kor., kwaterowem 384 kor., prawem do 3-ch trzechleci po 150 kor. i wlicz. do emer. dodatku osobistego 50 kor. po 16 latach i dodatku 200 kor. po 20 latach służby w tej samej randze z zastrzeżeniem, że w ciągu roku złoży egzamin z rach. państ. i po upływie roku zadowalającej służby może nastąpić stabilizacya. (Dekret z 8. kwietnia 1909 L. 206/09).

10. **Franciszka Józefa Kubiczka,** dotychczas maszynistę Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu naftowego w Borysławiu, prowizorycznym rurnikiem I. klasy miejskiego Zakładu wodociągowego, z płacą roczną 950 kor., kwaterowem 350 kor., dodatkiem za nocne służby 100 kor. z tem, że po roku zadowalającej służby może nastąpić stabilizacya z wliczeniem służby prowizorycznej do emerytury. (Dekret z 15. kwietnia 1909 L. 27/08/prez).

Zgodnie z uchwałą Rady miejskiej z 14. marca 1907 otrzymali:

1. **Dr. Tadeusz Kannenberg,** koncepista Magistratu, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 12 kwietnia 1909. (L. 32167/09).

2. **Dr. Franciszek Mieczysław 2-im Bernaciński,** lekarz miejski, drugie trzechlecie w kwocie 200 kor. rocznie od dnia 2. maja 1909 (L. 35032/09).

3. **Dr. Artur Władysław Ferdynand 3-im Zopoth,** lekarz miejski, drugie trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 2. maja 1909. (L. 35033/09).

4. **Józef Starkel,** oficyał Magistratu, wliczalny do emerytury osobisty dodatek z powodu przebycia 20 lat służby w tej samej klasie rangi, w kwocie 200 koron rocznie od dnia 30. kwietnia 1909. (L. 32165/09).

5 **Adam Flasza,** brandmistrz Straży pożarnej, trzecie trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 28. kwietnia 1909. (L. 32166/09).

6 **Stanisław Gajewski,** werkmistrz elektrowni miejskiej, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 1. marca 1909. (L. 12714/09).

7. **Franciszek Miodoński,** pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie 50 koron rocznie od dnia 30. maja 1909. (L. 43348/09).

8. **Piotr Banaś,** pachołek miejski, pierwsze pięciolecie w kwocie 50 koron rocznie od dnia 31. maja 1909. (L 43350/09).

9. **Jan Laszczyk,** pachołek miejski, pierwsze pięciolecie w kwocie 50 koron rocznie od dnia 31. maja 1909. (L 43349/09).

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń tajnych).

Posiedzenie tajne (9. w kad. XV.) **z dnia 15. marca 1909 r.**

Na posiedzeniu tem zapadła następująca uchwała:

Udziela się jednemu z konceptowych urzędników Magistratu zaliczki na płacę w kwocie 3000 koron pod następującymi warunkami: 1. Zaliczka ta spłaconą być ma w 5 latach w ratach miesięcznych po 50 kor. 2. Na zabezpieczenie zaliczki złożyć ma tenże odpowiednią policę życiową Towarzystwa ubezpieczeń, na okaziciela opiewającą. 3. Przypadające premie od policy opłacać będzie Kasa miejska z poborów tegoż urzędnika, który złoży deklaracyę, że zgadza się na to, oraz że odpowiada za zwrot zaliczki całym swoim majątkiem. (L. 1546/09/prez.).

Posiedzenie tajne (10. w kad. XV.) **z dnia 1. kwietnia 1909.**

Na posiedzeniu tem uchwalono:

I. Dyrektorem miejskiego Wydziału Obrachunkowego w VII. klasie rangi mianuje się p. **Jana Juliusza Leonarda 3 im. Krzyżanowskiego,** rewidenta tegoż Wydziału.

Czas służby, spędzonej przez p. Jana Juliusza Leonarda 3 im. Krzyżanowskiego na posadzie praktykanta Kasy Oszczedności m. Krakowa od 1. maja 1898 do 31. grudnia 1899, oraz na posadzie asystenta I. klasy tejże Kasy od 1. stycznia 1900 do 24. marca 1902, czyli razem 3 lata 10 miesięcy 24 dni, uznaje się za policzalny do emerytury w służbie miejskiej, a to w analogicznem zastosowaniu przepisu § 7. statutu emerytalnego dla urzędników i sług gminy miasta Krakowa, pod warunkiem uiszczenia za ten czas wkładek emerytalnych. (L. 224/09/prez.).

II. Zmienia się tytuł urzędowy rewidenta miejskiego Wydziału Obrachunkowego VIII. klasy rangi na tytuł: „Radca rachunkowy“ w VIII. klasie rangi i radcą rachunkowym VIII. klasy rangi mianuje się p. **Maryana Zygmunta 2 im. Duszyńskiego**, likwidatora miejskiego Wydziału Obrachunkowego, z tem, że bieg pięcioleci liczyć się ma nominatowi od dnia 3. lutego 1906 r. (L. 226/09/prez.).

III Likwidatorem miejskiego Wydziału Obrachunkowego w VIII. klasie rangi mianuje się p. **Karola Michała 2 im. Radonia**, starszego adjunkta miejskiego Wydziału Obrachunkowego. (L. 223/09/prez.).

IV. Starszym adjunktem miejskiego Wydziału Obrachunkowego w IX. klasie rangi mianuje się p. **Maryana Józefa 2 im. Karpińskiego**, młodszego adjunkta tegoż Wydziału. (L. 225/09/prez.).

V. 1. Upoważnia się Prezydenta miasta do mianowania w razie braku odpowiednich kandydatów z 3-ma egzaminami rządowymi prawniczymi — i w ramach istniejącego etatu praktykantami konceptowymi Magistratu wyjątkowo szczególnemi zdolnościami zalecających się kandydatów z 2-ma egzaminami rządowymi z tem, iż nominacye te mają być prowizoryczne z zastrzeżeniem wykazania się ze złożenia 3-go egzaminu rządowego do 6-ciu miesięcy od dnia nominacyi i że dopiero po wykazaniu się ze złożenia tego egzaminu może nastąpić stabilizacya na posadzie z wliczeniem czasu służby prowizorycznej do emerytury.

2. Upoważnia się Prezydenta miasta do zamianowania jednego nadetatowego praktykanta konceptowego Magistratu z adjutum 1600 kor. rocznie z tem, iż ta nadetatowa posada ma być zwiniętą po utworzeniu etatowej posady konceptowej w Instytucie dla rękodzieł. (L. 160/09/prez.).

Posiedzenie tajne (11. w kad. XV.) **z dnia 6. maja 1909 r.**

Uchwalono:

I. Rada miejska zgadza się na przeniesienie w drodze służbowej **ks. Michała Dembowskiego**, katechety w szkole pospolitej męskiej św. Wojciecha, do szkoły 4-klasowej posp. męskiej św. Mikołaja i udziela mu prezenty na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w tejże szkole. (L. 2367/09/IV).

II. Udziela się prezenty na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w szkole wydz. żeńskiej św. Scholastyki **ks. Władysławowi Vranie**, katechecie szkoły wydz. żeńskiej w Podgórzu (L. 30488/09/IV).

III. Rada miejska zezwala na wytoczenie pp. **Maurycemu i Ernestynie z Rittermanów Kreislerowej** procesu o dotrzymanie umowy z 15. marca 1909 r., t. j. o zeznanie odpowiedniego kontraktu sprzedaży na rzecz gminy m. Krakowa ich realności lk. 92 Dz. I. lwh. 86 w Krakowie. (L. 36011/I/09).

IV. Odmawia się prośbie p. **Pauliny Wojnowskiej**, b. artystki dramatycznej teatru m. w Krakowie, o zwrot wkładek emerytalnych, wpłaconych przez nią do funduszu emerytalnego artystów teatru miejskiego w Krakowie. (L. 40962/06/prez.).

V. 1. Z funduszów, uzyskanych z 5% dodatków do biletów teatralnych, przyznaje się p. **Bronisławie Wolskiej**, artystce teatru miejskiego w Krakowie, emeryturę w kwocie 1800 K. rocznie, począwszy od dnia 1. kwietnia 1909, bez względu na to, czy p. Wolska dalej dla sceny krakowskiej pracować będzie, czy się od dalszej pracy scenicznej usunie.

2. Z tychże funduszów przyznaje się p. **Michałowi Przybyłowiczowi**, byłemu artyście teatru miejskiego w Krakowie, emeryturę w kwocie 720 kor. rocznie od dnia 1. kwietnia 1909 r.

3. Odmawia się żądaniu p. **Andrzeja Mielewskiego**, b. artysty teatru miejskiego w Krakowie, co do zwrotu kwoty 970 K. 30 hal., wpłaconej tytułem wkładek emerytalnych, lub ubezpieczenia go w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych we Lwowie. (L. 165/09/prez.).

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń jawnych).

Posiedzenie zwyczajne (22. w kad. XV.) **z dnia 1. kwietnia 1909 r.**

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **52.**

Radcy miejscy: Epstein, dr. Gertler, Jawornicki, dr. Jaworski, Judkiewicz. ks. Krupiński, dr. Lustgarten, Maywalt, Mendelsburg, dr. Meisels, Porębski, dr. Rosenblatt, Sołtysik, Sulikowski, Szatkowski, dr. Tilles, hr. Wodzicki **(17)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Sekretarz Rady miejskiej odczytuje pisma:

Straż pożarna o dodatek.

Funkcyonaryusze straży pożarnej miejskiej proszą o pomoc materyalną w formie dodatku do miesięcznej płacy.

Stowarzyszenie stróżów o zapomogę.

Katolickie Stowarzyszenie stróżów prosi o przyznanie zapomogi dla podupadłych członków Stowarzyszenia.

Sprowadzenie Słowackiego do kraju.

Akademicki „Komitet dla sprowadzenia zwłok Juliusza Słowackiego do kraju“ zaprasza Radę do udziału w zapowiedzianym na sobotę dnia 3. b. m. wiecu.

Plac sportowy.

R. m. dr. Julian Nowak prosi Prezydyum o jak najrychlejsze załatwienie podania tutejszych Związków turystycznych i sportowych o przyznanie im placu na ćwiczenia, szczególnie footbalowe, na Błoniach lub gruntach pofortyfikacyjnych.

Prezydent dr. Leo odpowiada, że w najbliższym czasie przedłoży Magistratowi podanie Związków turystycznych i sportowych do zasadniczego załatwienia; jakie ono będzie, na razie trudno przewidzieć, bo zależy to od uzasadnień referentów; przypuszczać można, że wypadnie pomyślnie.

Samochody na Błoniach.

R. m. dr. Guńkiewicz, wskazując na wyścigi, jakie urządzają sobie niektórzy właściciele automobilów na Błoniach, domaga się, aby na torze spacerowym zakazane było w pewnych porach jeżdżenie automobilem.

Prezydent dr. Leo zaznacza, że Magistrat zastanowi się nad tym projektem.

Uniwersytet ludowy.

R. m. Bujwid w interpelacyi do Prezydenta odnośnie do mowy ks. Krupińskiego na jednem z poprzednich posiedzeń Rady miej. przytacza szereg ustępów ze sprawozdań Towarzystwa uniwersytetu ludowego, wskazując na dodatnią pracę tej instytucyi.

Rekolekcye dla nauczycieli.

R. m. Daszyński wskazuje na rozporządzenie Rady szkolnej kraj. z 17. marca b. r, wywierające na nauczycieli nacisk do zgłaszania się do dyrekcyj szkolnych o dwudniowe urlopy, celem wzięcia udziału w rekolekcyach, urządzanych przez Sodalicyę Panów w Krakowie. Delegat Rady miejskiej w Radzie szkolnej krajowej powinien postarać się o to, aby Rada szkolna reskrypt ten zniosła. Mowca zgłasza następujący wniosek nagły: „Rada miejska wzywa swego Reprezentanta w Radzie szkolnej krajowej, aby postarał się o zniesienie reskryptu Rady szkolnej kraj. z dnia 17. marca 1909 L. 14.386“.

W głosowaniu nagłość wniosku upadła.

Prezydent dr. Leo oświadcza, że jako przewodniczący Rady szkolnej okręgowej, nie otrzymał reskryptu, o którym dowiedział się dopiero z gazet. Dlatego żadnych wyjaśnień udzielić teraz nie może.

R. m. Konopiński oświadcza Radzie miejskiej, jako jej delegat do Rady szkolnej krajowej, że na tych posiedzeniach Rady szkolnej, względnie Sekcyi dla szkół ludowych, na których on był obecny, o uchwale, któraby była treścią reskryptu Rady szkolnej krajowej z 17. marca b. r., mowy nie było. To jest pewnem, że w dniu 17. marca, który jest datą wzmiankowanego reskryptu Rady szkolnej, żadnego posiedzenia Rady szkolnej nie było. Co do *meritum* poruszonej sprawy, wyraża Mowca opinię, że Sodalicyi Panów wolno urządzać rekolekcye dla wszelakich zawodów, a więc także dla nauczycieli, i zapraszać ich na te rekolekcye. Ale pośrednictwo krajowej Rady szkolnej między nauczycielstwem a Sodalicyą uważa Mowca za niewłaściwe. Jako delegat Rady miejskiej do Rady szkolnej krajowej, zasięgnie Mowca informacyj w tej sprawie i wypowie przedstawioną tutaj opinię własną, zarówno jak zapatrywania i życzenia Rady miejskiej.

R. m. dr. Bandrowski podnosi, że cała sprawa bądź co bądź nie jest przyjemną i nie sprawia miłego wrażenia. Uczucia i przekonania religijne mają tak subtelną i delikatną naturę, iż nie znoszą żadnego przymusu i presyi. A niestety są pozory, że tak jest, nie tyle z powodu reskryptu Rady szkolnej, jak skorzystania z niego w zaproszeniach Sodalicyi Maryańskiej, w których powołano się na reskrypt Rady szkolnej krajowej — chociaż on nie zawiera nakazu, lecz ma raczej formę zalecenia. Zaproszenie Sodalicyi Maryańskiej wykorzystało reskrypt Rady szkolnej. Byłoby przeto wskazanem, a nawet koniecznem, żeby tego rodzaju akty publiczne, jak owe zaproszenia, już więcej się nie pojawiały. I dlatego zwraca się do p. Prezydenta i do p. Delegata do Rady szkolnej z prośbą, aby w stosownem miejscu przedstawili niewłaściwość okólnika i opartego na nim zaproszenia.

Szkoła im. św. Floryana.

R. m. Stanisław Nowak interpeluje w sprawie budowy nowej szkoły św. Floryana.

Prezydent odpowiada, że do budowy wszystko przygotowane; teraz idzie o zapewnienie funduszów.

Budynki przy kościele św Idziego.

R. m. dr. Merz zapytuje, czy prawdą jest, że Prezydent wydał zarządzenie zburzenia budynków przy kościele św. Idziego?

Prezydent zaznacza, że już na jednem z poprzednich posiedzeń wyjaśnił, że Budownictwo miejskie kończy zestawienie kosztorysu restauracyi budynków.

Apteka w Dębnikach.

Przewodniczący oświadcza, że Sekcya V. Rady miejskiej przychodzi z wnioskiem nagłym w sprawie otwarcia apteki w Dębnikach i prosi o przyjęcie nagłości.

W głosowaniu nagłość przyjęto.

Radca Magistratu Buczkowski imieniem Sekcyi V. wnosi:

Rada miejska uchwala!

Rada miasta Krakowa oświadcza, że nie widzi żadnej przeszkody do utworzenia i otwarcia nowej apteki w gminie Dębnikach.

Uchwalono bez dyskusyi.

(L. 14047/909 III. a.).

Izba rękodzielnicza.

Radca Magistratu Skrzyniarz imieniem Sekcyi I i III. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. Odstąpić Izbie stowarzyszeń rękodzielniczych i przemysłowych w Krakowie część gruntu miejskiego z realności lwh. 1152 w Krakowie, przy ul. Zyblikiewicza, w bezpośredniem sąsiedztwie realności p. Żuk-Skarszewskiego położoną, na planie kolorem zielonym oznaczoną, o powierzchni 424·5 sążni kwadr, za cenę po 20 kor. za 1°□, płatną przy podpisaniu kontraktu.

2. Na gruncie powyższym obowiązana będzie Izba stowarzyszeń rękodzielniczych i przemysłowych w Kra-

kowie wystawić według planów, przez Gminę zatwierdzić się mających, dom dla Izby najdalej do lat trzech od zawarcia kontraktu; inaczej grunt wraca do Gminy bezpłatnie.

3. Na wypadek, gdyby wybudować się mający budynek przestał służyć celom Izby lub celom krakowskich stowarzyszeń rękodzielniczych, gmina miasta Krakowa zastrzega sobie prawo odkupu powyższego gruntu za cenę, która w następujący sposób będzie ustalona:

Wartość gruntu przyjmie się w cenie po 20 kor. za 1°☐, wartość zaś budynku oznaczona będzie przez oszacowanie sądowe. To prawo odkupu ma być zaintabulowane na realności, na powyższym gruncie powstać mającej, z tem, że realności tej Izbie ani pozbywać ani ponad $^2/_3$ wartości bez zezwolenia gminy miasta Krakowa obciążać nie będzie wolno.

4. Koszta kontraktu, intabulacyi, stemple i należytości przenośne ponosi wyłącznie Izba nabywająca.

5. Do podpisania kontraktu obok Prezydenta miasta upoważnia się radców miejskich pp. Wandalina Beringera i Jana Perosia, a na przypadek przeszkody u jednego z nich r. m. p. dr. Adama Bobilewicza.

R. m. Kosobucki popiera wnioski, wskazując cele i zadania domu rękodzielniczego. Będzie tam nie tylko siedziba Izby rękodzielniczej, ale nadto lokal na kasę zapomogową majstrów, sale na wieczorki, bazar dla sprzedaży wyrobów rękodzielniczych, sala na wspólne narady, izby dla stowarzyszeń czeladzi i dla młodzieży rękodzielniczej na zebrania, bibliotekę i zabawy. Dochody z domu będą używane na zapomogi dla majstrów, celem podniesienia rękodzieła.

R. m. Daszyński oświadcza, że zgadza się na wnioski Sekcyi I. i III., gdyż popieranie organizacyj rękodzielniczych jest obowiązkiem Gminy. Mowca podnosi jednak przy tej sposobności, że przed kilkunastu laty zawiązał się w Krakowie szereg robotniczych związków zawodowych, rozwijających się nadzwyczajnie i liczących 3500 członków. O interesach tego Związku robotniczego Gmina w przyszłości pamiętać musi. Jeżeli Związek zwróci się do Rady, niechaj ona prośbę tę poprze

R. m. dr. Julian Nowak wskazuje, że inteligencya przywiązuje wielką wagę do rozwoju rękodzieł i dlatego będzie głosował za oddaniem gruntu pod dom rękodzielniczy.

R. m. dr. Bandrowski imieniem klubu demokratycznego bardzo serdecznie popiera wniosek. Mowca wypowiada także życzenie, aby przyszły dom rękodzielniczy nie był tylko instytucyą reprezentacyjną, ale skutecznie prowadził te zadania, które do jego zakresu należeć będą, aby był początkiem mocnej i silnej organizacyi mieszczaństwa krakowskiego.

R. m. dr. Gross wskazuje na życzliwe traktowanie sprawy przez reprezentantów różnych stronnictw, bo jest ona wspólną. Należy jednak postawić rzecz na sprawiedliwem stanowisku, że dom rękodzielniczy przeznaczony będzie dla wszystkich bez różnicy wyznania.

R. m. Nowak Stanisław, popierając wniosek, wskazuje na konieczność przyjścia również z pomocą nauczycielstwu, które pragnie w najbliższej przyszłości wznieść własny dom w Krakowie.

Po przemowie Referenta wnioski Sekcyi I. i III. przyjęto. (LM. 7419/09/I.).

Prezydent dr. Leo stwierdza jednomyślność i wyraża życzenie, aby dom rękodzielniczy jak najprędzej wybudowano.

R. m. Kosobucki składa podziękowanie Radzie i Referentom za doprowadzenie do skutku sprawy, która niezawodnie będzie ważnym momentem w rozwoju rękodzieł w Krakowie.

Kollektor lewobrzeżny.

Radca Budowniotwa Kłeczek imieniem Komisyi brukowo-kanałowej i Sekcyi II. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. Przejąć od c. k. Rządu roboty około kollektora lewobrzeżnego w części od klasztoru pp. Norbertanek do ujścia starego koryta Rudawy około mostu żelaznego w ulicy Zwierzynieckiej, t. j. od km. 0·190 do km. 1·165, i w części od km. 4·730, do km. 6·088, t. j. od stacyi Grzegórzki do ujścia w Dąbiu — za ryczałtową kwotę 1,032,500 koron.

2. Upoważnia się Prezydyum miasta do zawarcia z c. k. Rządem umowy w powyższej sprawie i do wszelkich zarządzeń, zmierzających do przeprowadzenia robót.

3. Upoważnia się Prezydyum miasta do przeprowadzenia powyższych robót w porozumieniu z Komisyą brukowo-kanałową.

4. Wyznacza się kwotę 200.000 koron na pokrycie początkowych wydatków, zwrotną z umówionego z c. k. Rządem ryczałtu.

Wiceprezydent Sare podnosi znaczenie budowy kollektora, oraz wyjaśnia sprawę wpuszczania nieczystości do Wisły, podniesioną przez r. m. Bujwida, poczem w głosowaniu wnioski Komisyi i Sekciy II. przyjęto. (L. 19979/909/B. b.).

Konkurs na plan regulacyjny Krakowa.

Radca Budownictwa Kłeczek imieniem Komisyi dla gruntów pofortecznych i Sekcyi I. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. Rozpisać konkurs publiczny dla techników i artystów polskich na plan regulacyjny Krakowa.

2. Zatwierdzić przedłożone plany podstawowe do konkursu i program tegoż *).

3. Przyzwolić na ten cel kredyt w wysokości 15.000 kor., pokryć się mający z funduszu, który Rada uchwali na rozszerzenie Krakowa na gminy sąsiednie.

Uchwalono bez rozpraw. (LM. 58.021/08/B. b.).

Regulacya ul. Lubomirskiego.

Radca Magistratu Skrzyniarz imieniem Sekcyi I. i II. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. W celu regulacyi ul. Lubomirskiego nabyć od dr. Bernarda Langroda z jego realności lwh. 2127 w Krakowie (l. or. 35 ul. Lubomirskiego) skrawek gruntu z parceli gr. lk. 67/4, nową lkat. 67/15 oznaczony, o powierzchni 49m² czyli 13·62 sążni kwadrat., za cenę po 80 kor. za 1 sąż. kwadrat., płatną w 14 dni po zaintabulowaniu Gminy za właścicielkę tego gruntu w stanie wolnym od ciężarów i po usunięciu przez dr. Bernarda Langroda

*) Zob. załącznik na końcu tego numeru.

jego własnym kosztem muru ze sztachetami, na nabywanym przez Gminę gruncie się znajdujących.

2. Tytułem odszkodowania za usunięcie powyższego muru i sztachet i za wykonanie parkanu drewnianego w nowej linii granicznej realności lwh. 2127 wypłaci Gmina dr. Bernardowi Langrodowi wraz z ceną kupna ryczałtową kwotę 100 kor.

3. Koszta kontraktu, intabulacyi i należytość przenośną ponosi Gmina miasta Krakowa.

4. Do podpisania kontraktu obok p. Prezydenta miasta upoważnia się Radców miejskich Jana Perosia i Szymona Dąbrowskiego, a na przypadek przeszkody u jednego z nich Radcę m. Stanisława Drozdowskiego.

5. Wydatek na cenę kupna w kwocie 1189 kor. 60 hal. pokryć z kredytu nadzwyczajnego do dz. II. budżetu 1909 r., którytо kredyt jednocześnie się przyznaje.

R. m. Dąbrowski zgadza się z wnioskiem, podnosi jednak brak planu regulacyjnego dla śródmieścia; niektóre ulice są zaniedbane pod tym względem, n. p. ul. Krzywa i ul. Reformacka.

Wiceprezydent miasta Sare wyjaśnia, że Budownictwo wypracowuje plany, które będą przedmiotem obrad Sekcyi I.

Radca Magistratu Skrzyniarz zaznacza, że rozszerzenie ulicy Reformackiej traktowane było wielokrotnie. Sprawa na razie nie może być załatwioną z powodu zbyt wygórowanych żądań OO. Reformatów, którzy żądają za skrawek gruntu 40 kilku tysięcy koron. Magistrat sprawą tą zajmuje się i teraz odniósł się właśnie do OO. Reformatów o zniżenie oferty.

W głosowaniu przyjęto wniosek Sekcyi I. i II. (L. 8590/I./909).

Z powodu spóźnionej pory Przewodniczący zamyka posiedzenie jawne o godzinie $8^1/_2$ wieczorem.

Posiedzenie zwyczajne (23. w kad. XV.) z dnia 6. maja 1909 r.

Przewodniczący: Dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: Dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: Dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **53**.

Radcy miejscy: dr. Bobilewicz, Daszyński, dr. Doboszyński, dr. Gross, Jarra, Jawornicki, dr. Landau Rafał, Mendelsburg, dr. Petelenz, dr. Rosenblatt, Sędzimir, Sołtysik, dr. Staniszewski, Sulikowski, Wachtel, hr. Wodzicki (**16**) nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Oderwanie Chełmszczyzny.

Przewodniczący Prezydent dr. Leo zagaja posiedzenie następującemi słowy: „W porozumieniu z szeregiem kolegów przedstawiam Radzie do uchwalenia następującą rezolucyę:

„Solidarna z braćmi naszymi z za kordonu w ich szczęściu i nieszczęściu, odczuwa reprezentacya miasta Krakowa jak najboleśniej cios, jaki spaść ma na Królestwo Polskie przez oderwanie prastarej chełmskiej dzielnicy od pnia macierzystego i poddanie jej pod ciężkie wyjątkowe prawa. — W imię idei sprawiedliwości, która stosunkami ludów europejskiej kultury rządzić winna, podnosimy w tej szczęśliwszej pod względem narodowym dzielnicy uroczysty protest przeciw takiemu aktowi gwałtu i bezprawia i apelujemy o pomoc moralną do wszystkich naszych czynników politycznych, celem podjęcia jak najbardziej energicznej akcyi ochronnej".

Podczas odczytywania rezolucyi członkowie Rady powstali z miejsc. Prezydent, stwierdzając przyjęcie powyższej rezolucyi przez aklamacyę, zaznacza, że będzie ona przesłaną Prezydyum Koła polskiego we Wiedniu. (L. 277/09/prez.).

Jubileusz Anczyca.

Następnie Prezydent dr. Leo podaje do wiadomości Rady, że komitet, urządzający uroczystość jubileuszu Wł. Anczyca, zaprasza Radę miejską do udziału w sobotnim obchodzie; program będzie jutro radcom doręczony. Prezydent wnosi o udzielenie kredytu 300 kor. na cele obchodu.

Uchwalono. (L. 252/909/prez.).

Wycieczka w Zagłębie krakowskie.

Dalej Prezydent zawiadamia, że dnia 12. b. m. odbędzie się wycieczka krajowej Komisyi przemysłowej oraz 6 członków Koła polskiego do węglowego Zagłębia krakowskiego. W wycieczce weźmie udział Minister dla Galicyi i Marszałek krajowy. Wycieczka zwiedzi także niektóre zakłady przemysłowe w okolicy Krakowa. Prezydent zaznacza, że z Krakowa będzie wysłany osobny pociąg dla uczestników wycieczki.

Mowca przedkłada wniosek, aby Rada uchwaliła kredyt na pokrycie połowy kosztów przyjęcia wycieczki i urządzenia pociągu.

Uchwalono.

Zjazd Kółek rolniczych.

Prezydent dr. Leo wnosi, aby Rada miejska upoważniła Prezydyum miasta do zwrócenia się z prośbą do zarządu Towarzystwa Kółek rolniczych we Lwowie, aby tegoroczny zjazd delegatów tej instytucyi odbył się w Krakowie.

Uchwalono. (L. 275/909/prez.).

Dar ś. p. dra Teodora Dunina.

Prezydent zawiadamia, że Muzeum Narodowe otrzymało wczoraj odpis testamentu ś. p. dra Teodora Dunina z Warszawy, który zapisał Muzeum Narodowemu w Krakowie obrazy, rzeźby, akwaforty, znajdujące się w mieszkaniu testatora w Warszawie i Zakopanem; śp. dr. Dunin wyraził życzenie, aby z tych obrazów stworzono osobną salę pod nazwą „Teodora i Zeneidy Duninów". Oprócz obrazów zapisał dr. Dunin dla Muzeum przedmioty sztuki stosowanej, t. j. porcelanę, szkło, lampy, bronzy, meble. Na koszt transportu tych rzeczy do Krakowa przeznaczył Ofiarodawca 500 rubli.

Na wniosek Prezydenta Rada postanowiła zapis przyjąć i uchwaliła podziękować rodzinie ś. p. dra Dunina. (L. 276/909/prez.).

Urlop.

Wkońcu Prezydent zawiadamia Radę, że r. m. Jarra prosi o udzielenie urlopu na 6 tygodni na wyjazd dla poratowania zdrowia.

Urlopu udzielono.

Muzeum narodowe.

Sekretarz Rady odczytuje: 1. Pismo Towarzystwa Muzeum przemysłowego w Rzeszowie, które zwraca się do Rady z propozycyą urządzania po miastach Galicyi ruchomych wystaw z wypożyczonych duplikatów Muzeum Narodowego.

2. Pismo Zarządu Towarzystwa miłośników historyi i zabytków miasta Krakowa o wniesienie do Wydziału krajowego podania w sprawie wyznaczenia na Wawelu miejsca dla Muzeum Narodowego.

Oba te pisma uchwalono odesłać do odnośnych Sekcyi. (L. L 42093/09/IV, 42094/09/IV).

Uniwersytet ludowy im. Mickiewicza.

R. m. ks. Krupiński zaznacza, że odpowiada w sprawie osobistej, poruszonej na ostatniem posiedzeniu Rady. Dotyczy to Uniwersytetu ludowego. Mowca przytacza, że Uniwersytet posiada bibliotekę, bardzo obficie zaopatrzoną w dzieła literatury socyalistycznej w kilku językach; obejmują one 15 stronic katalogu prócz dzieł tej treści, rozrzuconych w innych działach. Inne działy biblioteki składają się z dzieł, które w wielkiej części nie powinny się znajdować w bibliotece popularnej i dla młodzieży przeznaczonej. Czytelnia zawiera 130 pism ze socyalistycznej publicystyki europejskiej; z prasy codziennej krajowej i ludowej są tylko niektóre pisma; katolickich niema wcale. — Wśród prelegentów było wielu z partyi socyalistycznej; odczyty poza Krakowem odbywały się w lokalach partyi socyalistycznej. Po odezwaniu się Mowcy o działalności Uniwersytetu ludowego „Naprzód“ przyznał, że partya w Uniwersytecie pracuje. Jeżeli się zważy zasady socyalizmu w stosunku do religii, do rodziny, do porządku społecznego; jeżeli się zważy materyalistyczne pojmowanie dziejów, jakiem się socyalizm posługuje, nie trudno zrozumieć, czy ta oświata zdolna pomódz do wytworzenia cnót moralnych, rodzinnych i społecznych. Mowa wykazuje tem, że instytucya nie weszła na lepsze tory w ostatnich czasach.

R. m. Bujwid oświadcza, że nie będzie reagował na poglądy ks. Krupińskiego, lecz poprosi w dalszym ciągu o fakta.

Reforma statutu miejskiego.

R. m. dr. Bandrowski zapytuje, co się dzieje z dwiema ważnemi sprawami. Jedną z nich jest sprawa reformy statutu miejskiego. Rada wytknęła już pewne kierunki dla reformy i wydała pewne polecenia komisyi statutowej. Mowca nie sądzi, aby sprawa była przewlekaną; dziwi się jednak, że naprzód nie postępuje, a Prezydyum powinno się nią stanowczo zająć.

Drożyzna w mieście.

Mowca podnosi dalej drożyznę w mieście; Rada spełniła obowiązek i wybrała komisyę aprowizacyjną dla spraw drożyzny. Komisya zebrała się raz na posiedzenie, ale nie widać skutków tego posiedzenia. Drożyzna idzie swoim torem i staje się olbrzymem, przygniatającym wszystkich obywateli. Mowca domaga się imieniem swego klubu radzieckiego i obywatelstwa, aby Gmina podjęła akcyę na polu drożyzny, bo to jej obowiązek. Urzędnicy tutejsi i nauczyciele zawiązali ekonomiczne stowarzyszenie dla obrony przed drożyzną i osiągnęli bardzo dobre rezultaty.

Jeżeli samopomoc urzędników mogła przynieść tak dobre skutki, to o wiele wydatniejsze mogłaby przynieść samopomoc Gminy. Nie idzie tutaj o polityczne momenty, tylko o interesy mieszkańców Gminy, i dlatego Mowca domaga się, aby wśród nawału prac stanęła także na porządku dziennym sprawa reformy statutu i drożyzny.

R. m. Bujwid przytacza porównawcze cyfry co do ilości spożywanego mięsa na głowę w miastach zachodniej Europy, oraz cyfry śmiertelności na gruźlicę. Z tych cyfr okazuje się, że Kraków zajmuje jedno z gorszych miejsc.

R. m. dr. Domański zbija to zapatrywanie, o ile odnosi się ono do śmiertelności na gruźlicę, podnosząc, że cyfry są mylne, bo zawierają wypadki śmierci osób, przywożonych do miasta, a nie tutejszych.

Prezydent dr. Leo zaznacza, że na ostatniem posiedzeniu komisya statutowa poleciła Magistratowi zebrać materyały, szczególnie statuty różnych miast większych. Bez takiego materyału dalsze obrady Komisyi byłyby bezpłodne. Magistrat spełnił polecenie i zebrał wskazany materyał, a członkowie Komisyi zapoznali się z ustrojem innych miast. Posiedzenie komisyi statutowej odbędzie się w poniedziałek i dalsze odbywać się będą co tydzień.

Dalej Prezydent udziela wyjaśnień co do komisyi aprowizacyjnej; podzieliła się ona na sekcyę węglową i drugą, obejmującą wszystkie inne sprawy. Osobno ma być utworzony podkomitet mieszkaniowy. Magistrat zebrał na tem polu materyały do dalszego działania. Mowca przedłoży wkrótce wnioski w sprawie ożywienia ruchu budowlanego i budowy domów o tanich mieszkaniach. Gmina niezawodnie użyczy poparcia stowarzyszeniom, mającym na celu zwalczanie drożyzny; w tej mierze byłoby pożądanem nawet udzielanie im kredytu. Sama Gmina handlem zajmować się nie może.

Zapomoga dla nauczycieli.

R. m. St. Nowak interpeluje w sprawie projektowanego zburzenia domu przy ul. Podzamcze l. 12 i fatalnych stosunków, panujących w szkole barakowej przy ul. Biskupiej. Mowca zapytuje dalej, co się dzieje z zapomogami drozyźnianemi dla nauczycielstwa.

Prezydent udziela wyjaśnień co do zapomóg dla nauczycieli, zaznaczając, że rzecz jest w referacie i będzie w swoim czasie Radzie przedłożoną.

Mięso z Rumunii. — Opłaty targowe.

R. m. Bialik zwraca się do Prezydenta z prośbą, aby interweniował przeciw wykluczeniu Krakowa i Lwowa od dowozu mięsa z Rumunii; następnie zapytuje, na jakiej podstawie podniesiono na targowicy miejskiej opłaty od jałownika i trzody?

Prezydent odpowiada, że gdyby po przestudyowaniu traktatu przekonał się, że w istocie takie wy-

kluczenie zachodzi, to poczyni odpowiednie kroki w Kole polskiem.

Naczelnik akcyzy, radca Magistratu dr. Zawadzki wyjaśnia, że na targowicy przeprowadzono nie podwyższenie opłat, ale drobne uregulowanie z 16 hal. na 20 hal. od sztuki, ważącej nieraz 200 klgr.

Nabiał i owoce.

Na wniosek r. m. dra Juliana Nowaka Rada przekazała Magistratowi do rozpatrzenia kwestyę, czyby nie było pożądanem uzyskać zezwolenie na sprzedaż nabiału i owoców w niedziele. Wnioskodawca podnosi, że w niedziele wolno sprzedawać alkohol, a nie wolno owoców, których potrzebuje wiele osób, wybierających się na wycieczki. (L. 48836/909/III a).

Biblioteka Jagiellońska.

R. m. dr. Bandrowski imieniem Sekcyi szkolnej przedstawia następujący wniosek nagły:

Uprasza się Prezydenta, aby wraz z dwoma delegatami Rady tak w Kole polskiem jak i w c. k. Ministerstwie oświaty poczynił wszelkie zabiegi w celu wyjednania i zapewnienia u Rządu funduszów na restauracyę gmachu i należyte wyposażenie Biblioteki Jagiellońskiej.

Przewodniczący poddaje pod głosowanie nagłość wniosku.

Uchwalono.

R. m. dr. Fierich co do *meritum* wskazuje, że Biblioteka, aczkolwiek jest zakładem uniwersyteckim, nie podlega Senatowi akademickiemu, lecz Ministerstwu oświaty: mimo to Senat zajmuje się nią. Obecnie już zapanowały lepsze stosunki, aniżeli przed kilkoma laty. W czytelni mogą pracować setki osób; urządzono również czytelnię profesorską. Jest znaczny postęp ku lepszemu. Przyznać należy, że dotacya jest za małą i w tej mierze Senat akademicki zabrał głos. Strona zewnętrzna ulegnie polepszeniu w najkrótszym czasie. Nie odmawiając wcale Radzie prawa zabrania głosu w ochronie tego zabytku, Mowca pragnie zaznaczyć, że czynnik powołany do tego, t. j. Uniwersytet, sprawy tej z oka nie spuszcza. Zresztą poruszane bywają myśli, aby inny gmach wybudować, w całej pełni odpowiadający wymaganiom i potrzebom biblioteki.

R. m. dr. Ponikło i dr. Domański popierają wnioski sekcyi szkolnej.

R. m. dr. Julian Nowak sądzi, że na Bibliotekę powinien być wzniesiony nowy budynek z kamienia i żelaza.

Sprawozdawca r. m. dr Bandrowski, dziękując mowcom za zajęcie się sprawą i poparcie, oświadcza, że nie zapoznaje postępu, jaki dziś zauważyć można w Bibliotece, prosi jednak o przyjęcie wniosków.

W głosowaniu uchwalono wniosek Sekcyi szkolnej. Przewodniczący stwierdza jednomyślność uchwały. (L. 42160/09/IV.).

Muzeum Narodowe.

R. m. dr. Wasung imieniem Sekcyi szkolnej wnosi:

Rada miejska uchwali!

W interesie rozwoju Muzeum Narodowego, instytucyi, mającej tak doniosłe znaczenie dla całego narodu, Rada miejska uznaje konieczną potrzebę przeniesienia tego Muzeum do gmachu poszpitalnego na Wawelu. Uprasza się Prezydenta miasta, aby poczynił wszelkie, do tego celu zmierzające kroki.

Wniosek poparli r. m. dr. Julian Nowak i dr. Domański.

W głosowaniu wniosek Sekcyi szkolnej przyjęto. (L. 40581/09/IV.).

Ulica Bosacka.

Radca Budownictwa Kłeczek imieniem Sekcyi ekonomicznej wnosi:

Rada miejska uchwali!

Zatwierdza się linię regulacyjną ulicy Bosackiej według linii czerwonej, oznaczonej na planach Budownictwa miejskiego z dnia 16. marca 1909 r.

R. m. dr. Gertler, uzasadniając swe zapatrywanie, wnosi, aby delegatom Gminy dano dyrektywę, iż Gmina zgodzi się na regulacyę ulicy Bosackiej wedle projektu pod warunkiem, jeżeli odcięty z powodu regulacyi grunt otrzyma Gmina bezpłatnie, a kolej ulicę swoim kosztem uporządkuje.

Przeciw rezolucyi tej, któraby krępowała działanie delegatów Gminy, przemawiali kilkakrotnie r m. Dattner, Beringer, Maywalt.

W głosowaniu przyjęto wniosek Sekcyi. (L. 31358 1909/*B. b.*).

Poddany pod głosowanie wniosek r. m. dra Gertlera — upadł.

Ulica Estery.

Radca Budownictwa miejskiego Kłeczek imieniem Sekcyi ekonomicznej wnosi:

Rada miejska uchwali!

Zatwierdza się regulacyę ulicy Estery w części między placem Nowym a ulicą Miodową według szerokości „a“ zaznaczonej między realnością „B“, a narożnikiem realności narożnej przy ul. Estery i ul. Miodowej na planie przedłożonym przez Budownictwo miejskie z dnia 16. marca 1909 r.

Uchwalono. (L. 22190/09/*B. b.*).

Nowa szkoła.

Radca Magistratu dr. Zaczek imieniem Sekcyi IV. wnosi:

Rada miejska zgadza się na zorganizowanie z oddziałów równorzędnych szkoły pospolitej żeńskiej połączonej ze szkołą wydziałową im. Zbigniewa Oleśnickiego — nowej szkoły 4-klasowej posp. żeńskiej jako szkoły Nr. XXVIII. z tem jednak zastrzeżeniem, iż wrócz wydatków rzeczowych, wynikających z art. 6. ustawy z dnia 24. kwietnia 1894, Nr. 49 Dz. u. kr., do żadnych innych świadczeń na rzecz tej nowej szkoły Gmina się nie obowiązuje.

Uchwalono bez rozpraw. (L. 33062/IV/09.).

Park dra Jordana.

Sekretarz magistratualny Groele imieniem Sekcyi IV. i Delegacyi dla spraw Parku dra Jordana wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. Przyjmuje się do wiadomości objęcie w zarząd Gminy od dnia 1. stycznia 1908 r. Parku dra Jordana wraz z całym inwentarzem.

2. Rada miejska uchwala utrzymywać nadal w Parku ćwiczenia i zabawy młodzieży szkolnej i rękodzielniczej.

3. Dla spraw Parku ustanawia się Kuratoryę, złożoną z 5-ciu członków Rady miejskiej pod przewodnictwem Prezydenta miasta.

Kuratoryi służy prawo kooptacyi członków z poza Rady.

4. Prezydyum miasta w porozumieniu z Kuratoryą powierzy kierownictwo techniczne ćwiczeń i zabaw osobie odpowiednio ukwalifikowanej, zarząd zaś ogrodowy i administracyjny wykonywać będzie Prezydyum miasta przez organa administracyi miejskiej.

R. m. Turski zgłasza następującą rezolucyę:

1. Uznaje się potrzebę jak najrychlejszego powiększenia parku dra Jordana.

2. Po rozszerzeniu Parku przeznaczać się będzie na festyny tylko część jego, — resztę pozostawi się dla publiczności, wchodzącej do parku bezpłatnie.

Następnie zaś co do punktu czwartego wniosków podnosi Mowca pewne wątpliwości, w szczególności to, że parkiem powinna zarządzać Rada miejska, względnie Kuratorya, a Prezydent miasta wykonywać będzie postulaty Rady, względnie Kuratoryi; dlatego Mowca żąda opuszczenia drugiej części tego punktu.

R. m. dr. Gertler zgłasza poprawkę do ustępu 2-go wniosku, a mianowicie, aby zamiast słów: „młodzieży szkolnej i rękodzielniczej“ wstawić słowa: „dla młodzieży“.

Prezydent dr. Leo wskazuje, że zgadza się z zapatrywaniem r. m. Turskiego co do zarządu parku, albowiem Prezydent miasta *eo ipso* powołany jest do zarządu parkiem.

Po wyjaśnieniach referenta sekretarza Groelego Przewodniczący podaje pod głosowanie ustępami wniosek Sekcyi szkolnej i Delegacyi.

Ustęp 1. — uchwalono.

Ustęp 2. — przyjęto z proprawką r. m. dr. Gertlera.

Ustęp 3. — uchwalono.

Ustęp 4. — przyjęto z opuszczeniem ostatniego zdania, od słów: „zarząd zaś ogrodowy..“ do końca. (L. 20385/09/IV.).

Poddaną pod głosowanie rezolucyę r. m. Turskiego uchwalono. (L. 42399/09/IV.).

Dom polski w Skale.

Radca Magistratu dr. Zaczek imieniem Sekcyi prawniczej wnosi:

Rada miejska oświadcza, iż w razie rozwiązania Tow. polskiego Bratniej pomocy i Domu polskiego w Skale nad Zbruczem przyjmuje cały tak ruchomy jak i nieruchomy majątek tego towarzystwa na własność Gminy miasta Krakowa i zobowiązuje się używać tego majątku na cele rozszerzenia i popierania oświaty wśród ludu polskiego, objęte bliżej § 2-gim statutu Towarzystwa Szkoły ludowej, zatwierdzonego reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 22. VIII. 1908 r. L. 28008. W razie gdyby w ciągu lat 10-u po rozwiązaniu powstało w Skale Towarzystwo polskie z celami, objętymi § 2-gim statutu „Tow. polskiego Bratniej pomocy i Domu polskiego w Skale“, zobowiązuje się Gmina miasta Krakowa oddać pozostały majątek temuż Towarzystwu polskiemu na jego własność.

Uchwalono bez rozpraw. (L. 26651/09/IV.).

Setna rocznica urodzin Słowackiego.

R. m. dr. Gertler proponuje następujący skład komisyi dla obchodu ku czci Słowackiego: dr. Bandrowski, dr. Domański, dr. Jaworski, Konopiński, Kosobucki, dr. Ignacy Landau, dr. JulianNowak, wicepr. Sare, wicepr. dr. Szarski.

Uchwalono. (L. 212/09/prez.).

Konkurs na regulacyę Krakowa.

R. m. dr. Bandrowski proponuje następujący skład sądu konkursowego: Maywalt, Turski, Uderski, Peroś, Beringer, dr. Julian Nowak

R. m. Dąbrowski porusza sprawę gruntów pofortyfikacyjnych. Akcya ta postępuje bardzo pomału, wskutek czego praktyczne wyzyskanie gruntów opóźnia się i grunta te staną się dalej coraz droższe.

Prezydent dr. Leo zaznacza, że roboty ziemne prowadzone są na wielką skalę na gruntach pofortecznych w dwóch już miejscach, wkrótce odbędą się i na trzeciem. Jest to wstępem do ich regulacyi, a gdy stosunki pozwolą, do ich osuszenia. Parcelacya opóźnia się z powodu nieuregulowania Rudawy i z powodu tego, że dotąd nie został wybrany sąd konkursowy na plan regulacyjny Wielkiego Krakowa.

W głosowaniu przyjęto wniosek r. m. dr. Bandrowskiego co do składu sądu konkursowego. (L. 280/09/prez.).

Bursa rękodzielnicza.

Radca Magistratu dr. Zaczek imieniem Prezydyum miasta przedstawia Radzie miejskiej wniosek wybrania delegata Gminy do Rady naczelnej Towarzystwa burs i opieki nad młodzieżą rękodzielniczą i handlową.

R. m. dr. Bandrowski proponuje na delegata r. m. dr. Juliana Nowaka.

W głosowaniu uchwalono. (L. 30961/909/IV.).

Po wyczerpaniu porządku dziennego Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie $8^3/_4$ wieczorem.

Program i warunki konkursu na plan regulacyjny Krakowa *).

Celem uzyskania podstawy dla ustalenia sposobu zabudowania obszarów gmin podmiejskich, włączyć się mających do Krakowa, rozpisuje gmina m. Krakowa publiczny konkurs.

Zadanie niniejsze ma przedstawić rozszerzenie istniejącego miasta na przyległe gminy sąsiednie przy zastosowaniu najnowszych wymagań ruchu komunikacyjnego, zdrowia publicznego, estetyki i gospodarstwa miejskiego. Wobec tego, że z chwilą wejścia w życie ustawy o włą-

*) Załącznik do protokołu z posiedzenia Rady miejskiej z 1. kwietnia r. 1909 (str. 88 w tym numerze).

czeniu gmin sąsiednich do m. Krakowa ustaje obowiązująca ustawa budowlana z dnia 13. października 1899, przeto praca konkursowa służyć będzie jako materyał do opracowania przyszłej ustawy budowlanej dla rozszerzonego Krakowa.

Plan regulacyjny winien też przedewszystkiem objąć gminy sąsiednie, które w przeważnej części są niezabudowane, i organicznie je złączyć z obecnem miastem Krakowem istniejącemi od dawna drogami, przyczem ma przewidzieć i rozgrupować stosownie do warunków miejscowych przyszłe dzielnice miasta, jakoto: mieszkaniową, willową, handlowo-przemysłową, rękodzielniczą, dzielnicę większych fabryk, tanich mieszkań, wreszcie dzielnice o charakterze wiejskim.

Gminy, położone po prawym brzegu Wisły, należy połączyć odpowiednio sytuowanymi mostami z uwzględnieniem istniejących, a to: nowego mostu III-go, mostu Franciszka Józefa i mostu drogowego, łączącego Dębniki z ulicą Zwierzyniecką. Za punkt wyjścia należy przyjąć przyszły most na jazie w km. Wisły 81+000 w Dąbiu.

Przy opracowaniu planu należy uwzględnić:

1. przełożenie koryta Rudawy, 2 skanalizowanie Wisły, 3. ochronę miasta od powodzi, 4. budowę dworca towarowego, 5. dworca osobowego i 6. rozszerzenie stacyi zestawczej. Inwestycye te są wkreślone szkicowo w plany.

§ 1.

Jako podstawowe plany będą dostarczone:

1. Plan przeglądowy z granicami Wielkiego Krakowa w skali 1:10000 — jeden arkusz o wymiarach 1·00/0·92 mtr.

2. Plan Wielkiego Krakowa w granicach nowego rejonu fortecznego i linii zakazu budowy w skali 1:2880.

Plany dla porównania jednego z drugim posiadają linie, względnie punkta sekcyjne, które dzielą całość na prostokąty 500/640 m/m. Na planie 1:2880 są wniesione prawie wszystkie domy, istniejące w gminach sąsiednich, ukośno kreskowane są domy murowane, równolegle drewniane. Na tymże planie granic własności prywatnej niema, ale od miejsca do miejsca są zaznaczone kierunki parcel. Od wschodu i na Dębnikach, względnie Zakrzówku linia zakazu budowy rozpoczyna się z sytuacyą istniejącej linii fortecznej.

Sytuacya projektu stacyi towarowej, rozszerzenie stacyi zestawczej i stacyi osobowej są wkreślone liniami kreskowanemi, przełożona Rudawa i projekt skanalizowania Wisły pełnemi.

Plany ad 1. i ad 2. są zaopatrzone warstwicami względnie ważniejszemi wysokościami. Wysokości na planie 1:2880 są związane ze ścisłą niwelacyą Instytutu wojskowo-geograficznego i te są też miarodajne

Znaki oznacza ą, sondy obok nich zaś podany jest poziom niwelacyjny wody gruntowej.

Dla informacyi o Wielkim Krakowie jakoteż o układach między Radą gminy m. Krakowa a poszczególnemi Radami gminnemi dołącza się:

3 „Studya do sprawy przyłączenia gmin sąsiednich do miasta Krakowa".

4. „Sprawozdanie komisyi Rady miejskiej dla rozszerzenia granic miasta Krakowa w sprawie przyłączenia do niego sąsiednich gmin i obszarów dworskich".

Oprócz tego w biurze gruntów pofortecznych wyłożone będą do przeglądnięcia plany katastralne nowych zdjęć Krakowa i gmin sąsiednich, dokonanych przez biuro tryangulacyjne we Wiedniu w skali 1:1000 w sekcyach 640/500 m/m, oraz zdjęcia tachymetryczne, ale tylko zachodnich gmin, również w formie powyższych sekcyi.

5. Przy podjęciu planów można będzie otrzymać wykaz większej własności prywatnej, wykaz własności c. k skarbu wojskowego i dóbr tabularnych, mających się włączyć do W. Krakowa.

Plany w jednym egzeplarzu ad 1. i ad 2. i broszury ad 3. i ad 4. można otrzymać w biurze gruntów pofortecznych za poprzedniem złożeniem kwoty 50-ciu koron w Kasie miejskiej.

Składający projekta konkursowe otrzymają zwrot powyższej należytości pod adresem żądanym.

§ 2.

Od biorących udział w konkursie wymaga się:

A. Ogólnego projektu uregulowania miasta w granicach, zaznaczonych dla Wielkiego Krakowa na planie 1:10000 z wyjątkiem obustronnego stoku góry św. Bronisławy i dalszych wzgórz, na zachód położonych w gminie Zwierzyńcu.

Za podstawę do projektu mają służyć istniejące główne drogi, wychodzące z obecnego miasta, a przecinające sąsiednie gminy.

Istniejące plantacye z drogami obwodowemi, powstałe w miejsce zniesionego pierwotnego pierścienia fortyfikacyi polskich, i zgrupowanie centralne nowo powstałych dzielnic o zwartem zabudowaniu między jądrem miasta a koleją obwodową i linią wschodnią obecnych fortów mają służyć za wskazówkę dla grupowania się miasta nowego i podziału jego drogami obwodowemi. Grunta forteczne od wschodu należy traktować jak grunta miejskie.

Na planie należy odznaczyć w ogólnych zarysach:

Nowe dzielnice mieszkaniowe o zwartem zabudowaniu, dzielnice willowe, handlowo-przemysłowe, rękodzielnicze, fabryczne, dzielnice tanich mieszkań, nowe dzielnice o charakterze wiejskim

Stosownie do przyszłego wzrostu ilości mieszkańców W. Krakowa w projekcie znaleść winny poczestne miejsce: ogrody, plantacye, rozszerzony park Jordana, place sportowe i place do zabaw możliwie w różnych stronach miasta, oraz park ludowy. Projektować je należy na tanim gruncie budowlanym i odległym od ruchu ulicznego, i to o ile możności należącym do gminy m. Krakowa, względnie do c. k. Skarbu wojskowego, lub na większych obszarach prywatnych.

Między wielkością obszaru, poświęconego na te cele, a powierzchnią, pozostałą do zabudowania, winna być zachowana pewna ekonomiczna równowaga.

Celowy i staranny wybór placów komunikacyjnych, placów o użyteczności publicznej (targowych i t p.) i placów zdobnych będzie rzeczą pierwszej wagi w projekcie.

Należy zakreślić liniami obwodowemi mniej więcej przestrzenie, uznane za odpowiednie na cele publiczne, a mianowicie pod kościoły, szkoły, szpitale, schroniska dla bezdomnych, hale targowe, teatr ludowy, hale muzyczne, cyrki, panoramy, i t. p.

Należy wskazać miejsce na założenie dwóch cmentarzy.

W najogólniejszych zarysach oznaczyć sytuacyę dla zakładów miejskich, a to filii straży pożarnej, zakładu czyszczenia miasta, zakładu wodociągowego, elektrowni i gazowni, mianowicie: jakby je należało rozmieścić na terytoryum W. Krakowa Ograniczyć i przeznaczyć grunta potrzebne pod przyszłe rozszerzenie rzeźni miejskiej i targowicy, z uwagą, że plac Na Groblach wkrótce straci swoje dotychczasowe przeznaczenie.

Projektant liczyć się winien ze zniesieniem kolei obwodowej z Krakowa do Bonarki.

Istniejącą sieć tramwaju elektrycznego rozszerzyć na terytoryum nowego miasta i oznaczyć dla niej ewentualnie nową lub rozszerzoną remizę. Wskazać, do których miejsc wycieczkowych należałoby tramwaj przedłużyć. Traktowanie tej ostatniej sprawy jest możliwe także zapomocą innego środka komunikacyjnego.

W najogólniejszych zarysach naznaczyć sposób uregulowania Młynówki i podać w sprawozdaniu użycie wody w gospodarstwie miejskiem.

Pal wodny w Mydlnikach leży na wysokości 212·207 p. m., znak wodny w Krakowie przy Górnych Młynach na 209·866 p. m.

Wody z 9-cio km^2 zlewni na terytoryum gmin Mydlnik i Bronowic, które dzisiaj spływają do młynówki, zostaną podprowadzone syfonami w odpowiednich miejscach do koryta Rudawy z wyjątkiem wód ze zlewni krowoderskiej, która równorzędnie z regulacyą Młynówki królewskiej może nie być skanalizowaną. Stałą ilość wody, płynącej z koryta Rudawy, należy przyjąć na terytoryum W. Krakowa w ilości Q = 1000 l/s.

B. Wymaga się planu szczegółowego w skali 1:2880, opracowanego na podstawie planu ogólnego w skali 1:10000, ale tylko w granicach od północy do c k. Kolei północnej i istniejącej linii fortecznej poza cmentarzem rakowickim, od wschodu do oznaczonej granicy W. Krakowa, od południa do Wisły, granicy Ludwinowa i Zakrzówka, od zachodu do linii fortecznej w Dębnikach i wkreślonej linii zakazu budowy na terytoryum gmin Zwierzyńca, Czarnej-Wsi, Łobzowa i Krowodrzy z wyjątkiem stoków między kościołem św. Salwatora a górą św. Bronisławy.

Projekt na tym planie powinien być w ten sposób przeprowadzony, aby wymiary projektowanych ulic, placów, ogrodów, parków, przestrzeni pod budowle publiczne, granice poszczególnych dzielnic i t. d z dostateczną dokładnością przy pomocy podziałki odczytane być mogły. Na skrzyżowaniach ulic napisać projektowane wysokości.

Na tymże planie ma być:

1. naznaczone miejsce, gdzieby najodopowiedniej było usytuować pływalnię wojskową, z uwzględnieniem ekonomicznego zasilania jej wodą, oraz łazienki rzeczne.

2. Szkicowo nakreślić plan regulacyjny w okolicy projektowanego dworca osobowego z uwzględnieniem dojazdów i wyjazdów, jakoteż ruchu tramwajowego i pocztowego.

Projekt tak na planie 1:10000 jakoteż 1:2880 ma być traktowany zapomocą odpowiednich kolorów według przyjętych znaków geodezyjnych.

C. Wymaga się sprawozdania, które ma zawierać krótkie opisanie i uzasadnienie projektu.

§ 3.

Nagrody wynoszą.

1. Nagroda	. . . .	5000 koron
2. „	. . . .	3000 „
3. „	. . . .	2000 „

Ocena projektów zwróci uwagę przedewszystkiem na praktyczne rozwiązanie zadania i na mogące wyniknąć koszta przeprowadzenia projektu.

Oprócz nagród przeznacza się sumę 2000 koron na ewentualne zakupno projektów nienagrodzonych.

§ 4.

Projekta nadsyłać należy na ręce Prezydenta miasta do godziny 12-tej w południe w dniu 1. stycznia roku 1910. Później nadesłane projekta nie będą uwzględnione. Plany mają być odpowiednio we formatach złożone, nie zwijane; o ile możności, podziału ma się dokonać według punktów sekcyjnych.

Godło autora winno być umieszczone na opieczętowanych planach i na kopercie, wewnątrz się znajdującej z nazwiskiem autora.

§ 5.

Sąd konkursowy stanowią:

1. Prezydent m. Krakowa lub jego zastępca.
2. II-gi Wiceprezydent miasta.
3. 6-ciu radców miejskich.
4. Delegat Magistratu.
5. Delegat Towarzystwa technicznego krakowskiego.
6. Delegat Stowarzyszenia budowniczych.
7. Trzech Delegatów Związku 11 towarzystw krakowskich.
8. Delegat Towarzystwa politechnicznego we Lwowie.
9. Delegat Stowarzyszenia Techników w Warszawie.
10. Delegat-znawca techniczny, którego Prezydyum miasta powoła.

Biorący udział w konkursie poddają się nieodwołalnie warunkom i orzeczeniu sądu konkursowego. Nagrodzone projekta, względnie zakupione, stają się własnością gminy m. Krakowa, która wcale nie bierze na siebie obowiązku wprowadzenia tych projektów w wykonanie.

Po rozstrzygnięciu konkursu wszystkie prace będą wystawione przynajmniej przez 14 dni w sali Rady miasta Krakowa wraz z opinią sądu konkursowego.

Po upływie tego czasu nienagrodzone projekta względnie niezakupione zostaną autorom pod żądanym przez nich adresem odesłane.

Gdyby pomimo wysłania planów pod wskazanym przez projektanta adresem plany nie doszły do rąk adresata, Gmina miasta Krakowa nie bierze na siebie żadnej za to odpowiedzialności.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.

L. 7. Kraków, dnia 10. lipca 1909. Rocznik XXX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

Regulamin targowy

dla stoł. król. miasta Krakowa, uchwalony na podstawie § 14. h) statutu gminnego i § 70. ust. przem. przez Radę miejską w dniu 28. stycznia 1909 roku *), zatwierdzony przez c. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 10. maja 1909 r. XV c 1463/11. (LM. 44155/09/III. b.).

Uczestnicy targu.

§ 1. Każdy ma prawo uczestniczyć w targach i sprzedawać towary, których sprzedaż na placu targowym jest dozwolona.

Towary, do których sprzedaży wymagana jest koncesya, mogą sprzedawać tylko przemysłowcy, posiadający przepisaną koncesyę (§ 62. ust. przem.).

§ 2. Kto z odwiedzania targów czyni samoistny przemysł, winien go zgłosić u Władzy przem. (§ 63. ust. przem.).

§ 3 Cudzoziemcy mają prawo uczestniczenia w targach na równi z krajowcami, o ile w zastosowaniu wzajemności nie wydano odmiennych postanowień (§ 64. ust. przem.).

Przedmioty obrotu targowego.

§ 4. Na targach tygodniowych wolno sprzedawać artykuły żywności, płody surowe, narzędzia i sprzęty gospodarcze i rolnicze, wyroby, należące do ubocznych zajęć włościan okolicznych, i zwyczajne przedmioty codziennego użytku (§ 66. ust. przem.).

Sprzedaż innych przedmiotów na targach tygodniowych może być dozwolona w miarę wolnego miejsca w zasadzie tylko w Krakowie zamieszkałym przemysłowcom odnośnie do przedmiotów ich przemysłu (§ 67. ust. przem.).

Podawanie potraw i napojów chłodzących na placach targowych zależy w każdym poszczególnym przypadku od osobnego pozwolenia Magistratu, wyszynk napojów alkoholowych na placach targowych jest wzbroniony.

Równouprawnienie uczestników targu.

§ 5 Wszyscy uczestnicy targu mają równe prawo w zawieraniu interesów targowych, z wyjątkiem ograniczenia, podanego w § 12. tego regulaminu.

*) Zob. nr. 1. „Dzien. rozp.“ z r. b. str. 12.

Place targowe.

§ 6. Gmina m. Krakowa wyznacza place targowe i oznacza przedmioty, które na tych placach mogą być sprzedawane.

Na każdym z wyznaczonych placów targowych oznaczy Gmina, ile możności, pasy gruntowe jednakowej szerokości, na których będą umieszczone stanowiska targowe.

Jeżeli dla sprzedaży pewnych artykułów wyznaczony jest osobny plac targowy, w takim razie te artykuły w większych ilościach tylko na tym placu mogą być sprzedawane.

Przybywający na targi z rozmaitymi towarami sprzedawać je mają na tym placu, który jest przeznaczony dla rodzaju towarów, w większej ilości na targ dostarczonych.

Dni targowe.

§ 7. Zwyczajne targi tygodniowe odbywają się w każdy wtorek i piątek.

Jeżeli w dniu targowym przypada uroczyste święto, targ odbywa się w dniu poprzedzającym.

Za targi tygodniowe uważa się także codzienną sprzedaż na placach targowych artykułów żywności, jak: nabiału, jaj, owoców, jarzyn, drobiu, pieczywa itp., oraz kwiatów żywych i sztucznych, nasion, ziół i t. p.

Godziny targowe.

§ 8 Magistrat oznacza godziny targów na poszczególnych placach targowych.

Z chwilą zakończenia targu każdy sprzedający jest obowiązany uprzątnąć z placu wraz z towarem przybory targowe własne, jak: stragany, ławki, stoły i t. p. i plac opuścić.

Stanowiska targowe.

§ 9. Stanowiska targowe są albo stałe, t. j. wyznaczone kwartalnie, półrocznie lub rocznie, albo niestałe, t. j. wyznaczone przed rozpoczęciem każdego targu.

Przekupniom, trudniącym się stale sprzedażą towarów na placach targowych, wyznaczać należy z reguły stanowiska stałe.

Inni sprzedający ustawiać się powinni na placu rzędami w tym porządku, jak na plac przybywają.

Jeżeli na placu sprzedaje się rozmaite rodzaje towarów, wyznaczyć należy dla każdego rodzaju oddzielne

stanowiska; również oddzielne stanowiska należy wyznaczyć dla handlarzy i producentów.

Raz zajętego stanowiska nie wolno podczas targu samowolnie zmieniać.

Sprzedaż obnośna na targach jest wzbroniona.

Utrata stanowiska.

§ 10. Przekupień traci prawo do stałego stanowiska:

a) jeżeli dłużej niż miesiąc zalega z opłatą;

b) jeżeli samowolnie odstąpił swe stanowisko innej osobie;

c) jeżeli dłużej niż miesiąc nie używa stanowiska bez podania uzasadnionych powodów;

d) jeżeli pomimo trzykrotnego ukarania dopuszcza się przekroczeń tego regulaminu.

Sposób sprzedaży.

§ 11. Sprzedaż towarów na targach odbywać się winna z reguły na miarę, wagę lub na sztuki, przyczem wolno używać tylko przepisanych miar i wag.

Towary w większych ilościach wolno jednak sprzedawać wprost w naczyniach, w jakich je na targ przywieziono, jak w koszach, workach, beczkach i t. p.

Zakaz wykupna.

§ 12. Przy drobnej sprzedaży środków żywności na targach tygodniowych i codziennych pierwsze godziny targu, oznaczone przez Magistrat, są zastrzeżone dla kupujących na własny użytek.

Przekupniom nie wolno zakupywać artykułów żywności na ulicach i drogach poza obrębem właściwych placów targowych od producentów, zdążających na targ z towarami.

Przepisy targowo-policyjne.

§ 13. Wszyscy uczestnicy targu, tak sprzedający, jak i kupujący, obowiązani są na targu przyzwoicie się zachowywać i ściśle się stosować do zarządzeń organów nadzorczych.

Osoby, dotknięte chorobami zaraźliwemi lub wstręt wzbudzającemi, dalej osoby widocznie pijane, zakłócające swojem zachowaniem się spokój publiczny lub sprzeciwiające się zarządzeniom organów nadzorczych, będą z targu usunięte.

§ 14 Wszelkie artykuły, sprzedawane na targach, podlegają kontroli sanitarnej organów nadzorczych

Nie wolno sprzedawać na targach artykułów zdrowiu szkodliwych, fałszowanych, zepsutych lub nieczystych.

Artykuły takie zakwestyonują organa nadzorcze i odeślą do Magistratu, który po zbadaniu orzeknie w myśl obowiązujących przepisów, czy towar ma być stronie zwrócony, w inny odpowiedni sposób użytkowany, lub też jako zdrowiu szkodliwy skonfiskowany i zniszczony.

§ 15. Artykuły, ulegające wpływom atmosferycznym, należy w taki sposób składać, aby je od tych wpływów zabezpieczyć.

§ 16. Artykułów, do spożycia przeznaczonych, jak: nabiał, mięso, pieczywo, owoce, jarzyny, grzyby itp., nie wolno składać bezpośrednio na ziemi, ani też w naczyniach nieczystych, na szmatach brudnych lub pochodzących z odzieży.

§ 17. Do zawijania środków spożywczych nie wolno używać papieru brudnego, zabarwionego, zadrukowanego lub zapisanego, ani też wogóle materyałów brudnych.

§ 18. W sprawie sprzedaży nabiału obowiązuje osobny regulamin targowy.

§ 19. Sprzedaż margaryny tudzież masła sztucznego jest na targach wzbronioną.

§ 20. Ze względów policyi targowej zakazuje się:

a) wprowadzania psów na targi artykułów żywności;

b) palenia tytoniu podczas targu na targowicy siana i słomy;

c) zabijania i skubania drobiu na placach targowych;

d) rozkładania towarów w taki sposób, iżby przejście pomiędzy rzędami sprzedających na placu lub komunikacya na przyległych ulicach były tamowane.

§ 21. Nie wolno osobom trzecim mieszać się do targu między sprzedającym a kupującym i podbijać ceny.

§ 22. Z wyjątkiem placów, na których sprzedaż z wozów jest wyraźnie dozwolona lub gdzie rodzaj targu tego wymaga (n. p. targi siana i słomy), zatrzymywanie wozów na placach targowych jest tylko o tyle dozwolone, o ile to jest konieczne dla złożenia towaru.

Po złożeniu towaru wozy próżne odjeżdżać mają bezzwłocznie na właściwe stanowiska.

Jeżdżenie po placu podczas targu jest wzbronione.

§ 23. Nie wolno zaśmiecać placu grubszymi odpadkami towarów lub resztkami opakowania.

Wszelkie tego rodzaju odpadki i resztki obowiązany jest sprzedający przed opuszczeniem stanowiska złożyć do ustawionych na placu koszów lub skrzyń na śmieci, lub z sobą zabrać.

Obowiązek podawania ceny.

§ 24. Każdy sprzedający i kupujący na targu jest obowiązany podać urzędnikom targowym na żądanie rzeczywistą cenę sprzedanego lub kupionego towaru.

Obowiązek uiszczenia opłaty targowej względnie placowej.

§ 25. Od każdego stanowiska, straganu, stołu, ławki lub wozu uiścić należy z góry opłatę, ustanowioną w taryfie opłat, będącej częścią składową tego regulaminu.

Zaległe opłaty targowe ściąga Magistrat w drodze egzekucyi administracyjnej.

Nadzór nad targami.

§ 26. Bezpośredni nadzór nad targami wykonują miejskie organa targowe.

Obowiązkiem organów targowych jest czuwać nad ścisłem przestrzeganiem regulaminu targowego, utrzymywać porządek podczas targów, oraz wykonywać kontrolę nad artykułami żywności i nad poborem opłat targowych.

O każdem przekroczeniu tego regulaminu organa nadzorcze są obowiązane donieść Magistratowi i w razie potrzeby zarządzić równocześnie doprowadzenie obwinionego przez straż policyjną. Ktoby się czuł pokrzywdzonym zarządzeniem organów nadzorczych, może wnieść zażalenie do Magistratu.

Władza targowa.

§ 27. Władzą targową dla m. Krakowa jest Magistrat, który wykonuje zwierzchniczy nadzór nad targami i orzeka w I-szej instancyi we wszystkich sprawach targowych

Postanowienia karne.

§ 28. Za przekroczenie przepisów regulaminu targowego i rozporządzeń Magistratu, na podstawie tego regulaminu wydanych, o ile przekroczenie nie podpada pod przepisy ustawy karnej lub ustawy z 16. stycznia 1896 Dz. u. p. Nr. 89 (o obrocie żywnością), winni będą karani grzywnami do K 200, a w razie niemożności uiszczenia grzywny aresztem do 20 dni.

Postanowienie końcowe.

§ 29. Niniejszy regulamin nabywa mocy prawnej po upływie dni 14-tu, licząc od dnia ogłoszenia go przez Magistrat po zatwierdzeniu przez c. k. polityczną Władzę krajową.

Taryfa opłat targowych względnie placowych.

1) Od stanowisk niestałych za każdy 1 m□ dziennie 4 h.
2) Od stanowisk stałych o powierzchni do 4 m□:
   kwartalnie . . . . . . K 6
   półrocznie . . . . . . „ 10
   rocznie . . . . „ 20
   za każdy dalszy 1 m□:
   kwartalnie . . . . . . K 3
   półrocznie . . . . . . „ 5
   rocznie . . . . „ 10
3) Od stanowisk stałych dla sprzedaży ryb lub mięsa, podrobiu i drobiu bitego do 4 m□:
   kwartalnie . . . . . . „ 8
   półrocznie . . . . . . „ 15
   rocznie . . . . „ 30
   za każdy dalszy 1 m□:
   kwartalnie . . . . . . „ 3
   półrocznie . . . . . . „ 5
   rocznie . . . . „ 10
   Od stanowisk niestałych za każdy 1 m□ dziennie 10 hal.
4) Od stanowisk dla sprzedaży wędlin przed świętami Wielkanocnemi i ryb przed Bożem Narodzeniem do 4 m□:
   za cały czas sprzedaży . K 10
   za każdy dalszy 1 m□ . „ 2
5) Od stanowisk dla sprzedaży kramarszczyzny i wyrobów cukierniczych na drzewka oraz strucli przed Bożem Narodzeniem do 4 m□:
   za cały czas sprzedaży . „ 5
   za każdy dalszy 1 m□ . „ 1
6) Od stanowisk dla sprzedaży drzewek wigilijnych t. zw. choinek przed Bożem Narodzeniem:
   za cały czas sprzedaży . K 6
7) Od stanowisk kramarzy w czasie odpustów i świąt (przy kościołach i pod murem cmentarnym) za każdy 1 m□ dziennie . . . . 10 hal.
8) Od stołów miejskich lub ławek:
   a) od stołów mniejszych dla sprzedaży nabiału dziennie . . . . 8 „
   Jeżeli stołu używa równocześnie dwie lub więcej osób, każda opłaca po 4 hal.
   b) od stołów większych dla sprzedaży jarzyn i pieczywa dziennie . . . . 12 hal.
   c) od stołów, obitych blachą, dla sprzedaży mięsa, drobiu bitego i podrobiu dziennie 20 „
   W powyższych opłatach od stołów miejskich mieszczą się już opłaty placowe.
9) Od wozów wiejskich z towarem dziennie . 10 „
   Wszelkie ułamki metra liczą się za cały metr. (LM. 441/55/09/III b.).

L.: 18084/09
III. b.

OGŁOSZENIE.

Celem oznaczenia **przedmiotów sprzedaży i unormowania czasu trwania targów** na poszczególnych placach targowych, Magistrat na podstawie §§ 6, 8 i 12 Regulaminu targowego dla miasta Krakowa zarządza, co następuje:

§ 1. Na otwartych placach targowych wolno sprzedawać następujące towary:

a) W Rynku głównym: nabiał, jaja, drób żywy i bity, dziczyznę, pieczywo, grzyby świeże i suszone, jagody, kwiaty żywe i sztuczne, zioła, korzenie, wyroby koszykarskie i szczypy na podpałki.

W dni niedzielne i świąteczne: króliki, ptaki żywe i klatki.

Przez czas Wielkiego tygodnia: wędliny, owoce suszone, baranki gipsowe i wyroby cukiernicze.

Przed świętami Bożego Narodzenia: strucle, wyroby cukiernicze, wyroby kramarskie na drzewka, drzewka wigilijne czyli t. z. choinki.

Przed świętem Trzech króli: kadzidło. — Przed świętem M. B. Gromnicznej: gromnice. — Przed niedzielą palmową: palmy, — Przed dniem zadusznym: wieńce kwiaty i światło na groby. — Na wiosnę: krzewy, dziczki i szczepy owocowe.

b) Na małym Rynku: owoce.

c) Na placu Szczepańskim: jarzyny, ziemniaki na wózkach ręcznych, kapustę kiszoną, artykuły strączkowe, pieczywo, barszcz, ryby żywe i bite, nasiona i rozsadę.

d) Na placu Jabłonowskich: ziemniaki, jarzyny, pieczywo i mięso.

e) Na placu Groble: wyroby bednarskie i kołodziejskie, drzewo i materyały budowlane.

f) Na Rynku kleparskim: słomę, siano, zboże, artykuły pastewne, narzędzia i sprzęty rolnicze, wreszcie wyroby kołodziejskie, służące wyłącznie do celów rolniczych.

g) W ulicy Słowiańskiej: mięso, nabiał i jarzyny.

h) Na placu Wolnica: nabiał, jaja, mięso, pieczywo, jarzyny, owoce i ziemniaki.

i) Na placu Nowym: drób żywy i bity, pieczywo, jarzyny, owoce, ziemniaki.

j) Na placu Izaaka: ryby.

k) Na tandecie w ul. Szerokiej: ubiory męskie, płócienka, kramarszczyznę, wyroby norymberskie, bieliznę, obuwie, skóry, kapelusze, czapki, naczynia emaliowane, starzyznę.

§ 2. Sprzedaż innych artykułów na placach targowych zależy w każdym poszczególnym wypadku od osobnego pozwolenia Magistratu.

§ 3. Hurtowna (sezonowa) sprzedaż ziemniaków, kapusty i ogórków na wozach dozwolona jest na placach: Jabłonowskich, Bernardyńskim i Nowym.

§ 4. Targi na wszystkich placach rozpoczynają się: w miesiącach letnich, t. j. od 1-go maja do 30-go września, o godz. 5-tej, w innych miesiącach, t. j. od 1-go października do 30-go kwietnia, o godzinie 6-tej rano; kończą się: we wtorki i piątki o godzinie 1-szej po południu; w inne dni o godzinie 11-tej przed południem.

§ 5. Przy drobnej sprzedaży artykułów żywności na targach tygodniowych i codziennych pierwsze godziny targu zastrzeżone są po myśli § 12. Regulaminu targowego dla kupujących na własny użytek, a mianowicie: we wtorki i piątki do godziny 11-ej a w inne dni do godziny 10-tej przed południem; w tym czasie zatem nie wolno handlarzom zakupywać na targach jakichkolwiek środków żywności.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1-ym lipca 1909 r.

Niestosujący się do niniejszego rozporządzenia ulegną karze po myśli § 28. Regulaminu targowego.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 14. czerwca 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 60283/09
III. b.

OGŁOSZENIE.

Przepis § 4. rozporządzenia Magistratu z dnia 14 czerwca 1909 r. L. 18084 w sprawie czasu trwania targów zmienia się w ten sposób, że **targi na tandecie** w ulicy Szerokiej mają się kończyć we wtorki i piątki najpóźniej o godzinie 3-ciej po południu.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 6. lipca 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. Nam I. 1944
36

PRZESTROGA.

Kollektanci węgierskiej państwowej loteryi klasowej przesyłają do Galicyi w wielkich ilościach prospekta i listy, w których zachęcają do nabywania losów węgierskiej loteryi klasowej, a nawet często przesyłają wprost losy tej loteryi.

Zwraca się uwagę Publiczności na to, że **gra w węgierską loteryę klasową** jest w Austryi wedle rozporządzenia Ministerstwa skarbu z 5. sierpnia 1897 Dz. p. p N. 186 zabroniona.

Nabywanie lub pozbywanie losów, zalecanie tychże i ogłaszanie prospektów lub listy ciągnień stanowi w myśl ustawy karnej o przestępstwach skarbowych, względnie w myśl § 7. ustawy z dnia 28. marca 1889 (Dz. p. p. N. 32.) ciężkie przekroczenie skarbowe, podlegające karze. Ostrzega się przeto publiczność przed przyjmowaniem nadsyłanych losów węgierskiej loteryi klasowej i ogłaszaniem lub rozsyłaniem prospektów i listy ciągnień tej loteryi.

Z c. k. Namiestnictwa we Lwowie,
dnia 11. maja 1909 roku.

(LM. 45281/09. / III. a.).

Mianowania urzędników i służby.

Zgodnie z uchwałą Rady miejskiej z 14. marca 1907 otrzymali:

1. **Dr. Józef Nizioł**, wicesekretarz Magistratu, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 26. czerwca 1909. (L. 53708/09).

2 **Stanisław Opolski**, koncepista magistratualny, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 20. czerwca 1909. (L. 53710/09).

3. **Dr. Jan Wydro**, koncepista magistratualny, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 20. czerwca 1909 r. (L. 53709/09).

4. **Dr. Kazimierz Kumaniecki**, koncepista magistratualny, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 Koron rocznie od dnia 26. czerwca 1909. (L. 53704/09).

5. **Ignacy Sroczyński**, kancelista magistratualny, trzecie trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 20. czerwca 1909. (L. 53705/09).

6. **Tomasz Michalski**, praktykant manipulacyjny Magistratu, trzecie trzechlecie w kwocie 150 koron rocznie od dnia 20. czerwca 1909. (L. 53706/09).

7. **Antoni Malicki**, elektro-monter teatru m., trzecie pięciolecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 1. lipca 1909. (L. 53707/09).

8. **Wojciech Ryś**, pachołek miejski, trzecie pięciolecie w kwocie 50 koron rocznie od dnia 16. czerwca 1909. (L. 53712/09).

9. **Wojciech Bigaj**, pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie 50 koron rocznie od dnia 23. czerwca 1909. (L. 53711/09).

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń tajnych).

Posiedzenie tajne (12. w kad. XV.) **z dnia 9. czerwca 1909.**

Uchwalono:

I. Udziela się prezenty na posadę nauczyciela w szkole wydziałowej męskiej im. cesarza Franciszka Józefa p. **Antoniemu Mikulskiemu**, stałemu nauczycielowi w szkole XVI. (L. 40962/09/IV.).

II. Mianuje się p. **Teodora Riedla**, adjunkta Bud. miej., etatowym inżynierem Budownictwa miejskiego w IX. klasie rangi. (L. 296/09/prez.).

III. Udziela się jednorazowej zapomogi w kwocie 200 koron p. **Ludwice Pająkowej**, wdowie po b. dyrektorze szkoły wydziałowej św. Floryana, i na ten cel przyznaje się kredyt dodatkowy w kwocie 200 koron dla działu XII. budżetu r. b. (L. 12.441/08/IV.).

IV. Przyjmuje się do gminy miasta Krakowa małoletniego **Stanisława Świętunia-Witkowskiego**, ucznia

szkół średnich, adoptowanego syna prof. Dr. Augusta Witkowskiego, za opłatą taksy w kwocie 50 koron. (L. 16280/09/V.).

V. Zapewnia się przyjęcie do gminy m. Krakowa p. **Izydorowi Chorowiczowi**, słuchaczowi praw, obywatelowi rosyjskiemu, za opłatą taksy w kwocie 50 koron pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego od c. k. Rządu. (L. 102.158/08/V.).

VI. Zapewnia się przyjęcie do gminy m. Krakowa p. **Romanowi Maryanowi 2-im Rekowskiemu**, słuchaczowi praw, obywatelowi pruskiemu, za opłatą taksy w kwocie 50 koron pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego od c. k Rządu. (L. 105.361/08/V.).

VII. Zapewnia się przyjęcie do gminy miasta Krakowa p. **Dr. Janowi Władysławowi 2-im Nelkenowi**, asystentowi chorób nerwowych i umysłowych, obywatelowi rosyjskiemu, za opłatą taksy w kwocie 20 koron pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego od c. k. Rządu. (L. 19.440/09/V.).

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń jawnych).

Posiedzenie zwyczajne (24. w kad. XV.) **z dnia 3. czerwca 1909 r.**

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **50**

Radcy miejscy: dr. Bobilewicz, Daszyński, Dattner, dr. Doboszyński, dr. Fierich, dr. Gross, Iglicki, Jarra, dr. Jaworski, ks Krupiński, dr. Lustgarten, Maywalt, Mendelsburg, dr. Pareński, dr. Petelenz, dr. Staniszewski, Sulikowski, Suski, hr. Wodzicki **(19)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Ś. p. Helena Modrzejewska.

Przewodniczący prezydent dr. Leo podaje do wiadomości, że otrzymał od Komitetu, zajmującego się przewiezieniem zwłok Heleny Modrzejewskiej z Ameryki do Krakowa, pismo, zapraszające Radę miasta Krakowa do udziału w pogrzebie, który się odbędzie w Krakowie 17. lipca kosztem rodziny.

Prezydent po porozumieniu się z gronem członków Rady zgłasza nagły wniosek:

Rada miejska uchwala!

1. Wziąć *in corpore* udział w pogrzebie ś. p. Heleny Modrzejewskiej.
2. Złożyć wieniec na jej trumnie
3. Przeznaczyć 1.000 koron jako udział miasta w kosztach pogrzebu znakomitej artystki.

Uchwalono. (L. 341/909/prez.).

Urlop.

Prezydent zawiadamia Radę, że r. m. dr. Bobilewicz wniósł prośbę o urlop 4-tygodniowy na wyjazd.

Uchwalono.

Zakład dezynfekcyjny.

Prezydent dr. Leo oznajmia, że Sekcya ekonomiczna zgłasza nagły wniosek w sprawie przebudowy zakładu dezynfekcyjnego.

Naczelny lekarz miejski dr. Janiszewski uzasadnia nagłość.

Nagłość uchwalono.

Sprawozdawca dr. Janiszewski imieniem Sekcyi ekonomicznej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. Przebudować istniejący Zakład dezynfekcyjny miejski według sporządzonego przez Budownictwo miejskie planu z 24. maja 1909 i kosztorysu z 1. czerwca 1909 kosztem maksymalnym 8.000 koron.
2. Roboty te wykona Budownictwo miejskie bezzwłocznie we własnym zarządzie, a wydatek, stąd powstały, pokryć należy zaliczkowo z funduszu obrotowego miejskiego na rachunek funduszu inwestycyjnego II., w szczególności zaś na rachunek kredytu 400 000 K., przeznaczonego na budowę szpitala epidemicznego i zakładu dezynfekcyjnego.

R. m. Uderski uznaje potrzebę przedstawionej przebudowy, sądzi jednak, że sprawa nie ma żadnych cech nagłości.

R. m. dr. Ponikło uważa sprawę za bardzo nagłą; wnioski przedstawiają *minimum* tego, czego można żądać.

R. m. dr. Bandrowski również uważa rzecz za nagłą, już choćby z tego powodu, że tylko dobrze urządzony zakład daje gwarancyę ścisłego prowadzenia tak ważnej sprawy, jak dezynfekcya.

Po wyjaśnieniu, udzielonem przez Sprawozdawcę, wniosek uchwalono.

Zabezpieczenie miasta od powodzi.

R. m. Turski, nawiązując do grożącej miastu niedawno znowu klęski powodzi, przypomina, że przed trzema laty jeszcze sprawa zabezpieczenia miasta od powodzi utknęła w Ministerstwie. Należałoby położyć kres przewlekaniu. Mowca zapytuje, czy Prezydent mógłby dać Radzie uspokajające wyjaśnienia?

Prezydent dr. Leo odpowiada, że Ministerstwo od trzech lat nie powzięło decyzyi co do projektów Gminy i Namiestnictwa w sprawie zabezpieczenia Krakowa od powodzi, t. j. co do projektowanego przez Gminę przekopu w Dąbiu, lub też obwałowania Wisły murami ochronnymi; niewiadomo również, który z tych projektów będzie służył za podstawę obrad komisyi wodnej i dalszych prac przygotowawczych. Dlaczego tak się dzieje, Prezydent autentycznie wyjaśnić nie może, podnosi jednak, że w sprawie tej odbyła się w swoim czasie konferencya w Ministerstwie galicyjskiem i tam stwierdzono, że Rząd nie śpieszy się z regulacyą Wisły, albowiem pragnie najpierw dokończyć regulacyi Rudawy. Chodzi przedewszystkiem o rozpisanie komisyi prawnowodnej, co do której jednak mimo wielokrotnych urgensów, dotąd z Wiednia do Namiestnictwa nie wysłano żadnego polecenia. Wobec tego Prezydent nie może zapewnić, czy roboty około zabezpieczenia miasta Krakowa od powodzi będą rozpoczęte w roku przyszłym.

R. m Turski wnosi otwarcie dyskusyi.

Uchwalono.

R. m. Turski, wskazując na odpowiedź Prezydenta, domaga się energicznej akcyi w tej sprawie. Gmina wcale się nie upiera przy projekcie swoim, jak to Rząd interpretuje; owszem zaakceptować może projekt Namiestnictwa, chodzi bowiem tylko o przeprowadzenie całej sprawy.

Mowca zgłasza wniosek:

1. „Odnieść się do Koła Polskiego we Wiedniu, aby mając na uwadze ciągłą grozę powodzi, pod jaką pozostaje Kraków wskutek robót regulacyjnych, przeprowadzanych przez c. k. Rząd w górnym biegu Wisły i na jej dopływach, zażądało jak najkategoryczniej od c. k. Rządu decyzyi co do projektu robót, mających zabezpieczyć Kraków od powodzi, i rozpoczęcia ich jeszcze w r. b.

2. Wezwać posłów krakowskich, aby z całą energią i bezwzględnością czuwali nad wywarciem należytego nacisku na c. k. Rząd w tym kierunku, aby roboty te jak najrychlej rozpoczęto".

R. m. Uderski nie wierzy, aby urzędnik mógł trzy lata przetrzymywać sprawę; widocznie ma on w tej mierze jakieś wskazówki z góry co do opóźnienia. W interwencyę Koła polskiego mowca nie wierzy, skoro dotąd nie przyniosła żadnego skutku. Mowca wskazuje na konieczność energicznej akcyi ze strony Gminy.

Prezydent zaznacza, że sprawa przedstawiała pewne trudności, bo trzeba było zasięgać opinii hydrograficznej. Czy te trudności usprawiedliwiają zwłokę trzechletnią, Mowca nie chce rozstrzygać.

Po krótkiem przemówieniu r. m. dr. Bandrowskiego i Epsteina r. m. dr. Gutkiewicz podnosi, że zgadza się z wnioskiem r. m. Turskiego, żąda jednakże przeprowadzenia dowodu ku wiecznej pamięci i w duchu tym zgłasza wniosek:

„Rada miejska uchwala przeprowadzić zabezpieczenie dowodu ze znawców na stwierdzenie okoliczności, że wskutek dokonanych robót regulacyjnych w górnem korycie rzeki Wisły i jego dopływach niebezpieczeństwo powodzi się zwiększyło i każda powódź wskutek tych dokonanych robót regulacyjnych wyrządzi szkodę, co najmniej dwa razy większą gminie miasta Krakowa i jego mieszkańcom, od szkody, jakąby powódź każda wyrządzić mogła na wypadek, gdyby roboty regulacyjne w górnem korycie rzeki Wisły i jej dopływach nie były przez Rząd wykonane".

W głosowaniu uchwalono wniosek r. m. Turskiego. (L. 54053/909/III. a.).

Rezolucyę r. m dr. Gutkiewicza uchwalono odesłać do Sekcyi prawniczej do opracowania i przedłożenia wniosku na jednem z najbliższych posiedzeń

(L. 54051/909/III. a.).

Kollektor lewobrzeżny.

Koncepista magistratualny dr. Wydro imieniem Sekcyi skarbowej wnosi:

Rada miejska uchwali!

Reasumuje się uchwałę Rady miejskiej z 1. kwietnia 1909 w sprawie podjęcia przez Gminę budowy lewobrzeżnego kollektora Wisły Natomiast Rada miejska uchwali!

I. 1. Przyjąć od c k. Skarbu państwa w przedsiębiorstwo Gminy wykonanie budowy części lewobrzeżnego kollektora w obrębie gmin Półwsie Zwierzynieckie i Kraków od km. 0·190 do ujścia jego do starego łożyska Rudawy na długości 975 metrów za ryczałtową kwotę 182.500 kor. z tem że na wypadek, gdyby się przy wykonaniu budowy okazało, że długość rzeczonej części kollektora będzie ponad 5 metrów większa lub mniejsza niż 975 metrów, natenczas jedna strona drugiej dopłaci względnie zwróci za nadwyżkę ponad 5 mtr. wynagrodzenie w stosunku 187 kor. za 1 metr.

2. Upoważnia się p. Prezydenta do zawarcia z c. k. Skarbem państwa kontraktu w tej sprawie i do wszelkich zarządzeń, zmierzających do przeprowadzenia robót.

3. Do podpisania kontraktu obok p. Prezydenta miasta upoważnia się radców m. pp. Wandalina Beringera i Edwarda Uderskiego, a na przypadek przeszkody u jednego z nich, radcę m. p. Jana Perosia

4. Upoważnia się p. Prezydenta miasta do przeprowadzenia powyższych robót w porozumieniu z komisyą brukowo-kanałową.

II. 1. Przyjąć od c. k. Skarbu państwa w przedsiębiorstwo Gminy wykonanie budowy części lewobrzeżnego kollektora na przestrzeni od wału akcyzowego w gminie Piaski-Grzegórzki do ujścia kollektora do Wisły, położonego w Dąbiu, na długości 1360 mtr. za ryczałtową kwotę 850.000 kor. z tem, że na wypadek, gdyby się przy wykonaniu budowy okazało, że długość rzeczonej części kollektora będzie ponad 5 mtr. większa lub mniejsza niż 1360 mtr., natenczas jedna strona drugiej dopłaci względnie zwróci za nadwyżkę ponad 5 mtr. wynagrodzenie w stosunku 625 kor. za 1 mtr.

2 Upoważnia się p. Prezydenta miasta do zawarcia z c. k. Skarbem państwa umowy w tej sprawie i do wszelkich zarządzeń, zmierzających do przeprowadzenia robót.

3. Do podpisania kontraktu obok p. Prezydenta m. upoważnia się radców miejsk. pp. Wandalina Beringera i Edwarda Uderskiego, a na wypadek przeszkody u jednego z nich, radcę m. p. Jana Perosia.

4. Upoważnia się Prezydenta miasta do przeprowadzenia powyższych robót w porozumieniu z komisyą brukowo-kanałową.

III. Na pokrycie początkowych wydatków na przyjęte od c. k. Skarbu państwa roboty około budowy części lewobrzeżnego kollektora za ryczałtowe sumy 182 500 kor. i 850000 kor., tudzież na złożenie kaucyi w wysokości 52000 kor. zaliczyć z funduszu m. obrotowego względnie z funduszu amortyzacyjnego kwotę 252000 kor., zwrotną ze wspomnianych ryczałtów.

R. m. dr. Gertler domaga się, aby ze względu na prawniczą stronę kontraktu umowę podpisał jeden z prawników radców miejskich; proponuje delegować r. m. dr Koya.

R. m. dr. Koy zaznacza, że każdy kontrakt, a więc i ten musi być ułożony przez syndyka miejskiego, zatem obecność prawnika przy podpisywaniu kontraktu nie jest konieczną.

Prezydent dr. Leo wyjaśnia, że warunki umowy były ułożone we Wiedniu i że na tej podstawie tutejsza Ekspozytura dróg wodnych ułożyła projekt kontraktu, który po zaopiniowaniu przez Syndyka miejskiego był przedmiotem obrad specyalnej konferencyi.

W głosowaniu przyjęto oba wnioski Sekcyi skarbowej. (LM. 47962/09/I.).

Wniosek r. m dr. Gertlera o delegacyę r. m. dr. Koya do podpisu kontraktu w głosowaniu upadł.

Wodociąg miejski.

Dyrektor wodociągu miej. Jaszczurowski imieniem Komisyi wodociągowej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. Nabyć realność lwh. 181 w gminie Półwsiu Zwierzynieckiem o obszarze 3250 sążni kwadrat. na cele publiczne wodociągowe w stanie wolnym od ciężarów za cenę po 28 kor. za sążeń kwadrat. od p. Ferdynanda Bolhara von Nordenkampf.

2. Koszta kontraktu i stempli poniesie Gmina miasta Krakowa.

3. Cena kupna wypłaconą będzie przy podpisaniu kontraktu.

4. Do podpisania kontraktu upoważnia Rada miejska oprócz Prezydenta radców miejskich: Prof. dr. Józefa Rosenblatta i Władysława Turskiego, a w razie przeszkody u któregokolwiek z nich r. m. Wandalina Beringera.

5. Wydatek poniesie fundusz wodociągu miejskiego.

Uchwalono bez rozpraw. (L.77/909/B. W.).

Stoły targowe.

Radca Magistratu Sawiński imieniem Komisyi aprowizacyjnej i Sekcyi II. wnosi:

Rada miejska uchwali!

Przyznaje się do budżetu na rok 1909 (Dz. VIII). kredyt dodatkowy w kwocie 6000 kor. na sprawienie 370 stołów targowych, tudzież na koszta rozstawiania, uprzątania i przechowywania tychże stołów.

R. m. Miedniak popiera wniosek, domaga się jednak uporządkowania również i Małego Rynku przez ustawienie projektowanych stałych kramów.

Sprawozdawca wyjaśnia, że sprawy tej nie można łączyć z zaprowadzeniem stołów dlatego, że spowodowałoby to znaczne opóźnienie i koszta z powodu równoczesnej konieczności skanalizowania Małego Rynku.

R. m. Uderski podnosi, że wydatek na stoły powinien był znaleźć się w budżecie, nie potrzebaby teraz przychodzić o kredyt dodatkowy.

Prezydent wyjaśnia, że przy obradach budżetowych nie można było przewidzieć tego wydatku, który dopiero teraz uchwaliły Komisya aprowizacyjna i Sekcya II. Zresztą wydatek ten szybko się zwróci z powodu wprowadzenia opłat za stoły.

W głosowaniu wniosek Komisyi aprowizacyjnej i Sekcyi II. uchwalono. (L. 26807/909/III. b).

Związek ekonomiczny urzędników.

Radca Magistratu Sawiński imieniem Sekcyi II. wnosi:

Rada miejska uchwali!

Przyznaje się do budżetu na rok 1909 (Dz. VIII). kredyt dodatkowy w kwocie 1670 kor. na koszta adaptacyi 2 ubikacyi w realności m. L. or. 20 przy ul. św. Krzyża celem wynajęcia tychże ubikacyi Związkowi ekonomicznemu urzędników, profesorów i nauczycieli na sprzedaż wędlin.

Uchwalono. (L. 39.910/09/III. b.).

Nowy most na Wiśle.

Radca Budownictwa miej. Kłeczek imieniem Sekcyi I. wnosi:

Rada miejska uchwali!

I. Gmina miasta Krakowa odstąpi potrzebny grunt pod budowę rampy mostowej w ulicy Starowiślnej bez osobnego wynagrodzenia, jeżeli c. k. Rząd zobowiąże się przedtem dopełnić 2-ch następujących warunków:

1. Rampy boczne w ulicy Podgórskiej otrzymają w myśl wyrażonego życzenia delegatów gm. m. Krakowa mury oporowe, wyposażone w ten sposób, jak przy rampie głównej w ulicy Starowiśnej.

2. Przy wyposażeniu architektonicznem mostu uwzględni c. k. Rząd życzenia gminy miasta Krakowa.

II. Niezależnie od powyższych warunków Gmina miasta Krakowa oświadcza, że na rozszerzenie ramp dróg nadbrzeżnych, wpadających w ul. Podgórską w Krakowie, ponad przewidzianą pierwotnie w projekcie kanalizacyi Wisły szerokość 14 m. na 20 m. odda bezpłatnie pas gruntu w szerokości 6 m.

Uchwalono. (L. 46815/09/B. b.).

Ubezpieczenie dyetaryuszy.

Sekretarz Magistratu dr. Nowicki imieniem Sekcyi III. i II-giej wnosi:

Rada miejska uchwali!

I. Funkcyonaryuszy gminnych, których Gmina jako służbodawca ma obowiązek ubezpieczyć w myśl ustawy z dnia 16. grudnia 1906 L. 1. Dz u. p. ex 1907, ubezpiecza się w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych we Lwowie, jako w zakładzie zastępczym państwowego Zakładu pensyjnego.

II. Z uwagi, że funkcyonaryusze ci pobierają obecnie niezbyt wysokie wynagrodzenie, wskutek czego odczuliby bardzo dotkliwie potrącanie przypadającej na nich z ustawy części premii z ich poborów, przeto Gmina opłacać będzie dobrowolnie z własnych funduszów także część premii, przypadającą na funkcyonaryuszy do zapłaty, a to aż do zasadniczego uregulowania ich poborów.

III. Na opłatę części premii, przypadających na Gminę jako służbodawcę za ubezpieczenie w r. b. 29 funkcyonaryuszy, wyznacza się kwotę 2352 kor., na opłatę zaś części premii, przypadających na tychże funkcyonaryuszy, kwotę 1176 kor. i przyznaje się kredyt dodatkowy dla Dz. I. poz. 3. tegorocznego budżetu w łącznej kwocie 3528 kor.

IV. Poleca się Magistratowi, aby corocznie wstawiał do budżetu miejskiego kwotę potrzebną na pokrycie powyższych premii.

R. m. dr. Gertler podnosi omyłkę w obliczeniu: nie 29 funkcyonaryuszy, lecz o 3 więcej powinno się ubezpieczyć, a to pp. Kochanowskiego, Kargola i Gamracego.

Mowca domaga się załatwienia regulacyi płac dyetaryuszy.

Po wyjaśnieniu Sprawozdawcy Przewodniczący poddał pod głosowanie wniosek Sekcyj z opuszczeniem w ustępie III. wniosku cyfry „29".

Uchwalono.

Następnie uchwalono ze względu na treść ustępu I. wniosku opuścić wogóle liczbę dyetaryuszy, których należy ubezpieczyć. (L. 3704/909/VI. b.).

Nowe ulice.

Radca Magistratu Skrzyniarz imieniem Sekcyi ekonomicznej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. Zatwierdzić linię regulacyjną dla przedłużonej ulicy św. Wawrzyńca od ulicy Starowiślnej do ul. Podgórskiej według planu Budownictwa miejskiego z 17. kwietnia 1909.

2. Zgodzić się na otwarcie na przestrzeni gruntów dr. Stanisława Pareńskiego i dr. Hermana Seinfelda lwh. 1733 i 1765 w Krakowie trzech ulic: jednej wzdłuż wału kolejowego od ulicy Miodowej do granicy gruntu kolei państwowej i dwóch poprzecznych według planu Budownictwa miejskiego z 17. IV. 1909 z tem, że ulica wzdłuż wału kolejowego ma być tak szeroką, aby w najwęższem miejscu od przecięcia się szkarpy wału z przyszłą jej powierzchnią miała 12 metrów szerokości, dalej z tem, że ulice poprzeczne mają być 15 metrów szerokie.

3. Na otwarcie wymienionych pod 2) ulic zgadza się Gmina pod warunkiem rozwiązującym, że:

a) dr. Stanisław Pareński i dr. Herman Seinfeld oddadzą gminie miasta Krakowa bezpłatnie w stanie wolnym od ciężarów, a to najpóźniej do dnia 1. lipca 1910 r., potrzebne pod te ulice grunta i

b) że na koszta urządzenia tych ulic zapłacą dr. Pareński i dr. Seinfeld gminie miasta Krakowa w Kasie miejskiej najpóźniej do dnia 1. lipca 1910 według kosztorysu Budownictwa miejskiego z 26. maja 1909: dr Stanisław Pareński kwotę 10.399 kor., a dr. Herman Seinfeld kwotę 23.555 kor.

4. Po oddaniu potrzebnego gruntu przez dr. Stanisława Pareńskiego i dr. Hermana Seinfelda i zapłaceniu przez nich wymienionych wyżej kwot Gmina sama w stosownym czasie urządzi wymienione pod 2) ulice, t. j. wykona szosy, chodniki ziemne z krawężnikami betonowymi, ścieki i kanały, ponosząc sama niepokrytą powyższymi datkami dr. Seinfelda i dr. Pareńskiego część kosztów urządzenia.

5. Do podpisania z dr. Stanisławem Pareńskim i dr. Hermanem Seinfeldem kontraktu, który może być zawarty dopiero po dopełnieniu warunków, pod 3) *a*) *b*) wyszczególnionych, upoważnia się obok Prezydenta radców miejskich Wandalina Beringera i dr. Ludwika Merza, a na przypadek przeszkody u jednego z nich radcę miejskiego Jana Perosia.

6. Wszelkie koszta, z zawarciem kontraktu połączone, i wszelkie należytości skarbowe ponoszą dr. Stanisław Pareński i dr. Herman Seinfeld.

7. W razie niespełnienia warunków, pod 3) *a*) *b*) wymienionych w oznaczonym tam terminie, uchwała niniejsza traci moc i znaczenie. (L. 43243/09/I.).

R. m. dr. Gertler sądzi, że może należałoby ulice brukować, a nie szutrować.

R. m. Dąbrowski, podnosząc brak normy co do ceny sprzedaży gruntów miejskich pod regulacyę ulic, wnosi:

„Wzywa się Magistrat, aby w jak najkrótszym czasie opracował normę, któraby stanowiła, jakie żądania Gmina miasta Krakowa ma stawiać wobec właścicieli gruntów, które mają być parcelowane i na których mają być otwierane nowe ulice, t. j. normę, obowiązującą przynajmniej na tak długo, dopóki te wymagania nową ustawą budowlaną nie zostaną określone“. (L. 54052/09/I.).

W dyskusyi zabierali głos r. m. Stanisław Nowak, Beringer i Klemensiewicz.

Po wyjaśnieniach Sprawozdawcy uchwalono wniosek Sekcyi, a następnie rezolucyę r. m. Dąbrowskiego.

Z powodu spóźnionej pory Przewodniczący na żądanie, objawione w Radzie, odracza sprawy, zamieszczone pod poz. VIII. i IX. porządku dziennego, a dotyczące sprawozdania komisyi teatralnej o stanie i rozwoju teatru miejskiego, oraz wyboru Wielkiego Wydziału Kasy Oszczędności.

Dwie rocznice w r. 1910.

W sprawie wyboru komisyi dla obchodu rocznicy Grunwaldzkiej i 600. rocznicy urodzin Kazimierza Wielkiego w r. 1910, r. m. dr. Wasung proponuje następujący skład komisyi:

1. Dr. Domański, 2. Drozdowski, 3. Federowicz, 4. dr. Guńkiewicz, 5. Kosobucki, 6. X. Krupiński, 7. Konopiński, 8. dr. Landau Ignacy, 9. Maciołowski, 10. dr. Nowak Julian, 11. dr. Tilles, 12. Turski, 13. dr. Wasung.

Uchwalono powyższy skład komisyi, której przyznano prawo kooptacyi. (L. 358/909/prez.).

Komisya aprowizacyjna.

Przewodniczący zawiadamia, że jest propozycya, aby r. m. dr Merza powołać w drodze kooptacyi do Komisyi aprowizacyjnej.

Uchwalono. (L. 357 909/prez.).

Z powodu spóźnionej pory Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie $8^1/_2$ wieczorem.

Posiedzenie nadzwyczajne (25. w kad. XV.) z dnia 9. czerwca 1909 r.

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.

II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.

Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **49**.

Radcy miejscy: dr. Bobilewicz, Bujwid, Daszyński, Dattner, dr. Doboszyński, dr. Gross, Iglicki, dr. Jaworski, ks. Krupiński, dr. Lustgarten, dr. Nowak Julian, dr. Pareński, dr. Petelenz, Sędzimir, Sołtysik, dr. Staniszewski, dr. Starzewski, Subkowski, dr. Szarski, hr. Wodzicki, Wolny **(21)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

„Dar grunwaldzki“.

Przewodniczący prezydent dr. Leo zaznacza, że w społeczeństwie naszem z okazyi przypadającej w r. 1910 rocznicy zwycięstwa grunwaldzkiego powstała szczęśliwa myśl obrony kresów przez zakładanie tam szkół polskich. Prezydent przedkłada nagły wniosek:

„Na dar, mający przeznaczenie, by z funduszu powstałego zakładać jak najwięcej szkół na kresach, — przeznacza się kwotę 10.000 koron, płatną w pięciu ratach od r. 1910 począwszy“.

Wniosek uchwalono jednomyślnie. (L. 54168/09/IV.).

Prezydent zawiadamia, że członkowie Rady subskrybowali na ten sam cel kwotę 14.560 kor. Prezydent oświadcza, że subskrybowane przez Radców

kwoty będzie odbierał sekretarz prezydyalny dr. Kannenberg, którego ustanawia skarbnikiem.

Sekretarz Rady odczytuje następujące pisma:

Rocznica grunwaldzka.

Podanie Jana Raszki, rzeźbiarza, w sprawie pomnika chwały z okazyi 500-ej rocznicy zwycięstwa pod Grunwaldem

Pismo przekazano odnośnym sekcyom. (L. 53506 909/IV.).

Uporządkowanie ulic.

Podanie Wydziału lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego z prośbą o zarządzenie uporządkowania nowej ulicy Aryańskiej i wyasfaltowania ul. Kopernika.

Podanie przekazano Komisyi drogowej. (L. 53508 909/IV.).

Kanały spławne.

Pismo austryackiego Związku międzynarodowej żeglugi w Wiedniu, mającego na celu popieranie spraw kanałów spławnych, zapraszające Radę miasta Krakowa do wzięcia udziału przez delegatów w VIII. zjeździe związkowym w Lincu w czasie od 23. do 26. czerwca.

Pismo przekazano Sekcyi ekonomicznej dla wyboru delegatów na zjazd. (L. 53527/909/I.).

Urlop.

Przewodniczący zawiadamia Radę, że r. m. Sulikowski prosi o urlop 6-tygodniowy dla wypoczynku.

Uchwalono.

Popieranie niemczyzny. Sprawy krakowskie w Radzie szkolnej krajowej.

R. m. Dębicki interpeluje w kwestyi udzielenia prawa publiczności niemieckiemu seminaryum naucz. żeńskiemu, istniejącemu w Krakowie pod opieką zakonu „Córek Bożej Miłości“. Mowca domaga się w tym kierunku wyjaśnień od Delegata miasta Krakowa w krajowej Radzie szkolnej.

R. m. Konopiński oświadcza, że jako delegatowi do Rady szkolnej nic mu o tej sprawie nie wiadomo. Jeżeli więc sprawa ta istotnie traktowaną była w Radzie szkolnej, to stać się to mogło chyba na posiedzeniu sekcyi I. w zeszłym tygodniu. Wyjeżdżając ostatni raz ze Lwowa, prosił Mowca, aby zawiadomiono go, gdy ważniejsza sprawa na porządku dziennym będzie postawiona. Mowca bywa przeciętnie co najmniej po 2 razy na miesiąc w Radzie szkolnej, uczestnicząc w posiedzeniach głównie Sekcyi dla szkół ludowych, we wszystkich posiedzeniach pełnej Rady i w zebraniach ankiet. Co do *meritum* sprawy, to Mowcy nie wiadomo, czy prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie z językiem wykładowym niemieckim, zostające pod opieką zakonu „Córek Bożej Miłości“, a otrzymujące tylko 2 kursa, posiada ustawowe warunki do uzyskania prawa publiczności. Na wszelki sposób, jeżeli Rada szkolna uchwaliła wniosek o przyznanie temu zakładowi prawa publiczności przez Ministerstwo oświaty, to pośpiech ten nie pozostawałby w stosunku do traktowania przez tę samą Radę szkolną polskich prywatnych seminaryów żeńskich. Nie mówiąc o innych już kompletnych tego rodzaju zakładach, nie uzyskało dotąd prawa publiczności seminaryum nauczycielskie, założone przez T. S L. w Białej. Zresztą Mowca udaje się do Lwowa i poinformuje się w Radzie szkolnej o poruszonej w interpelacyi sprawie i opinię swoją tam wypowie.

R. m. dr. Wasung zgłasza wniosek o otwarcie dyskusyi nad odpowiedzią delegata Konopińskiego.

Wniosek, poddany pod głosowanie, uchwalono.

R. m. dr. Wasung wskazuje, że szeregu lat trzeba było i najróżnorodniejszych starań, zanim seminaryum T. S. L. im. Preisendanza otrzymało prawo publiczności. Inne seminarya nie mają pełnego prawa publiczności, mimo, że warunki potemu mają podczas gdy niemieckie seminaryum naucz. żeńskie, zostające pod opieką „Córek Bożej Miłości“, aczkolwiek warunków właściwych nie posiada i nie jest kompletnem, już prawo publiczności otrzymało. Tak być nie powinno; przynajmniej wszystkie instytucye powinny być jednako traktowane.

R m. Maciołowski zaznacza, że mimo tego, iż Delegat gminy krakowskiej dwa razy co najmniej miesięcznie wyjeżdża do Lwowa na posiedzenia Rady szk. kraj., załatwiają się tam ważne sprawy szkolne, miasta naszego dotyczące, niejednokrotnie w jego nieobecności. W dzisiejszym składzie, przeważnie biurokratycznym Rady szk. kraj., naprawdę autonomicznymi członkami tej Rady są jedynie delegaci miasta Lwowa i Krakowa — Dopóki więc ustawa o Radzie szkolnej kraj. nie zostanie w kierunku rzetelnie autonomicznym zmienioną, trzeba tym delegatom zapewnić, aby się z ich głosem liczono i nie załatwiano spraw ważnych miasta naszego w ich nieobecności. Mowca zgłasza więc wniosek:

„Rada miejska uprasza Prezydenta, aby poczynił starania w Radzie szkolnej krajowej, iżby sprawy miasta Krakowa załatwiała Rada szkolna krajowa zawsze w obecności delegata miasta Krakowa“.

Prezydent dr. Leo zaznacza, że żądanie r. m. Maciołowskiego jest najzupełniej słuszne, dziwić się wprost należy, że w nieobecności Delegata m. Krakowa Rada szkolna krajowa załatwiać może ważne sprawy szkolne, odnoszące się do naszego miasta.

W głosowaniu wniosek r. m. Maciołowskiego uchwalono. (L. 53507/09/IV.).

Wybuch prochowni. Deputacya do Cesarza.

Prezydent dr. Leo składa przewodnictwo w ręce II. wiceprezydenta Sarego, poczem jako sprawozdawca o wybuchu magazynu wojskowego prochu i amunicyi w Woli Duchackiej, zaznacza, że w porozumieniu z Burmistrzem Podgórza poczynił kroki u tutejszych najwyższych władz wojskowych, aby nie odbudowywano zniszczonego magazynu na tem samem miejscu. Władze wojskowe zapewniły Reprezentantów obu miast, że w interesie ludności nie zrobią nic, coby narażało bezpieczeństwo obu miast. Mowca podnosi potrzebę uzyskania odszkodowania i wskazuje, ze należy udać się do Cesarza i prosić o najdalsze przesunięcie magazynów wojskowych od Krakowa i Podgórza; w tej sprawie pożądaną jest wspólna działalność nie tylko obu wy-

mienionych miast, ale także Rad powiatowych wielickiej i krakowskiej. Akcya wspólna jest tem więcej konieczną, że obu miastom grozi bardzo wielkie niebezpieczeństwo z powodu otaczających Kraków magazynów wojskowych ze środkami wybuchowymi. Wedle urzędowego komunikatu ze sfer wojskowych wybuch prochowni mógłby był sprowadzić nieobliczalne szkody, gdyby cztery magazyny, tam się znajdujące, jeszcze trochę bliżej siebie były umieszczone. Od generała głównodowodzącego i zastępcy komendanta twierdzy otrzymał Prezydent zapewnienie, że władze wojskowe wszystko uczynią, aby postępować w tej sprawie wspólnie i zgodnie z reprezentacyami obu miast; wojskowości bowiem zależy na dobrych stosunkach z miastem a załatwienie tej sprawy jest warunkiem tych dobrych stosunków. Dotychczasowe położenie magazynów i prochowni jest tego rodzaju, że oba miasta mogą być na szwank narażone. Leżą one za blizko. Stan dzisiejszy nie jest do utrzymania. Przywrócić należy stosunki, jakie istniały przed wybudowaniem tych prochowni. Nad sprawą tą radzi jednocześnie Rada m. Podgórza, zawiadomione też zostały obie reprezentacye powiatowe, sądzić więc należy, że akcyi tych czterech czynników uda się rzecz przeprowadzić. Miasto jest powstrzymywane sztucznie w rozwoju swoim przez pierścienie fortyfikacyjne, a jeżeli tak jest, niechaj ono będzie przynajmniej wolne od niebezpieczeństwa. Prezydent zgłasza następujące wnioski:

„1) Rada miejska uchwali wysłać deputacyę do Tronu z prośbą, aby Cesarz, jako najwyższy wódz armii, wydał zarządzenie, zabezpieczające na przyszłość miasto Kraków od groźnego niebezpieczeństwa, wynikającego z istniejących w najbliższem sąsiedztwie Krakowa i Podgórza licznych prochowni i magazynów amunicyjnych.

2) Uprasza się Prezydenta miasta, aby w powyższej sprawie zwrócił się o współdziałanie do Rady miejskiej podgórskiej oraz Rad powiatowych wielickiej i krakowskiej.

3) Wysłać w powyższej sprawie umotywowaną petycyę do parlamentu i interesowanych ministerstw z wyrażeniem żądania, aby bezzwłocznie przyznano z funduszów państwowych pełne odszkodowanie wszystkim, dotkniętym ostatnią katastrofą.

4) Wysłać telegraficzny protest do Ministerstwa wojny i obrony krajowej i Min. Galicyi przeciw odbudowaniu zburzonych prochowni".

R. m. Konopiński podnosi, że ciężary, jakie służba wojskowa na obywateli nakłada, są i tak już bardzo wielkie; żądać więc należy, aby ciężarów tych niepotrzebnie nie zwiększano. Tymczasem w zarządzie centralnym armii pozostały jeszcze reminiscencye z tych czasów, gdy armia nie miała charakteru powszechności, charakteru ludowego. Administracya wojskowa w odniesieniu do miast baczyć powinna, aby interesa ekonomiczne i społeczne tych miast były respektowane. I tak to przesunięcie pierścienia fortyfikacyjnego, jakiego obecnie dokonano, powinno było już przed laty 10 należeć do faktów dokonanych. Niebezpieczeństwo katastrofy, grożące miastu z powodu sąsiedztwa z prochownią, podnoszono w tej Radzie i w Sejmie; dało się ono odczuć przed kilku dniami jeszcze wybuchem w Woli Duchackiej. Jeżeli wybuch prochowni w Woli Duchackiej tak daleko sięgnął swojem działaniem, coby się stało, gdyby katastrofa wybuchła w laboratoryum amunicyi na Grzegórzkach! Ofiarą jej padłoby życie i mienie tysiąca ludzi, ległyby w gruzach najcenniejsze budowle, pamiątki naszej przeszłości.

R. m. Turski sądzi, że może należałoby uzupełnić wnioski Prezydenta w tym kierunku, aby rzecz była załatwioną nietylko w drodze łaski, ale i w drodze prawa. Należałoby przedstawić Cesarzowi rzecz nietylko w drodze ustnej, ale także pod postacią memoryału. Minister w odpowiedzi na interpelacyę dosyć zbagatelizował w parlamencie całą katastrofę, mówiąc, że „podobno było kilku rannych", „podobno stacya kolejowa w Płaszowie poniosła nieco szkody" i t. d. Otóż Rada miejska chciałaby w tej sprawie silniejszego tonu i należałoby w memoryale obfity materyał zebrać i rozesłać go Parlamentowi, Ministrowi wojny i t. d.

R. m. dr. Gertler sądzi, że magazyny powinny być tak urządzone, aby w jednym nie znajdował się proch razem z pociskami. — Mowca wskazuje nadto na niedostateczność akcyi, jeżeli deputacya zwróci się do parlamentu tylko z żądaniem wynagrodzenia szkód. Trzeba się starać o uchwalenie w tym kierunku ustawy, z którą wojskowe władze liczyć się będą i od razu, mimo znacznych kosztów, istniejące prochownie przeniosą.

R. m. Heumann domaga się ochrony przemysłu, któremu znajdująca się w blizkiem sąsiedztwie prochownia zagraża w najwyższy sposób.

Mowca zgłasza wniosek:

„Rada miejska uchwala po przyznaniu odszkodowania z powodu obecnego wybuchu wnieść petycyę do Koła polskiego, aby przeprowadziło w Radzie państwa ustawę, nakładającą obowiązek wynagrodzenia szkód, przez wybuch prochowni powstałych".

Prezydent dr. Leo odpowiada r. m. Turskiemu, że protest i petycya utrzymane być muszą w tonie stanowczym; poparcia użyczy nasza reprezentacya wobec Parlamentu i Rządu.

Wnioski Prezydenta uchwalono. (L. 25690/909/I.).

Przewodniczący zapytuje, czy jest jaka propozycya co do składu deputacyi.

R. m. Godzicki na członków deputacyi do Cesarza proponuje: Prezydenta dr. Leo, Ekscelencyę hr. Wodzickiego, dr. Bandrowskiego i Federowicza oraz Posłów do Pady Państwa z miasta Krakowa.

Uchwalono.

Prezydent dr. Leo obejmuje przewodnictwo.

Dostawa granitu i porfiru.

Radca Magistratu Skrzyniarz imieniem Komisyi drogowo-kanałowej wnosi:

Rada miejska uchwali!

Na dostawę materyałów brukarskich dla potrzeb Gminy miasta Krakowa w ciągu r. 1909 zatwierdza się:

1) Ofertę „firmy H. Kulka & Ska, Towarzystwo z ogr. poręką w Opawie" na dostawę materyałów brukarskich z porfiru i granitu po cenach, w tejże ofercie z dnia 4. lutego 1909 podanych;

2) ofertę „L. i S. Lebenheimów, właścicieli kamieniołomów porfiru we Frywałdzie", na dostawę materyałów brukarskich z porfiru po cenach, w tejże ofercie z dnia 4. lutego 1909 podanych;

3) ofertę „Spółki dla wyłomu porfiru, Stow. zarejestr. z ogr. odpowiedzialnością w Regulicach" na do-

stawę materyałów brukarskich z porfiru po cenach, w tejże ofercie z dnia 4. lutego 1909 podanych.

Uchwalono. (L. 9680/909/I.).

Sprzedaż gruntu.

Radca Magistratu Skrzyniarz imieniem Sekcyi I. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Sprzedać Janowi Götzowi kawałek gruntu z parceli miejskiej lk. 2497, na planie nową lk. 2497/2 kolorem zielonym oznaczony, na rogu ulic Podwałowej i Studenckiej między liniami regulacyjnemi tych ulic położony, 72 m^2 czyli 20 sążni^2 powierzchni mający, za cenę po 200 kor. za sążeń kwadrat., płatną przy podpisaniu kontraktu.

2) Koszta kontraktu, stemple, należytość przenośną, koszta intabulacyi poniesie wyłącznie kupujący.

3) Do podpisania kontraktu obok p. Prezydenta miasta upoważnia się radców m. Stanisława Drozdowskiego i dr. Ludwika Merza, a na wypadek przeszkody u jednego z nich radcę m. Wandalina Beringera.

R. m. Stanisław Nowak proponuje sprzedaż po 400 koron za 1 s^2, ceny bowiem w mieście są wyższe.

Wiceprezydent Sare wyjaśnia, że wysokość cen zależy nietylko od położenia gruntu, ale i od jego wielkości, tu zaś idzie o skrawek parceli do linii regulacyjnej.

R. m. Dąbrowski proponuje sprzedaż po 300 kor. za 1 s^2.

Po wyjaśnieniu Sprawozdawcy Przewodniczący poddał pod głosowanie wniosek Sekcyi z opuszczeniem ceny.

Uchwalono. (L. 47966/909/I.).

Wniosek r. m. Dąbrowskiego upadł.

W głosowaniu przyjęto cenę, proponowaną we wniosku Sekcyi, t. j. 200 kor. za 1 s^2.

Regulacya ulicy Ubogich.

Radca Mag. Skrzyniarz imieniem Sekcyi I. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Celem regulacyi ulicy Ubogich w Krakowie, sprzedać Baruchowi Löwensteinowi i Wilhelmowi Rosenbaumowi, właścicielom realności lwh. 1519 i lwh. 2650 w Krakowie, część gruntu miejskiego z wyk. hip. L. 1783, mianowicie część parceli lk. 2416/1, oznaczoną lk. 2416/6, o powierzchni 68 m^2 czyli 18·9 sążni kwadrat. za cenę kupna w kwocie 1323 koron, licząc po 70 kor. za sążeń kwadwat., płatną przy podpisaniu kontraktu.

2) Koszta, z kontraktem połączone, ponoszą nabywcy.

3) Do podpisania niniejszego kontraktu upoważnia się obok p. Prezydenta miasta Radców miejskich pp. dr. Bobilewicza i Stanisława Stachowskiego, a w razie przeszkody u jednego z nich p. Stanisława Drozdowskiego.

Uchwalono. (L. 73879/909/I.).

Szkoła piekarska.

Sekretarz Groele imieniem Sekcyi szkolnej i skarbowej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Tytułem subwencyi na utrzymanie zawodowej szkoły dla uczniów Stowarzyszenia piekarzy białego pieczywa w roku 1909 udziela się jednorazowo kwoty 600 koron.

2) Na pokrycie tego wydatku przyznaje się kredyt dodatkowy 600 koron dla Dz. XII. wydatków nadzwyczajnych tegorocznego budżetu.

Uchwalono. (L. 10089/909/IV.).

Przekształcenie szkół wydziałowych.

Sekretarz Mag. Groele imieniem Sekcyi IV. wnosi:

Rada miejska zgadza się na stałe przekształcenie począwszy od 1. września 1909 r. 3-echklasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. Konarskiego na 5-cio klasową szkołę wydziałową i obowiązuje się w myśl art. 14. al. 1. i art. 26. ust. z 23. maja 1895 Nr. 57 Dz. ustaw kr. pokrywać koszta utrzymania klasy IV. i V. wydziałowej żeńskiej z własnych funduszów poza konkurencyą szkolną, a mianowicie:

1) Pokrywać wszystkie wydatki na rzeczowe potrzeby klasy IV. i V. wydziałowej i ewentualnych oddziałów równorzędnych w sposób, wymieniony w art. 6. ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49 Dz. ustaw kr., t. j. dostarczać osobnych należycie urządzonych sal naukowych, utrzymywać je w dobrym stanie i dostarczać dla nich opału, obsługi i t. d.

2) Pokrywać z własnych funduszów koszta utrzymania personalu nauczycielskiego klasy IV. i V. wydz. żeńskiej i ewentualnych oddziałów równorzędnych, pokrywać honoraryum docentów, jeżeli będą ustanowieni, tudzież dostarczać przyborów naukowych i płacić na drobne potrzeby szkolne i urzędowe po 20 kor. rocznie dla powyższych klas i ewentualnych oddziałów równorzędnych.

Na pokrycie powyższych wydatków uchwala Rada miejska pobierać od każdej uczenicy, zapisanej do klasy IV. i V. wydz. i ewentualnych oddziałów równorzędnych, opłaty szkolne po 40 kor., płatne z góry z początkiem każdego półrocza szkolnego; od opłaty szkolnej może Sekcya szkolna w części lub w całości uwolnić. Opłaty te wpływać będą do Kasy miejskiej. Niepokrytą opłatami uczenic resztę kosztów utrzymania rzeczonych klas pokryje Gmina miasta Krakowa z własnych funduszów.

Co do potrzeby przyjęcia docentów, ich wyboru i oznaczenia wysokości honoraryum orzeknie c. k. Rada szkolna krajowa na wniosek c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

3) Rzeczywiste koszta, połączone z utrzymaniem wyższych klas wydziałowych i ewentualnych oddziałów równorzędnych, pokrywać będzie Gmina miasta Krakowa i w tym celu potrzebną kwotę uiszczać będzie do funduszu szkolnego krajowego z końcem każdego roku szkolnego na podstawie obliczenia, sporządzić się mającego przez oddział rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

4) Co do utworzenia oddziałów równorzędnych w IV. i V. klasie wydziałowej decydować będzie c. k. Rada szkolna krajowa na podstawie wyniku dokonanych wpisów i na podstawie niniejszej uchwały Rady miejskiej, a to w myśl wniosku, przedstawionego przez c. k. Radę szkolną okręgową miejską.

5) Personal nauczycielski klasy IV. i V. wydziałowej żeńskiej będzie mianowany na podstawie art. 1. lit. c) ustawy z dnia 11. czerwca 1905 Nr. 73 Dz. ustaw krajowych.

Uchwalono. (L. 22259/909/IV.).

Sekretarz Mag. Groele imieniem Sekcyi IV. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Na podstawie uchwały z dnia 14. maja 1908, którą Rada miejska zgodziła się w zasadzie na przekształcenie 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. Zbigniewa Oleśnickiego w Krakowie na 5-klasową, uprasza się c. k. Radę szkolną krajową, ażeby zezwoliła na otwarcie z początkiem roku szkolnego 1909/10 i w latach następnych klasy IV. i V., ewentualnie w razie potrzeby oddziałów równorzędnych tychże klas na razie prowizorycznie, aż do czasu kiedy po sprawdzeniu dostatecznej frekwencyi w tych wyższych klasach Rada miejska przystąpi do stałego przekształcenia szkoły na 5-klasową.

2) Rada miejska obowiązuje się:

a) Pokryć wydatki na potrzeby rzeczowe IV. i V. klasy, ewentualnie oddziałów równorzędnych tychże klas, w sposób, wymieniony w art. 6. ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49 Dz. ustaw kraj., to jest dostarczać należycie urządzonych sal naukowych, utrzymywać je w dobrym stanie i dostarczać dla nich opału, obsługi i t. d.

b) Pokrywać z własnych funduszów koszta utrzymania nauczycielek tymczasowych dla klasy IV. i V., ewentualnie dla oddziałów równorzędnych tychże klas po 1540 kor. rocznie dla każdej nauczycielki i płacić na drobne potrzeby szkolne i urzędowe po 20 kor. rocznie na każdą klasę.

3) Na pokrycie powyższych wydatków uchwala Rada miejska pobierać od każdej uczenicy, zapisanej do jednej z wyżej wymienionych klas, opłatę szkolną po 40 kor. rocznie, płatną w ratach półrocznych z góry z początkiem każdego półrocza.

Od opłaty szkolnej może Sekcya szkolna w części lub w całości uwolnić.

Opłaty te wpływać będą do Kasy miejskiej.

Niepokrytą opłatami uczenic resztę kosztów utrzymania klasy IV. i V., ewentualnie oddziałów równorzędnych tychże klas pokryje Gmina z własnych funduszów.

Uchwalono. (L. 6428/909/IV.).

Żeńskie gimnazyum realne.

R. m. dr. Wasung imieniem Sekcyi szkolnej po dłuższem uzasadnieniu wnosi:

1) Rada miejska uchwala przekształcić 6-klasową szkołę wydziałową żeńską im. św. Scholastyki na 8-klasowe żeńskie gimnazyum realne według zasadniczego planu, wydanego rozp. c. k. Min. Wyznań i Oświaty z 8. sierpnia 1908 L 31840, z uwzględnieniem w wyższej mierze ćwiczeń fizycznych i z wprowadzeniem nauki gospodarstwa domowego.

2) Uprasza się p. Prezydenta miasta, ażeby poczynił w Radzie szkolnej krajowej potrzebne kroki celem:

a) zwinięcia już z początkiem roku szkolnego 1909/10 I. klasy szkoły wydziałowej im. św. Scholastyki a otwarcia natomiast I. klasy gimnazyum realnego;

b) uzyskania kierownika dla tego nowego zakładu.

3) Na pokrycie kosztów utrzymania Zakładu pobierać się będzie od każdej uczenicy opłatę 100 koron rocznie, płatną w 10 miesięcznych ratach z góry. Od opłaty może Sekcya szkolna na wniosek Dyrekcyi w wyjątkowych wypadkach w całości lub części uwolnić.

Ponieważ opłaty szkolne uczenic nie wystarczą na pokrycie wszystkich kosztów utrzymania Zakładu, przeto upoważnia się Prezydyum miasta, aby się odniosło do c. k. Rządu i Kraju o wyjednanie odpowiedniej subwencyi na cel powyższy.

Resztę kosztów, nie pokrytych opłatami szkolnemi i subwencyami od Rządu i Kraju, pokrywać będzie Gmina z własnych funduszów.

4) Nadzór nad nowym zakładem, powoływanie dochodzących sił nauczycielskich, wprowadzanie ewentualnych koniecznych zmian w planie naukowym powierza się Sekcyi szkolnej.

R. m. Konopiński zaznacza, że Rada miejska staje wobec kwestyi założenia żeńskiego gimnazyum realnego w chwili, gdy w państwie dokonuje się, niezbyt co prawda głęboka, reforma szkolnictwa średniego. Już minister Marchet wydał nowe przepisy, dotyczące oceny postępów uczniów i egzaminów dojrzałości; obecnie Ministerstwo oświaty wypracowało nowe plany dla wszystkich trzech kategoryi szkół średnich. Rada szkolna krajowa opracowała na tej podstawie plany dla Galicyi i przesłała je do Ministerstwa oświaty. Plan żeńskiego gimnazyum realnego, przedłożony Radzie, nie jest odbitką planu rządowego, lecz wprowadza zmiany, uwzględniające potrzeby wykształcenia kobiecego. Objaśniwszy szczegółowo rozkład nauki i przedmiotów, podnosi Mowca doniosłość nowej szkoły dla wychowania kobiecego, zaniedbywanego przez państwową administracyę oświaty. Mowca, jako delegat miasta, przy sposobności zgłosił w Radzie szkolnej kraj. wniosek, wzywający Rząd do zakładania średnich szkół dla kobiet. Nie zanosi się jednak na to, aby Rząd spełnił ten naglący postulat. Dlatego pozostanie zasługą gminy krakowsskiej, że założy pierwszą miejską szkołę żeńską, licząc na finansowe poparcie Rządu i Kraju i na udzielenie tej szkole prawa publiczności. Mowca prosi o przyjęcie wniosków Sekcyi szkolnej.

R. m. dr. Ponikło oświadcza, że z entuzyazmem będzie głosował za wnioskiem, domaga się jednak, aby język francuski w szkole tej był obowiązkowym. Należy więc zaprowadzić kosztem zmniejszenia godzin nauki języka łacińskiego przynajmniej 2-godzinną naukę obowiązkową języka francuskiego począwszy od klasy V. — Mowca zgłasza wniosek:

„Wzywa się Sekcyę szkolną, aby przed przedłożeniem sprawy Radzie szkolnej krajowej jeszcze razzbadała, czyby nie można wprowadzić od V. klasy do VIII-ej 2 godzin języka francuskiego jako obowiązkowego“.

Sprawozdawca dr. Wasung wnosi o opuszczenie w ustępie 2 *a)* wniosku słów: „już z początkiem roku szkolnego 1909/10 I. klasy“.

W głosowaniu przyjęto wniosek Sekcyi szkolnej z opuszczeniem słów, proponowanem przez sprawozdawcę r. m dr. Wasunga. (L. 49327/909/IV.).

Wniosek r. m. dr. Ponikły upadł.

Politechnika w Krakowie.

R. m. Dąbrowski podnosi, że Kraków, mający w okolicy liczne szkoły realne, nie ma wyższej uczelni technicznej. Mowca sądzi, że należałoby poczynić kroki o utworzenie politechniki w Krakowie.

Prez. dr. Leo, popierając kwestyę, poruszoną przez r. m. Dąbrowskiego, wskazuje na istotną konieczność utworzenia w Krakowie politechniki i prosi r. m. Dąbrowskiego, aby w myśl swych wywodów wnioski przedłożył na jednem z najbliższych posiedzeń.

Nauka gospodarstwa domowego.

R. m. dr. Wasung imieniem Sekcyi IV. i II. wnosi:

1) Rada miejska uznaje potrzebę wprowadzenia do najwyższych klas tutejszych szkół wydziałowych żeńskich praktycznej nauki gospodarstwa domowego w kuchni szkolnej i prosi p. Prezydenta miasta o poczynienie odpowiednich kroków u Rady szkolnej krajowej, celem rozpoczęcia nauki tej już z początkiem roku szkolnego 1909/10, jakoteż celem uzyskania subwencyi od Sejmu i Rządu na częściowe pokrycie kosztów, z tego wynikłych.

2) Rada miejska przyznaje na urządzenie kuchni szkolnej jednorazowy kredyt w kwocie 4500 kor. dla Dz. XII. budżetu m., na pokrycie zaś wydatków, połączonych z prowadzeniem odnośnego kursu od 1. września po koniec roku bieżącego, kredyt w kwocie 1800 kor. i poleca Magistratowi wstawienie w budżet gminny odpowiedniej pozycyi na płacę nauczycielki gospodarstwa domowego i zakupno potrzebnych do nauki materyałów.

Uzasadniając wniosek powyższy, wskazuje Sprawozdawca na konieczność wprowadzenia u nas nauki gospodarstwa domowego w myśl wzorów, jakie dają Niemcy, Szwecya i Szwajcarya. Wszelkie tego rodzaju próby przedstawiają bardzo wiele trudności, gdyż liczyć się trzeba z urządzeniem szkoły, utrzymaniem karności, większą liczbą uczenic, mających równocześnie pobierać naukę. Dlatego też oglądnąć się należy za wzorami obcymi i w pierwszym rzędzie na miasto Zurych, które od lat dziewięciu praktyczną naukę gospodarstwa wprowadziło. Kuchnie szkolne znajdują się tam w suterenach gmachów szkolnych i nie ograniczają się do samej sali, w której nauka się odbywa, lecz posiadają przytem małą piwnicę, pralnię i spiżarkę. Przy końcu roku szkolnego dziewczęta zdają egzamin.

Bez dyskusyi uchwalono (L. 49328/909/IV.).

Dodatek drożyźniany dla nauczycielstwa.

Sekretarz Mag. Groele imieniem Sekcyi IV. i II. wnosi:

1) Tytułem jednorazowego dodatku drożyźnianego dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych w Krakowie przyznaje się ryczałtowo kwotę 4000 kor. a do rozdziału tej kwoty upoważnia się Sekcyę szkolną. Na pokrycie tego wydatku przyznaje się kredyt dodatkowy dla Dz. XII. tegorocznego budżetu w wysokości powyższej kwoty.

2) Poleca się Magistratowi, ażeby w imieniu Rady miejskiej wniósł do Sejmu krajowego petycyę o podwyższenie płac nauczycieli i nauczycielek tymczasowych do wysokości 75% płac nauczycieli stałych.

R. m. Nowak Stanisław zgłasza wniosek, aby nie 4000 ale 5000 koron przeznaczyć dla nauczycieli.

R. m. Maciołowski w wymownych słowach maluje dolę nauczycieli tymczasowych, mających te same kwalifikacye, co nauczyciele stali. Mowca domaga się, aby dodatek drożyźniany wyniósł co najmniej 6000 koron.

R. m. Heumann, wskazując na niezmierną drożyznę, sądzi, że dodatek drożyźniany dla nauczycieli powinien być efektowniejszy, niż proponują Sekcye Rady. Mowca proponuje przyznanie 8000 koron.

R. m. Dąbrowski przemawia za wnioskiem r. m. Heumanna.

R. m. Uderski podnosi, że kwota ta powinna była być wstawioną do budżetu.

Przewodniczący poddał pod głosowanie wniosek Sekcyj bez kwoty.

Uchwalono.

Wniosek na 8000 koron upadł.

Wniosek r. m. Maciołowskiego na 6000 koron uchwalono. (L. 30056/909/IV.).

Z powodu spóźnionej pory Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 9-ej wieczorem.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.

L. 8. Kraków, dnia 10. sierpnia 1909. Rocznik XXX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń" bezpłatnie.

L. 52489/09.

I.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat podaje do powszechnej wiadomości, że gmina m. Krakowa zaprowadza z dniem 1. września 1909 własne przedsiębiorstwo **przyozdabiania mogił, grobowców** i sali przedpogrzebowej na cmentarzu miejskim roślinami kwitnącemi i dekoracyjnemi oraz przedsiębiorstwo darniowania i żużlowania mogił.

Prowadzenie tego przedsiębiorstwa poruczyła Gmina p. inspektorowi ogrodów miejskich.

Zamówienia na roboty, wchodzące w zakres rzeczonego przedsiębiorstwa, przyjmowane będą w biurze Zarządu cmentarza m. w miesiącach od 1. maja do 1. października od godziny 10—12 przed południem i od 4—7 po południu, w innych zaś miesiącach od godziny 10—12 przed południem i od 2—4 po południu.

Należytości za zamówione roboty i kwiaty należy uiszczać z góry przy zamówieniu według cennika, który zawsze będzie wyłożony w biurze Zarządu cmentarza. Otrzymane pokwitowania zaleca się interesowanym przechowywać dla ściślejszej kontroli lub reklamacyi.

Zarządcy cmentarza m. i grabarzom nie wolno, począwszy od 1. września 1909, przyjmować zamówień na żadne roboty, mające związek z upiększaniem i utrzymaniem mogił i grobowców w porządku.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 4. sierpnia 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 52489/1909

I.

OBWIESZCZENIE.

W celu utrzymania porządku na cmentarzu miejskim, Magistrat rozporządza, co następuje:

1. Pod karą grzywny od 2—200 K, ewentualnie karą aresztu od 6 godzin do 14 dni, nie wolno złośliwie uszkadzać lub niszczyć **drzew, krzewów i kwiatów na cmentarzu miejskim.**

2. Przedsiębiorcy prywatni, trudniący się upiększaniem i ozdabianiem grobów, winni to swoje przedsiębiorstwo zgłosić w Zarządzie cmentarza i wskazać groby i mogiły, które ich opiece powierzono.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 4. sierpnia 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 87120/09.

OBWIESZCZENIE.

Niniejszem podaje się do powszechnej wiadomości, że w myśl artykułów IV. do XI. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220 i rozporządzenia c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 20. lipca 1909 l. 53.068, należą się w roku 1909 następujące **opusty w podatkach bezpośrednich**:

a) w podatku gruntowym opust w wysokości 15%;

b) w podatkach domowych z wyjątkiem podatku 5% od dochodu z budynków, czasowo uwolnionych od podatku domowego, opust w wysokości 12·5%.

Ogólna suma powszechnego podatku zarobkowego została zniżona na rok 1909 podobnie, jak za rok poprzedni, o 25% i wynosi kwotę — 36,632.889 K 26 h.

Podatek zarobkowy od przedsiębiorstw, obowiązanych do publicznego składania rachunków, wymienionych w § 100. ustęp 1. i 5. powołanej ustawy, ma być przypisany i pobierany w roku 1909 tak, jak w roku ubiegłym, w wysokości 10%.

Opusty pod *a)* i *b)* będą obliczone tylko od rządowej należytości podatkowej z wyłączeniem dodatków autonomicznych i zostaną zapisane przez c. k. Urzędy podatkowe w książeczkach podatkowych i nakazach płatniczych na odnośne podatki.

Kiedy zapisanie to będzie mogło nastąpić, poda każdy Urząd podatkowy osobnemi obwieszczeniami do powszechnej wiadomości.

Lwów, dnia 29. lipca 1909.

C. k. krajowa Dyrekcya skarbu.

Mianowania urzędników i służby.

Prezydent miasta zamianował zgodnie z postanowieniami §§ 56. i 89. statutu dla miasta Krakowa:

Albina Żabińskiego, ukończonego słuchacza praw i Akademii handlowej, prowizorycznym praktykantem konceptowym Magistratu z rocznem adjutum 1.400 kor. (Dekret z 4. sierpnia 1909, LM. 484/09/prez.).

Zgodnie z uchwałą Rady miasta Krakowa z dnia 14. marca 1907 otrzymali:

1. **Józef Onyszkiewicz**, kasyer miejski, drugie pięciolecie w kwocie 400 koron rocznie od dnia 24. lipca 1909. (L. M. 64293/09).
2. **Julian Pagaczewski**, kustosz Muzeum Narodowego, drugie trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 1. lipca 1909. (L. M. 78219/09).
3. **Jan Kanty Dusza**, praktykant konceptowy Magistratu, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 12. kwietnia 1909. (L. M. 64291/09).
4. **Stanisław Strojek**, praktykant konceptowy Magistratu, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 kor. rocznie od dnia 12. kwietnia 1909. (L. M. 64292/09).

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń jawnych).

Posiedzenie zwyczajne (26. w kad. XV.) **z dnia 1. lipca 1909 roku.**

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **39.**

Radcy miejscy: dr. Bobilewicz, Dąbrowski, dr. Doboszyński, dr. Fierich, dr. Gertler, dr. Gross, dr. Guńkiewicz, Heumann, Jarra, dr. Jaworski, Klemensiewicz, Kosobucki, ks Krupiński, dr. Lustgarten, Maywalt, Mendelsburg, Miedniak, dr. Pareński, Peroś, dr. Ponikło, Schmelkes, Schwarz, Sędzimir. dr. Staniszewski, dr. Starzewski, Suski, Szatkowski, Wachtel, dr. Wasung, hr. Wodzicki **(30)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Wybuch prochowni.

Przewodniczący prezydent dr. Leo zdaje sprawę z wyjazdu deputacyi miast Krakowa i Podgórza, oraz powiatów krakowskiego i wielickiego do Cesarza w sprawie wybuchu prochowni. Deputacya prosiła o przeniesienie licznych prochowni i laboratoryów, które, położone w pobliżu Krakowa i Podgórza, zagrażają zdrowiu i mieniu mieszkańców. Deputacya prosiła dalej o odszkodowanie dla dotkniętych wybuchem. Cesarz oświadczył, że każe przedłożyć sobie szczegółowe sprawozdanie, i przyrzekł sprawę jak najżyczliwiej rozpatrzyć. Deputacya była następnie u Ministrów wojny i obrony krajowej, u Prezydenta gabinetu i Ministra skarbu. Dwaj ostatni oświadczyli gotowość dostarczenia środków na odszkodowanie dla dotkniętych wybuchem prochowni. na koszta przeniesienia prochowni i zbudowania nowych, Tak na posłuchaniu u Cesarza, jak i u Ministrów, deputacya przedstawiła kwestyę dalszego rozszerzenia rejonów fortyfikacyjnych, bo dotychczasowe niezupełnie jeszcze odpowiadają rozrostowi obu miast. Skutek zabiegów objawił się w tem na razie, że Namiestnictwo wezwało telegraficznie Gminę, aby delegowała swego zastępcę do komisyi, mającej zbadać szkody, zrządzone w mieście wybuchem prochowni.

Urlopy.

Przewodniczący zawiadamia, że następujący Radcy miejscy proszą o urlop: Bialik na 6 tygodni, Bujwid na 3 tygodnie, Dattner na 6 tygodni, Dąbrowski na 8 tygodni, Klemensiewicz na 2 miesiące, Maywalt na 6 tygodni, Ponikło na 2 miesiące, Schwarz na 1 miesiąc, Turski na 2 miesiące. Urlopy uchwalono.

Przewodniczący zawiadamia, że ma zamiar zwołać jeszcze 2 lub 3 posiedzenia Rady miejskiej.

Zmiana w składzie Sekcyj.

Przewodniczący odczytuje prośbę r. m. dr Rafała Landaua o przyjęcie wystąpienia jego z Sekcyi szkolnej i Rady szkolnej okręgowej, a przydzielenie go do Sekcyi dobroczynnej

Uchwalono. (L. 411/909/prez).

Rekolekcye dla nauczycieli. Szkoła niemiecka w Krakowie.

R. m. Konopiński, jako delegat Rady miasta Krakowa do Rady szkolnej krajowej, udziela wyjaśnień na poruszone w Radzie dwie sprawy: 1. udzielenia urlopów nauczycielom na rekolekcye, urządzane przez Sodalicyę maryańską; 2. przyznania prawa publiczności prywatnemu seminaryum nauczycielskiemu przy tutejszym zakładzie niemieckim Córek Bożej Miłości.

Mowca zapewnia, że Rada szkolna krajowa bynajmniej nie stoi na stanowisku, aby udział w rekolekcyach wpływał na kwalifikacye nauczycieli, i Rada szkolna krajowa nie żądała i nie żąda spisu nauczycieli, biorących udział w rekolekcyach.

Co do zakładu Córek Bożej Miłości, to udzielenie prawa publiczności na rok jeden ma na celu zapobiegnięcie, aby wychowanki Zakładu nie składały egzaminu poza granicami kraju. Mowca sądzi, że pod względem przyznawania prawa publiczności należałoby uwzględniać także zakłady polskie; wreszcie rozpatruje kwestyę szkół niemieckich w kraju, przestrzegając przed przywiązywaniem do nich zbyt wielkiej wagi.

Prezydent dr Leo zaznacza, że wykonał uchwałę Rady miejskiej i odniósł się do Rady szkolnej krajowej z przedstawieniem, aby sprawy szkolne miasta Krakowa traktowane były w obecności Delegata krakowskiego. Namiestnik odpowiedział listem, oświadczając, że Rada szkolna przestrzega zawsze tej zasady; czasem jednak zachodzą wyjątki, które w przyszłości będą usunięte przez odpowiedni regulamin.

Klub im. Wołodyjowskiego. Zatarg młodzieży akademickiej z Policyą.

R. m. Daszyński zapytuje, czy prawdą jest, że p. Nowotny, naczelnik straży pożarnej miejskiej, utworzył pozornie klub szermierzy im Wołodyjowskiego i pod jego firmą wydzierżawił grunta miejskie około gołębnika wojskowego, przekształcił je przy pomocy furmanek i robotników miejskich na place tennisowe, za które bierze opłaty. Dalej, czy prawdziwe są pogłoski o nieporządkach w gospodarce wikliną w Dąbiu i rachunkach czyszczenia miasta?

Mowca interpeluje następnie w sprawie natarcia policyi konnej i pieszej na młodzież akademicką w wieczór 21 czerwca w chwili, gdy młodzież po wiecu w pochodzie udawała się na Wawel Młodzież zamknięto na plantacyach, mimo że zachowywała się spokojnie i z godnością. Mowca w ostrych słowach piętnuje postępowanie Policyi i równocześnie protestuje przeciw temu, aby pałac ks. Kardynała w Krakowie był powodem niepokojenia ludności. Mowca zapytuje, czy Prezydyum miasta postara się, aby spokojna publiczność nie była niepokojoną przez Policyę krakowską (Prezydent kilkakrotnie przywołuje Mowcę do porządku).

Prezydent zaznacza, że władze uniwersyteckie energicznie i gorliwie wystąpiły w sprawie zajść przy ul. Wiślnej Mowca zażądał także wyjaśnienia od Dyrektora Policyi; według tych wyjaśnień Dyrekcya policyi nie myśli nikogo ochraniać i wdrożyła ścisłe dochodzenia urzędowe. Po przeprowadzeniu dochodzeń akta odstąpione będą Prokuratoryi Państwa. Z tego wynika, że władze chcą przestrzegać przepisów i gdyby wyszły na jaw przekroczenia, traktować je w należyty sposób. Według tychże wyjaśnień młodzież akademicka nie zastosowała się do przepisów, polegających na tem, aby usłuchać wezwania do rozejścia się; takie wezwanie, jak twierdzi Dyrekcya Policyi, było do młodzieży wystosowane. Według dalszych wyjaśnień padły z tłumu dwa strzały i spłoszyły konie wojskowej straży policyjnej. Wyniki będą przedłożone Prokuratoryi Państwa, a rzeczą jej będzie winnych pociągnąć do odpowiedzialności.

Co do Zakładu czyszczenia miasta i tennisów udziela Przewodniczący głosu dyrektorowi Magistratu Grodyńskiemu.

Dyrektor Grodyński podnosi, iż klub im Wołodyjowskiego istnieje, przesłuchywano bowiem w tym celu Prezesa klubu, poważnego obywatela, który oświadczył, że o dzierżawę prosił. Zarzut, dotyczący p. Nowotnego, jest nieuzasadniony. P. Nowotny popełnił tylko nieostrożność, że polecił wywozić błoto na plac klubowy, celem jego wyrównania. Karygodnego w tem jednak nic niema. Co do wikliny, pozostawała ona do wiosny w zarządzie p. Nowotnego; obecnie zarządza nią Inspektor ogrodów miejskich. Zmiana nastąpiła dlatego, bo chodziło o sztuczne podniesienie kultury wikliny, któreto zadanie już wkracza w dziedzinę ogrodnictwa. Pogłoska o nadużyciach rachunkowych w Zakładzie czyszczenia miasta powstała stąd, że w ostatnich czasach kilku przedsiębiorców zwróciło się do Zarządu Zakładu o wypłatę większych kwot; kwot tych częściowo im nie wypłacono dlatego, bo przedsiębiorcy wykonać mają przedtem pewne naprawy. Żadnych nadużyć rzeczowych ani materyalnych niema; z powodu choroby p. Nowotnego nie traktowano tylko niektórych spraw dość szybko.

Sekretarz Rady odczytuje następujące pisma:

Ś. p. Modrzejewska.

Pismo Związku narodowego polskiego w Chicago z prośbą, aby zwłoki Modrzejewskiej złożono w grobie zasłużonych na Skałce.

Odesłano do Komisyi teatralnej. (L. 367/909/prez.).

Pomnik Mickiewicza w Paryżu.

Pismo Prezesa Komitetu budowy pomnika Mickiewicza w Paryżu z prośbą o subwencyę.

Odesłano do Sekcyi IV. (L. 61127/909 IV.).

Szkoła gospodarstwa kobiecego.

Podanie Towarzystwa szkoły gospodarstwa kobiecego miejskiego o salę na kursa i urlopy dla nauczycielek.

Odesłano do Sekcyi IV. (L. 61128/909/IV.).

„Sokół“ w Czerniowcach.

Zaproszenie polskiego Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ w Czerniowcach o wysłanie delegatów na poświęcenie boiska sokolego dnia 4. lipca b. r.

Przewodniczący proponuje na delegata r. m. Turskiego.

R. m. Turski oświadcza, że jedzie w zastępstwie Związku Sokolstwa, nie może więc jechać jako delegat Gminy.

R. m Daszyński sądzi, że najlepiej byłoby, aby delegaci, którzy będą w Kołomyji na zjeździe Tow. Szkoły ludowej, zastąpili Gminę w uroczystości w Czerniowcach; skutkiem tego wysłanie delegacyi nie pociągnęłoby dla Gminy kosztów.

R. m. dr Julian Nowak czyni wniosek, aby uchwalić, iż wysyła się delegacyę, Prezydent zaś porozumie się z poszczególnymi członkami Rady co do tego, kto pojedzie.

Wniosek r. m. dr Juliana Nowaka uchwalono. (L. 409 909/prez.).

Regulacya ul. Biskupiej.

Wicesekretarz Magistratu dr. Reiner imieniem Sekcyi ekonomicznej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. Rada m., reasumując swoją uchwałą z 7. maja 1896, zgadza się na 14-metrową szerokość przedłużonej ulicy Biskupiej między szerszą częścią tej ulicy a ul. Łobzowską.

2. W celu regulacyi tej części ulicy Biskupiej zamienić grunt miejski z parcel gr. l. kat. 2486/1 i 1416/3 lwh. 1783 w Krakowie w ilości 34 m^2 czyli 9·45 sążni kwadr. za grunt z realności p. Jana Zawiejskiego lk. 101 Dz. IV. lwh. 757 l. or. 13 ul. Łobzowska w Krakowie z parceli bud. lk. 1427/1 w ilości 35 m^2 czyli 9·73 sąż. kwadr. bez dopłaty za nadwyżkę gruntu, na rzecz Gminy przypadającą.

3. Wszelkie koszta, z tą zamianą połączone, stemple i wszelkie należytości skarbowe poniesie wyłącznie właściciel realności lk. 101 Dz. IV.

4. Do podpisania kontraktu obok p. Prezydenta m. upoważnia się radców m. Drozdowskiego Stanisława i Stachowskiego Stanisława, a na przypadek przeszkody u jednego z nich radcę Piotra Kosobuckiego.

Uchwalono (L. 47754/909/I.).

Regulacya ulicy Miedzuch.

Wicesekretarz Magistratu dr. Reiner imieniem Sekcyi I. i II. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. W celu regulacyi ulicy Miedzuch nabyć od Wilhelma Goldbergera z jego realności lwh. 1641 (l. or. 12 ul. Miedzuch) w Krakowie, z parceli bud l. kat. 683 kawałek gruntu, na planie kolorem zielonym i nową l. kat. 683/2 oznaczony, o powierzchni 23 m² czyli 6 39 sążni kwadrat za cenę po 150 kor. za 1 sąż. kwadrat., płatną w 14. dni po zaintabulowaniu tego gruntu na gminę miasta Krakowa w stanie wolnym od ciężarów.

2. Koszta kontraktu i intabulacyi tudzież należytość przenośną ponosi gmina miasta Krakowa.

3. Do podpisania kontraktu obok p. Prezydenta miasta upoważnia się radców m. Mojżesza Schmelkesa i Piotra Kosobuckiego, a na przypadek przeszkody u jednego z nich radcę miejskiego Stanisława Drozdowskiego.

4. Na pokrycie ceny kupna przyznaje się kredyt nadzwyczajny w wysokości 958 kor. 50 hal. do działu II. budżetu roku 1909.

Uchwalono. (L. 74698/908 I.).

Wychodki publiczne.

Radca Budownictwa Świerzyński imieniem Sekcyi ekonomicznej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. Postanawia się budowę wychodków podziemnych w Sukiennicach według planów, wykonanych przez Budownictwo miejskie, z dnia 30. kwietnia 1909 r., tudzież budowę nowego wychodka publicznego przy Rondlu bramy Floryańskiej według planów Budownictwa miej. z dnia 20. lutego 1909 i przeniesienie wychodka, istniejącego przy bramie Floryańskiej, na plantacye koło Placu Szczepańskiego, obok równoczesnego zniesienia wychodka publicznego, pod murem OO. Reformatów stojącego.

2. Na pokrycie wydatków, z powyższemi robotami połączonych, przyznaje się kredyt w kwocie 60.000 koron na rachunek pożyczki emisyjnej 23,000.000 koron, w szczególności zaś na rachunek objętej programem tej pożyczki kwoty 500.000 kor. na uzupełnienie sieci kanałowej.

3. Upoważnia się Pana Prezydenta i Sekcyę I do bezzwłocznego przeprowadzenia tych budowli z tem, że aż do zrealizowania wspomnianej pożyczki wydatki, stąd powstałe, pokrywać należy zaliczkowo z funduszu obrotowego miejskiego.

R. m. Drozdowski czyni wniosek:

„Rada miejska uchwali obecny wychodek na Rynku kleparskim znieść, a w jego miejsce wybudować inny o nowoczesnych wymogach“.

II. Wiceprezydent Sare dodaje do wniosku r. m. Drozdowskiego, aby Magistrat opracował projekt wychodka na Błoniach miejskich.

R. m Stanisław Nowak domaga się przerobienia wychodka na plantach przy ul. Zwierzynieckiej.

W głosowaniu uchwalono wniosek Sekcyi I., oraz przekazano Magistratowi wniosek r. m. Drozdowskiego i Wiceprezydenta Sarego. (L. L. 26849, 61923/909, B. a).

Fundacye pożyczkowe.

Sekretarz Magistratu Podobiński imieniem Sekcyi II. i III. wnosi:

Rada miejska uchwali!

Celem udogodnienia warunków spłaty pożyczek, udzielanych z funduszów Rudolfa i Dr. Dietla, zmienia się postanowienia §. 5. statutu funduszu pożyczkowego Rudolfa i §. 6. statutu takiegoż funduszu Dr. Dietla, które to postanowienia mają brzmieć, jak następuje:

„Uzyskana pożyczka winna być spłaconą w 20 równych ratach miesięcznych (wniosek Sekcyi II.) — w 40-tu równych ratach dwutygodniowych (wniosek Sekcyi III.) — z których pierwsza rata płatną jest w trzy miesiące po udzieleniu pożyczki, procent zaś, przypadający od dłużnego kapitału po 4% względnie 3% od sta rocznie — jako rata 21-sza (wniosek Sekcyi II) — jako rata 41-sza (wniosek Sekcyi III) i poleca się Magistratowi, aby wyjednał zatwierdzenie tej zmiany statutów rzeczonych funduszów przez c. k. Namiestnictwo we Lwowie“.

R. m. Porębski proponuje przyjęcie wniosku w stylizacyi Sekcyi prawniczej (III.).

Uchwalono wniosek w stylizacyi Sekcyi III. (L 39045/908 II.).

Pożyczka komunalna.

Sekretarz Magistratu Grzybała imieniem Sekcyi II. wnosi:

Obok Prezydenta miasta i I. Wiceprezydenta Rada miejska upoważnia do podpisania wydać się mających obligacyi pożyczki komunalnej radcę miejskiego dr. Stanisława Poniklę.

R m. dr. Rosenblatt zapytuje, na jakich warunkach nastąpi zaciągnięcie pożyczki, po jakim kursie i w jakiej wysokości?

Prezydent odpowiada, że sprawa jeszcze nie dojrzała do dyskusyi. Ostateczne rokowania są w toku, a kwota i warunki pożyczki będą przedłożone Radzie przed zaciągnięciem. Obecnie idzie o druk blankietów, na których nazwisko trzeciego reprezentanta Gminy musi być uwidocznione. Dzisiaj można powiedzieć, że pożyczka będzie zaciągnięta w mniejszej kwocie, aniżeli Rada uchwaliła, i dojdzie najwyżej do 10 milionów koron. Pożyczki udzieli zapewne konsorcyum z Bankiem krajowym na czele; oferta będzie Radzie przedłożona.

R. m. dr. Domański wyraża życzenie, aby tekst obligacyj był jak najbardziej poprawny, rzeczywiście polski.

Prezydent dr. Leo uspokaja obawy mowcy w tym kierunku; tekst będzie wzorowany na obligacyach miasta Lwowa i Banku krajowego.

R. m. Uderski zapytuje, czy prawdziwe są krążące po mieście pogłoski, jakoby w pożyczce uczestniczyć miała także Kasa Oszczędności miasta Krakowa

i wyłożyć swe zapasy pieniężne, a przez to zmniejszyć stan gotówki, potrzebnej na pożyczki hipoteczne.

Prezydent zaprzecza pogłoskom i wyjaśnia, że Kasa Oszczędności nie tylko nie dostarczy kapitału do pożyczki, ale z zaciągniętej pożyczki otrzyma zwrot dawniejszej na rzecz Gminy pożyczki

Wniosek Sekcyi II. uchwalono (L. 50424/909 prez.).

Łączenie kanałów domowych z ulicznymi.

Sekretarz Magistratu Grzybała po dłuższem uzasadnieniu imieniem Sekcyi I i III. wnosi:

Rada miejska uchwali!

I. Projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów w stoł król. m. Krakowie budowania kanałów domowych, łączenia tych kanałów z kanałami publicznymi miejskimi, oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

II. Wnieść petycyę do Sejmu Krajowego o uchwalenie powyższego projektu na najbliższej Sesyi sejmowej i wyjednanie dla niej Sankcyi Najwyższej (L. 59.025/09).

R. m. dr. Domański występuje przeciw projektowi, który nakłada nowe ciężary na właścicieli starych domów. Mowca oświadcza, że wstrzymuje się od głosowania.

Wiceprezydent Sare przyznaje słuszność wywodom prof. Domańskiego odnośnie do obciążenia właścicieli realności; mimo to rzecz ze względów na porządek i czystość uważa za konieczną.

R. m. dr. Nowak Julian popiera projekt ze względów sanitarnych.

Wiceprezydent dr. Szarski podnosi, że obawy profesora Domańskiego są płonne; koszt tych kanałów domowych będzie niewielki.

R. m. Bujwid uważa projekt obecny jako konsekwencyę zaprowadzenia wodociągów w mieście. Ze względów sanitarnych ustawa jest konieczną.

R. m. Bialik przemawia przeciw projektowi. Obciążenie właścicieli realności będzie znaczne.

Projekt popierają następnie r. m. dr. Bandrowski, Porębski, Uderski.

Uchwalono zamknięcie dyskusyi i przystąpiono do głosowania nad poszczególnymi paragrafami.

§. 1. przyjęto.

§ 2. przyjęto.

§. 3. R m dr. Koy proponuje opuścić termin połączenia, nałożony na właścicieli, od 6 miesięcy do 2 lat.

Przeciw temu przemawiają: wiceprezydent Sare, r. m. dr. Julian Nowak i dr. Merz.

§. 3. przyjęto w brzmieniu projektu.

Wniosek r. m. dr Koya upadł.

§. 4. przyjęto.

§. 5. R. m. Porębski proponuje, aby zmienić ostatni ustęp w tym duchu, że używać można i innego materyału bez osobnego zezwolenia Magistratu.

Przeciw tej zmianie przemawia wiceprezydent Sare, za zmianą r. m Wolny i Iglicki.

W głosowaniu §. 5. przyjęto w brzmieniu projektu.

Wniosek r. m. Porębskiego upadł.

R. m. dr. Bandrowski wnosi o przyjęcie reszty projektu *en bloc*.

Sprzeciwia się temu r. m Beringer ze względu na to, że nie zgadza się na rygor karny, w projekcie zamieszczony.

§. §. 6, 7, 8, 9, 10, i 11. przyjęto.

§. 12. R. m. Porębski i Drozdowski domagają się uwolnienia od obowiązku opłaty właścicieli realności, budujących domy przy ulicach, przez które nie przechodzi kanał miejski. a to z tego powodu, że odnośni właściciele będą musieli raz ponosić koszta na budowę dołu kloacznego, a następnie drugi raz po zaprowadzeniu kanału w ulicy przez wykonanie połączenia.

R. m. Beringer i wiceprezydent Sare proponują nałożyć na właścicieli tych realności połowę opłaty.

Nad tą sprawą rozwinęła się długa dyskusya, w której zabierali głos kolejno: wiceprezydent Sare, r. m Beringer, Uderski i Bujwid, dwaj ostatni za brzmieniem §-fu 12. według projektu.

W ciągu dyskusyi przy punkcie VI. Przewodniczący konstatuje brak kompletu, wobec czego zamyka posiedzenie o godzinie 9·30 wieczorem.

Posiedzenie nadzwyczajne (27. w kad. XV.) z dnia 5. lipca 1909 r.

Przewodniczący: Dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: Dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: Dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **37**.

Radcy miejscy: dr. Bandrowski, Bialik, dr. Bobilewicz, Bujwid, Dattner, Dąbrowski, dr. Doboszyński, dr. Fierich, dr. Gross, Hałatkiewicz, Jarra, dr. Jaworski, Klemensiewicz, Konopiński, dr. Lustgarten, Maywalt, Mendelsburg, dr. Petelenz, Peroś, dr. Ponikło, dr. Rosenblatt, Schwarz, Sędzimir, Sołtysik, dr. Staniszewski, Sulikowski, Szatkowski, dr. Tilles, Turski, Wachtel, dr. Wasung, hr. Wodzicki (**32**) nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

(Posiedzenie poufne).

Ś. p. Modrzejewska.

Na wniosek Komisyi teatralnej uchwalono wstrzymać się od akcyi w sprawie złożenia zwłok na Skałce, albowiem ś. p. Modrzejewska przed śmiercią wyraziła życzenie spoczęcia na cmentarzu krakowskim przy grobie Swej Matki; tego życzy sobie również Rodzina (L. 367/09/prez.).

Przyjęcie wycieczki czeskiej w Krakowie.

W sprawie zapowiedzianego przybycia licznej wycieczki z Pragi, a to członków Rady miejskiej praskiej i posłów wszystkich stronnictw politycznych, uchwalono: wziąć oficyalny udział w przyjęciu, jeżeli nadejdzie do Gminy pismo z Rady miasta Pragi; gdyby zaś pismo takie nie nadeszło, ograniczyć się do udzielenia subwencyi Stowarzyszeniu Kupców i Młodzieży handlowej w Krakowie na koszta przyjęcia gości. (L. 63208 909/IV.).

(Posiedzenie jawne).

Urlop.

Przewodniczący zawiadamia, że r. m. Hałatkiewicz prosi o urlop na 4 tygodnie.

Uchwalono.

Przewodniczący zawiadamia, że są dwa nagłe wnioski Magistratu. Pierwszy w sprawie subwencyi dla Towarzystwa opieki nad dotkniętymi gruźlicą. Drugi w sprawie petycyi o dowóz mięsa z Rumunii do Krakowa.

Walka z gruźlicą.

Naczelny lekarz miejski dr. Janiszewski imieniem Magistratu uzasadnia nagłość wniosku w sprawie opieki nad gruźliczymi; w sprawie tej utworzony Komitet zwrócił się o pomoc do Rady miasta Krakowa celem wybudowania werandy dla gruźliczych w Grodkowicach. Na budowę werandy Komitet na razie nie ma pieniędzy; zależy zaś na tem, aby ją jeszcze tego roku urządzono. Weranda będzie przeznaczona zarówno dla dzieci, jak dla dorosłych. Potrzebny zasiłek na budowę werandy wyniósłby kwotę 1500 koron.

Prezydent dr. Leo wyjaśnia, że Komitet zwróci się również do Rządu z prośbą, aby uzyskać znaczniejszą kwotę tytułem zapomogi z funduszu miliona koron, przeznaczonego na zwalczanie gruźlicy, musi się jednak wykazać pewną akcyę, już w tym kierunku podjętą.

Nagłość uchwalono.

W dalszym ciągu dr. Janiszewski wnosi:

Rada miejska uchwali!

Udzielić Towarzystwu opieki nad gruźliczymi jednorazowej subwencyi w kwocie 1500 kor. na budowę werandy w Grodkowicach. Wydatek powyższy pokryć z dodatkowego kredytu na zwalczanie epidemii do działu IX. poz. 2. *b.* budżetu miejskiego na rok 1909.

R. m. dr. Julian Nowak podnosi ważność podjętej akcyi, oświadcza, że głosować będzie za wnioskiem, spodziewa się, że Rada jednogłośnie wniosek uchwali.

R. m Stanisław Nowak wyraża życzenie, aby miejski Urząd zdrowia przystąpił wreszcie do badania stosunków zdrowotnych w szkołach miejskich. Mowca przypomina również sprawę lekarzy szkolnych.

R. m. dr. Pareński nie sądzi, aby była opozycya, i prosi o przyjęcie wniosku. Zawiązane we Lwowie i Krakowie Komitety do walki z gruźlicą rozpoczęły pracę, którą koniecznie energicznie poprzeć należy.

R. m. dr. Domański ma pewne wątpliwości co do miejsca; możnaby pomyśleć o czemś bliższem. Ogółem Mowca nie zachwyca się tym planem walki z gruźlicą, ponieważ jednak suma jest niewielka, dlatego będzie za wnioskiem głosował

Przemawiają r. m. Uderski, dr. Nowak Julian i Referent, poczem wniosek Magistratu uchwalono. (L. 61460/909/fiz.).

Mięso z Rumunii.

Radca Sawiński imieniem Magistratu przedstawia nagły wniosek:

Rada miejska uchwali!

Wnieść petycyę do c. k. Rządu w sprawie zezwolenia na dowóz mięsa z Rumunii do miasta Krakowa we formie, identycznej z petycyą miasta Lwowa w tej samej sprawie.

R. m. Daszyński występuje przeciwko zapatrywaniom stronnictwa ludowego, zwalczającego otwarcie granic dla importu zagranicznych płodów rolniczych. Mowca sądzi, że koniecznem jest zapewnienie tańszej żywności ludności miast i miasteczek, oraz wiejskiej ludności robotniczej; według Mowcy traktat handlowy z Rumunią nie przyniesie szkody rolnictwu galicyjskiemu, a wyższe względy polityczne przemawiają także za zawarciem traktatów handlowych z państwami bałkańskiemi.

R. m. dr Julian Nowak zaznacza, że agraryusze galicyjscy są z pewnością ze sfer agrarnych austryackich najmniej radykalnymi i nie tracą nigdy z oczu interesu miast. Mowca przypomina, jak reprezentanci krakowskiego Towarzystwa rolniczego zeszłego roku energicznie wystąpili przeciw radykalnym i jednostronnym zapędom w centralnym Związku austryackich rolników

R. m. Epstein zaznacza, że jest także poniekąd agraryuszem i wie, że ceny bydła są obecnie bardzo niskie, a rolnicy galicyjscy nie mają powodu obawiać się konkurencyi.

R. m. Kosobucki podnosi, że Rząd wykluczył miasta Kraków i Lwów od dostarczania mięsa rumuńskiego. Mowca uważa za wskazane zwrócić się do Koła polskiego i posłów krakowskich, aby pilnowali interesów miasta w tej sprawie i wystąpili przeciw projektowanemu wykluczeniu miast Krakowa i Lwowa.

W głosowaniu przyjęto wniosek Magistratu z dodatkiem, proponowanym przez r. m. Kosobuckiego. (L. 49461/909/III. *b.*).

Cyrki.

R. m. Kosobucki domaga się, aby nie udzielać pozwolenia na rozbijanie namiotów cyrkowych w Krakowie. Mowca prosi Prezydenta, aby utrudniał akcyę przedsiębiorstw cyrkowych, mających zamiar przyjechać do Krakowa, a następnie zgłasza nagły wniosek:

„Rada miejska uprasza pana Prezydenta, aby ile możności utrudniał sprowadzanie się cyrków do miasta Krakowa ze względu na wyzysk mieszkańców“.

Prezydent dr. Leo wskazuje, że od czasu do czasu publiczność żądna jest widowisk cyrkowych i od lat co pewien czas zjeżdża do Krakowa cyrk na ograniczoną liczbę przedstawień, od których płaci znaczne taksy na cele dobroczynne miasta. Dlatego Magistrat udziela zazwyczaj swej aprobaty na występy cyrków w mieście, na przyszłość jednak zajmie inne stanowisko, jeżeli Rada tego zażąda.

R m. dr. Julian Nowak sądzi, że nie cyrki, ale urządzane w nich zapasy wyciągają z kieszeni Krakowian znaczniejsze sumy.

R. m. dr. Guńkiewicz proponuje odesłać wniosek do Magistratu.

Uchwalono wniosek r. m. Kosobuckiego odesłać do Magistratu i odnośnej Komisyi.

Szkoła im. Mickiewicza.

Sekretarz Magistratu Groele imieniem Sekcyi szkolnej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Rada miejska zgadza się w zasadzie na przekształcenie trzechklasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. Mickiewicza na pięcioklasową, jednak celem zbadania przyszłej frekwencyi, uprasza c. k. Radę szkolną kraj. o otwarcie z początkiem roku szkolnego 1909/10 na razie tylko klasy IV. na próbę.

2) Rada miejska zobowiązuje się:

a) pokrywać wydatki na potrzeby rzeczowe klasy IV. w sposób, wymieniony w art. 6. ustawy z 24. kwietnia 1894 Nr. 49 Dz. ustaw kraj., tj. dostarczyć należycie urządzonej sali naukowej, utrzymywać ją w dobrym stanie i dostarczyć dla niej opału, obsługi i t. d.;

b) pokrywać z własnych funduszów koszta utrzymania jednej nauczycielki tymczasowej dla klasy IV. w łącznej kwocie 1540 kor i płacić na drobne potrzeby szkolne i urzędowe 20 kor. rocznie.

3) Na pokrycie powyższych wydatków uchwala Rada miejska pobierać od każdej uczenicy, zapisanej do klasy IV., opłatę szkolną po 40 kor rocznie, płatną w ratach półrocznych z góry z początkiem każdego półrocza.

Od opłaty szkolnej może Sekcya szkolna w części lub w całości uwolnić

Opłaty te wpływać będą do Kasy miejskiej.

Niepokrytą opłatami uczenic resztę kosztów utrzymania rzeczonej klasy IV. pokryje Gmina z własnych funduszów

Uchwalono. (L. 50790/909/IV.).

Budowa Muzeum techn. przemysłowego.

Sekretarz Magistratu Groele imieniem Komisyi dla spraw Muzeum techniczno-przemysłowego wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Przyjmuje się do zatwierdzającej wiadomości dotychczasowe czynności Kuratoryi Instytutu dla popierania rękodzieł i przemysłu w sprawie budowy gmachu Muzeum techniczno-przemysłowego i Instytutu dla popierania rękodzieł i przemysłu.

2) Poleca się Komisyi dla spraw Muzeum techniczno-przemysłowego, aby powyższą budowę w myśl uchwały swej z dnia 25. czerwca 1906 r po porozumieniu z Kuratoryą Instytutu przeprowadziła.

Uchwalono. (L. 63367/909/IV).

Uporządkowanie Rynku kleparskiego.

Radca Magistratu Sawiński po dłuższem uzasadnieniu imieniem Komisyi aprowizacyjnej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Przenieść z Rynku kleparskiego stanowiska wozów próżnych na plac przy wylocie ul. Długiej i w tym zelu wyszutrować ten plac kosztem, nie przenoszącym 11.000 koron

2) Wydatek ten pokryć z kwoty 20.000 koron, wstawionej do budżetu na rok 1907 na kramy i stragany a przelanej do depozytów miejskich.

R. m. dr. Landau Ignacy proponuje odroczenie uchwały w tej sprawie na rok, albowiem wymagają tego interesa ekonomiczne właścicieli tamtejszych realności. Na Rynku kleparskim jest szereg ludzi zarobkujących, mają tam sklepiki i z tego żyją. Gdy nagle postój wozów przeniesie się na inne miejsce, podkopie się byt tych ludzi. Należy zostawić im czas na uregulowanie stosunków. Mowca czyni wniosek:

„Rada miejska uchwala odroczyć przeniesienie stanowiska wozów próżnych z Rynku kleparskiego do końca r. 1910“.

R. m. Daszyński popiera wniosek r. m. dra Landaua.

R. m. dr. Domański popiera wniosek Komisyi, radby jednak, aby plac przy wylocie ulicy Długiej jak najrychlej oczyścić i urządzić tak, aby osłabić rozszerzanie się woni targowiska. Należy więc uchwalić znaczniejszą sumę, względnie oddać rzecz Sekcyi ekonomicznej do przeprowadzenia odpowiedniego uporządkowania placu.

R m. dr. Gertler nie zgadza się z wnioskami Komisyi. Sądzi, że rzecz należy odroczyć, dopóki nie zbuduje się na nowym placu odpowiednich hal czy ubikacyi dla kupców. Ogółem sprawą tą zająć się powinna Sekcya ekonomiczna. Mowca zgłasza wniosek:

„Odsyła się wniosek Komisyi aprowizacyjnej w sprawie przeniesienia stanowiska wozów próżnych z Rynku kleparskiego napowrót do Komisyi celem rozpatrzenia i przedstawienia ponownych wniosków, uwzględniających położenie osób interesowanych, które dotyka takie przeniesienie stanowiska wozów“.

Prezydent dr. Leo zaznacza, że sprawa należy według regulaminu do Komisyi aprowizacyjnej, a nie Sekcyi I., i dlatego wyłącznie tylko Komisya aprowizacyjna może z wnioskami podobnymi przychodzić.

Wiceprezydent dr. Szarski zbija zarzuty poprzednich mowców. Sprawa nie jest ani nową ani nagle traktowaną. Jeszcze przed rokiem Komisya drogowo-kanałowa uchwaliła uporządkowanie placów. Obecny wniosek zmierza wyłącznie tylko do przeniesienia postoju wozów, nie targów, które pozostaną nadal Nie można wchodzić w stosunki osób interesowanych, gdy idzie o publiczne zarządzenia w interesie sanitarnym, jak w danym wypadku; inaczej Magistrat nie mógłby nigdy niczego przeprowadzić.

R. m. Miedniak przemawia za wnioskiem odraczającym r. m. dr. Ignacego Landaua, sądzi jednak, że należy uchwalić kredyt 11 000 kor, ale przeznaczyć jednocześnie na uporządkowanie innego placu, jak np. Kossaka.

R. m. Kosobucki przeciwny jest połowicznemu traktowaniu sprawy. Sądzi, że należy dążyć do usunięcia i targów z Rynku kleparskiego i przenieść je na inne miejsce. Plac przy ul. Długiej jest na to za mały.

R m. dr. Starzewski przemawia za wnioskiem Komisyi W interesie ogółu powinno się głosować za wnioskiem. Względy sanitarne przemawiają za usunięciem złego. W pobliżu stoją szkoła, dyrekcya kolei, akademia sztuk pięknych, kościół, klasztor. Tysiące ludzi i dzieci narażonych jest na wyziewy z nawozu końskiego.

R. m. Epstein przemawia za odraczającym wnioskiem r. m. dr. Ignacego Landaua.

R. m. Daszyński wnosi, aby sprawę odesłać do Komisyi dla łącznego traktowania z innemi sprawami targowemi.

R. m. dr. Julian Nowak dodaje, aby wysłuchać nadto opinii Komisyi sanitarnej i Sekcyi ekonomicznej.

Prezydent zaznacza, że jest wniosek, aby przyjść z wnioskami ponownie po feryach.

Uchwalono po zasięgnięciu opinii Komisyi sanitarnej sprawę traktować łącznie z uporządkowaniem innych placów i przyjść z wnioskami po feryach z opinią Sekcyi I. (L. 20870/909/III. *b.*).

Rozszerzenie ratusza.

Koncepista Magistratu dr. Wydro imieniem Sekcyi I. i II. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Nabyć na rzecz Gminy miasta Krakowa od Szewacha Prokocimera i Zofii z Eibenschützów Prokocimerowej realność lwh. 119 l. k. 126 Dz. I. l. or. 11 przy ul Kanoniczej w Krakowie za cenę kupna w kwocie 98 000 koron, płatną przy podpisaniu kontraktu, w stanie wolnym od ciężarów z wyjątkiem dwóch ciężących na hipotece długów, tj. 4% długu Banku krajowego i 5% długu powiat. Kasy oszczędności w Krakowie, któreto ciężary Gmina przejmie i strąci z ceny kupna.

2) Dla regulacyi ulicy Poselskiej i rozszerzenia Magistratu nabyć od Kollegiaty i księży Wikaryuszy kościoła parafialnego WW. Świętych realność lwh. 132 lk. 139 Dz. I. l. or. 14 ul. Poselska w Krakowie w stanie wolnym od ciężarów w zamian za realność lwh 119 lk. 126 Dz. I. l. or. 11 przy ul. Kanoniczej w Krakowie i za dopłatą na adaptacye tej ostatniej realności kwoty ryczałtowej 4.000 kor., płatnej do rąk Dziekana Kollegiaty WW. Świętych przy podpisaniu kontraktu.

3) Koszta kontraktu, należytości skarbowe i wszelkie koszta, połączone z nabyciem i zamianą realności pod 1) i 2) wymienionych, ponosi Gmina miasta Krakowa.

4) Cenę kupna realności lwh. 119 lk 126 Dz I., wydatek 4 000 kor, pod 2) przewidziany, i koszta z należytościami, pod 3) przewidziane, pokryć z pożyczki, na budowę Magistratu zaciągnąć się mającej.

5) Do podpisania kontraktu obok p. Prezydenta miasta upoważnia się Radców m. Stanisława Drozdowskiego i Klaudyusza Dębickiego, a na wypadek przeszkody u jednego z nich Radcę m. Piotra Kosobuckiego.

R. m. dr. Guńkiewicz modyfikuje stylistycznie wniosek w tym kierunku, że Gmina nabywa realność na rzecz Kollegiaty wzamian za dotychczasową realność parafialną z dopłatą jak we wniosku. W ten sposób zyska się na należytości skarbowej od przeniesienia prawa własności, inaczej na przenoszeniu prawa własności straci się 4.000 koron.

Prezydent dr. Leo zaznacza, że inaczej sprawy nie było można przeprowadzić. Tak żądała bowiem Prokuratorya skarbu i Kollegiata.

R. m. dr Rafał Landau zaznacza, że będzie głosował za obecnie przedłożonym wnioskiem, co bynajmniej nie sprzeciwia się zajętemu przez Mowcę stanowisku, przeciwnemu wykupnu całego kompleksu realności, przeznaczonych na rozszerzenie gmachu Magistratu. Obecnie w dalszym ciągu i tę realność musi Rada nabyć. Przedsięwzięcie to nałoży na Gminę wielkie ciężary i odbije się na finansach. Realność Kollegiaty Gmina musi zburzyć i pozostanie plac pod rozszerzenie Magistratu; za realność płaci się przeszło 100.000 kor., zatem sążeń gruntu będzie kosztował przeszło 1000 kor.

Prezydent dr. Leo oświadcza, że wykupno realności koło Magistratu jest dobrym dla Gminy interesem i Mowca bierze w tej mierze zupełną odpowiedzialność. Nabycie realności Kollegiaty z nabyciem sąsiednich realności nie stoi w żadnym związku; Gmina musiała kupić tę realność, ale jej bynajmniej nie przepłaciła. Od włożonego kapitału Gmina uzyska 7% do 8% i otrzyma 30 ubikacyj przez zakupno tej realności. Zakupno poprzednich i obecnej realności nie narazi Gminy na żadne straty i to należy z naciskiem zaznaczyć.

R. m. Epstein zaznacza, że niezawodnie da wyraz zapatrywaniu Rady, jeżeli stwierdzi, że podziela zdanie, wyrażone w sprawie zakupna realności około Magistratu przez Prezydenta miasta, i że żywi zaufanie do polityki finansowej Gminy.

R. m. Kosobucki wykazuje konieczność zakupienia realności Kollegiaty wobec tego, że już dawniej Rada uchwaliła odpowiednią rezolucyę, wzywającą Prezydyum miasta, aby realność tę nabyć dla rozszerzenia Magistratu.

W głosowaniu przyjęto wniosek Sekcyj. (L 60782 909/I.).

Z powodu spóźnionej pory Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 9. wieczorem.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.

L. 9. Kraków, dnia 10. września 1909. Rocznik XXX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

L. 81.878/09
Fiz.

OSTRZEŻENIE.

Chodząc po chodniku, zanieczyszczonym plwociną, wnosimy na obuwiu, a panie także na sukniach, zarazki chorób do mieszkań.

Zaschnięta plwocina rozpylona dostać się może podczas oddychania do naszych płuc wraz z kurzem ulicznym i wywołać chorobę.

Widok plwocin na chodniku budzi odrazę.

Nie należy przeto pluć na chodniki.

Dopóki niema spluwaczek ulicznych, należy w razie potrzeby spluwać do ścieków obok chodnika.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa

L. 81.363/09
Fiz.

OSTRZEŻENIE.

Gruźlica płuc (suchoty) jest najbardziej rozpowszechnioną chorobą i zabiera co roku najwięcej ofiar ludzkich. Dowiedzioną jest rzeczą, że choroba ta jest zaraźliwą. Zaraza szerzy się głównie za pośrednictwem plwocin, zawierających zarazki gruźlicze.

Sprzymierzeńcami gruźlicy są nędza, brud i nieświadomość niebezpieczeństwa.

Gruźlica jest chorobą uleczalną i ustrzedz się jej można. Przed gruźlicą strzeże w znacznym stopniu dobre, czyste powietrze, słońce i ścisłe stosowanie zasad hygieny.

Pokój, sprzęty, pościel i ubranie człowieka, chorego na gruźlicę, są zakażone, podobnie jak się to dzieje i przy innych chorobach zakaźnych, dlatego sprowadzenie się do takiego pokoju, używanie pościeli i rzeczy z tego pokoju, noszenie ubrania po chorym bez poprzedniej dezynfekcyi jest dla zdrowia niebezpieczne. Znane są liczne przypadki, w których ludzie zdrowi, sprowadziwszy się do mieszkania, zakażonego gruźlicą, a nie zdezynfekcyonowanego, sami zapadali na gruźlicę.

Należy przy zbliżającej się porze zmiany mieszkań zwrócić na tę okoliczność baczną uwagę.

Mieszkanie, do którego się sprowadzamy, powinno być bez wyjątku dokładnie oczyszczone. Jeżeli w mieszkaniu tem mieszkał człowiek, chory na gruźlicę lub podejrzany o tę chorobę, to należy przed sprowadzeniem się mieszkanie zdezynfekcyonować; tyczy się to przedewszystkiem pokoju, zajmowanego przez chorego.

Nie należy ani sprzedawać, ani rozdawać rzeczy, pościeli lub ubrań po chorym na gruźlicę bez poprzedniego zdezynfekcyonowania tych przedmiotów.

Dezynfekcyę mieszkań i rzeczy przeprowadza po nizkich cenach miejski Zakład dezynfekcyjny; zgłaszać się należy w tej sprawie do miejskiego Urzędu Zdrowia, gmach Magistratu, oficyna parter, drzwi Nr. 16 od godziny 11. do 12.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. 42873/09
III. a.

OBWIESZCZENIE.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z dnia 19. kwietnia 1909 L. 2871 zwróciło uwagę na to, że dotychczas jeszcze nie przestrzega się ściśle zakazu **sprzedaży przedmiotów, służących do zabawy a zaopatrzonych w materyały wybuchowe**, jako to: kulki i cukierki strzelające, żabki, petardy dziecinne, pistolety dziecinne z papierem, napuszczanym masą wybuchową, i tym podobne preparaty eksplodujące, które według rozporządzenia min. z 14. lipca 1891 l. 23237/889 są bezwarunkowo wykluczone z obrotu handlowego.

Wskutek tego oraz wobec częstych nieszczęśliwych wypadków, spowodowanych zwłaszcza u dzieci przez nieostrożne obchodzenie się z powyższymi przedmiotami, Magistrat, podając treść powyższego reskryptu ministeryalnego do publicznej wiadomości, wzywa niniejszem pp. właścicieli handlów, ażeby do powyższego rozporządzenia ściśle się stosowali i wymienionych wyżej przedmiotów w swych lokalach handlowych bezwarunkowo na składzie nie utrzymywali i nie sprzedawali.

Przekraczający powyższy zakaz ulegną karom w myśl rozporządzenia min. z 30. września 1857 N. 198 Dz. p. p.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 19. sierpnia 1909 r.

I. Wiceprezydent miasta:
Dr. Szarski w. r.

L. 77810/09.
III. a.

PRZEDMIOTY ZNALEZIONE.

W marcu. kwietniu. maju i czerwcu 1909 r. znaleziono w Krakowie następujące przedmioty.

A) **Złożone w tut. Kasie miejskiej:**

Art. 147. Harmonijka.
„ 190. Kapelu z miękki popielaty i laska złamana na 2 kawałki, pozostawione w lokalu stowarzyszenia chrześcijańskich robotników.
„ 195. 50 sztuk naboi.
„ 196 Obróżka dla psa.
„ 508. Dwa bilety kolejowe III. kl. z Krakowa do Brzeska z daty 2/II. 909. L. 1826 i 1829.
„ 198. Szary prochownik.
„ 199. Pierścień złoty z rautem.
„ 222/530. Pugilares z 3 Kor. i 50 hal.
„ 200. Zwój sukna ciemnego.
„ 223/531. Stary pugilares z 25 hal., scyzorykiem i ołówkiem.
„ 201. Mufek.
„ 202. 5 kurków wodociągowych.
„ 228/532. Portmonetka czarna z 15 hal., kilku guzikami płóciennymi, 6 igieł, kawałek lusterka.
„ 203. 3 kluczyki.
„ 204. Para srebrnych pozłacanych kólczyków w plecionym woreczku.
„ 224/533. Portmonetka stara z 4 Kor. 66 hal.
„ 295. Skórka futrzana.
„ 225/534. Żółty skórkowy pugilares z 2 K. 38 hal., monetą niklową, dwa bilety do grobów król.
„ 206. Klucz.
„ 207. Żelazna laska.
„ 208. Okulary.
„ 209. Zegarek metalowy.
„ 226/535. Pugilares z 5 Kor. 87 hal
„ 210. 3 klucze.
„ 211. Kartka zastaw. miejsk. Kąsy Oszczędności Nr. 8580.
„ 212. Okulary.
„ 227/539. Pugilares z 48 hal., 4 markami pocztowemi po 5 hal., 9 po 3 hal., scyzorykiem, chustką do nosa, 6 ołówkami.
„ 213. Czarna welonka, dwa manszety, kołnierz z muszlinu.
„ 214. Polica Tow. asekuracyjnego imienia „Gizeli“ Nr. 328084. Stefanii Bojdak na 1000 Koron.
„ 215/537. Pugilares z 1 Kor. 50 hal. i z kluczykiem.
„ 216. Srebrny zegarek damski.
„ 217/538. Pugilares z 15 halerzami
„ 218. Papierośnica.
„ 219. Sarnia nóżka (ołówek).
„ 220. Sznurek korali.
„ 221. 3 kluczyki.
„ 229. Tobołek, zawierający poszwę kolorową (niebieską), żakiet damski czarny, dwie bluzki damskie, 3 czapki damskie, dwa kołnierze białe.
„ 241. Kartka zastawnicza tut. filii Banku hip. Nr 5170 na złoty łańcuszek.
„ 244. Scyzoryk.
„ 245. Kawałek sukna.
Art. 246. 7 kluczyków.
„ 247. Ćwikier w futerale skórkowym.
„ 248. Chustka kolorowa na głowę.
„ 249. Książka do modlenia się pod tytułem „Tägliches Handbuch“.
„ 250. Damski szychowy pasek.
„ 251. Para irchowych rękawiczek.
„ 252. Srebrny zegarek z metalowym łańcuszkiem.
„ 253/609. Pugilares skórkowy z 70 hal.
„ 254. Pugilares z zapiskami.
„ 255. Pierścionek złoty z szafirem.
„ 256 Kołnierzyk damski kolorowy.
„ 257. Książka do modlenia się.
„ 258. Srebrny pierścionek.
„ 260. Książka pod tytułem „Chemia nieorganiczna“.
„ 261. Obrączka złota.
„ 262. Złota ślubna obrączka z literami M. Z. 10/9. 1900
„ 263. Boa futrzane
„ 264/610. Pugilares z kwotą 6 Kor. 34 hal., kluczykiem i zapiskami.
„ 265. Dwa blankiety wekslowe, podpisane przez Józefa Lisa, Stefanię Lachową i Bronisławę Lisiewiczową.
„ 266. Zarzutka bez firmy i kartka zastawnicza Banku hipotecznego Nr. 4328 na złoty zegarek męski kryty.
„ 267. 3 kluczyki wertheimowskie na łańcuszku.
„ 268. Dziecinna bielizna: 2 poduszki (wsypy), 3 koszulki, kaftanik, 5 pieluch, mały skrawek płótna.
„ 269/611. Torebka z 6 Kor. 63 hal. i chustką do nosa.
„ 270. Kalosz.
„ 272. Czarny skórkowy pugilares.
„ 273. Zegarek metalowy „roskopf“ ze srebnym łańcuszkiem.
„ 274/612. Pugilares z 11 K. 21 hal.
„ 275. Czapka mundurowa magistracka.
„ 276. Dwa zeszyty „Wiener-Mode“.
„ 277. Ręczna damska torebka z chustką do nosa.
„ 278. Damska torebka z 2 chusteczkami
„ 279/613. Pugilares czarny z 10 Kor. i marką za 10 hal.
„ 280. Czarny damski półjedwabny parasol.
„ 281. Materya jedwabna fioletowa, taśma jedwabna popielata i nici.
„ 243/606. Woreczek z 78 hal., zostawiony w okienku ekspedycyjnem rogatki podgórskiej.
„ 289 Kapelusz męski.
„ 299. Książka pt. Ustawy robotnicze dla kopalni „Friedensgrüsse“ z kartkami i zapiskami.
„ 300. Zegarek niklowy oksydowany z metalowym damskim łańcuszkiem.
„ 301. Dwie ręczne torby podróżne z przyborami do czyszczenia obuwia.
„ 302. Zegarek niklowy
„ 303. Książka pod tytułem „Botanika szkolna dla klas niższych“.
„ 304. Lornetka.
„ 305. 5 chusteczek kolorowych do nakrycia głowy.
„ 700. 10 koron.
„ 306. Broszka.

Art. 307. Kartka na oddaną do pralni bluzkę.
„ 308. Książeczka Kasy chorych Józefa Grucy.
„ 309 Rzemienie od lejcy z 4 części.
„ 310. Laska.
„ 311. Portfel z książeczką na nazwisko Władysława Tomańskiego.
„ 312. Srebrny zegarek ze srebrnym łańcuszkiem.
„ 313. 4 kluczyki na sznurku.
„ 314/701. Czarny skórzany woreczek z czarnym pugilaresem, 1 Kor. 10 hal., koronką, chusteczką białą do nosa, tasiemką.
„ 315. Para damskich rękawiczek
„ 702. 20 Koron.
„ 316. Obroża na psa z marką Nr. 617/09.
„ 703. 2 Kor. 36 hal.
„ 317. Dwa kluczyki.
„ 318. Torebka damska z 5 kluczykami, chustką do nosa i biletami Zofii Knappe.
„ 319. Ręczna damska torebka z chusteczką do nosa.
„ 320/704 Pugilares z 1 Kor. 10 hal., zniżką jazdy kolejowej i biletem abonamen. na N. Reformę.
„ 321. Srebrny zegarek z łańcuszkiem.
„ 322. Paczka z 2 parami rękawiczek, krawatką, kopertą, 2 widoczkami, 2 markami pocztowemi i 2 paczkami nasion.
„ 323. Torebka damska na łańcuszku z białą chusteczką.
„ 324/705. Portmonetka z 44 hal., 2 kwitami i znaczkiem Nr. 40.
„ 325. Klucz od bramy.
„ 326. Pudełko z damskimi bucikami.
„ 327. Medal francuskiej legii.
„ 328 3 nitki koralików.
„ 329/706. Portmonetka z 40 hal. i recepisem.
„ 330. Laska czarna ze srebrnem okuciem.
„ 331. Tabakierka.
„ 332. Damska torebka z chusteczką do nosa i różańcem.
„ 333. Złota ślubna obrączka z literami Józef.
„ 334. Klucz od bramy.
„ 335. Mały metalowy zegarek.
„ 336. Srebrny zegarek damski z wisiorkiem.
„ 337/707. Pugilares z 37 hal.
„ 347. Pakunek ze sucharkami.
„ 348/765. Torebka czarna, kalendarzyk, pugilares, 1 rub. 3 kop., 1 K. 20 h., lusterko, chusteczka, kwity Bielawskiej.
„ 349. Łańcuszek srebrny z medalionem.
„ 350. Książka do nabożeństwa pt. „Nabożeństwo katolickie“.
„ 351. Karta zastawnicza Banku pobożnego Nr. 3868.
„ 352 Mufek czarny.
„ 353. Brzytwa.
„ 354. Paczka z 47 pugilaresami.
„ 355. Rękawiczki.
„ 356/766. Torebka płócienna, lusterko, chusteczka i 4 hal.
„ 357. 2 kartki zastawnicze Kasy oszczędności.
„ 358. 5 kluczyków
„ 767. 10 koron w złocie.
„ 359. Torebka damska, chusteczka, różaniec.
„ 360. Książka niemiecka pt. „Nicht doch“ ze stampilą: Gumplowicz.
Art 361. Zegarek złoty damski z złotym łańcuszkiem.
„ 362. Zegarek tulski.
„ 363. Klucz.
„ 364. 5 kluczyków.
„ 365. 5 kluczyków.
„ 366. Tytonierka z tytoniem.
„ 367. Kólczyk z perełką.
„ 368/768. Pugilares z 45 hal.
„ 369. 3 małe paczki z czapką podróżną, biletami i stampilami gumowemi: Szańkowska.
„ 370. Pugilares z 20 Kor. 21 hal., kluczyk.
„ 371. Klucz.
„ 372. Peleryna.
„ 373. Klucz od roweru.
„ 769. 84 halerzy.
„ 374. Książka czekowa Tow. wzajem. ubezpieczeń w Krakowie L. 807755 Franciszka Poleczka.
„ 376. Gołąb wypchany.
„ 377. Zegarek żółty metalowy.
„ 378. Srebrny zegarek damski z łańcuszkiem.
„ 406/770. Pugilares z 50 hal.
„ 379. Zegarek srebrny damski z łańcuszkiem.
„ 380. Klucz od bramy.
„ 381/771. Torebka, pugilares, 34 Kor. 20 hal., chusteczka, rękawiczki.
„ 382. Książka pt. „Anfangsgründe des Maxwohlscher-Theorie“.
„ 383. Parasolka.
„ 384. 8 kluczyków.
„ 385. 6 kluczyków na łańcuszku.
„ 386. Kapelusz i parasol.
„ 387. Etui z cyrklami.
„ 388. 2 klucze na kółku.
„ 389/773. Pugilares z 40 hal.
„ 390. Chustka do nosa i pugilares.
„ 391/772. Pugilares z 10 Kor. 78 hal.
„ 392. 2 kluczyki mosiężne wertheim. na łańcuszku.
„ 393. Książka do nabożeństwa.
„ 394. Scyzoryk.
„ 395. Nitka korali.
„ 396. Nożyczki.
„ 397. Torebka skórzana, poduszka, 3 serwetki, nóż, korkociąg, 2 szklanki, spodnica i kwiatki.
„ 398/774. Pugilares, 3 Kor. 16 hal., 10 kop., przepustka rosyjska.
„ 399/775. Pugilares stary, 8 Kor. 80 hal., kluczyk.
„ 400/776. Pugilares z 2 Kor.
„ 401. Serdaczek dziecinny.
„ 402. Papiery i zapiski Moryca Frömlera.
„ 403. Łańcuszek srebrny damski.
„ 404. Krzyżyk z kości.
„ 405. 5 kluczyków na kółku.

B) **Przedmioty, pozostawione u znalazców.**

1. Pies jamnik.
2. Pugilares skórkowy z 2 K. 20 hal.
3. Pies duży popielaty.
4. Pies duży żółty.
5. Pies rasy św. Bernarda.
6 Pudel.
7. Woreczek skórkowy z 7 Kor.
8. Pies legawy bronzowej maści.

9. Pies legawy brunatny.
10. Mały piesek biały z żółtemi plamami.
11. Biały pies.
12. Pies maści płowej.
13. Torebka damska.
14. Pies biało-czarny.
15. Koń.
16. Mały żółty piesek.
17. Pies czarny.
18. Pies czarny.
19. Wózek ręczny 4 kołowy.
20. Pies legawy.
21. Koza.

C) **Przedmioty, zakwestyonowane przez organa policyjne.**

Art. 149. Chustka do odziewania.
„ 184. Worek ze zbożem.
„ 239. 2 koszule damskie, 1 męska (nocna), para majtek, poszewka na poduszkę, 2 poszewki na jaśki.
„ 282. Poduszka.
„ 621. 2 Kor. 55 hal.

Magistrat wzywa właścicieli powyższych przedmiotów, aby, o ile mogą dowieść swych praw własności, zechcieli zgłosić się po odbiór rzeczy do biura Wydziału III. *a.* (przemysłowego) Magistratu (plac W. W. Świętych l. 6. dom Larysza parter na lewo) w godzinach między 11. przed południem, a 1. po południu; w przeciwnym razie przedmioty te po upływie jednego roku od daty niniejszego obwieszczenia wydane będą znalazcom do używania, po upływie zaś 3 lat przejdą na wyłączną własność znalazców lub też sprzedane będą. względnie przekazane na fundusz ubogich miejscowych.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 27. sierpnia 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

Mianowania urzędników i służby.

Prezydent miasta zgodnie z postanowieniami §§ 56. i 89. statutu dla miasta Krakowa przyznał:

1. P. **Józefowi Janowi Andrzejowi 3-im. Holly'emu**, prowizorycznemu praktykantowi konceptowemu Magistratu w Krakowie, z dniem 1. września 1909 adjutum w kwocie 1600 kor. rocznie. (L. 80671/09).

2. P. **Aleksandrowi Pankowskiemu**, rachmistrzowi zarządu wodociągu miejsk. w Krakowie, zgodnie z uchwałą Rady miasta Krakowa z dnia 14. marca 1907 r drugie trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 14. czerwca 1909. (L. 54360/09).

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń tajnych).

Posiedzenie tajne (13. w kad. XV.) **z dnia 22. lipca 1909.**

Na porządku dziennym: Sprawa emisyi 4% obligacyj komunalnych 23-milionowej pożyczki miejskiej konwersyjno-inwestycyjnej.

Uchwałę powzięto na posiedzeniu jawnem dnia tego samego.

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń jawnych).

Posiedzenie nadzwyczajne (28. w kad. XV.) **z dnia 15. lipca 1909 r.**

Przewodniczący: I. wiceprezydent miasta dr. Henryk Szarski.

II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.

Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **45.**

Radcy miejscy: Bialik, dr. Bobilewicz, Bujwid, Dąbrowski, dr. Doboszyński, Epstein, dr. Gross, Hałatkiewicz, dr. Jaworski, Klemensiewicz, ks. Krupiński, dr. Leo, dr. Lustgarten, Maywalt, Margulies, Mendelsburg, Peroś, dr. Ponikło, Schwarz, Sulikowski, Suski, dr. Tilles, Turski, dr. Wasung, hr. Wodzicki **(25)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Ś. p. Kazimierz Badeni.

Przewodniczący wiceprezydent dr. Szarski poświęca żałobne wspomnienie pamięci ś. p. Kazimierza hr. Badeniego:

„Dnia 9. b. m. doszła nas żałobna wieść, że ś. p. Kazimierz Badeni zakończył nagle życie w powrocie z Karlsbadu, gdzie szukał poprawy swego w ostatnich czasach silnie zagrożonego zdrowia. Wieść ta odbiła się żałobnem echem we wszystkich sercach polskich, gdyż Zmarły należał do najlepszych synów Ojczyzny, której dzielnie się zasłużył. Urodzony we wschodniej części kraju, do szkół gimnazyalnych uczęszczał w Krakowie i już wtedy powstała owa nić sympatyczna, która Go z naszem miastem aż do śmierci łączyła. Po ukończeniu nauk uniwersyteckich wstąpił do służby politycznej, w której z powodu swych znamienitych zdolności i sprężystości przebiegł szybko szczeble hierarchii, tak iż w stosunkowo młodym wieku powołany został na jedno z najznaczniejszych stanowisk w administracyi naszego kraju, t. j. na reprezentanta władzy politycznej w Krakowie. Przez 8 lat urzędowania w naszem mieście zapisał się jak najlepiej w pamięci tutejszych mieszkańców działalnością energiczną, a mimo to pełną wyrozumiałości, tak że, gdy na pewien czas usunął się do prywatnego życia, opinia publiczna powszechnie na Niego, jako na przyszłego namiestnika, wskazywała. Nie zawiodło się też społeczeństwo nasze na Nim, gdy na tę najwyższą magistraturę w kraju powołany został, gdyż epoka rządów jego należy do tych, które już dziś do najczynniejszych zaliczamy, a rozwinął przytem tyle zdolności i energii

i okazał tak jasno i daleko patrzący umysł, że w kłopotach politycznych, jakie w r. 1895 w Wiedniu się spiętrzyły, wzrok prawie całego świata politycznego jako na wybawcę i męża żelaznej ręki ku Niemu się skierował.

Powołany przez Cesarza, którego całe zaufanie jako namiestnik posiadał, na najwyższe stanowisko urzędowe w tej części Monarchii, rozwinął działalność wprawdzie krótką, ale tak znamienną, że era Badeniego w dziejach państwa austryackiego do najwybitniejszych należeć będzie, choćby już przez sam doniosły fakt, że uczynił pierwszy krok w sprawie przypuszczenia szerokich mas do urny wyborczej. Za Jego też rządów wpływ i znaczenie naszej narodowości w stolicy Państwa były największe. Zmienność polityki nie oszczędziła także i tego wybitnego męża stanu, ale tu właśnie okazał On w całej pełni rzadkie zalety umysłu i charakteru, usuwając się bez cienia żalu i z całą pogodą ducha, którą daje przeświadczenie, że walczył w imię sprawiedliwości.

Ś. p. Kazimierz Badeni aż do śmierci bardzo żywo zajmował się sprawami kraju, biorąc czynny udział jako poseł w rozlicznych pracach Sejmu. Był to w całem słowa tego znaczeniu mąż czynu, jakich jest wszędzie mało, a jakich nam bardzo potrzeba. Imię Jego, chlubnie znane w całej Ojczyźnie, przejdzie do naszej historyi. Kraków, z którym Go łączyły jak najlepsze wspomnienia z czasów urzędowania Jego w naszem mieście, zachowa Mu zawsze wdzięczną pamięć za Jego żywą przychylność dla spraw miejskich, a zwłaszcza za stanowisko jego w klubie sejmowym, do którego należał, z okazyi zeszłorocznej uchwały o Wielkim Krakowie".

Rada, stojąc, wysłuchała żałobnego przemówienia.

Przewodniczący dodał, że Prezydyum miasta wysłało depeszę kondolencyjną do Marszałka krajowego i Wdowy, oraz że delegacya Rady wzięła udział w pogrzebie.

Ś. p. Modrzejewska. — Rocznica Grunwaldzka.

Przewodniczący zawiadamia członków Rady o pogrzebie ś. p. Heleny Modrzejewskiej, oraz o nabożeństwie, mającem się odprawić w niedzielę dnia 18. b. m. jako w rocznicę bitwy pod Grunwaldem. Zaproszenia na obie uroczystości już rozesłano pomiędzy wszystkich członków Rady.

R. m. Dębicki, jako wiceprezes „Straży polskiej", zaprasza członków Rady na uroczystość Grunwaldzką, którą urządza „Straż polska" po nabożeństwie.

Urlopy.

Sekretarz Rady odczytał nazwiska radców miejskich, którzy zgłosili się o urlop. Mianowicie:

Radcy miejscy: Beringer, Bialik, dr. Bobilewicz, Bujwid, Daszyński, Dattner, Dąbrowski, Epstein, Federowicz, dr. Fierich, dr. Gertler, dr. Gross, dr Guńkiewicz, Hałatkiewicz, Heumann, Jarra, dr. Jaworski, Judkiewicz, Klemensiewicz, Konopiński, dr. Krongold, ks. Krupiński, dr. Landau Ignacy, dr. Landau Rafał, dr. Lustgarten, Maywalt, dr. Meisels, dr. Petelenz, dr. Ponikło, dr. Rosenblatt, Schmelkes, Sędzimir, dr. Starzewski, Sulikowski, dr. Tilles, Turski, Uderski, Wachtel, dr. Wasung.

Urlopów udzielono.

Reforma wyborcza.

R. m. Daszyński interpeluje w sprawie reformy wyborczej, zapytując Przewodniczącego, czyby nie uważał za wskazane, aby po feryach zajęto się reformą wyborczą Gdyby po feryach uczciwie zabrano się do pracy, to reformę możnaby w kilku miesiącach załatwić.

Przewodniczący odpowiada, że wiadomo Radzie, co dotąd zrobiono w sprawie reformy wyborczej. Wybrany przez Komisyę Podkomitet polecił Magistratowi zebranie potrzebnego materyału; wskazany materyał zebrano i obecnie zamierza Prezydent zwołać posiedzenie Komisyi dla reformy statutu.

Dom publiczny.

R. m. Maciołowski interpeluje w sprawie usunięcia lupanaru z ulicy Berka Joselowicza.

Wiceprezydent dr. Szarski oświadcza, że podanie mieszkańców tej ulicy w tej sprawie wpłynęło do Magistratu i będzie rychło załatwione.

Ferye letnie.

Z powodu zbliżających się wakacyj Sekretarz Rady miejskiej przedkłada następujący wniosek Prezydyum:

Na podstawie §. 82. statutu Rada miejska przekazuje do załatwienia odnośnym Sekcyom i Komisyom sprawy i czynności, zastrzeżone Radzie, a należące do własnego zakresu działania Gminy, na czas feryi letnich, t. j. do pierwszego posiedzenia Rady we wrześniu r. b.

R. m. dr. Gertler sądzi, że wniosek ten, aczkolwiek co roku bywa uchwalany, jednak zbyt szeroki nadaje Sekcyom zakres działania.

Mowca zgłasza następujące 2 wnioski:

1. „O posiedzeniach Sekcyi i Komisyi, na których mają być załatwiane sprawy, należące do zakresu działania Rady miejskiej, należy w czasie feryalnym zawiadamiać wszystkich radców miejskich, którzy w danym czasie nie są na urlopie".

2. „O uchwałach, powziętych przez Sekcye i Komisye w zastępstwie Rady miejskiej, zda Pan Prezydent szczegółowe sprawozdanie zaraz na I posiedzeniu Rady miejskiej po feryach".

Wniosek Prezydyum oraz oba wnioski r. m. dr. Gertlera uchwalono. (L. 434/909/prez.)

Most na Rudawie.

Wiceprezydent Sare imieniem Prezydyum uzasadnia nagłość wniosku w sprawie budowy mostu na Rudawie.

Nagłość uchwalono.

Co do *meritum* sprawy przedstawia Sprawozdawca po dłuższym wywodzie następujący wniosek:

1. Reasumując częściowo uchwałę swą z 4. marca 1909, Rada miejska uchwala przyczynić się do kosztów budowy mostu żelaznego na nowem korycie Rudawy w przedłużeniu ulicy Wolskiej zamiast kwotą 10.000 koron kwotą 20.000 koron, płatną w pięciu rocznych ratach począwszy od r. 1910.

2. Gmina miasta Krakowa przyjmuje na siebie obowiązek utrzymywania rzeczonego mostu.

Drugi ustęp uchwały z 4. marca 1909 pozostaje niezmieniony.

Po przemowie r. m. dr. Bandrowskiego dr. Gertler czyni wniosek dodatkowy, że:

„Przez to Gmina miasta Krakowa nie bierze na siebie obowiązku ponoszenia kosztów rekonstrukcyi lub takich napraw, które spowodowane zostały nie przez zwykłe zużycie“.

Przeciw temu występuje r. m. dr. Jul. Nowak.

R. m. dr. Staniszewski przestrzega przed czynieniem trudności tej sprawie, bo wiele trzeba było zabiegów, aby pozyskać Ministerstwo skarbu dla budowy mostu żelaznego; wszelkie zmiany mogą rzecz opóźnić, względnie spowodować ustawienie nie żelaznego, lecz drewnianego lub kamiennego mostu.

R. m. Uderski czyni wniosek:

„Rada miejska uchwali!

Wzywa się Magistrat, aby wystąpił przed Radą z wnioskiem uchwalenia sposobu pokrycia kosztów budowy drogi od bramy Wolskiej do nowego mostu i w dalszym ciągu do drogi do Woli Justowskiej“.

Po przemówieniu wiceprezydenta Sarego wniosek Prezydyum uchwalono. (L. 66719/909/B. a.).

R. m. dr. Gertler oświadcza, że wobec wyjaśnienia r. m. dr. Staniszewskiego cofa swój wniosek.

Wniosek r. m. Uderskiego odesłano do Magistratu. (L. 70409/909 B. b.).

Domy dla robotników i służby miejskiej.

Sekretarz Magistratu Grzybała imieniem Sekcyi I. i II. wnosi:

Rada miejska uchwali!

I. 1. Nabyć na własność gminy miasta Krakowa realność, pod l. kons. 76 i l. kons. 177 w Dębnikach położoną, wedle ks. gr. gm. kat. Dębnik lwh. 77 objętą, o pow. 1 h. 20 ar. 19 m². (2 m. 142 sążni kwadrat.), należącą do p. Kazimiery z Kuszpecińskich 1° Kowalskiej, 2° Radziszewskiej w 2/4 częściach, oraz p Ludwika Kowalskiego i małoletniego Tadeusza Kowalskiego po 1/4 części, w stanie wolnym od ciężarów za ryczałtową kwotę 117.000 kor. pod budowę domów dla robotników i służby miejskiej.

2. Cenę kupna powyższej realności pokryć z funduszu pożyczek inwestycyjnych I. i II-iej a w szczególności z kwoty 400.000 kor, na budowę domów robotniczych przeznaczonej.

3. Upoważnia się Prezydenta miasta do ułożenia z właścicielami realności warunków co do sposobu wypłaty ceny kupna.

4. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta m. względnie jego Zastępcy radców miejskich pp Dębickiego i Drozdowskiego, a w razie przeszkody u jednego z nich radców miejskich Perosia i Kosobuckiego.

II 1. Nabyć na własność gminy miasta Krakowa od p. Franciszki Kirchmajerowej część gruntu z parceli gr. lk. 141/23 i lk. 143/1, w gminie Dębnikach położonej, lwh. 210 objętej, a mianowicie część, do realności lwh. 77 p Radziszewskiej przylegającą, o powierzchni około 1100 sążni kwadrat., w stanie wolnym od ciężarów po cenie 24 K. za sążeń kwadrat., a to pod budowę domów dla robotników i sług m.

2. Cenę kupna pokryć z funduszu pożyczek inwestycyjnych I. i II., a w szczególności z kwoty 400.000 kor., na budowę domów robotniczych przeznaczonej.

3. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta miasta względnie jego Zastępcy pp. Radców miejskich Dębickiego i Drozdowskiego, a w razie przeszkody u jednego z nich Radcę miejskiego Perosia, względnie Radcę miejskiego Kosobuckiego.

R m. dr. Ignacy Landau wyraża uznanie za to, że podejmuje się kroki do zapewnienia tanich mieszkań dla robotników i służby miejskiej. Jest to wszakże niewystarczająca akcya wobec wielkiej drożyzny mieszkań, którą Mowca bliżej rozpatruje i zaznacza, że Gmina powinna popierać stowarzyszenia, mające na celu zwalczanie drożyzny mieszkań, jak stowarzyszenie dla budowy tanich mieszkań na Kazimierzu. Tego rodzaju stowarzyszeniom powinna Gmina po przystępnych cenach odstępować swoje grunta, n. p grunta po dawnym zakładzie Talarda

R. m. dr. Bandrowski również wyraża uznanie za podjętą akcyę budowy tanich domów dla robotników i służby miejskiej. Mowca zapytuje, czy na tem rzecz się skończy, czy też po pierwszym akcie nastąpią dalsze, a więc kiedy Prezydyum i Sekcye przyjdą z wnioskiem o urzeczywistnienie tych domów. Dalej koniecznem jest pomyśleć o budowie domów dla robotników wogóle, a także dla urzędników wszelkich kategoryj. W tej mierze pewna ofiara sowicie się Gminie opłaci.

Wiceprezydent Sare zapewnia, że wzmiankowane przez r m. Bandrowskiego kroki niezawodnie nastąpią i że Gmina w dalszym ciągu przystąpi do budowy tanich domów dla urzędników.

R. m. dr. Gertler zauważa, że zakupno gruntów ma nastąpić w obcej gminie, zapytuje więc, co słychać z rozszerzeniem Krakowa.

R. m. Uderski domaga się, aby odrazu przystąpić do budowy domu dla służby na tej parceli.

Przewodniczący wiceprezydent dr. Szarski w odpowiedzi na zapytanie r. m. dr. Gertlera zaznacza, że sankcya ustawy o rozszerzeniu miasta napotkała na pewne wątpliwości i trudności w Ministerstwie skarbu. Prezydent miasta czyni w tej sprawie zabiegi i obecnie bawi we Lwowie, gdzie na zaproszenie Namiestnika wziął udział w specyalnej konferencyi, odnoszącej się do usunięcia trudności. Mowca zapewnia dalej r. m. dr. Ignacego Landaua, że podniesione przez niego życzenia co do popierania towarzystw, mających na celu budowę tanich domów przez zorganizowane umyślnie towarzystwa, spotkają się z życzliwem traktowaniem ze strony Prezydyum i odnośnych sekcyj oraz komisyj.

Wnioski Sekcyi I. i II. uchwalono. (L. 101649 908/prez.).

Nabycie realności w Dębnikach.

Sekretarz Magistratu Grzybała imieniem Sekcyi I. i II wnosi:

Rada miejska uchwali!

1. Nabyć na własność gminy miasta Krakowa realność, l. kat. 78 i 79, lwh. 114 gm. kat. Dębnik objętą, należącą do Braci Kronengoldów i Jakóba Reicha, o powierzchni 2338 sąż. kwadrat., w stanie wolnym od ciężarów po cenie 26 kor. za sążeń kwadrat.

2. Cenę kupna pokryć zaliczkowo z funduszu obrotowego miejskiego na rachunek kredytu, który Rada miejska uchwali na zakupno dalszych gruntów.

3. Do podpisania kontraktu upoważnić obok P. Prezydenta miasta względnie jego Zastępcy pp. radców miejskich Dębickiego i Drozdowskiego, a w razie przeszkody u jednego z nich r. m Perosia, względnie r. m. Kosobuckiego.

Uchwalono. (L. 101.649/08.).

Teatr stary.

Starszy inspektor Budownictwa miejskiego Rzymkowski imieniem Sekcyi ekonomicznej i skarbowej wnosi:

Rada miejska uchwala wykonać konieczne wszystkie drobne roboty adaptacyjne w gmachu starego teatru, załączonym kosztorysem objęte, za łączną kwotę 3.700 koron. Na pokrycie tego wydatku wyjednać u Rady miejskiej kredyt dodatkowy dla Działu II. 5. e. budżetu r. b. w kwocie 3.100 koron.

Uchwalono. (L. 56327/909 B. a.).

Przebudowa ratusza.

Starszy inspektor Budownictwa miejskiego Rzymkowski imieniem Sekcyi ekonomicznej, objaśniając sprawę przebudowy Magistratu na szczegółowych planach, wnosi:

1. Odnośnie do uchwały Rady miejskiej z dnia 22. lipca 1908 zatwierdza się przedstawione szczegółowe plany na budowę Magistratu, wykonane przez Budownictwo miejskie z datą dnia 4. lipca 1909 i w myśl przedłożonego kosztorysu z tej samej daty, a opiewającego na sumę 900.000 koron.

W koszcie tym mieści się cena kupna realności pod l. 14 przy ul. Poselskiej, jak również część ceny kupna (30 000) realności przy ul. Grodzkiej pod l. 29, wewnętrzne urządzenie gmachu nowego i adaptacye starego.

2. Koszt budowy ma być pokryty w myśl uchwały Sekcyi II. z dnia 16. września 1908 r. z pożyczki 23 milionowej, z pozycyi na gazownię i elektrownię. które to pozycye w myśl uchwały Rady miejskiej z dnia 16. lipca 1908 zostały z tejże pożyczki wyeliminowane, względnie z nowo zaciągnąć się mającej pożyczki.

3. Upoważnia się Prezydyum miasta do bezzwłocznego rozpoczęcia budowy z tem, że aż do uzyskania funduszów, na budowę uchwalonych, wydatki, stąd powstałe, pokrywać należy zaliczkowo z funduszu obrotowego miejskiego.

R. m. Daszyński oblicza, że cały przebudowany gmach Magistratu wraz z zabudowanemi skrzydłami i pałacem Wielopolskich będzie kosztował 2,000.000 kor. Będzie to grupa, nie wiążąca się z głównym gmachem; tymczasem za kwotę tak wielką możnaby zbudować wspaniały, odpowiedni ratusz.

R. m. dr. Gertler podnosi, że było bardzo źle, że Kraków nie pomyślał o budowie nowego ratusza. Musi się teraz dobudowywać nowe skrzydła, aby zyskać miejsce na potrzeby urzędu.

Mowca zgłasza następujące wnioski:

1. „Poleca się Komitetowi budowy gmachu Magistratu, aby przy wykonaniu planu budowy w każdym razie postarał się o stworzenie wielkiej sali, któraby przydała się także na publiczne odczyty i zgromadzenia.

Gdyby to zaś było niewykonalne, poleca się Prezydyum miasta, ażeby jak najrychlej zajęło się usunięciem powszechnie odczuwanego braku takiej sali“.

2. „Poleca się Magistratowi, aby wziął pod rozwagę utworzenie pasażu, łączącego wyjście nowego gmachu Magistratu w ulicy Poselskiej z ulicą Kanoniczą poprzez dwie realności, oddzielające ulicę Kanoniczą od ulicy Poselskiej“.

R. m. dr. Bandrowski podnosi, że uwagi r. m. Daszyńskiego przypominają stare dzieje. Część Rady była wtedy za budową nowego ratusza przy placu św. Ducha; druga, którą reprezentował ś. p. Rotter, nie miała ochoty czynić kosztownych eksperymentów i radziła ograniczyć się do rzeczy możliwych w zakresie rozporządzalnych środków. I ta druga opinia zwyciężyła i zwolna wchodzi w życie. I dziś jeszcze rzecz nadaje się do dyskusyi: czy nie lepiej się stało, że przystąpiono do budowy, czy też nowy ratusz nie byłby znowu daleko więcej kosztował. Prawda tylko, że ten budynek, ten nowy ratusz nie stanowi organicznej całości. Na to w tej chwili niema rady. Ale o jednem możnaby jeszcze teraz pomyśleć, o lokalach reprezentacyjnych. Istotnie warto się nad tem zastanowić i zapytać, czyby nie można poczynić uzupełnień w tym duchu w przedłożonym planie, czy nie możnaby n p. sprzedać domu Larysza, a kwotą, w tej drodze uzyskaną, pokryć kosztu tych uzupełnień.

R m. Kosobucki krytykuje cały sposób przebudowy ratusza. Kosztem miliona koron buduje się oficyny, nie wiedząc, gdzie będzie front. Mowca pragnąłby wystawienia osobnego budynku, choćby w innem miejscu. W każdym razie należy tak ratusz zabudować, aby koniecznie utworzyć ulicę poprzeczną od placu WW. Świętych do ulicy Poselskiej.

R. m. dr. Domański wskazuje, że projektowane przybudówki magistrackie nie będą odpowiadały stanowisku Krakowa. Mowca występuje przeciw projektowi r. m. dr. Gertlera o stworzenie pasażu przez ulicę Poselską do Kanoniczej.

R. m dr. Nowak Julian oświadcza się za projektowaną obecnie przebudową; postawienie nowego ratusza należy odłożyć do pomyślniejszej sytuacyi finansowej, do czasu rozszerzenia miasta. Sala odczytowa, o której wspominał r. m. dr. Gertler, powinna być osobno zbudowaną, a nie przy biurach, w których urzędować się będzie często i popołudniu.

R. m. Beringer wyjaśnia motywy obecnie przedłożonego projektu.

Wreszcie wiceprezydent Sare wyjaśnia stanowisko zarządu miasta. Zarząd dążył do wybudowania osobnego ratusza; niestety zamiar ten nie mógł być spełniony. Zarząd miasta musiał wobec tego wystąpić z obecnym projektem w interesie urzędowania. Po wybudowaniu skrzydła nowego nie będzie ratusza, tylko gmach Magistratu. Odpowiedni ratusz może wybudować rozszerzone miasto kosztem co najmniej 6 milionów koron.

R. m. Daszyński przedkłada formalny wniosek o odroczenie sprawy i przekazanie jej do rozpatrzenia Sekcyi ekonomicznej.

R. m. Porębski oświadcza się za przedłożonym projektem, popieranym przez fachowych znawców pp.

Sarego i Beringera. Mowca opiera się na tych głosach; przeciwne bowiem pochodzą od ludzi niefachowych.

Wiceprezydent Sare podnosi, że zarząd miasta absolutnie żadnej nie ponosi winy z powodu tego, że nie przystąpiono do budowy nowego ratusza w Krakowie. Jeżeli to nie nastąpiło, należało pomyśleć o przebudowie ratusza i takiem utworzeniu biur, aby urzędnicy mogli wydatnie pracować. Dlatego wnioski przedłożone muszą być uchwalone. Reagując na wywody dr. Bandrowskiego, zaznacza Mowca, że niema mowy o umieszczeniu ubikacyj reprezentacyjnych w ratuszu, którego Kraków mieć na razie nie będzie, bo toby kosztowało do 6 milionów koron. Kraków mieć będzie teraz tylko gmach Magistratu, gdzieby dobrze funkcyonować mogły władze administracyjne.

Przewodniczący poddaje pod głosowanie odraczający wniosek r. m. Daszyńskiego.

Wniosek ten, za którym oświadczyły się 4 głosy, upadł.

Wniosek Sekcyi I. uchwalono. (L. 62390/908 B. a.).

R. m. dr. Gertler cofa rezolucyę co do pasażu.

Rezolucyę r. m. dr. Gertlera co do sali odczytowej uchwalono. (L. 70410/909 B. a).

Z powodu spóźnionej pory Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 8½ wieczorem.

Posiedzenie nadzwyczajne (29. w kad. XV.) z dnia 22. lipca 1909 r.

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **45**.

Radcy miejscy: dr. Bobilewicz, Bujwid, Dąbrowski, dr. Fierich, dr. Gross, Hałatkiewicz, dr. Jaworski, Judkiewicz, Klemensiewicz, dr. Landau Ignacy, dr. Landau Rafał, Maywalt, dr. Pareński, Peroś, dr. Ponikło, dr. Rosenblatt, Schwarz, Sędzimir, dr. Starzewski, Sulikowski, Suski, dr. Tilles, Uderski, hr. Wodzicki **(24)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Ś. p. Kazimierz Badeni.

Przewodniczący podaje do wiadomości Rady, że hr. Kazimierzowa Badeniowa nadesłała podziękowanie za kondolencyę z powodu śmierci Męża.

Dom dla słuchaczek Wszechnicy.

Dalej zawiadamia Prezydent, że „Towarzystwo pomocy naukowej dla Polek“ wniosło prośbę o udzielenie gruntu pod budowę domu dla słuchaczek Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Podanie przekazano Magistratowi i odnośnej Komisyi. (L. 69321/909/I.).

Szkoła szewska.

Wreszcie zaznacza Prezydent, że krajowa Komisya dla spraw przemysłowych z inicyatywy krakowskich członków Komisyi postanowiła założyć zawodową szkołę szewską w Krakowie i nadesłała pismo, zapytujące, w jaki sposób Gmina przyczyni się do utrzymania szkoły; pismo prosi nadto o przeprowadzenie rokowań z tutejszym cechem szewskim.

Na wniosek Prezydenta Rada miejska uchwaliła:

Upoważnia się Prezydyum, aby łącznie z Sekcyą szkolną poczyniło przygotowania i pertraktacye w tej sprawie, a odpowiednie wnioski przedłożyło Radzie w miesiącu wrześniu r. b. (L. 69318/909/IV.).

Urlop.

Rada udzieliła Prezydentowi 5-cio tygodniowego urlopu.

Wycieczka czeska.

Prezydent podaje do wiadomości Rady, że zawiązał się Komitet obywatelski dla przyjęcia wycieczki czeskiej w dnin 9. sierpnia b. r. Jutro, tj. w piątek, ma się odbyć pierwsze posiedzenie, na które Rada miejska winna delegować swych zastępców.

R. m. Porębski proponuje na delegatów Rady r. m.: dr. Bronisława Guńkiewicza, Stefana Iglickiego i Henryka Szatkowskiego.

Uchwalono. (L. 449/909/prez.).

Cyganie.

R. m. dr. Guńkiewicz podnosi, że banda cyganów rozbiła obóz na Błoniach i trapi spacerującą publiczność; Mowca prosi, aby bandę z Błoń usunąć.

Prezydent zapewnia, że w tej mierze porozumie się z Dyrekcyą policyi i ze Starostwem. (L. 64317/909/V.).

Muzeum w Rapperswylu.

R. m. dr. Gertler zapytuje, co się dzieje z wnioskiem r. m. Turskiego o przyznanie subwencyi dla Muzeum polskiego w Rapperswylu.

Prezydent odpowiada, że będzie wstawioną do budżetu miejskiego na rok 1910, o czem zarząd Muzeum powiadomiono i za co Magistrat otrzymał od Muzeum tego podziękowanie.

Cmentarz miejski.

Koncepista Magistratu dr. Wydro imieniem Sekcyi I. i II. wnosi:

Rada miejska uchwali!

I. Zarząd cmentarza pod względem ogrodowym przydziela się począwszy od 1. września 1909 r. Inspektorowi ogrodów miejskich.

II. 1) Począwszy od 1. września 1909 r. wprowadza się gminne przedsiębiorstwo przyozdabiania mogił, grobowców i sali przedpogrzebowej na cmentarzu miejskim roślinami dekoracyjnemi i kwitnącemi, oraz przedsiębiorstwo darniowania i żużlowania mogił na tymże cmentarzu.

Prowadzenie tego przedsiębiorstwa i jego kierownictwo powierza się Inspektorowi ogrodów miejskich pod nadzorem Wydziału I. Magistratu i Sekcyi ekonomicznej Rady miejskiej.

2) *a)* Zabrania się zarządcy cmentarza i grabarzom zajmować się porządkowaniem i upiększaniem mogił i grobowców na własny rachunek.

Jednocześnie uchyla się te postanowienia instrukcyi cmentarnej, które się niniejszej uchwale sprzeciwiają.

b) Obecnemu zarządcy cmentarza przyznaje się *ad personam* tytułem wynagrodzenia za ubytek w dochodach dodatek 500 kor. rocznie, płatny w ratach miesięcznych z góry; grabarzom zaś i ewentualnie ich rodzinom przydzieli Inspektor ogrodów miejskich odpowiednie roboty około upiększania i porządkowania grobów, za któreto roboty będą stosownie wynagradzani.

3) Zatwierdza się cennik przyozdabiania i utrzymywania w porządku mogił i grobowców na cmentarzu miejskim w Krakowie *).

4) Na roboty około upiększania i porządkowania mogił i grobowców i na koszta wprowadzenia w życie powyższego przedsiębiorstwa tudzież na pokrycie wymienionego wyżej pod II. 2) *b)* wydatku przyznaje się kredyt nadzwyczajny dla działu IX. budżetu 1909 w kwocie 2500 kor.

5) Magistrat ogłosi w dziennikach miejscowych komunikat o objęciu przez Gminę przedsiębiorstwa utrzymywania i upiększania grobów i przyozdabiania sali przedpogrzebowej.

6) Z początkiem roku 1911 przedłoży Inspektor ogrodów miejskich Magistratowi sprawozdanie z zestawieniem dochodów i rozchodów w ciągu roku 1910, a to w celu ostatecznego zorganizowania omawianego przedsiębiorstwa.

7) Ze względów porządkowych wyda Magistrat zarządzenie, aby przedsiębiorcy prywatni, zajmujący się upiększaniem grobów na cmentarzu miejskim, zgłaszali to swoje przedsiębiorstwo u zarządcy cmentarza i wskazali groby, które upiększają.

R. m. Porębski wnosi rezolucyę następującą:

Rada miejska uchwala uzupełnić cennik przyozdabiania i utrzymywania w porządku mogił i grobowców następującym dodatkiem:

„Zaprowadza się także wieczystą konserwacyę grobowców i wieczyste utrzymywanie w porządku i przyozdabianie mogił na cmentarzu krakowskim".

„Odnośny ustęp opracuje Magistrat, aby na ten cel złożone kwoty po wszystkie czasy były ubezpieczone i ku właściwemu celowi obracane".

R. m. Stanisław Nowak zapytuje, czy gminne przedsiębiorstwo będzie czuwało także nad tem, aby nie popełniano takich kradzieży kwiatów na cmentarzu, jak obecnie. Dalej domaga się Mowca takiego unormowania cen miejskiego przedsiębiorstwa, aby nie były wyższe od obecnie pobieranych przez prywatnych przedsiębiorców i grabarzy.

R. m. Wolny domaga się wprowadzenia porządku na cmentarzu i zbudowania odpowiedniego domu przedpogrzebowego. Magistrat winien zabronić używania żelaznych drzwi do grobów murowanych, bo te psują się szybko; najodpowiedniejsze byłyby murowane. Mowca podnosi brak odpowiedniego domu przedpogrzebowego. Wreszcie domaga się, aby służba cmentarna przez objęcie ozdabiania grobów w zarząd miasta nie doznała uszczerbku w swych dochodach.

R. m. Daszyński oświadcza się jako zwolennik palenia zwłok; Mowca zapytuje, czy nie byłoby wskazanem przejęcie przedsiębiorstw pogrzebowych na rzecz Gminy. W sprawie poruszonej mamy już przykłady prowadzenia przedsiębiorstw pogrzebowych przez miasta Wiedeń i Lwów.

Prezydent zaznacza, że sprawa przejęcia przedsiębiorstw pogrzebowych przez Gminę jest rozpatrywana przez Magistrat stosownie do rezolucyi r. m. Godzickiego, wniesionej podczas dyskusyi budżetowej.

Wyjaśnień udzielają Fizyk miejski dr. Janiszewski i Sprawozdawca dr. Wydro. Sprawozdawca zaznacza, że proponowane opłaty są tańsze, aniżeli obecnie pobierane, oraz że służba uszczerbku nie dozną, gdyż przy ozdabianiu grobów rodziny grabarzy będą mogły być zajęte.

Przyjęto wniosek Sekcyi I. i II. (L. 52489/909/I.).

Rezolucyę r. m. Porębskiego przekazano Magistratowi. (L. 69319/909/I.).

Ubezpieczenie straży pożarnej od wypadków.

Sekretarz Magistratu dr. Nowicki imieniem Sekcyi prawniczej przedstawia wniosek w sprawie zmiany §. 5. statutu emerytalnego dla urzędników i sług stoł. król. miasta Krakowa:

Rada miejska uchwali!

Reasumując uchwałę Rady miejskiej z dnia 7. lutego 1907 r., którą zmieniono postanowienia § 5. statutu emerytalnego dla urzędników i sług stoł. król. miasta Krakowa, wstawia się następujące postanowienia:

I. Osobom, przydzielonym do Miejskiej straży pożarnej, w razie doznania w wykonywaniu tej służby wypadku uszkodzenia ciała, powodującego niezdolność do zarobkowania lub śmierć, przyznaje się następujące wynagrodzenie szkody.

W razie uszkodzenia ciała wynagrodzenie szkody stanowić będzie renta, która płacona ma być uszkodzonemu od początku piątego tygodnia po wypadku przez czas trwania niezdolności do zarobkowania.

Celem obliczenia renty należy zbadać, jaki zarobek pobierał uszkodzony w ciągu ostatniego roku w służbie pożarnej. Jeżeli uszkodzony pracował nie przez cały rok w Miejskiej straży pożarnej, licząc wstecz od wypadku, za podstawę do obliczenia renty służy zarobek, który w ciągu tegosamego czasu robotnicy tej kategoryi w straży pożarnej przeciętnie pobierali.

Przeciętny zarobek dzienny, trzysta razy wzięty, uważa się za zarobek roczny

Jeżeli zarobek roczny robotnika lub urzędnika wynosi więcej niż 2400 K., nadwyżki nie bierze się w rachubę.

Zarobek roczny uczniów, wolontaryuszów, praktykantów i innych osób, które z powodu niezupełnego wykształcenia nie pobierają płacy lub pobierają niższą, wymierzyć należy w kwocie, równej najniższemu zarobkowi rocznemu pełną płacę pobierających robotników względnie urzędników tej kategoryi, do której osoba ta się kształci, jednakże najwyżej w kwocie 600 koron.

Renta wynosi:

a) w razie zupełnej niezdolności do zarobkowania i na czas trwania tejże 60 od sta zarobku rocznego;

---

*) Zob. załącznik na końcu numeru.

b) w razie częściowej niezdolności do zarobkowania i na czas tejże część zarobkową renty, pod *a*) ustanowionej, którą wymierzyć należy podług stopnia zdolności do zarobkowania, jednakże tak, aby renta nie przenosiła 50 od sta zarobku rocznego.

Uszkodzonemu nie służy prawo żądania wynagrodzenia szkody, jeżeli sam rozmyślnie spowodował wypadek.

W razie jeżeli wypadek taki stał się przyczyną śmierci, natenczas oprócz świadczeń, któreby według powyższych postanowień należały się uszkodzonemu za czas aż do chwili zgonu, przyznaje się jeszcze następujące wynagrodzenie szkody:

1) koszta pogrzebu do kwoty 50 K.;

2) rentę, która począwszy od dnia zgonu płacona być ma pozostałej rodzinie zabitego, a którą obliczyć należy według powyższych postanowień.

Renta rzeczona wynosi:

a) Dla wdowy po zabitym aż do jej śmierci lub powtórnego zamęścia 20 od sta; dla każdego pozostałego dziecka ślubnego, dopóki nie ukończy 15. roku życia, 15 od sta, a jeżeli straciło lub traci drugie z rodziców, 20 od sta rocznego zarobku; dla każdego pozostałego dziecka nieślubnego aż do skończonego 15. roku życia 10 od sta rocznego zarobku. Renty wdowy i dzieci nie mogą razem przenosić 50 od sta zarobku rocznego; jeżeli z powyższych obliczeń wypadnie większa kwota, należy poszczególne renty stosunkowo zmniejszyć.

b) Dla wstępnych zmarłego, jeżeli tenże był ich jedynym żywicielem, za czas aż do ich śmierci, albo aż do czasu ustania potrzeby, 20 od sta zarobku rocznego. Kwota ta nie może być przekroczoną z przyczyny, iż jest więcej uprawnionych, w którymto wypadku rodzicom należy się pierwszeństwo przed prarodzicami.

W razie powtórnego zamęścia otrzyma wdowa potrójną kwotę renty rocznej tytułem odprawy.

Jeżeli osoba okaleczała zawarła małżeństwo dopiero po wypadku, w takim razie po jej śmierci wdowie i dzieciom, w takiem małżeństwie spłodzonym, nie służy żadna pretensya. Również nie służy żadna pretensya dzieciom nieślubnym, spłodzonym dopiero po wypadku, tak jak i małżonkom, z własnej winy nie żyjącym w spólności małżeńskiej.

Jeżeli obok uprawnionych, pod *a*) wzmiankowanych, są uprawnieni wzmiankowani pod *b*), tym ostatnim służy pretensya tylko o tyle, o ile przez pierwszych najwyższa kwota renty nie została wyczerpaną.

Do zarobku, stanowiącego podstawę obliczenia rent, dolicza się wartość wolnego mieszkania i umundurowania, o ile były przyznane osobie uszkodzonej.

O ile chodzi o przyznanie renty w myśl powyższych norm, nie mają zastosowania ograniczenia, przewidziane w §§ 8 *a b. c. d.*, 16 *b. c.* i 24 statutu emerytalnego dla gminy miasta Krakowa.

II. Naczelnik, brandmistrze, sierżanci, nadpompierzy, pompierzy i fornale straży pożarnej, jeżeli w wykonywaniu służby poniosą szkodę na zdrowiu, czyniącą ich niezdolnymi do służby w straży pożarnej, mają prawo do pełnej emerytury zamiast renty powyżej określonej, bez względu na lata służby, o ile do innej służby miejskiej nie są zdolni i o ile emerytura ta będzie wyższą od renty, obliczonej według postanowień ustępu I-szego.

W razie użycia ich do innej odpowiedniej służby miejskiej, czas do emerytury oblicza się w ten sposób, iż każdy rok służby, odbytej przy straży pożarnej, liczy się za $1\frac{1}{4}$ roku.

III. Emerytura, przyznana według ustępu II-go, służy także za podstawę do obliczenia renty, należącej się członkom rodziny, wyszczególnionym w ustępie I-szym niniejszych postanowień.

Po wyjaśnieniach, udzielonych r. m. Daszyńskiemu przez Sprawozdawcę i r. m. dr. Gertlera co do motywów, jakimi kierowała się Sekcya prawnicza, wniosek Sekcyi uchwalono. (L. 56137/909/VI. b.).

Regulamin rzeźni miejskiej.

Radca Magistratu dr. Zawadzki imieniem Komisyi administracyjnej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Zatwierdza się przedłożony projekt uzupełnienia obowiązującego regulaminu Rzeźni przez wydanie przepisów, odnoszących się do chłodni i poboru opłat za używanie tejże.

2) Zmienia się oznaczoną w § 44. regulaminu rzeźni miejskiej wysokość opłat za używanie solarni skór z 12 kor. miesięcznie (tj. z 144 kor. rocznie) na 300 kor. rocznie

3) Poleca się Magistratowi, aby postarał się o zatwierdzenie przez c. k. Namiestnictwo powyższego projektu regulaminu chłodni, opłat za używanie tejże i zmiany § 44. regulaminu Rzeźni.

R. m. Bialik podnosi, że opłaty za przechowywanie mięsa w chłodni są bardzo wysokie; wyniosą one 3000 kor. dla większego rzeźnika i masarza, a 600 kor. dla mniejszego. Wysokie opłaty spowodują podrożenie mięsa i wędlin; chłodnia nie powinna służyć do zapewnienia dochodów Gminie, lecz powinna mieć przeznaczenie zakładu sanitarnego, którýby opłatami pokrywał tylko własne wydatki.

R. m. Kosobucki domaga się zbudowania nowych odpowiednich jatek dla drobniejszych rzeźników, gdyż obecne jatki przedstawiają się jak najgorzej. Mowca zgłasza wniosek:

„Rada miejska uchwali!

Uprasza się p. Prezydenta, aby w jak najkrótszym czasie przystąpił do budowy jatek dla sprzedaży mięsa wraz z chłodnią“.

Sprawozdawca zaznacza, że Gmina nie nakłada wysokich opłat za używanie chłodni; czysty zysk przyniesie 9000 koron czyli 2% od wyłożonego kapitału. Komisya administracyjna także wychodziła z zapatrywania, że chłodnia jest zakładem sanitarnym, a nie przedsiębiorstwem, na zysk obliczonem. Rzeźnicy i masarze nie poniosą większych ciężarów, gdyż odpadną im wydatki na utrzymywanie lodowni. Referent wyjaśnia, że przygotowania około budowy hal targowych, a więc także nowych jatek, są w toku.

Wniosek Komisyi uchwalono. (L. 944/909/akc.).

Wniosek r. m Kosobuckiego przekazano Magistratowi. (L. 69320/909/III. b.).

Domy urzędnicze.

Sekretarz Magistratu Grzybała imieniem Sekcyi ekonomicznej i skarbowej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Celem wybudowania 3 domów mieszkalnych dla urzędników Magistratu i zakładów gminnych, nabyć od

funduszu gruntów pofortyfikacyjnych 3 parcele w Krowodrzy, na planie Budownictwa miejskiego z dnia 10. lipca 1909 lk. 189/12, 189/13 i 189/14 oznaczone, po cenie 100 kor za sążeń kwadratowy.

2) Poleca się Magistratowi, by przedłożył Radzie miejskiej szczegółowe plany i kosztorysy na budowę tych domów, oraz plan finansowy, oparty na tej zasadzie, że czynsze z domów pokryć mają procent i amortyzacyę włożonego w nie kapitału, licząc oprocentowanie $4\frac{1}{4}\%$ od sta a okres amortyzacyjny lat 50; jednocześnie przedstawi Magistrat wnioski co do pokrycia kosztów, z tem połączonych.

Domy mają obejmować w znacznej części mieszkania o 2 pokojach i kuchni oraz o 3 pokojach i kuchni a wyjątkowo o 4 pokojach.

R. m. dr. Julian Nowak wyraża życzenie, aby domy nie były budowane systemem koszarowym.

Prezydent zaznacza, że nie będą to koszary, ale domy, podobne do obecnie istniejących w mieście kamienic; pokoje będą większe. Mieszkania będą wygodne, a idzie o to, aby nie były drogie.

Wniosek Sekcyi I. i II uchwalono. (L. 42264/09.).

Domy dla służby miejskiej.

Sekretarz Magistratu Grzybała imieniem Sekcyi I. i II wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Zatwierdza się zasadniczo projekt wybudowania na gruntach, nabytych przez Gminę w Dębnikach, domów dla służby miejskiej, zakładów miejskich i robotników według przedłożonego przez Budownictwo miejskie szkicu.

2) Poleca się Magistratowi, by bezzwłocznie wypracował szczegółowe plany i kosztorysy projektowanych budynków i przedłożył je tak wcześnie Sekcyi I. i II. tudzież Subkomitetowi mieszkaniowemu Komisyi aprowizacyjnej, by po feryach Rada miejska mogła je zatwierdzić.

Po objaśnieniu planów przez projektodawcę Bandurskiego, starszego inspektora Budownictwa miejskiego wniosek Sekcyi I i II. uchwalono. (L. 101649 908/prez.).,

Ś. p. Rzerzabkowa dla sierót.

Sekretarz Magistratu dr. Nowicki w zastępstwie kierownika Wydziału VI. a) Magistratu imieniem Sekcyi VI. wnosi:

Rada miejska uchwali!

Gmina miasta Krakowa przyjmuje spadek po ś p. Zuzannie Rzerzabkowej na zasadzie jej testamentu z dnia 15. sierpnia 1907 r., przeznaczającego majątek spadkowy na rzecz biednych sierót miasta Krakowa, z dobrodziejstwem inwentarza.

Uchwalono. (L. 54283/909/VI. a.)

Zniesienie akcyzy.

Radca Magistratu dr. Zawadzki imieniem Komisyi administracyjnej omawia kwestyę akcyzy, która stanowi wielki ciężar dla mieszkańców i przyczynia się znacznie do drożyzny artykułów żywności. Komisya administracyjna od szeregu lat zajmuje się sprawą zniesienia akcyzy i korzystając z tego, że obecnie ma udzielić odpowiedzi Dyrekcyi krakowskiego okręgu skarbowego, proponuje uchwalenie następujących wniosków:

1) Na pismo c. k Dyrekcyi okręgu skarbowego w Krakowie z dnia 11. września 1901 L. 35228 Gmina odpowiada, iż nie jest za proponowaną przez Rząd reformą taryfy akcyzowej, w Krakowie obowiązującej, ale za całkowitem jej zniesieniem.

2) Poleca się Magistratowi, aby przyszedł z wnioskami co do sposobu pokrycia ubytku w dochodach Gminy, spowodowanego zniesieniem taryfy akcyzowej.

R m. dr. Wasung podnosi, że przy dzisiejszej drożyźnie artykułów żywności wszelki podatek, a więc akcyza, coraz bardziej jeszcze podraża najniezbędniejsze środki do życia. Akcyza powinna być zniesioną, bo ona powoduje, że Kraków droższy jest w niejednym względzie od Lwowa. Mowca wyraża zdziwienie, że dopiero teraz odpowiada Gmina na pismo Dyrekcyi skarbu, jeszcze w r. 1901 wniesione, i czyni to jedynie pod przymusem „Wielkiego Krakowa“. Co do ewentualnego ubytku w dochodach Gminy, Prezydyum mogłoby przy rokowaniach o zniesienie akcyzy podnieść kwestyę opodatkowania artykułów zbytkowych (szlachetne owoce, skorupiaki, kawior i t. d.).

Prezydent wyjaśnia, że chodzi tu tylko formalnie o pismo z r. 1901, bo rokowania Gminy z Rządem trwają od szeregu lat bez przerwy.

R. m. dr. Gertler domaga się, aby wnioski Magistratu co do pokrycia ubytku w dochodach Gminy, spowodowanego zniesieniem akcyzy, jak najprędzej były wypracowane i Radzie miejskiej przedłożone.

R. m. Daszyński wita z uznaniem wniosek o zniesienie akcyzy. Sprawa jest dojrzała i cała Rada powinna głosować za wnioskami Komisyi.

R. m. Heumann w interesie handlu, przemysłu i konsumentów popiera zniesienie akcyzy. Gdyby Rząd na zniesienie akcyzy się nie zgodził, to wtedy dopiero można zastanowić się nad reformą akcyzy.

Prezydent udziela jeszcze w tej mierze wyjaśnień i wskazuje motywy, na jakich Gmina może się oprzeć przy żądaniu zniesienia akcyzy. Zapewne będzie ubytek w dochodach, ale ten ubytek da się zastąpić; wszak są inne miasta, nie mające akcyzy, a prowadzące należycie gospodarkę. Ubytek w dochodach Rządu wyniesie około 170.000 koron, a takiej kwoty Rząd może się zrzec. Na apel jednego z radców oświadcza Prezydent, że z całą energią podejmie starania, aby Rząd Gminę miasta Krakowa od akcyzy uwolnił

W głosowaniu wniosek Komisyi uchwalono.

Przewodniczący konstatuje jednomyślność uchwały. (L. 1372/909/akc.).

Emisya obligacyj komunalnych.

Przewodniczący zarządza tajne posiedzenie dla przeprowadzenia dyskusyi nad warunkami oferty Banku krajowego w sprawie emisyi pożyczki komunalnej miasta Krakowa.

Po posiedzeniu tajnem Przewodniczący na nowo otwiera posiedzenie jawne.

Dyrektor Magistratu Grodyński imieniem Sekcyi skarbowej przedstawia sprawozdanie Sekcyi II. w sprawie emisyi na kwotę 10,170.000 koron 4% obligacyj komunalnych 23 milionowej pożyczki miejskiej konwersyjno-inwestycyjnej, a następnie imieniem tejże Sekcyi skarbowej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) W wykonaniu uchwały Rady miejskiej z dnia 7. marca 1907 w przedmiocie pożyczki emisyjnej Gminy miasta Krakowa, na konwersyę długów i na inwestycye miejskie zaciągnąć się mającej, a dozwolonej ustawą z 26. maja 1908 r. Nr. 72 Dz. ustaw kraj., postanawia się przystąpić do częściowej emisyi 4% obligacyj tejże pożyczki na łączną kwotę 10,170 000 koron na cele, w załączonym *) wykazie z 18. lipca 1909 r. wymienione.

2) Zatwierdza się ofertę Banku krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z 15. lipca 1909 L. 57445/6, według której tenże Bank jest gotowy objąć od Gminy miasta Kaakowa powyższą kwotę pożyczkową 10,170.000 kor. w 4% obligacyach po kursie stałym 92% i pod innymi warunkami, w tej ofercie podanymi.

3) Upoważnia się p. Prezydenta miasta łącznie z Sekcyą skarbową Rady miejskiej do zawarcia z Bankiem krajowym we Lwowie umowy o objęcie emisyi, pod 1) wymienionej, oraz do poczynienia wszelkich kroków, do realizacyi sumy emisyjnej potrzebnych.

4) Do podpisania umowy, pod 3) wspomnianej, upoważnia się obok p. Prezydenta miasta, względnie jednego z pp. Wiceprezydentów miasta, Radców miejskich pp. Judę Birnbauma i dr. Bronisława Gułkiewicza — względnie, w razie przeszkody u którego z nich, r. m. pp. Hermana Heumanna i Maurycego Dattnera.

5. Z kredytów pożyczkowych, objętych wykazem z 18. lipca 1909, w ustępie 1) niniejszych wniosków wspomnianym, następujące sumy:

a) 400.000 K., przeznaczone na budowę szpitala epidemicznego, zakładu dezynfekcyjnego i aresztów miejskich, — i

b) 250 000 K., przeznaczone na budowę domów robotniczych, mogą być użyte tylko na podstawie uchwał Rady miejskiej, dla każdej z tych kwot powziąć się mających i przez Wydział krajowy zatwierdzonych.

Sprawozdawca wykazuje cyfrowo, że na amortyzacyę i oprocentowanie pożyczki znajdzie się pokrycie w dochodach, uzyskanych z rozsprzedaży gruntów pofortyfikacyjnych, gdyż pożyczka na grunta pofortyfikacyjne pokrywaną będzie z osobnego funduszu gruntów pofortyfikacyjnych, i w dochodach z domów robotniczych, tudzież w oszczędnościach budżetowych, uzyskanych wskutek wykonania inwestycyj, projektem pożyczki przewidzianych, i wskutek spłaty pożyczek, oraz (w drobnej stosunkowo części) we wzroście normalnym dochodów z innych źródeł budżetowych.

Przewodniczący prezydent dr. Leo wyjaśnia, że co do warunków pożyczki najważniejszym jest kurs. Wynosi on 92 za 100 przy oprocentowaniu minimalnem 4%, czyli jeżeli się uwzględni, że Gmina płacić będzie również podatek rentowy od kuponów, wynoszący 2%, a więc, że pożyczka posiada właściwie 4·08%, to procent realny przy kursie 92 wynosić będzie 4·43%. W ubiegłem dziesięcioleciu zaciągnęła Gmina trzy większe pożyczki: na budowę wodociągu, elektrownię i gazownię, oraz na wszystkie inne inwestycye. Procent tych pożyczek wynosił przy uwzględnieniu straty na kursie 4·45% (wodociągowa), 4·59% (gazowo-elektryczna) i 4·33% (inwestycyjna). W przecięciu więc procent przy ostatnich trzech pożyczkach wynosił około 4·4%, czyli zbliżał się do procentu pożyczki obecnej. Dla porównania warto wspomnieć, że ostatnia pożyczka miasta Lwowa w kwocie 10 milionów (na tramwaj i elektrownię) uzyskaną została po kursie 92%, ponieważ zaś procent nominalny wynosił 4·25%, w rzeczywistości zaciągnął tedy Lwów pożyczkę na 4·6%.

R. m. Birnbaum domaga się pewnych wyjaśnień co do budowy domów robotniczych.

Sprawozdawca dyrektor Grodyński i r. m. dr. Gertler wyjaśniają tę kwestye.

R. m. Daszyński domaga się zanotowania w protokole prośby do Prezydenta miasta, aby podobnych na większy zakres obliczonych operacyj finansowych, które wiążą miasto na dziesiątki lat i odbijają się na ludności, nie przedstawiał Radzie w czasach półwakacyjnych.

Po drugie domaga się Mowca, aby po dokonaniu tej pożyczki przedłożono Radzie sprawozdanie pisemne, przedstawiające sposób zużytkowania tej pożyczki.

Prezydent dr. Leo w odpowiedzi zaznacza, że do pierwszego życzenia r. m. Daszyńskiego nie zawsze zastosować się może, gdyż nie zależy to od jego woli. Żądanie drugie będzie spełnione i sprawozdanie będzie Radzie miejskiej przedłożone.

Wnioski Sekcyi skarbowej uchwalono. (L. 66205/909/prez.).

Przewodniczący zamyka posiedzenie z powodu spóźnionej pory o godzinie 10½ w nocy.

Wykaz kredytów *)

objętych programem 23,600.000 K. 4% pożyczki emisyjnej gminy m. Krakowa, dozwolonej ust. z dnia 26. maja 1908 Dz. u. kraj. L. 72, na któreto potrzeby ma nastąpić pierwsza częściowa emisya do sumy 10,170.000 K.

Pozycya	Przeznaczenie kredytu	Kwoty, wstawione w program pożyczki na cele, obok oznaczone			
		szczegółowo		razem	
		Koron	h	Koron	h
1.	Na zakupno i urządzenie gruntów pofortyfikacyjnych, tudzież na zakupno innych gruntów a w szczególności:				
	a) na cenę kupna gruntów pofortecznych wraz z kosztami nabycia i uboczne świadczenia . . .	1,120.000	—		
	b) na urządzenie gruntów pofortyfikacyjnych .	500.000	—		
	c) na kupno gruntu od hr. Lasockiej w Dębnikach	120.000	—		
	d) na kupno gruntu od Stachiewiczów	56.000	—		
	e) na kupno Zakładu św. Jadwigi	106.940	—		
	f) na kupno gruntów, sąsiadujących z Błoniami	200.000	—		
	g) na kupno gruntów we wschodniej części miasta.	250.000	—	2,350.000	—

*) Zobacz załącznik po tym protokole.

*) Załącznik do sprawy ostatniej w protokole powyższym.

Pozycya	Przeznaczenie kredytu	Kwoty, wstawione w program pożyczki na cele, obok oznaczone			
		szczegółowo		razem	
		Koron	h	Koron	h
2.	Na zakupno Młynów królewskich i Młynówki Rudawy, oraz na uregulowanie Rudawy . . .	300.000	—		
3.	Na budowę i urządzenie Zakładu czyszczenia miasta i rozszerzenie Strażnicy pożarnej . .	1,000.000	—		
4.	Na budowę skrzydła gmachu Magistratu . .	100.000	—		
5.	Na budowę szpitala epidemicznego, zakładu dezynfekcyjnego i aresztów miejskich	400.000 [1]	—		
6.	Na budowę domów robotniczych	250.000 [1]	—		
7.	Na bruki i uporządkowanie ulic			700.000	—
8.	Na uzupełnienie sieci kanałów miejskich . .			500.000	—
9.	Na zupełną spłatę reszty $4\frac{1}{2}\%$ pożyczki, zaciągniętej w r. 1903 w Kasie Oszczędności m. Krakowa na zakupno lk. 155 Dz. III.			173.138	96
10.	Na spłatę reszty $4\frac{1}{2}\%$ pożyczki, zaciągniętej w r. 1904 w Kasie Oszczędności m. Krakowa na kupno realności lk. 147 i 157 Dz. I.			177.780	28
11.	Na zupełną spłatę $4\frac{1}{4}\%$ pożyczki konwersyjno-inwestycyjnej 4,100.000 K, zaciągniętej w r. 1904 w Kasie Oszczędności m. Krakowa			2,965.966 [2]	67
12.	Na pokrycie dalszych z przeprowadzeniem inwestycyj miejskich i ze zrealizowaniem pożyczki połączonych wkładów i wydatków			1,252.415	59
	Ogółem . . .			10,169.301	50
	Czyli okrągło			10,170.000	—

[1]) Co do użycia tej kwoty nie zapadła jeszcze uchwała Rady miejskiej.

[2]) Reszta zwróconą będzie z kwoty 1,134.033 K. 33 h., przypadającej do zwrotu fundnszowi miej. pożyczki inwestycyjnej z r. 1904 z pożyczek inwestycyjnych, zaciągniętych osobno na cele gazowni i elektrowni miejskiej w Banku krajowym we Lwowie.

CENNIK

przyozdabiania i utrzymywania w porządku mogił i grobowców przez miesiące letnie i zimowe. *)

Kor.

1. Posadzenie dostarczonych roślin na mogile lub koło grobowca wraz ze starannem pielęgnowaniem tychże przez miesiące letnie . . . . 10·—
2. To samo, ale na podwójnej mogile . . . . . 14·—

*) Załącznik do protokołu obrad Rady miejskiej z 22. lipca 1909 (w tym numerze str. 125).

3. Jednorazowe uporządkowanie mogiły bez darniowania i obsadzenia roślinami . . . . . . 2·—
4. Jednorazowe obsadzenie mogiły zwyczajnymi letnimi kwiatami bez dalszego pielęgnowania 3·50
5. Urządzenie mogiły z darniowaniem bez dalszego pielęgnowania . . . . 6·—
6. To samo z pielęgnowaniem przez miesiące letnie 8·—
7. Urządzenie mogiły z ożużlowaniem tudzież obsadzeniem rozchodnikami bez pielęgnowania dalszego . . . . 7·—
8. To samo z pielęgnowaniem przez miesiące letnie 10 —
9. Przy podwójnych mogiłach pod 5. 6. 7. 8. dolicza się 30%.
10. Urządzenie mogiły z odarniowaniem wraz z obsadzeniem całej powierzchni kwiatami i pielęgnowaniem tychże przez miesiące letnie, w tem 7 sztuk pelargonii albo begonii ciągle kwitnącej, 3 sztuki begonii bulwiastej lub heliotropu, jedna dalia i odpowiednia ilość kwiatów letnich 24·—
11. To samo ale z piękniejszym doborem roślin 28·—
12. Przy podwójnych mogiłach pod 10. i 11. dolicza się 30%.
13. Obsadzenie całej mogiły bluszczem z odarniowaniem i pielęgnowaniem . . . . 18·—
14. Każdy następny rok pielęgnowania powyższego grobu przez całe lato z dosadzeniem brakujących bluszczy . . . . 10·—
15. Posadzenie 20 sztuk róż miesięcznych na mogile lub koło grobowca z odarniowaniem i pielęgnowaniem przez miesiące letnie . . . . . 25·—
16. Pielęgnowanie powyższego grobu w następnym roku przez miesiące letnie z przycięciem krzaków, bez dosadzania brakujących róż . . . . 10 —
17. Obsadzenie mogiły 12 krzakami róż remontujących albo burbońskich z odarniowaniem i utrzymaniem przez miesiące letnie . . . . 30 —
18. Pielęgnowanie tegoż samego grobu w następnym roku . . . . 10·—
19. Nakrycie słomą krzaków i róż, na grobie rosnących, przed zimą . . . . 3·—
20. Utrzymywanie grobów w należytym porządku przez miesiące zimowe, to jest: od 1. listopada do 1. maja . . . . 6·—
21. Odarniowanie mogiły i obsadzenie powierzchni tejże roślinami kobiercowemi wraz z pielęgnowaniem przez całe lato . . . . 35·—
22. Osobliwsze przyozdabianie grobów co miesiąc zmienionymi kwiatami z uzupełnieniem roślin szklarnianych . . . . miesięcznie 10·—
23. Dekoracyi grobowców na Dzień Zaduszny dokonywa się według każdorazowo ugodzonej ceny.

Wiosenne przyozdabianie mogił i grobowców.

1. Obsadzenie mogiły (lub koło grobowca) hyacentami i krokusami od 10 Koron wzwyż, zależnie od ilości nasadzonych cebulek.
2. Obsadzenie mogiły (lub koło grobowca) tulipanami, tacetami lub narcyzami od 10 Koron wzwyż zależnie od ilości nasadzonych cebulek.
3. Za obsadzenie mogiły (lub koło grobowca) bratkami, niezapominajkami lub stokrótkami z pielęgnowaniem tychże . . . . 18·—

Uwaga: Do numeru tego dołącza się dla wszystkich odbiorców dodatek pt. **„Pouczenie o szkarlatynie“.**

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.

L. 10. Kraków, dnia 20. października 1909. Rocznik XXX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ
dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

L. 91.351/09
Fiz.

OSTRZEŻENIE.

Czystość i dobre powietrze naszych mieszkań zależą od czystości ulic, placów i chodników miejskich, ale w większym jeszcze stopniu od porządku, jaki panuje na podwórzach, schodach, w sieniach domów, oraz od utrzymywania w porządku wszystkich miejsc ustępowych i zlewów.

Od czystości i dobrego powietrza mieszkań zależy w znacznej mierze nasze zdrowie.

Ze względu przeto na własne zdrowie należy przestrzegać jak największej **czystości na podwórzach, schodach i w sieniach domów,** oraz utrzymywać ustępy i zlewy we wzorowym porządku.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. 92.483/09
Fiz.

OSTRZEŻENIE.

Mleko, otrzymywane wprost od zdrowych krów, jest czyste, ale zanieczyszcza się niebawem przez nieczyste ręce dojącego, od skopków i naczyń, w których się przechowuje podczas przewozu etc.

Przez takie zanieczyszczenia mogą się dostać do mleka sprzedawanego zarazki różnych chorób i kto takie mleko pija, może dostać np. tyfusu, gruźlicy (suchot), szkarlatyny lub innej choroby zakaźnej.

Tylko przez dokładne **przegotowanie mleka** ginie większa część zawartych w niem zarazków chorób.

Należy przeto pić jedynie mleko, dokładnie przegotowane.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. 79980/09
I.

ROZPORZĄDZENIE.

W celu zachowania bezpieczeństwa publicznego z okazyi przedsięwziętych **robót kanałowych** i t. p. na ulicach i placach publicznych, zarządza się na podstawie postanowień § 13. i 53. ustawy budowniczej dla miasta Krakowa, co następuje:

1. PP. budowniczowie i majstrowie murarscy, wykonujący roboty budowlane, jak łączenie kanałów i rynien dachowych z kanałami miejskimi i t. p., obowiązani są po ukończeniu robót i zasypaniu rowów zawiadomić bezzwłocznie, a najdalej do 24 godzin od chwili ukończenia roboty, oddział drogowy Budownictwa miejskiego o ukończeniu tychże robót, przesyłając w tym celu pisemne pozwolenie, wydane przez oddział drogowy Budownictwa miejskiego przy złożeniu deklaracyi na rozpoczęcie roboty, po uwidocznieniu na niem dnia i godziny ukończenia roboty.

2. Miejsce roboty, względnie przekopane drogi i rozkopane bruki należy po ukończeniu roboty zabezpieczyć koziołkami i zastawkami w myśl postanowień § 32. regulaminu o utrzymaniu czystości i porządku dla stoł. król. miasta Krakowa z dnia 24. sierpnia 1884 L. 5874 aż do tego czasu, w którym robotnicy miejscy na miejscu się nie zjawią w celu podjęcia robót drogowych i brukarskich.

Niestosujący się do powyższych przepisów karani będą przez Magistrat grzywną od 2 do 200 kor. albo karą aresztu od godzin 6 do 14 dni.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 20. września 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 94192/09
V.

WEZWANIE

do popisowych, urodzonych w latach 1889, 1888 i 1887.

W myśl §§ 22. i 23. przepisów wykonawczych, część I, do ustawy wojskowej z dnia 11. kwietnia 1889 roku L. 41. Dzien u. p. Magistrat stoł. król miasta Krakowa wzywa wszystkich popisowych, którzy się urodzili w latach 1889, 1888 i 1887. tak przynależnych do miasta Krakowa, jak i obcych, stale w Krakowie przebywających, tudzież wszystkich tych, którzy wyszli z klas wieku popisowego, jednakże nie przekroczyli 36. roku życia i z jakiejkolwiek przyczyny nie uczynili jeszcze dotąd zadość obowiązkowi stawania do wojska, ażeby

w czasie od 2. do 30. listopada 1909 r zgłaszali się w Wydziale V. Magistratu w dni powszednie od godziny 11. do 2 z południa, celem zamieszczenia ich w spisie powołanych do poboru wojskowego na rok 1910.

Zgłaszać się należy osobiście, jednak w razie ważnej przeszkody wyręczyć w tem mogą popisowych rodzice, opiekunowie lub pełnomocnicy.

Popisowi, w roku 1889, 1888 i 1887 urodzeni, do gminy miasta Krakowa nieprzynależni, tutaj jednak przebywający, mają przy zgłoszeniu wykazać się metryką urodzenia tudzież świadectwem przynależności, a gdyby sobie życzyli stawić się przed Komisyą poborową w Krakowie, winni w przeciągu miesiąca listopada b. r. wnieść podania, opatrzone marką stemplową na 1 koronę, za pośrednictwem tutejszego Magistratu do właściwego c. k. Starostwa względnie Magistratu z własnym statutem.

Podania, wniesione po dniu 30. listopada b. r., nie będą uwzględnione.

Dla uzyskania tego pozwolenia, trzeba atoli: *a*) złożyć dowód piastowania stałej posady; albo *b*) dołączyć świadectwo szkolne, iż popisowy uczęszcza do szkół publicznych jako uczeń lub słuchacz zwyczajny; albo wreszcie *c*) udowodnić, iż bądźto dla braku funduszów, bądź też z powodu stosunku służbowego popisowy obcy nie może się wydalić z Krakowa.

Przynależni do Krakowa, będący w wieku popisowym kandydaci stanu duchownego, nauczyciele i kandydaci na nauczycieli szkół ludowych, wreszcie ci, którzy posiadają tytuł do jednorocznej służby wojskowej, winni są wnieść w terminie od dnia 1. stycznia do końca lutego 1910 r. należycie udokumentowane podanie do Magistratu, nieprzynależni zaś do właściwego c. k. Starostwa, udowadniając, że im odnośny tytuł przysługuje.

Podania reklamacyjne o uwolnienie od zwykłej czynnej służby wojskowej z powodu stosunków familijnych w myśl § 34. ustawy wojskowej należy składać w dzienniku podawczym Magistratu w czasie od dnia 1. stycznia do końca lutego 1910 r. Później wniesione podania reklamacyjne tylko w wyjątkowych warunkach mogą być uwzględnione.

W rozporządzeniu c. k. Ministerstwa obrony krajowej z dnia 15. kwietnia 1889 roku, obwieszczonem w Dzienniku ustaw państwa z roku 1889 pod L. 45, wyszczególniono dokumenty, które należy dołączyć do podań kandydatów stanu duchownego (§ 45. tego rozporządzenia), kandydatów na nauczycieli szkół ludowych (§ 50.), aspirantów do służby jednorocznej (§ 69.), tudzież do podań reklamacyjnych (§ 56).

Nadmienia się, że popisowi, nie stosujący się do tego wezwania, karani będą w myśl § 35. ustawy wojskowej grzywną od 10 do 200 koron, ewentualnie karą aresztu od 1 do 20 dni, bez względu na tłómaczenie się nieświadomością ustawy.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 15. października 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 94193/09
V.

WEZWANIE.

W myśl § 80, punkt 6, przepisów wykonawczych do ustawy wojskowej z dnia 11. kwietnia 1889 r. L. 41 Dz. u. p. część I, wzywa Magistrat poniżej wymienionych mężczyzn, urodzonych w r. 1874, a którzy dotychczas obowiązkowi stawiennictwa wojskowego zadość nie uczynili, aby unikając surowych a w § 44, 45. i 47. powyżej powołanej ustawy przewidzianych kar, zgłosili się niezwłocznie w Wydziale V. Magistratu w Krakowie, celem dopełnienia ciężącego na nich obowiązku.

Mianowicie **nie stawili się urodzeni w roku 1874:**

Losu nr.		
393	Auerbach r. Pamm Natan Mojżesz	syn Mojżesza i Szarlotty
18½	Bąkowski Władysław	„ Jana
402	Bernstein Henoch	„ Lacy
272	Bromberger Mendel	„ Łazarza i Jetty
90	Berger r. Ebers Szachne	„ Judy i Bajli
43½	Dutkiewicz Konstanty Henryk	„ Hipolita i Pauliny
25½	Duntuch Mojżesz Wolf	„ Jakóba i Finkli
225	Engländer Michał	„ Rajzli
63	Eisen Leopold	„ Izaaka i Szarlotty
372	Grünfeld Szaja Lejb	„ Abrahama i Laji
43	Gutwirth r Gutenberg Lejzor	„ Kalmana i Szajndli
200	Hirschberg Łazarz	„ Markusa i Bajli
311	Jędzejkiewicz Antoni	„ Józefa i Zuzanny
374	Nichthauser r. Schnierer Herszko	„ Izaka i Fajgli
280	Nowakowski Ignacy	„ Ignacego i Franciszki
241	Sperling Mendel Łazarz	„ Joachima i Rozalii
145	Schein r. Kurz Alter Izak	„ Zysli Kurz
128	Sikora Jan	„ Jana i Justyny
88	Thorn r. Bader Bernard	„ Samuela i Rejsy
459	Trembecki Antoni (Adolf)	„ Adama i Antoniny
227	Trenner Wolf Lejb	„ Chaima i Rozalii
59½	Warter f Sauerbrunn Mojżesz Samuel	„ Jonasza i Racheli Bajli
396	Wenda Józef	„ Alojzego i Salomei.

Jeżeli który z powyżej wyszczególnionych uczynił zadość obowiązkowi służby wojskowej za inną gminę lub w innej klasie wieku popisowego, powinien o tem zawiadomić Magistrat, celem sprostowania list poborowych, w razie zaś śmierci którego z wyżej wyszczególnionych, powinni jego krewni donieść o zaszłej śmierci Wydziałowi V. Magistratu.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 15. października 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. X. 673.

OBWIESZCZENIE.

C. k. Namiestnictwo zamianowało c. k. starszego inżyniera **Jana Kopystyńskiego** Komisarzem nadzoru kotłów parowych z siedzibą w Krakowie na powiaty: bialski, bocheński, brzeski, chrzanowski, krakowski, limanowski, myślenicki, nowosądecki, nowotarski, oświęcimski, podgórski, wadowicki, wielicki i żywiecki, oraz na król. stoł. miasto Kraków.

Lwów, dnia 20. października 1909.

C. k. Namiestnik:
Bobrzyński w. r.

(LM. 100567/09. / B. a.)

L. 88348/09. / III. a.

PRZEDMIOTY ZNALEZIONE.

W lipcu 1909 r. znaleziono w Krakowie następujące przedmioty.

A) **Złożone w tut. Kasie miejskiej:**

Art. 287/293. Koszyk i 63 sztuk pieczywa.
„ 338. Czapka.
„ 340. Para skarpetek i okulary.
„ 423. Pierścionek złoty.
„ 424/855. Torebka, różaniec, klucz, figurka i 14 hal.
„ 425. Karta wolnej jazdy koleją Maryi Magiera
„ 426. Portmonetka, chusteczka, 2 fotografie, kwit pocztowy.
„ 427. 6 kluczyków.
„ 428. Notes z poświadczeniem na przesyłkę i kwitem.
„ 429/856. Pulares skórkowy, para złotych kolczyków i 15 K. 36 hal.
„ 430. Pakunek z herbatą rosyjską, perfumy, flaszeczka z oliwą, mydło, szprycka i papierośnica.
„ 431. Kartka zastawnicza m. Kasy Oszczędności na zegarek srebrny i łańcuszek Nr. 22970.
„ 432. Książka pt „Vorschrift für die Verpflegung des k. u. k. Heeres“.
„ 433. Zegarek metalowy z łańcuszkiem metalowym.
„ 434/857. Torebka ceratowa, chusteczka do nosa, rękawiczki, koronka, ołówek i 6 hal.
„ 858. 1 K. 34 hal.
„ 435. Parasolka czarna.
„ 436. Scyzoryk.
„ 437. Kaganiec.
„ 438. Książka legit. z kasy chorych.
„ 439/859. Pulares, pierścionek, broszka mosiężna, 2 K. 60 h.
„ 440. Ćwikier w żółtym futerale.
„ 441. Karta abonamentowa na „Nową Reformę“ p. Skarbskiego.
„ 442. Parasol.
„ 443/860. Portmonetka z 1 Kor. 2 hal.
„ 444. 6 kluczyków.
„ 445. 18 agrafek, 3 krawatki.
Art. 446. Klucz.
„ 447. Łańcuszek niklowy z kluczykiem do zegarka.
„ 448/861. Portmonetka, 6 halerzy i różaniec.
„ 449/862. Portmonetka i 3 Kor.
„ 450. 6 kluczyków.
„ 451/863. Woreczek płócienny i 86 hal.
„ 452. 3 paczki drew. kołków szewskich.
„ 453. Książeczka poczt. Kasy Oszczędn. l. 615 B.
„ 454 Plan sytuacyjny zakładu umysłowo-chorych.
„ 455. Srebrna broszka.
„ 456 Scyzoryk w czarnej oprawie.
„ 457. 2 parasole męskie.
„ 458. Cwikier we futerale.
„ 459/864. Portmonetka i 20 hal.
„ 460. Pakiet z narzędziami.
„ 461. Torebka ręczna paciorkowa z różańcem i czekoladą.
„ 462. Żabki eksplodujące i 6 cygar.
„ 463. Żółta chusteczka.
„ 464. Książeczka m. Kasy Oszczędności Nr. 265786. Bronisławy Kowalik na 80 K. 30 hal.

B) **Przedmioty, pozostawione u znalazców.**

1. Młody mały piesek (suczka) żółtawo-czarny.
2. Pies duży łańcuchowy czarny.
3. Młody pies legawy kasztanowaty.
4. Zegarek według „Nowin“ Nr. 157/09.
5 Pulares z 2 Kor. 90 hal.
6. Paw.
7. Piesek żółty z marką Nr. 364 w kagańcu.

Magistrat wzywa właścicieli powyższych przedmiotów, aby, o ile mogą dowieść swych praw własności, zechcieli zgłosić się po odbiór rzeczy do biura Wydziału III. *a.* (przemysłowego) Magistratu (plac W. W. Świętych l 6. dom Larysza parter na lewo) w godzinach między 11. przed południem, a 1. po południu; w przeciwnym razie przedmioty te po upływie jednego roku od daty niniejszego obwieszczenia wydane będą znalazcom do używania, po upływie zaś 3 lat przejdą na wyłączną własność znalazców lub też sprzedane będą, względnie przekazane na fundusz ubogich miejscowych.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 15. października 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

Mianowania urzędników i służby.

Zgodnie z uchwałą działającej imieniem Rady miejskiej Komisyi wodociągowej z dnia 10. września 1909:

1. **Szczepański Tadeusz,** dotychczas adjunkt budowy w zarządzie wodociągu m., został inspektorem budowy w Zarządzie wodociągu miejskiego w IX. klasie rangi z płacą 2800 kor. rocznie, kwaterowem 960 kor. rocznie, wliczalnym do emerytury dodatkiem budowlanym 200 kor. rocznie i prawem do czterech trzechleci po 200 koron rocznie. (Dekret z 25. września 1909. L. 577/09/prez.).

2. **Krawczyk Stanisław**, dotychczas adjunkt budowy w Zarządzie wodociągu miejskiego, został nadetatowym inspektorem budowy w Zarządzie wodociągu miejskiego w IX. klasie rangi, z poborami j. w. (Dekret z 25. września 1909 L. 576/09/prez.).

Zgodnie z uchwałą działającej imieniem Rady miejskiej III. Sekcyi skarbowej z dnia 10. września 1909 **Władysław Müller**, kontrolor oficyałów egzekucyjnych miejskich, otrzymał pierwsze trzechlecie w kwocie 200 koron od dnia 8. stycznia 1909 r., przy pozostawieniu mu dodatku osobistego w dotychczasowej wysokości, tj. w kwocie 328 kor rocznie (L. 1961/09/prez).

Zgodnie z uchwałą Rady miasta Krakowa z dnia 14. marca 1907 otrzymali:

1. **Władysław Latacz**, praktykant konceptowy Magistratu, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 29 września 1909. (LM. 85386/09).

2. **Michał Buczak**, miej. woźny II kl., trzecie pięciolecie w kwocie 50 koron rocznie od dnia 11. sierpnia 1909. (LM. 76230/09).

3. **Jędrzej Węgrzyn**, pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie 50 koron rocznie od dnia 29. sierpnia 1909. (LM. 76238/09).

Uchwały Sekcyj i Komisyj *).

Działając imieniem Rady miejskiej z upoważnienia, udzielonego uchwałą Rady z 15. lipca 1909 zgodnie z postanowieniem § 82. statutu miejskiego, Sekcye i Komisye Rady miejskiej powzięły następujące uchwały.

Sekcya I. na posiedzeniu w dniu 28. lipca 1909 uchwaliła:

I. *a)* Sprzedać właścicielom realności lwh. 1529 lk. 137 Dz. VIII., Izraelowi Wolfowi Herszlowi i Brajndli Hirschom, część gr. parceli miejskiej, lk. 2417 lwh 1783 ks. gr. gm. kat. Kraków objętej, na planie kolorem czerwonym i nową l. kat. 2417/2 oznaczoną, o powierzchni 17·23□° za cenę po 30 kor. za 1□°, płatną przy podpisaniu kontraktu.

b) Do podpisania kontraktu obok P. Prezydenta upoważnia się radców miej. Mojżesza Schmelkesa i Piotra Kosobuckiego, a na przypadek przeszkody u jednego z nich radcę miej. Stanisława Drozdowskiego.

c) Wszelkie koszta, z tym interesem połączone, koszta kontraktu, intabulacyi, stempli i należytości przenośnej, ponoszą wyłącznie nabywcy.

II. Gmina m. Krakowa przystąpi do zawarcia kontraktu o powyższy grunt pod warunkiem, że **Izrael Wolf Herszl i Brajndla Hirschowie** wystawią jednocześnie Gminie zdatną do intabulacyi deklaracyę, którą zezwolą na zaintabulowanie na rzecz Gminy miasta Krakowa odstąpionego już dawniej tejże Gminie dla regulacyi ulicy Kupa gruntu z ich realności lwh. 1544 i 1545 w Krakowie, a mianowicie, części parceli bud. lk. 776 o pow. 3·80□° i części parceli bud. lk. 777 o pow. 0 50□°, oraz zobowiążą się ten grunt o łącznej powierzchni 4·30□° własnym kosztem z ciężarów hipotecznych oczyścić.

*) Przyjęte do wiadomości przez Radę miejską na posiedzeniu z dnia 29. września 1909 r. — zobacz w tym numerze str. 139.

Na posiedzeniu w dniu 11. sierpnia 1909:

1. Przyznała kredyt dodat. dla dz. IX. poz 8 E) h w kwocie 2650 kor. na **zakupno wężów** dla zakładu Tallarda i do kropienia ulic

2. Przyznała kredyt dodat. dla dz. IX. poz 8 E) e budżetu na rok 1909 w kwocie 1100 kor. **na opał dla maszyn**.

3. Przyznała kredyt dodat. dla dz. IX. 8 E) e w kwocie 386 kor. **na opał bastyonu** przy ul. Swoboda i kredyt dodatk. dla dz. V. 1e w kwocie 496 kor. na opał ubikacyi funkcyonaryuszów **straży pożarnej**.

4. Przyznała kredyt dodat. dla dz. V. 1a budżetu r. b. w kwocie 517 kor. 8 hal. na płacę praktykanta **straży pożarnej**.

5. Przyznała kredyt dodat. dla dz. II. w kwocie 860 kor. na pokrycie opłat za **wyłączności górnicze**.

6. Uchwaliła wezwać **Towarzystwo techniczne** o wyznaczenie ze swej strony rzeczoznawcy dla oznaczenia wartości gmachu tegoż Towarzystwa, w celu ustalenia wysokości ceny odkupu.

Ze strony Gminy wyznaczyła Sekcya architekta p. Jacka Matusińskiego.

7. Przeszła do porządku dziennego nad podaniem **Emilii Dembitzerowej** o przyznanie odprawy z powodu wypowiedzenia jej lokalu restauracyjnego pod l. 11 przy ul. Kanoniczej w realności, nabytej przez Gminę.

Na posiedzeniu w dniu 25. sierpnia 1909 uchwalono:

I 1. Odstąpić **Leopoldowi Czapnickiemu i Izraelowi Grünowi**, właścicielom realności lwh. 796 i 856, parcelę gruntową l kat. 1746/2 o powierzchni 2 ar. 36 m² czyli 66 sążni kwadratowych oraz część gruntu z parceli lk. 1746/1, na planie Budownictwa miejskiego z dnia 18. sierpnia 1909 jako parcela lk. 1746/3 oznaczonej, o powierzchni 3 ar. 14 metrów² czyli 87 sążni kwadratowych do linii regulacyjnej ulicy po cenie 45 koron za sążeń kwadratowy oraz pod warunkiem, iż ci odstąpią gminie m. Krakowa do linii regulacyjnej część parceli lk. 1681/1, na tymże planie literami *a*, *b* i kolorem czerwonym oznaczoną, o powierzchni 1·50 m² czyli 0 42 sążni², oraz zapłacą na koszta urządzenia ulicy przed ich realnościami kwotę 500 koron.

2. Wypłata ceny kupna oraz kwoty 500 kor. na urządzenie ulicy nastąpi przy podpisaniu kontraktu

3. Koszta kontraktu oraz wszelkie koszta, z nabyciem połączone, ponoszą wyłącznie pp. Leopold Czapnicki i Izrael Grün.

4. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok Prezydenta miasta względnie jego zastępcy radców miejskich: Drozdowskiego i Dębickiego, względnie w razie przeszkody u jednego z nich radcę m. Perosia. (L. 71618/09).

II. Uchwaliła zmianę systemu przyjmowania i płac **robotników dziennych w Zakładzie czyszczenia miasta**, a mianowicie:

1. Wezwać Zakład czyszczenia miasta, aby przyjmował robotników młodych, zdrowych i silnych, a starych i niedołężnych usuwał z zachowaniem jednak względów humanitarnych.

2. Praca od 1. marca do 31. października ma trwać od 5. rano do 5. popołudniu z dwugodzinną przerwą na obiad (od 11. do 1.), od 1. listopada zaś do 29. lutego

od 6. rano do 5. popołudniu z taką samą przerwą. Jako godziny nocne uważa się od 9. wieczorem do 4. rano.

3. Praca dzieli się na cięższą (czyszczenie kanałów i dołów kloacznych, oraz wywóz popiołu i śmieci) i lżejszą (inne roboty).

4. Wynagrodzenie dzienne wedle klas:

A) Praca cięższa.

	za godziny dzienne	pozasłużbowe	nocne
I kl.	2·60 kor.	26 hal.	od 9—12 30 h.
II. kl.	2·40 „	24 „	od 12— 4 40 „
III. kl.	2·20 „	22 „	

B) Praca lżejsza.

I. kl.	2·00 kor.	20 hal.	od 9—12 25 h.
II. kl.	1·80 „	18 „	od 12— 4 30 „
III kl	1·50 „	15 „	

5. Robotników przyjmować należy o ile możności naprzód do klasy najniższej, a potem posuwać do klas wyższych płac, oraz upoważnić kierownictwo Zakładu do przenoszenia zaniedbujących się robotników do klasy niższej.

6. Wezwać Wydział VIb. do przedłożenia wniosków w sprawie założenia gminnej Kasy chorych dla wszystkich robotników miejskich, podlegających ubezpieczeniu, względnie dla tych, których Gmina chciałaby dobrowolnie ubezpieczyć.

7. Dla opędzenia wydatku, zwiększonego z powodu podwyższenia płac robotnikom, przyznać kredyt dodatkowy dla działu IX. 8. lit. B. tegorocznego budżetu w kwocie 10000 koron

8. Zarządzenie to wchodzi w życie z dniem 1. września 1909.

Wnioski powyższe Sekcya I. przyjęła wraz z rezolucyą delegacyi Sekcyi I. dla Zakładu czyszczenia miasta, wzywającą ze względu na słuszne żale mieszkańców kierownictwo Zakładu czyszczenia miasta, aby jak najściślej dopilnowało, by robotnicy miejscy, którzy pracują nader niedbale, a obecnie ze znaczną ofiarą ze strony Gminy otrzymywać będą znaczniejsze zarobki, roboty swe spełniali lepiej, sumienniej i gorliwiej, a w szczególności, aby kontrola nad pracami około czyszczenia miasta odbywała się jak najściślej, a to pod osobistą i surową odpowiedzialnością dotyczących funkcyonaryuszy. (L. 76995/09).

III. 1. Za wywłaszczony orzeczeniem c. k. Namiestnictwa z 8/4 1908 L. 43081/VIIa. pod **rozszerzenie torów kolei Północnej** grunt miejski zażądać od tejże kolei wynagrodzenia w stosunku 8 kor. za sążeń kwadratowy.

2. Na wypadek, gdyby kolej Północna takiego wynagrodzenia dać nie chciała, zażądać od właściwego sądu ustalenia wysokości tego wynagrodzenia (L 31648/09).

IV. 1. Sprzedać **Wilhelmowi Rosenbaumowi i Baruchowi Löwensteinowi** z parceli miejskiej lk. 2416/3 i 2416/4 skrawek gruntu, mający 8 sążni kwadrat., przy placu Nowym po cenie 120 kor. za sążeń kwadratowy.

2. Koszta sporządzenia odnośnego kontraktu poniosą nabywcy jak i inne koszta ewentualne.

3. Do podpisania odnośnego kontraktu upoważnia się obok Prezydenta miasta lub jego zastępcy radców miejskich: Dębickiego i Drozdowskiego, a w razie przeszkody u którego z nich radcę m. Kosobuckiego. (L. 37999/09).

V. 1. Nabyć **od c. k. Skarbu państwa parcelę** gr., lk. 221/2 lwh. 47 gm. kat. Dębniki objętą w, gminie kat. Kraków położoną, o powierzchni 13m^2 za cenę kupna w kwocie 49 kor.

2. Do podpisania kontraktu obok Prezydenta m. upoważnia się radców miejskich Beringera i Perosia a na przypadek przeszkody u jednego z nich r. m. Drozdowskiego.

3. Koszta, z nabyciem powyższej parceli połączone, ponosi wyłącznie Gmina miasta Krakowa.

4. Cenę kupna pokryć z funduszu m. kredytem nadzwyczajnym do działu II. budżetu 1909, któryto kredyt się równocześnie przyznaje. (L. 111.556/08).

VI. Uważać sprawę ze **Salomonem Rittermanem**, który zapłacił już z kwoty, deklarowanej przez siebie na budowę kanału w ulicy Podzamcze w wysokości 2410 kor., 2/3 t. j. kwotę 1600 koron, za załatwioną, a żądać z tego samego tytułu od **Emanuela Mirtenbauma** zapłacenia również 2/3 z deklarowanej przezeń kwoty 1935 kor., t. j. zapłacenia kwoty 1290 koron. (L. 25.082/09).

Sekcye I. i II. na wspólnem posiedzeniu w dniu 29. lipca 1909 r. uchwaliły:

1. Nabyć **od pp. Łazarskich realność** lh. 43 i 202, położoną **w Zwierzyńcu**, o powierzchni 14 morg. 352□^{2} za cenę kupna 66000 kor., celem przedłużenia ulicy Wolskiej w prostej linii perspektywy Kopca Kościuszki. Do podpisania zawrzeć się mającego w tym przedmiocie kontraktu kupna-sprzedaży wyznaczeni zostali r. m. pp. Stachowski Stanisław i Porębski August, a na przypadek przeszkody u jednego z nich r. m. p. Kosobucki.

2. Przyznać kredyt w kwocie 6500 kor. (zaliczkowo z funduszu obrotowego miejsk. do zwrotu z funduszu inwest. II. z sumy 400000 kor., przeznaczonej na budowę szpitala epidemicznego) na koszta przerobienia baraku, znajdującego się na gruntach po Birnbaumach przy ul. Krakowskiej l. 51, na tymczasowy **barak epidemiczny i dom izolacyjny**, konieczny ze względu na zagrażające od strony Rosyi niebezpieczeństwo cholery.

Na posiedzeniu wspólnem w dniu 2. sierpnia 1909 r. uchwalono:

Gmina m. Krakowa powinna dążyć do wybudowania własnej **cegielni i wapiennika** oraz nabycia kamieniołomów, a to celem obniżenia ceny materyałów budowlanych. Nadto w granicach finansowej możliwości powinna Gmina m. Krakowa starać się o nabycie terenów budowlanych i spacerowych, nawet nieco od miasta odleglejszych.

Na posiedzeniu wspólnem w dniu 18. sierpnia 1909 uchwalono:

I. 1) Gmina m Krakowa przystąpi do Powsz. **Towarzystwa budowy tanich domów mieszkalnych i robotniczych,** Stowarz. zarejestr. z ograniczoną poręką, jako członek z 1310 udziałami po 20 kor, t j. z udziałem w ogólnej kwocie 26 200 kor.

2) Udziały te w ogólnej kwocie 26.200 kor. i wpisowe do Towarz. zapłaci gmina m. Krakowa gruntem, a mianowicie dwoma parcelami na Harajewiczówce, t. j. IV. i XIV. na planie Budown. m. z d. 8/II. 1909, o powierzchni łącznej około 328·50 sążni kwadr., licząc za sążeń kwadr. 80 koron.

3) Przystąpienie do Towarzystwa z powyższym udziałem czyni się zależnem od warunków, że Gmina będzie miała prawo delegować swego zastępcę do Rady nadzorczej Towarzystwa i żen a parcelach, odstąpionych Towarzystwu, budować będzie Towarz. domy z mieszkaniami mniejszemi, t. j. o jednej i dwóch stancyach prócz kuchni.

II. 1) Dla całkowitego pokrycia kosztów budowy **szkoły ludowej w Zakrzówku**, na któryto cel Rada m. w dniu 4. czerwca 1908 uchwaliła już kwotę 45.000 kor., przyznaje się kredyt dodatkowy w sumie 6.966 kor. 94 hal., oraz na ogrodzenie przed frontem szkoły kredyt w kwocie 518 kor. 50 hal.

2) Na urządzenie i sprawienie sprzętów szkolnych dla tejże szkoły przyznaje się kredyt w kwocie 1.600 koron.

3) Wydatek powyższy w łącznej kwocie 9.085 kor. 44 hal. pokryje Kasa miejska zaliczkowo z funduszu obrotowego miejskiego do zwrotu od funduszu, który uchwalić ma Rada m. na uporządkowanie gmin, objętych projektem przyłączenia.

4) Rada m. zgadza się, aby tak nadwyżka kosztów budowy w kwocie 30.742 kor. 39 hal. wraz z 5% odsetkami od dnia 1. grudnia 1908, jak i kwota 1.600 na urządzenie szkolne wraz z 5% odsetkami od dnia oddania urządzenia do użytku szkolnego, w razie niedojścia do skutku umowy o przyłączenie, przez gminę Zakrzówek gminie m. Krakowa nie w 10 lecz w 40 równych ratach rocznych, od dnia 31. grudnia 1911 licząc, zwróconą została.

III. 1) W celu regulacyi ul. Brzozowej i Podbrzezie uchwala się nabyć od **Maurycego i Anieli Grünbergów** z ich realn. lk. 103 Dz. VIII. lwh. 1500 w Krakowie część parceli budowl. lk. 656 o powierzchni 152m² i część parceli lk. 332/2 o powierzchni 125 m², tj. razem nabyć 277 m² czyli 77 sążni² za cenę po 150 kor. za sążeń², płatną w 14 dni po zaintabulowaniu Gminy za właścicielkę gruntu w stanie wolnym od ciężarów.

2) Zezwolić, aby część nabyć się mającej nowej parceli bud. lk 656/2, pod budynkiem mieszkalnym położoną, oddali Grünbergowie Gminie w jej fizyczne posiadanie w ciągu 2 lat od zawarcia kontraktu z tem zastrzeżeniem, że Grünbergowie mają opłacać podatek domowy przez rzeczone 2 lata używania budynku.

3) Cenę kupna w kwocie 11.550 kor. pokryć kredytem nadzwyczajnym do działu II budż. 1909, który to kredyt równocześnie się przyznaje.

4) Do podpisania kontraktu obok P. Prezydenta miasta upoważnia się pp radców miej. Piotra Kosobuckiego i Mojżesza Schmelkesa, a na wypadek przeszkody u jednego z nich radcę m. Stanisława Drozdowskiego.

Sekcya II. na posiedzeniu w dniu 9. września 1909 uchwaliła:

1) Odpisuje się resztę ceny kupna w kwocie 582 koron 62 hal za grunt miejski, sprzedany **Romanowi Piechockiemu**, z powodu nieściągalności i przedawnienia.

2) Przyznaje się kredyt dodatkowy w kwocie 28.522 kor. 50 hal. dla Dz. IX. poz. 8. lit. B) t. tegorocznego budżetu na opędzenie wydatków, spowodowanych **wywozem śniegu** w styczniu, lutym i marcu b r.

3) Uchwala się kredyt dodatkowy w kwocie 2.000 koron dla Dz. I. poz. 7. a. budż. 1909 na **„Koszta podróży i dyety“**.

4) Uchwala się kredyt dodatkowy dla Dz. I. poz 9. a budż. 1909 w kwocie 2.000 koron na **„Zapomogi urzędnikom i służbie etatowej“**.

5) Przyjęto do wiadomości imieniem Rady miejskiej sprawozdanie radcy m. Dr. Ponikły o **zamknięciu rachunkowem** funduszu budowy wodociągu za r. 1901.

6) Przyjęto do wiadomości sprawozdanie radcy m. Birnbauma o **zamknięciu rachunkowem**:

a) fundacyi różnych za lata 1901, 1902, 1903 i 1904.

b) depozytów politycznych za r. 1900,

c) depozytów miejskich za lata 1900, 1901, 1902 i 1904.

7) Przyznaje się p **Władysławowi Müllerowi**, kontr. ofic. egz. m., I. trzechlecie od dnia 8/I. 1909 przy pozostawieniu dodatku osobistego w dotychczasowej wysokości, t j. w kwocie 328 koron.

Sekcya IV. na posiedzeniu w dniu 26. lipca 1909 uchwaliła:

I. Upoważnić komitet Związku austryacko-niemieckich grup **esperantystów** do zaproszenia kongresu na r. 1912 do Krakowa.

II. 1) W myśl żądania c. k. Rady szkolnej okręgowej m **wykonać naprawy i nabyć sprzęty szkolne** do 32 budynków szkolnych kosztem 10.903 kor. 91 hal.

2) Wydatek powyższy pokryć z:

Dz. XII. A 1. n	2401	K. 44	h.
Dz. XII. D. 14. b. . . .	448	„ 23	„
Dz. XII. 9. nadzw. . . .	2403	„ 00	„
Dz. XII. 10. nadzw. . . .	115	„ 36	„

i przyznać celem pokrycia reszty kredyt dodatkowy dla Dz. XII. A. 1. n w wysokości 6.672 kor. 67 hal. Objęte tą kwotą a nie zużyte na pokrycie powyższego wydatku 136 kor. 79 hal. mają być użyte na wydatki bieżące do końca b. r.

3) Na rok 1910 wstawić do Dz XII. A. 1. n budżetu kwotę 11.200 kor

III. Na **zakupno ławek do parku Dra Jordana** uchwalono kredyt dodatkowy 1.200 kor. dla Dz. VII. 6. A.

IV. Na podanie Towarzystwa Muzeum przemysłowego w Rzeszowie o utworzenie **muzeum wędrownego** z dubletów Muzeum narodowego odpowiedzieć odmownie według projektu odpowiedzi, wygotowanego przez Dyrekcyę Muzeum Narodowego.

V. Prezenty na posadę nauczyciela religii mojżeszowej w szk. wydz. im. Ces. Franciszka Józefa udzielić **Jozuemu Birnbaumowi**, kierownikowi szkoły br. Hirscha w Wiśniczu nowym.

VI. 1) Komitetowi budowy **pomnika dla Adama Mickiewicza w Paryżu** udziela się tyt. jednorazowej subwencyi kwoty 300 koron.

2) Wstawić odnośną pozycyę do budżetu na r. 1910.

3) O niniejszej uchwale zawiadomić Komitet.

VII. **Reginie Munkowej**, wdowie po byłym dyrektorze szkoły, udzielić jednorazowej zapomogi w kwocie 150 kor. i przyznać na ten cel kredyt dodatk

Na posiedzeniu w dniu 7. września 1909 r. uchwalono:

I. 1) Rada m. oświadcza się za wprowadzeniem na r. szkolny 1909/10 **nauki gospodarstwa domowego** jako przedmiotu obowiązkowego w V. klasie szkoły wydź. im. Konarskiego i Zb. Oleśnickiego tudzież w dwóch oddziałach równorzędnych kl IV. szkoły wydź. im. Zb. Oleśnickiego.

2) Rada miejska zobowiązuje się na razie pokrywać z funduszów gminnych, o ile przewidziane subwencye krajowa i rządowa na to nie wystarczą:

a) Płacę nauczycielki, której wyznacza się pobory, równające się poborom nauczycielki szkół pospolitych,

b) Wszystkie inne wydatki, z wprowadzeniem tej nauki połączone.

II. Udzielić p. **Izie Rychterowej,** nauczycielce w szkole robót kobiecych, dalszego 6-miesięcznego urlopu.

III. Odpowiedzieć c. k. Namiestnictwu, że gmina m. Krakowa przyczyni się kwotą 1000 kor. rocznie do kosztów otworzenia i utrzymania projektowanej **szkoły architektury** przy akademii sztuk pięknych w Krakowie.

IV. Udzielić kraj. **Związkowi turystycznemu** kwoty 300 kor. tytułem zasiłku na opędzenie kosztów, połączonych z urządzeniem zjazdu delegatów związków turystycznych w Krakowie, i w tym celu przyznać dodatkowy kredyt dla Dz. XIV.

V. 1) Przyznać kredyt dodatkowy dla Dz. XII poz. 1. tegorocznego budżetu w kwotach:

a) 1200 kor. na pokrycie wydatków na czynsz za **lokal dla filii szkoły wydź. im. Zb. Oleśnickiego,** położony w realności przy ul. Pędzichów l. 15 w oficynie na parterze na prawo, składający się z 5 pokoi, kuchni, łazienki, 2 wychodków, werandy i ogródka, a to na czas od 1. lipca do 31/12 r. b.

b) 1100 kor. na koszta adaptacyi tegoż lokalu na pomieszczenie 3 sal szkolnych, kancelaryi, gabinetu, mieszkania dla tercyana według planu i kosztorysu, sporządzonego przez Budownictwo m.

2) Wstawić do budżetu na r. 1910 kwotę 2400 kor. na pokrycie czynszu za dalszy najem powyższego lokalu.

VI. Na koszta adaptacyi w gmachu **Akademii sztuk pięknych** przyznaje się kredyt dod. w kwocie 857 kor.

Na posiedzeniu w dniu 15. września 1909 uchwalono:

1) Udziela się kwoty 400 kor. tyt. zasiłku na koszta przewiezienia zwłok ś. p. dra **Stanisława Zaręcznego** z Wiednia i pochowania ich na cmentarzu krakowskim.

2) Na pokrycie powyższego wydatku przyznaje się kredyt dodatkowy w wysokości powyższej kwoty.

Na posiedzeniu w dniu 20. września 1909 r. uchwalono:

1) P. Drowi **Julianowi Pagaczewskiemu** udziela się jednorocznego urlopu od 1. listopada b. r. począwszy na wyjazd za granicę, za zrzeczeniem się przez czas urlopu wszystkich z jego posadą jako kustosza Muzeum połączonych poborów służbowych.

2) Upoważnia się Dyrekcyę Muzeum Narodowego do użycia funduszu, uzyskanego przez zrzeczenie się poborów przez Dra Pagaczewskiego, na pokrycie wynagrodzenia fachowych sił pomocniczych, które zamierza na czas urlopu Dra Pagaczewskiego zaangażować z poza Muzeum.

Sekcya V. na posiedzeniu w dniu 19. sierpnia 1909 r.:

Uchwaliła zapewnić 12 osobom warunkowe przyjęcie do gminy m. Krakowa za opłatą taksy, na wypadek uzyskania obywatelstwa austryackiego od c. k. Rządu, oraz przyjęła 21 osób do związku gminnego z tytułu zasiedzenia.

Komisya aprowizacyjna na posiedzeniu w dniu 1. września 1909 uchwaliła:

1) Kredyt dodatkowy w kwocie 2100 kor dla Dz. VIII. budżetu z r. b. na sprawienie **40 drewnianych skrzyń dla przekupniów** na przechowywanie owoców na Małym Rynku i innych placach targowych.

2) Usunąć ze względów porządkowych **z Małego Rynku drewniany kiosk,** w którym firma M. Schaefer i I. Sperling wykonuje sprzedaż jaj.

Komisya dla gruntów pofortecznych na posiedzeniu w dniu 19. sierpnia 1909 r. uchwaliła:

1) Zatwierdzić ofertę pp. Romanowskiego i Kramarczyka na **roboty ziemne na gruntach pofortecznych** za ul. Karmelicką.

2) Zatwierdzić plany na budowę domów Tow. **budowy tanich domów mieszkalnych** na górze przy św. Salwatorze.

Komisya wodociągowa na posiedzeniu w dniu 10. września 1909 r uchwaliła:

I. 1) Przyjąć projekt umowy, zawrzeć się mającej z Wydziałem krajowym o dostarczanie **wody wodociągowej zakładowi dla umysłowo chorych w Kobierzynie,** objęty pismem Wydziału kraj. z dnia 24. lipca 1909 r. L. 67412.

2) Do podpisania umowy upoważnić oprócz Prezydyum r. m. dra Rosenblatta i Turskiego, w razie zaś przeszkody r. m. Uderskiego.

II. Zatwierdzić projekt umowy z c. k. Administracyą Państwa, dotyczącej budowy **syfonów wodociągowych** na skrzyżowaniu z przełożonem korytem Rudawy pod klasztorem PP. Norbertanek na Zwierzyńcu, objęty pismem c. k. kierownictwa regulacyi Rudawy z dnia 12. sierpnia 1909 r. L. 3434, z tą zmianą, że gwarancya, określona ust. 4., trwać ma lat trzy. Gdyby z tego powodu c. k. Namiestnictwo robiło kwestyę z tego, należy gwarancyę pozostawić 2-letnią.

III 1) Istniejącą w etacie **urzędników Zarządu wodociągu miejskiego** posadę X. rangi adjunkta budowy zamienia się na posadę inspektora rangi IX. jako nadetatową, która stanie się etatową z chwilą uchwalenia etatu przez Radę miejską.

2) Dwie opróżnione posady IX. rangi nadaje się dwom adjunktom budowy w Biurze wodociągowem, pp. Stanisławowi Krawczykowi i Tadeuszowi Szczepańskiemu.

3) Uchwała powyższa wchodzi w życie z dniem 1. października 1909.

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń jawnych).

Posiedzenie zwyczajne (30. w kad. XV.) **z dnia 29. września 1909 r.**

Przewodniczący: Dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.

I. Wiceprezydent miasta: Dr. Henryk Szarski.

II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.

Sekretarz Rady miejskiej: Dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **41.**

Radcy miejscy: Birnbaum, dr. Bobilewicz, Bujwid, Dattner, dr. Doboszyński, dr. Gertler, Godzicki, dr. Jaworski, dr. Koy, dr. Krongold, ks. Krupiński, dr. Landau Rafał, dr. Lustgarten, Maciołowski, Margulies, Mendelsburg, dr. Nowak Julian, dr. Rosenblatt, Schmelkes,

Sędzimir, Sołtysik, dr. Starzewski, Sulikowski, Szatkowski, dr. Tilles, Wachtel, hr. Wodzicki, Wolny **(28)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Sekretarz Rady miejskiej odczytuje następujące pisma, nadesłane do Rady miejskiej:

Uniwersytet ludowy.

Prośbę Uniwersytetu ludowego im. Adama Mickiewicza o subwencyę na r. 1910. (L. 90671/09/IV.).

Muzeum techn. przemysłowe.

Podanie p. Stryjeńskiego, dyrektora Muzeum techniczno-przemysłowego, o uwolnienie go od obowiązków dyrektora Muzeum z nowym rokiem 1910. (L. 573/09/prez.).

Oba powyższe pisma odesłano do odnośnych komisyj.

„Kółka rolnicze".

Podziękowanie Zarządu głównego Tow. „Kółek rolniczych" we Lwowie za przyjęcie delegatów Towarzystwa i uczestników Ogólnej Rady (L. 614/909/prez.).

Echa wycieczki czeskiej.

Podziękowanie: *a)* Burmistrza miasta Pragi, *b)* Stowarzyszenia kupców w Pradze, *c)* oraz Rady miasta Kutna-Hora za przyjęcie wycieczki czeskiej przez Gminę miasta Krakowa. (L. 613/909/prez.).

Wystawa prac uczni rękodz.

Zaproszenie od Izby rękodzielniczej w Krakowie na otwarcie wystawy prac uczni rękodzielniczych w budynku na „Kotłowem" w dniu 3. października 1909 r. (L 578/909/prez.).

Reforma wyborcza sejmowa.

R. m. dr. Wasung uzasadnia nagłość wniosku w sprawie reformy ordynacyi wyborczej do Sejmu krajowego (nagłość uchwalono), a następnie wnosi:

„Rada miasta Krakowa wyraża przekonanie, że reforma wyborcza do Sejmu jest najpilniejszym postulatem, bez którego nie może być mowy o normalnym i nowoczesnym rozwoju stosunków narodowych, społecznych i ekonomicznych naszego kraju

Rada miasta Krakowa oświadcza się w zasadzie za czteroprzymiotnikowem prawem głosowania z zastrzeżeniem praw narodowych i interesów miast. Rada miejska wzywa posłów miasta Krakowa, by przeprowadzenie reformy wyborczej w duchu wspomnianym uważali za swój najważniejszy obowiązek i starali się, aby reforma wyborcza jak najprędzej i skutecznie została przeprowadzona".

R m. dr. Bandrowski zaznacza, że obecnie Sejm jest z powodu tej kwestyi w całej działalności swej zatamowany. Jest tedy obowiązkiem wszystkich dążyć energicznie, aby sprawa ta była załatwioną Mowca wspomina o koniecznej zmianie statutu Gminy miasta Krakowa i zwraca się z prośbą do Prezydyum, aby sprawę tę jak najrychlej załatwiło.

R. m. Daszyński zaznacza, że ostatecznie widać, że wszyscy chcą reformy wyborczej prócz konserwatystów. Nie należy jednak dla sprawy tej stawiać już z góry horoskopów niepewnych i zaznaczać, że da się ona załatwić jedynie drogą kompromisu, bo w ten sposób osłabia się żądanie reformy. Mowca głosować będzie za wnioskiem i na tę uchwałę Rady miasta Krakowa powoływać się będzie w akcyi politycznej.

R. m. dr. Gross wskazuje, że przeciwnicy reformy wyborczej w Sejmie powołują się na opinię Rządu, który nie jest zwolennikiem czteroprzymiotnikowego prawa głosowania w sejmach. Sprawa ta była w Parlamencie i tam za Rządem w tej sprawie stanęli wszyscy przeciwnicy reformy wyborczej w sejmach, a stanęli również i zwolennicy tej reformy dlatego, że stanęli tu na stanowisku t. zw. autonomicznem. Była to niekonsekwencya: w Sejmie oświadczają się za reformą, w Parlamencie są przeciw niej. Na takiem stanowisku stanęło dwukrotnie Koło polskie i Mowca radby, aby to radcy miejscy, będący posłami i członkami Koła polskiego, wyjaśnili.

R. m. dr. Staniszewski wskazuje, że w poprzedniej sesyi sejmowej sprawa reformy wyborczej doszła już do tego punktu, że było możliwe jej załatwienie Sesyę zamknięto, a nowa, co jest dziwnem, nie zajęła się sprawą od tego punktu, na którym już Sejm stanął przed trzema laty. Zaczęto rzecz na nowo i prawdopodobnie na załatwienie jej wystarczy zaledwie całe sześciolecie sejmowe. Stawianie kwestyi bezwzględnie pod postacią mandatu imperatywnego w ten sposób, że posłowie tylko czteroprzymiotnikową przyjąć mogą reformę, skrępuje ich tak dalece, że na żaden kompromis zgodzić się nie będą mogli; bez kompromisu zaś niema mowy o reformie wyborczej. W odpowiedzi na zarzuty dr. Grossa zaznacza dalej Mowca, że Koło polskie istotnie nie mogło głosować za wnioskiem o sejmową reformę wyborczą ze względów autonomicznych. Stanowisko to było słuszne; ze względów narodowych Koło polskie nie mogło się zgodzić na to, aby parlament centralny decydował o sprawach sejmowych.

R. m. dr. Petelenz również, jak poprzedni mowca, sądzi, że nie należy dawać posłom mandatu imperatywnego, bo kompromis może być ewentualnie jedynem wyjściem na teraz. Lepiej względnie dobra reforma zaraz, niż idealnie dobra w przyszłości.

R. m. dr. Gross zaznacza, że ludowcy są również autonomistami, a mimo to głosowali w Parlamencie za nagłym wnioskiem o sejmową reformę wyborczą. Mowca podnosi dalej, że w sprawach podatkowych sejmy zupełnie nie stają w obronie autonomii, lecz idą ślepo za tem, czego rząd centralny wymaga.

R. m. dr. Domański zwraca uwagę, że sprawy tej, tak ważnej, w drodze nagłej traktować się nie powinno.

Po dalszych przemówieniach r. m. Daszyńskiego, dr. Staniszewskiego i dr. Bandrowskiego r. m. dr. Wasung wnosi imienne głosowanie nad zgłoszonym wnioskiem.

Uchwalono.

Przewodniczący powołuje na skrutatorów r. m Beringera i Turskiego.

Sekretarz Rady odczytywał kolejno nazwiska obecnych radców miejskich, którzy mieli składać głosy na: „tak“ lub „nie“.

Przy obliczeniu okazało się, że na 36 obecnych na sali radców miejskich wszyscy oświadczyli się za wnioskiem. Wobec czego Przewodniczący skonstatował jednomyślne przyjęcie wniosku. (L. 574/909/prez.).

Sprawozdanie z feryj letnich.

Przewodniczący prezydent dr. Leo zdaje sprawę z uchwał, powziętych w czasie feryj letnich przez Sekcye i Komisye w imieniu Rady miejskiej *).

Służba miejska.

R. m. dr. Wasung interpeluje w sprawie polepszenia bytu służby miejskiej.

Prezydent dr. Leo w odpowiedzi zaznacza, że sprawę przedłoży pełnej Radzie po sesyi sejmowej. Wygotowany już projekt przyniesie służbie wydatne polepszenie bytu, które obowiązywać będzie od 1. lipca r. b.

R. m. Daszyński interpeluje w sprawie pełnienia obowiązków kelnerskich w starym teatrze przez służbę miejską.

Prezydent dr. Leo zaznacza, że służba dobrowolnie pełniła obowiązki w czasie pobytu Czechów i Zjazdu Kółek rolniczych. Prezydent wcale nie interweniował w tej sprawie, pozostawiając służbie możność chwilowego zarobku, godziwego poza obowiązkami służbowymi wobec Gminy.

Regulacya ul. Blich.

Radca budownictwa Kłeczek imieniem Magistratu wnosi jako rzecz nagłą:

Rada miejska reasumuje uchwałę swoją z dnia 14. marca 1895 co do szerokości ulicy Blich między ulicą Grzegórzecką a najbliższą projektowaną przecznicą i zatwierdza szerokość tej ulicy na 14 metrów.

Nagłość a następnie *meritum* uchwalono. (L. 89415/909/I.).

Rozszerzenie Krakowa.

Sekretarz Magistratu dr. Sikorski imieniem Prezydyum zawiadamia Radę, że Prezydyum Namiestnictwa odniosło się do Prezydyum miasta z wezwaniem, aby natychmiast przedłożyć deklaracyę, mocą której Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się ponieść koszta, połączone ze zmianami, które porobione być muszą w operatach katastru gruntowego w razie udzielenia Najwyższej Sankcyi uchwalonemu przez Sejm krajowy projektowi ustawy o przyłączeniu sąsiednich gmin i obszarów dworskich do miasta Krakowa.

Referent wnosi:

„Rada miejska upoważnia Prezydenta do wystawienia odpowiedniej deklaracyi w myśl reskryptu Namiestnictwa. Deklaracyę tę podpisać mają r. m. Beringer i Dębicki, w razie przeszkody u którego z nich r. m. Schwarz lub Iglicki.“

*) Zobacz w tym numerze str. 134.

Po wyjaśnieniu Prezydenta, że według urzędowego zawiadomienia z krajowej Dyrekcyi skarbu idzie o wydatek około 700 koron, wniosek przyjęto. (L. 566/909/prez.).

Opłaty teatralne na dobroczynność.

Wicesekretarz Magistratu Baranowski imieniem Sekcyi dobroczynnej i prawniczej oraz Komisyi teatralnej wnosi:

1. Zatwierdza się projekt ustawy krajowej o poborze opłat od widowisk i t. p. na rzecz funduszu ubogich miasta Krakowa *).

2. Wnieść petycyę do Sejmu krajowego o uchwalenie projektu na najbliższej Sesyi sejmowej. Projekt ustawy obejmuje alternatywny artykuł II. w brzmieniu według uchwały Sekcyi III. i Komisyi teatralnej oraz w brzmieniu podług uchwały Sekcyi VI.

Na wniosek r. m. dr. Wasunga projekt ustawy przyjęto *en bloc* z wyłączeniem art. II., który zawiera alternatywę.

W dyskusyi r. m. dr. Merz podnosi, aby w alternatywnym wniosku Sekcyi dobroczynnej w ustępie 2. po słowie „teatralnych“ dodać „i koncertów“.

Wiceprezydent dr. Szarski sprzeciwia się temu dodatkowi; teatr miejski bowiem opłacałby 10%, koncerty zaś tylko 5%, a to z tego powodu, że teatr opłaca już 5% na rzecz funduszu emerytalnego artystów sceny krakowskiej.

R. m. dr. Gross przemawia za wnioskiem Sekcyi prawniczej i domaga się opuszczenia w ustępie 1. słów: „z wyjątkiem przedstawień, urządzanych przez Zarząd teatru miejskiego siłami miejscowemi“.

R. m. Porębski popiera wniosek Sekcyi dobroczynnej.

Przewodniczący podaje pod głosowanie artykuł II. podług wniosku Sekcyi dobroczynnej. Uchwalono (L. 39980/909/VI. a.).

Jubileusz Muzeum narodowego.

Radca Magistratu dr. Zaczek imieniem Sekcyi skarbowej i szkolnej wnosi:

Udziela się kredytu 4.000 koron na cele przyjęcia gości, przybyłych na jubileusz Muzeum Narodowego w październiku r. b.

Uchwalono (L. 88865/909/IV.).

Z powodu spóźnionej pory Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 9. wieczorem.

Posiedzenie zwyczajne (31. w kad. XV.) **z dnia 6. października 1909.**

Przewodniczący: dr. Henryk Szarski, I. wiceprezydent miasta.

II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.

Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **36.**

Radcy miejscy: dr. Bandrowski, Beringer, Birnbaum, Bujwid, Daszyński, Dąbrowski, dr. Domański, dr.

*) Ustawa będzie wydrukowana w Dzienniku rozp., gdy uchwała sejmowa uzyska sankcyę monarszą.

Doboszyński, Epstein, Federowicz, dr. Fierich. dr. Guńkiewicz, Hałatkiewicz, Heumann, dr. Jaworski, dr. Krongold, ks. Krupiński, dr. Landau Ignacy, dr. Leo, dr. Lustgarten, Margulies, Mendelsburg. dr. Nowak Julian, Porębski, dr. Rosenblatt, Schmelkes, Sędzimir, Sołtysik, Sulikowski, Suski, Szatkowski, dr. Tilles, hr. Wodzicki, Wolny (34) nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Obchód ku czci Słowackiego.

Sekretarz Rady odczytuje: 1. Pismo Komitetu obywatelskiego dla obchodu rocznicy setnej urodzin Juliusza Słowackiego o przyznanie subwencyi. Podanie po poparciu przez r. m. dr. Gertlera przekazano odnośnym Sekcyom. (L. 596/909/prez.).

2. Zaproszenie Komitetu obywatelskiego na uroczyste nabożeństwo pamiątkowe ku czci Słowackiego w dniu 17 października r. b. w kościele N. M. P.

Przewodniczący zaznacza, że członkowie Rady otrzymają osobno zaproszenia na to nabożeństwo. (L. 597/909/prez.).

Urlop.

R. m. ks. Krupiński prosi o udzielenie mu urlopu na 2 miesiące dla poratowania zdrowia.

Uchwalono.

Pracownia stolarska p. Olejaka.

R. m. Kosobucki podnosi, że majster stolarski p. Olejak urządził postępowy warsztat przy ul. Szlak; na otwarcie zezwolił Magistrat po zbadaniu komisyonalnem; nagle Magistrat zamknął i opieczętował pracownię z powodu skargi prywatnej, że z warsztatu szerzy się łoskot, mający szkodzić zdrowiu mieszkańców sąsiedniej parterowej realności. Mowca zapytuje, czy Prezydent jest w stanie zapewnić dalsze zakładanie warsztatów w Krakowie, czy też rękodzielnicy z pracowniami mają się wynosić poza obręb miasta?

Przewodniczący zaznacza, że jednego faktu nie można generalizować i należy wysłuchać wyjaśnień Naczelnika wydziału przemysłowego.

Naczelnik Wydziału przemysłowego radca Magistratu Buczkowski wyjaśnia, że p. Olejak otrzymał konsens na budowę warsztatu, co nie przesądza udzielenia konsensu przemysłowego na otwarcie pracowni. Magistrat wezwał p. Olejaka, by zaprowadził takie urządzenia, któreby tłumiły hałas z powodu warsztatowej maszyny t. zw. cyrkularki. Tymczasem p. Olejak puścił w ruch wszystkie maszyny, nie uzyskawszy konsensu przemysłowego. Z powodu huku napływały skargi do Magistratu. Odbyła się komisya i ponownie wezwała p. Olejaka, aby w przeciągu 30 dni zarządził adaptacye, tamujące łoskot, lub przeniósł maszyny do przyległego budynku. Wezwanie nie odniosło skutku; p. Olejak nie wykonał adaptacyj i prowadził swoją pracownię z hukiem maszyn. Nowa komisya przy udziale Fizyka miejskiego uznała, że huk maszyn w pracowni szkodzi zdrowiu; wobec tego faktu, oraz wobec dalszych, że p. Olejak nie uzyskał konsensu przemysłowego i że adaptacyj nie wykonał, Magistrat zamknął pracownię.

Fizyk miejski dr. Janiszewski oświadcza, że w wypadku tym zastosowano ściśle ustawę przemysłową, stwierdzającą, że tylko taki hałas można uwzględnić który „nie przekracza zwykłej miary". Mowca skonstatował kilkakrotnie na miejscu, że jednak hałas z warsztatu p. Olejaka przekracza zwykłą miarę i dlatego warsztat trzeba przebudować, aby był znośnym dla sąsiadów. Uczynić się to da, jak twierdzą technicy, łatwo. Miejska władza samitarna oceniła rzecz dokładnie i bezstronnie wypowiedziała swoją opinię, nie może jej więc dotknąć żaden zarzut.

R. m. Kosobucki wnosi, aby nad tą sprawą otworzyć dyskusyę.

Przewodniczący podaje wniosek ten pod głosowanie.

Za wnioskiem oświadczyło się 12 członków Rady, reszta wstrzymała się od głosowania.

Przewodniczący zaznacza, że udzielone wyjaśnienia wskazują, iż Magistrat nie traktował sprawy lekkomyślnie Mowca zapewnia p. Interpelanta, że zarządzi zbadanie, czy hałas może być usunięty i jeżeli to da się osiągnąć, poleci otwarcie pracowni.

Katarynki „na Groblach".

R. m. Miedniak podnosi, że na Groblach gra codziennie pięć kataryn, a straszny hałas rozstraja nerwy mieszkańców. Mowca zapytuje, czy Prezydyum będzie skłonne usunąć owe budy i kataryny z placu na Groblach?

R. m. Nowak Stanisław popiera interpelacyę.

Przewodniczący zaznacza, że na przyszłość budy z katarynkami będą miały wyznaczone miejsce na Błoniach i że odnośnie do poruszonego wypadku poleci Magistratowi zbadanie tej sprawy.

Przepełnienie w szkołach.

R m. Stanisław Nowak wskazuje na rozporządzenie kraj Rady szkolnej, która wobec bardzo licznej frekwencyi szkół ludowych krakowskich wypowiedziała zdanie, że do każdej klasy u nas uczęszczać może do 60 dzieci. Rozporządzenie mieści w sobie to niebezpieczeństwo, że w przyszłości może Rada szkolna jeszcze bardziej zwiększać tę liczbę, a jak wtedy wobec tych warunków wyglądać będzie nauka szkolna? Mowca radby w tej sprawie zgłosić wniosek nagły, ograniczy się jednak na razie do interpelacyi i zapytuje, co Prezydyum Rady wobec tego rozporządzenia zamierza uczynić?

Wiceprezydent Szarski oświadcza, że sprawą tą zajmie się Prezydyum Rady szkolnej okręgowej.

R. m. dr. Gertler interpeluje z powodu przepełnienia w szkole im. św. Floryana, dokąd wielu dzieci nie przyjęto. Mowca domaga się jak najszybszego przystąpienia do budowy szkoły „na Maślakówce".

Wiceprezydent Sare oświadcza, że dlatego budowy tej szkoły nie rozpoczęto, bo toczyły się jeszcze pewne rokowania. Zostały one zakończone i niebawem Radzie przedłożone będą wnioski.

Tanie mieszkania. — Cegielnia gminna.

R. m. dr. Gross podnosi, że z powodu drożyzny mieszkań ofiarowano Towarzystwu budowy tanich mie-

szkań na Kaźmierzu dwa place pod budowę z gruntów Harajewiczówki; niestety na ofiarowanych przez Gminę placach Towarzystwo domów budować nie może, bo użycie parcel zależy od skanalizowania Wisły pod Krakowem i od budowy kollektora, co potrwa lat kilka Wobec tego Towarzystwo ma otrzymać grunt na „Birnbaumówce“, ale udzielenie zależnem jest od wypracowania planu parcelacyjnego. Tymczasem Towarzystwo nie może rozpocząć budowy, tak potrzebnej wobec drożyzny mieszkań. Mowca domaga się jak najrychlejszego oddania parcel na „Birnbaumówce“ i porusza sprawę urządzenia gminnej cegielni.

Wiceprezydent Sare odpowiada, że wygotowanie planu parcelacyjnego „Birnbaumówki“ potrzebuje pewnego czasu, a przed wypracowaniem i zatwierdzeniem planu nie można wyrywać pojedynczych parcel. Mowca dodaje, że co do cegielni gminnej wnioski wkrótce będą Radzie przedłożone.

Rozszerzenie autonomii Rady szkolnej krajowej.

R. m. Maciołowski imieniem Sekcyi szkolnej uzasadnia nagłość sprawy rozszerzenia autonomii krajowej Rady szkolnej.

Nagłość uchwalono.

Następnie przedstawia Mowca wnioski:

Rada miasta Krakowa wyraża przekonanie, że obowiązująca obecnie ustawa o Radzie szkolnej krajowej z r. 1905 i 1907 nie odpowiada słusznym żądaniom społeczeństwa tak co do zakresu jej działania, jak i jej składu.

I Rada szkolna krajowa powinna posiadać pełną autonomię w sprawach szkolnictwa krajowego, wskazaną odrębnością i różnorodnością stosunków społecznych, cywilizacyjnych i historycznych, oraz odrębnych potrzeb gospodarczych naszego kraju. Do zakresu Rady szkolnej krajowej powinna należeć poza sprawami osobistemi zupełna organizacya wszystkich szkół krajowych. Tylko w tych warunkach stworzyć można będzie odrębną, potrzebom naszego społeczeństwa odpowiadającą szkołę.

Kompetencyę Rady szkolnej krajowej należy również rozszerzyć na polu gospodarstwa finansowego w ten sposób, aby Rada szkolna krajowa rozporządzała samodzielnie ryczałtową kwotą, przeznaczoną z funduszów państwowych dla szkół naszego kraju.

II Ustawami powołanemi wprowadzony skład Rady szkolnej krajowej w zbyt szczupłej mierze uwzględnia autonomiczne czynniki ze szkodą interesów społeczeństwa i narodowego wychowania publicznego.

Skład Rady szkolnej krajowej ma uzyskać wydatne pomnożenie autonomicznych członków.

Do tego celu należy dążyć przez:

a) pomnożenie liczby reprezentantów kraju, wybieranych przez Sejm, a nie mianowanych przez Wydział krajowy;

b) wprowadzenie w miejsce tak zwanych zawodowych znawców szkolnictwa delegatów poszczególnych kategoryj szkół, wybieranych przez nauczycieli, w nich pracujących;

c) zniesienie wszelkich ograniczeń, krępujących swobodę wyboru delegatów miast (art. IV., alin. 7), oraz pomnożenie ich liczby.

III. Ustalenie zasad postępowania w sprawach personalnych, a zwłaszcza dyscyplinarnych i zapewnienie każdemu nauczycielowi prawa pełnej osobistej obrony i prawa rekursu jest koniecznem.

Stać się to może przez ustanowienie instytucyi trybunału dyscyplinarnego dla nauczycielstwa, podległego Radzie szkolnej krajowej, któryto trybunał rozstrzygałby sprawy na podstawie pragmatyki służbowej i przy udziale sędziów, przez nauczycieli wybranych.

Rada miasta Krakowa uchwala wnieść bezzwłocznie do Wysokiego Sejmu petycyę, o jak najrychlejszą zmianę ustawy o Radzie szkolnej krajowej w wyżej wskazanym kierunku i wezwać posłów sejmowych z miasta Krakowa. aby się gorliwie zajęli tą sprawą.

R. m. Konopiński popiera wniosek Sekcyi szkolnej. Błąd w ustroju Rady szkolnej tkwi w tem, że zwiększono jej kompetencyę, a jednocześnie zacieśniono w niej żywioł autonomiczny. Oprócz dwóch delegatów, wybieranych przez Rady miejskie z Krakowa i Lwowa, i trzech z Wydziału krajowego, wszyscy inni członkowie Rady szkolnej krajowej są mianowani przez Cesarza na propozycyę Namiestnika. Rzeczą niezrozumiałą jest, dlaczego Sejm zrzekł się wybierania własnych członków do Rady szkolnej, lecz prawo to przeniósł na Wydział krajowy. Liczbą i różnorodnością szkół w Krakowie i Lwowie uzasadnione jest żądanie, aby miasta te wybierały po dwóch delegatów do Rady szkolnej. Wreszcie rzeczą jest wskazaną, aby znawcy szkolnictwa wybierani byli bezpośrednio przez korporacye lub organizacye nauczycielskie, a nie byli mianowani

Mowca zaleca przyjęcie wniosków Sekcyi szkolnej w całości.

Wnioski jednogłośnie uchwalono.

Łączenie kanałów domowych z ulicznymi.

Sekretarz Magistratu Grzybała imieniem Sekcyi ekonomicznej i prawniczej wnosi w dalszym ciągu sprawę projektu ustawy o obowiązku właścicieli domów budowania kanałów domowych i łączenia tych kanałów z miejskimi kanałami publicznymi, oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

Dyskusyę nad tą sprawą przeprowadzała Rada miejska już na posiedzeniu w dniu 1. lipca 1909.

Szczegółową dyskusyę rozpoczęto od § 12, gdyż poprzednie już uchwalono na dawniejszem posiedzeniu.

R. m. dr. Bobilewicz domaga się w dłuższem przemówieniu reasumcyi § 7. i uwolnienia od opłat tych właścicieli realności, których realności mają obecnie ujścia kanałowe do Rudawy.

R. m. dr. Wasung, prosząc o głos, zawiadamia, że jest tylko 29 radnych, zachodzi zatem brak kompletu.

Przewodniczący prosi r. m. dr. Wasunga i Bobilewicza o stwierdzenie liczby radnych.

Po stwierdzeniu liczby 29 członków Rady Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 7½ wieczorem.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.

L. 11. Kraków, dnia 25. listopada 1909. Rocznik XXX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ
dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

L. 93395/1909

I.

OBWIESZCZENIE.

Podaje się do wiadomości interesowanych, że w najbliższym czasie będzie **przekopaną na cmentarzu miejskim kwatera I.**, a wszystkie nagrobki, na tej kwaterze stojące na zwyczajnych grobach, będą usunięte.

Zamieszczając poniżej wykaz zmarłych w tej kwaterze pochowanych, wzywa się strony interesowane, któreby zamierzały wydobyć szczątki zmarłych i na inne stałe miejsce je przenieść, aby do dni 14. wniosły do Magistratu ostemplowane podanie o zakupno gruntu na groby stałe i ekshumacye zwłok.

Po upływie zakreślonego terminu pomniki będą bezwarunkowo usunięte, a groby przekopane.

Wykaz pomników i krzyżów, przeznaczonych do usunięcia:

L. porz.	Imię i nazwisko zmarłego	Bliższe określenia pomnika	Rok pochowania
1	Marya Pabijan	krzyż drewniany	1894
2	Roman Dyktus	" "	1893
3	Piotr Ciupka	" "	1894
4	Aleksander Morawski	płyta kamienna	1893
5	Helena Babor	pomnik kamien.	"
6	Marcyanna Spyrlakowa	krzyż drewniany	1890
7	Zygmunt de Rekle Gozdawa Reklewski	krzyż żelazny	1869
8	Zygmunt Pomiankowski	krzyż drewniany	1890
9	Andrzej Wojas	tablica marmur.	"
10	Ignaś Fałdziński	pom. kam. z porc. tabl.	1895
11	Władzio Słowiński	krzyż żelazny	1894
12	Leopold Matuschek	krzyż drewniany	1969
13	Franciszek Prochaska	pomnik kamienny	1890
14	Józef Gutowski	" "	1891
15	Antonina Adamczyk	krzyż drewniany	1890
16	Maciej Sałęga Katarzyna Sałęgowa	krzyż drewn.	1892-3
17	Ludwik Wołowicz	krzyż żelazny	1892
18	Marya Wyderka	krzyż drewniany	"
19	Cecylia Fijałek Ewa " Ludwik " Roman " Zofia Kasylda Fijałek	krzyż żelazny i obramienie kamienne	1869 1877 1862 1873 1892
20	Wiktorya z Proszowskich Przybyszowska	sarkofag kam.	1890
21	Paweł Wiśniowski	krzyż żelazny	1892
22	Ludwik Berwaldt	pomnik kamienny	"
23	Józef Rosenbaum	sarkofag kam.	1890
24	Staś Roliński	z dwiem. tabl.	1894
25	Arnold Weis	pomnik kamien.	1891
26	Kazimiez Kozłowski	krzyż żelazny	1869
27	Maciej Szczur	krzyż drewniany	1891
28	Marya Kozłowska	" "	"
29	Maciej Buzicki	" "	"
30	Katarzyna z Makowskich Modzelewska	krzyż żelazny	"
31	Henryk i Kazimierz Jabłońscy	krzyż drewniany	1891-4
32	Julia z Kramerów Czarnek	pomnik kamienny	1890
33	Aleksandra z Wdowiszewskich Jackiewicz	krzyż drewniany	"
34	Józef Nowiński (Nożyński)	" "	1891
35	Emma Hubischta	tablic. marmurow.	"
36	Wojciech Laszkiewicz	pomnik kamienny	"
37	Wanda z Chwalibogów Morbitzer	" "	?
38	Leonard i Rozalia Piechocińscy	krzyż drewniany	1891-4
39	Maciej Kula	" "	1891
40	Anna z Sępińskich 1mo Skakalska 2do Strycharska	pomnik kamienny	"
41	Bogusław Zarzycki	płyta kamienna	1870
42	Ludwik i Nepomucena Litwowie	" "	1891-2
43	Józef Nałęcz Odrzywolski	" "	1891
44	Jan Jęk	krzyż drewniany	1891
45	Magdalena Janasz	" "	"
46	Wiktorya i Ignacy Ćwiklicerowie	płyta kamienna	1879-1876
47	Maryanna Lubaszkowa	płyta kamienna	1870
48	Marcyanna Wałek	krzyż drewniany	1890
49	Franciszek Kapusta	" "	"
50	Izydor E. Jurkiewicz	" "	1891
51	Karolina Szpaczek	płyta kamienna	"
52	Mar. Helena Śliwińska 53 Marya z Lipnickich Misiorowska	krzyż drewniany pomnik kamienny	" 1890

L. porz.	Imię i nazwisko zmarłego	Bliższe określenia pomnika	Rok pochowania
54	Teresa Brzezińska	krzyż drewniany	?
55	Tomasz Ryszkowski	„ „	1891
56	August Makowiecki	krzyż żelazny	„
57	Wiktorya z Kwaśniewskich Miecznikowska	„ „	„
58	Helena z Michalskich Dobrowolska	pomnik kamienny	1892
59	Helena Iglicka	„ „	„
60	Ottokar Utschik	„ „	„
61	Józef Baran	krzyż żelazny	„
62	Adolf Werner	pomnik kamienny	„
63	Julia Romańska	krzyż drewniany	„
64	Karol Wilczek	„ „	„
65	Karol Stroka	„ „	„
66	Jakób Szlagórski	„ „	„
67	Franciszka Splichal	płyta kamienna	1892
68	Jak. i Wal. Dzieżowie	krzyż drewniany	„
69	Kramarski Łukasz	„ „	„
70	Teresa z Matejczyków Tesarz	„ „	1892
71	Wojciech Gasiński	krzyż żelazny	1871
	Ludzio Feldschar		1875
	Kazio „		1878
72	Bronisław Broniec	płyta kamienna	1892
73	Maurycy Stankiewicz	płyta kamienna	„
74	Małgorzata Kałuska	pomnik kamienny	„
75	Józef Tatar	„ „	„
76	Barbara Schwarz	krzyż drewniany	„
77	Katarzyna Kubaczek	„ „	„
78	Jan Głodzik	„ „	„
79	Józ. Lenta Czajkowski	„ „	„
80	Alojza Gondarowska	„ „	
81	Zofia Chrubak	„ „	„
82	Anna Cengler	tablica blasz.	„
	Jakób Wątroba		„
83	Marya Domżał	pomnik kamienny	
84	Jan Christ	krzyż drewniany	„
85	Emilia z Przytockich Bigajska	płyta kamienna	„
86	Piotr Adamczak	„ „	„
87	Jan Leisner	„ „	1871
	Karolina z Wojtychów 1mo Leisnerowa 2do Tenglerowa		1887
88	Władysława Aniela z Dunin Rzuchowskich Kozaczyńska	pomnik kamienny	1891
89	Anna z Korzonków Jackiewicz	krzyż drewniany	„
90	Andrzej Wolański	krzyż żelazny	„
91	Filipina i Franciszka Betlej	krzyż drewniany	1891-2
92	Antoni Handel	„ „	1892
93	Andrzej Kuśnierski	„ „	„
94	Wincenty Skura	„ „	1879
95	Zuzanna Szarek	„ „	1892
96	Napoleon Ekielski	płyta kamienna	1891
97	Antoni Leśniak	„ „	„
98	Władysław Sarnowicz	„ „	1870
99	Fryderyka Fausek	krzyż żelazny	1891
100	Tekla z Matyas. Polek	pomnik kamienny	„

L. porz.	Imię i nazwisko zmarłego	Bliższe określenia pomnika	Rok pochowania
101	Adam Markiewicz	„ „	1892
102	Franciszek Shrankenstein Schenrich	płyta kamienna	„
103	Ludwik Zakrzewski	pomnik granitow.	1891
104	Anna Adamczyk	pomnik kamienny	„
105	Józefa Dwurazna	„ „	„
106	Ignacy Ryszkowski	krzyż drewniany	„
107	Kazio i Staś Sorgowie	pomnik kamienny	1884-1891
108	Izydor Ozman	„ „	1891
109	Marya Zielińska	krzyż drewniany	1894
110	Józef Ptaszyński	pomnik kamienny	1891
111	Szymon Plewa	krzyż drewniany	„
112	Józef Kaczyński	pomnik kamienny	„
113	Józef Kuliński	krzyż drewniany	„
114	Józ. z Ekier. Nowińska	„ „	„
115	Augustyn Koz...	krzyż blaszany	„
116	Adela z Mul. Beerowa	płyta kamienna	„
117	Anna Wręclewicz	krzyż drewniany	„
118	Wincenty Kwiatkowski i Katarzyna z Makulskich	pomnik kamienny	1870-1893
119	Aniela ze Stętunowskich Borczyńska	krzyż blaszany	1891
120	Adolf Breit	płyta kamienna	„
121	Wiktorya Strycharczyk	krzyż drewniany	„
122	Józef Rümmler	płyta kamienna	„
123	Walerya z Hermanów Lipczyńska	pomnik kamienny	1890
124	Andrz. Węgrzynowski	płyta kamienna	„
125	Adam Woch	pomnik kamienny	1891
126	Marceli Wojda	„ „	„
127	Marya ze Stefanowskich Rożnowa	krzyż blaszany	„
128	Antoni Zitny	pomnik kamienny	1870
129	Anastazya Tęczowa	płyta kamienna	1891
130	Jan Szott	krzyż drewniany	„
131	Krystyna z Skwirczyńskich Zubczyńska	„ „	1870
132	Anastazya Puniewska	„ „	1891
133	Alojza Klose	„ „	„
134	Józef Kaczyński	pomnik kamienny	„
135	Antonina i Felic Kobierzyńskie	„ „	1870-1877
136	Franciszka z Sasów Bodnicka	„ „	1891
137	Julia z Rutkowskich Karp' Rottermund	płyta kamienna	1871
138	Elżbieta z Buczyńskich Wojciechowska	krzyż drewniany	1891
139	Roman Stąpalski	pomnik kamienny	1870
140	Kasper Górecki	krzyż żelazny	„
141	Elżbieta Natorska	„ „	?

Uwaga: 30 krzyżów drewnianych, 7 żelaznych, 3 blaszane z nieczytelnemi nazwiskami.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 8. listopada 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

WYKAZ

4% obligacyj Gminy miasta Krakowa z pożyczki koron 23,600.000, wylosowanych przy I-szem ciągnieniu w dniu 2. listopada 1909 r.

Serya A. po 200 koron: Nr. 1.959, 2.015, 2.722, 3.337, 3.403, 3.452, 3.575, 3.928, 4.217, 4.716, 4.763. Serya B. po 1000 koron: Nr. 284, 402, 519, 647, 1.534, 1.929. Serya C. po 2000 koron: Nr. 989 1.352, 1.364, 1.417, 2.083. Serya D. po 5000 koron: Nr. 11, 403. Serya E. po 10000 koron: Nr. 46, 532.

Uwaga: Wylosowane obligacye wypłacane będą w nominalnej wartości w dniu 1. maja 1910 w głównej kasie miejskiej w Krakowie.

Kraków, dnia 2. listopada 1909.

Miejska Izba Obrachunkowa.

Mianowania urzędników i służby.

1. **Pan Wysocki Alfred Teodor Stanisław**, 3 imion ukończony słuchacz praw zamianowany został dekretem Prezydyum Magistratu z dnia 3. listopada 1909 r. do L. 196/9/prez. na zasadzie §§ 56 i 89 statutu dla miasta Krakowa i uchwały Rady m z 1. kwietnia 1909 r. prowizorycznym praktykantem konceptowym Magistratu w XI klasie rangi, z adjutum w rocznej kwocie 1400 koron z tem zastrzeżeniem, iż do 6-ciu miesięcy od dnia nominacyi wykaże się świadectwem ze złożenia 3-go egzaminu rządowego i, że dopiero po wykazaniu się ze złożenia tego egzaminu i po upływie roku zadawalniającego służby prowizorycznej nastąpić może stabilizacya posady z wliczeniem do emerytury czasu służby prowizorycznej, oraz, że w ciągu roku próbnego stosunek służbowy może być ze strony gminy każdej chwili rozwiązany (L. 101.543/09/prez.).

2. **Pan Tomasz Piotr Michalski**, dotychczas praktykant manipulacyjny Magistratu, zamianowany został dekretem Prezydyum Magistratu z dnia 22. listopada 1909 do L 706/09/prez. na zasadzie §§ 56 i 89 statutu dla miasta Krakowa kancelistą Magistratu w XI klasie rangi z płacą roczną 1600 kor. kwaterowem 576 kor. prawem do 3-ch trzechleci po 200 kor., których bieg liczyć się ma od dnia 20. czerwca 1909 roku tj. od czasu uzyskania najwyższego stopnia płacy praktykanta manipulacyjnego, oraz do wliczalnego do emerytury dodatku osobistego w kwocie 200 kor. po przebyciu 20 lat służby w tym samym stopniu rangi (L. 107.392/09/prez.).

Pan Władysław Julian Ząbek, dyetaryusz Magistratu zamianowany został dekretem Prezydyum Magistratu z dnia 22. listopada 1909 do L. 707/09/prez. na zasadzie §§ 56 i 89 statutu dla miasta Krakowa praktykantem manipulacyjnym Magistratu w XI. krasie rangi z płacą roczną 1200 kor., kwaterowem 384 kor. prawem do trzech trzechleci po 150 koron rocznie i do wliczalnego do emerytury dodatku osobistego 50 kor. po przebyciu 16 lat służby w tym samym stopniu rangi, oraz do takiegoż dodatku w kwocie 200 kor rocznie, po przebyciu 20 lat służby w tym samym stopniu rangi (L. 107.293/09/prez.).

Pan Jan Kanty Borkowski, dotychczas dyetaryusz Magistratu zamianowany został dekretem Prezydyum Magistratu z dnia 22. listopada 1909 do L. 709/09 na zasadzie §§ 56 i 89 statutu dla miasta Krakowa nadetatowym praktykantem manipulacyjnym Magistratu w XI. klasie rangi z płacą roczną 1200 kor., kwaterowem 384 koron, prawem do 3-ch trzechleci po 150 kor. rocznie, i do wliczalnego do emerytury dodatku osobistego 50 koron po przebyciu 16 lat służby w tym samym stopniu rangi, oraz do takiegoż dodatku w kwocie 200 koron rocznie, po przebyciu 20 lat służby w tym samym stopniu rangi (L. 107.294/09/prez.).

Pan Maryan Jan Podworski, dotychczas dyetaryusz Magistratu zamianowany został dekretem Prezydyum Magistratu z dnia 22. listopada 1909 r. do L. 708/9/prez. na zasadzie §§ 56 i 89 statutu dla miasta Krakowa nadetatowym praktykantem manipulacyjnym Magistratu w XI. klasie rangi, z płacą roczną 200 kor., kwaterowem 384 kor., prawem do 3-ch trzechleci po 150 kor. rocznie i do wliczalnego do emerytury dodatku osobistego 50 kor. po przebyciu 16 lat służby w tym samym stopniu rangi, oraz do takiegoż dodatku w kwocie 200 koron rocznie, po przebyciu 20 lat służby w tym samym stopniu rangi (L. 107.295/09/prez.).

1. Zgodnie z uchwałą Rady miejskiej z d. 14. marca 1907 otrzymał **Pan Maryan Wywiałkowski**, podinspektor Ekonomatu m. pierwsze trzechlecie w kwocie 200 kor. rocznie od dnia 31/X. 1909 (L. 93.591/09/prez.).

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie nadzwyczajne (32. w kad. XV.) **z dnia 16 października 1909 r. ku czci Juliusza Słowackiego.**

Przewodniczący: I. Wiceprezydent miasta dr. Henryk Szarski.

Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **33**.

Radcy miejscy: dr. Bandrowski, Beringer, Bialik, Birnbaum, dr. Bobilewicz, Bujwid, dr. Domański, dr. Doboszyński, Epstein, Federowicz, dr. Gross, Hałatkiewicz, Heuman, Iglicki, Jarra, dr. Jaworski, Jawornicki, dr. Krongold, dr. Landau Ignacy, Prezydent dr. Leo, dr. Lustgarten, Maciołowski, Maywalt, Mendelsburg, Miedniak, dr. Pareński, Peroś, Ritterman, dr. Rosenblatt, II. Wiceprezydent Sare, Schmelkes, Sędzimir, Sulikowski, Szatkowski, dr. Tilles, Uderski, dr. Wasung, hr. Wodzicki **(38)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 12 w południe.

Salę rady przybrano krzewami; wśród krzewów obok trybuny prezydyalnej ustawiono popiersie Juliusza Słowackiego. Prócz Radców miejskich przybyli naczelnicy biur i wydziałów Mgtu i zakładów miejskich.

I. Przewodniczący I. Wiceprezydent miasta dr. Henryk Szarski otworzył posiedzenie i przemówił:

Świetna Rado!

Pozbawiony niepodległości i walczący o nią naród, wydał i sławnych bohaterów i wieszczów wielkich, których słowem karmić się będzie po wszystkie czasy.

Stuletnią rocznicę urodzin jednego z nich święcimy dzisiaj, łącząc się z całym krajem, jedyną częścią dawnej Polski, mającą uroczyście obchodzić takie pamiątki. Czcząc wieszczów swych, naród oddaje hołd swemu geniuszowi, objawiającemu się w Słowackim, z iście żywiołową siłą. W epoce swej działalności nie dość zrozumiany, mało miał uznania, i dopiero z niego

się wywodząca nowsza generacya naszych poetów, przyczyniła się do zupełnego tryumfu jego dzieł, co sam przepowiedział słowy:

„. . . . przyszłość moja
I moje będzie za grobem zwycięstwo".

Duma zawarta w tych słowach i w wielu innych ustępach jego wiekopomnych utworów jest znamienną u Słowackiego, który z pośród naszych wieszczów, najwięcej indywidualizmu włożył w swą poezyę.

Atoli mógł i powinien być dumny, kto czuł w sobie tak silnego ducha i tak wielkie serce pełne bezbrzeżnej miłości Ojczyzny.

Stąd w samowiedzy tego ogromu uczucia, miał odwagę mówić gorzką prawdę narodowi, i rzucać weń gromy swego potężnego słowa, mógł gryść, „bo gryzł sercem". A równocześnie wlewał mu w duszę balsam pociechy i wiary w przyszłość, wskazywał mu drogę do odrodzenia. Ideały jego, teraźniejszość coraz lepiej pojmuje i działa w myśl swego wielkiego poety, bo czyż praca z ludem i dla ludu nie jest dowodem, że zrozumieliśmy głos tego, który „kochał lud więcej niż umarłych kości" i kazał nam „nieść przed narodem oświaty kaganiec"!

I tak na każdej prawie niwie pracy narodowej odnaleźć można cząstkę myśli Słowackiego. A myśli te objawiał w najpiękniejszej formie, ubierał je w najcudniejsze kwiaty mowy naszej, której był najwyższym mistrzem. Więc też czci naród swego wieszcza coraz więcej, a wśród szarej codziennej pracy ożywia się jego niezrównanemi dziełami, by nabrać otuchy i sił na dalszą drogę.

A my w starym Krakowie, w owej duchowej stolicy Polski, dokąd płyną corocznie bracia nasi zewsząd, by tu przy pomnikach sławy odnowić i wzmocnić uczucie miłości Ojczyzny — my tu tem goręcej powinniśmy trwać przy sztandarze drogiego piewcy naszego i z miłością przeszłości patrzeć śmiało w przyszłość, każdy na powierzonem mu stanowisku i pomny obowiązku, by móc kiedyś z nim powiedzieć: „A ducha-śmy nie dali". I kochajmy go takim, jakim był, bo duch narodu nie analizuje swych wybrańców — pozostawia to nauce — a sam odzwierciedla się w całokształcie ich wielkich postaci, i „żywi nie traćmy nadziei", że ogólne życzenie narodu się spełni, i że obok odradzającego się zamku królów, spoczną prochy nieśmiertelnego twórcy Króla-Ducha.

Członkowie rady stojąc wysłuchali powyższej mowy.

II. Sekretarz rady przedłożył następujący wniosek Komisyi jubileuszowej J. Słowackiego i Sekcyi skarbowej:

Rada miejska uchwali:

1. **Teatr miejski poświęcić Juliuszowi Słowackiemu.** (L. pr. 620/09).

2. **Część plantacyi** między ul. Sławkowską a ul. św. Tomasza **nazwać imieniem J. Słowackiego.** (L. 96332/1909 I.).

3. **Przeznaczyć fundusz 3000 koron na szkołę realną imienia J. Słowackiego w Orłowej** na Śląsku. (L. 96331/09 IV.), oraz

Rezolucyę r. m. dr. Staniszewskiego zgłoszoną na poufnem posiedzeniu rady miejskiej w dniu 29 września 1909 roku:

Rada m. Krakowa przyjmuje z radością do wiadomości myśl postawienia **pomnika dla J. Słowackiego** w Krakowie i oświadcza gotowość wyznaczenia odpowiedniego pod pomnik miejsca, skoro tylko akcya Komitetu obywatelskiego dążąca do tego celu tak dalece dojrzeje, że sprawa samej budowy i wybór miejsca nie przedstawi żadnych trudności

Rada m. oświadcza również gotowość wzięcia w akcyi powyższej imieniem miasta czynnego udziału. (L pr. 619/09).

Wnioski i rezolucyę uchwalono.

Przewodniczący stwierdził jednomyślność powyższej uchwały, poczem na znak uroczystości, zamknął posiedzenie o godzinie 12$^1/_2$ w południe.

Posiedzenie zwyczajne (33 w kadencyi XV.) **z dnia 4. listopada 1909 r.**

Przewodniczący: Dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent: Dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent: Józef Sare.
Sekretarz rady: Dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **58.**
Radcy miejscy: Dattner, Dr. Fierich, Dr. Koy, Ks. Krupiński, Maywalt, Margulies, Mendelsburg, Schmelkes, Sędzimir, Sołtysik, Sulikowski, Turski, Hr. Wodzicki, Wolny. **(14)** nieobecność usprawiedliwili.
Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczór.

Przed porządkiem dziennym.

Sekretarz rady odczytał:

1. Pismo Związku stowarzyszeń robotniczych z prośbą o udzielenie gruntu pod budowę domu (Lm. 101.825/1909/pr.).

2. Podanie pp. Jana i Tadeusza Styków o zezwolenie na urządzenie w przyszłym roku panoramy grunwaldzkiej w barbakanie przy bramie Floryańskiej (LM. 101.826/09/IV.).

Oba powyższe pisma odesłano do odnośnych komisyj.

Sprawozdanie prezydenta m. Dr. Juliusza Leo.

Mowca na wstępie zaznacza, że w ostatnich czasach nie odbywały się tak często, jak przedtem, ani posiedzenia Rady miejskiej, ani ważnych komisyj, jak np. komisyi dla reformy wyborczej. Przyczyną tego była sesya sejmowa, ważne komisye w sprawach, dotyczących Krakowa, a po części choroba mowcy, którego udział w wielu komisyach jest konieczny. Obecnie Rada będzie zwoływana częściej, aniżeli to przewiduje statut, bo, pomijając budżet na rok przyszły, Rada ma do załatwienia mnóstwo bardzo ważnych spraw. Tak samo częściej zwoływane będą poszczególne komisye.

Następnie prezydent skreślił wynik prac i uchwał Sejmu, odnoszących się do Krakowa.

1. Przedewszystkiem Sejm uchwalił poprawkę ustawy o **Wielkim Krakowie,** która z powodów czysto formalnej omyłki nie została przedłożoną do sankcyi cesarskiej. Poprawioną ustawę otrzymało namiestnictwo, które ją zaraz odesłało do ministerstwa, ale dotąd nie słychać nawet o terminie, kiedy ta ustawa przedłożoną zostanie do sankcyi. Ten stan niepewności, trwający już trzy lata, jest niezmiernie szkodliwy dla interesów

całej ludności; prezydent w czasie bytności w Wiedniu w przyszłym tygodniu poczyni kroki, aby sprawę sankcyi tej ustawy raz nareszcie przyspieszyć.

Z dalszych uchwał Sejmu wynienić należy:

2. **Podwyższenie subwencyi dla Muzeum Narodowego** z 10 na 15 tysięcy koron, co daje podstawę do żądania większej subwencyi od skarbu państwa, który daje taką kwotę jak i Sejm. Sejm uchwalił również;

3. **Ustawę o poborze opłat od widowisk**, koncertów itd. Prezydyum dołoży starań, aby i ta ustawa jak najszybciej otrzymała sankcyę Na podstawie referatu posła wiceprezydenta Sarego, Sejm załatwił ostatecznie sprawę:

4. **Budowy szpitala dla umysłowo chorych w Kobierzynie** kosztem 7 milionów koron;

5. Poseł Landau postawił w Sejmie wniosek, będący niejako uzupełnieniem zeszłorocznego wniosku prezydenta, aby kraj podjął **akcyę przeciw drożyźnie mieszkań** przez dawanie wydatnej pomocy spółkom budowlanym. W komisyi bankowej sprawę tę referował prezydent, a wnioski jego komisya przyjęła. Referat prezydenta otrzymają pp. radcy miejscy osobno.

6. Wskutek **deputacyi Związku urzędników**, którą prezydent przedstawił marszałkowi, oświadczył marszałek, że kraj przyjdzie Związkowi z pomocą, jeśli Kraków podejmie budowę cegielni. Jest to w sprawie drożyzny mieszkań rzecz niezwykłej wagi.

7. Wreszcie wspomnieć trzeba o uzupełnieniu przez Sejm uchwały Rady z czerwca b. r., mocą której odstąpiła gmina grunt pod **budowę Domu rękodzielniczego.** Komisya budżetowa Sejmu uchwaliła na budowę Domu **subwencyę w kwocie 60.000 koron.** Tak więc dzięki uchwale Rady budowa Domu rękodzielniczego przyjdzie już w przyszłym roku do skutku (brawa na ławach rękodzielników).

Z pomiędzy bardzo ważnych dla miasta spraw, które są w toku i na drodze do pomyślnego załatwienia, wymienić należy następujące.

Niedawno odbyła się w Krakowie:

1. Komisya **w sprawie budowy dworca kolejowego** kosztem 13 milionów koron. Komisya wydała pozytywne rezultaty: budowa dworca będzie w przyszłym roku rozpoczęta, co jest pierwszym krokiem do budowy dworca osobowego. W ten sposób załatwiony zostanie postulat nie tylko kół handlowych, ale całego Krakowa.

2. Na 12 bm. rozpisano **komisyę w sprawie zniesienia kolei obwodowej.** Chodzi tu o zniesienie wału kolejowego, odgradzającego nowo powstałe przez nabycie gruntów pofortyfikacyjnych tereny budowlane. Jest nadzieja, że sprawa ta przy pomocy władz wojskowych i kolejowych zostanie pomyślnie załatwioną. Bez ofiar ze strony gminy się nie obejdzie, bo gmina zastrzegła sobie wykupno pasa ziemi, na którym się znajduje wał kolejowy. Prawdopodobnie wojskowość nie postawi zbyt wysokiej ceny za ten skrawek ziemi, tembardziej, że będzie on użyty tylko na rozszerzenie ulicy.

3. Trzecią sprawą, może najżywotniejszą i najważniejszą dla miasta, jest **ochrona Krakowa przed powodzią.** Wlecze się ta sprawa już od lat czterech. Na 17. bm. zwołano komisyę, która ma ustalić na podstawie porównania kosztów budowy, w jaki sposób Kraków przed powodzią uchronić, czy przyjąć projekt miasta, czy rządu. Sprawa ta łączy się ściśle z regulacyą Rudawy. Aby ją nareszcie załatwić, prezydyum zwróci się do posłów krakowskich i do Koła polskiego z prośbą o energiczne kroki celem jej zakończenia.

4. Dnia 10. bm. odbędzie się w Wiedniu konferencya ze Spółką tramwajową; weźmie w niej udział prezydent i dwóch członków tramwajowej komisyi. Konferencya mieć będzie na celu ustalenie **nowego kontraktu gminy ze Spółką tramwajową.** Chodzi o budowę nowych linij tramwajowych i o uregulowanie ruchu, gdyż dziś ruch ten jest niewystarczający. Wykupno tramwaju dziś jest jeszcze niemożliwe i prawdopodobnie miasto będzie musiało przystąpić z większym kapitałem do spółki

5 Równocześnie prezydent poczyni w Wiedniu kroki **w sprawie zniesienia względnie reformy akcyzy.** Z okazyi rozszerzenia miasta przedłożono w tej sprawie prośbę ministerstwa skarbu, onegdaj zaurgowano ją u ministra Bilińskiego. Sprawa ta musi być uregulowaną jednocześnie z ustawą o Wielkim Krakowie.

6. Z powodu choroby zastępcy dyrektora Biura obrachunkowego i nadzwyczajnej — wskutek emisyi pożyczki — pracy dyrektora, **zamknięcie rachunkowe za rok 1908** zostało dopiero teraz ukończone. Przedstawia ono nadwyżkę. Ułożenie jednak **budżetu na rok przyszły** przedstawia poważne trudności, gdyż wzrost wydatków jest nadzwyczaj szybki. Trzeba użyć daleko idących środków, trzeba powiększyć dochody z przedsiębiorstw miejskich, aby wydatki pokryć. Magistrat pracuje już nad budżetem, który za trzy tygodnie przyjdzie pod obrady komisyi budżetowej.

Program najważniejszych prac.

Radę miejską czekają w najbliższym czasie bardzo ważne prace. Program tych prac w zarysie przedstawia się następująco:

1. **organizacya służby zdrowia;**

2 **organizacya służby targowej,** z czem się łączy;

3. **uporządkowanie targu i budowa hali targowej;**

4. **organizacya dostawy nabiału lub założenie miejskiej mleczarni.** Lwowska Rada uchwaliła na ten cel tylko 5000 koron. To za mało; trzeba będzie użyć większych funduszów. Miasto Peszt założyło teraz miejską piekarnię kosztem pół miliona koron, możnaby u nas zorganizować handel nabiałem. Gdyby Rada uchwaliła ten projekt, magistrat wejdzie w kontakt ze sferami rolniczemi, które się tą sprawą zajmują i dążyć będzie do tego, by skoncentrować handel nabiałem dla Krakowa w promieniu 150 do 200 klm. przy pomocy sfer rolniczych. Trzeba będzie wtedy utworzyć spółkę, której miasto da lokal i pomoc materyalną;

5. **reforma etatu płac urzędników i służby miejskiej.** W tej sprawie referat jest opracowany, prezydyum odbyło z referentem trzy konferencye, w tych dniach sprawa przyjdzie pod obrady w odnośnych sekcyach;

6 **budowa domów robotniczych i dla służby miejskiej.** Z ubolewaniem stwierdził prezydent, że budowy ich w tym roku nie zaczęto. Tereny na Dębnikach i przy wylocie ulicy Długiej są kupione, architekt Bandurski wypracował projekty, sekcye jednak nie mogły ich zatwierdzić. Ponieważ nie udało się budowy rozpocząć w tym roku, należy projekta zatwierdzić w ciągu zimy, tak, by wczesną wiosną można było zacząć budowę;

7. **budowa szkół**. Na Kleparzu szkoły budować nie rozpoczęto mimo starań magistratu. Plany są gotowe, uzyskanie środków nie przedstawia trudności — choć trzeba będzie na ten cel zaciągnąć pożyczkę. — Koszt tej szkoły miał jednak wynosić pół miliona. To jest absolutnie za dużo. Podgórze buduje szkoły kosztem 150 do 200 tysięcy koron, Kraków spełni swój obowiązek, gdy wybuduje kosztem o 50% większym. Trzeba więc będzie podać plany rewizyi i obniżyć koszta. Z wiosną trzeba koniecznie przystąpić do budowy (oklaski).

Cegielnia miej. — Wielki Kraków.

Rm. Daszyński przypomniał zalegającą sprawę budowy cegielni gminnej. Następnie poruszył sprawę sankcyi ustawy o Wielkim Krakowie.

Odwlekanie sankcyi przynosi miastu szkody, bo np. umowy, zawarte z gminami podmiejskiemi, nie są w stanie wstrzymywać tam ruchu budowlanego; powstają tam domki bez systemu i planu i skąd gmina potem weźmie pieniędzy na przeprowadzenie regulacyi?

Nie jest rzeczą obojętną w jakim terminie ustawa wejdzie w życie. Najdogodniej byłoby od 1. stycznia 1910 r. Przeto czas jest najwyższy, żeby ustawa otrzymała sankcyę.

Mowca zgłasza wniosek nagły:

„Rada m. Krakowa powodując się najżywotniejszymi interesami gminy — wzywa rząd, aby przedłożył ustawę o Wielkim Krakowie jak najrychlej do sankcyi cesarskiej".

W głosowaniu uchwalono nagłość, a następnie meritum wniosku (L. 101.743/09/prez.).

Przewodniczący skonstatował jednomyślność uchwały

Mowa r. m. Dr. Bandrowskiego.

Mowca podniósł zajmujące sprawozdanie prezydenta. Wywód ten był zajmujący także z tego powodu, że przeniósł nas na chwilę w sfery lepszej dla Krakowa przyszłości. Nie można się jednak oddawać zanadto optymizmowi. N. p. z niekłamanem zadowoleniem zgodziła się Rada przed kilku miesiącami na **budowę domów dla urzędników i służby magistratu**. A dzisiaj słyszy się, że sprawa musi być odłożoną aż do wczesnej wiosny. Tego rodzaju szczegółów jest dużo, a dzieje się to tak nietylko z powodu nieprzychylnych stosunków w rządzie lub Sejmie, ale także z powodu pewnych właściwości w tej Radzie. Rada także musi przyjąć na siebie część tych niepowodzeń, a także i jej prezydyum. — Składają się stosunki tak, że Rada i prezydyum nie mogą nawet w fizycznem tego słowa znaczeniu podołać zadaniom. O tem niejednokrotnie była mowa, a dziś koniecznem jest zwrócić ponownie uwagę na tę sprawę, podnosząc kwestyę **reformy wyborczej** do Rady miasta Krakowa, kwestyę reorganizacyi tej Rady.

Należy pamiętać, że sprawa to ważna. I dlatego w imieniu klubu demokratycznego, uprasza mowca prezydenta, aby sprawę reformy, wyborczej, **sprawę statutu** miasta otoczył szczególniejszą opieką i dopilnował aby doprowadzoną została co rychlej do szczęśliwego końca.

Prezydent odwołuje się na swe oświadczenie, złożone na początku posiedzenia, że sekcye i komisye, a zwłaszcza statutową, zwoływać będzie często, nie należy się jednak łudzić, aby sprawa statutu w przeciągu kilku tygodni została załatwioną. Materyały, zebrane przez magistrat, są bowiem tak obfite, że ich rozpatrzenie wymagać będzie dłuższego czasu. Osobiście będzie prezydent jak najenergiczniej popierał prace komisyi.

Budowa gmachu sprawiedliwości.

R. m. Miedniak składa podziękowanie prasie miejscowej, że poparła go energicznie wówczas gdy jako sędzia przysięgły domagał się koniecznych adaptacyi w sali sądowej.

W dalszym ciągu przedstawił mowca fatalne stosunki panujące w sądach krakowskich z powodu braku gmachu sprawiedliwości. Sądy są porozrzucane po mieście, biura nieodpowiednie, urzędowanie utrudnione. To samo dotyczy zakładu więziennego, który mieści się w śródmieściu w budynku zupełnie nie odpowiednim.

Mowca zgłasza nagły wniosek:

„Poleca się Prezydyum Rady miejskiej aby wspólnie z posłami miasta Krakowa do parlamentu poczyniło energiczne starania u Koła polskiego i c. k. Rządu, o

1-o przyspieszenie budowy pałacu sprawiedliwości w którymby wygodnie pomieszczone zostały wszystkie tutejsze c. k. sądy,

2-o o jak najspieszniejsze usunięcie z najbardziej zaludnionej części śródmieścia, ze względów sanitarnych i hygienicznych, tutejszych zakładów więziennych". (LM. 101.763/09/I.).

Nagłość uchwalono.

Wniosek poparli r. m. Dr. Gertler, Dr. Rosenblatt podnosząc różne braki utrudniające urzędowanie w sądach krakowskich jak brak oryentacyj co do rozmieszczenia sal rozpraw, brak poczekalni, ciemno, wilgoć, sędziowie pracują po kilku w jednym pokoju, obrona bardzo utrudniona i t. p. R. m. Dr. Pareński popiera również wniosek ze względów sanitarnych.

W głosowaniu wniosek r. m. Miedniaka uchwalono.

Cegielnia m. Domy robotnicze. Drożyzna.

R. m. Dr. Gross porusza kwestyę gruntów pofortyfikacyjnych leżących tak długo bezużytecznie, wskutek czego gmina traci procenta. Tak samo nie założono cegielni gminnej; budowa cegielni nie wymaga wielkiego wydatku, a cegielnia gminna przyczyniłaby się do obniżenia cen tak drogiej w Krakowie cegły, że tańszą sprowadzają przedsiębiorcy ze Śląska pruskiego. Mowca domaga się przyspieszenia budowy domów robotniczych i wydania zarządzeń w sprawie drożyzny.

Prezydent odpowiada, że grunta pofortyfikacyjne wymagały odpowiedniego przygotowania do parcelacyi, która wkrótce nastąpi. Plan parcelacyjny gruntów pofortecznych wykonany będzie w zimie, a grunta sprzedawane będą już w roku przyszłym. Co do innych kwestyj, prezydent powołuje się na swoje oświadczenia, złożone niedawno temu na radzie.

Budowa tanich domów.

R. m. Dr. Starzewski zapytuje prezydyum, czyby nie było ono skłonne istniejącym stowarzyszeniom pomocy (urzędniczym i innym) ułatwiać budowę tanich domów, względnie im nie przeszkadzać. Mowca domaga

się poczynienia energicznych kroków celem usunięcia tych trudności.

Prezydent zaznaczył, że tylko w jednym wypadku magistrat poczynił pewne zastrzeżenia co do otwarcia nowej ulicy na gruntach, zakupionych przez Tow. samopomocy. Byłoby wskazanem, aby przed zakupieniem terenów informowali się interesowani w prezydyum miasta. Bardzo często bowiem ze względów regulacyjnych nie jest rzeczą możliwą zgodzić się na przedłożone potem projekty. Magistrat zawsze służyć będzie radą i wskaże interesowanemu stowarzyszeniu odpowiednie miejsca do zakupna

Regulacya płac służby miej. Szkoła na Kleparzu.

R. m. Dr. Gertler podniósł, że dotąd nie uregulowano płac służby miejskiej mimo obietnic. Dalej podniósł, że sprawa jednego z lekarzy, który poprzednio był kierownikiem ćwiczeń w parku Dr. Jordana; jest dotąd nie załatwiona. Wreszcie zarzucił, że dotąd nie podjęto budowy szkoły na Kleparzu.

Prezydent wyjaśnił, że uregulowanie płac służby miejskiej przedłożone będzie Radzie w najkrótszym czasie. Wobec wspomnianego lekarza gmina nie ma żadnych zobowiązań. Wreszcie budowa szkoły na Kleparzu nie mogła być podjętą z powodu wysokiego kosztorysu.

Zabudowania około kościoła św. Idziego.

R. m. Dębicki interpeluje w sprawie budynków koło kościoła św Idziego. Osobiście jest zwolennikiem zachowania tego przybytku, ale gdyby ociąganie się z odnowieniem dłużej trwać miało, budynki ulegną zupełnemu zniszczeniu. Również interpeluje mówca w sprawie projektu p. Styki o urządzenie panoramy Grunwaldzkiej w Rondlu Floryańskim.

Prezydent oświadcza, że co do budynków koło kościoła św Idziego potrzeba było pertraktować z dziesięciu towarzystwami, które postanowiły przyczynić się do kosztów odnowienia tych budynków. Wynik tych pertraktacyj jest dosyć nikły, bo wszystkie te stowarzyszenia subskrybowały razem około 10.000 koron, podczas gdy koszta odnowienia wyniosą do 50.000 koron. Nie można więc dziś nic ostatecznie powiedzieć Co do panoramy p. Styki, to pismo zostało dziś wniesione i będzie przedmiotem obrad osobnej komisyi grunwaldzkiej.

Dalsze intepelacye.

R. m. Dąbrowski interpeluje w sprawie **regulacyi ul. Lubicz**, od ogrodu strzeleckiego, dalej ul. Rakowickiej i Lubomirskich. Wreszcie w sprawie **regulacyi śródmieścia.**

R m Bujwid interpeluje w sprawie **zaniedbania ulicy Grzegórzeckiej i Blich.**

Wyjaśnień udzielił na obie interpelacye wiceprezydent Sare.

R. m. Stanisław Nowak zapytuje o **wybór członka rady szkolnej okręgowej** w miejsce r. m. dr. Landaua Rafała. Dalej interpeluje w sprawie etatu służby, polepszenia bytu dyetaryuszy i w sprawie przyspieszenia budowy szkoły św. Floryana.

Po wyjaśnieniu prezydenta przystąpiono do porządku dziennego.

Jubileusz J. Słowackiego.

Imieniem Komisyi dla jubileuszu J. Słowackiego i Sekcyi skarbowej referent konc. Magtu dr. Kannenberg wnosi:

„Rada miasta uchwali!

Przyznaje się Komitetowi obywatelskiemu obchodu jubileuszu J. Słowackiego kwotę 1000 kor., tytułem subwencyi na koszta połączone z urządzeniem obchodu J. Słowackiego w Krakowie w dniach 16. i 17. października 1909 r.“

Wniosek poparł r. m. dr. Gertler.

Przyjęto (L. pr. 596/09).

Dostawa drzewa opałowego.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej radca Magtu Skrzyniarz wnosi:

„Rada miejska przyjmuje ofertę p. Jana Kwiatkowskiego z dnia 24 września 1909, mocą której zobowiązał się dostarczać w czasie od 1 października 1909 do 30. września 1912 drzewa opałowego na potrzeby gminy miasta Krakowa, pod warunkami, dla tej dostawy obowiązującemi, w cenie po 10 kor. 50 hal za 1 m^3 drzewa z ewentualnym dodatkiem 30 hal. od 1 m^3 tytułem zwrotu wydatków rogatkowych i t. p. w razie dostawy do gmin leżących poza obrębem dzisiejszego rejonu akcyzowego“.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 43044/09/I.).

Węgiel miejski dla ubogich.

Imieniem Sekcyi dobroczynnej referent sekretarz Magtu Grzybała wnosi:

„Rada miejska uchwali:

Prawo oznaczenia ilości węgla corocznie z zapasów miejskiego składu pomiędzy ubogich gminy bezpłatnie rozdzielić się mającego przysługuje Komitetowi węglowemu — zaś prawo rozdziału tego węgla pomiędzy poszczególnych ubogich, oraz oznaczania liczby cetnarów, aż do wysokości przeznaczonej do rozdania przez Komitet węglowy przysługuje Sekcyi VI. (dobroczynnej)“.

R. m. Beringer nie uznaje kompetencyi Sekcyi dobroczynnej i wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisyi węglowej.

To zapatrywanie podziela r. m. Drozdowski i r. m. Rittermann. Za wnioskiem Sekcyi dobroczynnej przemawiali r. m. dr. Pareński, Miedniak i dr. Gertler.

Wniosek Sekcyi dobroczynnej przyjęto. (L. 57276/1909/prez.).

Nabycie realności lwh. 1572 Dz. VIII.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej radca Magtu Skrzyniarz wnosi:

„Odnośnie do swej uchwały z dnia 17. grudnia 1908 Rada miasta postanawia:

1. Zezwolić Szymonowi i Guście Presserom na zapłatę ceny kupna za realność lwh. 1572 Dz. VIII przy ulicy Jakóba w Krakowie w kwocie 4203 kor. 36 hal. w dwóch ratach mianowicie 2003 K 36 hal. przy podpisaniu kontraktu kupna sprzedaży a 2200 kor. w dniu 1. marca 1910 r.

2. Od kwoty 2200 kor. zapłacą Presserowie Gminie miasta Krakowa 5% zwłoki za czas od podpisania kontraktu do dnia rzeczywistej zapłaty kwoty 2200 kor.

3. W kontrakcie kupna sprzedaży o realność lwh. 1572 zezwolą Presserowie, aby dla kwoty 2200 kor. z 5% odsetkami zwłoki wpisane było prawo zastawu w stanie biernym tej przez Presserów nabyć się mającej realności, a to zaraz po ciężarze odrestaurowania realności lwh. 1572, który Presserowie przyjmują".

R. m. dr. Gertler wnosi dodać że: „koszta intabulacyi i ekstabulacyi poniosą również Presserowie".

Wniosek Sekcyi z dodatkiem r. m. dr. Gertlera przyjęto (L 24158/09/I.).

Nowe ulice.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej radca bud. Świerzyński wnosi:

Rada miasta uchwali!

Zatwierdza się zmianę nazw ulic:

a) **„Ubogich"** na **„Warschauera"**,

b) t. zw. **„Poniatowskiego"** na **„Kołłątaja"**,

c) t zw. **„Trzeciego Maja"** na **„św. Łazarza"**,

d) ulicę otwartą na gruntach szpitala św. Łazarza między ulicami Kopernika i Grzegórzecką nazywa się **„Śniadeckich"**,

e) ulicę otwartą na gruntach Żeglikowskich nazywa się ulicą **„Kremerowską"**.

R. m. dr. Gertler wnosi, aby sprawę odroczyć celem zastanowienia, czyby nie nadać ulicom tym nazw ważniejszych.

Prezydent wyjaśnia, że idzie tu o ulice boczne trzeciorzędne.

R. m. dr. Wasung sądzi, że skoro ulice te mają już swą nazwę po co je zmieniać. Zarazem poddaje myśl, tak jak jest zagranicą np. w Dreźnie, aby na tabliczkach z nazwami ulic sławnych mężów dodawać, kto to był — kiedy żył i co zdziałał.

R. m. Dębicki jest za pozostawieniem nazw ulic Poniatowskiego i 3 Maja.

R. m. Kosobucki zgłasza rezolucyę:

„Rada miasta uchwala:

Wzywa się Sekcyę ekonomiczną, aby na najbliższem posiedzeniu Rady miasta przedstawiła wniosek o nadanie jednej z poważnych ulic miasta nazwy ulicy 3 Maja". (L. 102430/09/B./a.).

Wiceprezydent Sare w odpowiedzi na zarzut poprzedni wyjaśnia, że ulice o których tu mowa dotąd nazw nie mają.

R. m. dr. Starzewski jest za odroczeniem sprawy co do ulic ad *b*) i *c*).

Referent radca bud. Świerzyński prosi o przyjęcie wniosku, albowiem sprawa jest pilną, gdyż nie można obecnie dawać tabliczek na kamienicach.

Przewodniczący poddaje pod głosowanie kto jest za odroczeniem.

Wniosek ten upadł.

Wniosek Sekcyi, a następnie rezolucyę r. m. Kosobuckiego przyjęto. (L. 34830/09/B./a.).

Zwiedzania mieszkań.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej i prawniczej radca Magtu Skrzyniarz wnosi:

„Odnośnie do reskryptu c. k. Namiestnictwa z dnia 12. sierpnia 1908 L 100765/XV Rada miasta Krakowa wyraża zdanie, iż zachodzi potrzeba wydania rozporządzenia w sprawie dozwolenia oglądania mieszkań ze strony lokatorów już po wypowiedzeniu najmu i uważa za najodpowiedniejsze, aby w tym celu wyznaczono stałe dla wszystkich godziny, a mianowicie od 11-tej do 1-szej albo od 3 ciej do 5-tej z wyjątkiem niedziel i świąt, stosownie do oświadczonej woli lokatora, z tem, iż przepis ma wejść w życie w braku porozumienia między właścicielem a lokatorem".

R. m. dr. Gertler proponuje zmianę stylistyczną po słowach: „od 11-tej do 1-szej albo" wstawić zdanie następne: „stosownie do oświadczonej woli lokatora".

R. m. Hałatkiewicz proponuje, aby zamiast słów: „wyraża zdanie" — użyć: „oświadcza" nadto, aby po słowach: „wypowiedzeniu najmu" dodać: „jednak przez czas ustawowego lub umownego czasokresu wypowiedzenia".

R. m. dr. Doboszyński jest za cofnięciem sprawy.

Po zamknięciu dyskusyi przystąpiono do głosowania

Wniosek Sekcyi z poprawką r. m. dr. Gertlera i poprawką r. m. Hałatkiewicza przyjęto. (L. 69589/1908/I.).

Przewodniczący zamyka posiedzenie jawne o godzinie 8½ wieczór

Posiedzenie tajne (15. w kad. XV.) **z dnia 4. listopada 1909.**

Uchwalono:

I. Rada miejska mianuje dotychczasowego rachmistrza Elektrowni miejskiej w X. klasie rangi p. **Franciszka Maślankę rachmistrzem tejże elektrowni w IX. klasie** rangi z poborami do IX. klasy rangi przywiązanymi z ważnością nominacyi począwszy od 1 lipca b. r.

II. Udziela się prezenty na posadę nauczyciela w szkole wydziałowej im. ces. Franciszka Józefa I. **Stanisławowi Ziembie.** (L. 92673/09/IV.).

III. Udziela się prezenty na posadę nauczyciela w szkole pospolitej św. Barbary **Dominikowi Śliwie.** (L. 92672/09/IV.).

Sprawozdanie z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Sekcya ekonomiczna.

1. Na posiedzeniu w dniu 22. września b. r. poleciła Sekcya Magistratowi na przedstawienie R. m. p. Dębickiego aby odniósł się do Dyrekcyi tramwaju krakowskiego z prośbą, by nakazała konduktorom tramwajowym grzeczniej obchodzić się z publicznością.

Następnie, aby **Dyrekcya tramwaju zmieniła rozkład jazdy wozów** w rynku głównym w ten sposób, by jadący na Zwierzyniec ul. Długą, albo ul. Karmelicką nie byli zmuszeni czekać na wozy po kilka minut.

Na przedstawienie Radcy miej p. Iglickiego poleciła Sekcya Magistratowi odnieść się do Dyrekcyi Policyi

z prośbą o zarządzenie, by w rynku głównym **powiększyła** liczbę **stanowisk dorożkarskich** przed godziną 6-tą z rana — gdyż od pewnego czasu o tej porze dorożki dostać nie można, co ze względu na odchodzące z rana pociągi z Krakowa stanowi wielką niewygodę a na co publiczność powszechnie się żali.

Wreszcie zatwierdziła Sekcya **ofertę** pp. Miarczyńskiego i Rothirscha na **wykonanie robót ziemnych** i murarskich przy budowie nowego **skrzydła Magistratu** i wezwała Budownictwo miej. o przedstawienie szczegółowych kosztorysów na wewnętrzne wyposażenie budynku.

2. Na posiedzeniu w dniu 13-go października b. r. na sprzedstawienie R m. p. Dębickiego polecila Sekcya Magistratowi: wydać **zakaz jeżdżenia wózkami ręcznymi po szynach tramwajowych** w tych ulicach, na których jest położony asfalt, bowiem jeżdżący tymi wózkami po szynach obłupują asfalt obok szyn, wskutek czego ustawicznie asfalt ten naprawiać trzeba.

Celem umożliwienia dojazdu na **wysypisko** dla śmieci **obok parku Dra Jordana**, wydelegowała Sekcya Komisyę, złożoną z Radców miej pp. Dąbrowskiego, Kosobuckiego, Turskiego, Uderskiego i radcy bud. Kłeczka, aby po zbadaniu sytuacyi zarządziła ostateczne załatwienie sprawy w granicach kwoty 2000 kor. udzielonej jako kredyt na urządzenie dojazdu do tego wysypiska.

Sprawę **palenia śmieci** przekazała Sekcya Magistratowi, celem przestudyowania jej i przedstawienia odpowiednich wniosków.

Również poleciła Sekcya Magistratowi, zarządzić, co należy, aby **artykułów żywności** jak chleba, mięsa i nabiału nie przywożono do miasta we wozach brudnych i zupełnie zaniedbanych.

3. Na posiedzeniu w dniu 20-go października b. r. sekcya przyjęła do wiadomości wyjaśnienie Wydziału III. w sprawie memoryału stowarzyszenia majstrów murarskich i ciesielskich, oraz sprawozdanie z toku czynności zarządzonych na doniesienia o prowadzenie **fuszerek w mieście** i uchwaliła odnieść się do Prezydyum miasta z prośbą o rychłe zwołanie **ankiety** w sprawie **przemysłu budowlanego,** celem omówienia kwestyj do tego przemysłu się odnoszących.

Nadto uchwaliła Sekcya przedstawić Radzie m. do zatwierdzenia ofertę P. Czecza na **dostawę furażu** dla pociągów miejskich na rok przyszły.

4. Na posiedzeniu w dniu 27. października br. zgodziła się Sekcya w myśl wniosku komitetu gazowo-elektrycznego na zaprowadzenie w **rynku głównym silniejszego oświetlenia** gazem zgęszczonym, a to celem wypróbowania nowego systemu oświetlania ulic i placów. Do wyboru miejsc pod ustawienie lamp wydelegowała Radców miej pp. Dębickiego i Dr. Domańskiego.

Również na wniosek Komitetu gazowo-elektrycznego zgodziła się Sekcya na **oświetlenie** 11-tu latarniami gazowemi nowej **drogi na Błoniach** miej. do Parku Dr. Jordana.

Na **dostawę drzewa opałowego** do budynków i szkół miej. zatwierdziła Sekcya ofertę P. Kwiatkowskiego, z tem że dostawa ta trwać ma przez lat trzy.

Właścicielowi real. pod l. **18 Karmelicka** uchwaliła Sekcya **sprzedać skrawek gruntu** miej. o p wierzchni 1·50 □² dla linii regulacyjnej ulicy Karmelickiej.

Nowo otwartą ulicę na gruntach pp. Żeglikowskich, między ulicą Karmelicką a ulicą Sobieskiego uchwaliła Sekcya nazwać ulicą **Kremerowską** i taki wniosek Radzie miasta przedstawić.

5. Na posiedzeniu w dniu 3. listopada b. r. sekcya ekonom. wraz ze Sekcyą skarbową uchwaliły **nabyć realność lk. 31 Dz. VIII.** od Kasy Oszczędności miasta Krakowa i wniosek taki Radzie miasta przedstawić.

Dalej Sekcye oświadczyły się za udzieleniem **kredytu** potrzebnego na założenie nowych **ksiąg gruntowych** dla Gminy miasta Krakowa przez Sąd krajowy w Krakowie, o ile Sekcya III. uzna, że Gmina miasta Krakowa do tego jest zobowiązaną.

6. Na posiedzeiu w dniu 10. listopada b. r. uchwaliła Sekcya:

W myśl wniosku Magistratu i Komisyi dla gruntów pofortyfikacyjnych przedłużyć **termin** do nadsyłania prac konkursowych **na plan Wielkiego Krakowa** po dzień 1. marca 1910.

Przedłużenie terminu przedstawione będzie do ratyfikacyi Radzie miasta.

Nadto udzieliła Sekcya kredytu na zakupno maszyn dla zakładu czyszczenia miasta.

Sekcya skarbowa.

1. Na posiedzenin w dniu 28. września b. r. sekcya przyznała na wniosek Komisyi **jubileuszu Juliusza Słowackiego** zasiłek w kwocie 3000 K. na szkołę realną imienia Słowackiego w Orłowej na Śląsku.

2. Na posiedzeniu w dniu 12. października b. r. uchwaliła Sekcya na prośbę Komitetu obywatelskiego dla obchodu jubileuszu Juliusza Słowackiego przedstawić Radzie miejskiej wniosek o przyczynienie się kwotą 1.000 koron do kosztów połączonych z urządzeniem obchodu w Krakowie.

3. Na posiedzeniu w dniu 28. października b. r. sekcya przyjęła wnioski Prezydyum miasta w sprawie **losowania I-ej pożyczki emisyjnej** gm. m. Krakowa mającego się odbyć w dniu 2. listopada 1909 r. W skład komisyi losowania wejść mają Prezydent m. lub I. ewent II. Wiceprez. m., 2 radców m. i 1 notaryusz, dyrektor Wydz. obrach., 2 urzędników rach.

Dalej przyznała drobny kredyt dodatkowy za zastępstwo jednej z urlopowanych nauczycielek.

Wkońcu przyjęła do wiadomości **sprawozdanie o zamknięciach rachunkowych** różnych funduszów oraz sprawozdanie o szkontrach kasy miejskiej przepowadzonych w dniu 28. czerwca, 27. lipca i 9. października br. i rewizyi Wydziału rachunk. miejsk. w dniu 23. września b. r.

Sekcya szkolna.

1. Na posiedzeniu w dniu 20. września b. r. sekcya przyjęła do wiadomości orzeczenie c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 28. sierpnia 1909 **organizujące** od 1. września br. **szkołę posp. św. Mikołaja** na szkołę 3 klasową Wydziałową połączoną z 4 klasową pospolitą, tudzież orzeczenie c. k. Rady szkolnej krajowej z 3. lipca

br. organizujące 3 klasową szkołę Wydziałową Konarskiego na 5 klasową Wydziałową.

Następnie załatwiła kilka spraw natury administracyjnej.

2. Na posiedzeniu w dniu 5. października br. sekcya uchwaliła przedstawić Radzie miejskiej wnioski w sprawie wniesienia do Sejmu krajowego **petycyi o zmianę ustawy o c. k. Radzie szkolnej** krajowej tudzież wnioski w sprawie podwyższenia ryczałtu na mieszkanie tym dyrektorom i dyrektorkom szkół miejskich, którzy nie mają mieszkania w budynkach szkolnych.

3. Na posiedzeniu w dniu 27. października b. r. uchwaliła Sekcya przedstawić Radzie miasta wnioski w sprawie udzielenia prezenty na posadę nauczyciela w szkole Wydz. cesarza Franciszka Józefa tudzież na posadę nauczyciela w szkole posp św. Barbary.

Sekcya V.

1. Na posiedzeniu w dniu 20. listopada br. sekcya przyjęła 44 osób na podstawie dziesięcioletniego zasiedzenia, 3 osobom odmówiono przyjęcia dla braku wymogów ustawowych, 2 zaś zapewniono przyjęcie pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego.

Sekcya dobroczynna.

1. Na posiedzeniu 30. października b. r. sekcya przyznała **zapomogi z odsetek fundacyi śp. Feliksa Bojanowskiego** w kwocie 3532 kor. 40 hal. 190 ubogim krakowskim w kwotach od 20—30 koron w ten sposób że:

w I. okręgu ubog. przyznano	40 ubog.	700 kor.	
II. „ „ „	40 „	632 „	40 h.
III. „ „ „	34 „	570 „	
IV. „ „ „	19 „	400 „	
V. „ „ „	19 „	400 „	
podmiej. „ „ „	38 „	830 „	
Razem	190 ubog.	3532 kor.	40 h.

Z odsetek tych uchwaliła Sekcya 100 koron ulokować na książeczkę Kasy Oszczędności miasta Krakowa i przelać je do kapitału fundacyjnego celem zapobieżenia zmniejszania się odsetek z powodu malejącej z każdym rokiem stopy procentowej listów zastawnych gal. Banku hipotecznego.

Radcami dobroczynnymi zamianowała Sekcya p. Mieczysława **Szybalskiego** emer. radcę c. k Sądu kraj. wyższ. w Krakowie dla III. okręgu ubogich i p. Kazimierza **Garbaczyńskiego** likwidatora Kasy Oszczędności w Podgórzu dla okręgu podmiejskiego

Na żywność, słomę i pościel w aresztach miejskich przyznała Sekcya na rok 1909 kredyt dodatkowy w kwocie 4661 koron 35 h.

Połączone Sekcye.

1. Na posiedzeniu w dniu 28 września b. r. połączone sekcye skarbowa i szkolna uchwaliły przedstawić Radzie miejskiej wniosek na udzielenie **kredytu** 4000 kor. **dla przyjęcia gości**, którzy przybędą na **jubileusz Muzeum Narodowego.**

2. Na posiedzeniu w dniu 16 października b. r. połączone sekcye ekonomiczna i komisya gruntów pofortecznych zastanawiały się nad sprawą odstąpienia kolei północnej gruntów pod **budowę dworca towarowego.** Następnie załatwiły kilka drobnych spraw tyczących się gruntów pofortyfikacyjnych.

Komisya administracyjna.

Na posiedzeniu w dniu 24 września b. r. komisya rozpatrywała i uchwaliła przedstawiony przez Naczelnika Administracyi akcyzy projekt budżetu akcyzy oraz rzeźni i targowicy na rok 1910, który wykazuje dalszy rozwój obu zakładów i wzmagające się z nich dochody.

Następnie uchwaliła kilka spraw administracyjnych odnoszących się do budowy chłodni i kilka spraw osobistych.

Komisya drogowo-kanałowa.

Na posiedzeniu w dniu 8 listopada b. r. komisya uchwaliła wykonać jeszcze w tym roku **kanał w ulicy Wenecyi** oraz zatwierdziła niweletę ul. Poselskiej między ul. Grodzką a ul. św. Michała.

Komisya gruntów pofortecznych.

1. Na posiedzeniu w dniu 2 listopada b r. komisya uchwaliła przedłużyć **termin konkursu na plan** regulacyjny **Wielkiego Krakowa** do 1 marca 1910

Zatwierdziła w zasadzie projekt kanału łączącego kanalizacyę na gruntach Twa. urzędników pod Salwatorem z kanałem Ekspozytury dróg wodnych pod Norbertankami.

Dalej uchwaliła **nabyć** na rzecz funduszu gruntów pofortecznych **parcelę l. k. 1763** od funduszu wodociągu miejskiego i wykopać dren na gruntach pofortecznych za ulicą Karmelicką.

2. Na posiedzeniu w dniu 8 listopada b. r. komisya zastanawiała się nad stanowiskiem jakie mają zająć delegaci Gminy przy komisyi 12 listopada b. r. w sprawie **zniesienia kolei obwodowej.** Następnie rozpoczęto dyskusyę szczegółową nad planem regulacyjnym zachodniej części W. Krakowa.

Komisya konsensowa.

1 Na posiedzeniu w dniu 21 września b. r. komisya udzieliła swej opinii na kilkanaście podań o wydanie koncesyj na bilardy i drobniejsze przedsiębiorstwa gospodnie, na kilkanaście podań o przeniesienie koncesyi gospodnio-szynkarskich do innych lokali, wreszcie na kilkanaście podań o koncesye dorózkarskie i inne jak na księgarnię, drukarnię oraz zakład techniczno-dentystyczny.

2. Na posiedzeniu w dniu 12 listopada b. r. komisya udzieliła swej opinii co do kilkunastu podań o udzielenie koncesyi gospodnio-szynkarskich, co do kilkunastu podań o przeniesienie istniejących już koncesyj do innych lokali, wreszcie co do wydania kilku koncesyj dorożkarskich, na księgarnie i tym podobne.

Komisya wodociągowa.

Na posiedzeniu w dniu 18 listopada b. r. komisya przyjęła projekt **umowy Wydziału krajowego** w sprawie dostarczania wody wodociągowej **dla zakładu** umysłowo chorych w **Kobierzynie** i uchwaliła przedłożyć go Radzie miasta. Dalej komisya zatwierdziła ofertę p. Kwiatkowskiego i p. Szerera na dostawę węgla kamiennego dla zakładu pomp na Bielanach. Wreszcie zezwoliła na pobór wody wodociągowej w kilku realnościach podmiejskich i przyznała ulgi w opłatach taryfowych zakładom dobroczynnym.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.

L. 12. Kraków, dnia 31. grudnia 1909. Rocznik XXX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ
dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

„Wielki Kraków“.

W dniu 30. listopada b. r. została ogłoszona w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych ustawa o przyłączeniu do Krakowa gmin podmiejskich i obszarów dworskich.

Dzień ogłoszenia powyższej ustawy jest równocześnie dniem wejścia jej w życie. Od dnia tego, który Prezydentowi miasta Krakowa oddaje już decydujący wpływ na tok gospodarstwa gminnego w gminach przyłączonych odróżnić trzeba termin faktycznego oddania Zarządu gmin i obszarów dworskich przyłączonych pod zarząd Rady miasta i Magistratu Krakowa. Termin ten wyznaczy c. k. Namiestnictwo wspólnie z Wydziałem Krajowym, który się skłania do propozycyi Prezydyum miasta Krakowa, aby termin oznaczyć **na dzień 1. kwietnia 1910.**

Od dnia wejścia w życie ustawy o Wielkim Krakowie nie mogą zarządy gmin przyłączonych czynić bez zezwolenia Prezydenta miasta żadnych zmian w stanie posiadania i obciążenia majątku i dobra gminnego, a budżety tych gmin muszą być zatwierdzone przez Prezydenta miasta. Również wszystkie umowy dotyczące używania majątku gminnego wymagają zatwierdzenia Prezydenta miasta.

Ustawa o Wielkim Krakowie.

Zamieszczona w dzienniku ust. i rozp. kraj. **z dnia 30. listopada 1909 Nr. 148.**

Ustawa

z dnia 13. listopada 1909 w przedmiocie przyłączenia kilkunastu gmin i kilku obszarów dworskich do miasta Krakowa, wyłączenia tychże gmin i obszarów dworskich z okręgów Rad powiatowych Krakowskiej i Wielickiej, tudzież w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 6. października 1901, Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 108. nadającej statut dla stoł. król. miasta Krakowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminy i obszary dworskie, w Krakowskim autonomicznym powiecie położone, a mianowicie gminy: Półwsie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Czarna Wieś z Kawiorami, Nowa wieś Narodowa, Łobzów, Krowodrza, Grzegórzki-Piaski, część gminy Prądnik biały, położona po prawym brzegu potoku Sudoł, część gminy Prądnik czerwony, leżąca po prawym brzegu rzeki Białuchy, a z przysiółka Prądnika czerwonego-Olszy część aż po obecny wał fortyfikacyjny, oraz obszary dworskie: Półwsie Zwierzynieckie i Zwierzyniec — a następnie gminy i obszary dworskie, położone w autonomicznym powiecie Wielickim, a mianowicie gminy: Zakrzówek z Kapelanką i Dębniki — oraz obszary dworskie: Zakrzówek, Kapelanka i Dębniki z Rybakami — zostają połączone z miastem Krakowem w jedną gminę miejscową pod wspólną nazwą stołeczne królewskie miasto Kraków.

Art. II.

Wskutek tego połączenia przestają w art. I. wymienione, a w całości do Krakowa wcielone gminy i obszary dworskie istnieć jako samodzielne jednostki administracyjne, tamże zaś wyszczególnione części gmin Prądnik biały i Prądnik czerwony z Olszą zostają odłączone od dotyczących gmin.

Art. III.

Granica rozszerzonego miasta Krakowa od strony samodzielnej części gminy Prądnik biały biegnie środkiem koryta potoku Sudoł, a mianowicie środkiem parceli l. k. 553, aż do jej wschodniego końca, od tego punktu zaś północno-wschodnią granicą parceli l. k. 140/2, a następnie północną granicą parceli l. k. 513 i 532 aż do północnego końca wschodniej granicy odłączonej części gminy Prądnik biały, a od strony samodzielnej części gminy Prądnik czerwony biegnie nowa granica środkiem rzeki Białuchy, stanowiącej parcelę l. k. 1100.

Od strony obszaru dworskiego Olsza odcina granicę rozszerzonego miasta Krakowa wschodnia strona parceli l. k. 66/3 i południowa strona parceli l. k. 79, leżąca między parcelą l. k. 80/1, a wschodnią stroną parceli l. k. 66/3.

Art. IV.

Równocześnie z przyłączeniem do Krakowa zostają wymienione w art. I. gminy i części gmin oraz obszary dworskie wyłączone z odnośnych okręgów Rad powiatowych Krakowskiej i Wielickiej.

Art. V.

Gmina miasta Krakowa przejmuje prawa i obowiązki gmin w całości przyłączonych z wyjątkiem praw i obowiązków, wypływających z takich umów, które potrzebują do ważności swej zatwiedzenia przez władze przełożone, a które zatwierdzenia tego do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy jeszcze nie uzyskały.

Co do stosunków gminy miasta Krakowa z gminami, z których tylko części odłączono, celem ich przyłączenia do Krakowa, obowiązują umowy, zawarte między temiż gminami, a gminą miasta Krakowa.

Art. VI.

Gmina miasta Krakowa obowiązaną jest ściśle dopełnić zobowiązań przyjętych mocą zawartych z wymienionemi w artykule I. gminami i obszarami dworskimi umów, zatwierdzonych uchwałą Rady miasta z dnia 19. września 1907.

Nad ścisłem dopełnieniem powyższych zobowiązań czuwać będzie Wydział krajowy, któremu w tym celu służy prawo zarządzić stosowne środki zaradcze.

Gdyby Rada miejska nie wstawiła we właściwym czasie w swój budżet kwoty, potrzebnej na pokrycie wydatków, połączonych z wypełnieniem takiego zobowiązania, będzie miał Wydział krajowy prawo kwotę tę wstawić do budżetu miejskiego.

Art. VII.

W celu złagodzenia, względnie usunięcia utrudnień w administracyi powiatowej, powstających z powodu wyłączenia z okręgu Rady powiatowej Krakowskiej i Wielickiej gmin i obszarów dworskich w art. I. wymienionych, oraz w celu uregulowania stosunków, wynikłych z odpowiedzialności za zobowiązania Wielickiej Kasy oszczędności gmin i obszarów dworskich, w Wielickim powiecie autonomicznym położonych, a również w art. I. wymienionych, obowiązaną jest gmina miasta Krakowa uiścić:

a) Reprezentacyi powiatowej w Krakowie w pierwszych trzydziestu latach po przejściu wymienionych w art. I. tej ustawy gmin i obszarów dworskich, względnie części gmin, pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa (art. XIV.) corocznie w ratach kwartalnych z dołu na podstawie wyniku podatkowego za rok ubiegły taką kwotę, która się równa różnicy pomiędzy 49 razy wziętą wydatnością jednego halerza w gminach przy powiecie Krakowskim pozostających a kwotą 116.000 K.;

b) Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce w pierwszych dwudziestu latach po przejściu wymienionych w art. I. tej ustawy gmin i obszarów dworskich pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa (art. XIV.) corocznie sumę 3.662 K, a prócz tego do końca roku 1912 corocznie sumę 3.866 K, wreszcie w pierwszym roku po przejściu rzeczonych gmin i obszarów dworskich pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu król. stoł. miasta Krakowa jednorazowo sumę 47.650 K.

Na wypadek sporu między gminą miasta Krakowa a powiatem Krakowskim co do oznaczenia podstaw i wysokości odszkodowania, n. p. wskutek zmiany systemu podatkowego, rozstrzygnie rzecz Wydział krajowy.

Art. VIII.

Z dniem wcielenia do stoł. król. miasta Krakowa wymienionych w art I. gmin i obszarów dworskich, oraz części gmin (art. XIV.) przechodzi na gminę miasta Krakowa obowiązek utrzymywania, znajdujących się na wcielonym do miasta Krakowa obszarze, dróg gminnych i powiatowych, jako dróg gminnych

Z dniem powyższym przechodzi na gminę miasta Krakowa prawo poboru myta, przysługujące dotąd Radzie powiatowej w Wieliczce na mocy ustawy z dnia 10. września 1892, Dz. u. kr. Nr. 71.

Art. IX.

Prawo propinacyjne na terytoryach gmin i obszarów dworskich do miasta Krakowa przyłączonych, pozostaje niezmienione do końca roku 1910.

Po roku 1910 terytorya te podlegać będą przepisom, obowiązującym dla miasta Krakowa (art I. ustawy krajowej z dnia 20. grudnia 1905, Dz. u. kr. Nr. 11, ex 1906).

Art. X.

Ustawy krajowe, obowiązujące w mieście Krakowie, mają obowiązywać także i w powstałem przez przyłączenie sąsiednich gmin i obszarów dworskich powiększonem terytoryum miasta Krakowa, o ile tą ustawą dla tego terytoryum osobne przepisy nie zostały wydane

W sprawie przepisów budowlanych dla terytoryów przyłączonych do miasta Krakowa gmin i obszarów dworskich wydane zostaną w drodze ustawy krajowej osobne postanowienia z uwzględnieniem zawartych umów (art. VI.) i stosunków miejscowych.

Do czasu ustawodawczego uregulowania powyższych stosunków obowiązywać będzie w przyłączonych terytoryach ustawa budownicza dla miasta Krakowa z dnia 18. lipca 1883, Dz. u. kr. Nr. 63, zmieniona częściowo ustawą z dnia 28. marca 1905, Dz. u. kr. Nr. 57 z następującymi wyjątkami:

1. Istniejące dotąd na całym obszarze, do miasta Krakowa niniejszą ustawą przyłączonym nieogniotrwałe pokrycia dachów, winny być w ciągu lat 15, licząc od dnia wejścia w życie tej ustawy, zamienione na ogniotrwałe.

2. Na przyłączonym do miasta Krakowa obszarze gminy Zwierzyniec wolno będzie przez lat 20 od dnia wejścia w życie tej ustawy stawiać domy parterowe. Również na folwarku zwierzynieckim na terytoryum przyłączonego do Krakowa obszaru dworskiego Zwierzyniec, stawiać będzie wolno parterowe domy, jednak tylko dla służby folwarcznej i klasztornej.

3. Rada miasta Krakowa jest upoważnioną do wydania z uwzględnieniem zawartych umów (art. VI.) i miejscowych stosunków, przejściowych przepisów co do urządzenia, względnie przerobienia dołów kloacznych i gnojowisk, oraz co do przebudowy istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych.

Art. XI.

Postanowienia § 18, § 29, § 30, § 31, § 32, § 33, ustęp 1. i 2., § 36 ustęp 2, 9 i 10, § 41, § 45, § 53 ustęp 1. i 5. ustawy z dnia 6. października 1901 Dz u. kr. Nr. 108, obejmującej statut gminny stoł. król

miasta Krakowa, znosi się w ich dotychczasowem brzmieniu, a natomiast opiewać mają jak następuje:

§ 18.

Rada miejska składa się z 83 członków (radców miejskich).

Z powyższej ilości członków Rady miejskiej wybierają wyborcy zamieszkali na terytoryum Krakowa, jakie istniało przed obecnie dokonanem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, 72 radców, a wyborcy zamieszkali na terytoryach, przyłączonych obecnie do Krakowa gmin i obszarów dworskich, 11 radców. W szczególności zaś wybierają wyborcy zamieszkali na terytoryum dotychczasowej gminy: Zakrzówek z Kapelanką 1 radcę, Dębniki 1 radcę, Półwsie Zwierzynieckie 1 radcę, Zwierzyniec 1 radcę, Czarna Wieś z Kawiorami 1 radcę, Nowa wieś Narodowa 1 radcę, Łobzów 1 radcę, Krowodrza 2 radców, część Prądnika białego oraz część Prądnika czerwonego i Olszy 1 radcę, Grzegórzki-Piaski 1 radcę.

Wyborcy zamieszkali na przyłączonych do Krakowa obszarach dworskich będą wykonywali czynne prawo wyborcze razem z wyborcami tej gminy, z którą obszar dworski wspólną nosi nazwę.

Członków rady miejskiej wybierają członkowie gminy, prawo głosowania mający. Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym a drugim wyborem przez śmierć lub rezygnacyę, lub utratę urzędów się zmiejszyła, wtedy rada miejska do pełnienia obowiązków radców przyzwie tych, którzy przy odnośnym wyborze po wybranych w kole oddziale lub okręgu wyborczym, do którego ubyły radca należał, największą liczbę głosów otrzymali. Radcy, przez Radę miejską przybrani, tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą (§ 45).

§ 29.

Celem dopełnienia wyborów będą wyborcy, zamieszkali na terytoryum miasta Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, podzieleni na trzy koła wyborcze:

W pierwszem mieścić się będą wyborcy, wymienieni w § 19 pod literami: *a), b), c), d), e), f), g), h), i), k), l), m)*;

w drugiem właściciele lub dożywotnicy nieruchomości, o których mówi § 19 pod literą *n)*;

w trzeciem wyborcy wymienieni w § 19 pod literami *o)* i *p)*.

Wyborcy, zamieszkali na terytoryach przyłączonych do Krakowa gmin i obszarów dworskich, będą wykonywali w wyznaczonych dla nich okręgach czynne prawo wyborcze razem, bez podziału na koła wyborcze.

§ 30.

Dla wyborców, zamieszkałych w granicach Krakowa, jakie istniały przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, ustanawia się następujące oddziały dla wyborców koła drugiego i trzeciego:

Koło drugie podzielone będzie na dwa oddziały, według wysokości podatku. W tym celu należy ułożyć spis wyborców, w porządku wysokości wymierzonego im na rok ostatni podatku domowo-czynszowego, gruntowego i 5% podatku od budynków uwolnionych od podatku domowo-czynszowego, poczynając od najwyżej, a kończąc na najniżej opodatkowanych.

Suma podatku tak uporządkowanego, podzielona będzie na dwie połowy; wyborcy w pierwszej połowie ogólnej sumy podatkowej umieszczeni, stanowić będą pierwszy oddział, zaś należący do drugiej połowy, drugi oddział drugiego koła.

Koło trzecie podzielone będzie na trzy oddziały.

Oddział pierwszy obejmować będzie wyborców, wymienionych w § 19 pod lit. *p)*, tudzież z wyborców wymienionych w § 19 pod lit. *o)*, te osoby, które przy ostatnim rozkładzie podatku zarobkowego powszechnego zaliczone zostały do I. i II. klasy opodatkowanych.

Oddział drugi obejmować będzie z wyborców, wymienionych w § 19 pod lit. *o)*, te osoby, które są rękodzielnikami, posiadającymi kartę przemysłową, na samoistnie prowadzony przemysł rękodzielniczy, o ile nie należą do oddziału, pierwszego, trzeciego koła.

Oddział trzeci obejmować będzie resztę wyborców, wymienionych w § 19, pod lit. *o)*, nie zaliczonych ani do pierwszego, ani do drugiego oddziału tego koła.

Wyborcy, zamieszkali na terytoryum dotychczasowej gminy Krowodrza, wybierać będą swoich członków Rady miejskiej w 2 terytoryalnych okręgach, a mianowicie wyborcy, zamieszkali na części dotychczasowej gminy Krowodrzy, graniczącej z dzielnicami Kleparz i Piasek aż po obecną linię akcyzową, wybierać będą wraz z wyborcami Krowodrzy murowanej 1 radcę a wyborcy, zamieszkali w Krowodrzy poza obecną linią akcyzową, wybierać będą drugiego radcę.

Wyborcy wszystkich innych przyłączonych do Krakowa gmin sąsiednich, o ile im według § 18 niniejszego statutu służy prawo wyboru własnego reprezentanta do Rady miejskiej, wybierać ich będą w okręgach, odpowiadających granicom, jakie gminy te posiadały w czasie przyłączenia ich do miasta Krakowa, powiększonym o terytoryum obszaru dworskiego, posiadającego z gminą wspólną nazwę.

§ 31.

Liczba wybrać się mających radców miejskich z terytoryum Krakowa, jakie istniało przed przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, będzie podzielona pomiędzy trzy koła wyborcze w ten sposób, że na każde koło przypada 24 radców.

W kole drugiem każdy oddział wybiera połowę radców, na toż koło do wyboru przypadających.

W kole trzeciem wybiera pierwszy oddział 10 radców, drugi oddział 4 radców, trzeci oddział 10 radców.

Liczbę radców wybierać się mających z terytoryów przyłączonych do Krakowa gmin i obszarów dworskich, tudzież okręgi, z których radcy ci mają być wybrani, podaje § 18 i 30 tego statutu.

§ 32.

Spisy wyborców, zamieszkałych na tem terytoryum miasta Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich sporządzone będą według wyżej wymienionych kół wyborczych i to w kole pierwszem w porządku alfabetycznym

w kole drugiem i trzeciem zaś w porządku wysokości podatku.

Dla każdego oddziału wyborczego koła trzeciego ułożony będzie odrębny spis wyborców. Spisy obejmować będą imiona i nazwiska wyborców (§ 30), tytuł, na którym się ich prawo głosowania opiera a w szczególności w kole drugiem, wymienienie realności, numeru, ulicy i dzielnicy miasta, zaś w kole trzeciem wymienienie rodzaju zatrudnienia lub przedsiębiorstwa zarobkowego; w kole drugiem i trzeciem ma być uwidoczniona obok każdego wyborcy cyfra podatkowa

Dla każdego okręgu wyborczego na terytoryum Krakowa, powstałego przez przyłączenie sąsiednich gmin i obszarów dworskich, sporządzony będzie osobny spis wyborców. W spisie tym umieszczeni będą wyborcy uprawnieni do głosowania według postanowień tego statutu w porządku alfabetycznym, z uwidocznieniem obok każdego z nich tytułu (§ 30), na którym się ich prawo głosowania opiera.

§ 33.

Ustęp 1. Każdy wyborca ma tylko jeden głos i to w tem kole lub w tym okręgu wyborczym, w którego spisie zamieszczony będzie.

Ustęp 2. Zasadą do zamieszczenia w kołach wyborczych jest główne zatrudnienie wyborcy.

§ 36.

Ustęp 2. Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ilu członków Rady miejskiej odnośne koło, oddział lub okręg wybiera.

Ustęp 9. Wybrany w dwóch lub więcej oddziałach albo okręgach wyborczych powinien oświadczyć w dniach trzech, w którym oddziale albo okręgu wyborczym wybór przyjmuje, a gdyby żadnego nie dał oświadczenia, uważanym będzie za przyjmującego wybór w tym oddziale lub okręgu wyborczym, w którym najpierw wybrany został, a gdyby wybory w tych oddziałach lub okręgach wyborczych odbyły się równocześnie, w tym oddziale lub okręgu wyborczym, który los wyciągnięty przez prezydenta miasta na pełnem posiedzeniu Rady miejskiej oznaczy.

Ustęp 10. W takim razie w innych oddziałach lub okręgach wyborczych za wybranych uważać należy tych, którzy po ostatnim wybranym najwięcej otrzymali głosów. W razie równości głosów zastosować należy analogiczne postanowienie ustępu 7 tegoż paragrafu.

§ 41.

Dla uzupełnienia miejsc, opróżnionych wskutek nieważności lub nieprzyjęcia wyboru, poleci Rada miejska prezydentowi rozpisać bezwłocznie na podstawie tych samych spisów nowy wybór w tem kole, oddziale albo okręgu wyborczym, w którym wybór był unieważniony albo nieprzyjęty.

§ 45.

Radcy miejscy z terytorym miasta Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, wybierani są na lat sześć. Co trzy lata połowa radców, z każdego koła i oddziału wyborczego wybranych ustępuje, a na ich miejsce wstępują do Rady nowowybrani z właściwych kół wyborczych, wybory przeto do Rady miejskiej odbywają się co trzy lata.

Ustępujący radcy miejscy pozostają na urzędzie aż do prawomocnego przeprowadzenia nowych wyborów. Po upływie 3 lat od pierwszego wyboru ustępuje wskazana losem połowa członków Rady. Losowanie radców, ustępujących z końcem pierwszego trzechlecia, winno nastąpić w takim czasie, aby nowe wybory na sześć tygodni przed ukończeniem kadencyi nastąpić mogły. Losowania dokonywa prezydent miasta lub jeden z wiceprezydentów wobec zgromadzonej Rady.

Do mandatów, opróżnić się mających z końcem pierwszego trzechlecia przez losowanie, tak samo do opróżnić się mających z końcem sześciolecia mandatów tych radców, którzy przez sześć lat swój urząd sprawowali, wliczyć należy mandaty tych radców, którzy w ciągu ostatniego trzechlecia ubyli z Rady przez śmierć, rezygnacyę, lub z innych przyczyn, statutem przewidzianych i w ten sposób co trzy lata dokonać wyboru na wszystkie opróżnione mandaty.

Członkowie Rady miasta z okręgów utworzonych na przyłączonem do Krakowa terytoryum sąsiednich gmin i obszarów dworskich wybierani są również na lat sześć. Przewidziane w tym paragrafie losowanie połowy członków Rady po upływie 3 lat od pierwszego wyboru nie ma zastosowania do członków Rady miasta, wybranych z okręgów, utworzonych na przyłączonem do Krakowa terytoryum sąsiednich gmin i obszarów dworskich

§ 53.

Ustęp 1. W razie rozwiązania Rady miejskiej przez polityczną władzę krajową mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory 83 członków Rady.

Ustęp 5. Z radców, po rozwiązaniu Rady wybranych z terytoryum Krakowa, jakie istniało przed przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, ustąpi po upływie pierwszego trzechlecia z każdego koła i oddziału połowa, którą los oznaczy. Losowania dokona prezydent na posiedzeniu Rady.

Losowanie powyższe nie dotyczy członków Rady miasta wybranych z okręgów położonych na terytoryach przyłączonych do Krakowa sąsiednich gmin i obszarów dworskich.

Art. XII.

Czas trwania mandatu członków Rady miasta, wybranych z terytorym Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, nie doznaje zmiany przez obecne rozszerzenie granic miasta Krakowa.

Art. XIII.

Wybór członków Rady miasta Krakowa z okręgów, utworzonych z powodu przyłączenia do miasta Krakowa gmin i obszarów dworskich, nastąpi po myśli przepisów tego statutu zaraz po faktycznem przejęciu tych gmin i obszarów dworskich pod zarząd gminy miasta Krakowa.

Wybrani z powyższych okręgów nowi członkowie Rady miasta pełnić będą swe funkcye aż do najbliższych wyborów do Rady miasta, poczem nastąpią tak na terytoryum miasta Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, jakoteż i na terytoryum Krakowa, powstałem przez przyłączenie tychże gmin i obszarów dworskich, nowe wybory po myśli przepisów zawartych w art. XI. tejże ustawy i w odnośnych paragrafach obowiązującego w Krakowie statutu miejskiego.

Art. XIV.

Termin w którym wymienione w art. I. tejże ustawy gminy i obszary dworskie, względnie części gmin, przejdą pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król miasta Krakowa, wyznaczy c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Z dniem tym przestaną na przyłączonych do miasta Krakowa terytoryach obowiązywać ustawy krajowe, którym one jako gminy wiejskie względnie obszary dworskie i składowe części autonomicznych powiatów podlegały, a natomiast zaczną obowiązywać ustawy krajowe (art. X.), którym podlega miasto Kraków.

Z dniem powyższym zostaną rozwiązane Rady gminne w gminach, przyłączonych w całości do miasta Krakowa.

Do terminu w niniejszym artykule oznaczonego pozostanie w terytoryach do miasta Krakowa przyłączonych nadal w mocy urzędowa działalność c. k. Władz państwowych administracyjnych.

Art. XV.

Od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, zarządy gmin w całości przyłączonych nie mogą bez zgody prezydenta miasta Krakowa zaciągać nowych zobowiązań ani też zawierać umów, względnie przedsiębrać czynności, któreby pociągały za sobą zmiany w stanie posiadania, obciążenia lub używania majątku i dobra gminnego, oraz nie mogą czynić wydatków budżetem gminnym nieprzewidzianych. Budżety uchwalone w powyższym czasie przejściowym na rok następny przez Rady powyższych gmin, muszą być zatwierdzone przez prezydenta miasta Krakowa.

Przeciw odmowie prezydenta miasta Krakowa przysługuje jednak Reprezentantom gminnym prawo wniesienia zażalenia do Wydziału krajowego, który rozstrzyga ostatecznie.

C. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy zarządzą, aby działalność urzędów państwowych i autonomicznych o ile ona dotyczy przyłączonych gmin i obszarów dworskich jak najspieszniej przekazaną została gminie m. Krakowa w zakresie, statutem tejże gminy określonym.

C. k. Namiestnictwo zarządzi również, aby w miejsce c. k. Władz państwowych, właściwych dotychczas dla gmin i obszarów dworskich, do miasta Krakowa przyłączonych, czynności odnośne objęły c. k. Władze państwowe właściwe dla miasta Krakowa.

Wydział krajowy wyda odpowiednie zarządzenia, aby majątek i dobro gminne przez gminy w całości do miasta Krakowa przyłączone temuż miastu inwentarycznie oddane zostały.

Art. XVI.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. XVII.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wiedeń dnia 13. listopada 1909.

Franciszek Józef w. r.

Haerdtl w. r.

OBWIESZCZENIE

zamieszczone w Dz. ust. i rozp. kraj z dnia 31. grudnia 1909 r. Nr. 164.

Prezydyum c. k Namiestnictwa we Lwowie reskryptem z dnia 18. grudnia 1909 L. 20653/pr., w porozumieniu z Wydziałem krajowym na zasadzie Art. XIV. **ustawy z 13. listopada 1909 Dz. u. kr. Nr. 148** wyznacza termin, od którego wymienione w Art. I. tej ustawy gminy i obszary dworskie względnie części gmin przejdą pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa.

Na zasadzie Art. XIV. ustawy z 13. listopada 1909 Dz. u kr. Nr. 148 wyznacza c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym **dzień 1. kwietnia 1910 jako termin, od którego** wymienione w Art. I. tej ustawy **gminy i obszary dworskie** względnie części gmin **przejdą pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa.**

C. k. Namiestnik:
Bobrzyński w. r.

L. M. 117104/09/prez.

Kraków dnia 12. stycznia 1910.

Okólnik.

„Prezydyum c. k. Namiestnictwa.

L. 20653/pr.

Lwów, dnia 18. grudnia 1909.

Panu Prezydentowi król. stoł miasta Krakowa

do wiadomości z oznajmieniem, że równocześnie zarządzam ogłoszenie powyższego obwieszczenia w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych oraz w części urzędowej „Gazety Lwowskiej“.

Wskutek powyższego obwieszczenia ustanie z dniem 1. kwietnia 1910 urzędowa działalność c. k. Władz państwowych właściwych dotychczas dla gmin i obszarów

dworskich przyłączonych do miasta Krakowa a natomiast odnośne czynności objąć mają Władze właściwe dla miasta Krakowa.

C. k. Namiestnik:
Bobrzyński w. r.".

Udzielam do wiadomości

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 106398/09

I.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat przypomina przepisy §§ 9 do 12, tudzież §§ 14, 19, 23, 24 regulaminu o utrzymaniu czystości i porządku z dnia 24. sierpnia 1884 r. (Dz. rozp dla stoł. król. m. Krakowa L 8 z r. 1884) względem **uprzątania śniegu, lodu i błota z chodników i ulic miasta** i postanawia co następuje:

Właściciele domów obowiązani są kazać usuwać niezwłocznie zlodowaciały śnieg z dachów, zwieszający się i grożący spadnięciem, aby przeszkodzić spadaniu tegoż na chodniki i ulicę oraz na przechodzącą nimi publiczność.

Podczas strącania takiego śniegu należy przed domem na chodniku postawić koziołki drewniane, zamykające chodnik, aby publiczność w czasie wykonywania tej czynności tym chodnikiem nie przechodziła

Właściciele domów obowiązani są w porze zimowej kazać chodniki a — tam, gdzie niema chodników, ulice wzdłuż ich posiadłości na szerokość dwu metrów z lodu, śniegu i błota oczyścić.

Uprzątanie to należy uskutecznić wczas rano, a w razie ciągłego opadania śniegu — i kilka razy na dzień, lub w czasie, który organa miejskiego zakładu czyszczenia miasta oznaczą.

Śnieg, lód oraz błoto zmiecione z chodników, należy ułożyć na połowie szerokości ścieku, od strony ulicy, nie zaś na środku ulicy, aby nie tamować ruchu wozów na ulicach przez wygórowanie środka i przez ścieśnienie ulic.

W ulicach zaś, przez które przechodzi tor kolei elektrycznej, należy śnieg, lód lub błoto składać w połowie ścieku po stronie ulicy, gdzie niema toru kolei elektrycznej.

Jeśli chodniki obmarzają i stają się ślizkie, jako też w razie gołoledzi obowiązani są właściele domów ślizkie miejsca wzdłuż swych realności kazać posypywać piaskiem

Jeżdżenie i przewożenie ciężarów na wózkach po chodnikach ulicznych jest surowo wzbronione

Nad ścisłem przestrzeganiem i wykonaniem powyższych postanowień czuwać będą organa miejskiego zakładu czyszczenia miasta i c. k. Policya.

Przekraczających powyższe przepisy karać będzie Magistrat grzywną od 2 Kor. do 200 Kor. a względnie karą aresztu od godzin 6 do dni 14.

Zarazem przypomina Magistrat zarządzenia, wydane obwieszczeniem z dnia 24. grudnia 1903 r. L. 109941/B. względem czyszczenia chodników betonowych ze śniegu i lodu w zimie; mianowicie:

1. W miesiącach zimowych należy chodniki, wykonane z płyt betonowych, zamiatać natychmiast po każdem spadnięciu śniegu i niedopuścić do zlodowacenia tegoż.

2. Po uprzątnięciu z nich śniegu, należy chodniki natychmiast czystym piaskiem równo posypać.

3. Gdyby mimo starannego uprzątnięcia śniegu w dzień, utworzyła się przez noc zlodowaciała warstwa śniegu, należy ją zaraz rano, najpóźniej do godziny 7 z chodników, drewnianemi szerokiemi a tępo okntemi skrobaczkami ostrożnie usunąć Używania do tego celu drągów żelaznych jako też siekier, rydli i t p. narzędzi zabrania się najsurowiej, gdyż przez silne uderzenie z góry płyty uledz mogą zepsuciu i pęknięciu.

4 W razie nagłej odwilży, należy topniejący śnieg, błoto i piasek natychmiast z chodników usunąć przez troskliwe zamiecenie, aby nie dopuścić do utworzenia się grudy, gdy po odwilży nastąpi przymrozek

Za każde przekroczenie powyższych zarządzeń, jak również za wszelkie szkody przez złe czyszczenie w chodnikach zrządzone, odpowiedzialni są właściciele domów, przed którymi wykonano chodnik z płyt betonowych, na podstawie przepisów karnych, objętych rozdziałem VIII. obowiązującego regulaminu utrzymania czystości i porządku dla stoł. król. miasta Krakowa z dnia 24. sierpnia 1884 r. L. 5875.

Wreszcie Magistrat zawiadamia, że w Urzędzie Budownictwa miejskiego oglądać można wzór skrobaczki do uprzątania śniegu z chodników betonowych, ewentualnie otrzymać wskazówki, jak oczyszczanie chodników uskuteczniane być winno i jakiemi narzędziami.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 27. listopada 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 94939/09.

III. a.

PRZEDMIOTY ZNALEZIONE.

W sierpniu 1909 r. znaleziono w Krakowie następujące przedmioty.

A) Złożone w tut. Kasie miejskiej:

Art 341. Żydowski „tałes" w woreczku sukiennym.
„ 409/788. Portfel czarny, w nim karta legit., przemysłowa Dyakowskiego, los węgierski, 4 hal., 4 stemple po 10 h.
„ 411. Zegarek niklowy z dewizką niklową.
„ 479. Kawałek czarnej jedwabnej materyi.
„ 480/912. Portmonetka, 10 hal., 2 kwity.
„ 481. 9 kluczy.
„ 482. Czarna jedwabna tasiemka.
„ 483 2 kartki zastawnicze tut. m. K. Oszcz. na korale.
„ 484. Parasol z drewnianą rączką.
„ 485 Szal jedwabny
„ 486. Niebieska materya damska.
„ 487. Pugilares stary z przepustką Julii Kaczmarczyk.

Art. 488. Zegarek srebrny damski.
„ 489. Zegarek damski stalowy.
„ 490. Kartka zastawnicza Nr. 18997 lwowskiego Zakładu. Bojenka.
„ 491. Parasol czarny.
„ 492. Klucz wertheimowski Nr. 2516.
„ 493. Cwikier w żółtej oprawie.
„ 494. 3 książki, zbiorek modlitw, une Amaureusse i The Goetical Warks Waltera Skotta.
„ 496/914. Czarny pugilares — 2 hal.
„ 497/915. Chusteczka z 158 Kor.
„ 498. Żakiet czarny.
„ 499. Złota ślubna obrączka H. D.
„ 916. 1 Korona.
„ 500. Karta legit. związku urzęd. K Mączyńskiego.
„ 501. Cennik fabryki szczotek i pendzli w Zwierzyńcu, książeczka zamówień.
„ 502/919. Książeczka wkładkowa tut. Kasy Oszcz. na 2 K. 60 h. Amalii Goldzweig.
„ 503/917 Torebka damska, 4 K. 14 h., 1 rubel, 10 kop. lusterko.
„ 504. Klucz.
„ 505. Książeczka kasy chorych Franciszka Hołuja.
„ 506 Legitymacya związku pomocn. handlowych, Leona Schönberga, karta kolej.
„ 507/918. Pulares z 3 Kor. 89 hal. recepis kolej.

B) **Przedmioty pozostawione u znalazców.**

1. Zegarek damski złoty dwukopertowy remont.
2. Pies duży biały.
3. Pies biały rasy foxterier.
4. Pies duży czarny.
5. Pudel czarny.

Magistrat wzywa właścicieli powyższych przedmiotów, aby o ile mogą dowieść swych praw własności, zechcieli zgłosić się podając liczbę artykułu niniejszego ogłoszenia po odbiór rzeczy do biura Wydziału III. *a.* (przemysłowego) Magistratu (plac W. W. Świętych l. 6. dom Larysza parter na lewo) w godzinach między 11. przed południem, a 1. po południu; w przeciwnym razie przedmioty te po upływie jednego roku od daty niniejszego obwieszczenia wydane będą znalazcom do używania, po upływie zaś 3 lat przejdą na wyłączną własność znalazców lub też sprzedane będą, względnie przekazane na fundusz ubogich miejscowych.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 27. listopada 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 94369/09.
B. a.

OGŁOSZENIE.

Rada miasta na posiedzeniu w dniu 4. listopada 1909 powzięła uchwałę mocą której zostaje zmienioną nazwa ulic jak następuje: „**Ubogich**“ na „**Warschauera**“, „**Trzeciego Maja**“ na „**św. Łazarza**“, „**Poniatowskiego**“ na **Kołłątaja**“.

Równocześnie uchwaliła Rada miasta na temże posiedzeniu nazwać ulicę nowo otwartą na gruntach Szpitala św. Łazarza, między ulicami Kopernika i Grzegórzecka ulicą „**Śniadeckich**“ i ulicę nowo otwartą na gruntach Żeglikowskich ulicą „**Kremerowską**“.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 29. listopada 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 103147/09
Fiz.

ROZPORZĄDZENIE.

Do wszystkich Dyrekcyi szkół średnich, pospolitych tudzież szkół wydziałowych w Krakowie.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa, jako władza polityczna I. istancyi na podstawie §. 2. ustawy z 30. kwietnia 1870 Nr. 68 Dz u. p, zarządza co następuje:

Jeśli w jakiej klasie zachoruje **uczeń na szkarlatynę,** lub jeśli do tej klasy uczęszczał uczeń z mieszkania, gdzie wybuchła szkarlatyna, to należy uczniów tej klasy natychmiast rozpuścić do domu Miejski zakład dezynfekcyjny przeprowadzi **dezynfekcyę,** a uczniowie tej klasy będą mogli zgromadzić się w szkole, dopiero po 9 dniach, licząc od dnia ich rozpuszczenia względnie w terminie, który **wyznaczy M. Urząd Zdrowia.** Przed zgromadzeniem się uczniów ponownie na naukę należy zwrócić uwagę na to, czy którykolwiek z nich nie zdradza jakich objawów chorobowych, n. p. czy nie ma łszczenia się skóry na rękach, bolu gardła, czy nie jest zbyt blady t. j. takich objawów, które rozpoznać może każdy nauczyciel. W razie zauważenia jakichkolwiek objawów chorobowych należy tego ucznia odesłać do domu, nie wpuszczając go poprzednio do klasy i zawiadomić jednocześnie o tem M. Urząd Zdrowia.

Termin ten 9-dniowej przerwy w nauce jest dlatego konieczny, bo inkubacya t. j. wylęganie się szkarlatyny trwa w zwykłych warunkach do 9 dni, jeśli zatem którykolwiek z uczniów zaraził się już od chorego kolegi, lub też za pośrednictwem kolegi, w którego domu panuje szkarlatyna, to według wszelkiego prawdopodobieństwa rozchoruje się on w tym terminie 9-cio dniowym podczas pobytu w domu i nie stanie się źródłem dalszego zakażenia klasy względnie całej szkoły. Zarządzenie powyższe wydaje Magistrat wobec obawy wzmożenia szkarlatyny tembardziej, że ilość przypadków szkarlatyny w ostatnim tygodniu wzrosła, a wydarzyły się nawet przypadki w gimnazyach i liceach. Należy więc zrobić wszystko, co wskazuje nauka i doświadczenie, aby zmniejszyć niebezpieczeństwo podobnie groźnego szerzenia się zarazy, jak we Lwowie. Równocześnie Magistrat zawiadamia o tem zarządzeniu c. k. Radę szkolną krajową we Lwowie.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 2. grudnia 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

Mianowania urzędników i służby.

P. **Franciszek Wadowski**, dotychczasowy kancelista Magistratu w XI. klasie rangi, zamianowany został dekretem Prezydyum Magistratu z dnia 22 listopada 1909 do L. 705/09 na zasadzie §§. 56 i 89 statutu dla miasta Krakowa **oficyałem Magistratu** w X. klasie rangi z roczną płacą 2200 kor. (LM. 107291/09/prez.).

P. **Pinkus Menasche**, zamianowany został dekretem z 16. grudnia 1909 r. L. 93002 stałym **zastępcą prowadzącego metryki izraelickie** w Krakowie Dnia 23. grudnia roku bieżącego złożył przysięgę służbową nowym w charakterze. (LM. 116237/09/IV.).

Antoniemu Janowskiemu, pachołkowi Magistratu reskryptem z dnia 30/XI. 909 L. 102235/prez. przyznano **trzecie pięciolecie** w kwocie 50 koron rocznie od dnia 12 listopada 1909. (LM. 102235/07/prez.).

Uwolnienia ze służby.

P. **Władysław Kozak**, prowizoryczny asystent techniczny miejskiego biura wodociągowego reskryptem z dnia 22. grudnia 1909 L. 131/09. B. W. zwolniony został na własną prośbę od pełnienia obowiązków służbowych z dniem 31. grudnia 1909.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie nadzwyczajne (34. w kad. XV.) **z dnia 30. listopada 1909.**

Przewodniczący: Dr. Juliusz Leo, prezydent miasta
I. Wiceprezydent: Dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent: Józef Sare.
Sekretarz rady: Dr. Rudolf Sikorski.
Radców miejskich obecnych **50.**

Radcy miejscy: Daszyński, Dattner, Epstein, Dr. Fierich, dr. Gertler, dr. Gross, dr. Gunkiewicz, dr. Jaworski, Jawornicki, Kosobucki, ks. Krupiński, Maciołowski, Mendelsburg, dr. Julian Nowak, dr. Petelenz, Porębski, Sędzimir, dr. Staniszewski, Sulikowski, Szatkowski Wachtel. **(22)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie $5\frac{1}{2}$. wieczór.

Przed porządkiem dziennym.

Memoryał uczniów Akademii sztuk pięknych.

Otwierając posiedzenie zawiadomił Prezydent Radę że posiedzenie musiało być wcześniej zwołane gdyż we czwartek będzie musiał być obecny na posiedzeniu rady kolejowej w Wiedniu na którem jego obecność, ze względu na interesa miasta jest potrzebną.

Następnie oświadczył, iż otrzymał od uczniów Akademii sztuk pięknych memoryał, obejmujący postulaty tychże w sprawie braków budynku i w salach wykładowych, które uznaje za słuszne poczem przedkłada wniosek:

„Rada miasta uchwali poprzeć postulaty uczniów Akademii sztuk pięknych i wstawić się za nimi przez Prezydenta miasta do Ministerstwa Oświaty i do Koła Polskiego“. (LM. 111354/900/IV.).

W dyskusyi poparli wniosek radcy miejscy pp. prof. Bujwid i Dębicki.

Wniosek uchwalono.

Memoryał dyetaryuszy Magistratu.

Dalej oświadczył przewodniczący, iż otrzymał memoryał od dyetaryuszy Magistratu, który przydzielił odnośnemu referentowi. Wnioski w sprawie powyższej zostaną przedłożone Radzie miasta wkrótce, tak aby jeszcze przed uchwaleniem budżetu odpowiednia kwota mogła być wstawiona do budżetu na rok przyszły.

R. m. dr. Bandrowski zwraca uwagę na treść powyższego memoryału i stwierdza, że w Magistracie ze względu na stosunek ilości dyetaryuszy do urzędników istnieją stosunki anormalne. Mowca domaga się, aby referent zdał sprawę z treści memoryału.

Przewodniczący oświadcza, że ten stan rzeczy otrzymał w spadku. Aby stosunki podobne chociaż w części naprawić utworzył na własną rękę 2 posady praktykantów manipulacyjnych extra statum, co w swoim czasie będzie Radzie miasta przedłożone do ratyfikacyi. W projekcie reorganizacyi Magistratu będzie pomnożoną ilość urzędników manipulacyjnych i uregulowaną ilość dyetaryuszy. Reforma powyższa będzie jednak musiała być zwolna przeprowadzaną ze względu na finanse miasta, co roku jednak będzie utworzonych kilka posad manipulacyjnych.

Wystawa introligatorska.

W dalszym ciągu zaprosił przewodniczący Radę miasta na otwarcie wystawy introligatorskiej w sali Muzeum przemysłowego w środę 1. grudnia o godzinie 11 przed południem.

Interpelacye.

Asygnaty nauczycieli.

R. m. Nowak Stanisław podnosi z ubolewaniem, że kilku zamianowanych we wrześniu dla Krakowa nauczycieli dotąd nie otrzymało asygnat na płace. Wyczerpali oni już wszelki kredyt i znajdują się w rozpaczliwem położeniu. Mowca uważa za obowiązek podnieść tę sprawę z tego miejsca, bo sądzi, że prędzej ją usłyszy Rada szkolna krajowa.

R. m. Konopiński, jako delegat do Rady szkolnej kraj., oświadcza, że w podobnych sprawach właśnie przed tygodniem na sekcyi I. Rady szkolnej kraj. zabierał głos, wskazując na smutne następstwa z opóźnienia asygnowania płac, lub remuneracyi dla nauczycielstwa wynikające. Między innemi w sprawie płac dla zastępców nauczycieli i nauczycielek zapadła uchwała w sekcyi I. Rady szkolnej kraj., że ci, którzy przez 6 miesięcy pełnią funkcye nauczycielskie, z reguły otrzymywać będą płace za wakacye Szkoda, że r. m. Nowak nie poinformował wcześniej delegata w tej sprawie, gdyż byłby już mógł interweniować. Mowca nie wątpi, że Rada szkolna kraj. załatwienie tej sprawy przyspieszy.

Prezydent oświadcza, że nikt się do niego w tej sprawie nie zwrócił, obecnie przyrzeka zająć się tą sprawą.

Szkoła górnicza.

R. m. Turski podnosi, że Koło polskie zajmowało się sprawą utworzenia wydziału górniczego przy politechnice lwowskiej lub założenia szkoły górniczej w Krakowie. Z powodu tak świetnie rozwijającego się górnictwa w Zagłębiu krakowskiem wskazanem byłoby założenie szkoły w Krakowie, a Rada miasta Krakowa oświadczyć się za tą ewentualnością powinna nie tylko uchwaleniem odnośnego życzenia, ale powinna wygotować odpowiedni memoryał. Mowca zgłasza wniosek nagły, wzywający sekcyę szkolną do wypracowania tego memoryału.

Po uchwaleniu nagłości r. Uderski podniósł życzenie, aby Wielki Kraków nietylko posiadał szkołę górniczą, ale całą szkołę politechniczną.

R. m. Konopiński nie zgadza się na poprawkę r. Uderskiego, gdyż idzie tu właśnie o samoistny zakład naukowy, mający charakter Akademii górniczej, a właśnie Kraków ze względu na bliski teren górniczy, na miejsce takiej Akademii się nadaje. Mowca nie radzi, aby kwestyę Akademii łączyć z kreowaniem politechniki i przyłącza się do wniosku r. m. Turskiego.

Po przemowie r. m. J. E. hr. Wodzickiego wniosek r. Turskiego uchwalono z poprawką J. E. hr. Wodzickiego, aby Prezydyum **ze względu na nieprzewlekanie sprawy** wraz z sekcyą szkolną opracowało odnośny memoryał i bez przedkładania Radzie miasta wniosło go do ministerstwa.

Panorama grunwaldzka.

R. m. Dębicki zapytał prezydenta, ze względu na zamiar urządzenia panoramy Grunwaldzkiej w Rondlu bramy Floryaańskiej, kiedy będzie zwołany komitet dla obchodu rocznicy Grunwaldzkiej, mający zadecydować ostatecznie w sprawie udzielenia Rondla na pomieszczenie panoramy.

Prezydent odpowiedział, że ze względu na ważność sprawy postanowił zaczekać na wypowiedzenie się opinii publicznej. Opinia się wypowiedziała i obecnie przyszła kolej na urzędowe traktowanie tej sprawy. Na jutrzejszem posiedzeniu magistratu referent sekretarz Groele przedłoży wniosek ujemny, odmawiający udzielenia Rondla bramy Floryańskiej na umieszczenie panoramy. Wniosek ten magistrat prawdopodobnie uchwali, a jego uchwała przedłożoną będzie Radzie miasta jako najwyższej instancyi. Mowca podniósł znaczenie barbakanu jako jednego z najważniejszych zabytków budownictwa w Europie; zabytek taki powinien być utrzymany z całym pietyzmem, bez oddawania na inne cele. Takie zdanie wypowiedzieli członkowie krajowego komitetu restauracyi Wawelu, oraz liczne instytucye fachowe.

Porządek dzienny.

Apteka miejskiej Kasy chorych.

Wskutek telegraficznego wezwania przez c. k. Namiestnictwo udzielił Przewodniczący głosu radcy Magistratu Buczkowskiemu, celem przedłożenia sprawy o założenie własnej apteki przez miejską Kasę chorych w Krakowie.

R. mgtu Buczkowski, po umotywowaniu sprawy przedkłada następujący wniosek:

„Rada miasta uchwali:

Rada miasta zgadza się z uchwałą Sekcyi V. Rady miasta dla spraw sanitarnych, powziętą imieniem Rady miasta na posiedzeniu w dniu 30 lipca 1908, którą to uchwałą Sekcya V. oświadczyła się odmownie na podanie miejskiej kasy dla chorych w Krakowie o zezwolenie na prowadzenie własnej apteki zakładowej w Krakowie przy ulicy Podwale l. 12 dla członków tejże kasy, jak również dla członków powiatowych kas chorych w Krakowie i Podgórzu, oraz kasy chorych dla pomocników przy Stowarzyszeniu krawców w Krakowie, kasy chorych fabryki maszyn pod firmą Zieleniewskiego, kasy chorych drukarzy i litografów w Krakowie, wreszcie instytutu kasy chorych c. k. fabryki tytoniu w Krakowie, albowiem utworzenie własnej apteki zakładowej miejskiej kasy dla chorych z jednej strony nie leży w interesie tak członków samej miejskiej kasy chorych, jak również i członków innych kas chorych Stowarzyszeń i instytucyj do tejże apteki przystąpić mających z powodu, że zbytnie oddalenie stanowiska tej apteki od dalszych stron miasta nie wpłynęłoby korzystnie na szybkie dostarczanie potrzebującym środków leczniczych a członków powiatowych kas chorych dla okręgu krakowskiego i podgórskiego, mieszkających o kilka, lub więcej kilometrów, naraziłoby nadto na znaczne koszta; z drugiej zaś strony utworzenie tej apteki przyczyniłoby się do podkopania egzystencyi nietylko istniejących już w Krakowie 15 aptek, lecz także i aptek utworzonych niedawno w gminach podmiejskich, a wreszcie aptek w Podgórzu".

Wniosek powyższy uchwalono. (LM. 35716/09/IIIa.).

Zabezpieczenie miasta od powodzi.

II. Wiceprezydent miasta Sare przedstawia sprawozdanie komisyi kanałowo-wodnej w sprawie zabezpieczenia miasta Krakowa od powodzi. Mowca podnosi, że gdy się wyłoniła sprawa założenia portu przy Krakowie, żądano miejsca, aby port był duży, jeden z najznaczniejszych w Europie. Stąd powstała myśl zrobienia przekopu przez Dębniki od Wapienników do Wilgi. Dyrekcya dróg wodnych wyznaczyła port w Dębnikach, urządzenie jednak jego nie chroniło miasta od powodzi. Po wielkiej powodzi w r. 1903 przyspieszono prace, podjęto przełożenie Rudawy i rozpoczęto prace około regulacyi Wisły.

W czasie tym powstał spór o ilość wody przepływającej przez Wisłę i zwołano komisyę w r. 1905. Zdania co do ilości przepływu koło Krakowa wahały się w granicach 2000—3800 m^3 na sekundę. W roku tym uchwalono zaniechać projektu dłuższego przekopu i opracować projekt krótszego przekopu od klasztoru Norbertanek aż do Wisły. Dyrekcya dróg wodnych wzięła na siebie zabezpieczenie Krakowa od Dąbia do ulicy Piekarskiej, zaś fundusz dróg wodnych — przełożenie Rudawy i zabezpiecznie Krakowa od ul. Piekarskiej do klasztoru Norbertanek.

Dyrekcya dróg wodnych już roboty rozpoczęła. W r. 1906 zaczęła gmina pracować około projektu krótszego przekopu, równocześnie Namiestnictwo opracowy-

wało swój znany projekt. Gmina nie szczędziła na cel powyższy kosztów.

Po pewnej zwłoce w całej sprawie obliczyło Centralne Biuro hydrograficzne jak wysokie powinny być mury nadbrzeżne pod Wawelem, na zakręcie Wisły, wyjątkowo wielkim. Po zebraniu opinii z różnych stron, nawet z Ameryki orzekło to biuro, że tak projekt gminy, jak i projekt Namiestnictwa dają zupełne zabezpieczenie przed powodzią.

Podnoszą się zarzuty, że gmina dając własny projekt opóźniła sprawę, gmina jednak uczyniła tylko to, czego od niej żądano. Mimo opinii Centralnego Biura hydrograficznego nie powzięto decyzyi w tej sprawie, projekt rządowy bowiem był tańszy. Wydanie decyzyi odroczono, aż do przeprowadzenia dochodzenia prawnowodnego, aby sprawę jeszcze raz wyjaśnić.

W dniach od 17—24 listopada b. r. odbyła się komisya, w celu dochodzeń prawno-wodnych, przypatrzenia się obu projektom i zestawienia kosztów. Dochodzenia okazały, że stosunki, w których powstał projekt gminy, w ostatnich latach znacznie się zmieniły. Okazało się, że koryto Wisły w Dębnikach byłoby bardzo kosztowne; stanęły tam bowiem w ostatnich latach domy i budynki, które musiałyby być zburzone. Okazało się dalej (wedle zdania protomedyka dra Merunowicza), że utrzymanie starego koryta Wisły, choćby przepłukiwanego, byłoby szkodliwem dla zdrowia publicznego. Na tem stanowisku stanął także przedstawiciel wojskowości. Zastępcy gminy zgodzili się więc na to stanowisko, przedstawili tylko cały szereg postulatów w interesie rozwoju miasta i jego komunikacyi.

W szczególności zażądali reprezentanci gminy pewnych zmian w trasie wałów z tego powodu, że te ochronne budowle położone w środku Wielkiego Krakowa będą zapoczątkowaniem przyszłych ulic bulwarowych. Zażądano, aby te budowle ochronne były zamienione na drogi nadbrzeżne i aby droga bulwarowa od mostu Zwierzynieckiego do ulicy Piekarskiej po lewym brzegu Wisły miała szerokość 20, a taka droga od Dębnik 14 metrów; aby profil wewnętrzny od ulicy Piekarskiej do mostu Zwierzynieckiego był przekształcony w profil handlowy, mianowicie taki, jaki wykonała dyrekcya budowy dróg wodnych na przestrzeni między Podgórzem a Krakowem; aby wszelkie rampy, łączące budowle ochronne z arteryami miasta, były zaprojektowane z odpowiednimi spadami i mogły być zużytkowane jako przyszłe ulice. Zażądano dalej, aby został zbudowany kolektor prawobrzeżny na przestrzeni od granicy Ludwinów-Podgórze do granicy gruntów hr. Łosiowej, aby droga krajowa Kraków-Chełmek na przestrzeni od klasztoru Norbertanek do nowej bramy fortecznej, która dziś leży w miejscu zalewanem, ze względów komunikacyjnych była podniesiona do wysokości korony budowli ochronnych; aby liczba bram powodziowych była zredukowaną; aby pompy, względnie zbiorniki retencyjne zostały zbudowane w Dąbiu przy wylocie budującego się kolektora, jako nieodłączna część budowli ochronnych; aby pozostałe skrawki gruntu, a niepotrzebne dla budowli ochronnych, zostały odstąpione gminie dla celów regulacyjnych. Gmina popiera żądanie stron prywatnych co do zjazdów do koryta i zastrzega sobie, że w ostatecznem oświadczeniu przedłoży i swoje żądania. W końcu domagała się gmina, aby niebadana dotąd przez komisyę przestrzeń kolektora lewobrzeżnego między Wawelem a ulicą Piekarską poddaną została jak najprędzej dochodzeniu prawno-wodnemu.

Część tych żądań eksperci uwzględnili i dlatego okazała się potrzeba uzupełnienia planów; komisya została odroczoną na kilkanaście dni. Rzeczą Rady będzie udzielić swym delegatom w komisyi aprobaty i upoważnienia dla złożenia obowiązującego oświadczenia w dalszym toku komisyi. Na tej podstawie prosi mowca o uchwalenie następująch wwniosków:

1) „Rada miasta przyjmując do wiadomości zajęte przez delegatów gminy przy komisyi prawno-wodnej, dotyczącej projektów ubezpieczenia miasta od powodzi, zatwierdza złożone przez nich oświadczenie co do obu projektów.

2) Rada miasta upoważnia delegatów do złożenia obowiązującego oświadczenia ostatecznego przy dalszem rozpatrywauiu uzupełnionego projektu, opartego na utrzymaniu istniejącego koryta Wisły.“ (LM. 104145/909/I).

R. m. Bujwid ubolewa, że straciło się wiele czasu i pieniędzy na zaprojektowanie przekopu, od którego obecnie odstępujemy.

Wiceprezydent Sare nie zgadza się się z tem zdaniem. Czas się wprawdzie straciło, ale nie poszedł on na marne. Uzyskaliśmy to, że projekt przekopu poruszył sprawę ilości wód, które mają być przeprowadzone przez uregulowane koryto Wisły. Gmina uzyskała dalej to, że projektowane teraz przez rząd budowle ochronne leżą na poziomie o 1 m. 38 cm wyższym od katastrofalnej wody w r. 1903. Pierwotny projekt rządowy przed r. 1903 opierał się na wiele niższym poziomie wody podczas wylewu w roku 1884, a nie uwzględniał wielkiej wody z roku 1813, równej prawie wylewowi z roku 1903, czego uzyskanie jest zasługą gminy i praw przez nią podjętych.

Wnioski, przedstawione przez wiceprezydenta Sarego, uchwalono.

Plan regulacyjny Wielkiego Krakowa.

Radca m. Peroś przedkłada i uzasadnia imieniem Komisyi gruntów pofortyfikacyjnych następujący wniosek:

„Rada miasta uwzględniając ważność sprawy odracza termin ogłoszonego konkursu nadsyłania prac na plan regulacyjny Wielkiego Krakowa do dnia 1. kwietnia 1910“. (LM. 105250/09 B. b.).

W dyskusyi zabierali głos prof. Bujwid, Prezydent miasta i wiceprezydent Sare.

Wniosek uchwalono.

Umowa z Wydziałem krajowym o dostarczenie wody dla Zakładu w Kobierzynie. *)

II. Wiceprezydent miasta Sare przedstawia i uzasadnia następujący wniosek Komisyi wodociągowej i Sekcyi prawniczej:

---

*) **UMOWA**

zawarta między Wydziałem krajowym Król Gal. i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiem działającym w imieniu funduszu kraj. jako właścicielem Zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie z jednej, a Gminą stoł. król. miasta Krakowa z drugiej strony, mocą której:

„Rada miasta Krakowa zatwierdza projekt umowy z Wydziałem krajowym w sprawie dostarczania wody wodociągowej Zakładowi dla umysłowo chorych w Kobierzynie, przesłany Gminie stoł. król. miasta Krakowa pismem Wydziału krajowego z dnia 21. października 1909 r. L. W. 101896 z zastrzeżeniem, że umowa ma być podpisaną przez Wydział krajowy do dnia 31. grudnia 1909 r.

Do podpisania umowy upoważnia się obok p. Prezydenta lub jednego z pp. Wiceprezydentów R. m. dr. Józefa Rosenblatta i inż. Władysława Turskiego a w razie przeszkody którego z nich R. m Edwarda Uderskiego i Henryka Schwarza".

Przyjęto bez dyskusyi. (L. 86/09. B. W.).

Dostawa furażu.

Radca Magistratu Skrzyniarz imieniem Sekcyi ekonomicznej wnosi:

Rada miasta uchwali:

Rada miasta przyjmuje ofertę p. Karola bar. Czecza, właściciela dóbr Bierzanów, z dnia 20. września 1909 mocą której podjął się dostawy owsa, siana i słomy dla pociągów miejskich, pod warunkami dla tej dostawy obowiązującymi i po następujących cenach:

owies po 18 Kor 60 hal	za 100 klgr.
siano po 11 Kor.	„ 100 „
słoma równa po 8 Kor.	„ 100 „
słoma mierzwa po 7 Kor.	„ 100 „

Zastrzega się, że dostawcy p. Karolowi bar. Czeczowi dostawy komu innemu cedować nie wolno.

W dyskusyi zabierali głos r. m. Prof. Bujwid, Heuman, Klemensiewicz, Iglicki, Beringer, Birnbaum, Wolny, Dąbrowski i Prezydent miasta.

R. m. Beringer stawia do wniosku poprawkę, że wybór osoby na pełnomocnika bar. Czecza podlega zatwierdzeniu Magistratu.

R. m. Heuman stawia wniosek, aby zatwierdzić dodatkową obecnie najniższą ofertę Mojżesza Landesdorfera, który od 30 lat uczciwie gminie dostarczał siana, słomy i owsa — względnie aby rozpisać nową licytacyę.

W głosowaniu przyjęto wniosek Sekcyi ekonomicznej z poprawką r. m. Beringera. (LM. 94530/09. I.)

Rozszerzenie stacyi kolejowej.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej i komisyi dla gruntów pofortyfikacyjnych przedkłada koncepista Magtu dr. Wydro następujący wniosek:

Rada miasta uchwali:

1. Odstąpić c. k. kolei północnej potrzebne pod rozszerzenie stacyi kolejowej w Krakowie obszary gruntów miejskich:

a) Z gruntów pofortecznych parcele gr. lk. 1200/3, 1206/3, 1209/2, 1217/2 i 1224/2 w Krowodrzy położone, lwb. 478 ks. gr. gm. kat. Krowodrza objęte, o powierzchni łącznej 2092 s². częściowo t. j. 512·5 s². wzamian za taką samą ilość gruntu c. k. kolei

---

Art. I.

Gmina stoł. król. miasta Krakowa obowiązuje się dostarczać wodę zdatną do użytku domowego t. j. do picia, gotowania, prania i t. d. Zakładowi dla umysłowo chorych w Kobierzynie z wodociągu miejskiego krakowskiego im Cesarza Franciszka Józefa I. przez cały czas istnienia rzeczonego zakładu i na czas istnienia wodociągu krakowskiego Wydziałowi Krajowemu wolno po latach 45 rozwiązać umowę o pobór wody z wodociągu krakowskiego

Art. II.

W tym celu obowiązuje się Gmina stoł. król miasta Krakowa wybudować własnym kosztem wodociąg z Bielan do Kobierzyna, obejmujący ujęcie wodociągowe, potrzebne do pompowania urządzenia maszynowe, przewód wodociągowy z Bielan do zbiornika w Kobierzynie i sam zbiornik o pojemności co najmniej 135 m³. wraz z koniecznym wodociągiem spustowym i sygnalizacyą stanów wody zbiornika Wodociąg ten ze zbiornikiem, aż po zasuwę główną w doprowadzeniu przed granicą gruntów zakładu dla umysłowo chorych utrzymywać ma Gmina stoł. król. miasta Krakowa w należytym stanie własnym kosztem i bez regresu do Wydziału krajowego.

Art. III.

Tak wykonanym wodociągiem obowiązuje się Gmina stoł. król. miasta Krakowa dostarczać zakładowi dla umysłowo chorych w Kobierzynie wodę od terminu oddania wodociągu do użytku zakreślonego Art, VI niniejszej umowy licząc średnio na dobę w roku kalendarzowym 250 (dwieście pięćdziesiąt) do 500 (pięćset) metrów kubicznych, stosownie do zażądanego zapotrzebowania. Pobór wody dzienny w ilości ponad 500 (pięćset) do 600 (sześćset) metrów kubicznych czyni się zależnym od poprzedniego zgłoszenia w zarządzie wodociągu miejskiego co najmniej na 24 godzin przed zużyciem z ile możności dokładnem oznaczeniem czasu na jaki taka ilość wody będzie zakładowi potrzebna. Wyższy pobór wody ponad tę ilość zależy od porozumienia zarządu zakładu z zarządem wodociągu miejskiego.

Art. IV.

Ponadto obowiązuje się Gmina król. stoł. miasta Krakowa tak urządzić zbiornik dla zakładu kobierzyńskiego, aby zawierał stałą rezerwę co najmniej 100 (sto) metrów kubicznych wody wyłącznie dla użytku zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie na wypadek nieuniknionych przerw w funkcyonowaniu wodociągu (§. 13 przepisów wykonawczych dla ustawy wodociągowej z 12 sierpnia 1899 Nr. 94 Dz. ust. kraj.) któreto przerwy jednak obowiązuje się Gmina król. stoł. miasta Krakowa usunąć z wyjątkiem wypadków siły większej w ciągu 24 godzin, ą w tych wypadkach obowiązany będzie Zakład kobierzyński ograniczyć pobór dziennej ilości na 100 m³. na przeciąg 24 godzin.

a) W razie niedostarczenia wody Zakładowi kobierzyńskiemu w ilości co najmniej po 100 m³ na dwie pierwsze doby po zajściu nieuniknionej przerwy obowiązana będzie Gmina stoł. król. miasta Krakowa zapłacić Wydziałowi krajowemu karę konwencyonalną po 100 (sto) koron za dobę.

b) Gdyby w dobie trzeciej (następującej po 48 godzinie od zawiadomienia zarządu wodociągowego przez Zakład kobierzyński o przerwie w dostawie wody) Zarząd wodociągowy nie dostarczył umówionej w Art. III. ilości wody na następne doby, będzie obowiązana taż gmina płacić karę konwencyonalną po 200 (dwieście) koron za zaczętą dobę aż do usunięcia przerwy.

c) O ile kontraktująca gmina poza wypadkami nieuniknionych przerw mimo żądania Zakładu kobierzyńskiego nie dostarczyłaby potrzebnej ilości wody żądanej w wysokości unormowanej Art. III. obowiązaną będzie taż Gmina płacić karę konwencyonalną po 200 (dwieście) koron za każdą zaczętą dobę aż do chwili dostarczenia normalnej ilości.

d) Postanowienia powyższe co do kar konwencyonalnych pod *a)*, *b)*, *c)*, nie mają zastosowania, jeżeli przyczyną przerwy lub zmniejszenia dostarczania wody jest siła większa. Powyższe kary konwencyonalne *a)*, *b)*, *c)*, może Wydział krajowy strącać z ryczałtu przypadającego gminie do wypłaty po myśli Art. VIII. niniejszej umowy.

północnej z parcel gr. lk. 1000/1 i 1000/2 w Krakowie, dla regulacyi ulicy Bosackiej potrzebnego; częściowo zaś t. j. pozostałą po zamianie resztę 1579·5 s². tytułem darmym.

b) Część miejskiego toru do kontumacyi t. j. część parceli gr. lk. 1756 w Krowodrzy, lwh. 71 ks. gr. gm. kat. Prądnik Biały objętej, o powierzchni około 300 s². za cenę po 8 kor. 1 s².

2. Do podpisania kontraktu o powyższą zamianę, darowiznę i sprzedaż, jakoteż do podpisania kontraktu o sprzedaż c. k. kolei północnej gruntu miejskiego w myśl uchwały Sekcyi I. Rady m. z 25/8 1909, upoważnia się obok prezydenta miasta radców m. Jana Perosia i Edwarda Uderskiego, a na wypadek przeszkody u jednego z nich radcę m. Wandalina Beringera.

3. Koszta kontraktu, intabulacyi i należytości skarbowe poniesie c. k. kolej północna.

Przyjęto bez rozpraw. (LM. 59155/09 I.).

Kredyt dodatkowy.

Radca Magistratu dr. Zaczek wnosi imieniem Sekcyi szkolnej i skarbowej:

Rada miasta uchwali:

Przyznaje się dodatkowy kredyt w wysokości 570 K. dla Dz. XII. p. 2 budżetu (zastępstwo chorej nauczycielki.

Przyjęto bez rozpraw (LM. 80956/09. IV.).

Wybór do komisyi konsensowej.

Prezydent miasta wnosi, aby do komisyi konsensowej w miejsce r. m. dr. Bandrowskiego, który ustąpił, wybrać r. m. Dąbrowskiego.

Uchwalono (L. 738/09 prez).

Wybór do Sekcyi szkolnej i rady szkolnej okręgowej.

Radca Magistratu dr Zaczek przedstawia potrzebę wyboru jednego członka do Sekcyi szkolnej w miejsce r. m. dr. Rafała Landaua, który zrzekł się tego stanowiska — a następnie potrzebę wyboru 1 delegata do Rady szkolnej okręgowej.

Sprawę powyższą z powodu nieporozumienia się co do osoby kandydata odroczono. (L. prez 411/09.).

Z powodu spóźnionej pory zarządza przewodniczący zamknięcie jawnego posiedzenia o godzinie 8·25 wieczór.

Posiedzenie tajne (16. w kad. XV.) **z dnia 30. listopada 1909.**

I. Dyrektor Magistratu Grodyński przedstawił sprawę uwolnienia ze służby na własne żądanie inż. **Tadeusza Niedzielskiego,** inspektora Budownictwa miejskiego.

Wniosek przyjęto. (LM. 107399/09. Prez.)

II. Sekretarz Magistratu Groele przedstawił rezygnacyę radcy budownictwa **Tadeusza Stryjeń-**

Art. V.

Pobór wody wodociągowej w ilościach oznaczonych w Art. IV. będzie się odbywał na wodomierz ze zbiornika, którego dno ma być na wysokości 25 m. nad najwyższem miejscem terenu Zakładu kobierzyńskiego położone t. j. 25 metrów nad kotą niwelacyjną 257 czyli rzędna spodu zbiornika będzie 282 m za pośrednictwem rurociągu grawitacyjnego o średnicy co najmniej 200 m/m i od niego odprowadzonych odgałęzień o średnicy nie większej jak 125 m/m.

Gmina król. stoł. miasta Krakowa obowiązana będzie do wstawienia jednego wodomierza własnym kosztem a za zwrotem kosztów armatur do tego potrzebnych Ten wodomierz utrzymywanym będzie przez Zarząd wodociągowy bezpłatnie. Do wodomierza dozwolony jest dostęp każdej chwili, tak funkcyonaryuszom wodociągu miejskiego jak i zastępcy zakładu kobierzyńskiego. Wodomierze odczytywane będą w każdym pierwszym tygodniu miesiąca. O czasie odczytu zawiadamianym będzie zastępca Zarządu zakładu dla umysłowo chorych, który może być obecnym przy odczytywaniu. Błędy wodomierza dostrzeżone i sprawdzone a przewyższające 5% rzeczywistego przepływu odniesione być mają jedynie do okręgu od ostatniego odczytu wodomierza.

Art. VI.

Gmina stoł. król. miasta Krakowa obowiązuje się wykonać wodociąg dla Zakładu umysłowo chorych w Kobierzynie ze zbiornikiem w terminie półtorarocznym po dniu uwiadomienia Gminy m. Krakowa przez Wydział krajowy o dacie żądanego oddania do użytku wodociągu będącego przedmiotem niniejszej umowy. Po upływie tego terminu obowiązuje się Gmina m. Krakowa oddać wodociąg do użytku Zakładu Kobierzyńskiego t. j doprowadzić wodę do zasuwy głównego połączenia dla Zakładu, co będzie stwierdzone protokolarnie przez zastępców Wydziału Krajowego, i Gminy m. Krakowa Od daty tego protokolarnego stwierdzenia faktu lub gdyby się ono nie odbyło dnia 16 go po zawiadomiu Wydziału Krajowego przez Prezydyum gminy m. Krakowa o uruchomieniu wodociągu wstępuje Wydział Krajowy w obowiązki opłacania należytości następnymi artykułami niniejszej umowy unormowanych. W razie gdy Gmina m. Krakowa nie zostanie uwiadomioną w ciągu trzech lat od podpisania umowy o dacie żądanego oddania do użytku wodociągu, umowa przestaje obowiązywać obie strony

Art. VII.

Wydział Krajowy zezwoli Gminie stoł. król. m. Krakowa na bezpłatne założenie wodociągu do Zakładu kobierzyńskiego na drogach gminnych, powiatowych i krajowych względnie obowiązuje się uzyskać odpowiednie zezwolenie we właściwej drodze, W razie gdyby Wydział Krajowy nie uczynił zadość powyższemu zobowiązaniu do trzech miesięcy od daty zawiadomienia Go o potrzebnych do budowy wodociągu drogach — termin wykonania wodociągu przedłuża się odpowiednio. Zbiornik odpowiadający wymogom technicznym opisanym w Art. IV. i V. może Gmina miasta ustawić poza granicą gruntu Zakładowego i Wydział Krajowy wykona kanał względnie rurę spustową do sieci kanalizacyjnej zakładu własnem staraniem i kosztem w granicach gruntu Zakładu kobierzyńskiego

Art. VIII.

Od dnia odebrania wodociągu do użytku zakładu (art. VI. ustęp drugi niniejszego kontraktu) przez pierwszych lat 25 opłacać będzie fundusz krajowy w zamian za wodę dostarczoną Zakładowi w sposób niniejszą umową określony do ilości 250 m³. na dobę ryczałt roczny w kwocie 22812 koron – płatny z góry kwartalnie w Kasie miejskiej w Krakowie w dniach 1. stycznia, 1 kwietnia, 1. lipca i 1. października każdego roku, za nadwyżkę wody pobraną w roku ponad średnią dzienną ilość 250 m³. do 300 m³. obliczoną po ukończeniu każdego roku kalendarzowego opłacać będzie fundusz krajowy po cenie 23 h za m³. wyżej zaś 300—350 m³. po 21·5 h. nad 350 m³. po 20 hal za każdy m³. w 30 dni po doręczeniu rachunku Zarządowi Zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie.

skiego z posady dyrektora Muzeum techniczno-przemysłowego i Instytutu popierania drobnego przemysłu, z dniem 31 grudnia 1909 r., oraz rozpisania konkursu na tę posadę.

Wniosek przyjęto (LM. 98727/09. IV.).

III. Przewodniczący prezydent dr. Leo zawiadomił Radę, że p. Józef Czajkowski, artysta malarz, wniósł rezygnacyę z posady doradcy artystycznego w Muzeum przemysłowem

Rezygnacyę przyjęto (LM. 190402/09. IV.).

Posiedzenie zwyczajne (35 w kadencyi XV.) **z dnia 22. grudnia 1909 r.**

Przewodniczący: Dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: Dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: Dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **58.**

Radcy miejscy: Beringer, Daszyński, Dattner, Drozdowski, dr. Gross, Jawornicki, Maywalt, Margulies, Mendelsburg, dr. Petelenz, Peroś, dr Staniszewski, Sulikowski, nieobecność swą usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godz. $5^3/_4$ wieczór.

Przed porządkiem dziennym.

Wielki Kraków.

Przewodniczący prezydent dr. Leo wskazał na fakt dotyczący ustawy o Wielkim Krakowie, która ogłoszoną została w dz. u. kr. 30. listopada 1909. Dalej zakomunikował, że z dniem 1. grudnia objął nadzór nad przyłączonemi gminami. Inkorporacya gmin nastąpić ma w niedługim czasie i prezydent zwrócił się w tym celu do namiestnika, proponując mu dzień 1 kwietnia 1910, jako najbardziej odpowiedni do przeprowadzenia tej sprawy. Wydział krajowy na termin ten już się zgodził. Prezydent zaznaczył następnie, że jest świadom całego ogromu zadań, jakie gminę czekają, ufny jednak w poparcie Rady, nie obawia się, aby obowiązków tych spełnić nie zdołał; wszystkim bowiem przyświeca jedna myśl pracy na pożytek ukochanego miasta. (Żywe oklaski).

Historyczny moment ustawy o Wielkim Krakowie.

Mowa r. m. prof. dr. Pareńskiego.

Sankcyonowanie ustawy o Wielkim Krakowie stanowi fakt wielkiego historycznego znaczenia dla miasta Krakowa. Uznał to w niezwykle uroczystej formie jednomyślnie powziętą uchwałą Sejm krajowy, uznała opinia publiczna w mieście, w kraju a nawet w całej Polsce.

Od 1. grudnia br. wykonuje Pan Prezydent miasta kontrolę nad gospodarką gmin podmiejskich, a po upływie paru miesięcy zostaną te gminy faktycznie wcielone do dzisiejszego Krakowa. Powstanie więc nowe czterokrotnie pod względem terytoryalnym większe miasto.

Kraków stary rozszerzy się, aby znaleść miejsce do dalszego, oby najświetniejszego rozwoju, aby mógł snuć w daleką przyszłość tradycyę, jaką mu dzieje narodu przekazały. Stoimy przed wielkiem zadaniem rozszerzenia kultury dużego miasta na zaniedbane dzielnice podmiejskie wytworzenia w Wielkim Krakowie warunków nowożytnego ośrodka narodowego i społecznego życia z zachowaniem pięknych tradycyj, które wieki przekazały w spadku naszemu miastu. Zadanie to wspaniałe, ale i bardzo trudne; wymaga usilnej pracy tej prześwietnej Rady królewskiego grodu Jagiellonów, wymaga zrozumienia patryotycznego jego obywateli i mieszkańców — wymaga niemałych wkładów finansowych. Ale podejmiemy się tej pracy z patryotyczną ufnością w siły starego grodu z tą drogą dla każdego Polaka wiarą, że odrodzi się znowu i odnowi Kraków, by na długie wieki jak dotąd pozostał sercem i duchową stolicą narodu.

Przeprowadzenie ustawodawcze tak wielkiego dzieła zawdzięczamy przedewszystkiem energicznej i niestrudzonej pracy P. Prezydenta miasta, który przy pomocy komisyi z łona Rady miejskiej *ad hoc* wybranej, oraz przy pomocy kilku dzielnych urzędników Magistratu przeprowadził najpierw szczęśliwie mozolne układy ze wszystkiemi interesowanemi gminami, a następnie przy gorącem poparciu posłów miasta Krakowa uzyskał mimo piętrzących się trudności jednomyślną uchwałę sejmową. W akcyi ustawodawczej życzliwą pomoc udzielili Panu Prezydentowi miasta zarówno J. E. p. Namiestnik, jak J. E. p. Marszałek krajowy, oraz ówczesny członek Wy-

---

W razie nieuiszczenia należytości w przepisanym terminie przysługuje Gminie stoł. król. miasta Krakowa procent zwłoki w wyokości $5^0/_0$ od 30-go dnia po doręczeniu rachunku.

Art. IX

Przynajmniej na rok przed upływem 25 lat (Art. VIII) obie strony kontraktujące wdrożą starania o unormowanie opłat na dalszy okres czasu. Gdyby umowa obopólna o wysokości wynagrodzenia nie doszła do skutku obowiązywać będzie za dostarczaną wodę opłata od m^3. po cenie taryfowej za wodę dostarczoną na użytek domowy w Krakowie dla realności nie opłacających $4^0/_0$ podatku, przyczem z ceny m^3. wody przy poborze przewyższającym 250 m^3. do 300 m^3. przyzna się opust $5^0/_0$ zaś od 300 do 350 m^3 $10^0/_0$ nad 350 m^3. $20^0/_0$ z ceny taryfowej.

Gmina miasta Krakowa oświadcza, że to powyższe postanowienie wstawiono w umowę ze względu na niemożność przewidzenia przyszłych konjunktur, jakie zajdą po 25 latach. Dlatego Gmina miasta Krakowa obowiązuje się po upływie 25 lat wziąć pod ponowne rozważenie cenę jednostkową za dostarczoną wodę z tem wyraźnem zastrzeżeniem, aby cenę tę oznaczyć z uwzględnieniem stosunków funduszów krajowych i bez dążenia gminy do zysku.

Art. X.

Koszta zawarcia niniejszej umowy, stemple do niej, ewentualne opłaty skarbowe względnie taksę przenośną ponosi fundusz krajowy.

Art. XI.

Obie strony zgadzają się, aby spory z niniejszej umowy wyniknąć mogące rozstrzygały c. k. władze sądowe w Krakowie.

Art. XII.

Obie strony zrzekają się prawa nastawania na ważność niniejszej umowy z jakiegokolwiek powodu, zwłaszcza zaś z powodu rzekomego pokrzywdzenia ponad połowę wartości.

Art. XIII.

Umowa niniejsza spisaną będzie w dwóch egzemplarzach z których jeden otrzyma Wydział Krajowy, drugi zaś gmina miasta Krakowa.

działu krajowego poseł Wereszczyński. Wszystkim tym mężom zachowa miasto i potomność wdzięczne uznanie za dokonanie wielkiego dzieła, które wytworzyło nowe zupełnie warunki dla rozwoju miasta w przyszłości.

Pragnąc więc w odpowiedni sposób uczcić historyczną chwilę rozszerzenia miasta, czynię w porozumieniu z kolegami wniosek o **wybór komisyi z 15-tu członków i Prezydyum miasta**, któraby przedłożyła w najkrótszym czasie odpowiednie wnioski Radzie miejskiej.

Prezydent dr. Leo wyraża mowcy i Radzie najserdeczniejsze podziękowanie za uznanie jego pracy.

Nagłość wniosku r. m. dr. Pareńskiego i wybór komisyi uchwalono.

R. m. Federowicz proponuje na członków komisyi następujących radców miejskich: dr. Bandrowskiego, Beringera, dr. Bobilewicza, Daszyńskiego, dr. Doboszyńskiego, Federowicza, dr. Gertlera, Kosobuckiego, dr. Ignacego Landaua, dr. Rafała Landaua, dr. Juliana Nowaka, dr. Pareńskiego, Turskiego, dr. Wasunga, Eks. hr. Wodzickiego, oraz Prezydyum miasta.

Jednomyślnie uchwalono. (LM. 256/910/Prez.).

Subwencya dla Związku Sokołów we Lwowie.

Sekretarz Rady zawiadomił, że Związek polskich gimn. Tow. sokolich w Austryi z siedzibą we Lwowie wniósł podanie o przyznanie subwencyi na koszta zlotu z okazyi uroczystości grunwaldzkiej w r. 1910.

Przekazano odnośnej Sekcyi. (LM. 116995/09/IV.).

Bank przemysłowy.

R. m. Eks. hr. Wodzicki, wskazując na mający powstać w naszym kraju bank przemysłowy, wyraża obawę, że instytucya ta ominie Kraków i będzie miała siedzibę we Lwowie. Byłoby to rzeczą niesłuszną, bo właśnie w Krakowie i w jego najbliższej okolicy przemysł rozwija się coraz bardziej. Wskazać tu należy choćby na przemysł węglowy, tak świetnie prosperujący w zagłębiu krakowskiem. Mowca domaga się, aby prezydent poczynił jak najenergiczniejsze starania, aby siedzibą tego banku był Kraków.

Prezydent dr. Leo oświadcza, że w łonie komitetu, powołanego do założenia tego banku i w łonie interesowanych przeważa zdanie, że byłoby lepiej, gdyby ów bank miał swą siedzibę w Krakowie. Niestety jednak — jak słychać — Wydział krajowy przedstawić ma Sejmowi wniosek o kreowanie tego banku we Lwowie. Prezydent nie zna motywów tej propozycyi, sądzi jednak, że będzie zadaniem posłów krakowskich starać się o jej zmianę.

Odjazd O. Bernatka.

Prezydent dr. Leo komunikuje następnie, że w imieniu Rady prezydyum miasta wspólnie z przewodniczącym sekcyi dobroczynnej prof. Pareńskim udało się do przeora Bonifratrów O. Laetusa Bernatka, aby mu, gdy odjeżdża z Krakowa, podziękować w imieniu miasta za tak skuteczną i tak obywatelską działalność podczas pobytu w Krakowie. O. Bernatek dziękując za uznanie oświadczył, że może do miasta naszego powróci. Prezydent odpowiedział na to, że Kraków gorąco tego pragnie. (Żywe oklaski).

Porządek dzienny posiedzenia.

Dar Ignacego Paderewskiego. — Pomnik Władysława Jagiełły.

Prezydent dr. Leo zawiadomił, że Ignacy Paderewski ofiarował miastu dar wspaniały: pomnik Władysława Jagiełły, który utworzył artysta rzeźbiarz Wiwulski. (Oklaski. Część pomnika została już odlaną w bronzie. Postać króla na koniu i cztery alegoryczne figury tworzą pomnik, którego podstawa wykonaną być ma z granitu. Prezydent sądzi, że odpowie życzeniu Rady, jeżeli z wdzięcznością podkreśli ten rzadki fakt niezwykłej ofiarności wielkiego artysty i obywatela. Prezydent przedstawia następujący wniosek:

„Rada miasta Krakowa, przyjmując z żywą radością wspaniały i patryotyczny dar Ignacego Paderewskiego w postaci pomnika Władysława Jagiełły, uchwala:

1. **Odsłąpić pod pomnik jeden z placów publicznych miasta.** (LM. 117880/09. IV.).

2. **Wyrazić przez wysłanie osobnej deputacyi Rady miasta szlachetnemu ofiarodawcy podziękowanie i wdzięczność całego miasta i polskiego społeczeństwa.** (Żywe oklaski). (L. 15/910/prez.).

Prezydent dr. Leo konstatuje, że przez oklaski wyraziła Rada swoje zapatrywania ogłasza zatem, że wniosek uchwalony został przez aklamacyę (Żywe oklaski).

Reforma akcyzy.

Imieniem komisyi administracyjnej radca Magistratu dr. Zawadzki po dłuższem uzasadnieniu wnosi:

„Rada miasta uchwali:

Odpowiedzieć ministerstwu skarbu na reskrypt z dnia 10. listopada 1909 L. 59445, że skoro zniesienia liniowego podatku spożywczego uzyskać nie można, gmina miasta Krakowa oświadcza się za zreformowaniem taryfy akcyzowej na zasadach taryfy wiedeńskiej, z równoczesnem rozszerzeniem rejonu akcyzowego na terytorya gmin i obszarów dworskich, które ustawą z dnia 13. listopada 1909 N. 148 dz. u. kr. do Krakowa przyłączono, pod warunkiem atoli:

1. że rząd nie podwyższy obecnie w mieście Krakowie pobieranego podatku od bydła, nierogacizny i mięsa;

2. że podatku od drobiu nie podwyższy do stopy wiedeńskiej, ale że opłatę tę ustali w ten sposób, iż podatek: *a)* od indyków, kapłonów, tudzież od gęsi w miesiącach marcu aż do czerwca włącznie nie wyniesie więcej niż 40 h.; *b)* od gęsi w czasie od początku lipca aż do końca lutego, oraz od kaczek nie wyniesie więcej niż 20 h. od sztuki;

3. że celem zrekompenzowania ubytku w dochodach z liniowego podatku spożywczego zatrzyma co najwyżej podatek od siana, owsa, słomy w dotychczasowej

stopie i podatek od owoców w następujący sposób uregulowany: *a)* od owocu świeżego bez opakowania, na wozach, w koszach podatek po 75 h.; *b)* od owocu świeżego (gatunki szlachetne) w pojedynczem opakowaniu po 1 K. 50 h.; *c)* od owocu świeżego (gatunki wybredne) w podwójnem opakowaniu po 3 K. od 100 kgr., wreszcie:

4. że stosunek dzierżawczy z gminą miasta przedłuży co najmniej na przeciąg lat 12 przy znacznie zniżonym czynszu".

R. m. dr. Gertler podniósł, że w lipcu uchwaliła Rada miejska domagać się, aby ze względów słuszności zniesiono całkowicie obowiązującą w Krakowie akcyzę, t. j. prawo pobierania opłat od artykułów codziennych potrzeb, do miasta sprowadzanych. Rząd nie uwzględnił tego żądania. Mimo to postawiono tutaj wniosek, wedle którego rząd ma rozszerzyć akcyzę na nowe terytoryum miasta. Jeżeli ze względów jednolitej administracyi akcyzowych poborów jest to wskazanem, to można na rozszerzenie akcyzy zgodzić się tylko pod warunkiem, żeby ten dochód, jaki da z akcyzy nowe terytoryum miasta, otrzymała gmina jako taka. W ten bowiem tylko sposób gmina uzyska możność pokrycia kosztów inwestycyi na nowych obszarach miasta.

Mowca stawia wniosek:

Poleca się prezydentowi miasta, aby w dalszych pertraktacyach z rządem starał się o to, iżby nowa ustawa akcyzowa, obejmująca rozszerzenie prawa poborów akcyzowych na nowem terytoryum miasta, zapewniła bez podwyższenia dochodów rządu, gminie m. Krakowa taką podwyżkę dochodów akcyzowych, jaka odpowiada przyszłym dochodom z obszaru świeżo do miasta przyłączonego.

Dalej przemawiali za wnioskiem komisyi wiceprezydent dr. Szarski i r. m. dr. Rosenblatt, który wskazał na to, że wniosek r. m. dr. Gertlera utrudnia akcyę. Po krótkiej przemowie r. m. Bialika i wyjaśnieniu jakie udzielił prezydent dr. Leo wniosek komisyi uchwalono. (L. 2267/909/akc.).

Wniosek r. m. dr. Gertlera w głosowaniu upadł.

Podatek gminny od trunków.

Imieniem komisyi administracyjnej referent radca magistratu dr. Zawadzki wskazał, że z powodu rosnących potrzeb gminy i czekających wydatków w rozszerzonem mieście zachodzi potrzeba podniesienia samoistnych opłat gminnych od trunków.

Następnie przedstawił następujące wnioski komisyi:

„I. Wnieść petycyę do Sejmu krajowego o uchwalenie ustawy zezwalającej gminie miasta Krakowa na pobór następujących opłat od trunków: *a)* od spirytuozów: 1) od spirytusu do 50 stopni włącznie po 40 kor.; 2) od spirytusu do 75 stopni włącznie po 60 kor.; 3) od spirytusu nad 75 stopni po 80 kor. od jednego hektolitra; 4) od wódek, rumu, araku, esencyi ponczowej, rosolisu, likieru, olejków wonnych, tynktur i wogóle od płynów, do których alkohol wchodzi jako główna część składowa, po 80 kor. od hektolitra, bez względu na stopień zawartości alkoholu; *b)* od win, a mianowicie: 1) od win niemusujących w beczkach po 12 kor. od hektolitra; 2) od win niemusujących we flaszkach po 20 kor. od hektolitra; 3) od win musujących tak zwanych szampańskich po 30 kor. od hektolitra; *c)* od wina i moszczu owocowego po 3 kor. od hektolitra; *d)* od piwa: 1) z wyjątkiem piwa i porteru angielskiego po 7 kor. od hektolitra; 2) angielskiego i porteru angielskiego po 10 kor. od hektolitra; *e)* od miodu: 1) wyprodukowanego w Krakowie w obrębie linii akcyzowej po 13 kor. od 100 klg. miodu praśnego użytego do wyrobu; 2) wprowadzonego do Krakowa w obręb linii akcyzowej, względnie skonsumowanego w Krakowie na terytoryum pozostającem poza linią po 11 kor.

We wszystkich tych wypadkach, w których spirytus po myśli dotyczących ustaw wolny iesf od rządowego podatku konsumcyjnego, ma być także wolny od opłaty gminnej.

II. Przyznać zakładom przemysłowym, znajdującym się w obrębie linii akcyzowej miasta Krakowa, a przerabiającym alkohol, zwrot podatku od trunków, a to od ilości alkoholu i przetworów alkoholowych poza linię akcyzową wywożonych wedle klucza ustanowić się mającego w dotyczących przepisach wykonawczych.

Przed powzięciem decyzyi co do sposobu udzielania tych zwrotów wysłuchać poprzód zapatrywań kół interesowanych".

R. m. dr. Rosenblatt domagał się aby w ustawie wyraźnie było zaznaczone, czy to są samoistne opłaty czy dodatki gminne. Mowca jest za tem aby to były samoistne opłaty.

Referent dr. Zawadzki wskazuje na dogodność dodatków gminnych przy ściąganiu podatków rządowych.

R m. Epstein proponuje, aby podnieść opłaty od win szampańskich z 30 na 50 koron i od win we flaszkach z 20 na 30 koron od hektolitra.

R. m. Miedniak przedstawia rezolucyę, aby Magistrat zastanowił się nad sprawą reformy opłat konsensowych i przyszedł z odpowiednimi wnioskami.

W głosowaniu wnioski komisyi uchwalono z poprawkami r. m. Epsteina (L. akc. 2223/09.), oraz rezolucyę r. m. Miedniaka. (LM. 117107/09 III a.).

Dodatek drożyźniany.

Imieniem Sekcyi prawniczej i skarbowej Dyrektor Magistratu Grodyński wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Udziela się zapomogi drożyźniane:

a) 88 dyetaryuszom Magistratu płatnym z funduszu miejskiego służącym ponad 1 rok, według wykazu z 18. XII. 1909, jak następuje:

służącym	ponad	10 lat	po	100 Kor.
„	„	6—10 „	„	70 „
„	„	3— 6 „	„	50 „
„	„	1— 3 „ (żonatym)	„	50 „
„	„	1— 3 „	„	30 „

z tem, że dyet. p. Władysław Petkun, służący ponad lat 10 a zajęty tylko 3 godziny dziennie, otrzymać ma Kor. 50.

b) 127-miu woźnym i pachołkom Magistratu, według wykazu z 18. XII. 1909 po 60 koron.

c) 62 osobom prowizorycznej służby Magistratu,

według wykazu 21. XII. 1909 po 20 K. służącym ponad 1 rok, według stanu z 31. XII. 1909.

d) 6 sierżantom, 11 starszym pompierom, 14 pompierom I. klasy i 10 pompierom II. klasy straży pożarnej miejskiej po 60 koron, 12 fornalom po 40 kor., oraz 5 praktykantom, woźnemu i stróżowi tejże straży po 20 kor., z tem, że starszy pompier Feliks Czekaj przydzielony obecnie do Zakładu czyszczenia miasta jako magazynier, otrzymać ma 40 kor. — to wszystko według wykazu Naczelnika straży pożarnej miejskiej z 21. XII. 1909 roku.

e) 5-ciu pomocnicom nauczycielek w szkole robót kobiecych po 50 koron.

2) Na pokrycie powyższego wydatku w kwocie łącznej 17.130 koron udziela się kredyt dodatkowy dla budżetu miejskiego na r. 1909 w takiejże kwocie.

Po uchwaleniu nagłości wniosku sprawozdawca udzielił wyjaśnień r. m. Uderskiemu, dr Gertlerowi i Dębickiemu, poczem wniosek przyjęto. (LM. 115260/09/prez.).

Targi przymusowe.

Imieniem komisyi administracyjnej referent radca Magistratu dr. Zawadzki wnosi:

Rada miasta uchwali:

Gmina miasta będąc zdania, że tylko należycie urządzony i zorganizowany targ przymusowy może przyczynić się do uregulowania tak bardzo u nas zaniedbanego handlu nierogacizną i dać podstawę do przeróbki mięsa wieprzowego na wielką skalę ze znaczną dla kraju korzyścią, popiera jaknajusilniej postulaty Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego zawarte w memoryale wystosowanym do Wydziału Krajowego w sprawie chodowli trzody chlewnej.

Zarazem gmina miasta oświadcza, iż w razie zaprowadzenia targów przymusowych w Krakowie gotową jest reaktywować przy pomocy kraju urządzenia b. zakładu kontumacyjnego na cele targu, oraz poprzeć w odpowiedni sposób spółkę dla przetwarzania mięsa wieprzowego, gdyby ją w Krakowie założono.

Po wyjaśnieniu udzielonem r. m. Bialikowi wniosek komisyi uchwalono. (L. akc. 2211/09.).

Hala maszynowa stolarska.

Imieniem Komisyi dla spraw Muzeum techniczno-przemysłowego referent konc. pr. Magistratu Batko wnosi:

Rada miasta uchwali:

Rada miasta przyjmując do wiadomości nadesłane ze strony Wydziału krajowego i c. k. Urzędu popierania przemysłu w Wiedniu zapewnienie poparcia finansowego gminy przy budowie hali maszynowej stolarskiej zezwala na wybudowanie tej hali na gruncie miejskim w miejscu później oznaczyć się mającem i zapewnia, iż w należytym czasie spłaconą zostanie kwota, za jaką c. k. Ministerstwo robót publicznych udzieli urządzeń maszynowych dla wymienionej hali.

Poleca się Komisyi dla Muzeum przemysłowego, ażeby w porozumieniu z Kuratoryą Instytutu dla popierania przemysłu przedłożyła Radzie miejskiej szczegółowe sprawozdanie z planami i kosztorysami.

Po wyjaśnieniu udzielonem r. m. Wolnemu wniosek komisyi uchwalono. (LM. 927/1909/I.).

Zakupno realności przy ul. Smoleńsk 11.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej i skarbowej referent radca Magistratu Skrzyniarz wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. Na cele instytutu i Muzeum techniczno-przemysłowego nabyć od Maryi ze Skubów Lebedyńskiej i spóln. realność pod lk. 61 Dz. III. l. or. 11 przy ulicy Smoleńsk w Krakowie położoną lwh 571 ks. gr. gm. Kraków objętą za cenę 56000 K. w stanie wolnym od ciężarów.

2. Cenę kupna wraz z kosztami nabycia pokryć z funduszu m. zaliczkowo na rachunek zaciągnąć się mającej na kupno tej realności pożyczki, a zarazem zwrócić się do Kasy oszczędności m. Krakowa, aby przyznała na ten cel subwencyę na amortyzacyę tej pożyczki.

4. Do podpisania kontraktu obok p. Prezydenta m. upoważnia się Radców m. Stanisława Drozdowskiego i dr. Ludwika Merza a na przypadek przeszkody u jednego z nich Radcę m. Piotra Kosobuckiego

4. Upoważnia się w myśl § 82 statutu p. Prezydenta miasta do zrealizowania w porozumieniu ze Sekcyą II. wspomnianej pod 2. pożyczki a do podpisania skryptu dłużnego upoważnia się Radców miejskich. Stanisława Drozdowskiego i dr. Stanisława Domańskiego, względnie na wypadek przeszkody u którego z nich Radcę m. Stanisława Stachowskiego.

Wniosek przyjęto (LM. 39367/09/I.).

Zakupno realności przy ulicy Krakowskiej 57.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej i skarbowej referent radca Magistratu Skrzyniarz wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. Zakupić na rzecz gminy m. Krakowa od Kasy oszczędności miasta Krakowa realność lk. 31 Dz. VIII. l. or. 57 przy ul. Krakowskiej lwh. 1427 w Krakowie za cenę kupna w kwocie 41360 K., z której kwota 20360 kor. ma być wypłacona przy podpisaniu kontraktu, a reszta 21000 kor. ma pozostać przy hipotece jako pożyczka annuitetowa do spłaty w 35 $^1/_2$ latach.

2 Koszta z zakupnem połączone i należytość przenośną poniesie gmina miasta Krakowa.

3. Cenę kupna wraz z kosztami i należytością przenośną pokryć zaliczkowo z funduszu miejskiego obrotowego na rachnuek pożyczki, zaciągnąć się mającej na zakupno realności.

4. Do podpisania kontraktu obok prezydenta miasta upoważnia się radców miejskich Stanisława Drozdowskiego i dr. Ludwika Merza, a na wypadek przeszkody u jednego z nich radcę miej. Wandalina Beringera.

Wniosek przyjęto. (LM. 90100/09/I.).

Ryczałt na mieszkanie dla kierowników szkół.

Imieniem Sekcyi szkolnej referent radca Magistratu dr. Zaczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

Kierownikom i kierowniczkom szkół ludowych w Krakowie, którzy nie mają mieszkania w budynku szkolnym i pobierają za to ryczałt na mieszkanie, podnosi się ten ryczałt począwszy od 1-go stycznia 1910 i to:

a) Kierownikom i kierowniczkom szkół pospolitych położonych w Dz. I.—VIII. miasta z 800 do 1000 K. rocznie.

b) dyrektorowi i dyrektorkom szkół wydziałowych, położonych w Dz. I.—VIII. miasta z 900 do 1100 koron rocznie.

Wniosek przyjęto. (LM. 41639/09/IV.).

Kredyt dodatkowy.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej i skarbowej referent radca Magistratu Skrzyniarz wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. Dla działu IX. poz. 8. lit. E. f. tegorocznego budżetu przyznaje się kredyt dodatkowy w kwocie 18277 kor. 27 hal. na uzupełnienie, utrzymania maszyn, wozów i narzędzi roboczych.

Wniosek przyjęto. (LM. 101201/09/I.).

Na wniosek r. m. dr. Gertlera przewodniczący zarządził poufne posiedzenie dla przeprowadzenia dyskusyi w sprawie panoramy grunwaldzkiej.

Po upływie półgodziny przewodniczący otwiera posiedzenie jawne.

Panorama grunwaldzka.

Sprawozdawca radca Magistratu dr. Zaczek odczytuje list z poprzedniego dnia p. Styki gdzie modyfikuje on swoje wobec gminy żądanie i oświadcza, że przyjmuje na siebie wszystkie koszta budowy, oraz nie żąda od miasta żadnej subwencyi.

P. Styka oświadcza dalej gotowość, że po upływie lat trzech od otwarcia panoramy obraz wraz z konstrukcyą własnym kosztem z Barbakanu usunie w przeciągu dni trzydziestu. Gdyby to nie nastąpiło, panorama wraz z całem urządzeniem przejdzie bezpłatnie na własność miasta. Przyznaje gminie po upływie owych trzech lat prawo nabycia tego obrazu wraz z całem urządzeniem za cenę ryczałtową, równą kosztom zbudowania konstrukcyi. P. sprawozdawca odczytał następnie pismo Koła mieszczańskiego, domagające się, aby Rada miasta przyjęła ofertę p. Styki.

W końca p. sprawozdawca przedstawił imieniem Sekcyi szkolnej i komisyi grunwaldzkiej następujące 2 wnioski:

1. Wniosek większości.

„Komisye, nie wchodząc w sposób sfinansowania panoramy grunwaldzkiej, oświadczają się za wejściem w rokowania z pp. Stykami celem urządzenia panoramy i za udzieleniem zezwolenia na umieszczenie jej w rondlu bramy Floryańskiej na przeciąg lat 3 z zastrzeżeniem, iż rondel nie będzie uszkodzony“.

2. Wniosek mniejszości.

„Rada miejska nie może przychylić się do prośby pp. Styków o odstąpienie barbakanu na cele panoramy grunwaldzkiej, natomiast jest gotowa ustąpić na czas pewien miejsce pod budynek na panoramę i udzielić nadto jednorazowej subwencyi w kwocie 10.000 K“.

R. m. Kosobucki w obszernem przemówieniu oświadcza się za oddaniem Barbakanu na cele panoramy. Mowca sądzi, że Rada oświadczy się za projektem, który przyczynić się może znacznie do uświetnienia uroczystości grunwaldzkiej. Nie można się zgodzić na wniosek mniejszości, aby Barbakanu nie dawać, a dać tylko artyście 10.000 K. To uważa mowca za marnowanie grosza miejskiego. W mieście przeważa opinia przychylna dla projektu p. Styki i Rada z opinią tą powinna się liczyć.

R. m. Dębicki podnosi, że wszystkie argumenty „za“ i „przeciw“ zostały już wyczerpane na poufnych obradach Rady. Na jawnem posiedzeniu radby mowca poprzeć projekt p. Styki i prosi radców, aby głosowali za wnioskiem większości.

R. m. Bujwid wyraża zdziwienie, że ów ważny fakt, jakim jest postawienie przed oczy społeczeństwa obrazu dziejowej chwili, zapoznaje częściowo Rada miasta Argument, że Barbakan uległby zniszczeniu, nie wytrzymuje najmniejszej krytyki; wszystko będzie zarządzone, aby Barbakan nie uległ najmniejszemu naruszeniu, więc o co chodzi? Liczyć się należy z opinią, która za projektem p. Styki się oświadczyła.

R. m. Turski sądzi, że w danym momencie nie wolno przejść do porządku dziennego nad projektem, który się przyczyni do uświetnienia uroczystości grunwaldzkiej. Kilkoma głosami większości nie można projektu odrzucić i Rada miasta, która dotąd niewiele poczyniła przygotowań do uświetnienia uroczystości, nie może brać na siebie odpowiedzialności za zniweczenie świetnego pomysłu. Obraz, popularyzujący moment dziejowy, będzie wybornym środkiem pedagogicznym dla szerokich mas naszego społeczeństwa. Mowca oświadcza się za projektem p. Styki.

R. m. dr. Gunkiewicz wnosi o odroczenie obrad nad tą sprawą z powodu spóźnionej pory do następnego posiedzenia za tydzień t. j. do 30. b. m.

W głosowaniu wniosek o odroczenie sprawy do przyszłego czwartku uchwalono

Na tem posiedzenie zakończono o godzinie 9 wieczór.

Posiedzenie tajne (17. w kad. XV.) **z dnia 22. grudnia 1909 r.**

I. **Marcinowi Dziubkowi**, stróżowi leja w Dąbiu przyznano w drodze łaski zaopatrzenie w kwocie 600 kor. rocznie od dnia uchwały Rady miejskiej. (LM. 69938/09/I.).

II. **Janowi Woźniczce**, kanalarzowi miejskiemu przyznano w drodze łaski zaopatrzenie w kwocie 600 kor. rocznie, począwszy od dnia uchwały Rady miejskiej. (LM. 50523/09/I.).

III. **P. Antoniemu Kłosińskiemu** nadano prezentę na posadę nauczyciela w szkole 4 kl. posp. męskiej połączonej z 3 kl. szkołą Wydziałową im. Ces. Franciszka Józefa I. (LM. 104373/09/IV.).

Posiedzenie nadzwyczajne (36. w kad. XV.) **z dnia 30. grudnia 1909.**

Przewodniczący: Prezydent dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.

I. Wiceprezydent miasta: dr. Henryk Szarski.

Sekretarz Rady miejskiej: dr. Rudolf Sikorski.

Radców miejskich obecnych **54**.

Radcy miejscy: Daszyński, Drozdowski, dr. Gross. Dr. Guńkiewicz, Heumann, Iglicki, Judkiewicz, ks. Krupiński, Margulies, Mendelsburg, II. Wiceprezydent Sare, Schmelkes, Sędzimir, Sulikowski, Szatkowski, Wachtel nieobecność swą usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 5·30 wieczór.

Przed porządkiem dziennym.

Labotaryum wojskowe w Grzegórzkach.

R. m. dr. Krongold interpeluje w sprawie zniesienia laboratoryum wojskowego w Grzegórzkach, którego istnienie, jakto wykazały wypadki w Woli Duchackiej zagraża w wysokim stopniu okolicznej ludności i realnościom. W razie gdyby Prezydyum miasta w sprawie tej nie uczyniło dotąd kroków, mowca zgłasza co do niej wniosek nagły.

Na interpelacyę powyższą wyjaśnia Prezydent miasta, że Gmina w tej sprawie poczyniła kroki. Po wybuchu prochowni w Woli Duchackiej udała się deputacya do Cesarza i Ministerstw z prośbą o przeniesienie prochowni i wspomnianego laboratoryum z gmin sąsiednich do dalszych okolic. Dotąd w tej sprawie nie zapadła decyzya mimo, że Prezydent był potem jeszcze 2 razy w Ministerstwie wojny. Prezydyum miasta będzie czuwało nad załatwieniem tej sprawy.

R. m. dr. Petelenz wyjaśnił, że Koło Polskie odniosło się już w tej sprawie do Ministerstwa Obrony krajowej i że w dalszym ciągu będzie tę sprawę popierało.

Porządek dzienny posiedzenia.

Zakładanie ksiąg gruntowych.

Radca Magistratu Skrzyniarz imieniem Sekcyi ekonomicznej, skarbowej i prawniczej wnosi:

I. Gmina miasta Krakowa w dopełnieniu ciążącego na niej w ślad §. 37 galic. ustawy kraj. z 30. marca 1874 Nr. 29 dz. u. kr. obowiązku:

1. da komisyi dla sprostowania ksiąg gruntowych dla gminy miasta Krakowa jednorazowy ryczałt na urządzenie lokalu w kwocie 1300 kor. z tem, że zakupione za tę kwotę urządzenie ma się stać własnością c. k. Skarbu państwa;

2. płacić będzie dla tejże komisyi przez cały czas trwania czynności zakładania ksiąg gruntowych corocznie ryczałt w kwocie 3600 kor. na lokal z obsługą, opalaniem i oświetlaniem;

3. dostarczać będzie tejże komisyi, przez cały czas trwania czynności zakładania ksiąg gruntowych, potrzebnych do pomiarów figurantów, jednakowoż na koszt c. k. Skarbu państwa.

II. Na zapłatę wspomnianego pod I. 1. ryczałtu na urządzenie lokalu w kwocie 1300 kor. i na zapłatę części ryczałtu rocznego na lokal za listopad i grudzień w kwocie 600 kor. przyznaje się kredyt nadzwyczajny dla Dz. XIV. budżetu 1909 w kwocie 1900 kor.; na pokrycie zaś rocznego ryczałtu na lokal z obsługą, opalaniem i oświetlaniem, począwszy od 1910 r. wstawiać będzie Wydział obrachunkowy do budżetu corocznie kwotę 3600 kor.

III. Do podpisania deklaracyi co do zobowiązań pod I. wyszczególnionej, która na koszt gminy ma być wystawiona, upoważnia się obok p. prezydenta miasta radców miejskich dr. Michała Koya i dr. Bronisława Guńkiewicza, a na wypadek przeszkody u jednego z nich radcę m. dr. Ludwika Merza.

Uchwalono bez dyskusyi. (LM. 99103/09/I.).

Linia regulacyjna ul. Karmelickiej.

Radca Magistratu Skrzyniarz imieniem Sekcyi ekonomicznej wnosi:

I. Linię regulacyjną dla części ulicy Karmelickiej wzdłuż realności lk. 44 Dz. IV. i młynówki ustanawia się według linii w planie Budownictwa m. z czerwca 1909 kolorem zielonym i literami *a*, *b*, *d*, oznaczonej.

II. 1. Właścicielowi realności lk. 44 Dz. IV. lwh. 698 (L. or. 18 ul. Karmelicka) w Krakowie odstąpić dla przydzielenia do tej realności — skrawek gruntu miejskiego z parceli gr lk. 2483 lwh. 1783 gm. kat. Kraków objętej, na planie literami *a*, *b*, *c*, oznaczony o powierzchni 5·50 m^2. czyli 1·50 sąż.^{2}· za cenę po 120 kor. za 1 s.^{2}. płatną przy podpisaniu kontraktu.

2. Koszta kontraktu, stemple, należytość przenośną i koszta intabulacyi poniesie wyłącznie nabywca.

3. Do podpisania kontraktu obok prezydenta miasta upoważnia się radców miejskich Klaudyusza Dębickiego i Stanisława Drozdowskiego, a na wypadek przeszkody u jednego z nich radcę m. Piotra Kosobuckiego.

Uchwalono bez dyskusyi. (LM. 47657/09/I.(.

Kredyt dodatkowy.

Radca Magistratu Skrzyniarz imieniem Sekcyi ekonomicznej i skarbowej wnosi:

„Na uporządkowanie ścieżek na cmentarzu miejskim przyznaje się kredyt dodatkowy dla działu IX. poz. 4 i. „wydatki zwyczajne“ budżetu 1909 w kwocie 800 kor.“.

Uchwalono bez dyskusyi. (LM. 102965/09/I.)·

Kredyt dodatkowy.

Radca Magistratu Skrzyniarz imieniem Sekcyi ekonomicznej i skarbowej wnosi:

„Przyznaje się kredyt dodatkowy dla działu II. poz. 3. e. budżetu 1909 r. w kwocie 700 kor. na utrzymanie czystości i porządku w budynkach miejskich“.

Uchwalono bez dyskusyi (LM. 50913/09/I.).

Panorama grunwaldzka.

Radca Magistratu dr. Zaczek imieniem Sekcyi szkolnej i komisyi dla obchodu grunwaldzkiego przedstawia 2 wnioski w sprawie oddania Barbakanu artyści

malarzowi p. Styce celem urządzenia panoramy przedstawiającej bitwę pod Grunwaldem.

1 Wniosek większości:

„Komisye nie wchodząc w sposób sfinansowania panoramy grunwaldzkiej, oświadczają się za wejściem w rokowania z pp. Stykami, celem urządzenia panoramy i za udzieleniem zezwolenia na umieszczenie jej w rondlu bramy Floryańskiej na przeciąg lat 3, z zastrzeżeniem, iż rondel nie może być uszkodzony“.

2 Wniosek mniejszości:

„Rada miasta nie może przychylić się do prośby pp. Styków o odstąpienie Barbakanu na cele panoramy grunwaldzkiej, natomiast gotowa jest odstąpić na czas pewien miejsca pod budynek na panoramę i udzielić nadto jednorazowej subwencyi w kwocie 10.000 K“.

Prezydent dr. Leo zawiadomił, że r. m. Dąbrowski wręczył mu 34 petycyj od komitetów okręgowych włościańskich stronnictwa ludowego, zajmujących się urządzeniem obchodu rocznicy grunwaldzkiej domagających się odstąpienia Barbakanu na cele panoramy.

Mowa r. m. Dąbrowskiego.

Mowca oświadcza się za urządzeniem panoramy w Barbakanie. Z początku odnosił się mowca do tego projektu obojętnie, ale potem, gdy widział, że za nim oświadcza się opinia publiczna, stał się gorącym zwolennikiem projektu. Mowca protestuje przeciw temu, że projekt p. Styki rozważano zrazu na tajnych posiedzeniach Rady; rzecz taką należało omawiać na posiedzeniu jawnem. Należało za pośrednictwem osobnej komisyi projekt zbadać, a potem przedstawić Radzie wnioski. Gdyby Barbakan miał być uszkodzony, nie byłoby o czem mówić; jeżeli jednak artysta daje rękojmię, że Barbakanowi nic się nie stanie, należy mu go dać na ramy do obrazu. Nie na samym obrazie panoramowym tu zależy; chodzi o cel, o to, aby lud, przyglądając się panoramie, podnosił się na duchu i uczył się historyi. Odrzucenie projektu p. Styki byłoby gaszeniem ducha narodowego, czego nam czynić nie wolno.

Prezydent wobec wywodów poprzedniego mowcy zauważył, że sprawa nie była wcale postawiona na tajnem posiedzeniu Rady miasta, lecz na poprzedniem i dzisiejszem posiedzeniu Rady znajdowała się na porządku dziennym jawnego posiedzenia. Omawiano ją tylko na poufnem zebraniu członków Rady.

Uchwalono zamknięcie dyskusyi i zamknięto listę mowców.

Mowa r. m. Stanisława Nowaka.

Mowca sądzi, że nikt nie dopuściłby panoramy do Barbakanu, gdyby go miano naruszyć. Konserwatorzy przeciwni są projektowi Styki ich argumenty jednak nie są do uwzględnienia. Przeciwną jest także grupa ludzi, którzy sądzą, że w rękach swoich zmonopolizowali znawstwo sztuki. Mowca oświadcza, że głosować będzie za udzieleniem Barbakanu.

Mowa r. m. dr. Juliana Nowaka.

Mowca podnosi, że bynajmniej nikt nie jest przeciwnikiem panoramy. Całe postawienie sprawy było fałszywe. P. Styka przecież swojemi panoramami uświetniał uroczystości węgierskie. P. Styka połączyć chce panoramę z obchodem grunwaldzkim; to jest rzeczą słuszną.

Mowca zastanawia się następnie nad broszurą p. Styki i krytykuje jego panoramę „Golgota“ podnosi współpracownictwo Wojciecha Kossaka ś. p. Bollera i innych wybitnych artystów przy panoramie Racławickiej. Ludowi trzeba dać pierwszorzędną pracę artystyczną. Zgadza się tylko na to, aby panorama była przedsiębiorstwem prywatnem p. Styki, subwencyonowanem przez gminę. Reasumując swe wywody, oświadcza mowca że jest przeciwny oddaniu Barbakanu pod panoramę, bo: 1) nie ma gwarancyi, że p. Styka namaluje rzecz dobrą; 2) pragnie oddzielenia interesu od strony patryotycznej; 3) nie ma gwarancyi, czy Barbakan nie będzie naruszony. Wkońcu zaznacza mowca, że Rada m. Krakowa nie zasłużyła sobie na to, aby jej dawano lekcyę patryotyzmu. Na miano patryoty nie zarabia się głosowaniem „tak“ lub „nie“. lecz życiem całem.

Mowa r. m. Kosobuckiego.

Mowca przemawiał jako członek komitetu obchodu grunwaldzkiego. Komitet ten oświadczył się za udzieleniem Barbakanu. Mowca sądzi, że na pomieszczenie panoramy nie byłby odpowiednim barak na Błoniach. Mowca kończy zwracając się przeciw opinii konserwatorów.

Mowa r. m. dr. Gertlera.

Mowca oświadcza się za udzieleniem Barbakanu i odpiera argument jakoby panorama była profanacyą Barbakanu. Nie można robić zarzutu p. Styce, że proponując panoramę, równocześnie przedstawia momenty finansowe. Przecież inaczej postąpić nie można i wniosek większości, przedłożony Radzie, wyraźnie powiada, że udziela się Barbakanu, „nie wchodząc w sposób sfinansowania panoramy“. Wkońcu wypowiada mowca zdanie, że chyba dziś już wszyscy są za panoramą w Barbakanie. Mowca wzywa radców aby za udzieleniem Barbakanu głosowali.

Następnie przemawiali r. m. Dębicki, Bujwid i dr. Petelenz którzy popierali wniosek o udzielenie Barbakanu p. Styce argumentami, które przytoczono już na poprzedniem posiedzeniu Rady

Mowa r. m. dr. Staniszewskiego.

Mowca podnosi, że sprawę traktować należy nie ze stanowiska patryotycznego, ale czysto administracyjnego. Zabarwienie sprawy nutą patryotyczną — wywołać może pewne obniżenie czci obywatelskiej ludzi, którzy na to nie zasłużyli; ani tych, co są za panoramą w Barbakanie nie można dlatego tylko nazywać patryotami, ani temu przeciwnych, nie można odsądzać od patryotyzmu. (Oklaski) Jest jeszcze rzecz inna, a mianowicie, że normalnie sprawa ta dotyczy agend prezydenta miasta. Barbakanem zarządza prezydyum, tak, jak Sukiennicami — i mowca jest za tem, aby rzecz sprowadzić na grunt natury ściśle administracyjnej i odstąpić sprawę do załatwienia prezydentowi miasta. Należy tak czynić tembardziej, że żadnych nie przedłożono momentów rzeczowych, któreby pozwalały zająć wobec tej sprawy stanowisko.

Mowca stawia wniosek: Sprawę umieszczenia panoramy grunwaldzkiej w Barbakanie Rada miejska od-

stępuje Prezydentowi miasta do załatwienia we własnym zakresie.

Mowa r. m. dr. Bandrowskiego.

Mowca podnosi, że wniosek mniejszości jest może negatywny i aby uchylić jakiekolwiek podejrzenia, byłoby może pożądanem, aby ten wniosek brzmiał inaczej. Przedewszystkiem zaprotestować należy przeciw urabianiu opinii, stwierdzającej rzekomo, że ten, kto jest za Barbakanem, jest patryotą, kto przeciw — patryotą nie jest. Postawienie sprawy w ten sposób uchybia powadze Rady, do przestrzegania której jest obowiązaną.

Mowca stwierdza dalej, że jest jednomyślnem przekonaniem Rady, iż panorama może oddać wielki usługi i pod względem pedagogicznym mieć znaczenie wielkie. Następuje kwestya, gdzie tę panoramę umieścić, i tu zaczynają się różnice. Popierający wniosek mniejszości sprzeciwia się umieszczeniu panoramy w Barbakanie. Pamiątek mamy nie wiele, należy je więc zostawić w spokoju, w jakim przez wieki były; Barbakan swoim sposobem ozdobi nam uroczystość grunwaldzką. Podniesione w dyskusyi wątpliwości nie zostały rozprószone: niema gwarancyi, że Barbakan nie będzie uszkodzony, cała strona urządzenia panoramy nie jest znana. Co do wniosku dra Staniszewskiego, to mowca się nań zgadza, bo ma to zaufanie do prezydenta że sprawę rozstrzygnie właściwie.

Prezydent dr. Leo oświadcza, że pomijając przepis statutu, mocą którego może każdą sprawę poddać pod decyzyę Rady, uczynił tak dlatego, bo magistrat uznał, że to nie jest zwykła sprawa administracyjna, dalej, bo tak zadecydowała sekcya i komisya. Nie uchylając się wcale od odpowiedzialności, bo już raz zajął na Radzie w tej sprawie stanowisko, którego nie zmienił prosi, aby Rada przez głosowanie rozstrzygnęła.

R. m. dr. Staniszewski oświadcza, że choć prezydent może rzecz oddać do rozstrzygnięcia Radzie, Rada może to uchwalić, że rozstrzygnięcie tej kwestyi oddaje prezydentowi.

Zabierali następnie głos w kwestyi sprostowania r. m. Stanisłzw Nowak i Dąbrowski.

Przystąpiono do głosowania. Za wnioskiem r. m. dra Staniszewskiego o oddanie sprawy prezydentowi głosowało 20 radców.

Wniosek upadł.

Nad wnioskami sekcyi szkolnej i komisyi grunwaldzkiej na wniosek r. Miedniaka głosowano imiennie. Na skrutatorów powołał prezydent r. m. dr. Doboszyńskiego i dr. Poniklę.

Za wnioskiem większości głosowali r. m.: Beringer, Bialik, Birnbaum, Bujwid, Dattner, Dąbrowski, Dębicki, Epstein, Federowicz, dr Gertler, Hałatkiewicz, Jarra, Konopiński, Kosobucki, dr. Lustgarten, Maciołowski, dr. Meisels, Miedniak, Stan Nowak, dr. Petelenz, dr. Rosenblatt, Sołtysik, dr Starzewski, Turski i Wolny, razem 25.

Za wnioskiem mniejszości głosowali r. m. dr. Bandrowski, dr. Bobilewicz, dr. Domański, dr. Doboszyński, dr. Fierich, Godzicki, dr. Jaworski, Jawornicki, Klemensiewicz, dr. Koy, Maywalt, dr. Jul. Nowak, dr. Pareński, dr. Ponikło, Porębski, Rittermann, Schwarz, dr. Staniszewski, Suski, dr. Szarski, dr. Tilles, dr. Wasung i hr. Wodzicki, razem 23.

Temsamem uchwalono wniosek większości. (LM. 106083/09/IV.).

Na tem o godzinie 9 wieczór Prezydent m. zamknął posiedzenie.

Sprawozdania ze Sekcyj i komisyj.

Sekcya ekonomiczna. (I).

I. Posiedzenie w dniu 1. grudnia 1909.

Przeprowadzono obszerną dyskusyę nad sprawą **budynków około kościoła św. Idziego**, poczem ponowiono uchwałę z dnia 11. listopada 1908, aby Radzie miasta przedstawić wniosek zburzenia domostwa około kościoła św. Idziego, gdyż konwent OO. Dominikanów zażądał stanowczo zburzenia istniejącego budynku, a warunki postawione co do wybudowania i przeznaczenia nowego budynku są dla Gminy, zdaniem Sekcyi nie do przyjęcia.

II. Posiedzenie w dniu 15. grudnia 1909 r.

Zezwolono stosownie do wniosku Mgtu i delegacyi zakładu czyszczenia miasta **virement w Dz. IX. p. 8**.

Dalej przyznano **kredyty dodat.** na druki, roboty introligatorskie, czyszczenie kominów, lekarstwa dla koni miejs. i utrzymanie czystości w biurach.

Ratyfikowano zarządzenie Prezydenta miasta, któremu dodano kwotę 2000 k. na **adaptacyi domu przy ulicy Kanoniczej**, zakupionego dla probostwa WW. Świętych, za dom probostwa odstąpiony Gminie Krakowa.

Zatwierdzono deklaracyę komitetu wydelegowanego w sprawie **drogi nadbrzeżnej** nad Wisłą z okazyi kanalizacyi i regulacyi Wisły.

Do kosztów wykupna gruntu, potrzebnego na szkarpę przyczyni się Gmina kwotą 4790 k. zaś na zakupno gruntu pod rozszerzenie drogi kwotę 1500 kor.

Sekcya skarbowa. (II).

I. Posiedzenie w dniu 2. grudnia 1909 r.

Sekcya uchwaliła udzielić 17 rękodzielnikom krakowskim **pożyczki dra Warschauera** w łącznej kwocie 3350 kor., oraz

odpisać w tym funduszu 6-ciu rękodzielnikom nieściągalne pożyczki razem w kwocie 939 k. 20 h.

Następnie załatwiła Sekcya kilka spraw emerytalnych służby miejskiej.

Przyznała kilka **kredytów dodatkowych** i przyjęła do wiadomości sprawozdanie **o rewizyi Kasy miejskiej** w dniu 16. XI. 1909.

Sekcya prawnicza. (III).

Posiedzenie w dniu 29. listopada 1909 r.

Sekcya rozpatrzyła **kontrakt** jaki ma być zawarty między gminą m. Krakowa a Wydziałem krajowym o dostarczenie wody dla **zakładu obłąkanych w Kobierzynie**; wydała opinię co do obowiązku gminy przyczynienia się do kosztów **założenia** nowych **ksiąg gruntowych** i co do zeznania rewersu demolacyjnego odnośnie do miejskiej szkółki drzew w Krowodrzy. Wreszcie powzięła uchwałę w sprawie zaopatrzenia w drodze łaski dwóch stróżów gminnych.

Sekcya szkolna. (IV).

Posiedzenie w dniu 27. listopada 1909 r.

Przeprowadzono naprzód dyskusyę wstępną w sprawie powołania do życia **orkiestry cywilnej** w Krakowie. Referat powierzono r. m. dr Julianowi Nowakowi z prośbą o przedstawienie Sekcyi na jednem z najbliższych posiedzeń wniosków w tej sprawie.

Na wniosek dr. Wasunga uchwalono prosić prezydenta miasta, ażeby w sprawach teatralnych zwołał posiedzenie Sekcyi szkolnej z zaproszeniem tych członków Rady miasta, którzy należą do komisyi teatralnej.

Następnie przyjęto przedstawiony przez dr. Wasunga projekt założenia **miejskiej szkoły gospodarstwa domowego** i uchwalono przedłożyć projekt ten Radzie miasta do zatwierdzenia.

Sekcya (V).

I. Posiedzenie w dniu 20. grudnia 1909 r.

Uchwalono z działu V. **projektu budżetu na r. 1910** pozycye 4. 5. 6., odnoszące się do wydatków na straż policyjną, oraz poz. 7., dotyczącą straży na Wiśle. Nadto przyjęto cały dział XIII. (sprawy wojskowe) i z działu IX., pozycye od 1 do 6, (sprawy sanitarne).

W końcu **przyjęto do gminy** na podstawie ustawowego zasiedzenia 19 osób, — 2 zaś osobom zapewniono przyjęcie do gminy pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego.

Sekcya dobroczynna (VI).

I. Posiedzenie w dniu 20. grudnia 1909 r.

Uchwalono **projekt budżetu na r. 1910** odnośnie do działu X. (dobroczynność) i działu V. p. 3. (areszta miejskie).

Połączone Sekcye i komisye.

I. Posiedzenie Sekcyi skarbowej i Sekcyi prawniczej w dniu 21. grudnia 1909.

Uchwalono przedłożyć Radzie miejskiej wniosek Magistratu na udzielenie w roku bieżącym **zapomogi drożyźnianej** dyetaryuszom, straży pożarnej i służbie Magistratu.

II. Posiedzenie komisyi dla obchodu grunwaldzkiego i sekcyi szkolnej w dniu 3. grudnia 1909 r.

Po długiej i wyczerpującej dyskusyi oświadczono się w zasadzie za zezwoleniem na zamieszczenie obrazu **panoramy grunwaldzkiej w Barbakanie**, pod warunkiem, że mury jego nie będą przez to naruszone i że kształt zewnętrzny Barbakanu w niczem nie dozna zmiany. Pozwolenie ograniczono na przeciąg lat trzech. Ze względu na kwestyę finansową, poruszoną w podaniu pp. Styków, zastrzeżono także decyzyę sekcyi ekonomicznej w tej sprawie.

Mniejszość członków zasadniczo oświadczyła się przeciw pomieszczeniu Grunwaldu w Barbakanie i zgłosiła wniosek mniejszości na pełną Radę.

Komisya administracyjna.

I. Posiedzenie w dniu 2. grudnia 1909 r

Komisya **zatwierdziła plany** szczegółowe na uposażenie ścian hali maszyn w budującej się chłodni, oraz **ofertę** na wyłożenie ścian chłodni właściwej płytami z białego marmuru.

Następnie rozpatrywała sprawy odnoszące się do akcyzy a między innemi przyjęła projekt Administracyi na lepsze oświetlenie za pomocą lamp systemu „Lux“ tych rogatek, na których zaprowadzenie oświetlenia gazowego natrafia na przeszkody.

Również rozpatrywała i zatwierdziła Komisya instrukcyę dla lekarza akcyzowego.

II. Posiedzenie w dniu 11. grudnia 1909 r.

Przeprowadziła Komisya w dalszym ciągu szczegółową dyskusyę nad sprawą **reformy akcyzy i podatku gminnego od trunków.**

Komisya gazowo-elektryczna.

I. Posiedzenie w dniu 6. grudnia 1909 r.

Przyjęto do wiadomości **zamknięcie rachunków za r. 1908** i sprawozdanie komisyi rewizyjnej, oraz udzielono absolutoryum Dyrekcyi Gazowni z administracyi Gazowni za r. 1908.

Następnie uchwalono **nemuneracyę** dla urzędników i robotników Gazowni i jednorazową **zapomogę** robotnikom Gazowni z powodu drożyzny.

Dalej przyjęto **projekt budżetu Gazowni i Elektrowni miej.** na r. 1910.

Zatwierdzono oferty na odbiór amoniaku zgęszczonego technicznie oczyszczonego na rok 1910.

W końcu przyjęto do wiadomości **zaprowadzenie gazu na Czarnej Wsi**, poprawienie oświetlenia w ulicach: Podwale, Dunajewskiego, Basztowej, Sławkowskiej, Lubicz, oraz w dzielnicy VIII.

Uchwalono **oświetlić gazem drogę** spacerową **do Parku Jordana.**

Komisya gruntów pofortyfikacyjnych.

I. Posiedzenie w dniu 29. listopada 1909 r.

Uchwalono **kredyt** na adaptacye w Czerwonym krzyżu, oraz **wydzierżawiono Związkowi Turystycznemu** kawałek **gruntu** na ślizgawkę.

II. Posiedzenie w dniu 9. grudnia 1909 r.

Obradowano nad sprawą **otwarcia** nowej **ulicy w Nowej Wsi** przez Tow. Urzędników budowy tanich domów i zatwierdzono ofertę Romanowskiego i Kramarczyka na dalsze rozbieranie murów poniżej *niveau* ulic.

Komisya plantacyjna.

I. Posiedzenie w dniu 17. grudnia 1909 r.

Obradowano nad **projektem budżetu** plantacyjnego na r. 1910.

Komisya projekt ten tak w wydatkach zwyczajnych, jak nadzwyczajnych przyjęła. Na wniosek kuratora plantacyj dra Straszewskiego, wezwała komisya magistrat, aby się zastanowił nad sprawą **powiększenia etatu** straży plantacyjnej tak stałej, jak prowizorycznej, gdyż siły dotychczasowe nie mogą podołać swym obowiązkom i strzedz należycie plantacyj przed szkodami. Komisya poleciła magistratowi **zasadzenie więcej drzewek w lasku parku**

dra Jordana, aby zaś lasek ten zebezpieczyć przed szkodami, uchwalono okolić lasek taśmą żelazną.

W dalszym ciągu obrad przedstawił prezydent miasta potrzebę **założenia** w mieście kilku mniejszych **publicznych ogrodów**, któreby jednocześnie służyły ludności przedmieść i gmin przyłączonych do miasta. Chodzi przedewszystkiem o ogrody dla dzieci mniej zamożnych warstw ludności. Przy zwiększonem bowiem znacznie terytoryum miasta, obecnie ani plantacye, ani istniejące parki już nie wystarczą; komisya więc uznała po dłuższej dyskusyi projekt założenia ogrodów dzielnicowych za bardzo pożądany i potrzebny i uchwaliła jedmyślnie wezwać magistrat, by już z wiosną r. 1910 przedłożył wnioski założenia przynajmniej trzech takich małych ogrodów, np. po 2 morgi objętości, urządzonych odpowiednio dla zabaw dzieci.

Komisya wodociągowa.

I. Posiedzenie w dniu 20. grudnia 1909 r.

Komisya obradowała nad **budżetem wodociągu** miejskiego zarówno zwyczajnym jak inwestycyjnym na r. 1910 i nad **rozszerzeniem wodociągu** miejskiego, by produkcyę wody odpowiednio podnieść ze względu na wzrastające potrzeby ludności obecnego Krakowa, oraz gmin podmiejskich, które wcielone zostaną do miasta. Po załatwieniu budżetu przeprowadzono szczegółową dyskusyę nad projektem powiększenia wodociągu, opracowanym przez zarząd wodociągu przy współudziale prof. Sikorskiego.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.